

Copyright.

ಸಚಿತ್ರ ಅಂಕಲಿಖ

ನಾಡಗೀತೆ

ಉದಯವಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಚಲುವ ಕನ್ನಡ ನಾಡು
ಬದುಕು ಬಲುಹಿನನ್ನಿಧಿಯು ಸದಭಿಮಾನದ ಗೂಕು || ಪಲ್ಲ ||

ರಾಜನ್ಯರಿಪು ವರಶುಭರನ ಜನನಿಯ ನಾಡು
ಆ ಜಲಧಿಯನೆ ಜಿಗಿದ ಹೆಣುಮನುದಿಸಿದ ನಾಡು
ಓಜೆಯಂ ಮೆರೆದರಸುಗಳ ಸಾಹಸದ ಸೂಡು
ತೇಜವನು ನನುಗೀವ ವೀರವೃಂದದ ಬೀಡು || ೧ ||

ಲೆಕ್ಕಿಗಮಿತಾಕ್ಷರರು ಬೆಳೆದು ಮೆರೆದಿಹ ನಾಡು
ಜಕ್ಕಣನ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯ ಎಚ್ಚರಿಯ ಕರುನಾಡು
ಜೊಕ್ಕಮತಗಳ ನಾರಿದನರಿಗಿದು ನೆರೆವೀಡು
ಬೊಕ್ಕಸದ ಕಣಜ ಜಯಶಿರಿಯು ನಲಿಯುವ ನಾಡು || ೨ ||

ಪಾವನೆಯರಾ ಕೃಷ್ಣ-ಭೀಮೆಯರ ತಾಯ್ ನಾಡು
ಕಾವೇರಿ-ಗೋದೆಯರು ಮೈದೊಳೆವ ನಲುನಾಡು
ಅವಗಂಬಗೆಯ ನಗಿಸುವ ಕಬ್ಬಿಗರ ಹಾಡು
ಕಾವಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಬೀಡು || ೩ ||

ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ

ಜನಗಣಮನ ಅಧಿನಾಯಕ ಜಯಹೇ ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತಾ ।
ಕಾಮರೂಪ ಪಂಜಾಬ ಮರಾಠಾ ಗುಜರಾತ ದ್ರಾವಿಡ ವಂಗ ।
ಉತ್ಕಲ ವಿದ್ಯಾ ಹಿಮಾಚಲ ಜಮುನಾ ಗಂಗಾ ಜಲಧಿತರಂಗಾ ।
ತವ ಶುಭ ನಾಮೇ ಜಾಗೇ,
ತವ ಶುಭ ಆಶಿಸ ಮಾಗೇ ।
ಗಾಹೇ ತವ ಜಯಗಾಥಾ ॥

ಜನಗಣಮಂಗಲದಾಯಕ ಜಯ ಹೇ ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತಾ ।
ಜಯಹೇ, ಜಯಹೇ, ಜಯಹೇ, ಜಯ ಜಯ ಜಯ ಜಯ ಹೇ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಮಂಗಲ ಮೂರ್ತಯೇನಮಃ ॥

ವೀರಶೈವ — ದಶರತ್ನ

ಅಥವಾ

ಪುರೋಹಿತರ ಕೈಪಿಡಿ

ಈ ವೀರಶೈವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥವು

ವೇದಮೂರ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಾಂತಿ
ಪುರೋಹಿತ ಚನವೀರಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸಾಲೀಮತ

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಪಂಚಾಂಗಕರ್ತ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಇವರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ವೇ|| ಪಿ. ಸಿ. ಶಾಬಾದಿಮತ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಗದಗ
ಇವರಿಂದ ಪ್ರಕಾಶ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಹಕ್ಕು ಪ್ರಕಾಶಕರ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿದೆ.

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ
ಸನ್ ೧೯೫೯ ಮೇ

ಶ್ರೀ ಶಕೆ ೧೮೮೧
ವಿಕಾರೀ ಸಂವತ್ಸರ ವೈಶಾಖಮಾಸ

ಬೆಲೆ : ರೂ. ೪—೦—೦

(ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ)

**ಶಿಶಿ ಬಣ್ಣದ ಮಠಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಿರಂಜನ
ಪ್ರಣಮಸ್ವರೂಪಿಗಳಾದ ಗುರುಸಿದ್ಧ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ
ಅಶೀರ್ವಚನ**

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಪಂಚಾಂಗಕರ್ತೃಗಳಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಚನ್ನವೀರಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಸಾಲೀಮಠ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಇವರಿಂದ ವಿರಚಿತವಾದ ಈ ವೀರಶೈವ ದಶರತ್ನವೆಂ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ವೀರಶೈವ ಬಾಂಧವರಿಗೂ, ಜನಸಾ ಮಾನ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿ ವೀರಶೈವ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ, ಹಾಗೂ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಲಿಂಗಧಾರಣ, ಶಿವಪೂಜೆ, ದೀಪ್ತೆ, ವಿನಾಹ ಮೊದಲಾದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಧಾರಪೂರ್ವಕ ವಿವರಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವೀರಶೈವನೂ, ಮಾಹೇಶ್ವರನೂ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಗ್ಯನಾಗಿದೆ. ನಾಚಕರು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪುನರ್ಮುದ್ರಣವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ವಿಹಿತವಾಗಿದೆ.

೨೫-೫-೧೯೫೯

ಇತ್ಯಾಶೀರ್ಷಃ
ಬಣ್ಣದಮಠ ಶಿಶಿ

ಪ್ರ ಕ ಟ ನೆ

ವೇ|| ಪಂಡಿತ ಚನವೀರಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಸಾಲೀಮಠ

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಪಂಚಾಂಗ ಕರ್ತ ಇವರ

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ-ಕಾರ್ಯಾಲಯ

(ಮಂಗಳವಾರ ವೇಟಿ ಕಲ್ಯಾಣಮಠ) ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಜಾತಕ, ವರ್ಷಭವಿಷ್ಯ, ಜನ್ಮಪತ್ರಿಕೆ, ಋತುಜಾತಕ, ತೇಜೀ-ಮಂದಿ ಪತ್ರಿಕೆ, ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಗೂ ಮುಹೂರ್ತ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಶಾಸ್ತ್ರೀಕೃತವಾಗಿ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಭವಿಷ್ಯಗಳ ಸತ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಯವರ ಅಮರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಮೊದಲು ಬರೆದದ್ದೇ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ. ವಿವರಗಳಿಗೆ ಇಂದೇ ವಿಚಾರಿಸಿರಿ.

ತಮ್ಮ
ಗ್ರಂಥಕರ್ತ

ಮುನ್ನುಡಿ

ಯಾದಗಿರಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರೂ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಸನ್ ೧೯೪೦
ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೭ ಕ್ಕೆ ಜರುಗಿದ ೨೫ ನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ

ಆಗಿದ್ದ, ವ್ಯಾಕರಣತೀರ್ಥ, ವಿದ್ಯಾಲಂಕಾರ, ವಿದ್ಯಾವಾಗೀಶ,

ಪಂಡಿತ ಚಂದ್ರಶೇಖರಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಹೊಳೆಲು ಇವರು

ಈ ವೀರಶೈವ ದಶರತ್ನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ
ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ—

ವೀರಶೈವ ದಶರತ್ನವೆಂಬುವ ಸಂಗ್ರಹವಾತ್ಮಕವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿ
ನೋಡಿದೆನು. ಈ ದಶರತ್ನವೆಂಬುವ ಹೆಸರಿದ್ದರೂ ಒಂದೊಂದು ರತ್ನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ
ಅವಾಂತರ ವಿಷಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವೀರಶೈವನಿಗೂ
ಬೇಕಾದವುಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಲಿಯದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ
ಗಳಿಗೆ ಇದು ನಿತ್ಯೋಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದವರು
ಭವಿಷ್ಯವಾದಿಗಳೂ ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಪಂಚಾಂಗಕರ್ತೃಗಳೂ ಆಗಿರುವ ಚನ್ನವೀರ
ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ನಾಲೀಮರ ಮುಕ್ತಾಮು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಇವರು ಇರುತ್ತಾರೆ.

ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ನಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ
ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ
ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವೀರಶೈವ ಮತದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.
ಅಷ್ಟಾವರಣ, ಪಂಚಾಚಾರ, ಷಟ್ಸ್ಥಲ, ಶಿವಪೂಜೆ, ಶಿವನಹಸ್ತ್ರ ನಾಮಾವಳಿ
ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಂತೂ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಧಿ
ವಿಧಾನಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಆಚಾರ ಮಹಿಮೆ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು
ಚನ್ನವೀರಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು ಚನ್ನಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವಂತೆ
ಮಾಡಿರುವುದು ಸ್ತುತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂಗ್ರಹಾತ್ಮಕ
ವಾದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವೀರಶೈವನಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ
ರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿಸಿ ಜನತೆಗೆ ಉಪ
ಕಾರವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವ ಶಾಬಾದಿಮರ ಇವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನರ್ಪಿಸುವೆ
ನಲ್ಲದೆ ಚನ್ನವೀರಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರ ಪ್ರಯತ್ನವು ಸ್ತುತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರ್ವರೂ
ಒಂದೊಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಗ್ರಂಥದ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಬೇಗ ಆಗುವಂತೆ
ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಸೂಚನೆ. ಪ್ರಿಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದೋಷಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ
ನ್ನೆಲ್ಲ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಪಂಡಿತ ಚಂದ್ರಶೇಖರಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್

ತಾ|| ೧-೫-೧೯೫೯

ಶಂಕರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜ ಯಾದಗಿರಿ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವಿದೆ ಹಾಗೂ ಆ ಯಾವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಜರಗುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಲೌಕಿಕ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರವು ಪವಿತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗುವದೆಂದೂ, ಪಾರ ಮಾರ್ಥಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಂತರಾತ್ಮನು ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗಿ ಜಗನ್ಮಾಮಕನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ವಾತ್ರನಾಗುವನೆಂದೂ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಮಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯ ವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾನವನು ತನ್ನ ಅಪರಿಮಿತ ವಾದ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತೆಯಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪರಮಾವಧಿಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಾಗ್ಯೂ, ಸಹ ಇಂದು ಯಾವ ಜನಾಂಗವೂ ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಆಳಿಯಲು ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಧಾರ್ಮಿಕಸಂಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿಂದರೆ ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ತ್ಯಾಜ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಜ್ಞಾನಿಯಾಗಲೀ ಆಯಾಯ ಜನಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಆಯಾಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಹೊಂದುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರದ ರೂಪಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ತತ್ವಗಳು ಒಂದೇಯಾಗಿರುವವು. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ— ಮರಣಾನಂತರ ಶವಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೂ “ಮೃತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಚಿರಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಲಿ” ಎಂಬ ತತ್ವವು ಒಂದೇಯಾಗಿರುವದು. ಇದರಂತೆ ವಿನಾಹ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೂ “ವಿನಾಹ ನಂತರ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲೆಂಬ” ತತ್ವವು ಒಂದೇಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಧರ್ಮವೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿತ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತರುವಂಥ ಕೇವಲ ನೀತಿಯ ತತ್ವಗಳು ಅಡಕವಾಗಿರುವವಲ್ಲದೆ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹಳಿದು ತ್ಯಾಜ್ಯಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅನ್ಯರನ್ನು ದೂಷಿಸುವದಾಗಲೀ ಮೊದಲಾದ ತುಚ್ಛಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಹದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ, ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಮಾನವತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ನೀತಿಯ ಮಾರ್ಗಗಳೇ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವವು. ಆ ನೀತಿಯ ನಿಯಮಗಳೇ ಮಾನವತ್ವದ ನೋವಾನಗಳಾಗಿರುವವು. ಈ ನೋವಾನಗಳ ವಿಧಾಯಕ ಆರೋಹಣದಿಂದಲೇ ಮಾನವನು ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬೇಕಾದ ಆ ದಿವ್ಯಪರಂಜ್ಯೋತಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ವಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮಾತ್ರ ಮಾನವನು ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರಯುಗದಲ್ಲಿ ನೀತಿ-ಧರ್ಮ-ಶಾಂತಿಗಳು ದ್ರವ್ಯದಲ್ಲಿವೆ, ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿವೆ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿವೆ ಅಂದು-ಅಂದು ಅಟಂಬಾಂಬ, ಹೈಡ್ರೋಜನಬಾಂಬ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವವಿನಾಶಕ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಉಪಗ್ರಹ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸರ್ವಸಮಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ

ಕೊನೆಗೆ ನೀತಿ-ಧರ್ಮ-ಶಾಂತಿಗಳು ದ್ರವ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಯಾವದೇ ತರದ ಬಾಂಬುಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಉವಗ್ರಹದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಕೇವಲ ನೀತಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕತನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುವದು. ಆನೀತಿಯೇ ಸದಾನಂದವು. ಸದಾನಂದವೇ ಸೌಖ್ಯವು ಸೌಖ್ಯಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯೇ ಮೂಲವು. ಇಂಥ ಶಾಂತಿಯಿಂದಲೇ ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣವೆಂಬ ತತ್ವವು ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕೊನೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮೀ ಪೂರ್ವಜರ ವೇದ ಆಗಮ ಉಪನಿಷತ್ ಶ್ರುತಿಗಳ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಬಂದು ತಲ್ಪಿದಂತಾಯಿತು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಾಚಕರು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಧನ ಮಾಡುವದು ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಬಂಗಾರವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅದುರಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವದು ತದನಂತರ ಅದನ್ನು ಸ್ಫುಟಿಸಂಸ್ಕಾರಕೊಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಕಿಲ್ಬಿಷವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದಾಗ, ಆ ಬಂಗಾರವು ಅವಶ್ಯವಾಗುವದಲ್ಲದೆ ಅದರಿಂದ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಆಭರಣಗಳು ತಯಾರಾಗುವವು. ಇದರಂತೆಯೇ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಲಿಂಗಧಾರಣ ವಿನಾಹ ದೀಕ್ಷೆ ಮೊದಲಾದ ಧಾರ್ಮಿಕಸಂಸ್ಕಾರ-ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಸ್ಥೂಲದೇಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾತಾಸಿತ್ಯಗಳಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಗರ್ಭದೋಷ, ಸ್ತನ್ಯವಾನದೋಷ, ಸಹಭೋಜನದೋಷ, ಮೋಹದೋಷ, ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ದೋಷಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ಅಂತರಾತ್ಮನು ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗುವನು. ಬಂಗಾರವು ಹೇಗೆ ಸ್ಫುಟಿಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗುವದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಸ್ಥೂಲದೇಹವು ಪವಿತ್ರವಾಗದೇ ಅಂತರಾತ್ಮನು ಎಂದೂ ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಹಿರಷ್ಟಾವರಣಗಳ ಶುದ್ಧಿಯಿಂದಲೇ ಅಂತರಷ್ಟಾವರಣ ಶುದ್ಧಿಯಾಗುವವೆಂದು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತವಿದೆ ಅದರ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಷ್ಟೋ ವೀರಶೈವರು ಯಾವ ಬಾಹ್ಯಲಿಂಗಧಾರಣ ದೀಕ್ಷೆ ಮೊದಲಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದದೇ ಹಾಗೇ ಅಮಂಗಲದೇಹಿಗಳಾಗಿರುವದು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ವೀರಶೈವ ಬಾಂಧವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಪೂರ್ವಜರಂತೆ ನಡೆದು-ನುಡಿದು, ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆದು ಇದೇ ಜನ್ಮವನ್ನು ಕಡೆಯದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಹದಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶ ಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ನಡೆದು ಪರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಹೃದಯದ ಹಿರಿ ಯಾಶೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹತ್ತು ರತ್ನಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶಕ್ಯವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವಾಂಡಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅಮೃತಮತಿಗೆ ಹೊಳೆದಷ್ಟು ವಿವರಿಸಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ವೀರಶೈವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮುಖ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ವದ್ಧತಿಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಕೃತವಾಗಿ ಬರೆದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ

ವೇದಮಂತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಆಗಮಮಂತ್ರಗಳನ್ನೂ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ವ್ರತಿಯೊಂದು ರತ್ನಗಳು ಚಿಂತಾರತ್ನಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಾಮಧೇನು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತೆ ವೀರಶೈವ ಬಾಂಧವರಿಗೂ, ಮಹೇಶ್ವರಿಗೂ ನಿತ್ಯೋಪಕಯುಕ್ತವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸುಗುಣಗ್ರಾಹಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಹಸ್ತದೋಷ, ಮುದ್ರಣದೋಷಗಳನ್ನು ಮಿತ್ರ-ಬಾಂಧವ್ಯಭಾವನೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಸೂಚಿಸಿದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾದವುಗಳನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆವು.

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ನಿತ್ಯೋಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂಥ ವೀರಶೈವ ತತ್ವಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪಾರೋಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬಾಶೆಯಿತ್ತು ಆದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯವು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿ ಕವನ ನಾಟಕ ಸಿನೇಮಾಗಳಂತೆ ರಸಿಕತನದಾಗದಿದ್ದ ಮೂಲಕ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುತ್ಪನ್ನವಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿತ್ತು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಮಹಾತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಗದಗಿನ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾದ ವೇ|| ಪಿ. ಶಿ. ಶಾಬಾದಿಮಠ ಇವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಮಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಂಡಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಭಾವನೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನ ಹಕ್ಕನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು “ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ”ವೆಂಬ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಕೈಗಾರಿಕೆಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ೫೦೦-೬೦೦ ಪುಟಗಳ ಬೃಹದ್ಗ್ರಂಥವನ್ನೊಂದು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕೊಟ್ಟಿರುವದಲ್ಲದೆ ಅದೂನಹ ಬೇಗ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿದೆ ದೇವರು ಇವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಇಂಥ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ರಚನೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಕೊಡಲೆಂದು ಆ ದಯಾಘನನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲೆಂದು ನಾವು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಹಾರೈಸಿ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇವೆ ಹಾಗೂ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ರಾಯಲ್ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮಾಲಕರಾದ ಶ್ರೀ ಎನ್. ವಿ. ಶ್ರೀಷ್ಠಿ ಇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು,

ತಮ್ಮ

ವಿದ್ವಜನ-ವಿದೇಯ

ವೆ|| ಪಂಡಿತ ಚನವೀರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಸಾಲೀಮಠ

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಪಂಚಾಂಗ ಕರ್ತ

(ಮಂಗಳವಾರ ವೇಟೆ ಕಲ್ಯಾಣಮಠ) ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ವೀರಶೈವ ದಶರತ್ನ ಗ್ರಂಥದೊಳಗಿನ ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ.

ವಿಷಯಗಳು	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯಗಳು	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ಮಂಗಳಾರ್ಚನಾ	೧	ದೇಹದಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣ ಕ್ರಮ	೭೮
ಪ್ರಥಮ ರತ್ನ		ರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ವಿಚಾರ	೭೯
ವೀರಶೈವಧರ್ಮದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ	೨	೧) ಮಂತ್ರ ಮಹಿಮೆ ವಿಚಾರ	೩೦
ಅಜನಾದಿ ಮಲತ್ರಯ ನಿರ್ಣಯ	೪	ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರ ಹಾಗೂ	
ದೀಕ್ಷೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ	೪	“ಹಿಂ”ಕಾಂಠ ಉತ್ಪತ್ತಿ	೩೦
‘ತತ್ವಮಸಿ’ ವೇದವಾಕ್ಯ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ	೫	ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದ ಮಹತ್ವ	೩೨
ಅಷ್ಟಾವರಣ ಮಹಿಮೆ		ದ್ವಿತೀಯ ರತ್ನ	
ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಸಕ್ರಮ ವಿಚಾರ	೫	ಪಂಚಾಚಾರಗಳ ವಿಚಾರ	
೧) ಗುರುಮಹಿಮೆ ವಿಚಾರ	೬	೧) ಲಿಂಗಾಚಾರ ೨) ನದಾಚಾರ	೩೩
ಗುರು ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ	೭	೩) ಶಿವಾಚಾರ	೩೪
ಶ್ರೀಗುರುನೇ ಸರ್ವ ಕಾಯಗಳಿಗೆ		೪) ಗಣಾಚಾರ	೩೫
ಕಾರಣನು	೮	೫) ಭೃತ್ಯಾಚಾರ	೩೬
೨) ಲಿಂಗ ಮಹಿಮೆ ವಿಚಾರ	೧೦	ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳ ತತ್ವವಿಚಾರ	
ಲಿಂಗಧಾರಣ ಆತ್ಮಗತ್ಯ	೧೧	೧) ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ವಿಚಾರ	೩೮
ಲಿಂಗವು ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿದೆ	೧೨	ಭಕ್ತಸ್ಥಲ-ಲಕ್ಷಣ	
ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಕ್ರಮ	೧೨	ಶಿವಭಕ್ತರಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲ	೩೯
ಅಂತರ ಶುದ್ಧಿಗೆ ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆ		ಶಿವಭಕ್ತರನ್ನು ಶಿವನು ಪರೀಕ್ಷಿಸದೇ	
ಆತ್ಮಾವಶ್ಯಕ	೧೩	ಮೋಕ್ಷವದವಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾರನು	೪೦
ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಏಕಾಂತವಾಗಿ		೨) ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ ತತ್ವವಿಚಾರ	
ಮಾಡಬೇಕು	೧೫	ಮಾಹೇಶ್ವರ ಲಕ್ಷಣ	೪೧
ಸ್ಥಾನರ ಲಿಂಗವೂಜಾ ಮಾಡಬಾರದು	೧೫	ಷಟ್ಪ್ರಯೋಜನ ವಿಚಾರ	೪೧
ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ವ ತೀರ್ಥಗಳಿವೆ	೧೬	೩) ಪ್ರಸಾದಸ್ಥಲ ತತ್ವವಿಚಾರ	
೩) ಜಂಗಮ ಮಹಿಮೆ ವಿಚಾರ	೧೮	ಪ್ರಸಾದಿ ಲಕ್ಷಣ	೪೨
ಅಂತರ ಜಂಗಮದ ಮಹತ್ವ	೧೯	ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ವಸ್ತುವೇ ಪ್ರಸಾದವು	೪೨
೪) ಪಾದೋದಕ ಮಹಿಮೆ ವಿಚಾರ	೨೧	ಪ್ರಸಾದ ಮಹತ್ವ	೪೩
ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಕಾರಗಳು	೨೧	೪) ವ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ಥಲ ತತ್ವ ವಿಚಾರ	
ಅಂತರಂಗದಮೂರು ಪಾದೋದಕಗಳು	೨೩	ಲಕ್ಷಣ ವಿಚಾರ	೪೪
೫) ಪ್ರಸಾದ ಮಹಿಮೆ ವಿಚಾರ	೨೩	ಗೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರ	೪೫
೬) ವಿಭೂತಿ ಮಹಿಮೆ ವಿಚಾರ	೨೫	೫) ಶರಣಸ್ಥಲ ವಿಚಾರ	೪೫
ಭಸ್ಮದ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ		೬) ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ ತತ್ವ ವಿಚಾರ	೪೬
ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವು	೨೫	ಷಟ್ಪ್ರಸ್ಥಲದ ಹಿಂದೇ ವಚನವು	೪೭
ಭಸ್ಮಲೇಪನ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ		ತೃತೀಯ ರತ್ನ	
ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಧಾರಣ ಮಹತ್ವ	೨೫	ವೀರಶೈವ ಆಚಾರ ವದ್ಧತಿಯ ವಿಚಾರ	
ಭಸ್ಮದ ಮಹತ್ವ	೨೬	ಆಚಾರ ಮಹಿಮೆ	೪೮
೭) ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಮಹಿಮೆ ವಿಚಾರ	೨೭	ನಿತ್ಯಾಚಾರಗಳ ವಿಷಯಾರಂಭವು	೪೯
ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಮಹತ್ವ	೨೮		

ವಿಷಯಗಳು	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯಗಳು	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ಪ್ರಾತಃಸ್ತುರಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ		ಜವಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು	
ಪರಮಾತ್ಮನ ನಾಮಸ್ತುರಣೆ	೫೧	ಜಪಿಸುವಕ್ರಮ	೭೬
ದ್ವಾದಶ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ ಸ್ತೋತ್ರಂ	೫೧	ಯಾವ ವ್ರಮಾಣದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು	
ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನದ ಆಚಾರ		ಧರಿಸಬೇಕು?	೭೭
ವಿಧಾನ	೫೧	ಶಿವನನ್ನರೂಪಿಯಾಗಿ ಶಿವನನ್ನು	
ದಂತಧಾವನ ವಿಚಾರ	೫೩	ವೂಜಿಸಬೇಕು	೭೮
ಬಿಲ್ವಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳನ್ನು		ಲಿಂಗದಡಿಯಲ್ಲಿ ವತ್ರಿಯನ್ನಿಡಬಾರದು	೭೮
ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕ್ರಮ	೫೪	ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ ವತ್ರಪುಷ್ಪವಳನ್ನು	
ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮಡಿ ಮೈಲಿಗೆಗಳ ವಿಚಾರ	೫೫	ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮ	೭೮
ಪ್ರೀಯರ ಆಚಾರ ಮಹತ್ವ		ಮಂತ್ರ ಜಪಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ವಿಚಾರ	೮೦
ಪಾತ್ರೆಗಳ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ವಿಚಾರ	೫೯	ಜವಲಕ್ಷಣದ ಭೇದ ಹಾಗೂ ಫಲವಿಚಾರ	೮೦
ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಅಶುದ್ಧವೆನಿಸುತ್ತವೆ	೬೦	ಲಿಂಗವೂಜಿಯ ಸಮಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮವಿಚಾರ	೮೧
ನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನದ ವಿಚಾರ	೬೦	ಶಿವಾರ್ಪಿತ ನಿರ್ಮಾಳವು ನಿಷಿದ್ಧವಲ್ಲ	೮೨
ನೈಮಿತ್ಯಕ ಸ್ನಾನದ ವಿಚಾರ	೬೧	ಊಟಮಾಡುವಿಕೆ ನೀರು ಕುಡಿಯು	
ನೀರಶೈವರಿಗೆ ನೂತಕತ್ರಯಗಳು		ವಿಕೆಯ ವಿಚಾರ	೮೨
ಅನ್ವಯಿಸುವದಿಲ್ಲ	೬೨	ನೀರುಕುಡಿಯುವಿಕೆಯ ವಿಚಾರ	೮೩
ಪಶು ಪ್ರಸವಜನ್ಮ ಗಿಣ್ಣು ಹಾಲುಗಳ		ತಾಂಬೂಲ ಸ್ವೀಕೃತ ವಿಚಾರ	೯೩
ಶುದ್ಧತೆ	೬೩	ಯಾವ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಮಣ್ಣುಹಚ್ಚಬೇಕು	೮೪
ನೀರಿನ ಶುದ್ಧ ಉಪಯೋಗ ವಿಚಾರ	೬೩	ಗೃಹಣದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯ ವಿಚಾರ	೮೫
ನೀರಿನ ಅಶುದ್ಧ ಬಳಕೆಯ ವಿಚಾರ	೬೩	ನೀರಶೈವರಿಗೆ ಉಪವಾಸಾದಿ ವೃತ ನಿಯಂ	
ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಕೂದ್ರುವ ದಿಕ್ಕು ನಿರ್ಣಯ	೬೫	ಮಗಳೂ ಗೃಹಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವಾರ	
ಪೂಜೆಗೆ ಕೂಡ್ರತಕ್ಕ ಯೋಗ್ಯಾಸನಗಳ		ದೋಷಗಳೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ	೮೬
ವಿಚಾರ	೬೫	ಬಸವಾದಿ ವ್ರಮಥರು ನುಡಿದ ವಚನ	೮೭
ಶಿವಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸಿದ್ಧತೆ	೬೬		
ತ್ರಿಪುಂಡಧಾರಣ ಕ್ರಮ ವಿಚಾರ	೬೮	ಚತುರ್ಥ ರತ್ನ	
ದೇಹದಾಂಗದಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಕ್ರಮ	೬೯	ಶಿವಪೂಜಾ ವಿಧಾನವು	೮೮
ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಹೊಸ ಭಸ್ಮಗಳನ್ನು		ನೀರಶೈವರಿಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ವೂಜಿಯೇ	
ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮ	೭೧	ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವು	೮೮
ಭಸ್ಮದ ಪಂಚನಾಮಗಳೂ ಹಾಗೂ		ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಹತ್ವ	೮೯
ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗಗಳು	೭೨	ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಕ್ರಮಬದ್ಧ	
ಭಸ್ಮದ ಉಂಡಿಗಳನ್ನು ತಯಾರ		ಮಂತ್ರಗಳು	೯೦
ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ	೭೩	ಸ್ನಾನೋದಕವನ್ನು ಶುದ್ಧಮಾಡುವ	
ದೀಕ್ಷಾ ಶೀಕ್ಷಾ ಜ್ಞಾನ ಭಸ್ಮಿತಗಳನ್ನು		ಮಂತ್ರ	೯೧
ಸಿದ್ಧ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ	೭೩	ಹಸ್ತ ಮುಖವನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ	
ಭಸ್ಮವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ		ಮಂತ್ರ	
ಕ್ರಮಗಳು	೭೪	ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಅನ್ನುವ ಮಂತ್ರ	೯೧
ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಧಾರಣ ಕ್ರಮ ವಿಚಾರವು		ಬಟ್ಟೆ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅನ್ನುವ ಮಂತ್ರ	೯೧
ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ಮಾಲೆ		ಶಿವಪೂಜಾ ಕೋಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ	
ಮಾಡುವ ರೀತಿ	೭೫	ಅನ್ನುವ ಮಂತ್ರ	೯೧

ವಿಷಯಗಳು	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯಗಳು	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ಆಸನದ ಮೆಲೆ ಕೂಡುವಾಗ ಅನ್ನುವ ಮಂತ್ರ	೯೦	ನಿತ್ಯ ಪಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕಾರ ವಿಚಾರ	೧೨೮
ಶುದ್ಧೋದಕ ಮಾಡುವ ಮಂತ್ರ	೯೨	ಗುರುಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು	೧೨೯
ದಿಗ್ಬಂಧನ ಮಾಡುವ ಮಂತ್ರ	೯೩	ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಲಕ್ಷಣ	೧೩೦
ಸಂಕಲ್ಪ ಮಂತ್ರ	೯೪	ಶ್ರೀಗುರು ಪಾದಸ್ತೋತ್ರ	೧೩೧
ಗುರುಧ್ಯಾನ-ಶಿವಧ್ಯಾನ	೯೫	ತ್ರಿವಿಧ ವಾದೋದಕ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಕ್ರಮ	೧೩೨
ಕರನ್ಯಾಸ-ಅಂಗನ್ಯಾಸ	೯೬	ಗುರುಪಾದೋದಕ	೧೩೩
ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಕ್ರಮ	೯೭	ಗುರುಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಪದ್ಧತಿ	೧೩೪
ಭಸ್ಮವನ್ನು ಜಲಮಿಶ್ರಿತಮಾಡುವಮಂತ್ರ	೯೮	ಗುರು ಪಾದಪೂಜೆ	೧೩೫
ತ್ರಿಲಿಂಠಧಾರಣ ಸ್ಥಾನ	೯೯	ಲಿಂಗಪಾದೋದಕತಯಾರಿಸುವಕ್ರಮ	೧೩೬
ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣ ಕ್ರಮ	೧೦೦	ಗುರುಗಳ ಸರ್ವಾಂಗ ಪೂಜೆ	೧೩೭
ಮಂತ್ರಸಹಿತ ಧರಿಸುವ ಸ್ಥಾನಗಳು	೧೦೧	ಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕ ತಯಾರಿಸುವ	೧೩೮
ಶುದ್ಧೋದಕ ಮಂತ್ರ	೧೦೨	ಕ್ರಮ,	೧೩೯
ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಅಭಿಷೇಕ ಮಂತ್ರ	೧೦೩	ವಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕಾರ ವಿಧಾನ	೧೪೦
ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಮಂತ್ರ	೧೦೪	ತೀರ್ಥ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಾಗ ಅನ್ನುವ	೧೪೧
ಗಂಧಧಾರಣ ಮಂತ್ರ	೧೦೫	ವಾಕ್ಯಗಳು	೧೪೨
ಅಕ್ಷತಾಧಾರಣ ಮಂತ್ರ	೧೦೬	ತೀರ್ಥ ಖಂಡಿತಮಾಡುವ ವಿಧಾನ	೧೪೩
ಬಿಲ್ವವತ್ರ ಧಾರಣ ಮಂತ್ರ	೧೦೭	ಪಾದೋದಕ ಅಷ್ಟಕವು	೧೪೪
ನಾನಾವಿಧ ಪುಷ್ಪಧಾರಣ ಮಂತ್ರ	೧೦೮	ಶಿವ ಮಾನಸಮಾಜಾ ಸ್ತೋತ್ರವು	೧೪೫
ಧೂಪ ಮಂತ್ರ, ದೀಪ ಮಂತ್ರ	೧೦೯	ಪಂಚಮ ರತ್ನ	
ಕರ್ಪೂರಮಂತ್ರ, ಘಂಟಾನಾದಮಂತ್ರ	೧೧೦	ವಿಶೇಷ ಮಾಜಾ ಪ್ರಕರಣ	೧೪೬
ದರ್ವಣ ಮಂತ್ರ, ಛತ್ರ ಮಂತ್ರ	೧೧೧	ಪುರೋಹಿತರೂ ಭಕ್ತರೂ ತಿಳಿಯ	
ಚಾಮರ ಮಂತ್ರ	೧೧೨	ಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗ ವಿಷಯಗಳು	೧೪೭
ವ್ಯಜನಮಂತ್ರ, ನೈವೇದ್ಯಮಂತ್ರ	೧೧೩	ವಾದ್ಯ ದ್ರವ್ಯಗಳು, ಅರ್ಘ್ಯ ದ್ರವ್ಯಗಳು	೧೪೮
ತಾಂಬೂಲಮಂತ್ರ, ದಕ್ಷಿಣೆಮಂತ್ರ	೧೧೪	ಅಚಮನ ದ್ರವ್ಯಗಳು	೧೪೯
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಂತ್ರ, ನಮಸ್ಕಾರಮಂತ್ರ	೧೧೫	ಮಧುವರ್ಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು	೧೫೦
ಸ್ತೋತ್ರ ಮಂತ್ರ	೧೧೬	ಅಷ್ಟಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳು	೧೫೧
ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಮಂತ್ರ	೧೧೭	ಪಂಚಾಮೃತ ದ್ರವ್ಯಗಳು	೧೫೨
ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ವಿಸರ್ಜನ ಮಂತ್ರ	೧೧೮	ಪಂಚಗವ್ಯಗಳು, ಪಡ್ಧವ್ಯಗಳು	೧೫೩
ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ತೀರ್ಥಸ್ವೀಕಾರ ಮಂತ್ರ	೧೧೯	ಷಡ್ಮಾರ್ಜನೆ, ಸೂಚನೆ	೧೫೪
ಸಜ್ಜಿಕಾರೋವಣ ಮಂತ್ರ	೧೨೦	ಪಂಚೋವಚಾರಗಳು,	೧೫೫
ಪೂಜಾ ಸಮರ್ಪ ಮಂತ್ರ	೧೨೧	ಅಷ್ಟೋಪಚಾರಗಳು	೧೫೬
	೧೨೨	ಪಂಚ ಪಲ್ಲವಗಳು	೧೫೭
	೧೨೩	ಕೂರ್ಚಿ (ದರ್ಭ) ಲಕ್ಷಣಗಳು	೧೫೮
ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಸ್ತುತಿ	೧೨೪	ವಿಚಾರ	೧೫೯
ಬಸವಲಿಂಗ ನಾಮಾವಳಿ	೧೨೫	ಮುದ್ರಾಲಕ್ಷಣ (ಷಣ್ಮುದ್ರಗಳು)	೧೬೦
ಶ್ರೀ ಷಡಕ್ಷರ ರಗಳೆ	೧೨೬	ಅನ್ಯ ಮುದ್ರಾ ಲಕ್ಷಣಗಳು	೧೬೧
ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತ ನಾಮಾವಳಿ	೧೨೭	ವೀರಶೈವ ಗೋತ್ರ ಸೂತ್ರಾದಿಗಳು	೧೬೨
ಶ್ರೀ ಶಿವಸಹಸ್ರ ನಾಮಾವಳಿ	೧೨೮	ಭೂತಶುದ್ಧಿ	೧೬೩

ವಿಷಯಗಳು	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯಗಳು	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ತತ್ತ್ವ ಶುದ್ಧಿ	೧೪೩	ಕುಂದ ಪತ್ರೋದಕ	೧೫೬
ಷಡಧ್ವ ಶುದ್ಧಿ	೧೪೪	ಮಂದಾರು ಪತ್ರೋದಕ	,,
ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ	೧೪೫	ಕರವೀರ ಪತ್ರೋದಕ	,,
ನ್ಯಾಸತ್ರಯ ವಿಚಾರ	,,	ಕುಂಕುಮೋದಕ, ರೋಚನೋದಕ	,,
ನೃಷ್ಣಿನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ ವಿಚಾರ	೧೪೬	ಕರ್ಪೂರೋದಕ, ಚಂದನೋದಕ	೧೫೭
ಕರನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ, ದೇಹನ್ಯಾಸಕ್ರಮ	,,	ರಕ್ತ ಚಂದನೋದಕ	,,
ಅಂಗನ್ಯಾಸಕ್ರಮ, ಸ್ಥಿತಿನ್ಯಾಸಕ್ರಮ	,,	ಶ್ರೀ ಮಹಾರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ ಕ್ರಮ	೧೫೭
ಕರನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ	೧೪೭	ನಿರಂಜನ ಸ್ತೋತ್ರಂ	,,
ದೇಹನ್ಯಾಸ, ಅಂಗನ್ಯಾಸ	,,	ಶ್ರೀ ರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಾರಂಭ	೧೫೯
ಸಂಹಾರನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ	೧೪೮	ಧ್ಯಾನ	೧೬೦
ದೇಹನ್ಯಾಸ	,,	ಅಥ ಚಮಕಾಧ್ಯಾಯ	೧೬೫
ಅಂಗನ್ಯಾಸ	೧೪೯	ಪುರುಷಸೂಕ್ತ ಮಹಾಭಿಷೇಕ	೧೬೯
ಅಭಿಷೇಕ ಮಂತ್ರಗಳು	,,	ಯಜುರ್ವೇದೀಯ ಶಾಂತಾಧ್ಯಾಯ	೧೭೦
ಸಾಧ್ಯ, ಅಘ್ಯ, ಅಚಮನ, ಮಧುವರ್ಚ	,,	ಶ್ರೀರುದ್ರ ಸ್ತೋತ್ರ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ	,,
ಸ್ನಾನ	೧೫೦	ಮಂತ್ರಾಧ್ಯಾಯ	೧೭೧
ವಂಚಾಮೃತ ಅಭಿಷೇಕ ಮಂತ್ರ	,,	ವೇದೋಕ್ತ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಮಂತ್ರ	೧೭೩
ಕ್ಷೀರ (ಹಾಲು)	,,	ಭೋಜನ ಸಂಕಲ್ಪ	,,
ದಧಿ(ಮೊಸರು), ಘೃತ(ತುಪ್ಪ)	,,	ಷಷ್ಠ್ಯ ರತ್ನ	,,
ಮಧು(ಜೇನುತುಪ್ಪ)	,,	ಸರ್ವದೇವಾ ಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣ	೧೭೪
ಶರ್ಕರಾ(ಸಕ್ಕರೆ)	೧೫೧	ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಧಾನ	,,
ಕದಳಿ ರಸ ಮಂತ್ರ	,,	ಶ್ರೀ ಗಣಪತಿ ಪೂಜಾಕ್ರಮ	೧೭೫
ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ, ಕಪಿತ್ಥರಸ, ಖರಜೂರರಸ	,,	ಅಹ್ವಾನ ಮಂತ್ರ	,,
ಉರ್ವಾರುಕ ರಸ	೧೫೨	ಸರ್ವದೇವ ಅಹ್ವಾನ ಮಂತ್ರ	೧೭೭
ಇಕ್ಷುರಸ, ನಾರಿಕೇಳರಸ, ಅನ್ನೂರಸ	,,	ಆಸನಮಂತ್ರ, ಕುಂಕುಮಧಾರಣಮಂತ್ರ	,,
ತೈಲ, ವರಮಾನ್ಯ	,,	ಹರಿದ್ರಾ (ಅರಿಷಿಣಿಪುಡಿ) ಮಂತ್ರ	,,
ಗೋಧೂಮ ಪಿಷ್ಟ	೧೫೩	ಕಜ್ಜಲ (ಕಾಡಿಗೆ) ಧಾರಣ ಮಂತ್ರ	,,
ಮುದ್ದ ಪಿಷ್ಟ, ತಂಡುಲಪಿಷ್ಟ	,,	ಸಿಂಧೂರ ಧಾರಣ ಮಂತ್ರ	,,
ಹರಿದ್ರಾ ಪಿಷ್ಟ, ಅಮಲಕ ಪಿಷ್ಟ	,,	ಕಂಠಸೂತ್ರ ಧಾರಣ ಮಂತ್ರ	೧೭೮
ಕುಶೋದಕ	,,	ಕಂಕಣಧಾರಣ ಮಂತ್ರ	,,
ಕುಂಜೋದಕ, ಭಸ್ಮೋದಕ	೧೫೪	ಕರ್ಣ ಕುಂಡಲ ಧಾರಣ ಮಂತ್ರ	,,
ಕಂದೋದಕ, ಪುಷ್ಕೋದಕ	,,	ಶ್ವಸ್ತಿ ಪುಷ್ಕಾಹ ವಾಚನ	೧೭೮
ಪತ್ರೋದಕ, ಪಿಪ್ಪಲೋದಕ	,,	ನಂದೀ ಸಮಾರಾಧನ	೧೮೦
ಪಲ್ಲೋದಕ, ಮೂಲೋದಕ	೧೫೫	ಅಂಕುರಾರೋಪಣ	೧೮೬
ಸ್ವರ್ಣೋದಕ, ರತ್ನೋದಕ	,,	ನುಂಟಿವ ದೇವತಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಹಾಗೂ	,,
ಮಂತ್ರೋದಕ, ಯಶೋದಕ	,,	ಪೂಜಾ ಕ್ರಮ	೧೮೭
ಗೋಧೂಮೋದಕ, ಮುದ್ದೋದಕ	೧೫೬	ವಂಚಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನಾ ಕ್ರಮ	೧೯೦
ತಿಲೋದಕ ಮಂತ್ರ, ಪ್ರೀತ್ಯೋದಕ	,,	ವಂಚಪೀಠಗಳ ವಂಚ ಪ್ರಣಮಗಳು	,,
ಶಮೀ ಪತ್ರೋದಕ, ವಿಲ್ವ ಪತ್ರೋದಕ	,,	ಆಯಾಯ ನೂತ್ರಕ್ಕೆ ಸುಸಾರವಾಗಿ	,,
		ಕಲಶಗಳ ಸ್ಥಾಪನಾ ಕ್ರಮ	,,

ವಿಷಯಗಳು

ಪಂಚಕಲಶ ಪೂಜಾ ಪ್ರಾರಂಭ

ಶುಕ್ಲ ಯಜುರ್ವೇದೀಯ ಶ್ರೀ

ಗಣೇಶ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಪಂಚಕಲಶಗಳಿಗೆ ವರಡಿಗಳನ್ನು

ಇಡುವ ವಿಧಾನ

ವರಡಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ವೀರಶೈವರ ಶೀಲಗಳ ವಿಚಾರ

ಬಸವಣ್ಣನವರ ನೀತಿವ್ರದವಚನಗಳು

ಶ್ರೀಗುರು ಪುರಾತನರ ಸ್ತೋತ್ರ

ಸಪ್ತಮ ರತ್ನ

ದಶಕರ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪ್ರಕರಣವು

ಗರ್ಭಾದಾನ(ಫಲಶೋಭನ) ಕಾರ್ಯ

ಗರ್ಭಾದಾನ ಸೂಕ್ತವು

ಪುಂಸವನ ಸಂಸ್ಕಾರ

ಶೀಮಂತ(ಹೂಮುಡಿಸುವ) ಕಾರ್ಯ

ಜಾತಕರ್ಮ(ಲಿಂಗಧಾರಣ) ಸಂಸ್ಕಾರ

ಧಾನ್ಯಾದಿವಾಸ ವಿಧಾನ

ಶಿವಲಿಂಗ ವ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಕ್ರಮ

ಶಿಶುವಿಗೆ ಹೆಸರಿಡುವ ಹಾಗೂ

ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿಹಾಕುವ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಧಾನ

ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರಾವಲೋಕನ ವಿಧಾನ

ಅನ್ನ ಪ್ರಾಶನ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಾನ

ಜಾಲ(ಜವಳ) ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಾನ

ವಿದ್ಯಾರಂಭ ವಿಧಾನ

ಅಷ್ಟಮ ರತ್ನ

ವೀರಶೈವ ಉಪನಯನ

(ದೀಕ್ಷಾ) ಕಾರ್ಯ ವಿಚಾರ

ದೀಕ್ಷಾ ಹೊಂದುವ ವದ್ಧತಿ

ದೀಕ್ಷಾ ಪೂಜಾ ವಿಧಾನ

ಶಿವಲಿಂಗ ಸಂಸ್ಕಾರ

ಭುವನಾಧ್ಯನ್ಯಾಸ

ವದಾಧ್ಯನ್ಯಾಸ

ವರ್ಣಾಧ್ಯನ್ಯಾಸ

ಕಲಾಧ್ಯನ್ಯಾಸ

ತತ್ತ್ವಾಧ್ಯನ್ಯಾಸ

ಮಂತ್ರಾಧ್ಯನ್ಯಾಸ

ದೀಕ್ಷೆಯ ದಿವಸ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ

ದೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನ

ವಿಷಯಗಳು

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

೧೯೩ ಕೌಪೀನಧಾರಣ ವಿಧಿ ,,

ಮಾಂಸಸಿಂಹವನ್ನೆಳೆದು ಮಂತ್ರಪಿಂಡ

೧೯೫ ನನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ ೨೩೬

ಸೂಕ್ಷ್ಮಶರೀರ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ೨೩೮

೧೯೬ ನ ದೇಹಾಂಗದಲ್ಲಿ ಜೀವಾತ್ಮ ೨೩೯

೧೯೭ ನನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು ೨೪೦

೧೯೮ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿ ಧ್ಯಾನ ೨೪೦

೨೦೦ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾವನೆ ,,

೨೦೧ ಶಿಷ್ಯಾಂಗ ದಂಡಭಂಗಿ ನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ ,,

ಶಿಷ್ಯಾಂಗ ಸಡಧ್ಯನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ ,,

೨೦೨ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕ ದೀಕ್ಷಾ ೨೪೧

೨೦೩ ಭೂತಿಪಟ್ಟಿ ದೀಕ್ಷಾ ,,

೨೦೪ ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣ ೨೪೨

೨೦೫ ಆಯುತ ದೀಕ್ಷಾ ೨೪೩

೨೦೬ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಕಲೆಯನ್ನು

ತುಂಬುವ ಕ್ರಮ ೨೪೪

೨೦೭ ಸ್ವಾಯತ್ತ ದೀಕ್ಷಾ ೨೪೬

೨೦೮ ೩೮ ಕಲನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ ೨೪೭

೨೦೯ ಗಣಸಂತತಿ (ವ್ರತಭರ) ಧ್ಯಾನ ೨೫೦

೨೧೦ ಶಿವಲಿಂಗಧಾರಣ ವಿಧಿ ೨೫೧

೨೧೧ ಸೂಕ್ಷ್ಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಧಾರಣ ವಿಧಿ

೨೧೨ ಶಿಷ್ಯನ ನಮಸ್ಕಾರ ಕ್ರಮ ,,

೨೧೩ ಮನು ಇಲ್ಲಿವೆ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ೨೫೨

೨೧೪ ಕರನ್ಯಾಸ ,,

೨೧೫ ದೇಹನ್ಯಾಸ, ಧ್ಯಾನ ೨೫೩

೨೧೬ ಉಪದೇಶಹೊಂದುವ ಮಂತ್ರ ಲಕ್ಷಣ ೨೫೪

೨೧೭ ಉರ್ಧ್ವಂಗುಲೀ ಪಾಣಿನಿಧಾನ ೨೫೫

೨೧೮ ಮೇಖಲಾಬಂಧನವು ೨೫೬

೨೧೯ ದಂಡ ಧಾರಣ ೨೫೭

೨೨೦ ಕಮಂಡಲು ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರಧಾರಣ ,,

೨೨೧ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಸದ್ಗರ್ವ ಬೋಧೆ ,,

೨೨೨ ಭಿಕ್ಷುಟನ ವಿಧಾನ ೨೫೮

ವಿನಾಹ ವಿಧಾನವು

೨೨೩ ಕನ್ಯಾವಾಗ್ಧಾನ ವಿಧಿ ,,

೨೨೪ ಲಗ್ನಪತ್ರ ಪೂಜಾ ಹಾಗೂ ಹಂದರ

೨೨೫ ಸ್ತಂಬ ಸ್ಥಾಪನಾ ಕ್ರಮ ೨೫೯

೨೨೬ ಹರಿದ್ರಾಲೇಪನ ಕಾರ್ಯ ೨೬೦

೨೨೭ ಗುರುದೇವತಾ ಕಾರ್ಯ ,,

ವಿಷಯಗಳು	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯಗಳು	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ವಿವಾಹ ದಿವಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	೨೫೯	ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ (ಶುದ್ಧಿಸಂಸ್ಕಾರ) ಕ್ರಮ	೨೭೯
ದಶಕರ್ಮಗಳು	೨೫೯	ಶಮೀ (ಬನ್ನಿ) ಪೂಜಾ ವಿಧಾನ	೨೮೦
ಕಂಕಣಧಾರಣ ಕಾರ್ಯ	೨೬೦	ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸರಸ್ವತೀ ಪೂಜಾ	
ವಧೂವರಿಗೆ ದಂಡಿ ಬಾಸಿಂಗಧಾರಣ	೨೬೦	ವಿಧಾನ	೨೮೧
ಮಧುವರ್ಕ್ ವಿಧಾನ	೨೬೧	ಪೂಜಾ-ವಿಧಾನ	೨೮೨
ಕನ್ಯಾದಾನ ವಿಧಾನವು	೨೬೨	೧೦೧ ಹಿತೋವದೇಶಗಳ ರತ್ನಮಾಲಿಕೆ	೨೮೪
ಗುಡಜೀರಕ ಕಾರ್ಯ	೨೬೪	ದಶಮ ರತ್ನ	
ಮಾಂಗಲ್ಯಧಾರಣ ವಿಧಾನ	೨೬೫	ಅಂತ್ಯೇಷ್ಟಿ ವಿಧಾನ	೨೮೯
ವಾಣಿಗ್ರಹಣ ವಿಧಾನ	೨೬೬	ವಿಭೂತಿ ವೀಳೈ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ	೨೯೦
ಅಜ್ಞಪ್ರೇರ ವಿಧಾನ	೨೬೬	ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಾನ	೨೯೧
ಮೌಕ್ತಿಕ ದರ್ಶನ ವಿಧಿ	೨೬೭	ಶವಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಮಂಗಳಾರತಿ	
ಪಾದಸಂಘಟ್ಟಿನ ವಿಧಾನ	೨೬೭	ವದ್ಯ	೨೯೨
ಅಕ್ಷತಾರೋವಣಿ ವಿಧಾನ	೨೬೮	ವಿಮಾನ ಕಟ್ಟುವ ಕ್ರಮ	೨೯೩
ಸರ್ವರೂ ಅಕ್ಕಿಕಾಳು ಹಾಕುವ ಮಂತ್ರ	೨೬೮	ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಕ್ರಮ	೨೯೪
ನಾಶಿಕಾಭರಣ ವಿಧಾನ	೨೬೮	ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯನ್ನು ತಗಡನ್ನು	
ಫಲದಾನ ವಿಧಾನ	೨೬೯	ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಕ್ರಮ	೨೯೫
ಧಾತುಬದ್ಧ ವಿಧಾನ	೨೬೯	ಬೀಜಾಕ್ಷರಯುಕ್ತ ತಗಡನ್ನು	
ಅರುಂಧತೀ ದರ್ಶನವಿಧಾನ	೨೭೦	ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಕ್ರಮ	೨೯೬
ವಿನಾಹದ ಕೊನೆಯ ಕಾರ್ಯ	೨೭೦	ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಮಂತ್ರ	೨೯೭
ವಂಚಕಲಶ ವಿಸರ್ಜನ ವಿಧಾನ	೨೭೧	ಲಿಂಗದೇಹದಲ್ಲಿ ತಗಡು ಧರಿಸುವದು	೨೯೮
ಮಂಗಳಾಪ್ಪಕ	೨೭೨	ಲಿಂಗ ಶರೀರವನ್ನು ತೂಗುವ ವದ್ಯ	೨೯೯
ಮಂಗಳ ವಂಚಕ	೨೭೩	ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಮಾಡುವ ವಾರ್ಧಿಕ	
ನವಮ ರತ್ನ		ಮಂತ್ರ	೨೯೯
ದತ್ತಪುತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರ ವಿಧಾನ		೧೧-೧೨ ನೇ ದಿವಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ	
ಪೂರ್ವ ಪೀಠಿಕಾ	೨೭೪	ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನ	೨೯೯
ದತ್ತಪುತ್ರವಿಧಾನವೂ ಒಂದುಸಂಸ್ಕಾರ	೨೭೫	ಮಾಸಿಕಾರಾಧನ ಕಾರ್ಯ	೩೦೦
ಪೂಜಾ ವಿಧಾನವು	೨೭೬	ವಾರ್ಷಿಕಾರಾಧನವು	೩೦೧
ಫಲಪೂಜಾ ಕ್ರಮ ಹೇಗಂದರೆ	೨೭೭	ನವಗ್ರಹ ಪೂಜಾಪದ್ಧತಿ	೩೦೨

ಶ್ರೀ ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಶೀದ ||

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜ ನಿರಂಜನ ಜಗದ್ಗುರು ಗಂಗಾಧರ

ರಾಜಯೋಗೀಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು

ಮೂರುಸಾವಿರಮಠ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಪೂಜ್ಯಪಾದರವರ

ಆಶೀರ್ವಚನವು.

ವೇ|| ವಂಡಿತ ಚನ್ನವೀರಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು
ಸಃಲೀಮರ, ಶ್ರೀಬಸವರಾಜ ವಂಚಾಂಗ
ಕರ್ತ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಇವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ
“ ವೀರಶೈವ ದಶರತ್ನ ” ಅಧನಾ
ಪುರೋಹಿತರ ಕೈಸಿಡಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ
ವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ
ಆವಲೋಕನ ಮಾಡಲಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ
ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತಿಳಿದು
ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಂಥಹ ಅನೇಕ ವಿಷಯ

ಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಬಹು ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವರು. ಸರಳವಾದ
ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಬಿಡಿಗನ್ನಡದಿಂದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಧಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ
ರುವುದರಿಂದ ವಂಡಿತರೂ ವಾಮರರೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಈ ಗ್ರಂಥವು
ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು ಇನ್ನೂ ಇಂಥ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು
ಬರೆದು ಯಶೋಭಾಗಿಗಳಾಗಲೆಂದೂ, ಹಾಗೂ ಅಂಥ ಪ್ರತಿಭಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು
ಉತ್ತರೋತ್ತರವಾಗಿ ದಯಾಮಯನಾದ ಶ್ರೀ ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು ಕರುಣಿಸ
ಲೆಂದೂ ಆಶೀರ್ವದಿಸೋಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಕರ್ತ

ವೇದಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಪಂಡಿತ ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಾಂತಿ

ಚನವೀರಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಸಾಲೀಮರ

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಪಂಚಾಂಗಕರ್ತ

(ಮಂಗಳವಾರ ವೇಟಿ ಕಲ್ಯಾಣಿನುರ)

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ

ವೀರಶೈವ-ದಶರತ್ನ.

|| ಮಂಗಲಾಚರಣಂ ||

|| ಶ್ರೀ ಗಜಾನನ ಸ್ತೋತ್ರಂ ||

ಅಗಜಾನನ ವದ್ಮಾರ್ಕಂ ಗಜಾನನ ಮಹರ್ಷಿಶರ್ಮಾ |

ಅನೇಕ ದಂತಂ ಭಕ್ತಾನಾಮೇಕದಂತ ಮುಪಾಸ್ಮಹೇ || ೧ ||

|| ಶ್ರೀ ನಿರಂಜನ ಸ್ತೋತ್ರಂ ||

ಚೈತನ್ಯಂ ಶಾಶ್ವತಂ ಶಾಂತಂ ವೈಮೂರ್ತೀತಂ ನಿರಂಜನಂ |

ನಾದಬಿಂದು ಕಲಾತೀತಂ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀ ಗುರುವೇನಮಃ || ೨ ||

|| ಶ್ರೀಗುರು ಸ್ತೋತ್ರಮ್ ||

ಗುರುದೇವೋ ಮಹಾದೇವೋ ಗುರುದೇವೋ ಸದಾಶಿವಃ |

ಗುರುದೇವಾತ್ಮರಂ ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀ ಗುರುವೇನಮಃ || ೩ ||

|| ಸ್ವಗೋತ್ರ ಗುರುಸ್ತೋತ್ರಮ್ ||

ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮುಖೋದ್ಭೂತಂ ಸದ್ಯೋ ವೈಭವದಾಯಕಂ |

ಸಿದ್ಧಿದಂ ಸಿದ್ಧಿ ವೃಂದಸ್ಯ ವಂದೇ ಶ್ರೀ ರೇಣುಕಂ ಗುರುಂ || ೪ ||

|| ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರ ಸ್ತೋತ್ರಮ್ ||

ಏನ ಸಂವರ್ಧಿತಂ ಲೋಕೇ ವೀರಶೈವ ಮತಂ ಪುರಂ |

ತಂ ವಂದೇ ಶಿವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಕೋವಿದಂ ಬಸವೇಶ್ವರಂ || ೫ ||

ಶ್ರೀ ಗೌರೀ ತನಯನಾದ ಅನೇಕ ವಿಘ್ನಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡತಕ್ಕವನಾದ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ಶ್ರೀ ಗುರುವಿಗೂ, ನಾದಬಿಂದು ಕಲಾತೀತವಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಿರಂಜನ ಜಗದ್ಗುರು ಮೂರುಸಾವಿರ ಮತಾಧ್ಯಕ್ಷ ಗಂಗಾಧರ ರಾಜಯೋಗೀಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ದಿವ್ಯ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೂ ಸ್ವಗೋತ್ರ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮದ್ರಂಭಾವುರೀ ವೀರ ಸಿಂಹಾ ಸನಾಧೀಶ್ವರರಾದ ಶ್ರೀಜಗದ್ಗುರು ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯರಿಗೂ, ದ್ವಿತೀಯ ಶಂಭುವೆ ನಿಸಿದ, ಶಿವಸಿದ್ಧಾಂತಕೋವಿದ ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರನಿಗೂ ಅನಂತ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಈ ವೀರಶೈವ ದಶರತ್ನವೆಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸುವೆನು.

ವೃಥಮ-ರತ್ನ.

ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ

ವೀಶಬ್ಧೇನೋಚ್ಯತೇ ವಿದ್ಯಾ ಶಿವಜೀ ವೈಕೃಬೋಧಿಕಾ ||

ತಸ್ಯಾಂರಮಂತೇ ಯೇಶೈವಾ ವೀರಶೈವಾಸ್ತುತೇ ಮತಾ

||೧||

ವೇದಾಂತ ಜನ್ಯಂ ಯದ್ ಜ್ಞಾನಂ ವಿದ್ಯೇತಿವರಿ ಕೀರ್ತಿತೇ |

ವಿದ್ಯಾ ಯಾಂರಮಂತೇಯಃ ಸವೀರ ಇತ್ಯಭಿದೀಯತೇ

||೨||

ವಿದ್ಯಾಯಾಂ ಶಿವರೂಪಾಯಾಂ ರಮಂತೇ ಯೇ ವಿಶೇಷತಃ |

ತಸ್ಮಾದೇತೇ ಮಹಾಭಾಗಾ ವೀರಶೈವಾ ಇತಿ ಸ್ಮೃತಾಃ

||೩||

ವೀರಶೈವ ಶಬ್ದದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯು ಬಹು ತಾತ್ಪರಿಕವಾಗಿದೆ. “ವೀರಶೈವ”

ಈ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ “ವೀ” ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವೆಂಬ ತಾತ್ಪರಿಕ ಬೋಧೆ, ಅಂದರೆ ಜೀವಾತ್ಮನು, ಆ ವರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಐಕ್ಯವಾಗಿ ಮೋಕ್ಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಶಿವಜೀವೈಕ್ಯರ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ರಮಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂದರೆ ಪರಿವಾಲಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರೇ ವೀರಶೈವರೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು “ವೀರ” ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊಂದುವ ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧ ಎಂಬ ಇಹಲೋಕದ ಸುಖಗಳನ್ನು ಅಳಿದು ಆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ವಿಜಯ ಸಂವಾದಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಭೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯಾವನು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವನೋ ಅವನೇ ವೀರಶೈವನೆಂದು ಶ್ರುತಿ ಹಾಗೂ ಆಗಮಗಳು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ.

ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಮುಖ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂದರೆ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವು ಈ ಲಿಂಗಾಂಗಸಾಮರಸ್ಯ ತತ್ವದಲ್ಲಿ, ಅಂಗನು ಅಂದರೆ ಈ ಜೀವಜಗತ್ತುಗಳು ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದಿಲ್ಲ. ದೇಹವನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಲೀ ತುಚ್ಛ ಮಾಡಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಇಹ ಲೋಕದ ಸುಖೋಪಭೋಗಗಳು ದುಃಖಪ್ರದ

ವೀರಶೈವ ದಶರತ್ನ

ವೆಂದುಜರಿಯಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಜೀವಜಗತ್ತುಗಳು ಓವನಾಗಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆತ್ಮನು ತನ್ನ ದೇಹವೆಂಬ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಆ ಪರಶಿವನನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವನು. ಜೀವನದ ಸಕಲ ವೃತ್ತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶಿವನ ಪೂಜೆಯಿಂದೆನಿಸುವವು. ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಸಕಲ ಭೋಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆ ಶಿವನ ವ್ರಸಾದವೆಂದೇ ಹೇಳಲಾಗುವದು ಈ ಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೇ ಜೀವನು ಶಿವನಾಗುವನು. ಹೀಗೆ ಜೀವನು ಶಿವನಾಗುವದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳೂ ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳೂ ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಚಾರಗಳೂ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ವೀರಶೈವನು ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳನ್ನೇ ತನ್ನ ಅಂಗವನ್ನಾಗಿಯೂ, ಪಂಚಾಚಾರವನ್ನೇ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಡೆಯುವನೋ ಅವನಿಗೆ ಈ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯ ತತ್ವ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವದು.

ಶಿವಜೀವರ ಅಭೇದ್ಯತ್ವವೇ ಲಿಂಗಾಂಗಸಾಮರಸ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗತತ್ವವೇ ಉಪಾಸ್ಯವೆಂದೂ, ಅಂಗ ತತ್ವವೇ ಉಪಾಸಕವೆಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುವದು. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಭಿನ್ನ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಶಿವನು ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲದಂತೆಯಿರುವನು. ಉಪಾಸಕವೂ ಶಿವಸ್ವರೂಪಕದಲ್ಲಿದೆ, ಶಿವನ ಸ್ವರೂಪವೂ, ಶಿವೋಪಾಸನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಂತೂ ತಾತ್ವಿಕವಿಷಯ ವಿವರಣೆಯೆಂದರೆ ಬೀಜಾಂಕುರನ್ಯಾಯದಂತೆ ಹಾಗೂ ಸುಖರ್ಣಕಟಕ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ಅಭೇದ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಜೀವನು ಆಣವಾದಿ ಮೂಲತ್ರಯಗಳಿಂದ ಪರಿಬುಧನಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಶಿವ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಅಂಗವು ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಶುದ್ಧವಾದರೆ ಪುನರ್ಜಾತವೆನಿಸಿ, ಅಂಗವೇ ಶುದ್ಧಜೀವನಾಗುವನು. ಆ ಶುದ್ಧಜೀವನ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲವೂ. ಆ ಶಿವನ ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಉಂಟಾದವೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವದು. ಯಾವನು ದೀಕ್ಷೆ ಹೊಂದುವದಿಲ್ಲವೋ ಅವನು ವೀರಶೈವನಾಗಲು ಅನರ್ಹನು. ವೀರಶೈವನಿಗೆ ದೀಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ. “ವೀರಶೈವಸ್ತು ದೀಕ್ಷಾಯಾಂ ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂಚ ವಿದಂತಿ” ಎಂಬ ವೀರಾಗಮೋಕ್ತಿಯಂತೆ ವೀರಶೈವನಿಗೆ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದಲೇ ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದು. ದೀಕ್ಷಾಂಗದಿಂದಲೇ ಮೋಕ್ಷಾಂಗ ಸಾಧನವಾಗುವದು. ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಶುದ್ಧನಾದವನೇ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಆಣವಾದಿ ಮೂಲತ್ರಯ ನಿರ್ಣಯ

ಆಣವಂ ಗರ್ಭ ಸಂಬಂಧಂ ಅಣುರೂಪೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಂ ।

ಮಾಯಜಂ ಜಾತಿಭೇದೇಷು ಮೋಹ ಇತ್ಯುಭಿ ಧೀಯತೇ ॥

ಕಾರ್ಮಿಕಂ ದ್ರವ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಮೀಷಣತ್ರಯ ಸಂಯುತಮ್ |

ಇದಂ ಮಲತ್ರಯಂ ದೋಷಂ ಗುರುಣಾತು ವಿಮುಚ್ಯತೇ ||

(ಲಿಂಗಪುರಾಣೇ)

ಆಣವ ಮಲವೆಂಬುದು ಅಣುರೂಪವಾಗಿ ಗರ್ಭ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುವದು. ನಾಯಾಮಲವೆಂಬುದು ಮೋಹರೂಪಕವಾಗಿ ಸ್ವಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿರುವದು. ಕಾರ್ಮಿಕವೆಂಬುದು ದ್ರವ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಆಶಿಸುತ್ತಿರುವದು. ಈ ಮೂರೂ ಮಲಗಳೆಂಬ ದೋಷವು ಶ್ರೀ ಗುರುಕೃಪೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವವು.

ದೀಕ್ಷೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ

ದೀಯತೇಚ ಶಿವಜ್ಞಾನಂ ಸ್ವೀಯತೇ ಪಾಶಬಂಧನಂ |

ಯನ್ಮಾದತಃ ಸಮಾಖ್ಯಾತಾ ದೀಕ್ಷೇತಿಯಂ ವಿಚಕ್ಷಣೈಃ ||

ಸಾದೀಕ್ಷಾ ತ್ರಿವಿಧಾ ತ್ರೋಕ್ತಾ ಶಿವಾಗಮ ವಿಶಾರದೈಃ

ವೇ ಧಾರೂವಾ ಕ್ರಿಯಾರೂವಾ ಮಂತ್ರರೂವಾ ಚ ತಾಪಸ ||

(ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾನುಣಿ)

ಯಾವುದರಿಂದ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವುಂಟಾಗಿ ಶಿವಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗುವದೋ ಮತ್ತು ಆಣವಾದಿ ಮಲತ್ರಯಗಳೂ ಮಲ ನಾಯಾಮಲ ಕರ್ಮ ಬಂಧನವೂ ನಾಶವಾಗುವದೋ ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು "ದೀಕ್ಷೆ"ಯೆಂದು ಹೇಳುವರು. ದೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ವೇಧಾ ದೀಕ್ಷೆ-ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ-ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆ ಎಂದು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ.

ಈಮೂರೂ ದೀಕ್ಷೆಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವವು. ದೀಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೂ ಇರುವದು. ಶ್ರೀಗುರುವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಲ್ಪಡುವ ಶಿವ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕವಾದ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಲೂ, ಲಿಂಗ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯ ಶಿಲಾಭಾವವನ್ನು ಕಳೆದು ಶಿವ ಕಳೆಯನ್ನು ತುಂಬುವನು.

ತದ ನಂತರ ಗುರುವು ಕಾರಣ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಣವಾದಿ ಮಲತ್ರಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಗಮ್ಯವಾದ ಭಾವ ಲಿಂಗವನ್ನು ವೇಧಾ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಾರಣ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಗಮ್ಯವಾದ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವನ್ನು ಮನುರ್ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಿಯಾಗಮ್ಯವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಕ್ರಿಯಾ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಯೋಗಪಡಿಸಿ

ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ನಿನ್ನಾತ್ಮಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೋಧಿಸಿ ತಾನು ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡುವನು. ಇದರಿಂದ ಅಣವಾದಿ ಮಲತ್ರಯಗಳು ಉಪರೋಕ್ತ ತ್ರಿವಿಧ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ನಾಶವಾಗಿ ಕಾರಣ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರತ್ರಯಗಳು ಲಿಂಗಮಯವಾಗುವವು.

ಆಗ ಅಂಗನಿಗೆ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಾಮರಸ್ಯ ವ್ರಾಪ್ತ ವ್ರಾಪ್ತಲಭ್ಯವಾಗುವದು. ಈ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವು ವ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದಕ್ಕೆ ದೀಕ್ಷೆಯೇ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ದೀಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ಲಿಂಗಸಂಸ್ಕಾರವು ನಿತ್ಯಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಆ ಮೂಲಕ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪವು ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುವದು ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವೀರಶೈವನು ದೀಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕಾಗುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅರ್ಹನಾಗುತ್ತಾನೆ.

“ತತ್ವಮತಿ” ಎಂಬ ವೇದ ವಾಕ್ಯದ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ

ದೀಕ್ಷಾಂಗವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಗುರು ಜಂಗಮರಿಂದ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಲ್ಪಡಲಾಗುವದು. “ತತ್ವಮತಿ” ಎಂಬ ವೇದದ ವಾಕ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗುರುಮುಖವಾಗಿಯೇ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು.

“ತತ್ವಮತಿ” ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥವು ಶಿವ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ:-

ಲಿಂಗಂತತ್ವದ ಮಾಖ್ಯಾತ ಮಂಗಂತ್ವಂ ಪದ ಮೀ ರಿತಂ|

ಸಂಯೋಗೋಽಸಿಪದಂಪ್ರೋಕ್ತ ಮನ ಯೋ ರಂಗಲಿಂಗಯೋಃ||

ಎಂಬಂತೆ “ತತ್” ಅಂದರೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ “ತತ್” ಪದದ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಅಂಗವೇ “ತ್ವಂ” ಪದದ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಇವೆರಡರ ಸಂಬಂಧವೆಂಬುದೇ “ಅತಿ” ಪದದ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವೇದವೂ ಸಹ “ತತ್ವಮತಿ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯ ಬೋಧೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದು. ಈ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಸಾಧನಗಳಾದ ಅಷ್ಟಾವರಣ ಪಂಚಾಚಾರ, ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳ ವಿಷಯ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವದು.

ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ಮಹಿಮೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ

ಸಕ್ರಮ ವಿಚಾರವು

ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದು, ಅವು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳಾಗಿವೆ. ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಿರಷ್ಟಾವರಣವೆಂದೂ ಮತ್ತು ಅಂತರಷ್ಟಾವರಣವೆಂದೂ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ.

ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮವು ಕೇವಲ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವೂ ಅಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕವೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನಗಳೆರಡೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಕ್ರಿಯಾರಹಿತವಾದ ಜ್ಞಾನವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನರಹಿತವಾದ ಕ್ರಿಯಾವಾಗಲೀ ಅವು ನಿಜವಾದ ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನಗಳೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾರೂಪ ಅಷ್ಟಾವರಣವೆಂದೂ, ಜ್ಞಾನರೂಪ ಅಷ್ಟಾವರಣವೆಂದೂ ಎರಡು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಿಗೇ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಹಿರಷ್ಟಾವರಣವೆಂದೂ-ಅಂತರಷ್ಟಾವರಣವೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುವದು. ಬಹಿರಷ್ಟಾವರಣಗಳೇ ಧಾರ್ಮಿಕಾಚರಣೆಯುಳ್ಳವೆಂದೂ, ಅಂತರಷ್ಟಾವರಣಗಳೇ ತಾತ್ವಿಕವೆಂದೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಬೆರೆಸಬೇಕಾದರೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಅಗ್ನಿ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಹೇಗಿರುವದೋ ಹಾಗೆ ಅಂತರಷ್ಟಾವರಣಶುದ್ಧಿಗೆ ಬಾಹ್ಯಾಷ್ಟಾವರಣಶುದ್ಧಿಯಾಗುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

೧ ಗುರು. ೨ ಲಿಂಗ. ೩ ಜಂಗಮ. ೪ ವಾದೋದಕ. ೫ ವ್ರತಾದ. ೬ ವಿಭೂತಿ. ೭ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ. ೮ ಮಂತ್ರ ಇವುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳೆಂಬ ಹೆಸರು ಇವುಗಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನು 'ಮುಂದೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗುವದು. ಈ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳೇ ವೀರಶೈವರ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದು ಅವು ಮೋಕ್ಷಪ್ರದವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವೀರಶೈವನು ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ತತ್ವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡು ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆದರೆ ಶಿವ ಸಾಯುಜ್ಯವು ಕರತಲಾಗತವಾಗುವದು. ವೀರಶೈವನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಷ್ಟಾವರಣಾಂಗನಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬಹಿರಷ್ಟಾವರಣಗಳೊಡನೆ ಆಚರಿಸಿ ಅಂತರಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ತತ್ವದಿಂದ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಆವರಣದಾದ ಗುರು ಮಹಿಮೆ ವಿಚಾರ

ಗುರು ರೂಪ ಧರೋದೇವೀ ಶಿವವಿವ ಮಹೀತತೇ|

ಕರೋತ್ಯನುಗ್ರಹಂ ಶಿಷ್ಯಕುಲಂ ಭಕ್ತ್ಯಾನುಮೋದಿತಃ ||೧||

ಎಂಬ ಶಿವ ರಹಸ್ಯ ಗ್ರಂಥಾನುಸಾರವಾಗಿ ಶಿವನೇ ಗುರುರೂಪವನ್ನು ಧಾರಣಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಿಷ್ಯ ಕುಲೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ

ವೀರಶೈವ ದಶರತ್ನ

ಸದ್ಭಕ್ತ ವೃಂದಕ್ಕೆ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. “ಯಃ ಶಿವಃ ಗುರು ಜ್ಞೇಯೋ ಯೋಗುರುಃ ಸ ಶಿವಸ್ಮೃತಃ” ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿಯ ಉಕ್ತಿಯಂತೆ ಶಿವನ ಸ್ವರೂಪವೇ ಗುರುವೆಂದೂ, ಗುರುವೇ ಶಿವನ ಸ್ವರೂಪ ವೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಉಭಯತರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭೇದವನ್ನು ಗಣಿಸದೆ ಶಿವನೇ ಗುರುವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನನ್ನೇ ಆನನ್ಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. “ಯಶ್ಯದೇವೇ ಪರಾಭಕ್ತಿಯರ್ಥಾ ದೇವೇ ತಥಾ ಗುರೌ” ಶಿವನಂತೆ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ತಿಯ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರುತಿಯು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಗುರುವೇ ಸದ್ಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಗುರುವಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಸ್ತುವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಶಿವ ರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಗರೋರಧಿಕಂ, ನಾಗರೋರಧಿಕಂ, ನಾಗರೋರಧಿಕಂ, ವಿದಿತಂ

ವಿದಿತಮ್ ||

ವಿದಿತಂ ವಿದಿತಂ, ಶಿವಶಾಸನತಃ ಶಿವಶಾಸನತಃ ಶಿವಶಾಸನತಃ ||೨||

ಅಂದರೆ ಗುರುವಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಿಲ್ಲಾ ಗುರುವಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಿಲ್ಲಾ ಇದು ನಿಶ್ಚಿತವೆಂದೂ, ಹಾಗೂ ನಾರಿ ಸಾರಿ ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಶ್ರೀಗುರುವಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ವಸ್ತು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಶಿವಾಗಮವು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

“ಗುರು” ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ವಿನಿರಣಿ

ಗುಣಾತೀತಂ ಗುಣಾರ್ಣವಂ ರೂಪಾತೀತಂ ರೂಪಾರ್ಣವಂ |

ಗುಣಾತೀತ ಮರೂಪಂಚ ಯೋದದ್ಯಾತ್ ಸದ್ಗುರುಸ್ಮೃತಃ ||೩||

(ಶಿವಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿ)

“ಗುರು” ಎಂಬ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿರುವ “ಗು” ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವು ಪ್ರಾಕೃತ ಗುಣ ರಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ, “ರು” ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ರೂಪರಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಾಕೃತ ಗುಣಾತೀತವೂ, ಪ್ರಾಕೃತ ರೂಪಾತೀತವೂ ಆದ ಆ ಪರಶಿವಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ರೂಪವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನೋ ಅವನೇ ಸದ್ಗುರುವೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಂದು ಶಿವಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಇನ್ನು ಆಗಮದಲ್ಲಿ ಗುರು ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ:-

ಗು ಶಬ್ದ ಸ್ವಂಧಕಾರಃ ಸ್ಯಾದ್ರು ಶಬ್ದ ಸ್ತನ್ನಿರೋಧಕಃ |

ಅಂಧಕಾರ ನಿರೋಧೇನ ಗುರುರುತ್ಯಾಭೀ ದೀಯತೇ ||೪||

“ಗುರು” ಎಂಬ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯ “ಗು” ಅಕ್ಷರಾರ್ಥವು ಅಂಧಕಾರ (ಅಜ್ಞಾನ) ವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. “ರು” ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವು ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವದು.

ಅಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವದೆಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತನ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ಆತನಿಗೆ ಶುಜ್ಞಾನವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವದೇ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ಆಗಮದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

! ಗುರುವೇ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣನು.

ಗುರುಣಾದೀಯತೇ ಲಿಂಗಂ ಗುರುಣಾದೀಯತೇ ಕ್ರಿಯಾ |

ಗುರುಣಾದೀಯತೇ ಮಂತ್ರಂ ಸದ್ಗುರುಃ ಸರ್ವ ಕಾರಣಂ || ೫ ||

ಧ್ಯಾನ ಮೂಲಂ ಗುರೋಮೂರ್ತಿಃ ಪೂಜಾ ಮೂಲಂ ಗೋರೋಪದಂ |
ಮಂತ್ರ ಮೂಲಂ ಗುರೋರ್ನಾಕೃಂ ಮುಕ್ತಿಮೂಲಂ ಗುರೋಃಕೃವಾ || ೬ ||

ಎಂಬಂತೆ ಸದ್ಗುರುವೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿರುವನು. ಗುರುವಿನ ಉಪದೇಶ ಲಿಂಗದಲೇ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾ (ಒಳ್ಳೇ ಕೆಲಸ) ಸಂಪನ್ನನಾಗುವನು ಗುರುವಿನಿಂದಲೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದು ಗುರುವಿನಿಂದಲೇ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವಾಗುವದು. ಧ್ಯಾನ, ಜಪ, ತವಾದಿಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಪೂಜಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೂ ಶ್ರೀ ಗುರುವೇ ಕಾರಣನಾಗಿರುವನು ಮತ್ತು ಗುರು ಕೃಪೆಯೇ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಮೂಲವಾಗಿರುವದು. ಆದರೆ—

ಇಲ್ಲಿ “ಸದ್ಗುರುಃ ಸರ್ವಕಾರಣಂ” ಎಂಬ ಉಪರೋಕ್ತ ಆಗಮ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ರಿಂದ ಸದ್ಗುರು ಅಂದರೆ ಯಾರು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದು ಉದ್ಭೂತವಾಗುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ವೀರಾಗಮದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ವಾಪಭೀರುಂ ಮಹಾಶಾಂತಂ ಲೋಕ ವಂದ್ಯಂ ವಿಚಕ್ಷಣಮ್ |

ವ್ಯಾವಾರ ರಹಿತಂ ಶುದ್ಧಂ ಶಾಶ್ವತಂ ಶಿವದೀಕ್ಷಿತಮ್ || ೭ ||

ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನಃ ಪೂಜ್ಯೋ ವಸತಿಪೂತದಃ |

ನಿಮ್ಮತೋ ನಿಷ್ಪ್ರವಂಚೋಯಮಿತಿ ಶ್ರೀಗುರು ಲಕ್ಷಣಮ್ || ೮ ||

ಅಂದರೆ ಯಾವ ಗುರುವು ವಾವಕ್ಕೆ ಅಂಜುವನೋ, ಅತ್ಯಂತ ಶಾಂತನಾಗಿರುವನೋ, ಸಮಸ್ತ ವ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ವಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನೋ; ಕವಟವಿಲ್ಲದೆ ವಿವೇಕವುಳ್ಳವನೋ. ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪುನೀತನಾಗಿರುವನೋ, ಎಲ್ಲಾ ಸದಾಚಾರಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿರುವನೋ ಮತ್ತು ವಾವನಾಗಿದ್ದು ಪೂಜ್ಯನಾಗಿರುವನೋ, ಆಣವಾದಿ ಮಲತ್ರಯ ರಹಿತನಾಗಿ ನಿಷ್ಪ್ರಹ ಪ್ರಪಂಚಕನಾಗಿರುವನೋ, ಮಂತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ನಿತ್ಯಾನಿರ್ಮಲವಾಗಿರುವನೋ ಅಂಥವನೇ

ವೀರಶೈವ ದಶರತ್ನ

ಸದ್ಗುರುವೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನೇ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಯಾವ ಗುರುವು ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳನ್ನೇ ತನ್ನ ಅಂಗವನ್ನಾಗಿಯೂ ಪಂಚಾಚಾರವನ್ನೇ ಪ್ರಾಣವನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ವಿಧಿಯುಕ್ತವಾದ ಗುರು ಸಂಸ್ಥಾವನ್ನು ಪಡೆಯುವನೋ ಅವನೇ ವೀರಶೈವ ಸದ್ಗುರುವೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು ಇಂತಹ ಸದ್ಗುರುವಿನಿಂದಲೇ ಈ ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚದ ಕರ್ಮವಾಶವೂ ಈ ಭವಬಂಧನ ವಾಶವೂ, ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ; ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧ ಮೊದಲಾದ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳು ಪದ ಲಯವಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕತ್ತಿಲೆಯು ದೂರಾಗಿ ಶಿವಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಸುಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗಿ ಸನ್ಮಾರ್ಗಪಿಡಿದು, ಮೋಕ್ಷ ವದವಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದು.

ಗುರುವು ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾವರವಾದ
ಗುರುವು ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವಾದ
ಗುರುವು ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಜಂಗಮವಾದ
ಗುರುವು ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದವಾದ
ಗುರುವು ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಗುರುವಾದ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವಾದ ಗುರುವು.

ಹೀಗೆ ಗುರು ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಗುರುಭಕ್ತಿ ವಿಹೀನಸ್ಯ ಶಿವಭಕ್ತಿನರ್ಜಾಯತೇ |
ತತ್ ಶಿವೋಯಥಾ ಭಕ್ತಿಸ್ತಥಾ ಭಕ್ತಿಗುರವಾಪಿ || ೯ ||
ವಿನಸ್ಯತ್ಯಂಧಕಾರಸ್ತು ಯಥಾ ಸೂರ್ಯಸ್ಯನ್ನಿಧೌ |
ಗುರೋರ್ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ದೇವಸರ್ವ ವಾಪ್ಯೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ || ೧೦ ||

ಎಂದು ಆಗಮೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಹಾಗೂ “ಶಿವಪಥವನರಿಯಲು ಗುರುಪಥವೇ ಮೊದಲು” ಎಂಬ ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನದಂತೆ ಗುರುಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಶಿವಭಕ್ತಿ ದೊರೆಯಲಾರದು ಶ್ರೀ ಗುರುವೇ ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಶಿವನಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ತಿಯನ್ನಿಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಹೇಗೆ ಕತ್ತಲೆಯು ನಾಶವಾಗುವದೋ ಹಾಗೆ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನ ಕೃಪಾ ಕಟಾಕ್ಷ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸರ್ವ ವಾಪಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿ ಲಭಿಸುವದೆಂದು ಶಿವಧರ್ಮವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಗುರುವು ಕರ್ತವ್ಯ ಭೇದದಿಂದ ದೀಕ್ಷಾ ಗುರು, ಶೀಕ್ಷಾಗುರು, ಮೋಕ್ಷಗುರುವು ಎಂದು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಗುರುತ್ವವು ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದು ಬೇಧವಿಲ್ಲದೆ, ನಿತ್ಯವೂ, ವ್ಯಾಪ

ಕವೂ ಆಗಿರುವುದು. ಗುರುವಿನಂತೆ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಯು ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿ ದಾಗ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯದ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವದೇ ಅಂತರ ಗುರುತ್ವವಾಗಿದೆ.

ಜ್ಞಾನಹೀನ ಗುರೂ ವಾಸ್ತಿಃ ಶಿಷ್ಯ ಜ್ಞಾನೇನ ಸಿದ್ಧೃತಿ|
ಮೂಲಚ್ಛಿನ್ನೋಯಧಾ ವೃಕ್ಷಃ ಕಥಂ ಪುಷ್ಪ ಫಲೈರ್ಯುತಃ||

ಎಂಭುಕ್ತಿಯಂತೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ “ಗುರುತ್ವವೇ” ಇರ ದಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಗುರುವಿನಿಂದ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗಬೇಕು? ಯಾವ ಗಿಡದ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನೇ ಕಡಿದ ನಂತರ ಅದರಿಂದ ಫಲಪುಷ್ಪಾದಿಗಳು ಹೇಗೆ ವ್ರಾಪ್ತವಾಗಬೇಕು? ಇದರಂತೆ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡಕಂಡವರಿಗೆ ಗುರು ಗಳೆಂದು ನಂಬದೆ ಅವರ ಅಂತರಂಗವನ್ನೂ ಅವರ ಬಾಹ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸದೆ, ಗುರುತ್ವವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳದೆ ಕೇವಲ ಆಡಂಬರಯುಕ್ತವಾದ ಗುರುವಿನಿಂದ ಉಪದೇಶ ಹೊಂದಿದ್ದಾದರೆ ಮುಕ್ತಿಯು ಎಲ್ಲಿರುವದೆಂದು ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯು ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ:—

ಬಳ್ಳಿ ಕುರುಡರು ಕೂಡಿ ಹಳ್ಳವನು ಬಿದ್ದಂತೆ|
ಒಳ್ಳೆಯ ಗುರುವಿನುಪದೇಶವಿಲ್ಲದಿರೆ|
ಎಲ್ಲಿಹುದು ಮುಕ್ತಿ ಸರ್ವಜ್ಞ||

ಇನ್ನು ಭಕ್ತನೂ ಸಹ ಗುರುದ್ರೋಹಿಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಶಿವ ರಹಸ್ಯವು ಹೇಳಿದೆ:—

ಆಜ್ಞಾಭಂಗಾರ್ಥ ಹರಣಂ ಗುರೋರಪ್ರಿಯ ವರ್ತನಮ್|
ಗುರುದ್ರೋಹಮಿತಿ ಸ್ತೋತ್ರಂ ತತ್ಸಂಸರ್ಗಂ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ ||

ಗುರುವಿನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರುವುದು ಗುರುವಿನ ಧನವನ್ನು ಅವಹರಿಸು ವುದು ಗುರುವಿಗೆ ಅಪಹಾಸ್ಯ ಹಾಗೂ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಇವು ಗುರು ದ್ರೋಹವೆನಿಸುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತನೂ ಗುರುದ್ರೋಹಿಯಾಗಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಗುರುದ್ರೋಹಿಯಾದರೆ ಗುರುಕೃಪೆಯಾಗದೆಂದು ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ

ಎರಡನೇ ಆವರಣವಾದ ಲಿಂಗ ಮಹಿಮೆ ವಿಚಾರ

ಲೀಯತೇಲಯ ಸಂವೋಕ್ತಃ ಗಕಾರಃ ಸೃಷ್ಟಿರುಚ್ಯತೇ|
ಲಯನಾದ್ಗಮನಾ ಚೈವ ಲಿಂಗ ಶಬ್ದಮ ಹೋಚ್ಯತೇ
(ಜ್ಞಾನಕಾಂಡ)

ಲೀಯತೇ ಗಮ್ಯತೇ ಯತ್ರ ಯೇನ ಸರ್ವಂಚರಾ ಚರಂ |

ತದೇಲ್ಲಿಂಗ ಮಿತ್ಯಾ ಹುರ್ಲಿಂಗ ತತ್ಪಪರಾಯಣಾಃ ||೨||

(ಸೃಂದಪುರಾಣ)

ಲೀನಂ ಪ್ರಪಂಚರೂಪಂ ಹಿ ಸರ್ವಮೇತ ಚ್ಚರಾಚರಂ |

ಸರ್ಗಾಣಗಮ್ಯತೇ ಭೂಯಸ್ತಸ್ಮಾಲ್ಲಿಂಗ ಮುದೀರಿತಂ ||೩||

(ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಮ)

ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಮಹಿಮೆಯು ಎರಡನೆಯದಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಗುರು ಶಬ್ದದಂತೆ “ಲಿಂಗ” ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವೂ ಬಹು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿತೆ. “ಲಿಂಗ” ಈ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯ “ಲಿ” ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಾರ್ಥವು ಲಯಸೂಚಕವಾಗಿದೆ. “ಗ” ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಾರ್ಥವು ಸೃಷ್ಟಿಸೂಚಕವಾಗಿದೆ. ಲಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೇ ಲಿಂಗವೆಂದೆನಿಸುವದು ಅಂದರೆ ಈ ಸಕಲ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಜಗತ್ತು ಲಯ (ಪ್ರಳಯ) ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುವದೋ, ಹಾಗೂ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದೋ ಅದೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಸಕಲ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ವಿಶ್ವವೇ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆಂದು ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಲಿಂಗಪ್ರದರ್ಶನವೇ ಶಕ್ತಿ ಎನಿಸುವದು. ಆ ವರಶಿವನೇ ಲಿಂಗವೆನಿಸುವನು. ಶಿವ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿ ಇವರ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಆ ಲಿಂಗವು ವಿಶ್ವವೆನಿಸುವದು. ಅರ್ಥಾತ್ ಜಗತ್ತು ಲಿಂಗರೂಪವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿ, ಪ್ರೇತಾಶ್ವರ ಶೃತಿ ಮತ್ತು ಶಿವಾಗಮಗಳು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ ಇಂಥ ವಿಶ್ವರೂಪವಾದ ಲಿಂಗವನ್ನು ವೀರಶೈವನು ಸದಾ ತನ್ನ ದೇಹವೆಂಬ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದು ವೇದಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು “ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಗಿನೋವತ್ಸ ಪುನರ್ಜನ್ಮನ ವಿದ್ಯತೇ” ಎಂಬಂತೆ ಶ್ರೀಗುರುವಿನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಶುದ್ಧ ಸದ್ಭಕ್ತನಿಗೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವೂ ಕೂಡಾ ಉಂಟಾಗಲಾರದೆಂದು ಆಗಮಗಳು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಲಿಂಗಧಾರಣ—ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ವೀರಶೈವನಿಗೆ ಲಿಂಗಧಾರಣವಾಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಮುಗ್ಧೇದದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ:—

“ಪವಿತ್ರಂತೇ ವಿತತಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತೇ ಪ್ರಭುರ್ಗಾತ್ರಾಣಿ |

ಪರ್ಯೇಷಿ ವಿಶ್ವತಃ ಅತಸ್ತತನೂರ್ನ ತದಾವೋ ಅಶ್ನುತೇ ||”

ಮತ್ತು ಯಜುರ್ವೇದದಲ್ಲಿಯೂ ಲಿಂಗಧಾರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಮಾಣವಿದೆ:—

“ಯಾತೇ ರುದ್ರಶಿವಾತನೂರಘೋರಾ ವಾಸಕಶಿನೀ |

ತಯಾ ನನ್ತಾನುವಾಶಂತಮಯಾ ಗಿರಿಶಂತಾಭಿಚಾಕಶೀಹಿ ||”

ಹೀಗೆ ಋಗ್ವೇದ ಯಜುರ್ವೇದಗಳೆರಡೂ ಲಿಂಗಧಾರಣವಾಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಲಿಂಗವು ಮೂರುವಿಧವಾಗಿದೆ.

ಲಿಂಗಂತು ತ್ರಿವಿಧಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಸ್ಥೂಲಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಪರಾತ್ಮರಂ |

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಮಿದಂ ಸ್ಥೂಲಂ ಯದ್ಯಾಹ್ಯೇಧಾರ್ಯತೇತನೌ ||

(ಶಿಫಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿ)

ಲಿಂಗವು. (೧) ಸ್ಥೂಲ (ಇಷ್ಟಲಿಂಗ), (೨) ಸೂಕ್ಷ್ಮ (ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ) (೩) ಪರಾತ್ಮರ (ಭಾವಲಿಂಗ) ಎಂಬ ಭೇದದಿಂದ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೊರಗಿನ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಧರಿಸಲ್ಪಡುವ ಲಿಂಗವೇ “ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ೨) ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಭಾವನಾರೂಪವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಲಿಂಗವು “ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ” ವೆನಿಸುವದು. ೩) ಭಾವಾತೀತವಾಗಿಯೂ ಬಾಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗದಂತೆಯೂ, ಪರಶಿವನಾಮವುಳ್ಳ ಪರಾತ್ಮರ ಲಿಂಗವು ಭಾವಲಿಂಗ”ವೆನಿಸುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಭಕ್ತರ-ಭವವನ್ನೂ, ಅನಿಷ್ಟವನ್ನೂ ವರಿಹರಿಸಿ, ಅವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವದರಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬ ಹೆಸರು. ಈ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವೇ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಮಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ನಾಭಿಯ ಕೆಳಗೆ ಧರಿಸಬಾರದು. ಅದು ವಾತಕವೆನಿಸುವದು. ಆಧುನಿಕ ಬಹುಜನರು ನಾಭಿಯ ಕೆಳಗೆ ಲಿಂಗ ಧರಿಸುವರು. ಕಾರಣ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಕ್ರಮ.

೧) ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ, ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಚಲಿಸದಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿಟ್ಟು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡುತ್ತ ತಲ್ಲಿನವಾಗಿ ಗುರೂವದೇಶದಂತೆ ಪೂಜಿಸುವದೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಅಥವಾ ಉವಾಸನೆಯೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಈ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ದೃಷ್ಟಿಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿರುವದು. ೨) ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪವೆಂದು ತಿಳಿದು ಒಂದೇ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು. ಅಥವಾ ಉವಾಸನೆಯೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಈ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಮನೋಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿರುವದು.

೩) ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ತನ್ಮಯತ್ವ ಅಂದರೆ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಲೀನಗೊಳಿಸುವದೇ ಭಾವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು ಅಥವಾ ಉಪಾಸನೆಯೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಈ ಭಾವಲಿಂಗವು ಭಾವಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಬಾಹ್ಯಲಿಂಗವೆಂದೂ, ವ್ರಾಣಲಿಂಗು ಭಾವಲಿಂಗುಗಳು ಅಂತರಲಿಂಗವೆಂದೂ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಅಂತರಶುದ್ಧಿಗೆ ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ.

ಘಟ ಮಧ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಂತೋಯ ಮಗ್ನಿ ಜ್ವಲತಿ ಬಾಹ್ಯತಃ |

ಅಗ್ನಿ ಜ್ವಲನ ಸಂಯೋಗ ಉಷ್ಣಂ ಭವತಿ ವಾರಿಣಾಮ್ ||

ಅಂದರೆ ಕುಂಭದಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರು ಹೊರಗಿನ ಅಗ್ನಿಯ ಜ್ವಲನ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯುಂಟಾಗಿ, ನೀರು-ಅಗ್ನಿ ಇವು ಸಂಯೋಗವಾಗಿ ಒಂದೇ ರೂಪ ತಾಳುತ್ತವೆ. ಇದರಂತೆ ಅಂತರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಅನುಭವವನ್ನು ಸಂಸ್ಕಾರ ರೂಪವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಹಿರಂಗದ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ವ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಜ್ಞಾನಮಯವಾದ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಲೇ ಅಂತರ ಲಿಂಗದ ಅನುಭವವುಂಟಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಉಪನಾಮವಿದೆ. ಇಂಥ ಯಾವ ದಿವ್ಯಮಯವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ನಾಲೂಕುವೇದ ಬಲ್ಲವನಾದಾಗ್ಯೂ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಯೇ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನಿಂದ ಲಿಂಗಧಾರಿಯಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅಂತರಲಿಂಗ ಶುದ್ಧಿಯಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗುವದು ಬಹಿರಂಗ ಲಿಂಗದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇನಿದೆ? ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತ ಲಿಂಗ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಅಮಂಗಲವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದರೆ ಮೇಲಿನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿನರಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಹ್ಯಲಿಂಗ ಕ್ರಿಯೆ ಶುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದಲೇ ಅಂತರಂಗ ಲಿಂಗಕ್ರಿಯೆ ಹೇಗೆ ಶುದ್ಧಿಯಾಗುವದು? ಸಾಕ್ಷರನಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಗುರುಶಿಕ್ಷಣವಿಲ್ಲದೇ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಲಭಿಸುವದು? ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಾಕ್ಷರನಾಗದೇ ನಾನು ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಿತಿ ಇದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಂಡಿತರು ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪುವರು? ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಿತಿಯಾಗಲು ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರೆ ಯಾವ ವಿದ್ವಜ್ಞನರು ಗೌರವಿಸಬಹುದು? ಬಾಹ್ಯಲಿಂಗ ಧರಿಸದೇ ಕ್ರಿಯಾ-ಜ್ಞಾನ ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಅಂತರಲಿಂಗ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿರುವದೆಂದೂ ಅದು ಕಾರಣ ಬಾಹ್ಯಲಿಂಗ ಧರಿಸುವದಿಲ್ಲೆಂದೂ ಹೇಳಿದರೆ ಯಾವ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮತತ್ವವೇತ್ತರು ನಂಬಿ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬಹುದು? ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿ

ರುವದು ಅನುಚಿತವೆಂದೂ ಆಡಂಬರವೆಂದೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ತತ್ವ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗಧರಿಸಿ ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯೆ ಜ್ಞಾನಶುದ್ಧಿ ಮೂಲಕ ಅಂತರಂಗ ಲಿಂಗಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಿವನಾಯುಜ್ಯ ಹೊಂದುವದೇ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಮಾರ್ಗವು.

ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗವನ್ನು ಶಿಷ್ಯನು ಸದಾ ತನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಲಿಂಗವೇ ಪರಶಿವನ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ವೇದಾಗಮ ಪುರಾಣಗಳು ಸಾಬುತವೆ. ಇಂಥ ಯಾವ ಶಿವನ ಸ್ವರೂಪವೆಂಬ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಶಿಷ್ಯನು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಒಂದು ನಿಮಿಷವೂ ಕೂಡಾ ಲಿಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಕೂಡದು ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದು ಯಾವುದೇ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಸುಟ್ಟರೆ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ೧೦೮ ಸಾರೆ ಜಪಿಸಿ ಶುದ್ಧೀಕರಣದಿಂದ ಪುನಃ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ದೇಹದಿಂದ ಅಗಲಿ ಹೋದರೆ ಮಾತ್ರ ತಕ್ಷಣ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಶಿವಾರ್ಪಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ವೀರಶೈವ ನಾದವನು ನೆಷ್ಟಲಿಂಗದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಹು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕವಾಗಿರಬೇಕು.

“ತ್ರಿಕಾಲ ಮರ್ಚಯೇಲ್ಲಿಂಗ ಮೇಕಕಾಲೇತು ಭಾವಿತಂ” ಎಂಬಂತೆ ಉದಯಕಾಲ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲ ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದಿವ್ಯ ಮಯವಾದ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಸದಾ ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊನೆಗೆ ದ್ವಿಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷ ಏಕಕಾಲ (ಉದಯಕಾಲ) ದಲ್ಲಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು.

“ಅರುಣೋದಯ ವೇಲಾಯಾಂ ರೆಗೋತಿ ಶಿವಪೂಜಾನಮಂ|

ಮುಣತ್ರಯ ವಿನಿಮುಕ್ತಸ್ತಸ್ಯಾಂತೇ ಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ಪದಮ್||

ಎಂಬಂತೆ ಸೂರ್ಯೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಯಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಹುಟ್ಟಿಳು ಜನ್ಮದ ವಾಪವು ಹಿಂಗಿ ಶಿವನಾಯುಜ್ಯ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವೆ ನೆಂದು ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಶಿವಪೂಜೆಯೇ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ ವೆಂದು ಶಿವಪೂಜೆಯ ಸಮಾನವಾಗಿ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪುಣ್ಯ ಇಲ್ಲವೆಂದು

ಪೂಜಾಯಂ ಭಕ್ತಿ ಮಾಪ್ನೋತಿ ಪೂಜಾಯಾ ಮುಕ್ತಿ ಮಾಪ್ನು ಯಾತ್|

ಪೂಜಾಯಾ ಸದೃಶಂ ಪುಣ್ಯಂನಾಸ್ತಿ ಲೋಕತ್ರಯೇಷ್ಟಪಿ|| ಎಂದು ಲಿಂಗ ಪುರಾಣವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಸರ್ವಜ್ಞನು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ:—

ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡಿದೊಡೆ! ಶಿವನ ಕೊಂಡಾಡಿದಡೆ!
ಶಿವನೊಳು ನೆನೆಹ ನೆರಿಸಿದಡೆ ಶಿವಲೋಕ!
ವನಗೆ ಕಾಣಯ್ಯ ಸರ್ವಜ್ಞ||

ಎಂಬ ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯ ವಚನದಂತೆ ಶಿವಲೋಕವು ದೊರೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ಶಿವಪೂಜೆ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಶಿವಭಜನೆ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಸದಾ ಶಿವವನ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ಮೊದಲಾದ ಸದ್ಭಾವನೆಯ ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರಬೇಕು.

ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಏಕಾಂತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು

ಸದ್ಭಕ್ತರು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕದವಂ ಮುಚ್ಚಿ ಸಮಾ ಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವದು. ಅಥವಾ ಗುತ್ತವಾಗಿ ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ತೆರೆಯ ಕಟ್ಟುವದು. ಶಿವ ಪೂಜೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾಪಿಯು ಕೋಪಿಯು, ಶಿವಾಚಾರ ಭ್ರಷ್ಟನು, ಅಲಿಂಗಿಗಳು, ಅನಾಚಾರಿಯು, ಮೂರ್ಖನು ಗುರುನಿಂದಕನು ಇಂಥವರುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಾರದು. ಒಂದುವೇಳೆ ಕಂಡರೆ ತಾ ಮಾಡಿದ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವದು. ಇದನ್ನರಿತು ಸಕಲೇಶ್ವರನಾದ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಗೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಏಕಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪೂಜಿಸುವ ಭಜಿಸುವ ಭಕ್ತ ನಿಗೆ ಶಿವನು ಓ ಎಂದು ಅನ್ನದಿರನು.

ಸ್ಥಾವರ ಲಿಂಗಪೂಜಾ ಮಾಡಬಾರದು

ಗುರುಕಟ್ಟಿದ ಲಿಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲಿದ್ದ ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರೂ ಹೇಳಿರುವರಲ್ಲದೆ, ಶ್ರೀ ಗುಹೇಶ್ವರನೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಅಂಗದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗವಹಿಂಗಿ!

ಸ್ಥಾವರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆರಗುವ ಈ ಭಂಗಿತರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು!

ಆದಂತೆಂದಡೆ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯಗಂಡರಿಗಿರಗುವ!

ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯಂತೆ ಅವಂದಿರ ಭಕ್ತಿ!

ಅಂತಸ್ಸ ಪಂಚ ಮಹಾವಾತಕರ ಮುಖದತ್ತ ತೋರದಿರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ||

ಕೆಲವರು ಆಡಂಬರಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಿಂಗ ಧಾರಿಯೆನಿಸಿ, ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗದ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಮಹಿಮೆಯನರಿಯದೆ ಸ್ಥಾವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಉದ್ದ-ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಕೊರಳಲ್ಲಿಯ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸಹ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕೆಡವುಹರು. ಇದು ಕೇವಲ ಅಥರ್ಮದ ಕಾರ್ಯವುಇಂಥ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು,

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಹೆಸರಿಗೆ ವೀರಶೈವರಾಗಿ ನಾಗಪ್ಪ ಹನುಮಪ್ಪ ಭರಮಪ್ಪ ಯಲ್ಲಪ್ಪ ದುರಗಪ್ಪ ದ್ಯಾಮಪ್ಪ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಾವರ ಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪೂಜಿಸಿ ಹರಿಕೆ ಹೊತ್ತು ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ಶಿವಾಚಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು. ಅನ್ಯ ದೇವರಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ, ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯವೇಳೆಯೂ ನಿರರ್ಥಕವಾಗುವದಲ್ಲದೇ ಅಂಥ ವರಿಗೆ ನರಕವು ತಪ್ಪಲಾರದು.

ಲಿಂಗವೊಂದೇ ನಾಮಂಗಳು ಬೇಕಾಗಿಹವಯ್ಯಾ
ಪರಮ ಪತಿವೃತ್ತಿಗೆ ಗಂಡನೊಬ್ಬನೇ
ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ತನ್ನ ಗಂಡ
ಕಿವಿ ಮೂಗು ಕೊಯ್ಯದೇ ಮಾಂಬನೇ?
ಹಲವು ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ತಿಂಬ
ಈ ಕುನ್ನಿ ಮಾನವರ ಕೂಗಿಡೆ, ಕೂಗಿಡೆ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕದೆ
ಮಾಂಬನೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರು|

ದೇವನೊಬ್ಬನಾಗಿ ನಾಮ ಹಲವುಗಳಿರುವವು. ಪರಮ ಪತಿವೃತ್ತಿಗೆ ಗಂಡನೊಬ್ಬನೇ ಎನ್ನುವ ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನದ ತತ್ಪವನರಿತು ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗದ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಅನ್ಯ ದೇವರನ್ನು ಎಂದೂ ಪೂಜಿಸಬಾರದು.

ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ವ ತೀರ್ಥಗಳಿವೆ

“ಇಷ್ಟಲಿಂಗಮ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ತೀರ್ಥಲಿಂಗನು ವಸ್ತುತಃ” ಎಂಬ ಶಿವ ಪುರಾಣೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ವುಣ್ಯ ತೀರ್ಥಗಳಿವೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ—

ಹಾಲ ಹಿಡಿದು ಬೆಂಣಿಯನರ ಸಲುಂಟೆ|
ಲಿಂಗವ ಹಿಡಿದು ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗಲುಂಟೆ|
ಲಿಂಗದ ವಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು|
ಅನ್ಯಬೋಧೆ ಅನ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾರೈಸಲೇತಕ್ಕೆ|
ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಿದ್ದಂತೆ ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶರಣೆಂದಡೆ|
ತಪ್ಪದೇ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಶ್ವಾನಗರ್ಭದಲ್ಲಿ|
ಇದನರಿತು ಗುರುಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲಾ ತೀರ್ಥಂಗಳು|
ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ಇದ್ದಾವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮುಕ್ತರಪ್ಪದಯ್ಯ
ಇಂತಲ್ಲದೆ ಗುರುಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗ ಕಿರಿದು ಮಾಡಿ|
ತೀರ್ಥಲಿಂಗವ ಹಿರಿದು ಮಾಡಿ ಹೋದಾತಂಗೆ|
ಅಘೋರ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಕಾಣಾ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ||

ಎನ್ನುವಂತೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಕಿರಿದು ಮಾಡಿ ತೀರ್ಥಲಿಂಗವ ಹಿರಿದು ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಅಂಥ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಅಘೋರ ನರಕ ತಪ್ಪದೆಂದು ವಚನಗಳು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳೂ ಸಹ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಂತೆ ಪೂರ್ವಜರಾದ-ದೂರ್ಮಸ, ಉಪಮನ್ಯು, ದಧೀಚಿ, ಜಮದಗ್ನಿ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪರಾಶರ ಮೊದಲಾದ ಋಷಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಶಿರ್ವಾನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಂತೆ ಮತ್ಸ್ಯ ಕೂರ್ಮ, ವರಾಹ, ನಾರಸಿಂಹ, ರಾಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ದಶಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೂ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರೂ, ವಿಭೀಷಣನೂ, ತಾರಕ, ರಾವಣಾದಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಲಿಂಗಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇಂಥವರೆಲ್ಲರೂ ಮರುಳಲ್ಲರೆಂದು ತಿಳಿದು ನಾನೇ ಬುದ್ಧಿವಂತರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಡೆಯುವ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿರುವದು ಮುಕ್ತಿ? ಮರುಳ ಮರುಳ ಈ ಭವ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಬೇಕಾಗುವದು. “ಅಂಗದಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದವನೇ ಸಂಗಮನಾಥನೆಂಬೆ” ಎಂದು ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟ ವಚನವನ್ನು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

“ಜೀವಿತಂ ಶಿವಭಕ್ತಾನಾಂ ವರಂ ಪಂಚದಿನಾನಿಚ |

ಅಜಕಲ್ಪ ಸಹಸ್ರೇಭ್ಯೋ ಭಕ್ತಿಹೀನಸ್ಯಂ ಶಾಂಕರಿ || ”

ಎಂಬ ಶಿವಧರ್ಮೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಹಾವು, ಹದ್ದು, ಕಾಗೆ, ಗೂಗೆಗಳಂತೆ ಅನಂತಕಾಲ ಬದುಕಿದರೇನು? ಲೇನಿನಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ, ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಐದು ದಿನವಾದರೂ ಬದುಕಿದರೆ ಸಾಲದೇ? ಹೀಗೆಂದು ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಲಿಂಗಮಧ್ಯೇ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಸ ಚರಾಚರಮ್ |

ಲಿಂಗ ಬಾಹ್ಯಾತ್ಮರಂ ನಾಸ್ತಿ ತಲ್ಲಿಂಗಂ ಪ್ರ ಪೂಜಯೇತ್ ||

ಎಂಬ ಗರುಡ ಪುರಾಣೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಲಿಂಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವೇ ಇರುವದರಿಂದ ಲಿಂಗದ ಹೊರಗೆ ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ಸಹ ಇಲ್ಲೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತು-ನುರಿತು-ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸದಾ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜಾ ಸಕ್ತನಾಗಿ “ಲಿಂಗ ಪತಿ ಅಂಗ ಸತಿ” ಎಂಬ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ ತರದಂತೆ ಲಿಂಗೋಪಭೋಗಿಯಾಗಿ, ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಮುಕ್ತನಾಗಬೇಕೆಂದು ಶಿವ ರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅಖಂಡೇಶ್ವರನೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:-

‘ಹಾಲ ಹರವಿಯಮೇಲೆ ಮಜ್ಜೆಗೆಯ ತುಂಬಯಿಸಿದರೆ ಹೆವ್ವಾಗಬಲ್ಲ ದೇನಯ್ಯ? ಸಂಮಿಶ್ರದಿಂದಲ್ಲದೆ. ಅಂಗದಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಧಾರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಸಂಗ ಸಮರಸವಾಗಬಲ್ಲದೇನಯ್ಯ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಶಿವಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ’

ಮೂರನೆಯ ಆನರಣದಾದ ಜಂಗಮದ ಮಹಿಮೆಯ ವಿಚಾರ

ಅಷ್ಟಾವರಣದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮದ ಮಹಿಮೆಯು ಮೂರನೆಯದಾಗಿದೆ. ಗುರು-
ಲಿಂಗದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಂತೆ ಜಂಗಮ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯೂ ಬಹು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ.
ಹೇಗೆಂದರೆ:—

ಜ್ಞಾನಂತ್ಯತಿ ಶಯಾದ್ಯೇತು ಶಿವಂ ವಿಶ್ವ ಪ್ರಕಾಶಂ |
ಸ್ವಸ್ವರೂಪ ತಯಾತೇತು ಜಂಗಮಾ ಇತಿ ಕೀರ್ತಿತಾಃ ||

(ಶಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿ)

ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಅಂದರೆ ಭಕ್ತಿ-ಹಾಗೂ ವಿರಕ್ತಿಗಳ ಸಂಮಿ-
ಶ್ರಣವೇ ಜಂಗಮತ್ವವು. ಈ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಿವ
ಸ್ವರೂಪವು ಯಾವಾತನಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುವದೋ ಅತನೇ ಜಂಗಮನೆಂದು
ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು.

ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ೧) ಬಹಿರಂಗ ಜಂಗಮತ್ವ ೨) ಅಂತರಂಗದ ಜಂಗಮ
ತ್ವವೆಂದು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ. ಬಹಿರಂಗ ಜಂಗಮತ್ವದಲ್ಲಿ ೧) ಸ್ವಯಂ
ಜಂಗಮ, ೨) ಚರಜಂಗಮ, ೩) ಪರಜಂಗಮ ಹೀಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ
ಜಂಗಮನ ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೂರು ವಿಭಾಗ ಮಾಡ
ಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. (೧) ಸ್ವಯಂ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಈ
ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ವಿರಕ್ತಿಗಳು ಭಕ್ತಿಯ ಅಂಗಗಳಾಗಿರುವವು. ಈ
ಸ್ವಯಂ ಜಂಗಮನು ಮಠದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಭಕ್ತರು ತಂದು
ಕೊಟ್ಟ ಕಾಣಿಕೆ ಹಾಗೂ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಶಿವ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ,
ಅದು ತನ್ನದೆಂದು ಭಾವಿಸದೆ, ಭಕ್ತ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಹಂಚಿಬಿಡುವನು. ಇದೇ
ಸ್ವಯಂ ಜಂಗಮನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. (೨) ಇನ್ನು ಚರ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ
ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಭಕ್ತಿ
ಗಳು ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯ ಅಂಗಗಳಾಗಿರುವವು. ಈ ಚರ ಜಂಗಮನು ಭಕ್ತ ಸಮೂ
ಹದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ, ಅವರಿಗೆ ಶಿವಾನುಭವವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತ ಅವರವರ
ಅಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಲೋಪ-ದೋಷಗಳನ್ನೂ, ಕುಂದು-ಕೊರತೆಗಳನ್ನೂ ಹೋಗ
ಲಾಡಿಸಿ, ತಿಳಿಹೇಳಿ, ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವನು. ಹಾಗೂ ಈ ಸಂಚಾರ
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಣಿಕೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಶಿವ ಪ್ರಸಾ
ದವೆಂದು ತಿಳಿದು ಭಕ್ತ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಹಂಚಿಬಿಡುವನು. ಇದು ಚರ ಜಂಗಮನ
ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ೩) ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದಾದ ಪರ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಿಯು

ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಭಕ್ತಿಗಳು ವಿರಕ್ತಿಯ ಅಂಗಗಳಾಗಿರುವವು. ಈ ಪರಜಂಗಮವನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಜಂಗಮ ಹಾಗೂ ಚರ ಜಂಗಮರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬಂದರೆ ಮಾಡಬಲ್ಲವು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ತನ್ನ ಏಚ್ಛಿಕ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಅನೇಕ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವವನು ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ಜಂಗಮರಂತೆ ಈತನಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಬಂಧನವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತನ್ನ ದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಸ್ಪರ್ಶನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಲೇ ಭಕ್ತ ಸಮೂಹವನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಮಹಾ ಮಹಿಮಾಶಾಲಿಯಾಗುವನು.

ಅಂತರ ಜಂಗಮದ ಮಹತ್ವ

ಇನ್ನು ಅಂತರಂಗದ ಜಂಗಮತ್ವದ ಲಕ್ಷಣವೇನಂದರೆ-ಶಿಷ್ಯನು ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನಿಂದ ಪಡೆದ ಅನುಭವವನ್ನು ಲಿಂಗ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅನುಭವದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಆನಂದವೆಂಬ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಜಂಗಮನೊಡನೆ ಅನುಭವಿಸುವದೇ ಅಂತರಂಗದ ಜಂಗಮತ್ವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರಿವೇ ಗುರುವು, ಅನುಭವವೇ ಲಿಂಗ, ಆನಂದವೇ ಜಂಗಮ ಎಂಬ ಲೋಕರೂಢಿಯ ಮಾತು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನಿಂದ ದೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪಡೆದು ಆ ಗುರುವಿನ ಉಪದೇಶದಂತೆಯೇ ಶಿಷ್ಯನು ಲಿಂಗ ಪೂಜೆ-ಲಿಂಗ ಧ್ಯಾನ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವನು, ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿಗೆ ದೀಕ್ಷಾಮೂರ್ತಿಯೆಂತಲೂ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜಾಮೂರ್ತಿಯೆಂತಲೂ ಹೇಳುವದುಂಟು. ಇನ್ನು ಲಿಂಗದ ಮುಖವೇ ಜಂಗಮನೆಂದು ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಹೇಳುವದರಿಂದ ಲಿಂಗತ್ವಪ್ತಿಯೇ ಜಂಗಮ ತೃಪ್ತಿ ಎನಿಸುವದು. ಲಿಂಗಪೂಜೆ-ಲಿಂಗಧ್ಯಾನಗಳ ಫಲವಾಗಿ ವಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ದೊರೆಯುವದು. ಈ ವಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಜಂಗಮನಿಗೆ ಅಧಿಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯಿರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಜಂಗಮನಿಗೆ ಭೋಗಮೂರ್ತಿಯೆಂದೂ ಲಿಂಗವು ಪೂಜಾಮೂರ್ತಿಯೆಂದೂ, ಶ್ರೀ ಗುರುವು ದೀಕ್ಷಾ ಮೂರ್ತಿಯೆಂದೂ ಹೇಳುವದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಭಕ್ತೋ ದಾಸೋಹ ಭಾವಶ್ಚ ಸೋಹ ಭಾವಶ್ಚ ಜಂಗಮಃ|

ಭಾವೇ ಭೇದ ದ್ವಯಂ ನಾಸ್ತಿ ದರ್ಪಣ ವ್ರತಿಬಿಂಬವತ್||

ಎಂಬ ಶಿವರಹಸ್ಯ ತತ್ವಾನುಸಾರನಾಗಿ ಭಕ್ತನು ದಾಸೋಹಂಭಾವವು ಹಾಗೂ ಜಂಗಮನುಸೋಹಂಭಾವವು. ಈ ಎರಡಕ್ಕೂ ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗೆ ಕಾಣುವ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ ಭೇದವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಶಿಷ್ಯನು ಎಲ್ಲ ಆಚಾರ ವಿಶೇಷದಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲ ಶೀಲ ವಿಶೇಷದಿಂದಲೂ, ಎಲ್ಲ ವ್ರತ ವಿಶೇಷದಿಂದಲೂ, ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗ

ಮಕ್ಕಿ ದಾನೋಹ ಮಾಡುವದೇ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದು. ಭಕ್ತನು ನನಗೆ ಅಧವಾ ನಾನು ದುಡಿಯುತ್ತೇನೆಂದು ಅಹಂಕಾರ ಹಾಗೂ ಮಮಕಾರಗಳಿಂದ ದುಡಿಯದೇ, ದಾನೋಹಂಭಾವದಿಂದ ದುಡಿದು, ಅದನ್ನು ತನುಮನ ಧನದಿಂದ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ದಾನೋಹಂ ಭಾವದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುವ ಕಾರಣ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿರುವ ಅಹಂಕಾರ, ಮಮಕಾರಗಳು ನಾಶವಾಗುವವು. ಹಾಗೂ ಆ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದರಿಂದ ಭಕ್ತನ ಶರೀರವು ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯವಾಗುವದು.

ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವನಯ್ಯಾ
ಜಂಗಮವು ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು|
ಜಂಗಮವು ಬಂದರೆ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು
ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವನಯ್ಯಾ|
ಲಿಂಗದಲ್ಲೇ ನುಂಟು ಜಂಗಮದಲ್ಲೇ ನುಂಟೆಂದರೆ
ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕುಲವುಂಟು ಫಲವುಂಟು|
ಫಲವುಂಟು ಪದವುಂಟು ಭವವುಂಟು|
ಆ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಕುಲಂನಾಸ್ತಿ ಚಲಂ ನಾಸ್ತಿ
ಫಲಂನಾಸ್ತಿ ಪದಂನಾಸ್ತಿ ಭವಂನಾಸ್ತಿ-
ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಬಸವಂಣನು
ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ನಂಬಿದ ಕಾರಣ

ಸ್ವಯಂ ಲಿಂಗವಾದ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ||

ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಭೇದದಿಂದ ಅಂತರವು ಕಂಡುಬರುವದು. ಆದರೆ ಸಾಮರಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಅಂತರವು ಲೀನವಾಗಿ ಏಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಹ್ಯಾವಸ್ಥೆ ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗುರು-ಲಿಂಗ-ಜಂಗಮರು ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯಾ ಭೇದದಿಂದ ಸಮ ಯಾನುಸಾರ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದು. ಆದರೆ ಬಾಹ್ಯಾವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಜಂಗಮನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಿದೆ.

ಜಂಗಮನು ಜಗದ್ಭರಿತನೆಂದೂ, ಆತನೇ ಜಗದ್ಗುರುವೆಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುವದು ಇಂಥ ಯಾವ ದಿವ್ಯ ಜಂಗಮ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಗಂಗಾ ತೀರ್ಥ ಸ್ನಾನಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಪುಣ್ಯ ಲಭಿಸುವದೆಂದೂ ಉದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮದರ್ಶನ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದೀರ್ಘದಂಡ ನಮ ಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅಗಣಿತ ಲಿಂಗದರ್ಶನ ಫಲವೂ, ಸಮಸ್ತ ತೀರ್ಥ ಸ್ನಾನದ ಫಲವೂ ದೊರೆಯುವದು ಜಂಗಮನು ಪಾದವಿಟ್ಟ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಗಳ ಮನೆ ಪವಿತ್ರವಾಗುವದು. “ಸ್ಪರ್ಶನಂ ಪಾಪನಾಶನಂ ಮೂಜನಂ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಧನಂ” ಎಂಬಂತೆ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಪಾಪನಾಶವೂ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯೂ ಲಭಿಸುವದು.

ಜಂಗಮನಿನೆಯು ಮಹಾ ವಾತಕವಾಗಿದೆ. “ಜಂಗಮ ನಿನೆಯ ಮಾಡಿ
ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸುವ ಭಕ್ತನ ಅಂಗವಣಿಯಂತೋ ಶಿವಶಿವ! ನಿನಿಸುವ ಪೂಜಿಸುವ
ಪಾತಕ ಕೇಳಲಾಗದು! ಗುರುವಿನ ಗುರು ಜಂಗಮವೆಂದು ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನ
ವಚನ- ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೂ
ಭಕ್ತನು ದಾಸೋಹಂಭಾವನೆಯುಳ್ಳವನಾದರೆ ಈಶನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅವರಣವಾದ ಪಾದೋದಕ ಮಹಿಮೆಯ ವಿಚಾರ.

ವಾದೋದಕಂ ಯಥಾ ಭಕ್ತ್ಯಾಸ್ತೀ ಕರೋತಿ ಮಹೇಶಿತುಃ |

ತಥಾ ಶಿವಾತ್ಮನೋರ್ನಿತ್ಯಂ ಗುರು ಜಂಗಮಯೋರಪಿ ||

(ಶಿ. ಶಿ. ಉಕ್ತಿ)

ಶಿವಭಕ್ತನ ಶಿವ (ಲಿಂಗ) ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಹೇಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವನೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಶಿವಸ್ವರೂಪವಾದ ಗುರು ಜಂಗಮರ ವಾದೋದಕವನ್ನು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. “ರುದ್ರೇಣಾತ್ತಮಶ್ಚಂತಿ ರುದ್ರೇಣ ಪೀತಂ ಪಿಬಂತಿ ರುದ್ರೇಣಾಘ್ರಾತಂ ಜಿಘ್ರಂತಿ” ಎಂಬ ಜಾಬಾಲ ಶ್ರುತಿಯ ವಚನದಂತೆ ಭಕ್ತನು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿತವಾದ ಅನ್ನೋದಕಗಳನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಅನರ್ಪಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಾರದು.

ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಕಾರಗಳು.

ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮರಿಂದ ಪಡೆದ ತೀರ್ಥವೇ ಪಾದೋದಕವೆನಿಸುವದು. ಈ ವಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ೧) ಬಹಿರಂಗ ಪಾದೋದಕವೆಂದೂ, ೨) ಅಂತರಂಗದ ಪಾದೋದಕವೆಂದೂ ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಬಹಿರಂಗ ಪಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮತ್ತೆ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ. ೧) ಗುರು ವಾದೋದಕ ಇದಕ್ಕೆ ದೀಕ್ಷಾ ಪಾದೋದಕವೆಂತಲೂ ಅನ್ನುವರು. ಇದರಿಂದ ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮವು ನಾಶ ಹೊಂದುವದು. ೨) ಲಿಂಗ ಪಾದೋದಕ ಇದಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯಾ ಪಾದೋದಕವೆಂತಲೂ ಶಿಕ್ಷಾ ಪಾದೋದಕವೆಂತಲೂ ಅನ್ನುವರು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮವು ನಾಶ ಹೊಂದುವದು. ೩) ಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕ ಇದಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಪಾದೋದಕವೆಂದೂ ಅನ್ನುವರು. ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಆಗಾಮೀಕರ್ಮ ಅಂದರೆ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಕರ್ಮವು ನಾಶಹೊಂದುವದು. ಹೀಗೆ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಿದ್ದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದ

ರಲ್ಲಿ ಉಳಿದವೆರಡು ಕೂಡಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೇಗಂದರೆ:— ೧) ಗುರುವಾದೋ ದಕದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ವಾದೋದಕಗಳೆರಡೂ, ೨) ಲಿಂಗ ವಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಗುರು ಜಂಗಮ ವಾದೋದಕಗಳೆರಡೂ, ೩) ಜಂಗಮ ವಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗ ವಾದೋದಕಗಳೆರಡೂ ಕೂಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಈ ತ್ರಿವಿಧ ವಾದೋದಕವನ್ನು ನಿತ್ಯ ಸೇವನೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ “ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ” ಅಂದರೆ ಈ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚದ ಜಾಲವು ಪರಿಹರಿದು ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವದು.

“ತ್ರಿವಾದದೂರ್ಘ್ವ ಉದೈತ್ಯುರುಷಃ” || ಎಂಬ ವೇದಮಂತ್ರ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶಿವನು ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮರೆಂಬ ತ್ರಿವಾದಸ್ವರೂಪನಾಗಿರುವನು. ಪೂಜಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಶಿವನು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮರ ರೂಪವನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಿದಂತೆ ಪೂಜೆಯ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೂ ಆ ಪರಶಿವನ ಚಿಚ್ಚಕ್ರಿಯು ಉಪರೋಕ್ತ ತ್ರಿವಿಧ ಮುಕ್ತಿಯ ವಾದೋದಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವದು. ಪೂಜ್ಯನಾದ ಗುರುವಿನ ಹಸ್ತ ಪೂಜಕನಾದ ಭಕ್ತನ ಮನಕ ಇವುಗಳ ಸಮ್ಮಿಲನ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಶಿವಕಲಿಯು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿದಂತೆ, ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಜಂಗಮರ ಪಾದಪೂಜಕ ಭಕ್ತನ ಹಸ್ತ ಇವುಗಳ ಸಮ್ಮಿಲನ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಪೂಜ್ಯರ ಜ್ಞಾನಾಮೃತವು ವಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುವದು. ಈ ಯಾವ ವಾದೋದಕವನ್ನು ತಯಾರಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಗುರು ಜಂಗಮರ ವಾದಪೂಜೆಗೈಯಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ವಾದಪೂಜಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗುರುಜಂಗಮರ ವಾದದ ಬಲ ಅಂಗುಷ್ಟದ ಮೇಲೆ ಎರೆಯುವದೇ ಗುರು ಪಾದೋದಕವೆನಿಸುವದು. ಇದರಂತೆ ಎಡ ಅಂಗುಷ್ಟದ ಮೇಲೆ ಎರೆಯುವದು ಲಿಂಗ ಪಾದೋದಕವೆನಿಸುವದು. ಈ ಎರಡೂ ಅಂಗುಷ್ಟಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರೆಯುವದೇ ಜಂಗಮ ವಾದೋದಕವೆನಿಸುವದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಲಿಂಗಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುವದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧವಾದ ವಾದೋದಕವನ್ನು ಐದು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಎರೆಯುವೆನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಎರೆದು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಾಗ ಅಂಗುಲಗಳಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು. ಗುರು ವಾದೋದಕವೆನಿಸುವದು. ಆ ಬಳಿಕ ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಾದೋದಕವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದೇ ಲಿಂಗ ವಾದೋದಕವೆನಿಸುವದು. ಈ ಪಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಕರಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಗುರು ಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅಭೇದ್ಯ ತತ್ವವುಂಟಾಗುವದು. ಈ ಅಭೇದ್ಯತತ್ವವೇ ನಾಮರಸ್ಯ ತತ್ವವಾಗಿದೆ.

ಇಂಥ ಯಾವ ದಿವ್ಯ ವಾದೋದಕವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಾಗ ಒಂದುಹನಿಯು ಮಾತ್ರ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದಲೋ ಮರಿವೆಯಿಂದಲೋ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾದರೂ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ರೌರವ ನರಕ ತಪ್ಪದು. ಈ ವಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕಾರದಿಂದಲೇ:-

“ಅಕಾಲ ಮೃತ್ಯು ಮಥನಂ ಸರ್ವ ವ್ಯಾಧಿ ನಿವಾರಣಂ |

ಸರ್ವ ವಾವ್ರೋಹ ಶಮನಾ ಶಂಭೋಃ ವಾದೋದಕಂ ಶುಭಮ್ ||

ಎಂಬ ಶಿವವುರಾಣೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಅಕಾಲ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ವಲಾಯನ ಮಾಡುವದು. ಸರ್ವ ರೋಗಗಳ ಕಾಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವದು. ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವೀರಶೈವನು ವಾದೋದಕವನ್ನು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪುನೀತ ನಾಗಬೇಕು.

ಅಂತರಂಗದ ಮೂರು ವಾದೋದಕಗಳು

ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಬಾಹ್ಯ ವಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕಾರದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಯಾದ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಯ ಆನಂದವು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಚಿರಕಾಲ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉಳಿಯುವದೇ ಅಂತರಂಗದ ವಾದೋದಕವೆನಿಸುವದು. ಈ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಯ ಆನಂದವು ಚಿರಕಾಲ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಪರಿಣಾಮಗಳೇ (೧) ಕರುಣಜಲ ಇದು ಅಂತರಂಗದ ಗುರು ವಾದೋದಕವು. (೨) ವಿನಯಜಲ ಇದು ಅಂತರಂಗದ ಲಿಂಗವಾದೋದಕವು. (೩) ಸಮತೆಜಲ ಇದು ಅಂತರಂಗದ ಜಂಮ ವಾದೋದಕವು. ಹೀಗೆ ದಯೆ, ವಿನಯ, ಸಮತೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುವ ಉದಕದ ಅರುವಿನಿಂದ ಉಂಟಾದ ಆನಂದವೇ ಅಂತರಂಗದ ವಾದೋದಕವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಅಂತರಂಗದ ತ್ರಿವಿಧ ವಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕಾರ ಸಿದ್ಧಿಯಾದ ಬಳಿಕ ವೀರಶೈವನಿಗೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿಲ್ಲೆಂದು ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಐದನೆಯ ಆವರಣವಾದ ಪ್ರಸಾದ ಮಹಿಮೆ ವಿಚಾರವು

ಅಷ್ಟಾವರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಮಹಿಮೆಯು ಬಹು ಮಹದ್ವಾದಿರುವದಲ್ಲದೆ ಅತ್ಯಂತಆಳವಾದ ವಿಚಾರದಿಂದೊಡಗೂಡಿದೆ. ಇದರ ವಿವರಣೆಯೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೊತ್ತಿಗೆಯಾಗುವದು ಕಾರಣ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುವದು.

ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಸ್ಯ ಸ್ವೀಕಾರಾದ್ಯತ್ಫಲಂಭತೇತ್||

ತಥಾ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕಾರಾದ್ಗುರು ಜಂಗಮಯೋರಪಿ||

ತಸ್ಮಾದ್ಗುರುಂ ಮಹಾದೇವಂ ಶಿವಯೋಗಿ ನಮೇವಚ||

ಪೂಜಯೇ ತ್ತತ್ಪ್ರಸಾದಾನ್ನಂ ಭುಂಜೀತ ಪ್ರತಿಪಾಸರಂ||

(ಶಿ. ಶಿ. ಉಕ್ತಿ)

ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ಫಲವು ದೊರೆಯುವದೋ ಅದು ಗುರು ಜಂಗಮರ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕಾರದಿಂದ ದೊರೆಯುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗುರುವಿನನ್ನೂ, ಜಂಗಮನನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಸೇವಿಸಬೇಕು.

ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಯಕ ಮಾಡಿ ಸಂಪಾದಿಸ ಬಹುದು. ತನ್ನದೆಂದು ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಊಟ ಮಾಡದೆ ಅದು ತನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮರ ದಯೆಯಿಂದ ದೊರೆತಿರುವ ದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಅವರಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದುದನ್ನು ದಾನೋಹಂ ಭಾವದಿಂದ ಊಟ ಮಾಡುವ ಆಹಾರವೇ ಪ್ರಸಾದವೆನಿಸುವದು. ಇದರಂತೆ ತನ್ನ ನಿತ್ಯೋಪಯುಕ್ತ ಭೋಗ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉಪಭೋಗಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಇದರಿಂದ ಭಕ್ತನೂ ಶಿವನಂತೆ ಪ್ರಸಾದಸ್ವರೂಪನಾಗುವನು.

ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಸರ್ವ ದೇವೈನುಷ್ಕಿತಮ್ |

ತೇನೋಚ್ಛ್ರಿತಷ್ಯಂ ನಸಂವ್ರಾಪ್ಯಭವೋನ್ಮುಕ್ತಿಸ್ತಥಾ ಭವೇತ್||

(ವೀರಾಗಮ)

ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ವ್ರಸಾದವೇ ಶಿವವ್ರಸಾದವೆನಿಸುವದು. ಇಂಥ ಯಾವ ಶಿವಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಇದ್ದ ಅಧವಾ ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಇದ್ದ ವೀರಶೈವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವು. ಅರ್ಥಾತ್ ನಿತ್ಯ ಶಿವಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವದ ರಿಂದಲೇ ಜೀವೋನ್ಮುಕ್ತಿಯಾಗುವದೆಂದು ವೀರಾಗಮವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಭವ ರೋಗ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಿಗೂ ಶಿವಪ್ರಸಾದವೇ ಔಷಧವೆಂದು ಯಜು ವೇದವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕೋಟಿ ಯಜ್ಞಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹಸ್ರ ಅಶ್ವ ಮೇಧ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದರೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರೂ ಶಿವಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗಲಾರವೆಂದೂ, ಲಿಂಗ ಪುರಾಣವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಜವ ತಪ-ಧ್ಯಾನ. ಇವುಗಳಿಂದ ಆಗುವ ವ್ರಯೋಜನವೂ ಸಹ ಶಿವ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಲಾರದೆಂದೂ ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಯಾವ ದಿವ್ಯ ಶಿವಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಚೆಲ್ಲದಂತೆ ಬೀಳದಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದಲೂ ಸೇವಿಸಿದ ಭಕ್ತನೂ ಈಶನಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ಸರ್ವಜ್ಞಮೂರ್ತಿಯು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಈಶಪ್ರಸಾದವನು| ಸೂಸದಲೆ ತಾ ಕೊಳ್ಳೆ|

ಶಾಶ್ವತದ ಪದವಿ ತಾನಕ್ಕೂ| ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ಈಶ್ವರನೇ ಅಕ್ಕು ಸರ್ವಜ್ಞ||

ಹೀಗೆ ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ತತ್ವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿಶಾಲ ವಾದ ಭಾವನೆಯಿದೆ. ಇನ್ನು ಅಂತರಂಗದ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವರೂಪನೆಂದರೆ ವೀರ

ಶೈವನು ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಆತ್ಮ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯನ್ನೂ, ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುವದೇ ಅಂತರಂಗದ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಸಾದ ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದಲೇ ಆತ್ಮನು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯುವನೆಂದು ಅಗಮಗಳು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಆರನೇ ಆನರಣವಾದ ವಿಭೂತಿ ಮಹಿಮೆಯ ವಿಚಾರ

ಅಷ್ಟಾವರಣದಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿಯ ಮಹಿಮೆಯು ಆರನೆಯದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ವಿಭೂತಿಯನ್ನೂ ತಯಾರಿಸು ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಮುಂದೆ ವೀರಶೈವ-ಆಚಾರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುವದು.

ಭಸ್ಮದ-ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವು

“ಭಸ್ಮಧಾರಣ-ಸಂಯುಕ್ತ: ಪವಿತ್ರೋ ನಿಯತಾಶಯಃ!”

ಎಂಬ ಶಿಫಾರ್ಥ ಶಿಖಾಮಣಿಯೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಭಸ್ಮಧಾರಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ವೀರಶೈವನು ಪವಿತ್ರನೂ, ನಿಶ್ಚಯಚಿತ್ತನೂ ಆಗುವನು. ಭಸ್ಮದಲ್ಲಿ ೧) ನಿರುವಾದಿಕ ಭಸ್ಮವೆಂದೂ, ೨) ಸೋವಾದಿಕ ಭಸ್ಮವೆಂದೂ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ—

(೧) ಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪನಾದ ಆ ಪರಶಿವನ ದಿವ್ಯ ತೇಜಸ್ಸೇ ನಿರುವಾದಿಕ ಭಸ್ಮವೆನಿಸುವದು. ಹಾಗೂ ಇದೇ ಚಿದ್ಭಸಿತವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಜ್ಞಾನದಿಂದಂಟಾದ ಚಿದ್ಭಸಿತವೇ ಅಂತರಷ್ಟಾವರಣದ ಭಸ್ಮವೆನಿಸುವದು. ಇದೇ ನಿರುವಾದಿಕವು.

(೨) ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ ಮಂತ್ರನ್ಯಾಸಾದಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಯಾವದು ಶಿವಾಗ್ನಿ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವದೋ ಅದು “ಸೋವಾದಿಕ ಭಸ್ಮ”ವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು, ಈ ಸೋವಾದಿಕ ಭಸ್ಮವೇ ಬಾಹ್ಯಾಷ್ಟಾವರಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವದು. ನಿರುವಾದಿಕ ಭಸ್ಮಧಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸೋವಾದಿಕ ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಆತ್ಮಾವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವದು.

ಭಸ್ಮ ಲೇಪನ-ಪ್ರಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ತ್ರಿಪುಂಡ ಧಾರಣ ಮಹತ್ವ

ಈ ಸೋವಾದಿಕ ಭಸ್ಮವನ್ನು ೧) ಸ್ನಾನ. ೨) ಉದ್ದಾಲನ. ೩) ಧಾರಣ ಎಂಬ ಮೂರು ಬಗೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಾಗುವದು.

೧) ವೀರಶೈವನು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮಡಿಬಟ್ಟೆ

ಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಭಸ್ಮಸ್ನಾನ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಎಡಗೈಯ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಬಲದೊಡೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿ. ಮೇಲೆ ಬಲ ಹಸ್ತವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಮೂಲಮಂತ್ರದಿಂದ ಎಂಟು ಸಾರೆ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ, ಈಶಾನ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ತತ್ಪುರುಷಮಂತ್ರದಿಂದ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಘೋರ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ, ವಾಮದೇವ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಗುಹ್ಯಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲಿಯೂ, ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವಾದದಲ್ಲಿಯೂ ಓಂಕಾರದಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗದ ಲ್ಲಿಯೂ ಭಸ್ಮಲೇಪನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇದೇ ಭಸ್ಮಸ್ನಾನವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು.

(೨) ಭಸ್ಮವನ್ನು ಮೂಲಮಂತ್ರದಿಂದ ಏಳು ಸಲ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಅದರಿಂದ ದೇಹದ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಲೇಪನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಉದ್ಧೃತನವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

(೩) ತನ್ನ ಬಲಹಸ್ತದ ಮಧ್ಯದ ಮೂರು ಬೆರಳುಗಳಿಂದಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಮಧ್ಯ-ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳುಗಳಿಂದಲೂ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೇಖೆಗಳೂ ಆ ಎರಡರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬರಿಳಿನಿಂದ ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೇಖೆಯೂ ಬರುವಂತೆ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರಳವಾಗಿಯೂ ದಟ್ಟವಾಗಿಯೂ, ಛಿನ್ನವಿಛಿನ್ನವಾಗ ದಂತೆಯೂ ಆರು ಅಂಗುಲದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. ಇದೇ ಧಾರಣ ಕ್ರಮವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ವೀರಶೈವನು ಸದಾ ಉದಯ ಕಾಲ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲ ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ ಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕು. ಇಂಥ ಯಾವ ದಿವ್ಯ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದಲೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಧರಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಭಸ್ಮದ ಒಂದು ಕಣವು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ರೌರವ ನರಕ ತಪ್ಪದು. ಮತ್ತು ಶಿವತತ್ವವಿಲ್ಲದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ ಹಾಗೂ ವಿಭೂತಿಯಿಲ್ಲದ ಹಣೆಯನ್ನು ಸುಡು ಸುಡು ಎಂಬುದಾಗಿ ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಸ್ಮದ-ಮಹತ್ವ

ಪಾತಕೀ ವಾಪಕಾನ್ಮುಕ್ತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ |

ಭಸ್ಮನಾ ಸದೃಶಂನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚಿ ಲೋಕೇಷ್ಟಸಿ ತ್ರಿಪು ||

(ವಶಿಷ್ಠ ಋಷಿ ಉವಾಚ)

ಎಂಬಂತೆ ಪಾಪ ಮಾಡಿದವನು ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದರೆ ಆ ಪಾಪಗಳೆ ಲ್ಲವೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ತೊಲಗುವವು. ಇಂಥ ಯಾವ ವಿಭೂತಿಯ ಸಮಾನ ವಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಈ ಮೂರು ಲೋಕದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ವಶಿಷ್ಠ ಋಷಿಗಳು ಬೋಧಿಸು ತ್ತಾರೆ. ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕಿಂತ ಮುನ್ನವೇ ಎದ್ದು ಜಳಕನನ್ನು ಮಾಡಿ ಭಸ್ಮ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾವನು ಹೊರಗೆ ತನ್ನ ಅಡಿಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನ ಸಕಲ ಪಾಪಗಳೂ ನಾಶವಾಗಿ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯ ಪಡೆಯುವನು.

ಸರ್ವ ತೀರ್ಥೇಷು ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವ ಯಜ್ಞೇಷು ಯತ್ಫಲಮ್ |

ತತ್ಪಲಂ ಕೋಟಿ ಗುಣಿತಂ ಭಸ್ಮ ಸ್ನಾನಂ ನ ಸಂಶಯಃ ||

ಸಕಲ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯ ಫಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎಲ್ಲಾ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯ ಫಲಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಕೋಟಿವಾಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುಣ್ಯವು ಭಸ್ಮ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದೆಂದು ಆಗಮವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಸಮಾನವಾಗಿ ಯಾವ ತಪೋ ಬಲವೂ, ಮಂತ್ರಬಲವೂ, ಯಜ್ಞಬಲವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಲಿಂಗವುರಾಣವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೀಗೆ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ:—

ಅನೇಕ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ವಾವವು ಹೇಗೆಹೋಹವೋ ಎಂದುಚಿಂತಿಸಬೇಡ |
ಕಹಿಸೋರಿಯ ಕಾಯ ತಂದು ವಿಭೂತಿಯ ತುಂಬಿದರೆ ಸಿಹಿಯಾಗದೇ
ಮೂರು ದಿವಸಕ್ಕೆ ||

ಹಲವು ಕಾಲ ಕೊಂಡ ನೊನೆಗಾರನ ಕೈಯಕತ್ತಿಯಾದಡೇನು |

ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಲು ಹೊನ್ನಾಗದೇ ಅಯ್ಯಾ ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿಯ ಧರಿ

ಸಲೈ ವಾಸಂಗಳು ಬಂದು ಹೊಂಗದಿಹವೇ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ||

ಹಾಗೂ “ನಾರಿಗೆ ಗುಣವೇ ಶೃಂಗಾರ, ನಮ್ಮ ಶರಣರ ನೊಸಲಿಗೆ ವಿಭೂತಿಯೇ ಶೃಂಗಾರ”ವೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳೂ, ನಾರದ ಮುನಿಗಳೂ, ಸನಕಾದಿ ಯೋಗಿಗಳೂ, ಬಾಣನೇ ಮೊದಲಾದ ದಾನವರು ಭಸ್ಮ ಸ್ನಾನ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ, ಶಿವಭಕ್ತಿ ತತ್ಪರರಾಗಿ ಸಕಲ ಪಾಪ ಸಮೂಹಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ನಿತ್ಯ ಶುದ್ಧರೂ ಪಾವನರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಶಿಫಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿ ಗ್ರಂಥದ ಭಸ್ಮ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ಭಸ್ಮದ ಮಹತ್ವವು ಎಷ್ಟಿರುವದೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಭಸ್ಮದ ಮಹಿಮೆಯು ಅತ್ಯಾಗದವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೀರಶೈವರು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಪುನೀತರಾಗಬೇಕು.

ಏಳನೆಯ ಆವರಣವಾದ

ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಮಹಿಮೆಯ ವಿಚಾರ

ಅಷ್ಟಾವರಣದಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಮಹಿಮೆಯು ಏಳನೆಯದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ವೀರಶೈವಾಚಾರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣದಿಂದಾಗುವ ಫಲ, ಧಾರಣ ಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುವದು.

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಮಹತ್ವ

ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣಾದ್ರುದ್ರೋ ಭವೇತ್ಯಾತ್ರನ ಸಂಶಯಃ |

ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣಾದೇವ ಸರ್ವವಾತ್ಮೈರ್ವಿ ಮುಚ್ಯತೇ ||

(ವಶಿಷ್ಠ ಋಷಿ ಉವಾಚ)

ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣ ಮಾಡುವದರಿಂದ ನಿಸ್ಸಂದೇಹ ವಾಗಿ ರುದ್ರನೇ ಆಗುವನಲ್ಲದೆ ಸರ್ವವಾವಗಳೂ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಪವಿತ್ರನಾಗು ತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸದಾ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದೂ ವಶಿಷ್ಠ ಋಷಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾ ಕ್ಷಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಆಕಳುಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿ ದರೆ ಯಾವ ಫಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದೋ ಅಂಥ ಫಲವು ದೊರೆಯುವದೆಂದೂ ಹಾಗೂ ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ತೇಯ್ದು, ಆ ನೀರನ್ನು ಪಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಅವನು ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾ ನೆಂದೂ, ಶಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿಯು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ದೇಹದಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣ ಕ್ರಮವು

ರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಒಂದರಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕರ ವರೆಗೂ ಮುಖಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಸುಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ಒಂದು ಮುಖದ ರುದ್ರಾಕ್ಷವನ್ನು ಶಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬೇಕು. ೨-೩-೧೨ ಮುಖದವುಗಳನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬೇಕು. ೧೧ ಮುಖದ ೩೬ ರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳನ್ನು ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ (ಶಿರಸ್ಸಿನ ಸುತ್ತಲೂ) ಧರಿಸಬೇಕು. ೫-೭-೧೦ ಮುಖದವುಗಳನ್ನು ಎರಡೂ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ೬, ೧೬, ೨೮ ಮುಖದ ೧೬, ಹೀಗೆ ೩೨ನ್ನು ಕೊರಳಲ್ಲಿಯೂ; ೪ ಮುಖದ ೫೦ನ್ನು ಎದೆಯ ಮೇಲೆಯೂ, ೯ ಮುಖ ದವುಗಳನ್ನು ಹನ್ನೆರಡು-ಹನ್ನೆರಡರಂತೆ ಎರಡೂ ಮುಂಗೈಯಲ್ಲೂ; ಇನ್ನು ೧೪ ಮುಖದ ೧೦೮ ನ್ನು ಮಾಲೆ ಮಾಡಿ ಯಜ್ಞೋಪವೀತದಂತೆಯೂ; ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಶಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿ ಶಿವಪುರಾಣ ಹಾಗೂ ವೀರಾಗಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮಹಾ ನಿಷ್ಫಲವೆಂದು ಶಿವ ರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

“ಸದ್ಯೋಜಾತ ವಾಮದೇವ. ಅಘೋರ ತತ್ಪುರುಷ ಈಶಾನ್ಯ-
ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಪಂಚ ಮುಖದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ
ಹಸ್ತ. ಬಾಹು ಕರ್ಣ ಕಂಠ ಉರ ಮಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ-
ಧರಿಸಿದಾತನೇ ರುದ್ರನು, ಆ ಭಕ್ತನ ಸ್ಪರ್ಶನವ-ದರ್ಶನ
ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಭವರೋಗ ದುರಿತ ಮುಟಲವು ವ ನೋಡಾ”

ಎಂಬ ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರದಂತೆ “ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಒಂದರಿಂದ ೧೪ ಮುಖ ದೊಳಗಿನ ರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ” ಕೊನೆಗೆ ಐದು ಮುಖದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಒಂದ ನೂರಾ ಎಂಟರ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಜಪಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪ ಡಬೇಕು.

“ಯುಸ್ಯಾಂಗೇ ನಾಸ್ತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷೋ ಏಕೋಪಿ ಬಹುಪುಣ್ಯದಃ | ತಸ್ಯ ಜನ್ಮ ನಿರರ್ಥಂಸ್ಯಾ ತ್ರಿಪುಂಡ ರಹಿತೇ ಯಥಾ” ಎಂಬಂತೆ ತ್ರಿಪುಂಡ (ಭಸ್ಮ)ಧಾರ ಣವಿಲ್ಲದ ಶಿವ ಭಕ್ತನ ಜನ್ಮವು ಹೇಗೆ ನಿಷ್ಫಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದೋ ಹಾಗೆ ಬಹು ಪುಣ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನಾದರೂ ಧಾರಣ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಜನ್ಮವು ನಿರರ್ಥಕವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದು.

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ವಿಚಾರ

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವುರ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತ್ರಿಣೇತ್ರಧಾರಿ ಯಾದ ಆ ಪರ ಶಿವನು; ತನ್ನ ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರ-ಅಗ್ನಿಗಳೆಂಬ ಮೂರು ಕಣ್ಣು ಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸಿ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ಮೇಲ್ಬಾಗದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದನು. ಆಗ ಆ ಪರಶಿವನ ನೇತ್ರಗಳಿಂದ ಕಂಬನಿಗಳು ಉದುರಿದವು. ಹೀಗೆ ಉದುರಿದ ಕಂಬ ನಿಗಳೇ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವು.

ಆ ಶಿವನ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳು ಉತ್ಪ ನ್ನವಾದವು. ೧) ಸೂರ್ಯ ನೇತ್ರದಿಂದ ಕಪಿಲ ವರ್ಣದ ಹನ್ನೆರಡು ಪ್ರಕಾರದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವು. ಚಂದ್ರ ನೇತ್ರದಿಂದ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ೧೭ ಪ್ರಕಾರದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವು. ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣಾದ ಅಗ್ನಿ ನೇತ್ರದಿಂದ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ೧೦ ಪ್ರಕಾರದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಭೇದದಿಂದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಗಳು ಅಳೇಕ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ಬಂಗಾರ ವರ್ಣಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ; ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ಗಾತ್ರವುಳ್ಳ ಛಿದ್ರವಿಛಿದ್ರ ವಿಲ್ಲದ, ಅನ್ಯರಿಂದ ಧರಿಸಲ್ಪಡದೇ ಇದ್ದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಶಿವ ಪೂಜಾ ನಿರತನಾದ ವೀರಶೈವನು ಧರಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಶಿವ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಅಳವಟ್ಟ ನಂತರ “ಚಿತ್” ಎಂಬ ಶಕ್ತಿಯು ರುದ್ರಾಕ್ಷ ರೂಪ ಧಾರಣ ಮಾಡುವದು. ಇದೇ ಅಂತರಂಗದ ಚಿದ್ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯೆಂದು ಹೇಳ ಲ್ಪಡುವದು ಇದಕ್ಕೇ ಬಾಹ್ಯ ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳನ್ನೂ ವಿಭೂತಿಯನ್ನೂ ಧರಿಸುವದರಿಂದ ಶಿವನು ತಾನಿದ್ದ

ಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವನೆಂದು “ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಭಿಸಿತವನು ಹೊದ್ದಿ ಕೊಂಡಿರಲು ದೇಹದೊಳಿ
ಳದ್ದ ವಾಸಗಳು ಬಯಲಾಗಿ ಶಿವನು ತಾನಿದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವ ಸದೃಷ್ಟ” ಎಂಬು
ದಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀ ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯು ಚಿನ್ನಾಗಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ.

ಎಂಟನೇ ಆವರಣವಾದ ಮಂತ್ರ ಮಹಿಮೆಯ ವಿಚಾರ

ಅಷ್ಟಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಮಹಿಮೆಯೇ ಕೊನೆಯದಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರಗಳು
ಅನೇಕವಾಗಿಯೂ, ಅಗಣಿತವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೂ ಸಹ, ಅವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಾ
ಕ್ಷರೀ ಮಹಾ ಮಂತ್ರವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದೆಂದು ವೇದಾಗಮ-ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು
ವ್ರತಿಸಾಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಶಿವತತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತತ್ವಗಳು ಹೇಗಿಲ್ಲವೋ
ಹಾಗೆ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾಮಂತ್ರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅನ್ಯ ಮಂತ್ರಗಳು
ಯಾವೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. “ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬುದೇ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾ
ಮಂತ್ರವು. “ಓನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬುದೇ ಷಡಕ್ಷರ ಮಹಾಮಂತ್ರವು.
ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ, ಸ್ಥೂಲ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ,
ಪ್ರಸಾದ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ, ಮಾಯಾ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಹೀಗೆ ಐದು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ.
ಇವುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವರಿತು ಜಪಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ಸಕಲ ಚರಾ ಚರಾತ್ಮಕ
ವಾದ ಜಗತ್ತು ಹೇಗೆ ಪಂಚಭೂತ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಲ್ಪಡುವದೋ ಅಂದರೆ
“ಪೃಥ್ವ್ಯಾದಿ ಪಂಚತತ್ವಗಳು ಗಂಧ, ರೂಪ, ರಸ, ಸ್ಪರ್ಶ, ಶಬ್ದಗಳೆಂಬ ಪಂಚ
ತನ್ಮಾತ್ರಗಳು, ೩) ಪಂಚಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು, ೪) ಪಂಚಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು,
೫) ಪಂಚಕೃತ್ಯಗಳು” ಹಾಗೆ ಪಂಚ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾಮಂತ್ರವು
ಪ್ರಕಾಶಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರ ಹಾಗೂ “ಓಂ”ಕಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿ

“ನಮಃ” ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮೊದಲು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ತದನಂತರ “ಶಿವಾಯ”
ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾ ಮಂತ್ರ
ವೆನಿಸುವದು. ಆ ಪರಶಿವನು “ಓಂ” ಕಾರಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ
ಶಿವನು “ಸೋಹಂ” ಭಾವವುಳ್ಳವನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದು. “ಸೋಹಂ”
ಎಂಬುದು ಸನಾತನವಾದ ಮಂತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿಯ ಸಕಾರವು ಚಂದ್ರ
ಬೀಜವೆಂದೂ ಹಕಾರವು ಸೂರ್ಯಬೀಜವೆಂದೂ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ
ಸಕಾರ ಮತ್ತು ಹಕಾರಗಳು ಪೂರಕ-ಕುಂಭಕ-ರೇಚಕವೆಂಬ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ

ತತ್ಪ ಲಕ್ಷಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕುಂಭಕದಲ್ಲಿ ಲೋಪವಾಗುವದು. ಇದರಿಂದ “ಓಂ” ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಈ “ಓಂ” ಕಾರವು ನಿಷ್ಕಲಯಿ ಶಿವನೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವು ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶಿವನೆಂದು ಹೇಳುವದು. ನಿಷ್ಕಲ ಶಿವನು ಶುದ್ಧಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿರುವನು ಸಕಲೇಶನು ಪಂಚಸ್ವರೂಪನಾಗಿರುವನು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಉಭಯ ಸ್ವರೂಪ ನಾದ ಆ ಪರಶಿವನು “ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಷಡಕ್ಷರ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವನು.

ವೇದವು “ಅಣೋ ರುಣಿಯಾನ್ ಮಹತೋ ಮಹಿಯಾನ್” ಎಂದು ಹೇಳುವರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ವಿವರಣೆಯಿಂದಲೂ “ಓಂ” ಅಂದರೆ ಈ ಸರ್ವ ಜಗತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದು. “ನಮಃ=ನಮಮು” ಅಂದರೆ ನನ್ನ ದಲ್ಲವೆಂದೂ “ಶಿವಾಯ” ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಶಿವನಿಗೋಸ್ಕರವೆಂತಲೂ, ಹೀಗೆ ಶತಕ ತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಗ್ಗಿ ಮಾಯದೇವರು ಅರ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅರ್ಧ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ಈ ಯಾವ ಜಗತ್ತು ಶಿವನ ಭೋಗ್ಯವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನೇ ಪುನಃ ಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಗಿಸಿ, ತಾನು ಆ ಪರಶಿವನ ಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಧ ಬೋಧಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಓಂಕಾರವೆಂಬುದು ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದ ಬೀಜವಾಗಿರುವದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದು ಕಾರಣ ಓಂ ಎಂಬುದು ಮೊದಲು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ನಮಃ ಶಿವಾಯಃ ಎಂಬುದನ್ನು ನಂತರ (ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯಎಂದು) ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು.

ಮೇಲಿನ ಅರ್ಧ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ನಿಷ್ಕಲ ಶಿವನು ನಿಷ್ಕಲ ಲಿಂಗವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದು. ಸಕಲೇಶನು ಸಕಲಲಿಂಗವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ “ಓಂ” ಎಂಬ ನಿಷ್ಕಲಲಿಂಗವು ಭಾವಲಿಂಗ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ. “ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಸಕಲ ಲಿಂಗವು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ. ಓಂನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತ್ರಯ ಅರ್ಥವೂ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ “ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದ ಅರ್ಥವಾಗಿದ್ದು ಈ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ, ಸ್ಥೂಲ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ, ಪ್ರಸಾದ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ, ಮಾಯಾ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಎಂದು ಹೀಗೆ ಐದು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಬಹಿರಂಗ ಲಿಂಗವೇ ಅಂತರ ಲಿಂಗದ ಅನುಭವವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವಂತೆ ಬಹಿರಂಗದ ಮಂತ್ರವೇ ಅಂತರಂಗ ಮಂತ್ರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗುರುವು ದಿಕ್ಷಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಂಸಮಯ ಶರೀರವನ್ನಳಿದು ಮಂತ್ರಮಯ ಶರೀರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವನು.

ಇನ್ನು ಜಪಲಕ್ಷಣ-ಜಪೋಚ್ಚಾರಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ವೀರಶೈವ ಆಚಾರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. (ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು) ಆದರೆ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ನಂತರ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಒಂದುಸಾವಿರ ಅಥವಾ ಐದು ನೂರು, ಇಲ್ಲವೆ ಎರಡು ನೂರಾವತ್ತು, ಅಥವಾ ನೂರೆಂಟು ಇಲ್ಲವೆ ಸಾವಿರದಾ ಎಂಟು ಸಾರೆ ಜಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಪಮಾಡುವುದರಿಂದ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದ ಮಹತ್ವ

ಈ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾಮಂತ್ರದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ವರ್ಣಿಸಿದರೂ ಅಲ್ಪವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಪ್ತ ಕೋಟಿ ಮಹಾಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅಗಣಿತ ಉಪಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾಮಂತ್ರವೇ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದೆಂದು ವೇದಾಗಮಗಳೂ-ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಮಮಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರಂ ಪಾರ ಮಾತ್ರೇಣ ಸಿದ್ಧಿ ದಮ್ |

ಸರ್ವಲೋಕವಶೀಕಾರಂ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ಜ್ಞಾನ ವರ್ಧನಮ್ ||

ಎಂಬಂತೆ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಮಂತ್ರ ಪಠಣ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಮಹಾಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಸರ್ವ ಲೋಕವು ವಶೀಕರಣವಾಗುವದು. ಸೌಭಾಗ್ಯ-ಐಶ್ವರ್ಯಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವವು. ಸುಜ್ಞಾನವು ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುವದು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಚತುರ್ದಶ ಭುವನಗಳೂ ಮೂವತ್ತುನೂರುಕೋಟಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಅನೇಕ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಧರ್ಮವೂ, ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳೂ, ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಲೇ ಇಂದಿಗೂ ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿವೆ. ಹಾಗೂ ಈ ಮಂತ್ರ ಫಲದ ಕೋಟ್ಯಾಂಶದೊಳಗಿನ ಒಂದಂಶ ಫಲಕ್ಕೂ ಅನೇಕ ಯಜ್ಞ-ಜಪಗಳ ಫಲವು ಸರಿಯಾಗಲಾರದು. ಅಗ್ರಜನಾಗಲೀ, ಅಂತ್ಯಜನಾಗಲೀ, ಮೂರ್ಖನಾಗಲೀ, ಪಂಡಿತನಾಗಲೀ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಪಿಸಿದರೆ ಕೋಟಿ ಮಹಾ ಪಾತಕಗಳೂ ನಾಶವಾಗಿ ಶಿವಜ್ಞಾನವು ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದೆಂದು ಲಿಂಗಪುರಾಣವೂ ವಶಿಷ್ಠ, ವಾಮದೇವ ಮೊದಲಾದ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹಿರಿದ ವಾಸಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾದವುಗಳಲ್ಲದೆ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿ ರಕ್ಷಣೆಯ ಆಧಿಪತ್ಯವು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣ ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ ಹಾಗೂ ಕೂರ್ಮ ಪುರಾಣಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿಯಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ದ್ವಿ ತೀ ಯ - ರ ತ್ನ

ಪಂಚಾಚಾರಗಳ-ವಿಚಾರ

೧ ಲಿಂಗಾಚಾರ

ಪಂಚಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಚಾರವೇ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿದೆ. ಈ ಲಿಂಗಾಚಾರದ ಅರ್ಥವು ಬಹು ತಾತ್ವಿಕವೂ ನಿತ್ಯ ಸಂಬಂಧವೂ ಆಗಿದೆ, ಅಂಗನು ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪನಾಗುವದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯೋಗ್ಯ ಅಚಾರವೇ ಲಿಂಗಾಚಾರವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಅಂಗವು ಮೊದಲು ದೀಕ್ಷೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಬೇಕು. ನಂತರ ಆ ಅಂಗವು ಲಿಂಗಮಯವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಲಿಂಗಧ್ಯಾನ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಸದಾ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ತತ್ಪರನಾಗಿ, ಲಿಂಗದ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಅನ್ಯ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸದೆ, ಭಜಿಸದೆ “ಲಿಂಗವತಿ ಅಂಗಸತಿ” ಎಂಬ ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅಂಗನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಲಿಂಗಾಚಾರದ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಶಿವನಸ್ವರೂಪಿಗಳಾದ ಗುರು-ಜಂಗಮರ ಹೊರತಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಪೂಜಿಸದೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಭಕ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ನಡೆಯಬೇಕು ಈ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದೇ ಲಿಂಗಾಚಾರದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದು. ಲಿಂಗಾಚಾರವು ನೀತಿ ಮಯವಾಗಿದ್ದರೇ ಮೇಲಿನ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ ಲಿಂಗದ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಅನ್ಯ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಬಾರದೆಂಬ ನೀತಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೀಗೆ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ:—

ನಂಬಿದ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗಂಡನೊಬ್ಬನೇ ಕಾಣಿರೋ|

ನಂಬಬಲ್ಲ ಬಕ್ತಂಗೆ ದೇವನೊಬ್ಬನೇ ಕಾಣಿರೋ|

ಬೇಡ ಬೇಡ ಅನ್ಯ ದೈವದ ಸಂಗ ಹೊಲ್ಲ|

ಅನ್ಯದೈವವೆಂಬುದು ಹಾದರ ಕಾಣಿರೋ|

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವರು ಕಂಡರೆ ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯುವ ಕಾಣಿರೋ||

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರೂ ಸಹ ಬೋಧಿಸಿರುವರು. ಇದೇ ಲಿಂಗಾಚಾರದ ಮುಖ್ಯ ನಡತೆಯಾಗಿದೆ.

೨ ಸದಾಚಾರ

ಪಂಚಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರವು ಎರಡನೆಯದಾಗಿದೆ. ‘ಲಿಂಗಾಚಾರ ಕೈಂತಲೂ ಸದಾಚಾರವು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಯೂ, ನೀತಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾಗಿಯೂ ಇರುವದು,

“ಯೇನ ಮಾರ್ಗೇಣ ಸರ್ವೋಪಿ ಸಜ್ಜನ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಮಾನ್” |

ತೋಷ್ಯತಿಸ್ತುತ್ಯತಿ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸದಾಚಾರಃ ಸಉಚ್ಯತೇ” ಎಂಬ ಲಿಂಗಪುರಾಣೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪಟ್ ಸ್ಥಲ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಸ್ತುತಿಸುವಂತೆ ಅಚರಿಸುವ ಮಾರ್ಗವೇ ಸದಾಚಾರವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಇದು ಬಹು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿಯೂ, ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುವದೇ ಈ ಸದಾಚಾರದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಅಂಗನು ನಿಜಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡಿಸ್ತುತನದಿಂದ ಸಂವಾದಿಸಿದ ಧನ-ಕನಕಾದಿಗಳನ್ನು ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾನೋಹಂ ಭಾವದಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ ಧನ ಕನಕಾದಿಗಳನ್ನು ದಾನಧರ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಒಳ್ಳೇ ಯೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು. ತನ್ನಂತೆ ಪರರಿಗೆ ಸುಖ ದುಃಖಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅನ್ಯವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪರದ್ರವ್ಯ ಅಪಹರಿಸದೆ ಪರರಿಗೆ ಹಿತವಾಗುವಂತೆಯೂ, ಅವರ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗುವಂತೆಯೂ, ಅಂತರಂಗ ಹಾಗೂ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭೇದವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಸತ್ಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೂ ನಡೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಲಿಂಗಾಚಾರವು ಕೇವಲ ಲಿಂಗಾಚಾರಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಗೆ ನಾಥನವಾಗಿರುವಂತೆ ಈ ಸದಾಚಾರವು ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇರದೆ ತನ್ನ ಸಂತತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೂ, ಸಮಾಜಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೂ, ಸಮಾಜದ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ದೇಶದ ಸಲವಾಗಿಯೂ ಹಿತಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಾಧನವಾಗಿ ಸರೋಪಕಾರದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವದೇ ಸದಾಚಾರದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

೩. ಶಿವಾಚಾರ

ಸಂಚಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಾಚಾರವು ಮೂರನೆಯದಾಗಿದೆ. ಲಿಂಗಾಚಾರಿಯಾದ ಮತ್ತು ಸದಾಚಾರಿಯಾದ ವೀರಶೈವನು ಕೇವಲ ತನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ಶಿವಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಭಾವಿಸದೆ, ತನ್ನಂತೆ ವೀರಶೈವರೆಲ್ಲರೂ ಶಿವ ಸ್ವರೂಪರೆಂದು ತಿಳಿದು ವಯಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಲಿಂಗಾದಿ ಭೇದವನ್ನು ನೋಡದೆ ಮತ್ತು ಮೇಲು-ಕೀಳೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾಳದೇ ವ್ಯಾಪಾರ-ಉದ್ಯೋಗ ಮುಂತಾದ ಯಾವದೇ ಜೀವನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸದೇ, ಕೇವಲ ಅವರವರ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿಚಾರಿಸಿ (ಸದಾಚಾರ ಶೀಲನೂ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನನೂ ಆಗಿದ್ದರೆ) ಅಂಥ ವೀರಶೈವನ ಒಳಪಂಗಡವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಭಿನ್ನಭೇದ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸದೆ ಅಚರಿಸುವದೇ ಶಿವಾಚಾರವು. ಈ ಶಿವಾಚಾರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ವೀರಶೈವ ಮತವಷ್ಟೇ ಪರಿಮಾರ್ಜಿತವಾಗಿರಬಾರದು. ಆದರೆ ಇತರೇ ಧರ್ಮದ ಮಹಾನುಭಾವಿಗಳೂ ಶಿವ ಸ್ವರೂಪವೆಂದೇ ತಿಳಿದು ವಿಧಾಯಕವಾಗಿ ಸರ್ವರನ್ನೂ ಈ ಸರ್ವ

ಜಗತ್ತು ಲಿಂಗಮಯವಾಗಿರುವದೆಂಬ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಗೆ ಕರೆತಂದು ವಿಶ್ವ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದೇ ಶಿವಾಚಾರದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

ಭಕ್ತರ ಕುಲವನ್ನು ಆರಿಸದೆ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದ ಶಿವಭಕ್ತನೇ ಶಿವ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವರವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಏಕ ಬಳಿಕೆಯಿಂದ ಊಟೋಪಚಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ವರ್ತಿಸುವದೇ ಶಿವಾಚಾರವೆಂದು ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನರು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ:- “ದೇವ ಸಹಿತ ಭಕ್ತ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಕಾಯಕವಾವುದೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡನಾದೊಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪುರಾತನರಾಣೆ | ತಲೆದಂಡ ತಲೆದಂಡ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಕುಲವ ನಾರಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಡೇವಾಸದಾಣೆ” ಎಂದು ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೪. ಗಣಾಚಾರ

ಶಿವಭಕ್ತ ವ್ರತೇನಿಂದಾ ನ ಶ್ರಾವ್ಯಾಶ್ರೂಯತೇಯದಿ |

ನಿಂದಕಾ ನ್ಯಿ ಕ್ಷಯಾ ಮೀತಿ ಗಣಾಚಾರೋಽಯ ಮೀರಿತಮ್ ||

ಎಂಬಂತೆ ಶಿವಭಕ್ತರ ನಿಂದೆ ಹಾಗೂ, ವೀರ ಮಾಹೇಶ್ವರರ, ಸದ್ವೈವಂಗಳ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡುವರೋ ಅಂಧವರ ಸಂಗವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ಆ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಕಿವಿಯಿಂದ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಕೇಳಲಾಗದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ನಿಂದಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸುವದೇ ಗಣಾಚಾರದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು.

ನಿಂದಕರ ಸಂಗವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅವರನ್ನು ಏನೇ ದಂಡಿಸಬೇಕಾದುದೇತಕ್ಕೇ? ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ದಂಡಿಸಿದರೆ ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಆಚಾರವು ಹೇಗೆ ಉಳಿಯುವದೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ.

ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವನು ಶಿವಾಚಾರಿಯಾಗಿ ಕೇವಲ ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ತನ್ನವರನ್ನೂ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಸಮಾಜದವರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತ ಮಾನವ ಜನಾಂಗವನ್ನೂ ಸಹ ತನ್ನಂತೆ ಶಿವಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ವಿಧಾಯಕವಾಗಿ ಈ ನಶ್ವರ ಜಗತ್ತು ಲಿಂಗಮಯವೆಂಬ ವಿಶಾಲ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು ಅವರ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿಶ್ವ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವದು. ಇಂಥ ಯಾವ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಗೆ ಕರೆತರಬೇಕಾದರೆ ಗಣಾಚಾರದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ದಂಡನೆ ಮಾಡುವದು ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶರೀರ ನಷ್ಟಮಾಡುವದಕ್ಕೊದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ನಿಂದಕ ವೃತ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ದುಷ್ಟ

ಗುಣಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ಸುಗುಣಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಮಾನವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದ ಭವಿಗಳನ್ನು ಲಿಂಗವುಳ್ಳವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದೇ ಗಣಾಚಾರವುಳ್ಳವನ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ವೀರಶೈವ ವಿಶಾಲ ಭಾವ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರುವದು ಆದ್ದರಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗುಣ ದೋಷಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ದಂಡಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಮಾತ್ರ ಈ ದಂಡನೆಯು ಹಿಂಸೆಯಿಂದೊಡಗೂಡದೆ ನೀತಿಮಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ನೀತಿಮಯವಾದ ದಂಡನೆಯಿಂದ ಶಿವ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬಾಧೆಯುಂಟಾಗಲಾರದೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು.

೫. ಭೃತ್ಯಾಚಾರ

ಪಂಚಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಐದನೆಯದಾದ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವೇ ಕೊನೆಯದಾಗಿದೆ. ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಹಂ ಭಾವನೆಯು ತಲೆದೋರಬಾರದೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದಲೂ ಸರ್ವರಲ್ಲಿಯೂ ಸೇವಾಬುದ್ಧಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಬೇಕೆಂದಲೂ ಈ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. “ಭೃತ್ಯ”ಅಂದರೆ ಇದರ ಅರ್ಥವು ಸೇವಕನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದು. “ಎನಗಿಂತ ಕಿರಿಯರಿಲ್ಲ ಶಿವಭಕ್ತರಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ವಚನದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಆದರ್ಶವ್ರಾಯವಾಗಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಶಿವಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಶಿವಸ್ವರೂಪಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಮತ್ತು ಶಿವಭಕ್ತರ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಶಿಶುವೂ ಸಹ ಹಿರಿಯನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವದೇ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವೆಂದು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೀರಶೈವನು ಭಕ್ತನಾಗಲೀ, ಗುರುವಾಗಲೀ, ಜಂಗಮನಾಗಲೀ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಭೃತ್ಯಾಚಾರಿಯಾಗಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯ ಮೇಲು ಕೀಳೆಂಬ ಭಾವನೆಯು ತಲೆದೋರದೆ “ಸಮನ್ವಯ ತತ್ವವು” ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಒಡಮೂಡುವದು. “ಕಿಂಕರತ್ವದಿಂದಲೇ ಶಂಕರತ್ವ”ವೆಂಬ ತತ್ವವು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಈ ವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಪಂಚಾರಗಳ ವಿಚಾರದಿಂದ ವೀರಶೈವನಿಗೆ ಪಂಚಾಚಾರವು ಪ್ರಾಣ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು.

ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳ-ತತ್ವವಿಚಾರ

ವೀರಶೈವ ಮತದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳೇ ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಸ್ಥಲವೇ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿದೆ. ಭಕ್ತಿ ಸ್ಥಲದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲವಾಗುವದು. ಈ ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲವೇ ನಿರ್ನುಲ

ವಾದ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವಾಗುವದು. ಈ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವೇ ಜ್ಞಾನಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲವಾಗುವದು. ಈ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲವೇ “ಶರಣ ಸತಿ-ಲಿಂಗಸತಿ” ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗಾಂಗ ನಾಮರಸ್ಯ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಬಾಹ್ಯವ್ರವಂಚ ವ್ಯಾವಾರವನ್ನು ಮರೆಯುವದರಿಂದ ಶರಣಸ್ಥಲ ವಾಗುವದು. ಈ ಶರಣಸ್ಥಲವೇ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಬಿನ್ನ ಭಾವವನ್ನಳಿ ಯುವದರಿಂದ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವಾಗುವದು ಹೀಗೆ ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳ ತತ್ವವನ್ನು ವ್ರತವಾದಿ ಸುತ್ತಿರುವಾಗ ವೀರಶೈವ ಶಿಡ್ಧಾಂತತತ್ವವು ಈ ಜೀವಜಗತ್ತುಗಳು ಸುಳ್ಳೆಂದು ಹೇಳವ ದಿಲ್ಲ. ದೇಹ-ಭೋಗ-ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ತುಚ್ಛಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ದುಃಖಪ್ರದವೆಂದೂ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಜಗತ್ತು ಲಿಂಗರೂಪವಾಗಿರುವ ದೆಂದೂ, ಲಿಂಗವು ಶಿವಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವದೆಂದೂ, ಶಿವನು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದ್ದಾನೆಂದೂ, “ಅಣೋ ರುಣೆಯಾನ್ ಮಹಿತೋ ಮಹಿಯಾನ್” ಎಂದು ವೇದವೂ ಸಹ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ತತ್ವಗಳೇ ಜೀವನು ಶಿವನಾಗುವದಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯ ಸಾಧನ ಗಳೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದು.

ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದೇಹದ ಸೌಂದರ್ಯ-ಲಾವಣ್ಯ ವಿಲಾಸಗಳು ಹೇಗಿರು ತ್ತವೆಂದು ನೋಡುವ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಲಿಂಗಾಂಗ ನಾಮರಸ್ಯವು ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರುವದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳು ಕನ್ನಡಿಯೋವಾದಿಯಂತಿರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ನೋಡುವ ಮೊದಲು, ಕೇವಲ ಕನ್ನಡಿಯೆಂಬ ಭಾವವು ತನ್ನಲ್ಲಿರುವದು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿದ ನಂತರ ಕನ್ನಡಿಯ ಜ್ಞಾನವು ತನಗಿರದೆ ಕೇವಲ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನಲಕ್ಷ್ಯವು ವಿಲೀನವಾಗಿಬಿಡವಂತೆ ಅಂಗವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುವವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಿಂಗಾರ್ಚನಾದಿ ಸರ್ವ ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆ ಗಳಾಚರಣೆಗಳು ಯಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ತತ್ವಗಳು ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿವೆಂದು ಶ್ರೀ ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಸಹ:-

“ಷಟ್ಸ್ಥಲದ ಮರ್ಮವನು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ತಾನರಿದು|

ದಿಟವಾಗಿ ನಂಬಿ ನಡೆದಿಹರೆ ಇಹದಲ್ಲಿ|

ಘಟಿಸುವದು ಮುಕ್ತಿ ಸರ್ವಜ್ಞ||

ಹೀಗೆಂದು ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿಯೂ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿಯೂ ಷಟ್ಸ್ಥಲದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಅದಕಾರಣ ಈ ಷಟ್ಸ್ಥಲದ ತತ್ವಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗುವದು.

೧. ಭಕ್ತಸ್ಥಲ-ತತ್ವ ವಿಚಾರ

ಈ ಭಕ್ತಸ್ಥಲವು ಷಟಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿದೆ. “ಶಿವೇಭಕ್ತಿಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ -ಯನ್ಯಾನಾ ಭಕ್ತ ಉಚ್ಚತೇ” ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿ ಗೃಂಧ ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಯಾವನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅವನೇ ಭಕ್ತನೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. “ತನ್ಯಾನುಷ್ಠೀಯ ಧರ್ಮಾಣಾ ಮುಕ್ತಿರ್ಭಕ್ತಸ್ಥಲಂ ಮತಂ” ಎಂಬಂತೆ ಅಭಕ್ತನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಧರ್ಮಗಳ ಉಪದೇಶವೇ ಭಕ್ತಸ್ಥಲವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತೆ. ಇನ್ನು “ಸ್ಥಲ” ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವು “ಸ್ಥೀಯತೇ ಲೀಯತೇ ಯತ್ರ ಜಗದೇ ತಚ್ಚರಾಚರಂ | ತದ್ಭ್ರಹ್ಮಸ್ಥಲಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ ಸ್ಥಲತತ್ವ ವಿಶಾರದ್ಯೈಃ” ಎಂಬಂತೆ ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಆ ಪರಶಿವ ಬ್ರಹ್ಮವು ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಈ ಜಗತ್ತು ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವದೋ ಅದು ಸ್ಥಲವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. “ಸ್ಥಲ” ಒಂಬೀ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ “ಸ್ಥ” ಎಂಬ ಅಕ್ಷರದ ಅರ್ಥವು ಸ್ಥಾನಸೂಚಕವಾಗಿದೆ. “ಲ” ಎಂಬ ಅಕ್ಷರದ ಅರ್ಥವು ಲಯ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡಕ್ಕೂ ಅಂದರೆ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಗಳಿಗೆ ಯಾವದು ಕಾರಣೀ ಭೂತವಾಗಿರುವದೋ ಅದು “ಸ್ಥಲ” ವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಲವೆಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಈ ಷಟ್ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ೧) ಭಕ್ತಸ್ಥಲ, ೨) ಮಾಹೇಶ್ವ ಸ್ಥಲ, ೩) ಪ್ರಸಾದ ಸ್ಥಲ, ೪) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ಥಲ, ೫) ಶರಣ ಸ್ಥಲ; ೬) ಐಕ್ಯ ಸ್ಥಲ ಹೀಗೆ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿದ ಆರೂ ಸ್ಥಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುವದು.

ಭಕ್ತ ಸ್ಥಲ-ಲಕ್ಷಣ

ಸದಾಚಾರಃ ಶಿವೇ ಭಕ್ತಿರ್ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಮೇಕಧಿಃ |

ಲಾಂಛನೇ ಶರಣೇ ಭಕ್ತಿರ್ಭಕ್ತ ಸ್ಥಲ ಮನುತ್ತಮಮ್ ||

ಎಂಬಂತೆ ಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದು ಶಿವನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಾಗಿರುವದು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮನೊಂದೇಯಾಗಿ ಕಾಣುವದು ಶಿವ ಲಾಂಛನಕ್ಕೆ ವಂದಿಸುವದು ಇದೇ ಉತ್ತಮ ಭಕ್ತ ಸ್ಥಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದು.

ಜೀವನು (ಭಕ್ತನು) ತನ್ನ ದೇಹವೆಂಬ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಆ ಪರಶಿವ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿವನೇ ತಾನಾಗಬೇಕೆಂದು ಶಿವಲಾಂಛನಗಳಾದ ವಿಭೂತಿ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿಗೆ ಶರೀರವನ್ನೂ; ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಧನವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಆ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಪ್ರಸಾ

ದದಿಂದ ಜನನ-ಮರಣಗಳ ಪಾಶವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ನಿತ್ಯಾನಂದದ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವದೇ ಭಕ್ತಸ್ಥಲದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಲಿಂಗದ ಮುಖವೇ ಜಂಗಮವೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಕಿರಿತನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ನಿಜಕಾಯಕದಿಂದ ಬಂದ ಧನ ಕನಕವನ್ನು ದಾಸೋಹಂಭಾವದಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಶಿವಭಕ್ತರನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಪ್ರೇಮಾದರಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸುವದೇ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಶ್ರೀ ಮೊಗ್ಗಿ ಮಹಾದೇವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವನ ಶಕ್ತಿಯೇ ಈ ಜೀವಕ್ಕೆ ಬಂಧನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಜೀವಾತ್ಮನ ಶಕ್ತಿಯೇ ಬಂಧವಿಮೋಚಕವಾಗಿದೆ. ಇಂಧಹ ಬಂಧ ವಿಮೋಚಕ ಶಕ್ತಿಯೇ ಭಕ್ತಿಯು. ಭಕ್ತಿಯೇ ಮುಕ್ತಿಗೆ ನಾಥನವು. ಇಂಧ ಯಾವ ದಿವ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಭಕ್ತನು ಗುರುವಿನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವ್ರಾಣವನ್ನು (ಆತ್ಮನನ್ನು) ಸಮರಸವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಂಗಮನಿಗೆ ಧನ ಕನಕಾದಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇಂಧ ಯಾವ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಹೊರೆಯುವದು. ಆದರೆ ಅನ್ಯರಿಗೆ ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರಕಾರ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಅಂಧವರು ಪುನಃ ಪುನಃ ಈ ಭವಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಜಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಲಾರದೆಂದು ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:—“ಭವಬಂಧನ ಭವ ವಾಶಗಳಾದ ಕಾರಣವೇನಯ್ಯ ಹಿಂದಣ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಮರೆದಿನಾಗಿ, ಹಿಂದಣ ಸಿರಿಯಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಮರೆದಿನಾಗಿ ಅರಿದಡೀ ಸಂಸಾರ ಹೊದ್ದ ಲೀವನೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇನಾ|

ಶಿವಭಕ್ತರಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲ

ಇನ್ನು ಶಿವಭಕ್ತನಿಗೆ ಹಿರಿಯರು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಎನಗಿಂತ ಕಿರಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ವಾದ ಸಾಕ್ಷಿ ಎನ್ನ ಮನನಾಕ್ಷಿ; ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ಎನಗೆ ಇದೇ ದಿವ್ಯ” ಆದ ಕಾರಣ ಶಿವಭಕ್ತರನ್ನು ಪ್ರೇಮಾದರಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಇದೇ ಸ್ಥಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ—

ತನುವನ್ನು ಗುರುವಿಗೆ ಮನವನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ|

ಧನವನ್ನು ಜಂಗಮಕೆ ವಂಚಿಸದ ಭಕ್ತಂಗಿ|

ಅನಘಪದವಹುದು ಸರ್ವಜ್ಞ”

ಹೀಗೆಂದು ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವ ನಂಬಿಕರದಡೆ ಓ ಎಂಬ ಶಿವನು

ನಂಬದೆ ಕರೆದಡೆ ಓ ಎಂಬನೇ ಶಿವನು?

ನಂಬಲಿರಿಯರು ನಚ್ಚಲಿರಿಯರು ಡಂಭಿನ ಭಕ್ತರು

ನಂಬದೆ ನಚ್ಚದೆ ಬರಿದೆ ಕರಿದಡೆ ಶಂಭು ಮೌನದಲ್ಲಿವ್ವ
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರು.

ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೀಗೆ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಪೂಜಾ ಅರ್ಚನಾದಿಗಳಿಂದ ದಾಸೋಹಂಭಾವದಿಂದ ನಂಬಿದರೆ ಶಿವನು ಓ ಎಂದು ಒಲಿಯುವನಲ್ಲದೆ ಭಕ್ತನು ಸಾಲೋಕ್ಕ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸ್ವಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯ ಎಂಬ ಚತುರ್ವಿಧ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಧರ್ಮಾರ್ಥ. ಕಾಮ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಅಂತೂ ಭಕ್ತನಿಗೆ ದಾಸೋಹಂಭಾವವು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಚಿಂತಾಮಣಿಯಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಬೀಜವೃಕ್ಷ ನ್ಯಾಯ ದಂತೆ ಅಂದರೆ “ಬೀಜ ವೃಕ್ಷವ ನುಂಗಿತ್ತೋ, ವೃಕ್ಷ ಬೀಜವ ನುಂಗಿತ್ತೋ” ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಅರಿದಾಗಲೇ ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲ ಸಿದ್ಧಿವೆಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿವಭಕ್ತನನ್ನು ಶಿವನು ಪರೀಕ್ಷಿಸದೇ ಮೋಕ್ಷ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾರನು

ಯಥಾ ಚತುರ್ಭಿಃ ಕನಕಂ ಪರೀಕ್ಷ್ಯತೇ ನಿರ್ವಣಜ್ಞೇದನತಾಪತಾಡನೈಃ||
ಭಕ್ತಶ್ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚ ತಥಾ ಪರೀಕ್ಷ್ಯತೇ ಶ್ರುತೇನ ಶೀಲೇನ ಗುಣೇನ ಕರ್ಮಣಾ||

ಎಂಬ ಲಿಂಗ ಪುರಾಣೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಸುವರ್ಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಬಂಗಾರ ವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಕಡಿದು, ಕಾಶಿ, ಕುಟ್ಟಿ ಅರೆದು ಹೇಗೆ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುವನೋ ಹಾಗೆ ಶಿವನು ತನ್ನ ಭಕ್ತನನ್ನು ವಾಕ್ಯ ನಿಂದಲೂ (ನುಡಿಯಿಂದಲೂ) ಆಚಾರದಿಂದಲೂ (ನಡೆಯಿಂದಲೂ) ಗುಣ ದಿಂದಲೂ, ಕರ್ಮದಿಂದಲೂ (ಕಾಯಕದಿಂದಲೂ) ಈ ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾಗಿ ಪರೀ ಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುವನು. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ವಾಸಾದರೆ ಶಿವನು ಆತನಿಗೆ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮೋಕ್ಷ ವದವಿಯನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಇದೇ ಅರ್ಥ ವನ್ನು ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ:—

ಹರ ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ತಿರಿವಂತೆ ಮಾಡುವ

ಒರೆದು ನೋಡುವ ಸುವರ್ಣದಂತೆ ಅರೆದು ನೋಡುವ

ಚಂದನದಂತೆ ತೇದು ನೋಡುವ ಕಬ್ಬಿನ ಕೋಲಿನಂತೆ

ಬೆದರದೆ ಬೆಚ್ಚದೆ ಇದ್ದಡೆ ಕರವಿಡಿದೆತ್ತಿಕೊಂಬ ನಮ್ಮ ರಾಮನಾಥ ||

ಹೀಗೆ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶಿವನು ಅನಂತ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿ ಸುವನು. ಮತ್ತು ಶಿವನು ಜಂಗಮ ವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತವನ್ನೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ದಂಡವನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತನ್ನ

ಶಿವಭಕ್ತನ ಮನೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗುವನು. ಆಗ ಭಕ್ತನು ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಅಪಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಯಮದಂಡನೆಯನ್ನು ಕೊಡುವನೆಂದು ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

೨. ಮಾಹೇಶ್ವರ-ಸ್ಥಲ-ತತ್ವ-ವಿಚಾರ

ಮಾಹೇಶ್ವರ-ಲಕ್ಷಣ.

ಪರಸ್ತ್ರೀಯಂ ಪರದ್ರವ್ಯಂ ವರ್ಜಿತೋ ಭಾವಶುದ್ಧಿಮಾನ್ |

ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾನಿಯುಕ್ತಾತ್ಮಾ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಮಹಾಸ್ಥಲಮ್ ||

ಎಂಬಂತೆ ಪರಸ್ತ್ರೀ, ಪರದ್ರವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಶೆಯನ್ನಿಡದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡಿ ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವನಾಗುವದೇ ಮಾಹೇಶ್ವರನೆಂದು ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರೇ ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಅಂದರೆ ಈ ನರಧನ, ಪರಸ್ತ್ರೀ, ಪರಹಿಂಸೆ ಎಂಬವುಗಳನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿ ತನ್ನ ಗುರುವು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ ೧) ಜ್ಞಾನ, ೨) ಜ್ಞೇಯ, ೩) ಅನುಷ್ಠೇಯ, ೪) ಅಧಿಕಾರ, ೫) ಸಾಧನ, ೬) ಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಷಟ್ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಸಂವಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನವಾಗಿ, ಗುರುವಿನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆಯಾವ ಕಡೆಗೂ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಇಡದೆ ಆಚರಿಸಿ ವರ್ತಿಸುವದೇ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲವೆಂದು ಶ್ರೀ ಮೊಗ್ಗಮಾಯಿದೇವರು ವ್ರತವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಷಟ್ಪ್ರಯೋಜನ ವಿಚಾರ

ಇನ್ನು ೧) ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಗುರೂಪದಿಷ್ಟವಾದ ಶಿವಜ್ಞಾನವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೨) ಜ್ಞೇಯವೆಂದರೆ ಪರು-ವಾಶ-ವತಿ ಈ ಮೂರರ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದು. ೩) ಅನುಷ್ಠೇಯವೆಂದರೆ ಲಿಂಗವೂಜಾ-ಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠೆಗಳ ವಿಷಯ-ಮರ್ಮವನ್ನು ಅರಿತಾಚರಿಸುವದು. ೪) ಅಧಿಕಾರವೆಂದರೆ— ದೀಕ್ಷಾ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಭಕ್ತರು ದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ ಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನರಿತಾಚರಿಸುವದು. ೫) ಸಾಧನವೆಂದರೆ— ಶಿವಾನುಭವ ಗೋಷ್ಠಿ-ಶಿವವೂಜೆ-ಶಿವ ಮಂತ್ರ ಶಿವ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದ ಮಹತ್ವ ಹಾಗೂ ಜನ-ತವಾದಿಗಳ ಮಹತ್ವ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಮಾರ್ಮಿಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದು ಅದರಂತೆ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವದು. ೬) ಸಾಧ್ಯವೆಂದರೆ— ಮೇಲಿನ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಶಿವ ಸಮಾನ

ನೆನಿಸಿ ಶಿವನ ಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿಯೇ ತಾನಾಗಿ ಮುಕ್ತಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದು ಈ ಆರು ಸಾಧನಗಳಿಗೇ “ಷಟ್ಪ್ರಯೋಜನ”ವೆಂದು ಹೇಳುವರು.

“ಮಾಹೇಶ್ವರ” ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೆಲ ಪಂಡಿತರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ— “ಮಾಹೇಶ್ವರ” ಎಂಬ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯ “ಮಾ” ಅಕ್ಷರವು ಮಾಯಾ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ. ‘ಹೇ’ ಎಂಬುದು ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ಹೇಯವೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ‘ಈಶ್ವರ’ ಎಂಬುದು ಒಡೆಯನೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯ ಭೋಗೋಪಭೋಗಗಳು ಹೇಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಧೀನವನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಯಾವನು ಒಡೆಯನಾಗಿ ಒಪ್ಪುವನೋ ಅವನೇ ಮಾಹೇಶ್ವರನೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಇನ್ನೂ ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು, ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಸಹ “ಮುತ್ತು ಜಲವ ನುಂಗಿತ್ತೋ ಜಲವು ಮುತ್ತು ನುಂಗಿತ್ತೋ” ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಅರಿದಾಗಲೇ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲವೆಂದು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

೩. ಪ್ರಸಾದ ಸ್ಥಲ ತತ್ವ ವಿಚಾರ

ಪ್ರಸಾದಿ ಲಕ್ಷಣ

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದಂಚ ಸುಖೋಗೀ ಲಿಂಗ ಸಂಯುತಃ |

ಅನರ್ಪಿತಂ ವಿಸರ್ಜ್ಯಂಚ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ ಮುತ್ಸವಮ್ ||

ಎಂಬಂತೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಪ್ರಸಾದವನ್ನೇ ಲಿಂಗದನೆನಹಿನಿಂದ ಸ್ವಾದಿಸಿ ಬೋಜನ ಮಾಡುವದು. ಆದರೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸದೇ ಇದ್ದ ಯಾವದೇ ಅನರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೇ ನಿಷೇಧ ಮಾಡುವದೀಗ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಂದರೆ ವೀರ ಶೈವನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ವ್ರಾಣಲಿಂಗ ಭಾವಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಾಯಾ-ವಾಚಾ-ಮನಸ್ಸೆಂಬ ತ್ರಿಕರಣಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವರಿತು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಅವುಗಳಿಂದ ವ್ರಾಪ್ತವಾದ ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವದೇ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲವೆಂದು ಶ್ರೀಮೊಗ್ಗಿ ಮಾಯ ದೇವರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ವಸ್ತುವೇ-ಪ್ರಸಾದವು

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು, ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಲ್ಲದ ಅನರ್ಪಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವದೇ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ಥಲವೆಂದು ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರೂ

ಸಹ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಮೂಲಕ ಭೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಹ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದ ನಂತರವೇ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುವ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳುವ, ಮೂಗಿನಿಂದ ಮೂಸಿ ನೋಡುವ, ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ರುಚಿಸುವ ಮತ್ತು ತಾನು ಉಣ್ಣುಡುವ, ಭೋಗಿಸುವ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳು ಶಿವನ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೇ ದೊರೆತಿರುವವೆಂದೂ ಮತ್ತು ಆತನೇ ಆ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದೂ ಆತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸದೇ ಇದ್ದ, ಆತನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡದೇ ಯಾವ ಅವಯವಗಳಿಂದ ಯಾವದನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸ್ವಾದಿಸುವದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಧೃಢ ನಿಶ್ಚಯವಿದ್ದು “ಪ್ರಭೆಯು ವಾಷಾಣವ ನುಂಗಿತ್ತೋ-ವಾಷಾಣ ಪ್ರಭೆಯ ನುಂಗಿತ್ತೋ” ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಅರಿದಾಗಲೇ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲ ಸಿದ್ಧಿಯೆಂದು ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದವನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಶಿವ ಸ್ವರೂಪಿಯಾಗುವನೆಂದು ಶ್ರೀ ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು ಇಂತಿವೆ:-

೧) ಈಶ ಪ್ರಸಾದನನು | ಸೂಸದಲೆ ತಾ ಕೊಳ್ಳ |

ಶಾಶ್ವತ ಪದವಪ್ಪ ಪದವಕ್ಕು ಜಗಕೆಲ್ಲ | ಈಶ್ವರನಕ್ಕೂ ಸರ್ವಜ್ಞ ||

೨) ಅರ್ಪಿತದ ಭೇದವನು | ತವ್ವದಲೆ ತಿಳಿದಾತ |

ಸರ್ವಭೂಷಣನ ಸಮನಹನು ನೀ ಸುಖದೊ | ಕೊಪ್ಪುತ್ತಲಿಹನು
ಸರ್ವಜ್ಞ ||

ಇನ್ನು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾಗದಿದ್ದ ಅನರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು “ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋರಿಸದಲೆ | ನುಂಗಿದಡೆ ಏನಹುದು | ಭಂಗ ಬಂಧನವು ಘನವಹುದು | ಆ ಲಿಂಗ ಹಿಂಗಿಹುದು ನೋಡಾ ಸರ್ವಜ್ಞ || ಎಂದು ಶ್ರೀ ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸಾದ ಮಹತ್ವ

ಪ್ರಸಾದ ಮಹಿಮೆಯು ಬಹು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಶಿವ ಪ್ರಸಾದವೇ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವು. ಶಿವ ಪ್ರಸಾದ ಶೂನ್ಯನಾದವನಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯೇ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಶಿವ ಪ್ರಸಾದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದಲೇ ಬ್ರಹ್ಮನು ಬ್ರಹ್ಮತ್ವವನ್ನೂ, ವಿಷ್ಣುವು ವಿಷ್ಣುವತ್ವವನ್ನೂ ವಡೆದರಲ್ಲದೆ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಸಹ ನಿತ್ಯ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸೇವಿಸುವ ಶಿವ ಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೇ ದೇಹವು ವಜ್ರಕಾಯವೆನ್ನಿಸುವದು. ಹಾಗೂ ಈ ಭವರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಶಿವ ಪ್ರಸಾದವೇ ದಿವ್ಯೌಷಧಿಯಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ ಶಿವ ನಾಯುಜ್ಯ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲೂ ಸಹ ಕಾರಣೀಭೂತವಾಗಿದ್ದು, ಆ ಶಿವ ಪ್ರಸಾದ ಸಮಾನ

ನಾಗಿ ಈ ಮೂರೂ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದೂ ಇಲ್ಲಿಂದು ಶಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮುಣಿಯು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಂಥ ಯಾವ ದಿವ್ಯ ಶಿವಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಗೆಯಿಲ್ಲವೆಂದೆಯು ಮಾಡಿದರೆ ನರಕವು ತನ್ನದೆಂದು ಶಿವ ರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು—

“ಬೆಕ್ಕು ನಾಯಿ ಶಿವಭಕ್ತರ ಒಕ್ಕು ಮಿಕ್ಕುದ ಕೊಂಡರೆ
ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲವೇ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವಾಗಬಲ್ಲವೇ
ಜಂಗಮ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಗೆಯಿಲ್ಲದವನು ಕೊಂಡ ಪ್ರಸಾದ
ಬೆಕ್ಕು ನಾಯಿ ತಿಂದಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ”

ಹೀಗೆ ವಚನಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

೪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ಥಲ-ತತ್ವ-ವಿಚಾರ

ಲಕ್ಷಣ-ವಿಚಾರ

ತೈತ್ತಿ ಪ್ರಾಣಗುಣಾನ್ ಲಿಂಗೀ ಲಿಂಗಂ ಪ್ರಾಣೇಸಮಾಹಿತಂ|

ಸುಖ ದುಃಖ ಭಯಂನಾಸ್ತಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೀ ಸ್ಥಲಂಭವೇತ್||

ಎಂಭುಕ್ತಿಯಂತೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮವಿದ್ದಷ್ಟೇ ಪ್ರೇಮನ್ನು, ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಗಳೆರಡೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಒಳ್ಳೇ ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ; ಸುಖದುಃಖಗಳಿಗೆ ಹಿಗ್ಗದೆ-ಕುಗ್ಗದೇ ಇದ್ದು, ಅವುಗಳ ಭಯವಿಲ್ಲದಿರುವದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ಥಲವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಅಲ್ಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾದ ವೇದಾ-ಮನು-ಕ್ರಿಯೆಯೆಂಬ ದೀಕ್ಷಾತ್ರಯದಿಂದ ಅಣವಾದಿ ಮಲತ್ರಯಗಳು ಅಳಿದುಹೋಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಗಳೆರಡೂ ಒಂದೇಯಾಗಿ ಸಮವಾಗಿರುವದೇ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೀಸ್ಥಲವೆಂದು ಶ್ರೀ ಮೊಗ್ಗ ಮಾಯಿದೇವರು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರೂ ತಮ್ಮ ವಚನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು “ವಸ್ತಿಯು ಕಾಷ್ಠವ ನುಂಗಿತೋ, ಕಾಷ್ಠವು ವಸ್ತಿಯ ನುಂಗಿತೋ” ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಅರಿದಾಗಲೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲವೆಂದು ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇನ್ನು ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ—

ಅಣವಾದಿಯೊಳಿರಲು| ಹೂಣಿ ಲಿಂಗದ ಮನವ|

ಕೇಣ ವಿಡಿದಿಹನು ವಿರತಿಯಲಿ ದೇಹದಿಹ|

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯು ತಾ ಸರ್ವಜ್ಞ||

ಹೀಗೆ ಚನ್ನಿಗವಚನದ ನುಡಿಯನ್ನು ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಅಂಗದಿಂದ ಲಿಂಗವು ಕೇವಲ ನಿಮಿಷಾರ್ಥವಾದರೂ ಮಾತ್ರ ಅಗಲಿದರೆ ಆತನು ನರಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಬಹುಕಾಲ ತೋಳಲಾಡುವನೆಂದು ಶಿರಹಸ್ಯವು ಭೋದಿಸುತ್ತದೆ.

ಸೂಕ್ಷ್ಮ-ವಿಚಾರ

ಈ ಸ್ಥಲದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನ ದೇಹದೊಳಗಿನ ಪ್ರಾಣವಾಯು ಮತ್ತು ಅವಾನವಾಯುಗಳ ಸಂಯೋಗಾಘಾತದಿಂದ, ನಾಭಿಕಂದ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಜ್ಯೋತಿಯು ಯಾವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗುವದೋ ಅದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಇದನ್ನು ಸಾಧಿರಬೇಕಾದರೆ ಈ ಜಗತ್ತು ಮಾಯಾ ಗುಣಭೇದದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರುವದೆಂದು ಅರಿತು ಹೇಯ ಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮನುಸ್ಸನ್ನು ಲಯಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತತ್ವವಿಚಾರವನ್ನು ಗುರು ಮುಖದಿಂದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅದು ಪ್ರಾಕೃತದಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಿಗಳಾದರೂ ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಸಾಧಿಸುತ್ತವೆ.

೫. ಶರಣಸ್ಥಲ-ತತ್ವ-ವಿಚಾರ

ಪತಿರ್ಲಿಂಗಂ ಸತೀಚಾಹ ಮಿತಿಯುಕ್ತಃ ಸದಾ ತಥಾ |

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಂ ನಾಸ್ತಿ ಶರಣಸ್ಥಲ ಮುತ್ರಮನ್ಮ || ೫ ||

ಎಂಬಂತೆ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯು ತಾನು ಸತಿ, ಲಿಂಗವೇ ಪತಿಯೆಂಬ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಭಾವದಲಿ ಅಚರಿಸಿ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮುಖದಿಂದ ಸ್ವಭಾವಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನು ಬಯಸದಿರುವದೇ ಶರಣಸ್ಥಲವೆಂದೆನಿಸುವದು. ಇದರಂತೆ ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ವಚನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮೊಗ್ಗಿನಮಾಯಿದೇವರು ಮಾತ್ರ ಮೇಲಿನ ವಿಷಯದಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿ “ಈ ಸಕಲ ಜಗತ್ತೂ ಚಿಚ್ಚಕ್ರಿ ವಿಕಾರವಾದುದೆಂಬ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಅನುಭವದಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯು ಕೂಡಿರಬೇಕೆಂಬುದೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದಾರಣ್ಯ ಶೃತಿಯಾದರೂ ಇದೇ ತತ್ವವನ್ನೇ ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. “ಸಾರಬಲಿದು ಶರಧಿಯ ಕೂಡಿದಾಗಲೇ ಶರಣಸ್ಥಲವೆಂದು” ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಲಾದಿಗಳ | ಸ್ಮರಣೆಗಳನತಿಗಳೆದು |

ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗವತಿಯಾಗಿ ಚರಿಸುವನು | ವರಮನ ಶರಣ ಸರ್ವಜ್ಞ ||

ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀ ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಸಹ ಅಂದವಾಗಿಯೂ ಸರಸವಾಗಿಯೂ ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಅಂತೂ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ತೊಡಬೇಕು, ಉಣಬೇಕು, ಇಡಬೇಕು, ಉವಭೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ವ್ರತಾರದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಆಶೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಶಿವನೇ ಗತಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಶಿವನಿಗೆ ಶರಣಾಗತನಾಗಿ, ಅಂಗ ಲಿಂಗರೂಪ ಸತೀ ವತಿ ಭಾವದಿಂದುತ್ಪನ್ನವಾದಂಥಹ ಸೌಖ್ಯವುಳ್ಳವನೇ ಶರಣನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

೬. ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ ತತ್ವ ವಿಚಾರ

ಷಡೂರ್ಮಯಶ್ಚ ಷಡ್ವರ್ಗೋ ನಾಸ್ತಿ ಚಾಷ್ಟ್ಯವಿಧಾರ್ಚನಮ್ |

ನಿರ್ಭಾವಃ ಶಿವಲಿಂಗೈಕ್ಯಃ ಶಿಖಿಕರ್ಪೂರ ಯೋಗಮ್ ||

ಷಡೂರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದಮತ್ಸರವೆಂಬ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಅವುಗಳ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತನಾಗದೇ ಅಷ್ಟ್ಯವಿಧಾರ್ಚನೆ (ಪೂಜಾ) ಯಿಲ್ಲದೆ, ಭಾವರಹಿತನಾಗಿದ್ದು, ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದ ವ್ಯಾವಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಾಸನೆಯಂತೆ ಬಿಟ್ಟು ಈ ಸಕಲ ಜಗತ್ತೂ ಶಿವನ ಹೊರ್ತಾಗಿಲ್ಲೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತು ಜ್ಞಾನದ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಅನುಭವದಿಂದ ನಾನು ನೀನೆಂಬ ಶಬ್ದ ಭೇದವು ಲೀನವಾಗಿ (ಭೇದಭಾವವು ಅಳಿದುಹೋಗಿ) “ಹೇಗೆ ಅಗ್ನಿ ಸಂಗದಿಂದ ಕರ್ಪುರವು ತನ್ನ ರೂಪವಳಿದು ಅಗ್ನಿಯೇ ಆಗುವದೋ ಹಾಗೆ” ಲಿಂಗದ ನೆನಪಿನಿಂದ ಲಿಂಗವೇ ತಾನಾದೊಡೆ ಅದು ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮೊಗ್ಗಮಾಯಿದೇವರು ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು “ಭಕ್ತನು ವುಷ್ಟಸ್ವರೂಪನು. ಜಂಗಮನು ಭ್ರಮರಸ್ವರೂಪನು ಈ ಎರಡೂ ಒಂದಾದದ್ದು ಶಿವನ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ವೀರಾಗಮವು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಸಹ ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿ “ನಾನು ನೀನುಗಳಳಿದು | ತಾನು ಲಿಂಗದಿ ಉಳಿದು | ನಾನಾ ಭ್ರಮೆಗಳ ಪರಿಪಿಂಗಿ ನಿಂದವನ | ತಾನೈಕ್ಯ ನೋಡ ಸರ್ವಜ್ಞ” ಹೀಗೆ ಒಳ್ಳೇ ನ್ವಾರ ಸ್ಥವಾಗಿ ಚನ್ನಿಗ ನುಡಿಯನ್ನು ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರೂ ಸಹ “ಕ್ಷೀರದೊಳಗಣ ಘೃತದಂತೆ ತಿಲದೊಳಗಣ ತೈಲದಂತೆ ಪುಷ್ಪದೊಳಗಣ

ಪರಿಮಳದಂತೆ ಉಪ್ಪು ಉದಕವ ಕೂಡಿದಂತೆ ಮನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಯವಾಗಿಹು
ದೀಗ ಐಕ್ಯ ಸ್ಥಲ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ” ಹೀಗೆ ಆಗ
ಮದ ಸಾರವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ವಚನದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. “ವಾರಿ
ಜಲಿದು ವಾರಿಧಿಯ ಕೂಡಿದಾಗಲೇ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ” ವೆಂದು ಶ್ರೀ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ
ಯವರೂ ಸಹ ಬೋಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣ ನವರು ತಮ್ಮ ವಚ
ನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ:—

ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ವೃದ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಗುರುವೆಂಬ ಬೀಜವಂಕುರಿಸಿ,
ಲಿಂಗವೆಂಬ ಎಲೆಯಾಯಿತ್ತು ಲಿಂಗವೆಂಬ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ||
ವಿಚಾರವೆಂಬ ಹೂವಾಯಿತ್ತು, ಆಚಾರವೆಂಬ ಕಾಯಾಗಿತ್ತು,
ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯೆಂಬ ಹಣ್ಣಾಯಿತ್ತು, ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯೆಂಬ
ಹಣ್ಣು ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು, ಕಳಚಿ ಬೀಳುವಲ್ಲಿ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ತನಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ|

ಷಟ್ ಸ್ಥಲದ-ಒಂದೇ ವಚನವು

ಈ ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ವಿಷಯವನ್ನು ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಒಂದೇ ವಚನದಲ್ಲಿ
ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ—

ಭಕ್ತನಾದಡೆ ತನು ಮನ ಧನದಾನೆಯಳಿದಿರಬೇಕು|
ಮಾಹೇಶ್ವರನಾದಡೆ ಸುಖ ರುಚಿಯವಗ್ರಹಂ ಮರೆದು
ವ್ರಸಾದ ಘಟವಳಿಯದೇ ಉಳಿದಿರಬೇಕು|
ವ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾದಡೆ ಘಟದಾಸೆಯಿಂ ತೊರೆದು
ವ್ರಾಣ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಬೆರೆಯಿಸಿ ಬೇರಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು|
ಶರಣನಾದಡೆ ಸತಿರತಿಯ ಸಂಗವಳಿದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ತಾ ಸತಿಯಾಗಿರಬೇಕು|
ಲಿಂಗೈಕ್ಯನಾದಡೆ ಆಪ್ತಾಯನದೆಡೆಯಡಗಿ
ಸುಖಮಃಖಮಂ ತಾಳದೆ ನಿಭ್ರಾಂತನಾಗಿರಬೇಕು|
ಇಂತೀ ಷಟ್ ಸ್ಥಲವಾರಿಗೆಯೂ ಅಳವಡದು
ದೊಡ್ಡ ದೇವನು ಷಟ್ ಸ್ಥಲದ ಭಕ್ತಿಯನು—
ಬಸವಣ್ಣಂಗೆ ಮೂರ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನು|

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವೀರಶೈವನು ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ಸಂವನ್ನಾಗಿ ಭಕ್ತಿವಿಶೇಷ
ದಿಂದ ತನ್ನ ಜೀವತ್ವವನ್ನು, ಲಿಂಗರೂಪಿಯಾದ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮರಸ
ಐಕ್ಯ ಮಾಡುವದೇ ಶಿವಜೀವರ ಐಕ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಹೀಗೆ ಶಿವ
ಜೀವರ ಐಕ್ಯತ್ವವು ಸಿದ್ಧಿಯಾದ ನಂತರ ವೀರಶೈವ ಶರಣರಿಗೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿಲ್ಲೆಂದು

ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಸಹ ನುಡಿದ ವಚನಗಳೆರಡನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ೧) ಶರಣ ತಾ ಸತಿಯಾಗಿ! ವರಲಿಂಗ ವತಿಯಾಗಿ! ಬೆರೆಯದೆ
ಬೆರಿಸಿ ಬಯಲಾದ ಶಿವಶರಣ! ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟುವನೇ ಸರ್ವಜ್ಞ||
- ೨) ಅಶಿ ದೋಷವ ಕಳೆದು! ಕ್ಲೇಶ ವಂಚಕವಳಿದು! ಈಶನೊಳು
ಬೆರೆದ ಶರಣಂಗೆ ಬಹುಭವದ! ವಾಶ ತಾನುಂಟೇ ಸರ್ವಜ್ಞ||
ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ.

ತೃ ತೀ ಯ - ರ ತ್ನ

ವೀರಶೈವರ-ಆಚಾರ ಪದ್ಧತಿಯ-ವಿಚಾರ

ಆಚಾರ-ಮಹಿಮೆ

ಆಚಾರಃ ಪರಮೋ ಧರ್ಮ ಆಚಾರ ಪರಮಂ ಧನಂ |
ಆಚಾರಃ ಪರಮಾ ವಿದ್ಯಾ ಆಚಾರಃ ಪರಮಾಗತಿಃ ||೧||
ಜ್ಞಾನಮಾಚಾರಹೀನೇಕ್ಷು ಸರ್ವ ದೈವ ಸಮನ್ವಿತಂ |
ದುಷ್ಟ ಚಾಂಡಾಲಭಾಂಡೇಷು ಯಥಾ ಭಾಗೀರಥೀ ಜಲಂ ||೨||

ಎಂಬ ಆಚಾರ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಆಚಾರವೇ ಮಿಗಿಲಾದ ಧರ್ಮವು. ಆಚಾರವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಿದ್ಯೆಯು. ಆಚಾರವೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದ ಸದ್ಗತಿದಾಯಕವು. ವವಿತ್ರವಾದ ಜಲವು ಚಾಂಡಾಲರ ಪಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದು ಹೇಗೆ ಅಪವಿತ್ರವೆನಿಸುವದೋ ಹಾಗೆ ಆಚಾರಹೀನರಲ್ಲಿದ್ದ ಜ್ಞಾನವೂ ಸಹ ಅಪವಿತ್ರ ಜ್ಞಾನವೆನಿಸುವದು. ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರೂ ಸಹ “ಆಚಾರವೇ ಸ್ವರ್ಗ; ಅನಾಚಾರವೇ ನರಕ” ಎಂದು ಆಚಾರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ವಚನವನ್ನು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಆಚಾರಕ್ಕೇ ಹೆಚ್ಚು ವ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸದಾಚಾರೇಣ ದೇವತ್ವಂ ಋಷಿತ್ವಂಚ ಏರಾಸನೇ |

ಉತಗತಾಃ ಕುಯೋನ್ವಿತಂ ಮನುಷ್ಯಾಸ್ತದ್ವಿತಕೃಯೇ ||೩||

ಎಂಬ ಶಿವರಹಸ್ಯ ಗ್ರಂಥಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾನವನು ಸದಾಚಾರದಿಂದ ದೇವತ್ವವನ್ನೂ, ಋಷಿತ್ವವನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ಶಿವನು ವಾರ್ತೆಗೆ ಹೇಳಿರುವನಲ್ಲದೇ, ಮನುಷ್ಯ ವ್ರಾಣಿಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಆಚಾರವೇ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಾಧನವಾಗಿದೆಂದು ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆಚಾರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಶೀನತೆಯನ್ನು ತಾಳದೇ, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಆಚಾರಶೀಲರಾದರೆ ಆರೋಗ್ಯವೂ-ಆಯುಷ್ಯವೂ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಹಿಂದಿನ ಮಹಾ ತಪಸ್ವಿಗಳೂ ಸಹ ಸದಾಚಾರವಂತರಾಗಿ ಜ್ಞಾನವಂತರಾದರೇ ವಿನಃ ಅನ್ಯಥಾ ಆಚಾರಹೀನರಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಆಚಾರಯುಕ್ತವಾದ ಅಂದಿನ ಜ್ಞಾನ ಭಾಂಡಾರವೇ ಇಂದಿನ ಸಕಲ ವಿಷಯಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿದೆ ಸದಾಚಾರದಿಂದಲೇ ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷವೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಗಳು ಸಾಧಿಸುತ್ತವೆ. “ಆಚಾರ ಹೀನಃ ಪಶುಭಿಃ ಸಮಾನಃ” ಎಂಬಂತೆ ಆಚಾರ ರಹಿತವಾದರೆ ಪಶುಸಮಾನವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದು.

ಮಾನವ ಜನ್ಮವು ದೊರೆಯುವದು ಮಹಾ ದುರ್ಲಭವೆಂದು ಅನೇಕ ಮಹಾತ್ಮರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇರವಿ ನೊದಲೊಂಡು ಎಂಭತ್ತಾ ಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಜನ್ಮವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದು. ಆದರೆ ಸರ್ವ ವ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಹಾರ-ನಿದ್ರಾ-ಭಯ-ಮೈಥುನ ಈ ನಾಲ್ಕು ಚಿಹ್ನೆಗಳಂತೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜ್ಞಾನವೊಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಈ ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಮಾನವ ವ್ರಾಣಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದು. ಇಂಥ ಯಾವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ ಮಾನವನ ಜೀವನವು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು ಇದಕ್ಕೆ ಆಚಾರವೇ ತಳಹದಿಯಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಐದು ದಿನವಾದರೂ ಬದುಕಿದರೆ ಶಿವಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಇಂಥ ಶಿವಜ್ಞಾನ ವ್ರಾಪ್ತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ವೀರಶೈವನು ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಆ ಜನ್ಮವು ಅಡಿನ ಕೊರಳಲ್ಲಿದ್ದ ಮೊಲೆಯಂತೆ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿರುವದು.

ನಿತ್ಯಾಚಾರಗಳ ವಿಷಯಾರಂಭವು

ಉತ್ಥನೇ ಶಯನೇ ಕ್ವಾಃ ಪಿ ತ್ರಸ್ಥಾನೇ ಜೋಪವೇಶನೇ |

ನಿದ್ರಾದೌಚ ತದಂತೇಜ ಸ್ಮರೇತ್ಸರ್ವತ್ರ ಸದ್ಗುರುಂ

||೪||

ಎಂಬ ವಾರಮೇಶ್ವರಾ ಆಗಮ ವಚನದಂತೆ ಏಳುವಾಗಲೂ, ಮಲಗುವಾಗಲೂ, ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೂ, ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ, ನಿದ್ರೆಯ ಅರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ, ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚತ್ತು ನಂತರವೂ ಶ್ರೀ ಸದ್ಗುರುವಿನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ಆತನ ಧ್ಯಾನ ಸ್ತೋತ್ರಾದಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು.

ಗುರುದೇವೋ ಮಹಾದೇವೋ ಗುರುದೇವೋ ಸದಾಸಿವಃ |

ಗುರುದೇವೋತ್ಪರನ್ನಾಸ್ತಿ. ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀ ಗುರುವೇನಮಃ ||

ಎಂದು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವಾಗ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಎಡ ಮಗ್ಗಲವಾಗಿ ತಲೆಯನ್ನು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಮಲಗಬೇಕು. ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ತಲೆ ಮಾಡಿ ಮಲಗುವದು ಮಧ್ಯಮ. ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ತಲೆ ಮಾಡುವದು ಕನಿಷ್ಠ. ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗಂತೂ ತಲೆ ಮಾಡಿ ಮಲಗಬಾರದು. ಇಷ್ಟವಿದ್ದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಲೆ ಮಾಡಿ ಮಲಗಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಪುನಃ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಬಲಮಗ್ಗಲವಾಗಿ ಏಳಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮುಹೂರ್ತವೆಂದರೆ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಾಲ್ಕು ಘಳಿಗೆ ಪೈಕಿ ಆರಂಭದ ೨ ಘಳಿಗೆ ಕಾಲವು ಉಳಿದ ಕೊನೆಯ ೨ ಘಳಿಗೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರೌದ್ರೀ ಮುಹೂರ್ತವೆಂಬ ಹೆಸರು. ಅದಷ್ಟು ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಏಳುವದೇ ಒಳಿತು. “ಕೋಳಿ ಕೂಗದ ಮುನ್ನ ಏಳುವದಲೇನೆಂದು” ಶ್ರೀ ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಸಹ ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ.

“ಮುಂಜಾವದಲೆದ್ದು ಲಿಂಗದಂಭ್ರಿಯ ಮುಟ್ಟು |

ಸುಭ್ರಾತದಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರ ಮುಖವ ನೋಡುವದು |

ಹುಟ್ಟಿದ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸಫಲವು ಸತ್ಯವಚನ ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ |

ಇಂತಿಲ್ಲದವರೆನೊಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ”

ಎಂಬ ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನದಂತೆ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಶಿವಶರಣರ (ಅಥವಾ ಗುರು ಜಂಗಮರ) ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಪವಿತ್ರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ, ಅನುಚಾರಿಗಳನ್ನೂ, ರೋಗಿಗಳನ್ನೂ, ದ್ರೋಹಿಗಳನ್ನೂ, ಅಂಗಹೀನರನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಕಸಬರಿಗೆ, ಒಡಕೆ, ನಾಯಿ, ಕೋಳಿ, ಕತ್ತೆ ಮಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನೋಡಬಾರದು. ಯಾವದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಾದರೂ ಶುಭವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಶುಭವಾಗಲೀ ಅಂದಿನ ದಿವಸ “ನಾನು ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಯಾರ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದೆನೋ” ಎಂಬ ರೂಢಿಯ ಮಾತು ವ್ಯವಹಾರದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣ ಒಳ್ಳೇ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಒಳ್ಳೇ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪ್ರಾತಃ ಸ್ಮರಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಮಾತ್ಮನ ನಾಮ-ಸ್ಮರಣೆ

ಏಳಯ್ಯ ವಾರ್ವತೀರಮಣ ವಾವನ ಚರಣ ಏಳಯ್ಯ ಘಣಿ ಕುಲಾಭರಣ
ವಾವನ ನಯನ ಏಳಯ್ಯ ಶರಣು ಜನಸಂಗ ಸದಾಪಾಂಗ ಏಳು ನಂಜುಂಡಲಿಂಗ
ಏಳಯ್ಯ ಬೆಳಗಾಯಿತು. || ಪಲ್ಲ || ಕಮಲ ಸಂಭವ ಮುಖ್ಯ ವಿಮಲ ನಿಶ್ಚಾ
ಮಿತ್ರ, ಜಮದಗ್ನಿ, ಕಶ್ಯಪ, ವಶಿಷ್ಠ, ಕಣ್ವಾದಿಗಳು ಸುಮನಸದಿ ಬಂದು ಕಾದಿ
ಹರು ಬಾಗಿಲೊಳಗೆ ಉಮೆಯರಸ ನೀನೊಲಿದು ಪವಡಿಸು ಹರನೇ ಏಳಯ್ಯ
ಬೆಳಗಾಯಿತು. || ೧ || ಇಂದ್ರಾದಿ ಅಮರ ದೀಕ್ಷಾಲಕರೊಂದನೆಯೊಳಗೆ ವಂದಿ
ಸುತ ನಾರದರು ಒಲಿದು ಗಾನವ ಪಾಡೆ ನಂದೀಶ ಭೃಂಗೀಶ ನಾಂಟ್ಯವಾಡುತಿ
ಹರು ಆನಂದದಿಂ ವವಡಿಸು ಹರನೇ ಏಳಯ್ಯ ಬೆಳಗಾಯಿತು. || ೨ || ಗರುಡ
ಗಂಧರ್ವ ಕಿನ್ನರ ಯಕ್ಷ ಕಿಂವುರುಷ ಪರಮ ಪುರುಷರು ನಿಮ್ಮ ಪಾದವೇ ಗತಿ
ಯೆಂದು ನಿರುತದಿಂ ಬಂದು ಓಲೈಸುತಿಹರು ಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಶಿವನೇ ಏಳು ಏಳಯ್ಯ
ಬೆಳಗಾಯಿತು. || ೩ ||

ದ್ವಾದಶ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ ಸ್ತೋತ್ರಂ

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರೇ ಸೋಮನಾಥಂಚ ಶ್ರೀಶೈಲೇ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಂ | ಉಜ್ಜ
ಯಿನ್ಯಾಂ ಮಹಾಕಾಲಮೋಂಕಾರಮಮಲೇಶ್ವರೇ || ೧ || ವರಳ್ಯಾಂ ವೈಜನಾಥಂ
ಚ ಡಾಕಿನ್ಯಾಂ ಭೀಮಶಂಕರಂ | ನೇತುಬಂಧೇತು ರಾಮೇಶಂ ನಾಗೇಶಂ ದಾರು
ಕಾವನೇ || ೨ || ವಾರಣಾಸ್ಯಾಂ ತು ವಿಶ್ವೇಶಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಗೌತಮೀ ತಟೇ
ಹಿಮಾಲಯೇ ತು ಕೇದಾರಂ ಘೃಶ್ಯಣೇಶಂ ಶಿವಾಲಯೇ || ೩ || ಏತಾನಿ
ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗಾನಿ ನಾಯಂ ಪ್ರಾತಃ ಪರೇನ್ನರಃ | ಸವ್ರಜನ್ಮ ಕೃತಂ ವಾಪಂ
ಸ್ಮರಣೇನ ವಿನಶ್ಯತಿ || ೪ ||

ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನದ ಅಚಾರದ ವಿಧಾನ

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೆ ಎದ್ದು ಪ್ರಾಥಸ್ಮರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ತಂಬಿಗೆ
ಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶೌಚವಿಧಾನದ ಸಲುವಾಗಿ ಊರ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ
ಬೇಕು. “ಮಲಮೂತ್ರ ತ್ಯಾಗ ಶೌಚಂ ನ ಕುರ್ಯಾತ್ತಾಮ್ರ ವಾರಿಣಾ” ಎಂಬಂತೆ
ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನ ಹಾಗೂ ಶೌಚಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ತಾಂಬ್ರದ ತಂಬಿಗೆ
ಯನ್ನು ಎಂದೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು. ಮತ್ತು ಶೌಚಕ್ಕೆ ಕೂಡುವ ಸ್ಥಳ
ದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿ
ಕೊಂಡು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಮುಖವಾಗಿಯೂ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಮುಖವಾ
ಗಿಯೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಲಮೂತ್ರವನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು.

ಕರನ್ನೋದಕ ವಾತ್ರಶ್ಚತ್ಕುರ್ಮಾಸ್ಮಾತ್ರ ಕುರೀಷಕೆ |
 ತಜ್ಜಲಂ ಮೂತ್ರ ಸದೃಷಂ ಸುರಾವಾನೇನ ತತ್ಸಮಂ |
 ಯದಿ ಪ್ರಮಾದಾತ್ಕುರುತೆ ವೃತಂ ಚಾಂದ್ರಾಯಣಂ ಚರೇತ್ ||

ಕೆಲವರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿದ ವಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಲ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಆ ನೀರು ಮೂತ್ರಸಮಾನವಾಗುವದೆಂದೂ ಅಂಥ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಸುರಾವಾನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ದೋಷ ತಗಲುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ವಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮರೆತು ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಚಾಂದ್ರಾಯಣ ವೃತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ದೋಷ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದಷ್ಟು ಈ ಸದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಡುವದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಅನ್ಯಾವೃತಾಶಿರಾ ಇರಸ್ತು ವಿಣ್ಣಮ್ನಾತ್ರೈ ಸ್ರಜತಿ ದ್ವಿಜಾಃ |

ತಶ್ಚಿರ ಶತಾಧಾ ಭೂಯಾದಿತಿ ದೇವಾಃ ಶಘತಿ ತಂ |

ಯಾವ ವೀರಶೈವನು ತನ್ನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳದೆ ಮಲ-ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನ ತಲೆಯು ಮೂರು ತುಂಡಾಗಲೆಂದು ದೇವತೆಗಳು ಶಾಪ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ ಕಾರಣ ತಲೆಗೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಥವಾ ಒಂದು ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಲ-ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು: ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯದ ಕೆಲಸವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಲ-ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವದಾಗಲಿ ಉಗುಳುವದಾಗಲಿ ಮಾಡಬಾರದು ಮತ್ತು ನೀರು ತುಂಬಿದ ವಾತ್ರೆಯಲ್ಲದೆ ಶೌಚಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಎಡಗೈಯಿಂದ ಅರಿವೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಕಚ್ಚಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಮತ್ತು ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಾರದು. ಬಿಲ್ವ, ಬನ್ನಿ ಮೊದಲಾದ ಪವಿತ್ರ ಗಿಡಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೂ, ದೇವರ ಗುಡಿಗಳ ಹಾಗೂ ಮಠಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೂ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದ ನೆರಳಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ, ಹೊಳೆ-ಹಳ್ಳ, ಕೆರೆ-ಭಾವಿ, ಹೊಂಡ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲರೂ ಅಡ್ಡಾಡುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಬಾರದು.

ಮಲಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನಕ್ಕೆ ಕೂಡುವಾಗ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೂಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ನಾಶಿಕ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮೌನವಾಗಿರಬೇಕು. ವಿಸರ್ಜನದ ತರುವಾಯ ತಂಬಿಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೆ ಸರಿದು ಗುದ ಶಿಶ್ನ

ಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ತೊಳೆಯುವಾಗ ಗುದಕ್ಕೆ ಐದು ಸಲ ಶಿಶ್ನಕ್ಕೆ ೩ ಸಲ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಿ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಕಚ್ಚಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೈ ಹಾಗೂ ತಂಬಿಗೆ ತೊಳೆಯುವ ವರೆಗೆ ಎಡಗೈಯು ದೂರದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ತಂಬಿಗೆ ತಲುಪಿದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದುಸಾರೆ ಬೆಳಗಿದರೆ ಶುದ್ಧವಾಗುವದು. ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಆ ಕ್ಷಣವೇ ತೊಳೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಶುದ್ಧವಾದ ಮಣ್ಣನ್ನಾಗಲೀ ಬಾದಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಎಡಗೈಯಿಗೆ ಹತ್ತು ಸಾರೆ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಸಾರೆ ಹಚ್ಚಿ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಅನಿರ್ವಾಹಸಕ್ಷ ಮೂರು ಮೂರು ಸಾರೆಯಾದರೂ ಹಚ್ಚಿ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮೂರು ಮೂರುಸಾರೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ತಂಬಿಗೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಮೂರು ಸಾರೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಬೆಳಗಬೇಕಲ್ಲದೆ ಹುಳಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಬೆಳಗಬೇಕು. ತದನಂತರ ೧೨ ಸಾರೆ ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಉಗುಳಬೇಕು. ತದನಂತರ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಶೌಚಾದಿ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳು ಆರಂಭವಾದ ನಂತರ ಮೌನವಾಗಿದ್ದು ಈ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳು ಮುಗಿಯುವ ವರೆಗೂ ಮೌನವಾಗಿರುವದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪದ್ಧತಿಯೆಂದೆನಿಸುವದು ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆದಾಗಿರುವದು. ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದ ನೀರನ್ನು ಬಲಗಡೆಯ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಉಗುಳಬೇಕೆಂದು:-

“ವಿವ್ರಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣೇಭಾಗೇ ದೇವಾಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ ಸರ್ವದಾ |

ಆಸೀನಃ ಶೌಚಗಂಡೂಷಾನ್ ವಾತುವಾಪ್ತೇ ವಿಸರ್ಜಯೇತ್ ||

ಪರಾಶರ ಋಷಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವದೆ. ತದನಂತರ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಉಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಮುಖ ಸಹಿತ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ದಂತ ಧಾವನ ವಿಧಾನ

ದಂತ ಧಾವನಕ್ಕೆ ಮಾವು, ಬೇವು, ಜಾಲಿ, ಆಲ, ಅತ್ತಿ, ಉತ್ತರಾಣಿ, ನೀರಲ, ಹಲಸು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೊಂದು ೧೨ ಅಂಗುಲ ಉದ್ದ ಪ್ರಮಾಣವಾದದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾವಕಾಶವಾಗಿ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಒಳಗೂ-ಹೊರಗೂ ಉಜ್ಜಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಡಿ, ಅವೇ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಸೀಳಿ ಅದರಿಂದ ನಾಲಿಗೆಯಮೇಲಿನ ಹೊಲಸನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತಿಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಚಲ್ಲಿ ಕೈಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಪುನಃ ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ಮುಖವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯ ವ್ರತಾರವಾಗಿ ಯಾವದಾದರೊಂದು ದಂತಧಾವನ ಜೂರ್ಣದಿಂದ ತಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ಹತ್ತರ ಇರುವ ತರ್ಜನೀ ಬೆರಳಿನಿಂದ ತಿಕ್ಕಬಾರದು. ಮಧ್ಯ ಬೆರಳಿನಿಂದ ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ನೀರಲ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ

ಹಳ್ಳು ತಿಕ್ಕುವದರಿಂದ ಆಯುಷ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಅತ್ತಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ನಾಕ್ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಅಲದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಸಂವತ್ತು ಬೆಳೆಯುವದು. ಮಾವಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ರಾಜ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯುವದು. ಹಲಸಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಸೌಭಾಗ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗುವದು. ಉತ್ತರಾಣಿಯಿಂದ ನರಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ಕೆಲ ಋಷಿಗಳ ಅಭಿವ್ರಾಯವಿದೆ.

ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಆರೋಗ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿರುವ ಕಾರಣ ಕಫ-ಜ್ವರ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾರಣ ಅವುಗಳಿಂದ ದೇಹದಲ್ಲಿಯ ವಾತ-ಪಿತ್ತ-ಕಫವೆಂಬ ತ್ರಿದೋಷಗಳ-ದೋಷವು ನಾಶವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯವು ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವದು. ತದನಂತರ ಲಿಂಗಾರ್ಪಣೆಗಾಗಿ ಪತ್ರಿ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ಬಿಲ್ವಪತ್ರ-ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕ್ರಮ

ಉತ್ತಮಂ ಸ್ವಾರ್ಜಿತಂ ಪುಷ್ಪಂ ಮಧ್ಯಮಂ ವನ್ಯ ಮುಚ್ಚತೇ |

ಅಧಮಂ ತು ಕ್ರಯಕ್ರೀತಂ ವಾರಕ್ಯಂ ಚಾಧ ಮಾಧಮಂ ||

ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ತಾನು ಹಚ್ಚಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಗಿಡದ ಪತ್ರಿ ಪುಷ್ಪಗಳು ಉತ್ತಮವಾದವುಗಳೆಂದೂ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಬೆಳೆದವುಗಳು ಮಧ್ಯಮವಾದವುಗಳೆಂದೂ, ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವುಗಳು ಅಧಮವಾದವುಗಳೆಂದೂ ಎರಡನೇಯವರಿಂದಂತೂ ಎಂದೂ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಮಿ ಕೀಟಾದಿ ಸಂವಿಧ್ಧಂ ಲೂತಾತಂ ತುಸಮಾವೃತಂ |

ಸ್ವಯಂವಾ ವಾಯುಗಲಿತಂ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಂತು ವರ್ಜಯೇತ್ |

ತ್ಯಾಜ್ಯಂ ಪಪ್ಪುಷಿತಂ ಜಂತು ದೂಷಿತಂ ವಾದಲಂಘಿತಂ |

ಮ್ಲಾನಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟಂತಥಾಽ ಸ್ಪೃಶೈರ್ನೀತಂಚ ವ್ರತೀಲೋಮಜೈಃ |

ಕೀಟ ಕೇಶಾಪ ವಿದ್ಧಾನಿ ಶೀರ್ಣಪರ್ಯಷಿ ತಾನಿಚ |

ಸ್ವಯಂ ಪತಿತ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ತ್ಯಜೇದುವ ಹತಾನಿಚ ||

ಎಂಬ ಆಗಮದ ವಚನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಹುಳಗಳು ಕಡಿದಂಥ, ಜೇಡರ ಹುಳವು ಗರಿಗಟ್ಟಿದಂಥ, ಗಾಳಿಯಿಂದ ತಾನಾಗಿ ಉದುರಿ ಬಿದ್ದಂಥ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ತರಬಾರದು. ಮತ್ತು ಹಳೆ ಹೂಗಳನ್ನೂ ಕಾಲಿನಿಂದ ದಾಟಿದವುಗಳನ್ನೂ, ಬಾಡಿ ಒಣಗಿದವುಗಳನ್ನೂ, ಕೀಳು ಜನರು ಮುಟ್ಟಿದವುಗಳನ್ನೂ, ಹಾಗೂ ತಂದವುಗಳನ್ನೂ ತಾನಾಗಿ ಎದುರು ಬಿದ್ದವುಗಳನ್ನೂ, ಅರಳದೇ ಇದ್ದವುಗಳನ್ನೂ, ದುರ್ಗಂಧಯುಕ್ತ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನೂ, ಎಂದೂ ತರಬಾರದು. ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು. ಇದನ್ನು ಸ್ಮರಣದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆಳಗಿನ

ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶೌಚಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಬಿಲ್ವಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಬಿಲ್ವ ಗಿಡದ ಮುಂದೆ ನಿಂತು:—

“ಪುಣ್ಯವೃಕ್ಷ ಮಹಾಭಾಗ ಮಾಲಾರ ಶ್ರೀ ಫಲ ಪ್ರಭೋ |

ಮಹೇಶ್ವರಶ್ಯ ಪೂಜಾರ್ಥಂ ತ್ವತ್ಪತ್ರಾಣಿ ಜಿನೋವೃಹಂ ||

ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮೂರು ದಲಗಳುಳ್ಳ ಬಿಲ್ವ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಬೇಕು. ಮುದುಡಿದವೂ, ಹರಿದವೂ, ಉದುರಿದವೂ, ತೂತುಗಳಿಲ್ಲದವೂ ಇರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದಷ್ಟು ಜಳಕ ಮಾಡಿ ಪತ್ರಿ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವದು ಉತ್ತಮವಾದ ಪಕ್ಷವಾಗಿದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಕೈ-ಕಾಲು ಮುಖಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ತರಬೇಕು.

ಶುದ್ಧವಾದ ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಕ್ರಮದಂತೆ ಶಿವನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ಅಥವಾ ಗುರುನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಮನೆಗೆ ತರಬೇಕು. ತರುವಾಗ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಮೋಣಕಾಲ ಕೆಳಗೆ ನೇತಾಡಿಸಬಾರದು. ಎಡಗೈಯಿಂದ ಮುಟ್ಟಬಾರದು. ವಾದಗಳಲ್ಲಿ ವಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿರಬಾರದು. ಅಶುಭ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಶುಭ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ದಾಟಬಾರದು. ತುಳಿಯಬಾರದು. ಅನ್ಯರು ಮುಟ್ಟಬಾರದು. ಲಿಂಗ ಇಲ್ಲದ ಭವಿಗಳು ನೋಡಬಾರದು ಮುಟ್ಟಬಾರದು. ಮೈಲಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸದಂತೆ ಎತ್ತರಿಸಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಶಿವಪೂಜಾಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು.

ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮಡಿ-ಮೈಲಿಗೆಗಳ ವಿಚಾರ

ವಸ್ತ್ರ ಪಣಾಚಾನ್ವಿತಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ವೈದ್ವಿಜಾಃ |

ನಮಸ್ಕಾರಾದಿಕಂ ಸರ್ವಂ ಗುರು ಶುಶ್ರೂಷಣಾದಿಕಂ |

ವಸ್ತ್ರಶೌಚವಿಹೀನಾತ್ಮಾ ಹ್ಯ ಶಚಿರ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |

ದೇವಕಾರ್ಯಾ ಪ್ರಯುಕ್ತಾನಾಂ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಶೌಚ ಮಿಷ್ಯತೇ ||

ಇತರೇಷಾಂ ಹಿ ವಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಶೌಚಂ ಕಾರ್ಯಂ ಮಲಾಗಮೇ |

ವರ್ಜಯೇತ್ಸರ್ವ ಯತ್ಕ್ಷೇನ ವಾಸೋಽ ನೈರ್ವಿಧೃತಂ ದ್ವಿಜಾಃ ||

ಎಂಬ ಲಿಂಗಪುರಾಣ ವ್ರಮಾಣದ ಉಕ್ತಿಯಂತೆ ಗುರು ನೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಗುರುಗಳ ಸ್ನಾನ ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವಾಗ ಶುದ್ಧ ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಯಾವದೇ ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಶುದ್ಧ ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತೊಳೆಯದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅಸುಚಿ(ಮೈಲಿಗೆ)ಯುಂಟಾಗುವದು. ಆದರೆ ಶಿವಪೂಜಕನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿದಿವಸ ತೊಳೆದ ಶುದ್ಧ ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬೇರೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಹೊಲಸು ಆದಾಗ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆಯವರು

ಮುಟ್ಟದ ಅರಿವೆಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ರೇಶಿಮೆ ಬಟ್ಟೆ ನಾರು ಬಟ್ಟೆ ಗಳನ್ನಾದರೂ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಬಹು ಜನರು ಇವುಗಳಿಗೆ ಮೈಲಿಗೆ ಇಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು, ತಿರುತಿರುಗಿ ಅವುಗಳನ್ನೇ ತೊಳೆಯದೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಅನಾಚಾರದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಇದನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಧುನಿಕ ಕೆಲವು ಆಚಾರವಂತರು ರೇಶಿಮೆ ನಾರು ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಮೈಲಿಗೆ ಇಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದು ಪುನಃ ಪುನಃ ಶಿವಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಾ ವಿವಾಹಾದಿ ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗುರುನೇವಾ ಗುರುವೂಜಾ ಮಾಡಿಸುವಾಗಲೂ ಅವುಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯದೇ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಾಯಿಂದ ಮಡಿ ಮಡಿಯೆಂದು ಬಡಾಯಿ ಹೇಳಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರದ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಮೇಲಿನ ಅಮಂಗಲ ವಸ್ತುತಿಯನ್ನು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದಯೆ ಮಾಡಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂಥ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಸದಾಚಾರಿಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ವೀರಶೈವರ ಮಡಿ-ಮೈಲಿಗೆ ಎಂಥಾದ್ದು ಎಂದು ಅನ್ಯರು ಮಾಡುವ ಅಪಹಾಸಕ್ಕೆ ಗುರಿಗಾಗಬೇಕು.

ಹಲಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಸಲ ಮಾತ್ರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ರಾತ್ರಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೆ ಕೈ ಕಾಲು ಮುಖವನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಶುಚಿಯಾದವೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂಜಾನೆಯಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದ ವರೆಗೂ ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ, ಅಶುದ್ಧವಾದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವದಾದರೂ-ಊಟ ಮಾಡುವದಾದರೂ ಶುದ್ಧ ಅನಾಚಾರವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಯಾವ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತೊಳೆಯದ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಮಡಿಗೆ ಬರಲಾರವು “ದೀಕ್ಷಾ” ಆಗದಿದ್ದವರು ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದ ವಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲು ಮುಖವನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಂದು ಬೇರೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಟ್ಟು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡಲು ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಹಲಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮುಟ್ಟದಾಗ್ಯೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಊಟ ಮಾಡುವರು. ಇಂಥವರ ಕೈಯಿಂದ ತಯಾರಾದ ಅಡಿಗೆಯು ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ, ಗುರುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಅಯೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಶುದ್ಧವಾದದ್ದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದು ವಾಪಕಾರ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ ಆದ ಕಾರಣ ಇಂಥ ಅಮಂಗಲ ರೂಢಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಸ್ನಾನ ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಶುದ್ಧಾಚಾರವನ್ನು ಬಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡದಿರುವದು ಮಹಾ ದರಿದ್ರ ಲಕ್ಷಣವು. ದರಿದ್ರತನದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶತ್ರು ಯಾರೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇದು

ಮಾನವತೆಯನ್ನು ನಷ್ಟ ಮಾಡುತ್ತದೆ. “ಆಲಸ್ಯವು ಮಹಾ ವೈರಿ” ಎಂದು ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ-ಅದು ಕಾರಣ ಆಲಸ್ಯತನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರೂ, ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಶಿವಪೂಜಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಅರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಲಾಭವಿದೆ. ೧) ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಬಲ ಬೆಳೆಯುವದು, ೨) ಮುಖದ ಕಾಂತಿ ಹಾಗೂ ರೂಪಗಳು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವವು, ೩) ಮೇಧಾಶಕ್ತಿ ಅಂದರೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಕ್ತಿ ಇಮ್ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚುವದು, ೪) ಅರೋಗ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ದೇಹದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಸೌಖ್ಯ ನೆಲೆಸುವದು, ೫) ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯುಂಟಾಗುವದಲ್ಲದೆ, ಆಯುಷ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚುವದು, ೬) ಬೆಳಗಿನ ಸ್ನಾನವಂತೂ ಒಳ್ಳೇ ಹಿತಕಾರಿಯೂ, ನಿರೋಗಕಾರಕವಾಗಿಯೂ ಆಗಿರುವದು, ೭) ಬೆವರು ಮೊದಲಾದ ಕೊಳೆಯು ದೂರಾಗಿ ನರಗಳು ಬಲ ಗೊಳ್ಳುವವು, ೮) ಶಾರೀರಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲಾಸ (ಹರುಷ) ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗುವದು. ಅಂತೂ ಸ್ನಾನವು ಇಹಪರ ಸೌಖ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತವೆಂದು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಸ್ನಾನವನ್ನು ನದಿ-ಭಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವದು ಉತ್ತಮ ಪಕ್ಷವು (ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿರೋಗವುಂಟಾಗುವದು.) ಹೊಂಡ ಕೆರೆ ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವದು ಮಧ್ಯಪಕ್ಷವು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದ ನೀರಿನಿಂದ ಮಾಡುವದು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷವು. ಅಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಗಸರು ಒಗೆಯುವ ಭಾವಿ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲಿಸಿದ್ದ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಜರ ಭಾವಿ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಝಳಕ ಮಾಡಬಾರದು. ಹೊಳೆ ಹಳ್ಳ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಸರು ಬಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ ಹತ್ತು ಮೊಳದ ಅಂತರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲೆಂದು ಸ್ಮೃತಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಶಿವಪೂಜಕನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ತಾನು ಪತ್ರಿ-ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ತರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗುವಾಗ ಮೈಲಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಳೆ-ಹಳ್ಳ, ಕೆರೆ-ಭಾವಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮೊದಲು ಮೈಲಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆದಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ನಂತರ ಪತ್ರಿ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಕ್ರಮ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಎತ್ತಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಆ ಮಡುವಾಡಿಕೊಂಡ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ತಂದು ಆರಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೇ ಆರಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆ ಮಡಿಗೆ ಬರಲಾರದು. ಮತ್ತು ಅಗಸರು ತೊಳೆದ ಬಟ್ಟೆಗಳೂ ಮಡಿಗೆ ಬರಲಾರವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ತೊಳೆದು ಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು,

ಸ್ತ್ರೀಯರ - ಆಚಾರದ ಮಹತ್ವ

ನೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೊಂದು ಆಚಾರ ಪದ್ಧತಿ ಪುರುಷರಿಗೊಂದು ಆಚಾರ-ಪದ್ಧತಿ, ಬಾಲ-ಬಾಲಕಿಯರಿಗೊಂದು ಪದ್ಧತಿ, ವೃದ್ಧರಿಗೊಂದು ಪದ್ಧತಿ, ಹೀಗೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಆಚಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಸ್ತ ಲಿಂಗಧಾರಿಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದೇ ಪದ್ಧತಿಯ ಆಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪುರುಷರು ಲಕ್ಷಗೊಡದ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ಬರಲೆಂದೂ, ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ತಮ್ಮ ವ ಪುರುಷರ ಆಚಾರವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರಣ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆಚಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಶಕ್ಯವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀಯರಾದರೂ (ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾದರೂ)ಸಹ ಗಂಡನು ವಿಳುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಶಿವನನ್ನೂ, ಗುರುವಿನನ್ನೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಗುಡನಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಮ್ಮ ಶೌಚಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು, ತದನಂತರ ಮಕ್ಕಳ ಶೌಚಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಮಡಿ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅವರಿಗೂ, ಹಾಗೂ ತಾವೂ ತ್ರಿಪುಂಡ ಭಸ್ಮ ಧಾರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎರಡು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಭಸ್ಮ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಧರಿಸದೆ ಮೂರು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಭಸ್ಮ ಧರಿಸಿದರೆ ಅದು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ತ್ರಿಪುಂಡ ಭಸ್ಮ ಧಾರಣ ನಾಗುತ್ತದೆ.

ತದನಂತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ತಾವು ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರಿಗೂ ಗುರು ಹಿರಿಯರಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಕಸವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಅಡಿಗೆಮನೆ (ಒಲೆ ಸಹಿತವಾಗಿ) ಶಿವ ಪೂಜೆ ಮನೆ ತಲೆಬಾಗಿಲು (ದ್ವಾರಬಾಗಿಲು) ಗಳನ್ನು ಸಾರಿಸಿ ರಂಗವಲ್ಲಿಯನ್ನಿಡಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಅಡಿಗೆಯ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆಗ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತದನಂತರ ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಡಿ ನೀರನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಗುರೂಪದೇಶದಂತೆ ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶೋಧಿಸಿದ ಮಡಿನೀರಿನಿಂದಲೇ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆದಷ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಾವೇಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ತಮ್ಮವರ ಕಡೆಯಿಂದಾಗಲಿ ತೊಳೆಯಿಸುವದು ಉತ್ತಮವು. ಅನಿರ್ವಾಹ ಸ್ವಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರು ತೊಳೆದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ನೀರಿ

ನಿಂದ ಪುನಃ ತೊಳೆದು ಹಿಂಡಿಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. “ಇಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯು ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗವೆಂದು” ತಿಳಿದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ಆಚಾರ ವಿಚಾರವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದು ಅವರ ಮೊದಲನೆಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಆ ಚಾರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ನಮಗೆ ಯಾವ ಸೂತಕಗಳಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಯಾವ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಊಟವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಟ್ಟಾದಾಗ ಸಹ ನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೆ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಗಂಡನಿಗೂ ದೇವರಿಗೂ ಗುರು ಹಿರಿಯರಿಗೂ ನೀಡುವರು. ಇದು ಬಹಳ ಅಧರ್ಮದ ಕಾರ್ಯವು ಅನ್ಯಾಯದ್ದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವೀರಶೈವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸದಾಚಾರವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಸುಮಂಗಲಿಯರು, ಸುಶೀಲೆಯರು ಎನಿಸಿಕೊಂಡು ದೀರ್ಘ ಮುಖ್ಯದೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಯುಳ್ಳವರಾಗಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಆಚಾರಕ್ಕೂ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮೆಲಿನಂತೆ ಆಚರಿಸಿ ಧನ್ಯರಾಗಬೇಕು.

ವಾತ್ಸಗಳ - ಶುದ್ಧೀಕರಣ ವಿಚಾರ

ಭಸ್ತನಾ ಶುದ್ಧ್ಯತೇ ಕಾಂಸ್ಯಂ ಕ್ಷಾರೇಣಾಯಸ ಮುಚ್ಯತೇ |
ತಾಮ್ರ ಮಾಮ್ಲೇನ ವೈ ವಿವ್ರಾಸ್ತ್ರ ಪುಸೀಸಕಯೋರಸಿ |
ಹೈಮಮದ್ಭಿಃ ಶುಭಂ ವಾತ್ರಂ ರೌಪ್ಯ ವಾತ್ರಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ ||

ಎಂಬ ಲಿಂಗಪುರಾಣೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಕಂಚು ಭಸ್ಮದಿಂದಲೂ, ಕಬ್ಬಿಣವು ಉಪ್ಪಿನಿಂದಲೂ, ತಾಮ್ರ-ಸೀಸು-ತವರುಗಳು ಹುಳಿಯಿಂದಲೂ, ಬಂಗಾರ, ಬೆಳ್ಳಿಗಳು ನೀರಿನಿಂದಲೂ ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಿತ್ತಾಳೆಯುಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಬ್ಬಿಣವು ಗೋಮಯದಿಂದಲೂ ಶುದ್ಧವಾಗುವದುಂಟು. ಆದ ಕಾರಣ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತರುವದು ಉತ್ತಮವು.

ಭೋಜನಂ ಪಾದಶೌಚಂಚ ಯಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಕಾಂಸ್ಯ ಭಾಜನೇ |
ಷಣ್ಮಾಸಂ ಭುವಿ ನಿಷೇಪ್ಯ ಪುನರಂಗಾರ ಮಾದಿಗೇತ್ ||

ಕೆಲವರು ಕಂಚಿನ ಗಂಗಳ ಬಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡುವ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಅನಾಚಾರವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಕಂಚಿನ ವಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ಗುರು ಜಂಗಮರ ವಾದ ತೊಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಅಶುಚಿ

ಯೆನಿಸುವದರಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಳಿಟ್ಟು ತದನಂತರ ಸುಟ್ಟರೆ ಶುದ್ಧವಾಗುವದೆಂದು ಮೇಲೆ ಉದಾಹರಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣವದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಕಂಚಿನ ವಾತ್ರೆಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ತಾಜ್ಯ ಮಾಡಿ ಶುದ್ಧ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಜರ್ಮನ್ ಶಿಲವರ ಪಾತ್ರೆ ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ವೀಲ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಇವು ಬೇಗ ಶುದ್ಧೀಕರಣವಾಗುವದರಿಂದ ಆಚಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೇ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತವೆ.

ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಅಶುದ್ಧವೆನಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅವು ಪುನಃ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದ ಕಾರಣ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಲೀ ಅಥವಾ ನೀರು ತುಂಬಿ ಇಡುವದಕ್ಕಾಗಲೀ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು. ಆಚಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳು ನಿಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಿತ್ತಾಳೆ ಮೊದಲಾದ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಬೆಳಗಿದರೆ ಅವು ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಬೆಳಗಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಿದರೆ ಅವು ಶುದ್ಧವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಊಟ ಮಾಡಿದ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುವದರಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಎಂಜಲ ಕೈಯಿಂದ ಆಕಸ್ಮಾತ್ ಮುಟ್ಟುವದರಿಂದಾಗಲೀ ಆಗಿ ಪುನಃ ಅವೇ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯ ವಗೈರೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಮಹಾ ದೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಆದಷ್ಟು ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಧಾತುತಳ ಪಾತ್ರೆಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತಂದರೆ ಅದು ಶುದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರವಾದ ಆಚರಣೆಯೆನಿಸುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಅಥವಾ ಬಡತನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯಮತೀಯರನ್ನಾದರೂ ನೋಡಿ ನಾವು ಪಾಠ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗುವದು.

ನಿತ್ಯಸ್ನಾನದ-ವಿಚಾರ

ಸ್ನಾನ ಮೂಲಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ ಸೂರ್ವಾಃ ಸಂಧ್ಯೋಪಾಸನ ಮೇವಚ|
ತಸ್ಯ ಸ್ವರ್ಗ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಸ್ನಾನಂ ಕುರ್ವ್ಯಾತ್ಸಮಾಹಿತಃ||
ಅಸ್ನಾ ತಾಶೀ ಮಲಂ ಭುಂಕ್ತೇ ಹ್ಯ ಜಪಃ ಪೂಯಶೋಣಿತಂ|
ಅಹುತಾಶೀ ಕ್ರಿಮಿಂ ಭುಂ ಕ್ತೇ ಹ್ಯ ದಾತಾ ವಿಷವಶ್ಚುತೇ||
(ಉಭಯ ಋಷಿ ಉವಾಚ)

ಸ್ನಾನದಲ್ಲಿ ೧) ನಿತ್ಯಸ್ನಾನ ೨) ನೈಮಿತ್ಯಕ ಸ್ನಾನ ಎಂದು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ. ನಿತ್ಯಸ್ನಾನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ವೀರಶೈವರು ತ್ರಿಕಾಲ ಪೂಜೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವಿರುವದರಿಂದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ-ಮಧ್ಯಾಹ್ನ-ಸಾಯಂಕಾಲ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಶಿವಪೂಜಾದಿ ಸರ್ವ ಆಚಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ನಾನವೇ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿರುವದು. ಎಂಥ ಕಠಿಣ ಪ್ರಸಂಗ ವ್ರಾಪ್ತವಾದರೂ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಬಿಡಬಾರದು. ಆರೋಗ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡುಸಲವಾದರೂ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಶಿವಪೂಜಾ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವದು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೆ ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಮಾಡಬಾರದು. ೧) ಒಂದುವೇಳೆ ಸ್ನಾನಮಾಡದೆ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ಹೊಲಸನ್ನು ಊಟ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದೆಂದೂ, ೨) ಗುರುವಿನಿಂದ ಉಪದೇಶವಾದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪರಿಸದೆ ಜಪಿಸದೆ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ರಕ್ತವನ್ನು ಊಟ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದೆಂದೂ, ೩) ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡದೆ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಕಾದಿಗಳನ್ನು ಊಟ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದೆಂದೂ, ೪) ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಊಟ ಮಾಡಿಸದೆ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷವನ್ನು ಊಟ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದೆಂದೂ ದಕ್ಷ, ಅತ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಪೂರ್ವ ಋಷಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ.

ನೈಮಿತ್ಯಕ ಸ್ನಾನ-ವಿಚಾರ

ಗೌಲಾಶ್ವ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾತ್ರೇಣ ಸರಟೇಕೈ ಕಲಾಸಯೋಃ |
ಶುಭೇ ವ್ಯಾಪಶುಭೇ ವಾಪಿ ಸಂಚೇಲಂ ಸ್ನಾನ ಮಾಚರೇತ್ ||
ಕಾಕವಾನರ ಮಾರ್ಜಾರ ಖರೋಷ್ವಾಣಾಂ ಶುನಾಂ ತಥಾ |
ಸೂಕ ರಾಣಾ ಮ ಮಧ್ಯಂ ವೈಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ನಾನಂ ಸಚೇಲಕಂ ||
ವಾಷಾಂಡಂ ಪತಿತಂ ಚಾಂತ್ಯ ಮುನ್ಮತ್ತಂ ಶವದಾಹಕಂ |
ಸೂತಿಕಾಂ ಶ್ರಾವಿಕಾಂ ನಾರೀಂ ರಜಸಾ ಚ ಪರಿಪ್ಲುತಾಂ ||
ಶ್ವಕುಕ್ಕುಟ ವರಾಹಾಂಶ್ಚ ಗ್ರಾಮ್ಯಾನ್ ಸಂಸ್ಪೃಶ್ಯಮಾನವಃ |
ಸಚೇಲಃ ಸಶಿರಾಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ತದಾನೀಮೇವ ಶದ್ಧತಿ ||

ನೈಮಿತ್ಯಕ ಸ್ನಾನವೆಂದರೆ ಆಯಾಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಹೇಗೆಂದರೆ- ಹಲ್ಲಿ, ಓತೀಕಾಟ, ಕಾಗಿ, ಹಂದಿ, ಮಂಗ, ಬೆಕ್ಕು, ಕತ್ತೆ, ಒಂಟೆ, ಮೊಲ, ನಾಸ್ತಿಕ, ಜಾತಿಭ್ರಷ್ಟ, ಅಂತ್ಯಜ, ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡವರು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದವರು, ಸೂತಿಕಾ, ರಜಸ್ವಲಾ, ಕೋಳಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಸಚೇಲ (ಉಟ್ಟಿ ವಸ್ತ್ರ ಸಹಿತ) ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶುದ್ಧರಾಗಬೇಕು.

ಹಾಗೂ ಊಟ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಾಂಡಾಲ, ಜಾತಿಭ್ರಷ್ಟ, ನಾಯಿ, ಸೂತಿಕಿಯರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೆಳಗಿನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಶುದ್ಧರಾಗಬೇಕು.

ಮಂತ್ರ ||“ಮಾನಸೋಕ್ಲೇತನಯೇಮಾನ ಆಯುಷಿಮಾನೋ ಗೋಷು ಮಾನೋ ಅಶ್ವೇಷುರೀರಿಷಃ| ವೀರಾನ್ಮಾನೋ ರುದ್ರ ಭಾಮಿತೋ ವಧೀರ್ಹ ವಿಸ್ತುತೋ ನಮಸಾ ವಿಧೇಮತೇ||”

ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದರೂ ನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಶಿವಪೂಜಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು.

ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಸೂತಕತ್ರಯಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುವದಿಲ್ಲ

ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಜನನ ಸೂತಕ, ಮರಣ ಸೂತಕ, ಋತು ಸೂತಕಾದಿಗಳು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ೧ ಯಾಕೆಂದರೆ ವರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ತಾಯಿ ಗರ್ಭದ ಒಳಗೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರಣವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಜನನ ಸೂತಕವು ಅನ್ವಯಿಸುವದಿಲ್ಲ. ೨ ಮರಣಕಾಲಕ್ಕೆ ವೀರಶೈವನುಷಟ್ಥಲ ಅಷ್ಟಾವರಣಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ದೀಕ್ಷಾಬದ್ಧನಾಗಿರುವದರಿಂದ ಮರಣಸೂತಕವೂ ಉಂಟಾಗಲಾರದು. ೩ ಇನ್ನು ಋತು ಸೂತಕದಲ್ಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನ-ಶಿವಪೂಜಾ ವಗೈರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಕಾರ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಋತು ಸೂತಕವೂ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಲ ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಮುಟ್ಟಾದಾಗ್ಗೆ (ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೇ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವದು, ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡುವದೂ ಮಾಡಬಾರದು)೪ ದಿನ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗುವ ಕಾರಣ ಸಂಣ ಸಂಣ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಪತಿಗೆ ಸಂಯೋಗವಾಗಲು, ಅಯೋಗ್ಯಳೆನಿಸುವ ಕಾರಣ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ೪ದಿನಸೂತಕ ವಾಗಿರಿಸಿಜನೇದಿನಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಂಗ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದರೆಯೋಗ್ಯಳೆನಿಸುವಳು. ಮುಟ್ಟಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ೪ದಿನಅವರು ಏನನ್ನೂ ಮುಟ್ಟದೆ ಕೇವಲತಮ್ಮ ಸ್ನಾನ-ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜಾಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೂತಕವೆನಿಸದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ವೀರಶೈವರು ಜನನ ಆರಭ್ಯಮರಣ ಪರ್ಯಂತಶಿವ ಪೂಜಾವಂಶ ಮಹಾವೃತವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವದರಿಂದ ಈಮಹಾ ವೃತಕ್ಕಿಭಂಗ ಬರಬಾರದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಶಿವ ಪೂಜೆಗೆ ಸೂತಕಗಳಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಮಾರ್ತ-ವೈಷ್ಣವ ಮೊದಲಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಪುಂಡರೀಕವೆಂಬ ಮೊದಲಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಬಹಳ ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ವೃತವನ್ನು ಕೇವಲ ದಂವತಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ದಲ್ಲಿ ವೃತಮಧ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಋತುವಾದರೆ, ಸೂತಕವಾದರೆ ಅಥವಾ

ಅನ್ಯ ಸೂತಕ ಬಂದರೆ ಅವರಾದರೂ ದೋಷವೇನಿಸದೆ ತಮ್ಮ ವೃತವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಂತೆ ಋತುಮತಿಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಶಿವ ಪೂಜಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರವಲ್ಲದೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಪಶು ಪ್ರಸವಜನ್ಯ ಗಿಣ್ಣು - ಹಾಲುಗಳ ಶುದ್ಧತೆ.

ಅಜಾಗ್ರವೋ ಮಹೀಷ್ಯಶ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಚ ಪ್ರಸೂತಿಕಾ |

ದಶರಾತ್ರೇಣ ಶುದ್ಧ್ಯಂತಿ ಭೂಯಷಂಚ ನನೋದಕಂ ||

ಎಂಬಂತೆ ಆಕಳು, ಎಮ್ಮೆ, ಆಡು ಪ್ರಸವಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಜನಿಸಿದ ಹತ್ತುದಿನಗಳ ನಂತರ ಶುದ್ಧ ರಾಗುವರೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇದರಂತೆ ಹೊಳೆ-ಹಳ್ಳ ಹೊಂಡಗಳೆರಡಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ನೀರೂ ಹತ್ತುದಿನಗಳ ನಂತರ ಶುದ್ಧ ವಾಗುವದು. ಆದ ಕಾರಣ ವಶುಗಳು ಈದ ೧೧ನೇ ದಿನಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಹಾಲನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಹೇಳುವದು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥವು ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಆಕಳ-ಎಮ್ಮೆಗಳ ಹಾಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದೆಂದೂ, ಗಿಣ್ಣುವನ್ನೂ ಸಹ ಊಟಮಾಡಬಾರದೆಂದೂ ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ರಕ್ತಾಂಶವಿರುವದರಿಂದ ಗಿಣ್ಣು ವಗೈರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡುವದು ರಾಕ್ಷಸೀ ವೃತ್ತಿಯಾಗುವದು ಕಾರಣ ಇದನ್ನು ಅವಶ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ನೀರಿನ ಶುದ್ಧ ಉಪಯೋಗ-ವಿಚಾರ.

ಉದ್ಭೂತಾಶ್ಚಾಪಿ ಶುದ್ಧ್ಯಂತಿ ಶುದ್ಧೈಃ ಪಾತ್ರೈಃ ಸಮದೃಶಾಃ |

ಏಕ ರಾತ್ರೋಷಿತಾ ಆಪಸ್ತಜ್ಯಾಃ ಶುದ್ಧಾ ಅಪಿಸ್ವಯಂ ||

ಎಂಬ ದೇವಲ ಮಹರ್ಷಿಯ ಉವಾಚದಂತೆ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರನ್ನು ತಂದು ಇಟ್ಟುಗೂ ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯು ಕಳೆದುಹೋದ ಮೇಲೆ ಆ ನೀರನ್ನು ಶಿವಪೂಜಾ ಸಲುವಾಗಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಲೀ, ಇಲ್ಲವೇ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಲೀ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ತಂದ ನೀರಿನಿಂದ ಅಡಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜಳಕ ಮತ್ತು ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ನೀರಿನ ಅಶುದ್ಧ ಬಳಕೆಯ ವಿಚಾರ

ಹಲ ಕೆಲವು ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಜನರು ಜಳಕ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಕಾಲ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು

ತೊಳೆದ ನೀರು ಪುನಃ ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಬೀಳುವಂತೆ ಮೊಳಕೈಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಂತೂ ಆದರ್ಶವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅಯೋಗ್ಯವು. ಇದನ್ನು ಅವಶ್ಯ ಬಿಡಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ನೀರು ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲೂ, ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಅಶುದ್ಧ ನೀರು ಶುದ್ಧ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಸ್ನಾನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತೆಯೂ ಸುರಿಸುತ್ತ ಚಿತ್ತ ವೆತ್ತೋ ಮನವೆತ್ತೋ ಶಿವ ಶಿವಾ ಮನಬಂದಂತೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವರಲ್ಲಾ ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ! ಮಹದಾಶ್ಚರ್ಯ !!

ಇನ್ನೂ ಕೆಲ ಜನರು ಮುಖವನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡ ನೀರನ್ನು ತಟ್ಟಿನೇ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಚಟ್ಟಿನೇ ಅದೇ ಬರಿಗೈಯನ್ನು ಮುಖದ ಮೇಲೋಡು ತಿಕ್ಕಿ ತಿಕ್ಕಿ ತೊಳೆಯುವ ರೂಢಿಯುಂಟು. ಹೀಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅದು ಎಂಜಲ ನೀರೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯಿಲ್ಲದಲೆ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅದೇ ಅಶುದ್ಧ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ತರಿಸಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗುತ್ತಾರೆ

ಜಳಕ ಮಾಡುವಾಗ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ನೀರು ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳದಂತೆಯೂ, ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಮೈಮೇಲಿನ ನೀರು ಪುನಃ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಜಳಕದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳದಂತೆಯೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಖವನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ನೀರನ್ನು ಮುಕ್ಕಳಿಸಿ ಉಗಳಬೇಕು. ಕೈಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಶುದ್ಧ ನೀರಿನಿಂದ ಮುಖವನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಎಂಜಲವಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾ ಭಂಗವೂ ಆಚಾರ ಭಂಗವೂ ಆಗುತ್ತದೆ ಅದ ಕಾರಣ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಮಡಿಮಾಡಿದ ಹಸ್ತವಾವಡ(ಸಣ್ಣ ವಸ್ತ್ರ) ದಿಂದ ಮೈಯನ್ನು ಒರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಬೇರೊಂದು ಕಡೆಗೆ ತೊಳೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಅಥವಾ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಮೈಯನ್ನು ಒರಿಸುವ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ವರಿಸಬಾರದು. ಹಾಗೂ ಮುಟ್ಟಿಸಬಾರದು. ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ವರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ವಸ್ತ್ರವೊಂದನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಮಡಿಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಬಚ್ಚಲಕ್ಕೆ ತಾಗಿಸಬಾರದು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಯಿಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾರೆ ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸಿ ಕೈಕಾಲು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಕೆಳಗಿಳಿದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿದ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತ ಮುಂದೆ ಶಿವ ಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣದ ಶಿವಪೂಜಾ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ

ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರದಿಂದ (ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬ ಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತ) ಶಿವಪೂಜಾ ಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಬೇಕು. ಶಿವಪೂಜಾ ಮಂದಿರವನ್ನು ಸಾರಣಿ-ರಂಗವಲ್ಲಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಹರ್ಷ-ವಿಶ್ವಾಸ-ಭಕ್ತಿ ಭಾವನೆಗಳುತ್ಪನ್ನವಾಗುವವು.

ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಕೂಡುವ ದಿಕ್ಕು ನಿರ್ಣಯ ವಿಚಾರ.

ಸದಾ ಪೂರ್ವ ಮುಖಃ ಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾಲ್ಲಿಂಗಸ್ಯ ಶಾಂಕರಿ|
ಆಯುಃ ಶ್ರಿ ಯಂ ಯಶೋವರ್ಚಃ ಪ್ರಜಾಂಪುಷ್ಪಿಯದಿಚ್ಛತಿ||
ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಃ ಕುರ್ಯಾನ್ಮಾರಣಾದಿಷು ಸುಂದರಿ|
ಕಾಮಾರ್ಥೀ ಪಶ್ಚಿಮ ಮುಖೋ ಜ್ಞಾನಾರ್ಥೀಸ್ಯಾದುದಬ್ಬುಖಃ||

ಎಂಬ “ವೀರಾಗಮಮಗ್ಧಂಧ” ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ಆಯುಷ್ಯ, ಸಂವತ್ಸು, ಕೀರ್ತಿ, ವರ್ಚಸ್ಸು, ಪ್ರಜಾರಕ್ಷಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸತಕ್ಕ ಶಿವಪೂಜಕನು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ಕೂತು ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಂತೆ ಇಷ್ಟನಾದ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸತಕ್ಕವನು ಪಶ್ಚಿಮಮುಖನಾಗಿ ಕೂಡಬೇಕು. ಮಾರಣಾದಿ ದುಷ್ಕಾರ್ಯಗಳ ಫಲಾವೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನು ದಕ್ಷಿಣ ಮುಖನಾಗಿ ಕೂಡಬೇಕು, ವೋಕ್ಷಾಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನು ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ಕೂಡಬೇಕು.

ವೀರಶೈವನು ಮಾರಣಾದಿ ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಯಾಕಂದರೆ ಅಹಿಂಸಾ ಧರ್ಮವನ್ನೇ ತಾನು ಆಚರಿಸತಕ್ಕವನಾದ್ದರಿಂದ ತನಗೆ ಮಾರಣಾದಿ ಕ್ರೂರ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಿಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಕಾಮ (ಪ್ರತಿಫಲ-ಇಚ್ಛಿತ) ಪೂಜೆಯು ವೀರಶೈವನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಅಷ್ಟಾವರಣ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಸಂವನ್ನನಾದ ತಾನು ಲಿಂಗಮಯ ಶರೀರಿಯೆ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಶಿವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೇ ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಹಪರ ಸುಖಸಂಪತ್ತಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರ್ವ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕುಗಳೇ ಕಾರಣೀಭೂತವಾದ್ದರಿಂದ ಶಿವಪೂಜಕನು ಪೂರ್ವ-ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖನಾಗಿ ಕುಳಿತು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದೂ, ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದದ್ದೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪೂಜೆಗೆ ಕೂಡತಕ್ಕ ಯೋಗ್ಯಾಸನಗಳ ವಿಚಾರ

ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಕೂಡಬೇಕಾದರೆ ದರ್ಭಾಸನವನ್ನಾಗಲಿ ಚಿತ್ರಾಸನ ಅಂದರೆ ರೇಶ್ಮಿ ಉಣ್ಣೆಗಳಿಂದ ಸಮಿಶ್ರವಾದ ಆಸನವಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಬಿಳಿಯ ಕಂಬಳಿಯ ಆಸನವಾಗಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೂಡಬೇಕು ಇವೇ ಆಸನ (ಗದ್ದಿಗೆ) ಗಳು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅನ್ಯ ಆಸನಗಳು ಯೋಗ್ಯವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅಲಸ್ಯದಿಂದ ನೆಲದನ್ನೇ ಅಥವಾ ಕಲ್ಲಿನನ್ನೇ ಇಲ್ಲವೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ

ಬಿದರು ಹುಲ್ಲು ಮೊದಲಾದ ಆಸನದಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಶಿವಪೂಜಾ ಮಾಡಿದರೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವೂ, ಭಾಗ್ಯಹೀನತೆಯೂ ಉಂಟಾಗುವದು. ಚಿಗರಿಯ ಚರ್ಮ-ಅಥವಾ ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮದ ಆಸನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಓರಣ-ಮಾರಣ-ಯಂತ್ರ-ಮಂತ್ರ-ಸಿದ್ಧಿಗಾರರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅವು ಸಿದ್ಧಿ ಸುವವು. ವೀರಶೈವನಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮೂರು ಯೋಗ್ಯಾಸನಗಳು. ಯಾಕೆಂದರೆ ದರ್ಭಾಸನದಿಂದ ಮಾನ ಸಿಕ ಸ್ಥಿರತೆಯೂ-ಶುದ್ಧತೆಯೂ ಉಂಟಾಗುವದು. ಚಿತ್ರಾಸನದಿಂದ ಲಿಂಗಾರ್ಚನಾದಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದು. ಬಿಳೇ ಕಂಬಳಿಯ ಆಸನದಿಂದ ದುಃಖವು ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವದು. ಅದಕಾರಣ ಈ ಆಸನ ತ್ರಯಗಳು ಯೋಗ್ಯವಾದವುಗಳು.

ಇನ್ನು ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ ತನ್ನ ಆಸನವನ್ನೊಂದು ಬೇರೆಯಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅನ್ಯರ ಆಸನದಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಮತ್ತು ತನ್ನ ಆಸನವನ್ನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಬಾರದು. ಗುರುಗಳ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ತಾನು (ಭಕ್ತನು) ಕೂಡಬಾರದು ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಜ್ಞಾನ ದಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಹಂಕಾರ ಇಲ್ಲವೇ ಮರವೆಯಿಂದಾಗಲೀ ಗುರುಗಳ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಭಕ್ತನು ಕೂತರೆ ಅಂಧದನು ಕೆಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತುತ್ತಾನೆಂದು ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಭಕ್ತಿವಂತನಾದ ಭಕ್ತನು ಗುರುಗಳ ನಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಶಿವಪೂಜಾ ಮಾಡಬಾರದು. ಆದರೆ ಶಿವಪೂಜಾ ಬಿಡಬೇಕೆಂದರ್ಥವಲ್ಲ ಮಾತ್ರ ಗುರುಗಳು ಪೂಜೆಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲೇ ತಮ್ಮ ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಒಂದುವೇಳೆ ತಾನು ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಕೂತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಬಂದರೆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಅರ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಅಥವಾ ಲೋಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಏಳಬಾರದೆಂದು ಆಗಮವಚನವದೆ. ಮತ್ತೂ ಇದರಿಂದ ಗುರೂಪ ದೇಶಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬಂದಂತಾಗುವದು ಆದ ಕಾರಣ ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಗುರು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ವೀರಶೈವನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದೆಂದು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಶಿವಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸಿದ್ಧತೆ

ಶಿವಪೂಜಕನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಯೋಗ್ಯಾಸನದ ಮೇಲೊಂದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ತನ್ನ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಣಿಯ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಶಿವಪೂಜೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ತೆಂಬಿಗೆ, ಒಂದು ತಾಲಿಯನ್ನು ಸಹ ಲಿಂಗ ಘೃದ್ರಾಂಕಿತವನ್ನಾಗಿ

ಮಾಡಿಸಿ ಮೊದಲೇ ತಯಾರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಆ ತಂಬಿಗೆ ತಾಲಿ ಯನ್ನು ಮನೆಯ ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಬಳಕೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಜಳಕ ಮಾಡಿ ತಂದ ಶುದ್ಧ ನೀರನ್ನು ಒಂದು ಶುದ್ಧ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಸೋಸಬೇಕು. ಶರೀರವನ್ನು ಒರಿಸುವ ವಸ್ತ್ರದಿಂದಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಉಡುವ ಬಟ್ಟೆಗಳ ತುಂಡಿನಿಂದಾಗಲೀ ನೀರನ್ನು ಸೋಸಬಾರದು. ನೀರನ್ನು ಸೋಸುವದಕ್ಕೂ, ಮತ್ತು ಲಿಂಗವನ್ನು ಒರಿಸುವದಕ್ಕೂ ಎರಡು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಸೋಸದ ನೀರು ಪೂಜೆಗೂ, ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೂ ನಿಸಿದ್ಧ ವೆನಿಸುವದು ಅಂಧ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವದಾಗಲೀ ಮಾಡಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದನ್ನು ಅಲಕ್ಷ ಮಾಡಿ ನೀರನ್ನು ಸೋಸದೆ ಕುಡಿದರೆ ಮಹತ್ತರ ವಾಪ ಬರುವದೆಂದು ಲಿಂಗ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮತ್ತು ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಎಡಗೈಯಿಂದ ತರಬಾರದು. ಹಾಗೂ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಿಂದ (ಸೌಳು ನೀರಿನಿಂದ) ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಸೋಸಿದ ನೀರಿನಿಂದ ಗಂಧವನ್ನು ತೇದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಕೊನೆ ಮುರಿಯದ ಅಕ್ಕೀಕಾಳು, ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ನಾಸಿವೆ, ಜವೆಗೋದಿ, ಬಿಳಿ ಯಳ್ಳು, ಹಾಗೂ ಚನ್ನಂಗಿ ಬ್ಯಾಳಿ ಇವು ಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಸೋಸಿದನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹೊಸ ಬಿಲ್ವ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದು ಸೋಸಿ ಅಂದರೆ ಗೋಧೀಕಾಳ ಪ್ರಮಾಣ ತುಂಬನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಮುಂದಿನ ತುಂಬನ್ನೆಲ್ಲ ಚಿವುಟಿ ಹಾಕಿ ತೊಳೆದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಂಪೂರ್ಣ ತುಂಬುಗಳಿದ್ದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವದರಿಂದ ಮಹಾದೋಷವುಂಟಾಗುವದೆಂದು ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ವಚನವಿದೆ. ಕಾರಣ ಬಿಲ್ವವನ್ನು ಸೋಸಿ ಧರಿಸಬೇಕು. ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯದೇ ಧರಿಸಬೇಕು. ತೊಳೆದರೆ ಅವು ನಿರ್ಮಲ್ಯವೆನಿಸುತ್ತವೆ.

ದೇವೋ ವರಿಧೃತಂ ತಾಮ ಹಸ್ತೇ ಧೋವಸ್ತ್ರೇಚ ಧೃತಂಜತೀಂತಃಕ್ಷು ಲಿತಂ ಚ ಪುಷ್ಪಂನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ | ವರ್ಜ್ಯಂ ಪರ್ಯುಷಿತಂ ಪೂಷ್ಪಂ ವರ್ಜ್ಯಂ ಪರ್ಯುಷಿತಂ ಜಲಂ ||

ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯ ಸಿಂಧುವಿನ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ದೇವರಿಗೆ ಧರಿಸಿದ ಎಡ ಗೈಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಉಟ್ಟ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತಂದ ಮತ್ತು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದ ಹೂವು ಗಳು ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವಾಗುವದರಿಂದ ಅಂಧವುಗಳನ್ನು ಪೂಜೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು ಮತ್ತು ಹಳೇ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು, ಹಳೇ ನೀರನ್ನೂ (ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದ ನಂತರ) ಪೂಜೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು. ಇನ್ನೂ ವಿಭೂತಿ, ರುಪ್ರಾಸ, ಧೂಪ-ದೀಪ, ಕರ್ಪುರ, ನೈವೇದ್ಯ, ತಾಂಬೂಲ, ಘಂಟಾ, ದರ್ಪಣ, ಭತ್ತ ಛಾಮರ ವ್ಯಾಜನಾದಿ ಶಿವಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಟ್ಟು

ಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಆ ನಂತರ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಕೂಡುವ ಮುಂದೆ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಕೂಡಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಶಿವಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶಿವಪೂಜಕನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಚಮನ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು (ಇವುಗಳನ್ನು ಗುರು ಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು) ತದ ನಂತರ ಗುರು ಧ್ಯಾನ ಶಿವಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಕುರಂಗ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಭಸ್ಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಡಗೈ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಲ ಹಸ್ತವನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚಿ ಎಂಟು ಸಾರೆ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಈಶಾನ್ಯ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶಿರಸ್ಸಿನ(ಮಸ್ತಕದ)ಮೇಲೆಯೂ, ತತ್ಪುರುಷ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮುಖದ ಮೇಲೆಯೂ, ಅಘೋರ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ, ವಾಮದೇವ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಗುಹ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ, ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಎರಡೂ ವಾದಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹಿಂಕಾರದಿಂದ ಇನ್ನುಳಿದ ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಉದ್ಗೂಲನ (ಲೇವನ) ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ಜಲಮಿಶ್ರವಾದ ವಿಭೂತಿಯಿಂದ ತ್ರಿಪುಂಡಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ತ್ರಿಪುಂಡ ಧಾರಣ ಕ್ರಮ-ವಿಚಾರ

ಮಧ್ಯಾಂಗುಲಿ ತ್ರಯೇಣೈವ ಸ್ವದಕ್ಷಿಣ ಕರಸ್ಯತು |

ಷಡಂಗುಲಾಯತಂ ಮಾನಮಪಿ ವಾಲಿಕ ಮಾನ ಕಂ ||

ನೇತ್ರಾಯುಗ್ಮ ಪ್ರಮಾಣೇನ ಫಾಲೇ ದದ್ಯಾತ್ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಕಂ ||

ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿ ಗೃಂಧೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಶಿವಪೂಜಕನು ತನ್ನ ಬಲಗೈಯ ಕಿರುಬೆರಳು-ಹೆಬ್ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಡುವಿನ ಮೂರು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಅಂದರೆ ತರ್ಜನೀ-ಮಧ್ಯಮ-ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಆರು ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ, ಅಥವಾ ತನ್ನ ಹಣೆಯ ವಿಸ್ತಾರದಷ್ಟಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣುಗಳ ಪ್ರಮಾಣಗಳಷ್ಟಾಗಲಿ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತ್ರಿಪುಂಡಗಳು ಕೂಡದಂತೆ, ದೂರಾಗದಂತೆ ಶುಭ್ರವಾಗಿಯೂ, ಸರಳವಾಗಿ ರೇಖೆ ಬರುವಂತೆಯೂ ಧರಿಸಬೇಕು. ಇದೊಂದು ಕ್ರಮವಾಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿಯ ಮಧ್ಯಮ-ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಎಡದಿಂದ ಬಲಗಡೆಗೆ ಎರಡು ಭಸ್ಮ ರೇಖೆಗಳನ್ನೂ, ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನಿಂದ ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಎಡಗಡೆಗೆ ಎರಡು ರೇಖೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೂಡದಂತೆ ಲೋಮ-ವಿಲೋಮವಾಗಿ ಧರಿಸಬೇಕು ಆದರೆ ಹಲ-ಕೆಲವು ಜನರು ಮಾತ್ರ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಎರಡೇ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಭಸ್ಮ ಧರಿಸುವರು.

ಈ ಅಶುದ್ಧ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮೇಲಿನ ಸಕ್ರಮ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಹದುಪಕಾರವಾಗುವದು.

ಸ್ತ್ರೀಭಿಸ್ತ್ರೀ ಪುಂಧ್ರ ಮಲಕಾವಧಿ ಧಾರಣೀಯಂ !

ಭಸ್ತೃದ್ವಿಜಾತಿ ಭಿರದೋ ವಿಧವಾಭಿರೇವಂ ||

ತದ್ವತ್ಸದಾ ಶ್ರಮವತಾಂ ವಿಶದಾ ವಿಭೂತಿ |

ಧಾರ್ಯಾರ್ಥ ಪವರ್ಗ ಫಲದಾಸಕಲಾಘ ಹಂತ್ರಿ ||

ಎಂಬ ವ್ಯಾಸ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಮುತ್ಪ್ರೈದಿಯವರೂ, ವಿಧವೆಯರೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಸದಾ ವಾಪನಾಶಕವಾದ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷದಾಯಕವಾದ ಭಸ್ತೃ ಶ್ರಿಪುಂಧ್ರಧಾರಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ದೇಹದಾಂಗದಲ್ಲಿ ಭಸ್ತೃ ಧಾರಣ ಕ್ರಮ

ಉತ್ತಮಾಂಗೇ ಲಲಾಟೇಚ ಶ್ರವಣ ದ್ವಿತೀಯೇ ತಥಾ |

ಗಲೇ ಭುಜದ್ವಯೇ ಜೈವ ಹೃದಿ ನಾಭೌ ವೃಷ್ಕೇ ||

ಬಾಹು ಯುಗ್ಮೇ ಕಕುದ್ದೇಶೀ ಮಣಿ ಬಂಧದ್ವಯೇ ತಥಾ | .

ಶ್ರಿಪುಂಧ್ರಂ ಭಸ್ತುನಾ ಧಾರ್ಯಂ ಮೂಲ ಮಂತ್ರೇಣ ಸಾಧಕೈಃ ||

ಎಂಬಂತೆ ಮಸ್ತಕ, ಹಣಿ, ಎರಡು ಕಿವಿ, ಕಂಠ, ಎರಡು ಭುಜ, ಎದೆ, ನಾಭಿ, ಬೆನ್ನು, ಎರಡು ಮೊಳಕೈ, ಹೆಗಲು, ಎರಡು ಮುಂಗೈ, ಒಟ್ಟು ಈ ಹದಿನೈದು ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿ ಧರಿಸಬೇಕು. ವೀರಶೈವಾಗಮ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿ ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕರು ಮೇಲೆ ಬರೆದಂತೆ ನಾಭಿಯ ಕೆಳಗೆ ವಿಭೂತಿ ಧರಿಸಬಾರದು. ಕಾರಣ ಅಷ್ಟೇ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಗೃಹಸ್ಥರು ವಿಭೂತಿಯನ್ನೂ ನೀರನ್ನೂ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ (ಕೂಡಿಸಿ) ಧರಿಸಬೇಕು. ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಜಲರಹಿತವಾದ ಭಸ್ತೃ ಧರಿಸಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ವಂದಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ವಿಶೇಷ ಜನರು ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಂತೆ ಜಲರಹಿತವಾಗಿ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಯೋಗ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಭಸ್ತೃ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೂಢಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಯಾವಂತಃ ಪತಿತೌ ಭೂ ಮೌ ಭಸ್ತುನಃ ಪರಮಾಣವಃ|

ತಾವದ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ರೌರವಂ, ನರಕಂ ಪ್ರಜೇತ್||

(ಕ್ರಿಯಾಸಾರ ಗ್ರಂಥ)

ಇನ್ನು ಭಸ್ತೃದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯದೇ ಅನೇಕರು ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಧರಿಸುವಾಗ್ಗೆ ಮನಬಂದಂತೆ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ತಿಕ್ಕಿ ತಿಕ್ಕಿ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು

ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ನೆಲದಮೇಲೆ ಕೆಡವಿಯೇ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಭಸ್ಮದ ಕಣಗಳನ್ನು ಕೆಡವುವದರಿಂದ ಅಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಭಸ್ಮದ ಕಣಗಳು ಬೀಳುವವೋ ಅಷ್ಟು ಸಹಸ್ರವರ್ಷ ನರಕದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಕ್ರಿಯಾಸಾರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕಾರಣ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಬಹು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಯೂ ಸಾವಧಾನವಾಗಿಯೂ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವದೇ ಜನಾಂಗದವರಾದರೂ ಭಸ್ಮವ್ಯಾಪಾರ ವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥವರು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡದೆ, ಲಾಭದ ಆಶೆಗಾಗಿ ಗಿರಣಿ ಅಥವಾ ಕುಲುಮೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಬೂದಿಯನ್ನೇ ಉಂಡಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥವು ಅಲ್ಪ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರೆಯುವದ ರಿಂದ ಕೆಲವು ಕೃಪಣ ವೀರಶೈವರು ಅಂಥವುಗಳನ್ನೇ ಅಲ್ಪ ಬೆಲೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಧರಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಶಿವಶಿವಾ ಎಂಥ ಅನ್ಯಾಯವಿದು, ಇಂಥವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಹೇಗೆ ದೊರೆಯುವದು? ವೀರಶೈವ ಬಾಂಧವರೇ ಇನ್ನಾದರೂ ದುಡ್ಡಿನ ಆಶೆ ಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀಚ ಕುಲದವರಿಂದ ತಯಾರಾದ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅಧೋಗತಿ ಹೊಂದುವದಕ್ಕಿಂತ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಗೋಮಯದಿಂದ ತಯಾ ರಾದ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದುಡ್ಡು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಧರಿಸುವದರಿಂದ ಈ ಭವ ಬಂಧನ ಪಾಶದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವಿರಿ.

ಭಸ್ಮವು ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವದು. ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮರ ಲ್ಲಿಡುವಷ್ಟು ಪೂಜ್ಯ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಭಸ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಇಡಬೇಕಾಗುವದು ಅನಿ ವಾರ್ಯವಾದದ್ದಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ವನ್ನಿತ್ರವಾದ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲಿಡಬಾರದು ದಾಟಬಾರದು. ಅವನಿತ್ರ ಹಸ್ತದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಬಾರದು ರೇಲ್ವೆ, ನೋಟಾ ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಯ್ಯಬಾರದು. ಒಯ್ಯುವ ವ್ರಸಂಗ ಬಂದರೆ ಪುನಃ ಹೊಸ ಗಟ್ಟಿಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ವಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡವರನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಾ ಆಗಲೀ ತರಬಾ ರದು ಹಾಗೂ ಒಯ್ಯಬಾರದು. ಈ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಲಿಂಗ-ಮಂತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಗುರುಮೂರ್ತಿಗಳಿಂದ ಮಂತ್ರ ಪೂತ ವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲದೆ ಕಂಡ ಕಂಡ ಗುರುಗಳಿಂದ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿಸಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ದುಡ್ಡಿನ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅದು ಶುದ್ಧವಾಗಲಾರದು. ಆದ ಕಾರಣ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಹಸ್ತಕಮಲದಿಂದ ಶುದ್ಧವಾದ ಭಸ್ಮವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ನಂತರ ಅದನ್ನೇ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಪುನೀತರಾಗ ಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅಂಥ ಭಸ್ಮವನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಪೂಜ್ಯ ಭಕ್ತಿ- ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಹೊಸ ಭಸ್ಮಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮ

ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ವಿಭೂತಿಯ ಮಹಾತ್ಮೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರವಾದ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಮೋಕ್ಷವ್ರದಾಯಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಅದರ ಕಾರಣ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ತಯಾರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯು ನಮ್ಮ ವೀರಶೈವ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಆ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಶ್ರಮವಾದಾಗ್ಯೂ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಸ್ವಂತ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಧನ್ಯರಾಗಬೇಕಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮವನ್ನೂ ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸ್ತು.

ವೀರಶೈವರ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ (೧) ಆಂತರಿಕ ಅಷ್ಟಾವರಣವೆಂದೂ, (೨) ಬಹಿರಂಗ ಅಷ್ಟಾವರಣವೆಂದೂ ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಆಂತರಿಕ ಅಷ್ಟಾವರಣ ಶುದ್ಧತೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಬಹಿರಂಗ ಅಷ್ಟಾವರಣದ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವಂತೆ ಭಸ್ಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವದು ೧) ಸೋವಾಧಿಕ, ೨) ನಿರೋವಾಧಿಕ ಹೀಗೆ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ.

ಆ ದಿವ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪನಾದ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿಯು (ಶಿವನ) ತೇಜಸ್ಸಿಗೆ ನಿರುಪಾಧಿಕವೆಂದೂ, ಅದೇ “ಚಿದ್ಭಸಿತ”ವೆಂದೂ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಯಾವ ಶಿವನ ದಿವ್ಯ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ವಡೆಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಿರಷ್ಟಾವರಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಭಸ್ಮವು ಸೋಪಾಧಿಕವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಶಿವನ ಸದ್ಯೋಜಾತಾದಿ ಪಂಚ ಮುಖಗಳಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಕಪಿಲಾದಿ ವರ್ಣಗಳ ನಂದೆ-ಭದ್ರೆ ಮೊದಲಾದ ಪಂಚ ಗೋವುಗಳ ಸೆಗಣಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಭಸ್ಮವೇ ಸೋಪಾಧಿಕವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಇಂಥ ಯಾವ ಸೋವಾಧಿಕ ಭಸ್ಮವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ೧) ಕಲ್ಪ, ೨) ಅನುಕಲ್ಪ, ೩) ಉಪಕಲ್ಪ, ೪) ಅಕಲ್ಪವೆಂದು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿವೆ.

೧) “ಕಲ್ಪ” ಭಸ್ಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ರೀತಿಯು:- ಗೋವುಗಳ ಗೋಮವನ್ನು (ಆಕಳುಗಳ ಶೆಗಣಿಯನ್ನು) ಭೂಮಿಗೆ (ನೆಲಕ್ಕೆ) ಬೀಳದಂತೆ ಅಂತರವಾಗಿಯೇ ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ವಾಮದೇವ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಉಂಡೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತತ್ಪರುಷ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಒಣಗಿಸಿ, ಅಘೋರ ಮಂತ್ರದಿಂದ; ಶಿವ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮೂಲ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸೋಸಿ ತಯಾರ ಮಾಡುವದೇ ಕಲ್ಪಭಸ್ಮವೆನಿಸುವದು.

೨) “ಅನುಕಲ್ಪ” ಭಸ್ಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮ:- ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಾಕುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ತಂದು ಅಘೋರ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿ, ಶಿವ ಮಂತ್ರದಿಂದ ನೋಸಿ ತಯಾರಪಡಿಸುವದೇ ಅನುಕಲ್ಪ ಭಸ್ಮವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

೩) “ಉಪಕಲ್ಪ” ಭಸ್ಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮ:- ಅಂಗಡಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಲ್ಪಡುವ ಭಸ್ಮದ ಗಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಪುಡಿ ಮಾಡಿ, ನೋಸಿ ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದ ಕಲಿಸಿ, ಉಂಡೆ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮೇಲಿನ ಕ್ರಮದಂತೆ ಸುಟ್ಟು ನೋಸಿ ತಯಾರಮಾಡುವದೇ ಉಪಕಲ್ಪ ಭಸ್ಮವೆನಿಸುವದು.

೪) “ಅಕಲ್ಪ” ಭಸ್ಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮ:- ಮಂತ್ರವಿಧಾನ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರು ಯಾರೇ ಆದರೂ ಗೋಮಯವನ್ನು ತಂದು ಮಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಸುಟ್ಟು ತಯಾರು ಮಾಡುವದೇ ಅಕಲ್ಪ ಭಸ್ಮವೆನಿಸುವದು. ಈ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಭಸ್ಮದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಕಲ್ಪ ಭಸ್ಮವು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು.

ಭಸ್ಮದ ಪಂಚ ನಾಮಗಳೂ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗಗಳು

ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮುಖದಿಂದ ೧) ಶಿವನ ಪಂಚಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾದ “ನಂದೆ” ಎಂಬ ಕಪಿಲ ವರ್ಣದ ಅಂದರೆ ಗೋರೋಚನ ಬಣ್ಣದ ಆಕಳು ಜನಿಸಿದ್ದು, ಅದರ ಶಗಣೆಯ ಬೂದಿಯಿಂದ ತಯಾರಾದದ್ದಕ್ಕೆ “ವಿಭೂತಿ” ಎನ್ನುವರು. ಇದು ಅಣಿಮಾಧ್ಯಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರದವಾದುದರಿಂದ ಶಿವಮೂರ್ತಿಯ ನಿತ್ಯಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

೨) ಶಿವನ ಎರಡನೆಯದಾದ ವಾಮದೇವ ಮುಖದಿಂದ ಭದ್ರೆಯೆಂಬ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದ (ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ) ಆಕಳು ಜನಿಸಿದ್ದು ಅದರಶಗಣೆಯ ಬೂದಿಯಿಂದ ತಯಾರಾದುದಕ್ಕೆ “ಭಸಿತ”ವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಇದು ಶಿವತತ್ವ ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಗುರು-ಜಂಗಮ-ಪಾದಮೂರ್ತಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

೩) ಶಿವನ ಮೂರನೆಯದಾದ ಅಘೋರ ಮುಖದಿಂದ “ಸುರಬಿ”ಯೆಂಬ ಧವಲ ವರ್ಣದ ಅಂದರೆ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಆಕಳು ಜನಿಸಿದ್ದು, ಅದರ ಶಗಣೆಯ ಬೂದಿಯಿಂದ ತಯಾರಾದದ್ದು “ಭಸ್ಮ”ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ವಾಪ ಕ್ಷಯವಾಗುವದು.

೪) ಶಿವನ ನಾಲ್ಕನೆಯದಾದ ತತ್ಪರುಷ ಮುಖದಿಂದ ಸುಶೀಲೆಯೆಂಬ ಧೂಮ್ರ ವರ್ಣದ ಅಂದರೆ ಕಪ್ಪು-ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ ಕೂಡಿದ ಆಕಳು ಜನಿಸಿದ್ದು, ಅದರ ಶಗಣಿಯ ಬೂದಿಯಿಂದ ತಯಾರಾದುದಕ್ಕೆ “ಕ್ವಾರ”ವೆಂಬ ಹೆಸರು. ಇದರಿಂದ ಸರ್ವ ಸಂಕಟಗಳು ನಿವಾರಣೆ ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

೫) ಶಿವನ ಐದನೆಯದಾದ ಈಶಾನ್ಯ ಮುಖದಿಂದ ಸುಮನವೆಂಬ ರಕ್ತವ ರ್ಣದ(ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ) ಆಕಳು ಜನಿಸಿದ್ದು ಅದರ ಶಗಣಿಯಿಂದ ತಯಾರಾದುದಕ್ಕೆ “ರಕ್ಷಿ”ವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವದು. ಇದರಿಂದ ಭೂತ-ವ್ರೇತಾದಿಗಳ ಭಯ ನಿವಾರಣೆ ಹಾಗೂ ನಾಶವಾಗುವದು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದನ್ನು ನೋಕ್ಷಕಾ ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುವದು.

ಭಸ್ಮದ ಉಂಡಿಗಳನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ

ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಕಲ್ಪಾದಿ ನಾಲ್ಕು ವ್ರಕಾರದ ಭಸ್ಮಗಳನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಬೂದಿಯನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಒಂದು ತಿಳುವಾದ ಶುದ್ಧ ಅರಿವೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಶೋಧಿಸಬೇಕು ಹೀಗೆ ಶೋಧಿಸಿದ ಬೂದಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಒರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುಟ್ಟಿ, ಮತ್ತೆ ಶೋಧಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಎರಡನೇ ಸಾರೆ ಶೋಧಿಸಿದ ಬೂದಿಯನ್ನು ಮಡಿ ನೀರಿ ನಿಂದ ತಿಳುವಾದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಲಪಿಗಳಂತೆ ಮಾಡಿ, ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹರಡಿ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಒಣಗಿದ ಹಲಪಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕುಟ್ಟಿ ಶೋಧಿಸಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಕಾರಗಳ ಉಂಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಒಣಗಿಸಲು ಅವು ಶುದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಶುಭ್ರವಾದ ಭಸ್ಮದ ಗಟ್ಟಿಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ಬಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಸುಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಒಣ ಗಿಸುವದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು.

ದೀಕ್ಷಾ-ಶಿಕ್ಷಾ-ಜ್ಞಾನ-ಭಸಿತಗಳನ್ನು

ಸಿದ್ಧ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ

೧) ಶಿವಮಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬೂದಿಯನ್ನು ಮೂಲ ಮಂತ್ರ ದಿಂದ ಶೋಧಿಸಿ ಕೇವಲ ಸದ್ಗುರು ವಾದೋದಕವನ್ನು ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ ತಯಾರ ಮಾಡಿದ ಘಟ್ಟಿಗಳು ದೀಕ್ಷಾ ಭಸ್ಮದ ಗಟ್ಟಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

೨) ಮೇಲಿನಂತೆ ಶಿವಮಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬೂದಿಯನ್ನು

ಕೇವಲ ಸದ್ಗುರು ಪಾದೋದಕ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗವಾದೋದಕಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸಿ, ತಯಾರ ಮಾಡಿದ ಘಟ್ಟಗಳು “ಶಿಕ್ಷಾಭಸ್ಮ”ದ ಗಟ್ಟಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

೬) ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನ ವಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ತಯಾರ ಮಾಡಿದ ಘಟ್ಟಗಳುನ್ನು ಪುನಃ ಲಿಂಗ ವಾದೋದಕ-ಜಂಗಮ ವಾದೋದಕದ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಣಮಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧ ಮಾಡಿದ ನಂತರ “ಜ್ಞಾನ ಭಸ್ಮ”ವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇದೇ “ಕ್ರಿಯಾಭಸ್ಮ”ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು.

ಭಸ್ಮವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮೂರು ಕ್ರಮಗಳು

ವೀರಶೈವರು ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ. ೧) ಭಸ್ಮಸ್ನಾನ ಧಾರಣ ಕ್ರಮ ೨) ಉದ್ಘಾತನ ಕ್ರಮ ೩) ಧಾರಣವೆಂಬ ಕ್ರಮ ಇವುಗಳ ಧರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಡುವದು.

೧) ವೀರಶೈವನು ಶುದ್ಧ ನೀರಿನಿಂದ ಝಳಕ ಮಾಡಿ, ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಯುಟ್ಟು ಯೋಗ್ಯ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನಂತರ ಪ್ರಣಾಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ನಂತರ ಭಸ್ಮಸ್ನಾನದ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಎಡಗೈಯ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಆ ಕೈಯನ್ನು ಬಲದೊಡೆಯಮೇಲಿಟ್ಟು ಅದರಮೇಲೆ ಬಲಹಸ್ತವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಮೂಲಮಂತ್ರದಿಂದ ಎಂಟುಸಲ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ಆ ನಂತರ “ಈಶಾನ” ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಸ್ತಕಕ್ಕೂ ತತ್ಪುರುಷ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮುಖಕ್ಕೂ, ಅಘೋರ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಹೃದಯಕ್ಕೂ, ವಾಮದೇವ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಗುಹ್ಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ, ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವಾದಗಳಿಗೂ, ಧರಿಸಿ, ಪ್ರಣಮಾಕ್ಷರಗಳ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಲೇಪನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಭಸ್ಮಸ್ನಾನವೆನ್ನುವರು. ಮತ್ತು ಇದೇ ಆಗ್ನೇಯಸ್ನಾನವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು.

೨) ಭಸ್ಮದ ಗಟ್ಟಿಗೆ ಏಳುಸಾರೆ ಮೂಲ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗಕ್ಕೆ ಲೇಪನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಉದ್ಘಾತನ ಕ್ರಮವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

೩) ಈ ಮೂರನೆಯದಾದ ಧಾರಣ ಕ್ರಮವನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ತ್ರಿಪುಂಡ ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಅದರಂತೆ ಭಸ್ಮಧಾರಣಮಾಡುವ ಕಮ್ರಕ್ಕೆ ಧಾರಣ ಕ್ರಮವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಭಸ್ಮವನ್ನು ಧರಿಸುವ ದೇಹದ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆ. ವೀರಶೈವನು ಸದಾ ಭಸ್ಮಧಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿ ವ್ರಾತಕಾಲ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲ, ಸಾಯಂಕಾಲ ಈ ಕಾಲತ್ರಯದಲ್ಲಾದರೂ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಭಸ್ಮದ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಇದು ಹಲಕೆಲವಸಗೆ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಲಂಪಟದಲ್ಲಿ ಸಮಯದ ಅಭಾವದ ಮೂಲಕ ಅಸಾಧ್ಯವೆನಿಸುವದು. ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಇಂಥ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಭಸ್ಮದ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಸದುಪಯೋಗವಾಗಿ, ಅವುಗಳ ಧಾರಣೆಯಿಂದ ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜವೇ ಮೋಕ್ಷ ಹೊಂದಲೆಂಬ ಅತ್ಯುಚ್ಚಭೈಯದಿಂದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಹಾನಗಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಕುಮಾರ ಮಹಾ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದ “ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ”ದಲ್ಲಿ ಉಪರೋಕ್ತ ವಿವರಿಸಿದ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ತಯಾರಾದ ಸಕಲ ತರದ ಭಸ್ಮಗಳು ಇಂದಿಗೂ ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ, ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ವೀರಶೈವರು ಧನ್ಯರಾಗಬೇಕು. ಮತ್ತು ಸಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ “ಶಿವದಾರ ಲಿಂಗುಗಳೂ” ಸಹ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತರಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಶುದ್ಧ ಕ್ರಿಯೆಯೆನಿಸುವದಲ್ಲದೆ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವೆಂದೆನಿಸುವದು.

ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣ- ಕ್ರಮ- ವಿಚಾರವು

ಧಾರಯೇತ್ಸರ್ವಕಾಲಂತು ರುದ್ರಾಕ್ಷಂ ಶಿವಪೂಜಕಃ |

ಏವಂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರೀಯಃ ಸರ್ವ ಕಾಲೇತು ತರ್ತತೇ ||

ತನ್ಯ ಪಾಪಕಥಾನಾಸ್ತಿ ಮುಡಸ್ಯಾಪಿ ನ ಸಂಶಯಃ ||

(ಶಿವಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿ)

ಎಂಬಂತೆ ಶಿವಪೂಜಾ ಧುರೀಣನು ಸರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ರುದ್ರಾಕ್ಷವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ಎಂಥ ಮೂಢನಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಪಾಪಾದಿಗಳು ಸ್ವರ್ಶ ಸಹ ಮಾಡಲಾರವು. ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣದ ನಂತರವೇ ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಪೋಣಿಸಿ ಮಾಲೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿ

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಸಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಪೋಣಿಸಿದ ಮಾಲೆಯು ಸಿದ್ಧಿ ದಾಯಕವಾಗದೇ ನಿಷ್ಫಲದಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಈ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡುವದು ಹೇಗಂದರೆ:— ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಖವನ್ನು; ಪೃಷ್ಠಕ್ಕೆ ಪೃಷ್ಠವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರುದ್ರಗಂಟು ಅಂದರೆ ಎರಡು ಸುತ್ತಿನ ೩ ಗಂಟು ಹಾಕುತ್ತ ಪೋಣಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಮಾಲಿಕೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಯದು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿರಬೇಕು. ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು

ದಪ್ಪನಾದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಪೋಣಿಸಿ ಮಾಲಿಕೆಯು ಮುಗಿದ ನಂತರ ಆರಂಭದ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ದಾರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಗಿದು ಕೂಡಿಸಿ ಮೇಲಿನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯೊಂದನ್ನು (ಇದಕ್ಕೆ ತೋರುಮುಣಿಯನ್ನುತ್ತಾರೆ.) ಎರಡು ಎಳೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಣಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ರುದ್ರಗಂಟು ಹಾಕಬೇಕು. ಜಪ ಮಾಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಬೇರು ಮುಣಿಯನ್ನು ಎರಡು ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣ ಬಿಟ್ಟು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ೧-೮ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳುಳ್ಳ ಜಪ ಮಾಲೆ ಮಾಡಿ ತಯಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಸರಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ತಯಾರಿಸಿದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ ಸರವನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ವಂಚಾಮೃತದಿಂದ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬಾರದು. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ್ದ ಸರದಿಂದ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಅಲಿಂಗಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸಬಾರದು. ಎಡಗೈಯಿಂದ ಮುಟ್ಟಬಾರದು. ಪೂಜಿಸಬೇಕಾದರೂ ಬಲಹಸ್ತದಿಂದಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಕೆಳಗಿನ ಅವಯವಗಳಿಗೂ ಮುಟ್ಟಬಾರದು. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಇಡಬಾರದು. ಅಪವಿತ್ರ ಕೈಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಅಲಿಂಗಿಗಳು ಮುಟ್ಟಬಾರದು. ರೇಲ್ವೆ, ಮೋಟರುಗಳಲ್ಲಿ ವೈದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಸಂಚಾಮೃತದಿಂದ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರ ಜಪದಿಂದ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಹೊಂದಿ ಅದರಿಂದ ಪುನಃ ನಿತ್ಯ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಆ ಸರವು ಕಲಾರಹಿತವಾಗಿ ಜಪಿಸಿದ ಮಂತ್ರವು ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿ ಉಗ್ರ ಸ್ವರೂಪ ಹೊಂದುವದು.

ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜಪಿಸುವ ಕ್ರಮ.

ಜಪಮಾಲಿಕೆಯ ಮೇರು ಮುಣಿಯನ್ನು ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಅಂಗುಷ್ಠ ಅನಾಮಿಕ ಮಧ್ಯೆ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಒಂದೊಂದೇ ಮುಣಿಯನ್ನು ಅರ್ಧ ಸಹಿತವಾಗಿ ಮಂತ್ರದೊಡನೆ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಎಳೆಯ ಬೇಕಲ್ಲದೆ ಮನಬಂದಂತೆ ಎಳೆಯಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಮದದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲವೇ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಹೋಗಿ ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಪುನಃ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಜಪ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಹಲಕೆಲವು ಜನರು ಡಾಂಭಿಕಕ್ಕಾಗಿ, ಜಪದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅರಿಯದೇ ಜಪಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ತೋರು ಬೆರಳಿನ (ತರ್ಜನೀ ಬೆರಳಿನ) ಮೇಲೆ

ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೆಬ್ಬರಳಿನಿಂದ ಸಾಕಾಗುವ ವರೆಗೂ ಏಳದೇ ಎಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೇರು ಮಣಿಯು ವಿರಾಮ ಹೊಂದದೆ ಒಂದೇ ಸವನೆ ತಿರುಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲ ಜನರ ಜವನು ಲೆಬ್ಬಿವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆದು ಪ್ರಸಾದವು ಸಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಮುಗಿಯುವ ರೂಢಿಯುಂಟು. ಇಂಥವರಿಗೆ ಯಮದೇವನು ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವನೋ ಎಂಬುದು ಆ ಶಿವನೇ ಅರಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು?

ಧಾತ್ರೀ ಫಲವ್ರಮಾಣಂ ಯಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಮೇತದುದಾ ಹೃತಂ ।

ಬದರೀ ಫಲ ಮಾತ್ರಂಚ ಮಧ್ಯಮಂ ವ್ರೌಚ್ಛತೇ ಬುಧೈಃ ॥

ಅಧಮಂ ಚಣಕಾಕಾರಂ ಪ್ರಶ್ರಿಯೈಷಾಮಯೋದಿತಾ ॥

ಅರ್ಥ:— ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಷ್ಟೇ ಗಾತ್ರವುಳ್ಳ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವು ಗಳು. ಎಲಚೀಕಾಯಿ ಅಂದರೆ ಬೋರೇ ಹಣ್ಣಿನಷ್ಟು ಗಾತ್ರವುಳ್ಳವು ಮಧ್ಯಮ ವಾದವು. ಕಡಲೆಯ ಕಾಳಿನಷ್ಟು ಗಾತ್ರವುಳ್ಳವು ಅಧಮ (ಕನಿಷ್ಠ) ವಾದವುಗಳು. ಆದ ಕಾರಣ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ವ್ರಮಾಣ ಗಾತ್ರವುಳ್ಳ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಜಪ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು.

ಕರಸೀರಾರ್ಚನಂ ಕುರ್ಯಾದಾಗಮೋಕ್ತ ವಿಧಾನತಃ ।

ಕರಸ್ಥಲ ಗತಂ ಲಿಂಗವಾಮತಃ ಕೃತ ಗೋಮುಖಮಂ ॥

ಎಂಬ ವೀರಶೈವ ಕೌಸ್ತುಭಗ್ರಂಥ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ (ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣ ನಂತರ) ಇಷ್ಟಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕರಡಗಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದು ಎಡಗೈ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಎಡಗಡೆಗೆ ಲಿಂಗುವಿನ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಅಂದರೆ ವಾಮಗೋಮುಖ ವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾಡ ಬೇಕು.

ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಕೂಡಲೇ ಲಿಂಗುವಿಗೆ ಭಸ್ಮ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಧರಿಸದೆ ನಾವೇ ಮೊದಲು ಧರಿಸಬಾರದಂಬ ಅಶುದ್ಧ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಕರಡಗಿಯಿಂದ ಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಆರಂಭ ಮಾಡುವರು. ಭಸ್ಮ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಹೀಗೆ ಅನುಂಗಲದೇಹಿಗಳಾಗಿ, ಆ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ಬಹು ಅಯೋಗ್ಯಕರವಾದ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವರಿಗೆ “ಅಜಾಗಲಸ್ತನಸ್ಯೇವ ತಸ್ಯಜನ್ಮ ನಿರರ್ಥಕಂ” ಎಂಬಂತೆ ಯಾವ ಫಲವೂ ದೊರಕದಂತೆ ಆಡಿನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಜೋತಾಡುವ ಎರಡು ಮೊಲೆ

ಗಳಂತೆ ಶಿವಪೂಜೆಯ ಫಲವು ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿ, ಶಿವಪೂಜಕನ ಜನ್ಮವು ನಿರರ್ಥಕವಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿವಪೂಜಕನು ಮೊದಲು ತಾನು ಭಸ್ಮ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ರುದ್ರನಾಗಿ ಅಂದರೆ ಶಿವನ ಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ ಶಿವನನ್ನು (ರುದ್ರನನ್ನು) ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಂಕರ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಶಿವನ ಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು

ರುದ್ರೋ ಭೂತ್ವಾ ಯಜೇದ್ರುದ್ರಂ ನಾರುದ್ರೋ
ರುದ್ರಮರ್ಚಯೇತ್ |

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿ ಸರುದ್ರೋನಾ ತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||

ಎಂಬಂತೆ ರುದ್ರನಾಗಿ ರುದ್ರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ರುದ್ರನಾಗದೆ ರುದ್ರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬಾರದು. ರುದ್ರನಾಗಿ ರುದ್ರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ, ಅಂದರೆ ಶಿವನ ಸ್ವರೂಪ ಧಾರಣ ಮಾಡಿ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ ವೀರಶೈವನು ನಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿವನೇ ಆಗುತ್ತಾನೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಲಿಂಗದಡಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರ್ಯನ್ನಿಡಬಾರದು

ಮಮಾಸನಂ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಂ ಮಾ ಕುರ್ವೀತ ಕದಾಚನ |
ಯದಿ ಮೋಹತ್ಕುತೇ ಯೋಽಪಿ ಮದ್ದೋಹಿಸನ ಸಂಶಯಃ ||

ಹಲ ಕೆಲವರು ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಲ್ವಪತ್ರ್ಯ ದಳವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಬಿಲ್ವದಳವನ್ನು ಲಿಂಗದಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕರಡಗಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವದು ಈ ಉಭಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಯೋಗ್ಯವಾದವುಗಳಲ್ಲ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಮಾಕ್ಷರವನ್ನು ಬರೆದು ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಬಿಲ್ವ ಪತ್ರವನ್ನು ಎಂದೂ ಆಸನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಜ್ಞಾನ ದಿಂದ ಮಾಡಿದರೂ ಮರಿವೆಯಾದರೂ ಅದು ಶಿವದ್ರೋಹವಾಗುವದು. ಕಾರಣ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನಾ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಗಂಧಾಕ್ಷತ ಪತ್ರ-ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮ.

ಮಧ್ಯಮಾ ನಾಮಿಕಾ ಮಧ್ಯೇ ವುಷ್ಪಂ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |
ಅಂಗುಷ್ಟ ತರ್ಜನೈ ಗ್ರಾಭ್ಯಾಂ ನಿರ್ಮಲೈವ ನೋದಯೇತ್ ||

ಎಂಬ ಕ್ರಿಯಾಸಾರ ಗೃಂಧೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಕೇವಲ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಧರಿಸಬೇಕು. ಪತ್ರ-ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಮ-ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಧರಿಸಬೇಕು ಕೊನೆಗೆ ಅಂಗುಷ್ಠ ತರ್ಜನೀ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ನಿರ್ಮೂಲ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು.

ಪುಷ್ಪ ಮೂರ್ಧ್ವಮುಖಂ ಯೋಜ್ಯಂ ಪತ್ರಂ ಯೋಜ್ಯಂ |

ತ್ವದೋ ಮುಖಂ | ನಲಂತು ಸಂಮುಖಂ ಯೋಜ್ಯಂ ಯಥೋತ್ಪನ್ನಂ

ತಥಾರ್ವಯೇತ್ ||

(ಉಕ್ತಂಚ ಸ್ತುಂದ ಪುರಾಣಂ)

ಎಂಬಂತೆ ಪುಷ್ಪ(ಹೂವು)ಗಳನ್ನು ಮೇಲು ಮುಖವಾಗಿಯೂ, ಪತ್ರಿಯನ್ನು ಕೆಳಮುಖವಾಗಿಯೂ, ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಇದಿರ್ಮುಖವಾಗಿಯೂ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ತುಂದ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಧರಿಸಬೇಕು.

ಏಕ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಧೂಪ-ದೀಪ ನೈವೇದ್ಯ-ತಾಂಬೂಲ-ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ನಮಸ್ಕಾರಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳ ಸಮರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ತನ್ನ ಎದುರಿನ ಸಮನೋಟದ ಸಮಾನವಾಗಿ ಲಿಂಗದ ಎಡಗೈಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ಅಂಗುಲ ವ್ರಮಾಣ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹಿಡಕೊಂಡು ರೆವೈಯನ್ನು ಬಡೆಯುವಂತೆ, ಪಿಳಕಿಸದಂತೆ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಚಲವಾದ-ಸ್ಥಿರವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನಿಂದ ಪದೇಶ ಹೊಂದಿದ ಶಿವ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಒಂದುನೂರಾ ಎಂಟು ಸಾರೆ ಅಥವಾ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಒಂದುನಾವಿರ ಸಾರೆ ಜಪಿಸಬೇಕು.

ಶಿವಲಿಂಗೇ ಮಗ್ನದೃಷ್ಟಿಂ ಶಿವಯೋಗಾತ್ತ ಮಾನಸಂ |

ಶಿವಮಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಕೃತಂ ಶಿವಜ್ಞಾನೀ ನವಾಚಾರ್ಯೇತ್ ||

ಜಪಕಾಲೇಚ ಜಪಿನಯೋ ವಾಚಯತಿ ಮೋಹತಃ |

ನತಸ್ಯ ನಿಷ್ಕೃತಿಃ ಶಕ್ಯಾಕರ್ತುಂ ವರ್ಷ ಶತೈರಪಿ ||

ಎಂಬಂತೆ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಂಥ, ಶಿವಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿದಂಥ ಹಾಗೂ ಶಿವಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಿರುವಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಜ್ಞಾನ ವಶದಿಂದ ಮಾತಾಡಿಸಿದರೆ ಅಂಥವನಿಗೆ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ವ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು ದೊರೆಯಲಾರವೆಂದು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಹೇಳುವ ಕಾರಣ ಮಂತ್ರ ಜಪದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿಸಬಾರದು.

ಮಂತ್ರ ಜಪ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ-ವಿಚಾರ

ಮಂತ್ರ ಜಪ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ೧೦೮ ರ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಮಾಲೆಯೇ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದೆಂದು ಹಿಂದೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಜಪ ಮಾಲೆಯಿಂದ ಜಪವನ್ನು ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಕೊಂಡು ಕ್ರಮವರಿತು ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಜಪಮಾಲಿಕೆಯಿಂದ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅಂಗುಲಿರೇಖಾ ಜಪವನ್ನು ಅಂದರೆ ಮಧ್ಯ ಅಥವಾ ಅನಾ ಮಿಕ ಬೆರಳಿನ ನಡುವಿನ ರೇಖೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜಪಮಾಡಿ ಜಪಸಂಖ್ಯೆ ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವಾದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಉಭಯ ವದ್ಧತಿಗಳೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಶಿವಪೂಜಕನು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಋಷಿ ದೇವತಾ ಛಂದಸ್ಸು ಬೀಜ-ಶಕ್ತಿ-ಕೀಲಕಾದಿಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಕರನ್ಯಾಸ-ದೇಹನ್ಯಾಸ ಅಂಗನ್ಯಾಸಾದಿಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜಪಿಸಬೇಕು. ಆಶ್ರಮದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನ್ಯಾಸಾದಿ ಕ್ರಮಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವವಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಆಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಕ್ರಮವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ಭೇದವನ್ನು ಮುಂದೆ ಶಿವಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಜಪಲಕ್ಷಣದ ಭೇದ ಹಾಗೂ ಫಲ ವಿಚಾರ

ಶಿವಪೂಜಕನು ಜಪದ ಲಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಭೇದವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕ್ರಮವರಿತು ಜಪಸಂಖ್ಯಾ ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಪಮಾಡೇಕು. ಹೀಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಂಖ್ಯಾಹೀನನಾಗಿ ಮತ್ತು ಗೊತ್ತು ಗುರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದ ಜಪದಿಂದ ಯಾವ ಫಲ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಲಾರದೆಂದೂ, ಅದು ರಾಕ್ಷಸರಿಗೆ ಲಭಿಸುವದೆಂದೂ “ವೀರಶೈವ ಕೌಸ್ತುಭ ಗ್ರಂಥ”ದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಜಪವು, ವಾಚಕ-ಉವಾಂಶು-ಮಾನಸವೆಂದು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ. ೧) ತನ್ನ ಸಮೀಪವಿದ್ದ ಜನಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಕೇಳುವಂತೆ ಜಪಿಸುವದಕ್ಕೆ “ವಾಚಕ” ಜಪವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕನಿಷ್ಠ ಫಲಕಾರಿಯಾದುದು.

೨) ಸಮೀಪದ ಜನರಿಗೂ ಕೇಳಿಸದಂತೆ ಕೇವಲ ತುಟಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತೋಚ್ಚಾರಣ ಮಾಡಿ ಜಪಿಸುವದೇ “ಉವಾಂಶು”ಜಪವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಧ್ಯಮ ಫಲಕಾರಿಯಾದುದು.

೩) ತುಟಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಾಡಿ ನಾಲಿಗೆಯ ತುದಿಯೂ ಅಗಳಾಡದಂತೆ ಕೇವಲ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಜಪಿಸುವದೇ “ಮಾನಸ”ಜಪವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಫಲಕಾರಿಯಾದುದು.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶಿವಾಗಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಜಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು ಆಗಮಗಳ ಮೇರೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಂತ್ರ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಜಪವನ್ನು “ಧ್ವನಿವಾಹಕ ಯಂತ್ರದಂತೆ” ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಪ್ರಮಾಣವಿದೆ.

ಗುರುಸ್ತಂತ್ರಶ್ಚ ಮಂತ್ರಶ್ಚ ಗೋಪನೀಯಃ ಪ್ರಯತ್ನತಃ |

ಪ್ರಕಾಶಾತ್ ಶಿದ್ಧಿ ಹಾನಿಃ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯಾಹ ಭಾಗವಾನ್ ಶಿವಃ ||

ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ಗುರುವನ್ನೂ, ತಂತ್ರವನ್ನೂ, ಮಂತ್ರವನ್ನೂ, ಅದಷ್ಟು ಗುಪ್ತವಾಗಿರಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶ ಮಾಡಿದರೆ ಬಯಲಿಗೆ ಮನಬಂದಂತೆ ಅನ್ಯರು ಕೇಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಫಲಶಿದ್ಧಿಯಾಗಲಾರದು. ಅದ ಕಾರಣ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸದೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಜಪಿಸುವುದು ಸದ್ಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಜಪಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಕಳಿಸುವಿಕೆ, ಸೀನುವಿಕೆ ಕ್ಯಾಕರಿಸುವಿಕೆ, ಸಿಟ್ಟು, ಗರ್ವ, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಲೆಕ್ಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಕಚಿತ್ತವಾಗಿ ಜಪಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಬೆಕ್ಕು, ನಾಯಿ ಮೊದಲಾದ ದುಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ, ಅಧಮರನ್ನೂ, ಆಚಾರಹೀನರನ್ನೂ, ಅಂತ್ಯಜರನ್ನೂ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದ ಭವಿಗಳನ್ನೂ ನೋಡಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನೋಡಿದರೆ ಆಚೆ ಮನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು.

ಲಿಂಪಪೂಜೆಯ-ಸಮಾಪ್ತಿ-ಕ್ರಮ-ವಿಚಾರ.

ಪರಮಪಾವನವಾದ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದ ಜಪವು ಮುಗಿದ ನಂತರ ಲಿಂಗದ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲಿರುವ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಮಜ್ಜನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಶಂಭು ವಾದೋದಕವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ, ಮಡಿ ಮಾಡಿದ ಉದಕದ ಸಾವಡದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪ ಸಹಿತವಾಗಿ ಕರಡಿಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪುನಃ ಕೈಗಳಿಗೆ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿ ಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಗಳ ಲೋಪಾದಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕ್ಕಾಗಿ ಹನ್ನೊಂದು ಸಾರೆ ಮೂಲ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು “ಪೂಜನಮಿದಂ ಶಿವಾರ್ಪಣಂ ಭೂಯಾತ್” ಎಂದು ಕಿರುಬೆರಳಿನ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಕೊನೆಗೆ “ತರ್ಪಣ”ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವದು.

ಇನ್ನು ಹಲಕೆಲವರು ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಕಂಡ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಧರಿಸಿದ ಪತ್ರ-ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳನ್ನು (ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು)ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಇದು

ಮಹಾದ್ರೋಹವೆನ್ನಿಸುವದು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಬಚ್ಚಲದಲ್ಲಿ ಚಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಇದೂ ಅಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ಆದರೆ ಶಿವನಷ್ಟೇ ಪೂಜ್ಯತ್ವವು ನಿರ್ಮಾಲ್ಯದಲ್ಲಿರುವದು. ಆದ ಕಾರಣ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ಮಜ್ಜನ ವಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಒಂದು ತಗ್ಗು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಾಗಲೀ ಹಾಕ ಬೇಕು ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ ಇಂದ್ರನಿಗೆ-ದೂರ್ವಾಸ ಋಷಿಯು ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪದಿಂದ ಘಟಿಸಿದ ಹೀನಾವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ತಪಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಪುಷ್ಪದಂತನು ಶಿವ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ದಾಟಿದ ಮೂಲಕ ಆ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದು ಕೊಂಡು ಆಚರಿಸುವದುತ್ತಮವು.

ಶಿನಾರ್ಪಿತ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವು-ನಿಷಿದ್ಧವಲ್ಲ

ಅಭಿಷೇಕ ವಾತ್ರೆಯನ್ನಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಮಜ್ಜನಸಾಲೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೆ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನಾಗಲೀ ಮುಟ್ಟಿದಕೂಡಲೇ ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರೂಢಿಯಿರುವದರಿಂದ, ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವು ನಿಷಿದ್ಧವೆಂದು ಅನೇಕ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯವು ಅರ್ಪಿತವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, ಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾಗದಿದ್ದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವದರಿಂದ ಅರ್ಪಿತ—ಅನರ್ಪಿತ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅನರ್ಪಿತ ವಸ್ತುಗಳು ಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಪಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಅನರ್ಪಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಬಾರದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಕೈಯನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವದಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಂದು ಯಾವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನಿಜವಾದ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವು ನಿಷಿದ್ಧವಲ್ಲೆಂದು ಅಳವಾಗಿ ಅರಿತು ಕೊಂಡು ಆಚರಿಸಬೇಕು.

ಊಟಮಾಡುವಿಕೆ-ನೀರು ಕುಡಿಯುವಿಕೆಯು-ವಿಚಾರ.

ರುದ್ರೇಣಾತ್ ಮಶ್ನಂತಿ ರುದ್ರೇಣ ಪೀತಂ ಪಿಬಂತಿ |
 ರುದ್ರೇಣಾ ಘ್ರಾತಂ ಜಘಂತಿ ತಸ್ಮಾದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ |
 ಪ್ರಶಾಂತ ಮನಸೋ ವಿದ್ವಾಂಸೋ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಮೇವ ಭಕ್ಷಯಂತಿ ||
 (ಜಾಬಾಲ ಶ್ಲೋಕ)

ವೀರಶೈವ ದಶರತ್ನ

ಶಿವಪೂಜಕನು ತನ್ನ ಶಿವಲಿಂಗಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ತಾನು ಉಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ಯಾವತ್ತೂ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು (ಉಟದ) ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲೇ ನೀಡಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿ ಜಲವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಉಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾದದ್ದನ್ನೇ ವೀರಶೈವನು ಉಣ್ಣಬೇಕು ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಮೂಸಿನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಶೈವಿಯ ವಚನವದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಂತ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ವೀರಶೈವನು ತನ್ನ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿತ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೇ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅದು ದುರ್ಗತಿಗೆ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದೇ ಉಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಉಟ ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಕಾದಿಗಳನ್ನು ಭೋಜನ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು “ಕಾರ ಶ್ರುತಿಯು” ವಚನವದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವೀರಶೈವನು ಶಿವಾರ್ಪಿತ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೇ ಸದಾ ಉಟ ಮಾಡಿ ಸದ್ಗತಿಗೆ ಕಾರಣನಾಗಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೂ ಸಹ ಇದರಂತೆ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರು ಹಾಗೂ ವತಿದೇವನು ಉಟ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಎಂದೂ ಮಾಡದೆ ಅವರಿಗೂ ಅತಿಥಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೂ ನೀಡಿ ತೃಪ್ತಿಸಿಡಿಸಿ, ತದನಂತರ ತಾವು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಉಟ ಮಾಡಬೇಕು.

ನೀರು ಕುಡಿಯುವಿಕೆಯ ವಿಚಾರ.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಾಮಹಸ್ತೇನ ಯತ್ತೋಯಂ ಪಿಬತಿದ್ವಿಜಃ |

ಸುರಾವಾನೇನ ತತ್ತಲ್ಯಂ ಮನುರಾಹ ವ್ರಜಾಪತಿಃ ||

ಎಂಬಂತೆ ಉಟವಾದ ಕೂಡಲೆ ಅಥವಾ ಉಟ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾವದೇ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಾದರೂ ಎಡಗೈಯನ್ನೆತ್ತರಿಸಿ ನೀರು ಕುಡಿಯಬಾರದು. ಹೀಗೆ ಕುಡಿದರೆ ಅದು ಸುರಾವಾನ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುವದೆಂದು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಧಾಲಿಯಲ್ಲಿ ತಂಬಿಗೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಕೊನೆಗೆ ಆಧಾಲಿಯನ್ನು ಗಂಗಾಳದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತದನಂತರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೆಳಗಿ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕು.

ತಾಂಬೂಲ ಸ್ವೀಕೃತ ಕ್ರಮ ವಿಚಾರ.

ಪರ್ಣಮಾಲೇ ಭವೇದ್ವ್ಯಾಧಿಃ ಪರ್ಣಾಗ್ರೇಚಾದಿ ಸಂಭವಃ |

ಚೂರ್ಣಂ ಪರ್ಣಂ ಹರತ್ಯಾಯುಃ ಶಿರಾ ಬುದ್ಧಿ ವಿನಾಶಿನೀ |

ತಸ್ಮಾದ್ ಗ್ರಂಚ ಮೂಲಂಚ ಶಿರಾ ಜೈವ ವಿರೇಷತಃ |

ಚೂರ್ಣಂ ಪರ್ಣಂ ವರ್ಜಮಿತ್ವಾ ತಾಂಬೂಲಂ ಖಾದಯೇನ್ನ ರಃ ||
 ಅಖಂಡಿತಂಚ ಕಮುಕಂ ಪರ್ಣಮಕ್ಷಾಲತಂ ತಥಾ |
 ಅಶೋಧಿತಂ ತಥಾ ಚೂರ್ಣಂ ಭಕ್ಷಯನ್ ಸರ್ವ ದೋಷ ಭಾಕ್ ||
 ಅನಿಧಾಯ ಮುಖೇ ಪರ್ಣಂ ಪೂಗಾನ್ ಖಾದತಿ-ಯೋ ನಃ |
 ಸನ್ನ ಜನ್ಮದ್ರಿದ್ರಃ ಸ್ಯಾನ್ನ ರಕೇಷು ನಿಮಜ್ಜತಿ ||
 ಚೂರ್ಣಮಂತರ್ನಕುರ್ವೀತ ನಬಹಿಶ್ಚಾವ ಕುಶನಂ |
 ವ್ರಾತಃಕಾಲೇ ಫಲಾಧಿಕ್ಯಂ ಚೂರ್ಣಂ ಮದ್ಯಂದಿನೇಽಧಿಕಂ ||
 ಸಾಯಂ ಪರ್ಣಸ್ಯಚಾಧಿಕ್ಯಂ ತ್ರಿದಾ ತಾಂಬೂಲ ಭಕ್ಷಣಂ ||

(ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತ ಫಲಗ್ರಂಥ)

ಉಟಿನಾದ ಮೇಲೆ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಬಹು ಅನರ್ಥಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

ಎಲೆಯ ತುಂಬು ಹಾಗೂ ತುದಿಯು ರೋಗವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದೆಂದೂ ಕೇವಲ ಸುಣ್ಣದ ಎಲೆಯು ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ವಿನಾಶಗೊಳಿಸುವದೆಂದೂ ಎಲೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಕಡ್ಡಿಯಂತೆ ಇರುವ ನಾಡಿಯೆಂಬ ಕಸರು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದೂ, ಮೇಲಿನ ವಚನದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಒಡೆಯ ದಿದ್ದ ಅಡಿಕೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ತೊಳೆಯದೇ ಇದ್ದ ಎಲೆ ಶೋಧಿಸದಿದ್ದ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಎಲೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ತಿನ್ನಬಾರದು. (ಕೇವಲ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುವದು ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾನಿಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪುರುಷನ ವೀರ್ಯವು ನೀರಾಗುವದೆಂದೂ, ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯಳ ರೇತಸ್ಸು ನಾಶವಾಗುವದೆಂದೂ ಆರೋಗ್ಯವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಧಾರ್ಮಿಕರೂ ಸಹ ಒಂದು ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.) ಕೇವಲ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ತಿಂದರೆ ಸಪ್ತ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ದರಿದ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸುವನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಎಲೆಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚದೆ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಅಡಿಕೆಯನ್ನೂ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕ್ಕೆ ಸುಣ್ಣವನ್ನೂ, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲೆಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಸ್ಮೃತಿ ಗ್ರಂಥಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು.

ಯಾವ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು

“ತರ್ಜನ್ಯಾ ಚೂರ್ಣಮಾದಾಯ ಪತ್ರಸ್ಯೋವರಿಯೇತ್”

ಎಂಬಂತೆ ತರ್ಜನೀ ಬೆರಳಿನಿಂದ (ತೋರು ಬೆರಳಿನಿಂದ) ಸುಣ್ಣವನ್ನು ತೆಗೆ

ದುಕೊಂಡು ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಅದರ ತರ್ಜನೀ ಬೆರಳಿನ ಹೊರ ತಾಗಿ ಅನ್ಯ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಹಚ್ಚಬಾರದು. ಕೆಲವರು ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನಿಂದ ಹಚ್ಚುವರು ಹಾಗೆ ಹಚ್ಚಬಾರದು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸುಣ್ಣಕ್ಕೆ ದೋಷವಿಲ್ಲೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಭವಿಗಳು ಮುಟ್ಟಿದಂಥ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕೇವಲ ತಪ್ಪಾ ಗುವದು. ಯಾಕಂದರೆ—ನೀರಿನಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುಗಳು ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದ ಭವಿಗಳ(ಅಲಿಂಗಿಗಳ)ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ(ಮುಟ್ಟಿದರೆ)ಅಶುದ್ಧವಾಗುವದು. ಕಾರಣ ಭವಿಗಳು ಮುಟ್ಟಿದ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು. ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರಿ ನಿಂದ ತಯಾರಾದ ಸುಣ್ಣವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸ ಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ಉದ್ಯೋಗ-ವ್ಯಾವಾರಳ ಕಾರ್ಯ ಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯ-ವಿಚಾರ

ಸೂರ್ಯೊಂದು ಗ್ರಹಣಂ ಯಾವತ್ತಾವತ್ಕುರ್ಯಾಜ್ಞ ವಾದಿಕಂ |
 ನ ಸ್ವವ್ಯಾನ್ವ ಚ ಭುಂಜೀತ ನ್ನಾತ್ವಾ ಭುಂಜೀತ ಮುಕ್ತಯೋಃ ||
 ಆದಿತ್ಯ ಶೀತ ಕಿರಣೌ ಗಂತಾ ವಸ್ತಂಗತೌ ಯದಾ |
 ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ತ ದಾನ್ಯ ದಿವಸೇ ಸ್ವಾತ್ವಾ ಭುಂಜೀತ ವಾಗ್ಯತಃ |
 ದೇವಾರ್ಚನಾದಿಕಂ ಕರ್ಮ ಕಾರ್ಯಂ ದೀಕ್ಷಾ ನ್ವಿತ್ಯೈಃ ಸದಾ |
 ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾ ಮಮಾವಾಸ್ಯಾಂ ಗ್ರಹಣೇ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯಯೋಃ||
 ಪಂಚಾಮೃತೈಃ ಸುಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಧರಂ ಹರಂ |
 ಪೂಜಾಯಿತ್ವಾ ವಿಧಾನೇನ ಸರ್ವವಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ||

ಎಂಬಂತೆ ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರಿಗೆ ಗ್ರಹಣ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣಸ್ಪರ್ಶಕಾಲದಿಂದ ಮೋಕ್ಷ ಕಾಲದ ವರೆಗೂ ಜವಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗಬಾರದು. ಊಟಮಾಡಬಾರದು. ಗ್ರಹಣ ಬಿಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಜಳಕ ಮಾಡಿ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಹಣವು ಹಿಡಕೊಂಡು ಮುಳುಗಿದರೆ ಮರುದಿನದ ಚಂದ್ರನನ್ನಾಗಲೀ ಸೂರ್ಯನನ್ನಾಗಲೀ ನೋಡಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜಳಕ ಮಾಡಿ ಮೌನವಾಗಿ ಊಟಮಾಡಬೇಕು. ದೀಕ್ಷಾಬದ್ಧರೂ ಸಹ ಶಿವ ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಹಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾವನು ಕ್ರಮದಂತೆ ಪಂಚಾಮೃತಗಳಿಂದ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನು ಸರ್ವ ವಾವಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆಂದು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ ಗ್ರಹಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜಾ ಹಾಗೂ ಜವಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರ ಬೇಕು. ಅನ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಬಾರದು. ಗ್ರಹಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯ

ದಾನವು ಪುಣ್ಯಕರದ್ದಾಗಿರುವದರಿಂದ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಆಕಳು-ಭೂಮಿ-ಬಂಗಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಹಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದ್ವ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು. ಗ್ರಹಣ ಬೆಟ್ಟ ನಂತರ ಬೆಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಅಡಿಗೆ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿ ತೊಳೆದು ಹೊಸ ನೀರನ್ನು ಮಡಿಯಿಂದ ತಂದು ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಯಲ್ಲ.

ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಉಪವಾಸಾದಿ ವೃತ ನಿಯಮಗಳೂ,

ಗ್ರಹಣ-ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವಾರ ದೋಷಗಳೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ.

ಮೇಲೆ ಗ್ರಹಣ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಈಗ ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಅವು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲೆಂಬುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇಕೆ? ಎಂಬುದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭೂತವಾಗುವದು. ಗ್ರಹಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯ ನಿಯಮಾದಿಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿರುವದು. ಉದಾಹರಣಾ ರ್ಥವಾಗಿ ನ್ನಾನವಿಲ್ಲವೆ ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಆರೋಗ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಉಂಟು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಜಳಕ ಮಾಡಿದರೆ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕರವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶುದ್ಧ ವೀರಶೈವನಿಗೆ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲೆಂಬುದಕ್ಕೆ ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಅಧಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವೀರಶೈವನು ಅಷ್ಟಾವರಣ ಹಾಗೂ ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಪರಮ ಪಾವನನಾದ ಆ ಶಿವಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸದಾವಕಾಲತನ್ನ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಧಾರಕನಾಗಿ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕಾಲ ಪೂಜಕನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಸೌಮೇ ಭೌಮೇ ದಿನೇ ಪೂರ್ಣೇ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಶಿವರಾತ್ರಯೋಃ |

ಏಕಭುಕ್ತ ವಿಧಿಂ ಕುರ್ವ್ಯಾನ್ನರಕೇ ಕಾಲಮಕ್ಷಯಮ್ ||

ತಿಥಿ ವಾರಂ ಚ ಲಗ್ನಂ ಚಯಃ ಕುರ್ವ್ಯಾಚ್ಛಿವ ಭಕ್ತಿವಾನ್ |

ನೋಽವಮ್ಯ ಘೋರ ಮಮಾಪ್ನೋತಿ ರೌರವಂ ನರಕಂ ತಥಾ ||

ಎಂಬಂತೆ ಶಿವರಹಸ್ಯ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರವಾಗಿ, ಸೋಮವಾರ ಮಂಗಳವಾ, ಹುಣ್ಣಿವೆ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ವೃತವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ, ಹಾಗೂ ತಿಥಿ ವಾರವೆಂದು, ಲಗ್ನವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸದ್ಭಕ್ತನಾದ ವೀರಶೈವನು ಆಚರಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಅಘೋರ ವಾಪವನ್ನು ಹೊಂದುವನಲ್ಲದೆ ರೌರವ ನರಕವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುವ ವೀರಶೈವನು ಶುದ್ಧ ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅಷ್ಟಾವರಣ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಪಂಚಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿರಬೇಕು. ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಕೃತಿಯೊಳಗೆ ತರದೆ ಕೇವಲ ಬಾಯಿಪುರಾಣ ಓದುವವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಸಿಂಧು ವಿಷಯವನ್ನು ಅರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಸ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ವೀರಶೈವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅಂಥವರಿಗೆ ಅದು ಭೂಷಣವಾದುದಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ನಾವು ವ್ಯವಹಾರಿಕರು-ನೌಕರೀವಂತರು ನಮಗೆ ಯಾವ ಆಚರಣೆಗೈಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಶಿವಪೂಜಾದಿಗಳು ಕೇವಲ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಇವೆ. ನಮ್ಮ ವಾಲಿನದೂ ನೀವೇ ಮಾಡಿರಿ. ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವೆವು, ಊಟ ಮಾಡುವೆವು. ಏನನ್ನಾದರೂ ಉಟ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಸಂಚಿಕ ವ್ಯವಹಾರಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕ ಮಾಡುವದೇ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಆಡಂಬರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉದ್ಬುಧವಾಗಿ ಹೇಳುವರು. ಆದರೆ ಪೂರ್ವಜ ವೀರಶೈವರು, ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸದಾಚಾರ ಸದ್ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆದು ಬದುಕಿ ಬಾಳಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪಕರಾಗಿ ಅಜರಾಮರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅಷ್ಟಾವರಣ, ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಹೊಂದಿದರು. ಇದನ್ನರಿತು ಅಧುನಿಕ ವೀರಶೈವರು ಪಂಚಾಚಾರ, ಅಷ್ಟಾವರಣ, ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿ ನಡೆದು ಪೂರ್ವಜರಂತೆ ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿಗಳೂ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಪಕರೂ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರು ನುಡಿದ ವಚನ ಹೀಗಿದೆ.

ತಿಥಿವಾರವೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ ಲಗ್ನವಿಲಗ್ನವೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ
ಇದನರಿತು ಪದಿನಾರು ವಾರ ಹದಿನೆಂಟು ಕುಲವೆಂದೆಂಬರು
ನಾವಿದನರಿಯೆನಯ್ಯಾ ಇರುಳೊಂದು ವಾರ ಹಗಲೊಂದು ವಾರ
ಭವಿಯೊಂದು ಕುಲ ಭಕ್ತನೊಂದು ಕುಲ ನಾವು ಬಲ್ಲುದುದು ಇಮತಾನೆ
ಬಸಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

ಆದ್ದರಿಂದ ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಅಷ್ಟಾವರಣ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಪಂಚಾಚಾರ ನಿತ್ಯ ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜಾ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಒಳ್ಳೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದು ವೀರಶೈವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಚ ತು ಧ - ರ ತ್ನ

ಶಿವಪೂಜಾ ವಿಧಾನವು

ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವು

“ಶಿವಾರ್ಚಕರ್ಮ ವಿಜ್ಞೇಯಂ ಬಾಹ್ಯಾಂ ಯಾಗಾದಿನೋಚ್ಯತೇ||”

ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿಯ ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ವೀರಶೈವ ಮತೀಯರಿಗೆ ಶಿವಪೂಜೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಬಾಹ್ಯ ಕರ್ಮಗಳಾದ ಯಜ್ಞ-ಯಾಗಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಶಾಶ್ವತ ಫಲಗಳು ದೊರೆಯದ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಚಾರ ಸಂಪನ್ನನಾದ ವೀರಶೈವನು ಗುರುವಿನಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಮರಣಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ನಿತ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿರಚ್ಛೇದವಾದಾಗ್ಯೂ ಪ್ರಾಣ ಸಂಕಟ ಬಂದಾಗ್ಯೂ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಬಿಡಕೂಡದು. ಮತ್ತು ನಿತ್ಯ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಊಟ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಶಿವರಹ ಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಉದಯ ಕಾಲ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕಾಲ, ಸಾಯಂಕಾಲ ಹೀಗೆ ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವಾಗಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ—

“ಸ್ನಾತ್ವಾದ್ವಿವಾರಂ ಶಿವಮರ್ಚಯಿಷ್ಯ ನೃಂಜೀತನೋ ಚೇನ್ನರಕಂ ಪ್ರಯತಿ ”

ಎಂಬ ಕ್ರಿಯಾಸಾರ ಗೃಂಥೋಕ್ತಿಯಂತೆ ದ್ವಿಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಮುಂಜಾನೆ—ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ) ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ನರಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೆಂದು ‘ಪಂಡಿತಾ ರಾಧ್ಯ’ ಗ್ರಂಥವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಪುರುಷನಾಗಲೀ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಧಾರಣವಾದ ನಂತರ ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ—

“ನಾನ್ಯ ದೇವಾರ್ಚಕಾನ್ಮತ್ಯಾನ್ವಜಾ ಕಾಲೇ ನಿರೀಕ್ಷಯೇತ್”

ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭವಿಗಳನ್ನು (ಅಲಿಂಗಿಗಳನ್ನು) ನೋಡಬಾರದು. ನೋಡಬಾರದೆಂದ ಬಳಿಕ ಮಾತನಾಡಬಾರದೆಂಬುದನ್ನೂ ಸಹಜ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತ್ತು.

ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಾಚಾರವು ಹೀಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕರರು ಸ್ನಾನ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿವಪೂಜಾ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಮನೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವರು. ತದನಂತರ ಅಂಗಡಿಯ ಕಾರಕೂನನ್ನು ಹೊರಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಒಂದೊಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅನ್ನುತ್ತ ಒಂದೊಂದು ವ್ಯವಹಾರದ ಲೆಖ್ಪವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಳಿಕ ಮಂತ್ರಜಪವನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಒಟ್ಟು ಅಥಾವೆ ಎಷ್ಟೆಂದು ಕೇಳುವರು. ಹೀಗೆ ಅಥಾವೆಯ ಲೆಖ್ಪವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಮಂತ್ರಜಪವನ್ನು ಪೂರೈಸುವರು. ಇದು ಶುದ್ಧ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆ ಯಾದವರ ಒಳ್ಳೇ ಆಚಾರ ಸಂಪನ್ನರಾದ ವ್ಯಾವಹಾರ ಚತುರರ ನಡತೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥವರಿಗೆ ಏಕ ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲಿ? ಮುಕ್ತಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ? ಇಂಥವರಿಗೆ ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಏನು ಹೇಳಬಲ್ಲದು?

ಹೀಗೆ ಮಾಡುವವರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆಯುಳಿಯಲಾರದು. ಕಾರಣ ವೀರಶೈವ ಬಾಂಧವರು ಮೇಲಿನಂತೆ ಮಂತ್ರ-ಜಪದ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಅಥಾವೆಯ ಜಪ ಮಾಡದೆ ಶಿವಪೂಜಾ ಗೃಹದ ಕದವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತ ದಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷ ಏಕಕಾಲ (ಬೆಳಿಗ್ಗೆ) ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಊಟಮಾಡಬೇಕು. ಕೊನೆಗೆ ಹೀಗೆ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕವನ ನಡತೆಯಷ್ಟು ನಿರ್ಮಲವಾದುದು! ಆತನ ಜೀವನ ಎಷ್ಟು ಪವಿತ್ರವಾದುದು! ಇದನ್ನಾರು ಬಲ್ಲರು? ಹೀಗೆ ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಹತ್ವ

ತ್ರಿಕಾಲಮರ್ಚಯೇಲ್ಲಿಂಗ ಮೇಕ ಕಾಲೇತು ಭಾವಿತಮ್||

ನರೋಭವತಿ ದಾನೇನ ನ ತೀರ್ಥೇವ ನರಾಜಮು||

ಎಂಬ ಶಿವರಹಸ್ಯ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ವೀರಶೈವನು ತ್ರಿಕಾಲ ಪೂಜೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಏಕಕಾಲವಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಈ ಶಿವಪೂಜೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ದಾನಗಳೂ, ಕೋಟಿ ತೀರ್ಥಗಳೂ ಎಲ್ಲಾ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳೂ ಇರುವವೆಂದು ಶಿವಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥವೂ, ವಚನಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಹೇಳುವದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆದರೆ ಈಶ್ವರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳೂ, ಶಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಮಾಡುವರೆಂದು ಬೋಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು “ಅಣೋರುಣೆಯಾನ್ ಮಹಿತೋ ಮಹಿಯಾನ್” ೧) “ಯತೋವಾಚೋ ನಿರ್ವಂತೇ” ೨) “ಅತ್ಯಂತಿಷ್ಟ ದ್ವಶಾಂಗಲಮ್” ಹೀಗೆಂದು ವೇದನಾನುಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆದರೆಈಮಾಯಾ

ವೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರಗಳೆಂಬ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗದ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ, ಈಭವಬಂಧನ ವಾಶದೊಳಗೆ ಹೊರಳಾಡುವವನಿಗೆ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವೆಂದೂ, ಹಾಗೂ ಈ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಿಂದಲೇ ಭವಪಾಶದ ಪರಿಹರಿಸಿದ ಮೋಕ್ಷ ಪದ ವಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದೆಂದು ವೇದಾಗಮಗಳು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ನಿತ್ಯ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ವದ್ಧತಿಯ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಮ ವಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಬಾಂಧವರು ತನು, ಮನ, ಧನವೆಂಬ ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಧನ್ಯರಾಗಬೇಕು.

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮಂತ್ರಾದಿಗಳು-ಪ್ರಾರಂಭವು.

ಸ್ನಾನೋದಕವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಮಂತ್ರ.

ಇಮಂ ಮೇ ಗಂಗೆ ಯಮುನೇ ಸರಸ್ವತಿ ಶುತುದ್ರಿ
ಸ್ತೋಮಂ ಗಂ ಸಚತಾ ಪರುಷ್ಣಿಯಾ | ಅಸಿಕ್ಶಿ ಯಾ ಮರುದ್ವೃಥೇ
ವಿತಸ್ತಯಾರ್ಜೀಕೀಯೇ ಶೃಣು ಹ್ಯಾಸುಷೋಮಯಾ ||

ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವ ನೀರನ್ನು ಮೊದಲು ಒಂದು ತಂಬಿಗೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ (ಮುಖದಿಂದ ವರಣ ಮಾಡಿ) ಕೆಳಗಿನ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮುಖ ಹಸ್ತಾದಿಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಸ್ತ-ಮುಖವನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಂತ್ರ.

ಯದಪಾಂ ಕ್ರೂರಂ ಯದಮೇದ್ಯಂ ಯದಶಾಂತಂ ತದಸ
ಗಚ್ಛತಾತ್ | ಆತ್ಮಾಶನಾದಲೇವಾನಾದ್ಯಚ್ಚ ಉಗ್ರಾತ್ ಸ್ತುತಿಗ್ರಹಾತ್ |
ಲಗ್ನೇವರುಣೋ ರಾಜಾ ಪಾಣಿನಾ ಹ್ಯವಮರ್ಶತು ||

ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಅನ್ನುವ ಮಂತ್ರ.

ಆಪೋವಾ ಇದ ಇದಗ್ಂ ಸರ್ವಂ ವಿಶ್ವಾ ಭೂತಾನ್ಯಾಪಃ
ಪ್ರಾಣಾವಾ ಆಪಃ ಪಶವ ಆಪೋಃಸ್ಮೃತ ಮಾಪೋಃ ಸ್ವರಾಡಾಪಶ್ಚಂದಾಗ್ಂನ್ಯಾಪೋ ಜ್ಯೋತೀಗ್ಂ
ಪ್ಯಾಪೋ ಯಜೂಗ್ಂನ್ಯಾಪಸ್ಮತ್ಯ ಮಾಪಸ್ಸರ್ವಾ ದೇವತಾ ಆಪೋ
ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವರಾಪಃ || (ಅಥವಾ)

ಪುನಂತು ಮಾದೇವಜನಾಃ ಪುನಂತು ಮನಸಾಧಿಯಃ |

ಪುನಂತು ವಿಶ್ವಾ ಭೂತಾನಿ ಜಾತನೇದಂ ಪುನೀಹಿಮಾ ||

ಮೊದಲಿನ ಅಧವಾ ಎರಡನೆಯ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅನ್ನುತ್ತಾ ಝಳಕ ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಮಡಿಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅನ್ನುವ ಮಂತ್ರ.

ಯುವಂ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಪೀವಸಾ ವಸಾಧೇಯುಮೋ ರಚ್ಛಿದ್ರಾ
ಮಂತಮೋಹಸರ್ಗಾರ್ಘಾಃ | ಅವಾತಿರತ ಮನ್ಯತಾನಿ ವಿಶ್ವಖುತೇನ ಮಿತ್ರಾ
ವರುಣಾ ಸಚೇಧೇ ||

ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅನ್ನುತ್ತಾ ಮಡಿಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಒಂದು ಚರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶಿವಪೂಜಾ ಸ್ಥಳದ (ಕೋಣೆಯ) ವರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಕೆಳಗಿನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅನ್ನುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು.

ಶಿವಪೂಜಾ ಕೋಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅನ್ನುವ ಮಂತ್ರ.

ಚತ್ವಾರಿ ಶೃಂಗಾ ತೃಯೋ ಅಸ್ಯ ಪಾದಾದ್ವೇ ಶಿರ್ಷಸಪ್ತ
ಹಸ್ತಸೋ ಅಸ್ಯ | ತ್ರಿಧಾ ಬದ್ಧೋ ವೃಷಭೋ ರೋರ ವೀತಿ ಮಹೋ
ದೇವೋ ಮರ್ತ್ಯಾರ್ಗಂ ಆವಿವೇಶ ||

ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅನ್ನುತ್ತ ಶಿವಪೂಜಾ ಕೋಲೆಯೊಳಗೆ ಹೋದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಆಸನದ (ಗದ್ದುಗೆಯ) ಮೇಲೆ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮುಖಮಾಡಿ ಅಧವಾ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮುಖಮಾಡಿ ಕೂಡಬೇಕು. (ಒಂದು ವೇಳೆ “ಓಂ ಸರ್ವೇಶ್ವರಾಯನಮಃ” ಎಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಅನ್ನುತ್ತ ಹೋದರೂ ಬರುವದು.)

ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕೂಡುವಾಗ ಅನ್ನುವ ಮಂತ್ರ.

ಆಸನಮಂತ್ರಸ್ಯ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಮೇರು ಪೃಷ್ಠ ಋಷಿಃ |
ಸುತಲಂ ಛಂದಃ ಪರಶಿವ ಪ್ರೇರಿತೋ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರಾಂತೋದೇವತಾ||
ಲಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾತ್ಮನೇ ಆಷ್ಟಮೂರ್ತ್ಯಂತರ್ಗತಾಂತರ್ಯಾಮಿಣೇ-
ಶ್ರೀಕಂಠ ರುದ್ರಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ, ಹ್ಲಾಂ, ಹರ ಹರ ಸೋಹಂ
ಹಂಸಃ ಪೃಥಿವೀ ಶುದ್ಧೈಧಿವಾಯ ವರಮಾಸನಾಯನಮಃ ||

ಅ ಧ ವಾ

ಸೃಷ್ಟಿತ್ವಯಾದೃತಾಲೋಕಾ ದೇವಿತ್ವಂ ವಿಷ್ಣುನಾಥೃತಾ |

ತ್ವಂಚ ಧಾರಯಮಾಂ ದೇವಿ ಪವಿತ್ರಂ ಕುರುಚಾಸನಂ ||

ಈ ಎರಡರಲ್ಲೊಂದು ಮಂತ್ರ ಅನ್ನುತ್ತ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕೂಡಬೇಕು.

ಶುದ್ಧೋದಕ ಮಾಡುವ ಮಂತ್ರ.

ಓಂ ಗಂಗೆಚ ಯಮುನೇಚೈವ ಗೋದಾವರೀ ಸರಸ್ವತೀ |

ನರ್ಮದಾ ಸಿಂಧು ಕಾವೇರಿ ಜಲೇಸ್ಥಿನ್ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕುರು ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅನ್ನುತ್ತ ಶುಭದ ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮಲೇಪಿಸಿ ಕೊಂಡ ಬೆರಳಿನಿಂದ “ಓಂ” ಕಾರ ವ್ರಣಮಾಕ್ಷರವನ್ನು ಬರೆದು ಅಂಗೈಗೆ ಪುನಃ ಭಸ್ಮ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಆ ತಂಬಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಅಂದು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶುದ್ಧೋದಕಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತನ್ನ ಯಾವತ್ತೂ ಪೂಜಾ ನಾಮಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅವು ಶುದ್ಧವಾಗುವವು.

ದಿಗ್ಬಂಧನ ಮಾಡುವ ಮಂತ್ರ.

ಆಪಸರ್ವಂತು ಯೇ ಭೂತಾಯೇ ಭೂತಾಭುವಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ |

ಯೇಭೂ ತಾ ವಿಘ್ನಕರ್ತಾ ರಸ್ತೇನಸ್ಯಂತು ಶಿವಾಜ್ಞಯಾ ||

ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವಾದಿ ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ, ಅಗ್ನೇಯಾದಿ ನಾಲ್ಕೂ ಮೂಲೆಗಳಿಗೂ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಕೆಳಗೆ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಸಂಕಲ್ಪ-ಮಂತ್ರ

ಓಂ ಶಿವಶಿವಶಂಭೋರಾಜ್ಞಾ ಯಾಪ್ರವರ್ತ ಮಾನನ್ಯಾದ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣಃ ದ್ವಿತೀಯಾ ಸರಾರ್ಥೇ ಶ್ವೇತ ನರಾಹ ಕಲ್ಪೇ ವೈವಸ್ವತ ಮನ್ವಂತರೇ ಕಲಿಯುಗೇ ಪ್ರಥಮ ಪಾದೇ ಜಂಬೂದ್ವೀಪೇ ಮೇರೋದಕ್ಷಿಣ ದಿಗ್ಭಾಗೇ ಭರತಖಂಡೇ ಭಾರತ ವರ್ಷೇ ದಂಡಕಾರಣ್ಯೇ ಗೋದಾವರ್ಯಾಃ ದಕ್ಷಿಣ ಕೂಲೇ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕೇ ಬೌದ್ಧಾ ವತಾರೇ ಶ್ರೀ ಶೈಲಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಪ್ರದೇಶೇ ಕಾರ್ಣಾಟಕ ದೇಶೇ ಅಶ್ವಿನ ವರ್ತ ಮಾನೇ ಮಾಯಾವಹಾರಿಕ ಚಂದ್ರಮಾನೇ ಪ್ರಭಾದಿ ಷಷ್ಠಿ ಸಂವತ್ಸರಾಣಾಮಧ್ಯೇ ( ) ಸಂವತ್ಸರೇ ( ) ಅಯನೇ ( ) ಋತೌ ( ) ವರ್ಷೇ ( ) ಮಾಸೇ ( ) ಪಕ್ಷೇ ( ) ವಾರೇ ( ) ನಕ್ಷತ್ರೇ ( ) ಯೋಗೇ ( ) ಕರಣಯುಕ್ತಾ ಯಾಂ ಆ ಸ್ಯಾಂಶುಭತಿಥೌ ( ) ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನೋಽಹಂ ಮಮೋವಾತ್ತದುರಿತ ಕ್ಷಯದ್ವಾರಾ ಆಸ್ಮಾಕಂ ಸಕುಟುಂಬಾನಾಂ ಕ್ಷೇಮ ಸ್ಥೈರ್ಯ ವಿಜಯಾ ಭಯಾಯುರಾರೋಗೈಶ್ಚೈಶ್ವರ್ಯಾಭಿ ವೃದ್ಧರ್ಥಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಭಾವಲಿಂಗ ಪೂಜಾಯಾ ತನುತ್ರಯ ಶುದ್ಧಿ ದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ಸಿದ್ಧರ್ಥಂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಭಾವಲಿಂಗಾಧಿಷ್ಠಾಷ್ಟನೇಷ್ಟ ಲಿಂಗ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ.

ಹೀಗೆ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ಜಲಾಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ೨ನೇ ಶಿವಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಭಸ್ಮ-ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಗುರುಧ್ಯಾನ

ಗುರುದೇವೋ ಮಹಾದೇವೋ ಗುರುದೇವೋ ಸದಾಶಿವಃ|
ಗುರುದೇವಾತ್ಪರಂ ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀ ಗುರುವೇನಮಃ||

ಶಿವಧ್ಯಾನ

ಶಾಂತಂ ಪದ್ಮಾಸನ್ನಂ ಶಶಿಧರ ಮುಕುಟಂ ವಂಚ ವಕ್ತ್ರಂತ್ರಿನೇತ್ರಂ||
ಶೂಲಂ ವಜ್ರಂಚ ಖಡ್ಗಂ ಪರಶುಮುಖಯದಂದಕ್ಷ ಭಾಗೇವಹಂತಂ||
ನಾಗಂ ಪಾಶಂಚ ಘಂಟಾಂ ಪ್ರಳಯಹುತವಹಂ ಸಾಂಕುಶಂ ವಾಮಭಾಗೇ|
ನಾನಾಲಂಕಾರ ದೀಪ್ತಂ ಸ್ಫಟಿಕ ಮಣಿ ನಿಭಂ ವಾರ್ವತೀಶಂ ನಮಾಮಿ||
(ಶಿವಧ್ಯಾನದ ನಂತರ ಕರನ್ಯಾಸ-ಅಂಗನ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು)

ಕರನ್ಯಾಸ

ಕಾಲಾಯನಮಃ| ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ|| ಕಲವಿಕಾರಣಾ ಯನಮಃ|
ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ| ಬಲವಿಕರಣಾಯನಮಃ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾ ನಮಃ| ಬಲಪ್ರ
ಮಥ ನಾಯನಮಃ| ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾ ನಮಃ| ಸರ್ವಭೂತ ದಮನಾಯನಮಃ|
ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂನಮಃ| ಮನೋನ್ಮಾನಾಯನಮಃ| ಕರತಲಕರ ಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾ ನಮಃ|

ಅಂಗನ್ಯಾಸ

ಕಾಲಾಯನಮಃ| ಹೃದಯಾಯನಮಃ| ಕಲವಿಕರಣಾಯನಮಃ| ಶಿರ
ಸೇಸ್ವಾಹಾ| ಬಲವಿಕರಣಾಯನಮಃ| ಶಿಖಾಯೈ ವೌರ್ಷಟ್| ಬಲ ಪ್ರಮುಧಾಯ
ನಮಃ| ಕವಚಾಯ ಹುಂ| ಸರ್ವಭೂತ ದಮನಾಯನಮಃ| ನೇತ್ರ ತ್ರಯಾಯ
ವೌಷಟ್| ಮನೋನ್ಮನಾಯನಮಃ| ಅಸ್ತ್ರಾಯಘಟ್||

ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಕ್ರಮ

ಅಗ್ನಿಮೀಳೇ ಪುರೋಹಿತಂ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ದೇವ ಮೃತ್ವಿಜಂ|
ಹೋತಾರಂ ರತ್ನಧಾತಮಂ||

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತ ಭಸ್ಮಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬಲ
ಗೈಯ ಹೆಬ್ಬರಳು ಮಧ್ಯಬೆರಳು, ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ (ಕುರಂಗ ಮುದ್ರೆ
ಯಿಂದ) ಆ ಭಸ್ಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಡ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಎಡಗೈಯನ್ನು
ಬಲದೊಡೆಯಮೇಲಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಬಾಳೆ ಹೂವಿನ ಆಕೃತಿ
ಯಂತೆ ಮುಚ್ಚಿ “ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಮೂಲಮಂತ್ರದಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು
ಸಾರೆ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ತದನಂತರ ಎರಡೂ ಅಂಗೈಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು
ಆ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗದಿಂದ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹಾಯಿಸಿ ಮುಖಕ್ಕೆ

ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗಗಳಿಗೂ ಲೇಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಭಸ್ಮೋದ್ಧೂತನ (ಭಸ್ಮಸ್ನಾನ) ವೆನಿಸುವದು. ತದನಂತರ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಜಲಮಿಶ್ರಿತ ಮಾಡಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಭಸ್ಮವನ್ನು ಜಲ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಾಡುವುದಾಗ ಅನ್ನುವಮಂತ್ರ

ಮಾಸಸ್ತೋ ಕೇ ತನಯೇಮಾನ ಆಯುಷಿಮಾನೋ ಗೋಷು
ಮಾನೋ ಅಶ್ವೇಷು ರೀರಿಷಃ| ವೀರಾನ್ಮಾನೋ ರುದ್ರಭಾಮಿತೋ
ವರ್ಧೀರ್ಹ ವಿಷ್ಮಂತೋ ನಮಸಾ ವಿಧೇಮತೇ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಜಲಮಿಶ್ರಿತ ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ
“ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ ಜಮದಗ್ನೀಃ ಕಸ್ಯಪಶ್ಯ ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ| ಯದ್ದೇ ವಾನಾಂ
ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ ತಸ್ಮೈ ಅಸ್ತು ತ್ರ್ಯಾಯುಷಂ||

ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪರಿಸಬೇಕು ಬಳಿಕ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಹದಿನೈದು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುಂಡ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. (ಇದರ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಆಚಾರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ) ಭಕ್ತರು ಮಾತ್ರ ನಾಭಿಯ ಕೆಳಗೆ (ಹೊಕ್ಕಳ ಸ್ಥಾನ ಕೆಳಗೆ) ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಅಥವಾ ಭಸ್ಮ ಲೇಪನ ವಗೈರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ವಿಶೇಷ ಮಹತಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ “ಭಸ್ಮ-ಮಹಿಮೆ” ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ತ್ರಿಪುಂಡ ಧಾರಣ ಸ್ಥಾನ ೧೫

- ಹಿಂ ಶಿವಾಯನಮಃ   ಎಂದು ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಹಿಂ ಮಹೇಶ್ವರಾಯನಮಃ   ,, ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಹಿಂ ರುದ್ರಾಯನಮಃ   ,, ಎರಡೂ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಹಿಂ ಶ್ರೀಕಂಠಾಯನಮಃ   ,, ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಹಿಂ ಶಂಭವೇನಮಃ   ,, ಎರಡೂ ಭುಜಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬೇಕು.
ಹಿಂ ಈಶ್ವರಾಯನಮಃ   ,, ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಹಿಂ ಮಹಾದೇವಾಯನಮಃ   ,, ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಹಿಂ ಪಶುಪತಿಯೇನಮಃ   ,, ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಹಿಂ ಶಂಕರಾಯನಮಃ   ,, ಎರಡೂ ಮೊಳಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಹಿಂ ವೃಷಭೇಶಾಯನಮಃ   ,, ಹೆಗಲಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಹಿಂ ಪರಮಾತ್ಮನೇನಮಃ   ,, ಎರಡೂ ಮುಂಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಭಸ್ಮ ತ್ರಿಪುಂಡಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣ ಕ್ರಮ

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹಿಂದೆ “ರುದ್ರಾಕ್ಷ”ವೆಂಬ ಅಷ್ಟಾವರಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಹಾಗೂ ಅಚಾರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮಂತ್ರ ಹಾಗೂ ಧಾರಣ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳನ್ನು (ಮಾಲೆ ವಗೈರೆ) ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಕೆಳಗಿನ ಮಂತ್ರದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಧಾರಣ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

“ರುದ್ರಾಕ್ಷ ವೃಕ್ಷ ಬೀಜಾಯ ಭೂತಿ ಸಂಭೂತಿ ಹೇತವೇ ||

ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ ರುದ್ರಾಯನಮೋ ಲೋಕ ಹಿತಾರ್ಥಿನೇ ||

ಮಂತ್ರಸಹಿತ ಧಾರಣ ಸ್ಥಾನಗಳು

ಹಿಂ ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಾಯನಮಃ ಎಂದು ಶಿಖೆಯಲ್ಲಿ ೧ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂ ವಕ್ಷಿ ಸೂರ್ಯ ಸೋಮಾಧಿವಾಯನಮಃ ಎಂದು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ೩ ನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಿಂ ಷಟ್ಪಂಶತ್ತತ್ತ್ವಾತ್ಮನೇನಮಃ ಎಂದು ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ೩೬ ನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಿಂ ಷಡ್ಭ್ರಹ್ಮಣೇನಮಃ ಎಂದು ಬಲಗಿವಿಯಲ್ಲಿ ೬ ನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಿಂ ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ಎಂದು ಎಡಗಿವಿಯಲ್ಲಿ ೬ ನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಿಂ ತ್ರೈಲೋಕ ಕಲಾತ್ಮನೇನಮಃ ಎಂದು ಕಂಠದಲ್ಲಿ ೩೨ ನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಿಂ ಶ್ರೀಕಂಠಾದಿ ಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮನೇನಮಃ ಎಂದು ಎದೆಯಲ್ಲಿ ೫೦ ನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಿಂ ಸುಖಾಸನಾದಿ ಷೋಡಶಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮಕಾಯ ಶ್ರೀಕಂಠಾಯನಮಃ ಎಂದು ಬಲತೋಳಿನಲ್ಲಿ ೧೬ ನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಿಂ ಸೋಮ ಕಲಾತ್ಮಕಾಯ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥಾಯನಮಃ ಎಂದು ಎಡತೋಳಿನಲ್ಲಿ ೧೬ ನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಿಂ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯಾತ್ಮನೇ ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವಾಯನಮಃ ಎಂದು ಬಲ ಮುಂಗೈಯಲ್ಲಿ ೧೨ ನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು.

ಹಿಂ ಕೇಶವಾದಿ ಮೂರ್ತ್ಯಾಧಿಪಾಯ ಶ್ರೀ ಮದುಮಾವತೇಯನಮಃ ಎಂದು ಎಡ ಮುಂಗೈಯಲ್ಲಿ ೧೨ ನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು.

ಓಂ ಶತರುದ್ರವಿದ್ಯೇಶ್ವರಾತ್ಮನೇ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಯನಮಃ ಎಂದು ಯಜ್ಞೋಪತ ೧೦೮ನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರ ಪಠಿಸುತ್ತಾ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕ ಹಾಗೂ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಸಂಚಬ್ರಹ್ಮಮಂತ್ರದಿಂದ ಎರೆಯಬೇಕು.

ಶುದ್ಧೋದಕ (ಸಂಚ ಬ್ರಹ್ಮ) ಮಂತ್ರ

ಸದ್ಯೋಜತಂ ವ್ರವದ್ಯಾಮಿ ಸದ್ಯೋಜಾತಾಯ ವೈ ನಮೋ ನಮಃ |
ಭವೇ ಭವೇ ನಾತಿ ಭವೇ ಭವ ಸ್ವಮಾಂಭವೋ ಧ್ಯನಾಯನಮಃ || ೧ ||

(ಇದಕ್ಕೆ ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮಂತ್ರವೆಂಬ ಹೆಸರು)

ವಾಮದೇವಾಯ ನಮೋಃ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಯನಮಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಯ ನಮೋಃ
ರುದ್ರಾಯನಮಃ ಕಾಲಾಯನಮಃ ಕಲವಿಕರಣಾಯನಮೋ ಬಲವಿಕರಣಾಯ
ನಮೋ ಬಲಾಯನಮೋ ಬಲ ಪ್ರಮಥನಾಯನಮಃ ಸರ್ವ ಭೂತದಮನಾಯ
ನಮೋ ಮನೋನ್ಮನಾಯನಮಃ ||೨||

(ಇದಕ್ಕೆ ವಾಮದೇವ ಮಂತ್ರವೆಂಬ ಹೆಸರು)

ಅಘೋರೇಭ್ಯೋಽಧಘೋರೇಭ್ಯೋ ಘೋರಘೋರತರೇಭ್ಯಃ|

ಸರ್ವೇ ಭ್ಯಸ್ಸರ್ವಶರ್ವೇಭ್ಯೋ ನಮಸ್ತೇ ಅಸ್ತು ರುದ್ರ ರೂವೇಭ್ಯಃ ||೩||
(ಇದಕ್ಕೆ ಅಘೋರ ಮಂತ್ರವೆಂಬ ಹೆಸರು)

ತತ್ಪುರುಷಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ ಮಹಾದೇವಾಯ ಧೀಮಹಿ|

ತನ್ನೋ ರುದ್ರಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||೪|| (ಇದಕ್ಕೆ ತತ್ಪುರುಷ ಮಂತ್ರ
ವೆಂಬ ಹೆಸರು.)

ಈಶಾನಸ್ಸರ್ವ ವಿದ್ಯಾನಾಮೀಶ್ವರಸ್ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ

ಬ್ರಹ್ಮಾಧಿಪತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಧಿಪತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಶಿವೋ ಮೇ ಅಸ್ತು ಸದಾ
ಶಿವೋ ||೫|| (ಇದಕ್ಕೆ ಈಶಾನ ಮಂತ್ರವೆಂಬ ಹೆಸರು) ಈ ಐದೂ ಕೂಡಿಸಿದ
ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಚಬ್ರಹ್ಮಮಂತ್ರವೆನ್ನುವರು.)

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಅಭಿಷೇಕ ಮಂತ್ರ

ಹರಃ ಓಂ ನಮಸ್ಸೋಮಾಯಚ ರುದ್ರಾಯಚ ನಮಸ್ತಾಮ್ರಾಯ ಚಾರು
ಣಾಯ ಚ ನಮಶ್ಯಂಗಾಯಚ ಪಶುಪತಯೇಚ ನಮ ಉಗ್ರಾಯಚ ಭೀಮಾ
ಯಚ ನಮೋ ಅಗ್ರೇ ವಧಾಯಚ ದೂರೇ ವಧಾಯಚ ನಮೋ ಹಂತ್ರೇಚ
ಹನಿಯಸೇಚ ನಮೋ ವೃಕ್ಷೇ ಭ್ಯೋ ಹರಿಕೇಶೇಭ್ಯೋ ನಮಸ್ತಾರಾಯ
ನಮ್ಯಂಭವೇ ಚ ಮಯೋಭವೇಚ ನಮಶ್ಯಂಕರಾಯಚ ಮಯಸ್ಕರಾಯಚ
ನಮಸ್ಸಿವಾಯಚ ಶಿವತರಾಯಚ|| ನಮಸ್ತೀರ್ಥಾರ್ಥಾಯಚ ಕೂಲ್ಯಾಯಚ ನಮಃ

ಪರಾಧ್ಯಾಯಚಾ ವಾರಾಧ್ಯಾಯಚನಮಃ ಪ್ರತರಣಾಯ ಚೋತ್ತರಣಾಯಚ ನಮ ಆ
ತಾರಾಧ್ಯಾಯ ಚಾಲಾದ್ಯಾಯಚ ನಮಶ್ಚವ್ಯಾಯಚ ಫೇನ್ಯಾಯಚ ನಮಶ್ಚಿ-
ತ್ಯಾಯಚ ಪ್ರವಾಹ್ಯಾಯಚ|| ಓಂ ಶ್ಯಾಂತಿ, ಶ್ಯಾಂತಿ, ಶ್ಯಾಂತಿಃ
ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಾಯನಮಃ ಅಭಿಷೇಕಂ ಕರೋಮಿ||

ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಮಂತ್ರ

ಅನಾದಿ ಶಾಶ್ವತಂ ಶಾಂತಂ ಚೈತನ್ಯಂ ಚಿತ್ಸ್ವರೂಪಕಂ|
ಚಿದಂಗಂ ವೃಷಭಾಕಾರಂ ಚಿದ್ಭಸ್ಮ ಲಿಂಗಧಾರಣಂ||
ಓಂ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಾಯನಮಃ ಭಸ್ಮಧಾರಯಾಮಿ

ಗಂಧಧಾರಣ ಮಂತ್ರ

ಪರಮಾನಂದ ಸೌರಭ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ದಿಗಂತರಂ|
ಗೃಹಾಣ ಪರಮಂ ಗಂಧಂ ಕೃವಯಾ ಪರಮೇಶ್ವರ||
ಓಂ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಾಯನಮಃ ಗಂಧಧಾರಯಾಮಿ|

ಅಕ್ಷತ ಧಾರಣ ಮಂತ್ರ

ಅಕ್ಷತಾನ್ ಧವಲಾನ್ ದಿವ್ಯಾಂಸ್ತಲ ತಂಡುಲ ಮಿಶ್ರಿತಾನ್|
ಅರ್ಪಯಾಮಿ ಮಹಾಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಸೀದ ಪರಮೇಶ್ವರ||
ಓಂ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಾಯನಮಃ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ

ಬಿಲ್ವಪತ್ರಧಾರಣ ಮಂತ್ರ

ತ್ರಿದಲಂ ತ್ರಿಗುಣಾಕಾರಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ಚ ತ್ರಿಯಾಯುಧಂ|
ತ್ರಿಜನ್ಮ ಪಾವ ಸಂಹಾರ ಮೇಕ ಬಿಲ್ವಂ ಶಿವಾರ್ಪಣಂ||
ಓಂ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಾಯನಮಃ ಬಿಲ್ವವತ್ರಾಣಿ ಧಾರಯಾಮಿ

ನಾನಾವಿಧ ಪುಷ್ಪಧಾರಣ ಮಂತ್ರ

ಸೇವಂತಿಕಾ ಬಕುಲ ಚಂಪಕ ಪಾಟಲಾಬ್ಜಃ|
ಪುನ್ನಾಗಜಾಜಿ ಕರವೀರ ರಸಾಲ ವುಷ್ಪೈಃ||
ಬಿಲ್ವಪ್ರವಾಲ ಸುಶಮೀದಲ ಮಾಲಿಕಾಭಿಃ|
ತ್ವಾಂ ಪೂಜಯಯಮಿ ಜಗದೀಶ್ವರಮೇ ಪ್ರಸೀದ||
ಓಂ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಾಯನಮಃ ನಾನಾವಿಧ ಪರಮಳ ಪುಷ್ಪಾಣಿ
ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ

ಧೂಪ-ಮಂತ್ರ

ವನಸ್ಪತಿ ರಸೋ ವೇತೋ ಗಂಧಾಢ್ಯೋ ಧೂಪಉತ್ತಮಃ |
 ಆನ್ವೇಯಸ್ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ಧೂವೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಗ್ರಹತಾಂ ||
 ಓಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ ಧೂಪ ಮಾಘ್ರಾಪಯಾಮಿ

ದೀಪ-ಮಂತ್ರ

ಸ್ವ ಪ್ರಕಾಶ ಮಹಾದೇವ ಸರ್ವಾಂಸ್ತಿಮಿರಾಪಹ !
 ಸಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ದೀಪೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಗ್ರಹತಾಂ ||
 ಓಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ ದೀಪಂ ನೀರಾಜಯಾಮಿ |

ಕರ್ಪೂರ-ಮಂತ್ರ

ಕರ್ಪೂರಗೌರಂ ಕರುಣಾವತಾರಂ ಸಂಸಾರವಾರಂ ಬುಜಗೇಂದ್ರ ಹಾರಂ |
 ಸದಾವಸಂತಂ ಹೃದಯಾರವಿಂದೇ ಭವಂ ಭವಾನೀ ಸಹಿತಂನಮಾಮಿ ||
 ಓಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ ಕರ್ಪೂರದೀಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ .

ಘಂಟಾನಾದ-ಮಂತ್ರ

ಆಗಮಾರ್ಥಂತು ದೇವಾನಾಂಗಮನಾರ್ಥಂತು ರಕ್ಷಸಾಮ್ |
 ಕುರ್ವೇ ಘಂಟಾರವಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವೋಪದ್ರವ ನಾಶನಂ ||
 ಓಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ ಘಂಟಾನಾದಂ ಶ್ರಾವಯಾಮಿ.

ದರ್ಪಣ-ಮಂತ್ರ

ಪೂರ್ವೇ ಪೂರ್ವೇಭ್ಯೋ ಏಚ ಏತದೂಚುಃ |
 ಆದರ್ಶಮಗ್ನಿಂ ಚಿನ್ವಾನಾಃ ಪೂರ್ವೇ ವಿಶ್ವ ಸೃಜೋಽನ್ಯತಾಃ |
 ಶತಂವರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾಣಿ || ಓಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ ದರ್ಪಣಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ.

ಛತ್ರ-ಮಂತ್ರ

ಮರುತಾಂಚ ವಿಹಾಯನಾಂ | ಕಾಮತ್ರಯ ವಣಂ ಮೇ ಅಸ್ತು |
 ಸಹ್ಯೇ ವಾಸ್ಮಿಸನಾತನಃ | ಇತಿನಾಕೋ ಬ್ರಹ್ಮೀಶ್ರವೋ ರಾಯೋಧನಂ ||
 ಪುತ್ರಾನಾಮೋ ದೇವೀ ರಿಹಾಯತಃ || ಓಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ
 ಛತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ

ಚಾಮರ-ಮಂತ್ರ

ಸೋಮೋವಾ ಏತಸ್ಯ ರಾಜ್ಯಮಾದತ್ತೇ |
 ಯೋ ರಾಜಾಸನ್ ರಾಜ್ಯೋವಾ ಸೋಮೇನ ಯಜತೇ ||
 ದೇವಸುಮಾ ಮೇತಾನಿ ಹವೀಗ್ಂ ಸಿ ಭವಂತಿ |
 ಏತಾವಂತೋ ವೈ ದೇವಾನಾಂ ಗ್ಂ ಸವಾಃ |

ತ ಏವಾಸ್ಮೈ ಸವಾನ್ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತಿ |

ತ ಏನಂ ಪುನ ಸ್ಸುವಂತೇ ರಾಜ್ಯಾಯ | ದೇವ ಸೂರಾಜಾ ಭವತಿ ||

ಓಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ ಚಾಮರದ್ವಯೇನ ವೀಜಯಾಮಿ.

ವ್ಯಜನ-ಮಂತ್ರ

ವಾಯುಸ್ತಾಗ್ಂ ಅಗ್ರೇ ಪ್ರಮು ಮೋಕ್ಷು ದೇವಃ ಪ್ರಜಾ ಪತಿಃ
ಪ್ರಜಯಾ ಸಂವಿಧಾನಃ| ಪ್ರಮುಂಚಮಾನಾಭುವನಸ್ಯ ರೇತೋ
ಗಾತುಂ ದತ್ತ ಯಮಾನಾಯ ದೇವಾಃ||

ಓಂ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಾಯನಮಾಃ ವ್ಯಾಜನೇನವಿಜಯಾಮಿ

ನೈವೇದ್ಯ ಮಂತ್ರ

ನೈವೇದ್ಯಂ ಷಡ್ರಸೋಪೇತಂ ನಾನಾ ಭಕ್ಷ್ಯ ಸಮನ್ವಿತಂ|
ದಧಿ ಸ್ವೇರ ಘೃತೋ ವೇ ತಂ ನೈವೇದ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ||

ಓಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ ನೈವೇದ್ಯಂ ನಿವೇದಯಾಮಿ

ನೈವೇದ್ಯಾಂತೇ ವಿಶೇಷಾರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ.

ತಾಂಬೂಲ ಮಂತ್ರ

ಘೋಗೀಫಲ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ನಾಗನಲ್ಲಿ ದಲೈರ್ಯುತಂ|

ಕರ್ಪೂರಚೂರ್ಣ ಸಂಯುಕ್ತಂ ತಾಂಬೂಲಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ |

ಓಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ ತಾಂಬೂಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ|

ತಾಂಬೂಲಾಂತೈ ವಿಶೇಷಾರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ.

ದಕ್ಷಿಣೆ ಮಂತ್ರ

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ ಗರ್ಭಸ್ಥಂ ಹೇಮಭೀಜಂ ವಿಭಾವಸೋಃ|

ಅನಂತ ಪುಣ್ಯ ಫಲದಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಮಹೇಶ್ವರ||

ಓಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ

ದಕ್ಷಿಣಾಂತೈ ವಿಶೇಷಾರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಮಂತ್ರ

ಪ್ರಕೃಷ್ಟ ಪಾಪನಾಶಾಯ ಪ್ರಕೃಷ್ಟ ಫಲಸಿದ್ಧಯೇ|

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕರೋಮೀಶ ಪ್ರಸೀದ ಪರಮೇಶ್ವರ||

ಓಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕರೋಮಿ.

ನಮಸ್ಕಾರ ಮಂತ್ರ

ನಮಶ್ಚಿವಾಯ ಶಾಂತಾಯ ನಮಸ್ತೋ ಮಾಯ ಶಂಭವೇ

ನಮಶ್ಚಿವಾಯ ಕಲ್ಯಾಣೇ ಪತ ಯೇ ತೇ ನಮೋನಮಃ||

ನಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ ನಮಸ್ಕಾರಂ ಕರೋಮಿ.

ಸ್ತೋತ್ರ ಮಂತ್ರ.

ಹರ ಶಂಭೋ ಮಹಾದೇವ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ತ್ರಿಲೋಚನ |
 ದಯಾ ಸಿಂಧೋ ದೀನಬಂಧೋ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ ಮಾಹೇಶ್ವರ ||
 ಮಾಯಾ ಸಮುದ್ರ ಪತಿತಮನಂತ ಕಲುಷಾಯನಂ |
 ಮಾಮುದ್ಧರ ಮಹೇಶಾಯ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಶಂಕರ ||

ಓಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ (ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು
 ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ ಏಕಚಿತ್ತವಾಗಿ ಗುರೂಪದಿಷ್ಟವಾದ ಮೂಲಮಂತ್ರವನ್ನು
 ಜಪಿಸಬೇಕು.)

ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಮಂತ್ರ.

ಓಂ ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞ ಮಯಜಂತ ದೇವಾತಾನಿ ಧರ್ಮಾಣಿ
 ಪ್ರಥಮಾನ್ಯಾಸನ್ | ತೇಹನಾಕಂ ಮಹಿಮಾನಃ ಸಚತೇಯತ್ರ
 ಪೂರ್ವೇಸಾದ್ಯಾಃ ಸಂತಿದೇವಾಃ ||

ಶ್ರೀ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ (ಹೀಗೆಂದು
 ಮತ್ತೊಂದು ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು.)

ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ವಿಸರ್ಜನ ಮಂತ್ರ

ಯೋ ವೈ ತಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ನೇದ | ಅಮೃತೇ ನಾವೃತಾಂಪುರಿಂ |
 ತಸ್ಮೈ ಬ್ರಹ್ಮಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಚ | ಆಯುಃ ಕೀರ್ತಿಂ ಪ್ರಜಾಂದಧುಃ ||
 ಓಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ವಿಸರ್ಜನಂ ಕರೋಮಿ.

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ತೀರ್ಥ-ಸ್ವೀಕಾರ ಮಂತ್ರ

ಮತಗ್ಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪುರುಷಂ ಕೃಷ್ಣ ಪಿಂಗಲಂ |
 ಉರ್ಧ್ವರೇತಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ವಿಶ್ವರೂಪಾಯ ವೈನಮಃ ||
 ಓಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾಯನಮಃ ತೀರ್ಥಂ ಸ್ವೀಕರೋಮಿ.

ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು.
 ತದನಂತರ ಪುನಃ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಕೆಳ
 ಗಿನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅನ್ನುತ್ತ ಸಜ್ಜಿಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕರಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಗೊಳಿ
 ಸುವದು.

ಸಜ್ಜಿಕಾರೋಪಣ ಮಂತ್ರ.

ಏವಾ ಬಭ್ರೋ ವೃಷಭ ಚೇಕಿತಾನಯಧಾ ದೇವನ |
 ಹೃಣೀಕ್ಷೇನ ಹಂಸಿ | ಹವನಶ್ರುನ್ನೋ ರುದ್ರೇಹ ಬೋಧಿ
 ಬೃಹದ್ವದೇಮ, ವಿದಧೇ ಸುವೀರಾಃ ||

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಸಜ್ಜಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಗೊಳಿಸುವಾಗ ಪುನಃ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ನೋಡಿ ಬಲಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮಂತ್ರ-ತಂತ್ರ-ಕ್ರಿಯಾ ಈ ಲೋಪಗಳ ನಿಮಿತ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಮೂಲ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹನ್ನೊಂದು ಸಾರೆ ಜಪಿಸಿ, ಮುಂದಿನ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂಜಾ ಸಮಾಪನಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಪೂಜಾ ಸಮಾಪನ-ಮಂತ್ರ.

ವ್ರಾಣಾನಾಂ ಗ್ರಂಥಿರಸಿರದ್ರೋಮಾ ವಿಶಾಂತಕಸ್ತೇನಾ
 ನೈನಾಪ್ಯಾಯಸ್ವ | ಅಂಗುಷ್ಠಮಾತ್ರಃ ಪುರುಷೋಽಂಗುಷ್ಠಂಚು
 ಸಮಾಶ್ರಿತತಃ | ಈಶಸ್ಸರ್ವಸ್ಯ ಜಗತಃ ಪ್ರಭುಃ ಪ್ರೀಣಾತಿ
 ವಿಶ್ವಭುಕ್ || ಇತಿಮುತ್ಕೃತ ಪೂಜಾ ನೇನಾ ನೇನ
 ಶ್ರೀ ಮದಿಷ್ಟಲಿಂಗ ವ್ರಾಣಲಿಂಗ ಭಾವಲಿಂಗಾತ್ಮ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಃ
 ಪ್ರೀಯತಾಂ | ಹೀಗೆಂದು ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆ, ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪೋದಕವನ್ನು
 ಕನಿಷ್ಠಾಂಗುಳಿಯಿಂದ ಬಿಡಬೇಕು.

ಲಿಂಗಾಷ್ಟಕ.

ಬ್ರಹ್ಮಮುರಾರಿ ಸುರಾರ್ಚಿತಲಿಂಗಂ ನಿರ್ಮಲ ಭಾಷಿತ ಶೋಭಿತಲಿಂಗಂ |
 ಜನ್ಮಜ ದುಃಖ ವಿನಾಶಕಲಿಂಗಂ ತತ್ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾಶಿವಲಿಂಗಂ || ೧ ||
 ದೇವಮುನಿಪ್ರವರಾರ್ಚಿತಲಿಂಗಂ ಕಾಮದಹನ ಕರುಣಾಕರಲಿಂಗಂ |
 ರಾವಣ ದರ್ಪ ವಿನಾಶಕಲಿಂಗಂ ತತ್ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾಶಿವಲಿಂಗಂ || ೨ ||
 ಸರ್ವಸುಗಂಧ ಸುಲೇಪಿತಲಿಂಗಂ ಬುದ್ಧಿವನರ್ಧನ ಕಾರಣಲಿಂಗಂ |
 ಸಿದ್ಧಸುರಾಸುರ ವಂದಿತಲಿಂಗಂ ತತ್ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾಶಿವಲಿಂಗಂ || ೩ ||
 ಕನಕಮಹಾಮಣಿ ಭೂಷಿತಲಿಂಗಂ ಘಣಿಪತಿವೇಷ್ಟಿತ ಶೋಭಿತಲಿಂಗಂ |
 ದಕ್ಷಸುಯಜ್ಞ ವಿನಾಶಕಲಿಂಗಂ ತತ್ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾಶಿವಲಿಂಗಂ || ೪ ||
 ಕುಂಕುಮ ಚಂದನ ಲೇಪಿತಲಿಂಗಂ ಪಂಕಜಹಾರ ಸುಶೋಭಿತಲಿಂಗಂ |
 ಸಂಚಿತ ಪಾಪ ವಿನಾಶಕಲಿಂಗಂ ತತ್ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾಶಿವಲಿಂಗಂ || ೫ ||
 ದೇವಗಣಾನಲಿ ಸೇವಿತಲಿಂಗಂ ಭಾವಜಭಕ್ತಿ ವಿಭಾವಿತಲಿಂಗಂ |
 ದಿನಕರಕೋಟಿ ಪ್ರಭಾಕರಲಿಂಗಂ ತತ್ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾಶಿವಲಿಂಗಂ || ೬ ||
 ಅಷ್ಟದಲೋಪರಿ ವೇಷ್ಟಿತಲಿಂಗಂ ಸರ್ವಸಮುದ್ಭವ ಕಾರಣಲಿಂಗಂ |
 ಅಷ್ಟದರಿದ್ರ ವಿನಾಶಕಲಿಂಗಂ ತತ್ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾಶಿವಲಿಂಗಂ || ೭ ||

ಸುರಗುರು ಸುರವರ ಪೂಜಿತಲಿಂಗಂ ಸುರವನ ಪುಷ್ಪಸದಾರ್ಚಿತಲಿಂಗಂ
ಪರಾತ್ಪರಂ ಪರಮಾತ್ಮಕಲಿಂಗಂ ತತ್ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾಶಿವಲಿಂಗಂ || ೮
ಲಿಂಗಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಪುಣ್ಯಂ ಯಃ ಪಠೇಚ್ಛಿವ ಸನ್ನಿಧೌ |

ಶಿವಲೋಕಮವಾವ್ಷೀತಿ ಶಿವೇನ ಸಹಮೋದತೇ

|| ೯ ||

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಸ್ತುತಿ

ನಾಗೇಂದ್ರಹಾರಾಯ ಪುರಾಂತಕಾಯ ಸ್ಮರಾಂಗರಾಗಾಯ ಮಹೇಶ್ವರಾಯ |
ದೇವಾದಿದೇವಾಯ ದಿಗಂಬರಾಯ ತನ್ಮೈವಕಾರಾಯ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ ||೧||
ಮತ್ತೇ ಭಚರ್ಮಾಂಬರ ಭೂಷಿತಾಯ ಸಮಸ್ತಗೀರ್ವಾಣ ಗಾಣಾರ್ಚಿತಾಯ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಾಥಾಯ ಸುರೇಶ್ವರಾಯ ತನ್ಮೈವಕಾರಾಯ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ ||೨||
ಶಿವಾಯ ಗೌರಿವದನಾರವಿಂದ ಸೂರ್ಯಾಯ ದಕ್ಷಾಧ್ವರನಾಶನಾಯ |
ಚಂದ್ರರ್ಕವೈಶ್ವಾನರ ಲೋಚನಾಯ ತನ್ಮೈವಕಾರಾಯ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ ||೩||
ವಸಿಷ್ಠ ಕುಂಭೋದ್ಭವಗೌತಮಾದಿ ಮುನೀಂದ್ರ ವಂದ್ಯಾಯ ಮುನೀಶ್ವರಾಯ |
ಶ್ರೀನೀಲಕಂಠಾಯ ವೃಷಭಜಾಯ ತನ್ಮೈವಕಾರಾಯ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ ||೪||
ಯಜ್ಞೇಶ ರೂಪಾಯ ಜಟಾಧರಾಯ ಪಿನಾಕ ಹಸ್ತಾಯ ಜನಾಶ್ರಿತಾಯ |
ನಿತ್ಯಾಯಶುದ್ಧಾಯ ನಿರಂಜನಾಯ ತನ್ಮೈವಕಾರಾಯ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ ||೫||

|| ಶ್ರೀ ಗುರು ಬಸವಲಿಂಗಾಯನಮಃ ||

ಶ್ರೀಗುರು ಬಸವಲಿಂಗ ನಾಮಾವಳಿ

ಕಂದ ಪದ್ಯ

ಗುರು ಬಸವೇಶ್ವರನನಪುಮ |

ವರ ನೂರಾಯೆಂಟು ನಾಮ ನೇಮದಿ ಸತತಂ ||

ಹರುಷದಿ ಪರಿಸಲ್ ಭರದಿಂ |

ಸುರುಚಿರ ಮಿಷ್ಠ ಸೌಖ್ಯ ಸಕಲ ಸಂಪದ ಮಕ್ಕುಂ

||೧||

ಉತ್ಸಾಹ ರಗಳೆ

ಶ್ರೀ ಮಹಾ ವೃಷಾಧಿಪ ಪ್ರಸದ್ಧ ನಾಮ ಬಸವಲಿಂಗ |

ಧಾಮನಿಧಿ ಶಿಖೇಂದು ಕೋಟಿ ಧಾಮ ಸೀಮ ಬಸವಲಿಂಗ

||೧||

ತತ್ತ್ವಮಸಿ ಪದೈಕವಚನ ಧರ್ಮಯುಕ್ತ ಬಸವಲಿಂಗ	
ಸತ್ತ್ವ-ರಜ-ತಮೋಗುಣ ಪ್ರಚಾರದೂರ ಬಸವಲಿಂಗ	೮
ಘೋರ ವಾವ ದೋಷಪುಂಜ ಕುಜಕುರಾರ ಬಸವಲಿಂಗ	
ಸಾರ ವೀರಶೈವ ಸಮಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬಸವಲಿಂಗ	೯
ವೇದಗಳಿಗೆ ನಿಲುಕದಾತನಾದಿ ನೀನು ಬಸವಲಿಂಗ	
ನಾದ ಮೂರ್ತಿ ಎನ್ನ ಮನದ ಕ್ರೋಧವಳಿಯೊ ಬಸವಲಿಂಗ	೧೦
ಹಲವು ಜನ್ಮ ಜರೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಳಲಿ ಬಂದೆ ಬಸವಲಿಂಗ	
ಹಲವು ಮಾತ ದೇತಕೆನ್ನ ಬಿಡದೆ ಸಲಹೊ ಬಸವಲಿಂಗ	೧೧
ಯೋನಿ ಮುಖದಿ ಪುಟ್ಟು ಪುಟ್ಟು ಮಾನಗೆಟ್ಟು ಬಸವಲಿಂಗ	
ಮಾನ ವಿಟ್ಟು ಎನಗೆ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ ತೋರೋ ಬಸವಲಿಂಗ	೧೨
ಉದರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಹುಟ್ಟಲಾರೆ ಬಸವಲಿಂಗ	
ಮುದದೊಳೆನಗೆ ನಿನ್ನ ವಾದಪದ್ಮ ತೋರೋ ಬಸವಲಿಂಗ	೧೩
ಎನ್ನ ಜನನ ಮರಣ ಭಯಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸೋ ಬಸವಲಿಂಗ	
ಸನ್ನತ ವ್ರಸನ್ನ ನಿನಗೆ ಶರಣು ಮಾಳ್ವೆ ಬಸವಲಿಂಗ	೧೪
ಮಾಯೆಯೆಂಬ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಮರುಳನಾದೆ ಬಸವಲಿಂಗ	
ಕಾಯೊ ಎನ್ನ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಕಡೆಗೆ ಮೆಟ್ಟಿ ಬಸವಲಿಂಗ	೧೫
ಹೊನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ನಂಬಿ ನಿನ್ನ ಮರತೆ ಬಸವಲಿಂಗ	
ಮನ್ನಿಸಯ್ಯ ಜೀಯ ನಿನ್ನ ಮೊರೆಯ ಹೊಕ್ಕೆ ಬಸವಲಿಂಗ	೧೬
ಬರಿ ದುರಾಸೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಭ್ರಮಿತನಾದೆ ಬಸವಲಿಂಗ	
ಮರುಳುತನವ ಬಿಡಿಸಿಯೆನ್ನ ಕರುಣಿಸಯ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗ	೧೭
ಕಾಡುತಿರ್ಪುದೆನ್ನ ಪೂರ್ವ ಕಲುಷವಳಿಯೊ ಬಸವಲಿಂಗ	
ನೋಡಿ ಮಾಣ್ವದೆನ್ನ ಬೇನೆ ನೋವುಗಳನು ಬಸವಲಿಂಗ	೧೮
ಕಳೆಯೊ ಎನ್ನ ದುರ್ಮನೋವಿಕಾರಗಳನು ಬಸವಲಿಂಗ	
ಬೆಳೆದ ಚಿತ್ತ ಸಂಚಲವನ್ನು ಕೆಡಿಸೊ ನೀನು ಬಸವಲಿಂಗ	೧೯
ತಪ್ಪು ಎನ್ನೊಳುಂಟು ಬಹಳ ಮೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ವೆ ಬಸವಲಿಂಗ	
ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ ನಿನ್ನ ವಾದಗಳನು ಸಲಹೊ ಬಸವಲಿಂಗ	೨೦
ಎನ್ನೊಳಿದರ್ ಭಿನ್ನ ಗುಣಗಳೆಣಿಸಲುಂಟೆ ಬಸವಲಿಂಗ	
ನಿನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಡದೆಯೆನ್ನ ಕಾಯೊ ಬಸವಲಿಂಗ	೨೧
ಕುಣಿಯುತಿರ್ವೆ ನಾನು ಕುಣಿಸಿದಂತೆ ಬಸವಲಿಂಗ	
ಕಣ್ಣು ಮನಕೆ ತೆರವುಗೊಟ್ಟು ಎನ್ನ ಕಾಯೊ ಬಸವಲಿಂಗ	೨೨
ಕರೆದು ಬಿಡದೆ ರಕ್ಷಿಸೆನ್ನ ಕರವ ಪಿಡಿದು ಬಸವಲಿಂಗ	
ಸೆರಗನೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿಕೊಂಭೆ ಕರುಣಿಸೆನ್ನ ಬಸವಲಿಂಗ	೨೩

ಹೀನದೇಸೆಯ ಬಿಡಿಸಿ ಯೆನಗೆ ಯಿಷ್ಟನಾಗೊ ಬಸವಲಿಂಗ
 ಉನವಿಲ್ಲದಮಲ ಸುಖವ ದಾನವೀಯೋ ಬಸವಲಿಂಗ ||೧೮||
 ಅಭವ ನಿನ್ನ ಹೊರತು ಕಾಯ್ಪರಾರ ಕಾಣೆ ಬಸವಲಿಂಗ
 ಅಭಯವಿತ್ತು ಯೆನ್ನ ಮೊರೆಯನಾಲಿಸಯ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗ ||೧೯||
 ದಿಕ್ಕು ದೇಸೆಯ ನೀನೆ ಎನಗೆ ದಿಕ್ಕು ತೋರೋ ಬಸವಲಿಂಗ
 ಅಕ್ಕರದಿ ಕಳೆಯೊ ಎನ್ನ ಅವಧಿಗಳನು ಬಸವಲಿಂಗ ||೨೦||
 ಬೇಡ ವರರ ವೂಲಿಮೆ ನಿನ್ನ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆ ಬಸವಲಿಂಗ
 ಕಾಡದೆನಗೆ ಕುಶಲವಿತ್ತು ಕಾಯೊ ಎನ್ನ ಬಸವಲಿಂಗ ||೨೧||
 ಬಿಡಿಸೊ ಎನ್ನ ಮನದ ಮಲಿನ ವುಡಿಗೆಯನ್ನು ಬಸವಲಿಂಗ
 ತೊಡಿಸೋ ಭಕ್ತಿ ಕವಚವೆಂಬ ತೊಡಿಗೆಯನ್ನು ಬಸವಲಿಂಗ ||೨೨||
 ಮೃಡನು ನೀನು ಮೂಢ ನಾನು ಬಿಡದೆ ಸಲಹೊ ಬಸವಲಿಂಗ
 ಒಡೆಯನೀನು ಹುಡುಗ ನಾನು ಕೊಡಿಸು ಮುಕ್ತಿ ಬಸವಲಿಂಗ ||೨೩||
 ಶರಣ ನೀನು ನರನು ನಾನು ಬೆರಸಿ ಸಲಹೊ ಬಸವಲಿಂಗ
 ವರನು ನೀನು ಜೀವ ನಾನು ಧರಿಸೊ ಭಸಿತ ಬಸವಲಿಂಗ ||೨೪||
 ಪತಿಯು ನೀನು ಸತಿ ಝ ನಾನು ಹಿತವ ತೋರೋ ಬಸವಲಿಂಗ
 ಗತಿಯು ಮತಿಯು ನೀನೆ ಎನ್ನ ಸತತ ಸಲಹೊ ಬಸವಲಿಂಗ ||೨೫||
 ತಂದೆ ನೀನು ಎನ್ನ ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ ನೀನು ಬಸವಲಿಂಗ
 ಕಂದ ಬಾರೋ ಎನುತ ಕರೆದು ಕರವ ಪಿಡಿಯೊ ಬಸವಲಿಂಗ ||೨೬||
 ಮರಹುಗೆಡಿಸಿ ನಿನ್ನ ಪಾದ ಕುರುಹುದೋರೋ ಬಸವಲಿಂಗ
 ಹರಿವಿರಂಚಿಗಳಗ ಭೇದ್ಯನಯ್ಯ ನೀನು ಬಸವಲಿಂಗ ||೨೭||
 ಪರಮ ಭಕ್ತ ಜನಕೆ ವ್ರಾಣ ಪದವು ನೀನೆ ಬಸವಲಿಂಗ
 ಶರಣ ಜನಕೆ ಬೇಡಿಡಿಷ್ಟ ವದವು ನೀನೆ ಬಸವಲಿಂಗ ||೨೮||
 ನಂಬಿ ಭಜಿಸುತಿರ್ಪವರಿಗೆ ಯಿಂಬು ನೀನೆ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ನಂಬಿಗಿಲ್ಲದವರ ಎದೆಯೊಳಂಬು ನೀನೇ ಬಸವಲಿಂಗ ||೨೯||
 ಮೂರು ಲೋಕಗಳನು ಮೊರೆವ ಕರ್ತ ನೀನು ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಧಾರುಣಿಯೊಳು ನಿನ್ನ ಮೋಲ್ವ ದೇವರುಂಟೇ ಬಸವಲಿಂಗ ||೩೦||
 ಪಂಚ ಪರುಷವೇದ್ಯವುಳ್ಳ ಪ್ರಮುಖ ನೀನು ಬಸವಲಿಂಗ |
 ವಂಚನಿಲ್ಲದ ಚಲ ಭಕ್ತಿ ವರವ ಪಡೆದೆ ಬಸವಲಿಂಗ ||೩೧||
 ಎಂದಿಗಹುದು ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯು ನೀನೆ ವೇಳು ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಮಂದಮತಿಯು ನಾನು ಹಿಂದು ಮುಂದುನರಿಯೇ ಬಸವಲಿಂಗ ||೩೨||
 ಎನ್ನ ಕಣ್ಣೆ ನಿನ್ನ ಕಳೆಯನಿತ್ತು ಸಲಹೊ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಎನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ನಿನ್ನ ನುಡಿಗಳಿತ್ತು ಸಲಹೊ ಬಸವಲಿಂಗ ||೩೩||

ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆ ನಿನ್ನ ಪೊಗಳುವಂತೆ ಮಾಡೋ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಭಿನ್ನ ಭೇದವಳಿದು ಎನ್ನೊಳಿನ್ನು ನಿಲ್ಲೊ ಬಸವಲಿಂಗ ||೩೪||
 ಅನವರತವು ನಿನ್ನ ನೆನಹಿನಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸೊ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಮುನಿಸದೇಕೆ ಎನಗೆ ವೊಂದು ಮುದ್ದು ತೋರೊ ಬಸವಲಿಂಗ ||೩೫||
 ನಗುತಲೊಮ್ಮೆ ಮುಖವೆನೆತ್ತಿ ಯೆನ್ನ ನೋಡೊ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಅಗಲದೆನ್ನ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಹರುಷವೀಯೋ ಬಸವಲಿಂಗ ||೩೬||
 ಬಿಜ್ಜಳಗೆ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿ ಮೆರೆದೆ ನೀನು ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಮೂಜಗಂಗಳೊಳಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಮುದದಿ ನಡೆದ ಬಸವಲಿಂಗ ||೩೭||
 ಮುತ್ತು ಮಾಡಿದಯ್ಯ ಜೋಳ ಮುದದಿ ನೋಡಿ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಸತ್ತು ಚಿತ್ತಾನಂದರೂಪ ಚರಕೆಯಿತ್ತೆ ಬಸವಲಿಂಗ ||೩೮||
 ಆ ! ಮಹಾತ್ಮ ನಿನ್ನ ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಲಳವೆ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಪ್ರವಧಿರೊಡೆಯ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯ ವಾಲಿಸೆನಗೆ ಬಸವಲಿಂಗ ||೩೯||
 ಸತ್ತವಂಗೆ ಮರಳಿ ಪ್ರಾಣವಿತ್ತು ಪೊರೆದ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಸತ್ಯಶರಣನಮಲ ಕರದಿ ಹಾಲಕರೆದೆ ಬಸವಲಿಂಗ ||೪೦||
 ಅರೆದ ವಿಷವ ಕುಡಿದು ಲೋಕವರಿಯೆ ಮೆರೆದೆ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಹರಗೆ ನೊಸಲ ಕಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ಸರಸ ನೀನು ಬಸವಲಿಂಗ ||೪೧||
 ಹೊರಗೆ ಒಳಗೆ ಪೂರ್ಣ ಭಕ್ತಿ ನೆರೆದು ಮೆರೆದೆ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಅರಸಿಯುಟ್ಟು ಸೀರೆ ಬೇಡಿ ಕೊಟ್ಟಿ ನೀನು ಬಸವಲಿಂಗ ||೪೨||
 ಒಡೆಯರುಗಳ ಬೇಡಿದಿಷ್ಟು ವರವನಿತ್ತೆ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ನುಡಿದ ವಾಕ್ಯ ತಪ್ಪದಂತೆ ನಡೆದು ಮೆರೆದೆ ಬಸವಲಿಂಗ ||೪೩||
 ಲಿಂಗ ಸಂಗವಾಗಿ ತ್ರಿವಿಧವಂಗವಳಿದೆ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಸಂಗನೊಲಿದು ನೀನು ಜಗದ ಹಂಗುದೊರೆದೆ ಬಸವಲಿಂಗ ||೪೪||
 ಆರನಳಿದು ಮೂರು ತಿಳಿದ ಅಚಲ ನೀನು ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಆರ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಧೀರನಾದೆ ಬಸವಲಿಂಗ || ೪೫ ||
 ನಲ್ಲ ಬಾರೋ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣನಾಥ ಬಾರೋ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಅಲ್ಲಮೇಶನಂಘ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯ ನೀನು ಬಸವಲಿಂಗ || ೪೬ ||
 ದೊರೆಯ ಬಾರೋ ಎನ್ನ ಭಕ್ತಿ ಸಿರಿಯೆ ಬಾರೋ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಗುರುವೆ ಬಾರೋ ಎನ್ನೊಳರ್ಪ ವರವೆ ಬಾರೋ ಬಸವಲಿಂಗ || ೪೭ ||
 ಬಾರೋ ಎನ್ನ ಸುಪ್ರಸನ್ನ ಭಾವಸಂಗ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಬಾರೋ ಎನ್ನ ಸಕಲ ಲೋಕಪಾವನಾಂಗ ಬಸವಲಿಂಗ || ೪೮ ||
 ಅಯ್ಯ ಚಿಲ್ಲರಾಯ ಬಾರೋ ಅಣ್ಣ ಬಾರೋ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಜೀಯ ಎನ್ನ ಮನದಿ ನಿಂತು ಹರುಷವೀಯೋ ಬಸವಲಿಂಗ || ೪೯ ||

ನಿನ್ನ ನಾಮ ಕೇಳಿದವರು ನಿತ್ಯರಹರು ಬಸವಲಿಂಗ |
 ನಿನ್ನ ನಾಮ ಜಪಿಸಿದವರು ನೀನೆ ಕಾಣೋ ಬಸವಲಿಂಗ || ೫೦ ||
 ನಿನ್ನ ನೆನಹು ನಿಖಿಳ ನಿರಾಕಾರವಹುದು ಬಸವಲಿಂಗ |
 ನಿನ್ನ ನಾಮ ಜಪಿಸೆ ದುರಿತ ವೋಡುತಿಹುದು ಬಸವಲಿಂಗ || ೫೧ ||
 ಪಾಹಿ ಪಾಹಿ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣಪಟ್ಟದರನೆ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಪಾಹಿ ಎನ್ನ ವೋರೆವ ಬಿರಿದ ತಾಳ್ದ ದೇವ ಬಸವಲಿಂಗ || ೫೨ ||
 ಜಯ ನಮಸ್ತೆ ನಿನಗೆ ಜಯತು ಜಯತು ಜಯತು ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಜಯ ನಮಸ್ತೆ ಕೂಡಲಾದಿ ಸಂಗನುಯ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗ || ೫೩ ||
 ಹೊಂದಿ ಸೋಮನಾದಿ ಲಿಂಗದೊಲುಮೆ ಪಡೆದೆ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಅಂದದೊಳು ಶಿವೈಕ್ಯ ಪದವ ಹೊಂದಿ ಮೆರೆದೆ ಬಸವಲಿಂಗ || ೫೪ ||
 || ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗ ನಾಮಾವಳಿಸಮಾಪ್ತ ||

ಶ್ರೀ ಷಡಕ್ಷರ ರಗಳೆ.

ಕಂದ ಪದ್ಯ

ಶಿವನ ಷಡಕ್ಷರ ಮಂತ್ರ |
 ಭವವಾರಿಧಿವಡಬವಟ್ಟ ಭವಗಿರಿ ವಜ್ರಂ ||
 ಭವತಿಮಿರ ಕಮಲಮಿತ್ರಂ |
 ಭವತರುವರಶು ಪ್ರಸನ್ನ ಶಂಕರಲಿಂಗಾ ||

ಉತ್ಸಾಹ ರಗಳೆ.

ಶ್ರೀಗುರು ಪ್ರಸನ್ನಮೂರ್ತಿ ದಶ ದಿಶಾಮಯ ಪ್ರಕೀರ್ತಿ |
 ನಾಗರಾಜಕಟಕ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ || ೧ ||
 ಶುದ್ಧ-ಸಿದ್ಧ-ಲಿಂಗ-ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ಮೋದಕಾಯ |
 ಬದ್ಧಭವ ವಿರುದ್ಧ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ || ೨ ||
 ಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತ ಮನದ ಹಮ್ಮು ಮಮತೆಯೆಂಬ ಬಂಧಲತೆಯ |
 ಹೊದ್ದದಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ || ೩ ||
 ದನುಜ-ಮನುಜ-ದಿವಿಜ ಲೋಕಭರಿತ ಧರ್ಮಚರಿತದುರಿತ |
 ವನಧಿ ವಡಬತೇಜ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ || ೪ ||

ವನಜಮಿತ್ರ-ವನಧಿಪುತ್ರ-ವಿನುತ ವೀತಿಹೋತ್ರನೇತ್ರ	
ಧನದಸಖ ಪವಿತ್ರ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೫
ಕನಕಗಿರಿನಿವಾಸ ಕಾಮನಾಶ ಕಮಲವೈರಿಭೂಷ	
ವಿನುತ ವೈದ್ಯಮೇಕೇಶ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೬
ಅನುಪಮಾವತಾರ ಸಾರ ವೀರಶೈವ ಭಕ್ತಿ ಭಾವ	
ಜನಿತಪುಣ್ಯಕಾಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೭
ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ನತಶರಣ್ಯ ಗಜವ ಸದೆದಜಿನವ ಪೊದೆದ	
ಉಗ್ರ ಮಾರಮಧನ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೮
ವ್ಯಾಘ್ರ ದನುಜನಂಗದೊಗಲನುಗಿದು ಬಗಿದು ಸದೆದು ಮುದವೆ	
ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ತಾಳ್ದ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೯
ಶರಣಜನಮನೋನಿವಾಸ ಕರ್ಮನಾಶ ಧರ್ಮದೇಶ	
ವರಪುರಾಣಕಥನ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೧೦
ಶರಭನಾಮ ದುರಿತಭೀಮ ವರಮಪುಣ್ಯ ಸುರವರೇಣ್ಯ	
ಶರಣಗಣ್ಯ ವರದ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೧೧
ಕುಟಿಲದಕ್ಷಯಾಗದೂರ ನಿರುಪಮಾನುಭಾವಗಾರ	
ನಿಟಲನಯನ ನಿತ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೧೨
ಚಟುಲಭವವಿರೋಧಿ ಪುಣ್ಯಗುಣಪಯೋಧಿ ದುಃಖದುರಿತ	
ಪಟಲ ರಹಿತ ಸತ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೧೩
ಸುಜನನಿಚಯಮುಖಸರೋಜ ಸೂರ್ಯ ಹಂಸಗಮನಹರಿದಿ	
ವಿಜಕುಲಾಗ್ರಗಣ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೧೪
ರಜಸ್ತನೋಗುಣಪ್ರಹಾರ ಘೋರತರವಿಕಾರದೂರ	
ಭಜಕಜನಶರಣ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೧೫
ವರದಹಸ್ತ ಡಮರುಗಪ್ರಕಾಶವಾಣಿ ಸತ್ಯವಾಣಿ	
ಕರಣಗುಣವಿರೋಧಿ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೧೬
ಪುರವಿಮಧನ ಪುಣ್ಯಕಥನ ನಿತ್ಯ ಸತ್ಯ ನಿರ್ವಿಕಾರಿ	
ಪರಮಗುಣಪಯೋಧಿ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೧೭
ಉರ್ಧ್ವರೇತ ವೃಷವರೂಢ ಸಕಲ ಲೋಕನಾಥ ಕಾಲ-	
ಮರ್ದನ ಪ್ರತಾಪ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೧೮
ಅರ್ಧನಾರಿಯತನುವೈರಿ ಗತಿವಿಚಾರಿ ಮತಿವಿಹಾರಿ	
ವರ್ಧಮಾನದೀಪ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ	೧೯

ಶಮನಶಮನ ಸಲಲಿಶಯನನಯನ ಚರಣ ಗಗನವಸನ |

ನಮಿತಸುಜನಶರಣ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೨೦ ||

ಅಮರಪಾಲ ಶಮಿತಕಾಲ ದಾನಶೀಲ ಧರ್ಮಲೋಲ |

ನಿಮಲಗುಣವಿಪಾಲ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೨೧ ||

ಒಲವೆ ಬಲವೆ ಗತಿಯೆ ಮತಿಯೆ ತಾಯೆ ತವರೆ ಸುಖವ ಮುಖವೆ |

ಫಲವೆ ಪರಮ ಪತಿಯೆ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೨೨ ||

ಕುಲವೆ ಭಲವೆ ಹರ್ಷವರ್ಷದಿರವೆ ಪರವೆ ನಿಖಿಲ ನಿಜದ |

ನಿಲವೆ ಮತಿಯೆ ನಿತ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೨೩ ||

ಮುಂದುಗೆಟ್ಟೆ ಭಂಗಬಟ್ಟೆ ನೊಂದೆ ಬೆಂದೆ ಜನ್ಮ ಕಲ್ಮ - |

ಷಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೨೪ ||

ಕುಂದಿ ಕುಸಿದು ತಗ್ಗಿ ಕುಗ್ಗಿ ಮೀರಿ ಬಂದೆನಯ್ಯ ಭವದ |

ಬಂಧನಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೨೫ ||

ಸುದತಿ ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಮಾತೆ ಪಿತ ದುಹಿತರು ನಿತ್ಯರೆಂದು |

ಪುದಿದು ಕುದಿದೆನಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೨೬ ||

ತ್ರಿದಶಚಾಪದಂತೆ ಕೆಡುವ ಹೊನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ನಚ್ಚಿ |

ಮದಡನಾದೆನಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೨೭ ||

ಕಷ್ಟ ಸಂಸೃತಿಯಲಿ ಕೋಪ-ತಾಪದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ನಾನು |

ಭ್ರಷ್ಟನಾದೆನಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೨೮ ||

ದುಷ್ಟ ಕರ್ಮನಿರತ ಪರಚಕರಣ ಕಾಲ ಘೋರಸರ್ಪ - |

ದುಷ್ಟನಾದೆನಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೨೯ ||

ತನುವಿಕಾರವೆನ್ನ ತಿಂದು ತೇಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತೋಗಿ |

ತೊನೆಯಲೀಯದಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೩೦ ||

ಮದನವಿಕ್ರತಿಯೆನ್ನ ಕೊಂದು ಕೂಗಿ ನಿಮ್ಮನೊಮ್ಮೆಯೆನ್ನ |

ನೆನೆಯಲೀಯದಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೩೧ ||

ಕೂಡೆ ಕಾಮವೆಂಬ ಮತ್ತಹಸ್ತಿಯೆನ್ನ ದೂಡಿ ಕೆಡಹಿ |

ಹಾಡಲೀಯದಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೩೨ ||

ನೀಡಿ ನಿಲುಕಿ ಕೋಪವೆಂಬ ಹುಲಿ ತೊಡರ್ಪು ನಿಮ್ಮನೊಂದು - |

ಗೂಡಲೀಯದಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೩೩ ||

ಗಾಢತರದ ಲೋಭಸರ್ಪನಡ್ಡ ಬಂದು ನಿಮ್ಮ ಪೂಜೆ |

ಮಾಡಲೀಯದಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೩೪ ||

ರೂಢಿಸುತ್ತ ಮೋಹವೆಂಬ ಸಿಂಹವಡರಿ ನಿಮ್ಮನೊಮ್ಮೆ |
 ನೋಡಲೀಯದಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೩೫ ||
 ಅತುಳಮದನವೆನಿಪ್ಪ ಮರೆಯ ಹಿಂಡು ಕವಿದು ಬಂದು ನಿಮ್ಮ |
 ಸ್ತುತಿನಲೀಯದಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೩೬ ||
 ಮತಿಯ ಮತ್ಸರಗಳೆಂಬ ಭಲ್ಲುಕಂಗಳಟ್ಟ ಮುಕ್ತಿ - |
 ಪಥವನೆಯ್ದ ಗೊಡವು ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೩೭ ||
 ಭೀಷಣಾರಿವರ್ಗವೆಂಬ ಕುಟಿಲವೃಗಕೆ ಶಿಲ್ಪಿ ಭವದಿ |
 ದೋಷಿಯಾದೆನಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೩೮ ||
 ದೋಷ ರಹಿತ ನಿಮ್ಮನೊಮ್ಮೆ ನೆನೆಯದಲ್ಪ ಸುಖಕೆ ನೋತು |
 ಗಾಸಿಯಾದೆನಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೩೯ ||
 ಹುಲಿಗೆ ಹುಲ್ಲೆ ಶಿಲ್ಪಿದಂತೆ ಘೋರತರ ವಿಕಾರವಾದಿ - |
 ಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದೆ ನಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೪೦ ||
 ಹಲವು ಮುಖದೊಳಟ್ಟಿಯಲೆದು ಕೊಲುವ ಪಂಚ ವಿಷಯಘಾತ |
 ಜಲದೊಳಾಳ್ದೆ ನಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೪೧ ||
 ವೈರಿ ಸಮರದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಮುರಿದ ಸುಭಟರಂತೆ ಭವನಿ - |
 ಕಾರಿಯಾದೆನಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೪೨ ||
 ಮಾರನುಗ್ರ ಬಾಣವೈದು ಸೇರಿಯೆದೆಯನರಿದು ನಿಮ್ಮ |
 ಸಾರಲೀಯದಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೪೩ ||
 ಮೂಢಭಾವ-ತನುಗುಣಂಗಳೆನ್ನ ಸುತ್ತಿ ಮುತ್ತಿ ನಿಮ್ಮ |
 ಹಾಡಲೀಯವಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೪೪ ||
 ಉಂಬ ಚಿಂತೆ ಉಡುವ ಚಿಂತೆಯೈಸೆ ನಿಮ್ಮ ವೊಜೆ ಮಾಳ್ವೆ - |
 ನೆಂಬ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೪೫ ||
 ಕೊಂಬ ಚಿಂತೆ ಕೊಡುವ ಚಿಂತೆಯೈಸೆ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗ ಮಣವೆ - |
 ನೆಂಬ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೪೬ ||
 ಪರರ ಕೊಲುವೆ ಪರರ ಗೆಲುವೆನೆಂದು ದೇವ ನಿಮ್ಮ ಹಾಡಿ |
 ಹರಸಲೊಲ್ಲೆ ನಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೪೭ ||
 ಈ ಶರೀರವಳಿವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ವಿಷಯವ್ಯಸನತತಿಯ |
 ಹೇಸಿಯೊರಸಲೊಲ್ಲೆ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೪೮ ||
 ಲಕ್ಷವರ್ಷ ಬದುಕುವಂತೆ ಪುದಿದು ಕುದಿದು ಧನವ ಕೂಡ - |
 ಲಿಕ್ಕುತಿರ್ದೆ ನಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೪೯ ||
 ಅಕ್ಕಟಕಟ ಬದುಕು ನಿಮಿಷವೆನ್ನ ದಜ್ಜು ರೊಡನೆಯೊಕ್ಕ - |
 ಲಿಕ್ಕುತಿರ್ದೆ ನಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ || ೫೦ ||

ಸುರರ ಚಾಪದಂತೆ ತೋರಿಯಡಗುತಿರ್ಪನಿತ್ಯ ತನುವ | ||೫೧||
 ಹೊರೆವುತಿರ್ದನಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||೫೨||
 ಇರುಳು ಹಗಲು ಶಿವನ ನೆನೆಯಲೊಲ್ಲದಲ್ಪ ನರರ ನುತಿಸೆ | ||೫೩||
 ಹರಿವುತಿರ್ದನಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||೫೪||
 ಮರುಳ ನಾನು ಮತ್ತು ನಾನು ದೀನ ನಾನು ಹೀನ ನಾನು | ||೫೫||
 ಕರುಣೆ ಕಾವುದಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||೫೬||
 ತರಳ ನಾನು ಮರುಳ ನಾನು ಮತ್ತು ನಾನು ಮದಡ ನಾನು | ||೫೭||
 ಗುರುವೆ ವಾಲಿಸಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||೫೮||
 ಕುಲವಿಹೀನ ನಾನು ಕುಚಿತ ನಾನು ಕುಟಿಲ ನಾನು ಸರ್ವ- | ||೫೯||
 ಸುಲಭ ಧರ್ಮರೂಪ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||೬೦||
 ಹಲವು ದುಃಖ ನಾನು ಚುಕ್ಕೆ ನಾನು ಕರ್ಮ ನಾನು ಧರ್ಮ- | ||೬೧||
 ಜಲಧಿ ವಾಲಿಸಯ್ಯ ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||೬೨||
 ಒಡೆಯ ನೀನು ಬಂಟಿ ನಾನು ಕರ್ತೃ ನೀನು ಭೃತ್ಯ ನಾನು | ||೬೩||
 ನಡಿಸುಯೆನ್ನ ನೀನು ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||೬೪||
 ಕಡು ಸಮರ್ಥದಾನಿ ನೀನು ಲೋಭ ನಾನು ಜನನರುಜೆಯ | ||೬೫||
 ಬಿಡಿಸು ನತದಯಾಳು ಶಂಕರಾಯ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||೬೬||
 ಘೋರತರ ವಿಕಾರದೂರ ಓಂ ನಮೋ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ | ||೬೭||
 ಚಾರುಚರಿತ ವೇದಸಾರ ಓಂ ನಮೋ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||೬೮||
 ಸರ್ವದೇವ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಓಂ ನಮೋ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ | ||೬೯||
 ಸರ್ವಮಯ ವಿಶಾಲಕೀರ್ತಿ ಓಂ ನಮೋ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||೭೦||
 ಶರಣ ನಿಖಿಳದಿವಿಜ ಭೂಜ ಓಂ ನಮೋ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ | ||೭೧||
 ಪರಮ ತೇಜದಾದಿಬೀಜ ಓಂ ನಮೋ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||೭೨||
 ಶಿವನೆ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ಭವನೆ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ | ||೭೩||
 ಗುರುವೆ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ಪರವೆ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||೭೪||
 ಸುಖವೆ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ಮುಖವೆ ಓತಿ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ | ||೭೫||
 ಗತಿಯೆ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ಮತಿಯೆ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||೭೬||
 ಜನಕ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ಜನನಿ ಓಂ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ | ||೭೭||
 ಓಂ ನಮೋ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ಓಂ ನಮೋ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ||೭೮||

ಕಂದಪದ್ಯ

ಈಶಡಕ್ಷರ ಮಂತ್ರಮ. |
 ನೋಸರಿಸದೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಿಸುವ ಶರಣ- |
 ಗಾರ್ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವ ನೆರೆ |
 ಲೇಸಿಂದೀವಂ ಪ್ರಸನ್ನ ಶಂಕರಲಿಂಗಂ ||

ಶ್ರೀ ಶಿವಾಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತನಾಮಾವಳಿಯು

ಓಂ ಶಿವಾಯನಮಃ	ಓಂ ಭೀಮಾಯ ನಮಃ
,, ಮಹೇಶ್ವರಾಯನಮಃ	,, ಪರಶುಹಸ್ತಾಯ ನಮಃ
,, ಶಂಭವೇನಮಃ	,, ಮೃಗಪ್ರಾಣಯೇ ನಮಃ
,, ಸಿನಾಕಿನೇ ನಮಃ	,, ಜಟಾಧರಾಯ ನಮಃ
,, ಶಶಿಶೇಖರಾಯನಮಃ	,, ಕೈಲಾಸವಾಸಿನೇ ನಮಃ
,, ವಾಮದೇವಾಯನಮಃ	,, ಕವಚಿನೇ ನಮಃ
,, ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಯನಮಃ	,, ಕರೋರಾಯ ನಮಃ
,, ಕಪರ್ದಿನೇನಮಃ	,, ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಾಯ ನಮಃ
,, ನೀಲಲೋಹಿತಾಯನಮಃ	,, ವೃಷಭಾರೂಢಾಯ ನಮಃ ೪೦
,, ಶಂಕರಾಯನಮಃ	೧೦ ,, ಭಸ್ಮೋದ್ಧೂಳಿತ ವಿಗ್ರಹಾಯನಮಃ
,, ಶೂಲಪಾಣಯೇನಮಃ	,, ಸಾಮಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ
,, ಖಟ್ಟಾಂಗಿನೇನಮಃ	,, ಸ್ವರಮಯಾಯ ನಮಃ
,, ವಿಷ್ಣು ವಲ್ಲಭಾಯ ನಮಃ	,, ತ್ರಿಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ
,, ಶಿಸಿ ವಿಷ್ಣಾಯ ನಮಃ	,, ಅಜನೀಶ್ವರಾಯ ನಮಃ
,, ಅಂಬಿಕಾನಾಥಾಯ ನಮಃ	,, ಸರ್ವಜ್ಞಾಯ ನಮಃ
,, ಶ್ರೀಕಂಠಾಯ ನಮಃ	,, ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನಮಃ
,, ಭಕ್ತವತ್ಸಲಾಯ ನಮಃ	,, ಸೋಮ ಸೂರ್ಯಾನ್ನಿಲೋಚನಾಯ
,, ಭವಾಯ ನಮಃ	ನಮಃ
,, ಶರ್ವಾಯ ನಮಃ	,, ಹವಿಷೇ ನಮಃ
,, ತ್ರಿಲೋಕೇಶಾಯ ನಮಃ	೨೦ ,, ಯಜ್ಞಪತಯೇ ನಮಃ
,, ಶಿಸಿಕಂಠಾಯ ನಮಃ	,, ಸೋಮಾಯ ನಮಃ
,, ಶಿವಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ	,, ಪಂಚವಕ್ತ್ರಾಯ ನಮಃ
,, ಉಗ್ರಾಯ ನಮಃ	,, ಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ
,, ಕವಾಲಿನೇ ನಮಃ	,, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ
,, ಕಾಮಾರಯೇ ನಮಃ	,, ವೀರಭದ್ರಾಯ ನಮಃ
,, ಅಂಧಕಾಸುರ ಸೂದನಾಯ ನಮಃ	,, ಗಣನಾಥಾಯ ನಮಃ
,, ಗಂಗಾಧರಾಯ ನಮಃ	,, ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ನಮಃ
,, ಲಲಾಟಾಕ್ಷಯ ನಮಃ	,, ಹಿರಣ್ಯರೇತಸೇ ನಮಃ
,, ಕಾಲಕಾಲಾಯ ನಮಃ	,, ದುರ್ಧರ್ಷಾಯ ನಮಃ
,, ಕೃಪಾನಿಧಯೇ ನಮಃ	೩೦ ,, ಗಿರೀಶಾಯ ನಮಃ
	೬೦

ಓಂ ಗಿರಿಶಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಸಾತ್ವಿಕಾಯ ನಮಃ
,, ಅನಘಾಯ ನಮಃ	,, ಶುದ್ಧವಿಗ್ರಹಾಯ ನಮಃ
,, ಭುಜಂಗಭೂಷಣಾಯ ನಮಃ	,, ಶಾಶ್ವತಾಯ ನಮಃ
,, ಭರ್ಗಾಯ ನಮಃ	,, ಖಂಡವರಶವೇ ನಮಃ
,, ಗಿರಿಧಸ್ವನೇ ನಮಃ	,, ಅಜಾಯ ನಮಃ
,, ಗಿರಿಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ	,, ವಾಠ ವಿಮೋಚಕಾಯ ನಮಃ ೯೦
,, ಕೃತ್ತಿವಾಸನೇ ನಮಃ	,, ಮೃಡಾಯ ನಮಃ
,, ಪುರಾರಾತಯೇ ನಮಃ	,, ಎಶುಪತಯೇ ನಮಃ
,, ಭಗವತೇ ನಮಃ	,, ದೇವಾಯ ನಮಃ
,, ಪ್ರಮಥಾದಿ ವತಯೇ ನಮಃ ೯೧	,, ಮಹಾದೇವಾಯ ನಮಃ
,, ಮೃತ್ಯುಂಜಯಾಯ ನಮಃ	,, ಅವ್ಯಯಾಯ ನಮಃ
,, ಸೂಕ್ಷ್ಮತನವೇ ನಮಃ	,, ವರಾಯ ನಮಃ
,, ಜಗದ್ರೂಪಿಣೇ ನಮಃ	,, ಪುಷ್ಪದಂತಭದ್ರೇ ನಮಃ
,, ಜಗದ್ಗುರುವೇ ನಮಃ	,, ಅವ್ಯಗ್ರಾಯ ನಮಃ
,, ಪ್ರೋಮಕೇಶಾಯ ನಮಃ	,, ಧಕ್ಷಾಧ್ವರಹರಾಯ ನಮಃ
,, ಮಹಾನೇನ ಜನಕಾಯ ನಮಃ	,, ಹರಾಯ ನಮಃ ೧೦೦
,, ಚಾರು ವಿಕ್ರಮಾಯ ನಮಃ	,, ಭಗನೇತ್ರ ಹೃತೇ ನಮಃ
,, ರುದ್ರಾಯ ನಮಃ	,, ಅನೃಕ್ತಾಯ ನಮಃ
,, ಭೂತಪತಯೇ ನಮಃ	,, ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಯ ನಮಃ
,, ಸ್ಥಾಣವೇ ನಮಃ ೯೨	,, ಸಹಸ್ರವಾದೇ ನಮಃ
,, ಅಹಿಬುಧ್ವಾಂಸಾಯ ನಮಃ	,, ಅವರ್ಗಪ್ರದಾಯ ನಮಃ
,, ದಿಗಂಬರಾಯ ನಮಃ	,, ಅನಂತಾಯ ನಮಃ
,, ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ	,, ತಾರಕಾಯ ನಮಃ
,, ಅನೇಕಾತ್ಮನೇ ನಮಃ	,, ಪರಮೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ ೧೦೧

ಶ್ರೀ ಶಿವ ಸಹಸ್ರ ನಾಮಾವಲಿ:

ಓಂ ಶಿವಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಮುದ್ದಲಾಯ ನಮಃ
,, ಭವಾಯ ನಮಃ	,, ಬಲಾಯ ನಮಃ
,, ಹರಾಯ ನಮಃ	,, ಅಗ್ರಗಣ್ಯಾಯ ನಮಃ
,, ರುದ್ರಾಯ ನಮಃ	,, ಸದಾಚಾರಾಯ ನಮಃ
,, ಪುಷ್ಕಲಾಯ ನಮಃ	,, ಶರ್ವಾಯ ನಮಃ ೧೦೨

ಓಂ ಶಂಭವೇ ನಮಃ	ಓಂ ಧೃಡ ಪ್ರಜ್ಞಾಯ ನಮಃ	
,, ಮಹೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ	,, ದೇವದೇವಾಯ ನಮಃ	
,, ಈಶ್ವರಾಯ ನಮಃ	,, ತ್ರಿಲೋಚನಾಯ ನಮಃ	
,, ಸ್ಥಾಣವೇ ನಮಃ	,, ವಾಮದೇವಾಯ ನಮಃ	
,, ಈಶನಾಯ ನಮಃ	,, ಮಹಾದೇವಾಯ ನಮಃ	
,, ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಾಯ ನಮಃ	,, ಪಟವೇ ನಮಃ	೫೦
,, ಸಹಸ್ರ ಪಾದೇ ನಮಃ	,, ಪರಿವೃಥಾಯ ನಮಃ	
,, ವರೀಯಸೇ ನಮಃ	,, ಧೃಢಾಯ ನಮಃ	
,, ವರದಾಯ ನಮಃ	,, ವಿಶ್ವರೂಪಾಯ ನಮಃ	
,, ವಂದ್ಯಾಯ ನಮಃ	೨೦ ,,, ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಯ ನಮಃ	
,, ಶಂಕರಾಯ ನಮಃ	,, ವಾಗೀಶಾಯ ನಮಃ	
,, ಪರಮೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ	,, ಶ್ರುತಿಮತ್ತರಾಯ ನಮಃ	
,, ಗಂಗಾಧರಾಯ ನಮಃ	,, ಸರ್ವ ಪ್ರಮಾಣ ಸಂವಾದಿನೇ ನಮಃ	
,, ಶೂಲಧರಾಯ ನಮಃ	,, ವೃಷಾಂಶಾಯ ನಮಃ	
,, ಪರಾರ್ಥಕಪ್ರಯೋಜನಾಯ ನಮಃ	,, ಈಶಾಯ ನಮಃ	೬೦
,, ಸರ್ವಜ್ಞಾಯ ನಮಃ	,, ಪಿನಾಕಿನೇ ನಮಃ	
,, ಸರ್ವದೇವಾದಯೇ ನಮಃ	,, ಖಟ್ಟಾಂಗಿನೇ ನಮಃ	
,, ಗಿರಿಧನ್ಯನೇ ನಮಃ	,, ಚಿತ್ರವೇಷಾಯ ನಮಃ	
,, ಜಟಾಧರಾಯ ನಮಃ	,, ಚಿರಂತನಾಯ ನಮಃ	
,, ಚಂದ್ರಪೀಡಾಯ ನಮಃ	,, ಮನೋಹರಾಯ ನಮಃ	
,, ಚಂದ್ರಮೌಳಯೇ ನಮಃ	,, ಮಹಾಯೋಗಿನೇ ನಮಃ	
,, ವಿದುಷೇ ನಮಃ	,, ಸ್ಥಿರಾಯ ನಮಃ	
,, ವಿಶ್ವಾಮರೇಶರಾಯ ನಮಃ	,, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಗಭುವೇ ನಮಃ	
, ವೇದಾಂತಸಾರ ಸಂದೋಹಾಯ ನಮಃ	,, ಜಟಿನೇ ನಮಃ	
,, ಕಪಾಲಿನೇ ನಮಃ	,, ಕಾಲ ಕಾಲಾಯ ನಮಃ	೭೦
,, ನೀಲಲೋಹಿತಾಯ ನಮಃ	,, ಕೃತ್ತಿ ವಾಸನೇ ನಮಃ	
,, ಧ್ಯಾನಾ ಧಾರಾಯ ನಮಃ	,, ಸುಭಗಾಯ ನಮಃ	
,, ಅಪರಿಚ್ಛೇದ್ಯಾಯ ನಮಃ	,, ಪ್ರಣವಾತ್ಮ ಕಾಯ ನಮಃ	
,, ಗೌರೀಭಕ್ತೇ ನಮಃ	,, ನಾಗ ಚೂಡಾಯ ನಮಃ	
,, ಗಣೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ	,, ಸುಚಕ್ಷುಷ್ಯಾಯ ನಮಃ	
,, ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ	,, ದುರ್ವಾಸಿನೇ ನಮಃ	
,, ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ	,, ಪುರಶಾಸನಾಯ ನಮಃ	
,, ತ್ರಿವರ್ಗ ಸ್ವರ್ಗ ಸಾಧನಾಯ ನಮಃ	,, ದೈಗಾಯುಧಾಯ ನಮಃ	
,, ಜ್ಞಾನ ಗಮ್ಯಾಯ ನಮಃ	,, ಸ್ತುಂದ ಗುರವೇ ನಮಃ	
	,, ಪರಮೇಷ್ಠಿನೇ ನಮಃ	೮೦

ಓಂ ಸರಾಯಣಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಭೂತ ಪತಯೇ ನಮಃ
,, ಅನಾದಿ ಮಧ್ಯೆ ನಿಧನಾಯ ನಮಃ	,, ಮಹಾಕರ್ಮಣೇ ನಮಃ
,, ಗಿರೀಶಾಯ ನಮಃ	,, ಮಹಾಷಢಯೇ ನಮಃ
,, ಗಿರಿಬಾಂಧವಾಯ ನಮಃ	,, ಉತ್ತರಾಯ ಗೋಪತಯೇ ನಮಃ
,, ಕುಬೇರ ಬಂಧವೇ ನಮಃ	,, ಗೋಪ್ತೇ ನಮಃ
,, ಶ್ರೀ ಕಂಠಾಯ ನಮಃ	,, ಜ್ಞಾನಗಮ್ಯಾಯವುರಾತನಾಯನಮಃ
,, ಲೋಕವರ್ಣೋತ್ತಮಾಯ ನಮಃ	,, ನೀತಯೇ ನಮಃ ೧೨೦
,, ಮೃದವೇ ನಮಃ	,, ಸುನೀತತೆಯೇ ನಮಃ
,, ಸಾಮಾನ್ಯ ದೇವಾಯ ನಮಃ	,, ಶುದ್ಧಾತ್ಮನೇ ನಮಃ
,, ಕೋದಂಡಿನೇ ನಮಃ ೯೦	,, ಸೋಮಾಯ ನಮಃ
,, ನೀಲಕಂಠಾಯ ನಮಃ	,, ಸೋಮರತಾಯ ನಮಃ
,, ಪರಶ್ವಧಿನೇ ನಮಃ	,, ಸನತನಾಯ ನಮಃ
,, ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಾಯ ನಮಃ	,, ಸೋಮವಾಯ ನಮಃ
,, ಮೃಗವ್ಯಾಧಾಯ ನಮಃ	,, ಅಮೃತ ವಾಯ ನಮಃ
,, ಸುರೇಶಾಯ ನಮಃ	,, ಸಾಮ್ರಾಟ ನಮಃ
,, ಸೂರ್ಯತಾಪನಾಯ ನಮಃ	,, ಮಹಾನೀತಯೇ ನಮಃ ೧೨೧
,, ಧರ್ಮ ಧಾಮ್ನೇ ನಮಃ	,, ಮಹಾಮತಯೇ ನಮಃ
,, ಕ್ಷಮಾ ಕ್ಷೇತ್ರಾಯ ನಮಃ	,, ಅಜಾತ ಶತ್ರುವೇ ನಮಃ
,, ಭಗವತೇ ನಮಃ	,, ಆಲೋಕಾಯ ನಮಃ
,, ಭಗನೇತ್ರ ಹೃತೇ ನಮಃ ೧೦೦	,, ಸಂಭ್ರಾಂವಾಯ ನಮಃ
,, ಉಗ್ರಾಯ ನಮಃ	,, ಹವ್ಯವಾಹನಾಯ ನಮಃ
,, ನಶುಪತಯೇ ನಮಃ	,, ಲೋಕಕಾರಾಯ ನಮಃ
,, ತಾಕ್ಷಾಣಿಯ ನಮಃ	,, ವೇದಕಾರಾಯ ನಮಃ
,, ಪ್ರಿಯ ಭಕ್ತಾಯ ನಮಃ	,, ಸೂತ್ರಕಾರಾಯ ನಮಃ
,, ಪ್ರಿಯಂ ವದಾಯ ನಮಃ	,, ಮಹರ್ಷಯೇ ಕಪಿಲಾಚಾರ್ಯಾಯನಮಃ
,, ದಾಂತಾಯ ನಮಃ	,, ಸುಖಿನೇ ನಮಃ ೧೨೨
,, ದಯಾಕರಾಯ ನಮಃ	,, ವಿಶ್ವ ವಿಪ್ತಯೇ ನಮಃ
,, ದಕ್ಷಾಯ ನಮಃ	,, ವಿರೋಚನಾಯ ನಮಃ
,, ಕರ್ಪದಿನೇ ನಮಃ	,, ಪಿನಾಕ ವಾಣಯೇ ನಮಃ
,, ಕಾಮಶಾಸನಾಯ ನಮಃ ೧೦೧	,, ಭೂ ದೇವಾಯ ನಮಃ
,, ಶ್ಮಶಾನ ನಿಲಯಾಯ ನಮಃ	,, ಸ್ವಸ್ತಿ ದಾಯ ನಮಃ
,, ತ್ರೈಕ್ಷಯ ನಮಃ	,, ಸ್ವಸ್ತಿ ಕೃತೇ ನಮಃ
,, ಸ್ಮಶಾನಸ್ಥಾಯ ಮಹೇಶ್ವರಾಯನಮಃ	,, ಸುಧಿಯೇ ನಮಃ
,, ಲೋಕಕರ್ತ್ರೇ ನಮಃ	,, ಧಾತ್ರೀ ಧಾಮಕರಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ಸರ್ವಸ್ಮೃತೃ ನಮಃ	ಓಂ ಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ
” ಸರ್ವದಾಯ ನಮಃ ೧೫೦	” ಅಕಲ್ಮಷಾಯ ನಮಃ
” ಸರ್ವಗೋಚರಾಯ ನಮಃ	” ಚತುರ್ಬಾಹವೇ ನಮಃ
” ಬಹ್ಮಸೃಜೇ ನಮಃ	” ಸರ್ವಾ ವಾಸಾಯ ನಮಃ
” ವಿಶ್ವಸೃಜೇ ನಮಃ	” ದುರಾಸದಾಯದುರ್ಲಭಾಯನಮಃ
” ಸರ್ಗಾಯ ನಮಃ	” ದುರ್ಮಮಾಯ ದುರ್ಮಾಯ ನಮಃ
” ಕರ್ಣಿಕಾರ ಸ್ತ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ	” ಸರ್ವಾಯುಧ ವಿಶಾರದಾಯ ನಮಃ
” ಕವಯೇ ನಮಃ	” ಮೇರವೇ ನಮಃ
” ಶಾಖಾಯ ನಮಃ	” ಅಧ್ಯಾತ್ಮಯೋಗನಿಲಯಾಯನಮಃ
” ವಿಶಾಖಾಯ ನಮಃ	” ಸುತಂತವೇ ನಮಃ
” ಗೋಶಾಖಾಯ ನಮಃ	” ತಂತುವರ್ಧನಾಯ ನಮಃ
” ಶಿವಾಯ ನಮಃ ೧೬೦	” ಶುಭಾಂಗಾಯ ನಮಃ
” ಭಿಷಜೇನುತ ಮಾಯ ನಮಃ	” ಯೋಗ ನಾರಂಗಾಯ ನಮಃ
” ಗಂಗಾಪ್ರಬೋಧಕಾಯ ನಮಃ	” ಜಗದೀಶಾಯ ನಮಃ
” ಭವ್ಯಾಯ ನಮಃ	” ಜನಾರ್ದನಾಯ ನಮಃ
” ಪುಷ್ಕರಾಯ ನಮಃ	” ಭಸ್ಮ ಶುದ್ಧಿ ಕರಾಯ ನಮಃ
” ಸ್ಥಪತಯೇ ಸ್ಥಿತಾಯ ನಮಃ	” ಓಜಸ್ವಿನೇ ನಮಃ ೨೦೦
” ವಿಜಿತಾತ್ಮನೇ ನಮಃ	” ಶುದ್ಧ ವಿಗ್ರಹಾಯ ನಮಃ
” ಭೂತವಾಹನ ಸಾರಥಯೇ ನಮಃ	” ಹಿರಣ್ಯ ರೇತನೇ ನಮಃ
” ಸಗಣಾಯ ನಮಃ	” ತರಣಯೇ ನಮಃ
” ಗಣಕಾಯಯಾ ನಮಃ ೧೭೦	” ಮರೀಚಯೇನಮಃ
” ಸುಕೀರ್ತಯೇ ನಮಃ	” ಮಹಿಮಾಲಯಾಯ ನಮಃ
” ಛಿನ್ನ ಸಂಶಯಾಯ ನಮಃ	” ಮಹಾ ಹೃದಾಯಾಯ ನಮಃ
” ಕಾಮದೇವಾಯ ನಮಃ	” ಮಹಾ ಗರ್ತಾಯ ನಮಃ
” ಕಾಮ ವಾಲಾಯ ನಮಃ	” ಸಿದ್ಧ ಬೃಂದಾದಿ ವಂದಿತಾಯ ನಮಃ
” ಭಸ್ಮೋದ್ದೂಳಿತ ವಿಗ್ರಹಾಯನಮಃ	” ವ್ಯಾಘ್ರಚರ್ಮಧರಾಯನಮಃ
” ಭಸ್ಮಸ್ತ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ	” ವ್ಯಾಲಿನೇ ನಮಃ ೨೧೦
” ಭಸ್ಮಶಾಯಿನೇ ನಮಃ	” ಮಹಾಭೂತಾಯ ನಮಃ
” ಕಾಮಿನೇ ನಮಃ	” ಮಹಾನಿಧಯೇ ನಮಃ
” ಕಾಂತಯ ನಮಃ	” ಅಮೃತಾಂಶಾಯ ನಮಃ
” ಕೃತಾಗ ನಾಯ ನಮಃ ೧೮೦	” ಅಮೃತವಪುಷೇ ನಮಃ
” ಸಮಾವರ್ತಾಯ ನಮಃ	” ಪಂಚಯಜ್ಞ ಪ್ರಭಂಜನಾಯನಮಃ
” ನಿವೃತ್ತಾತ್ಮನೇ ನಮಃ	” ವಂಚವಿಂಶತಿತ್ತ್ವಸ್ಥಾಯ ನಮಃ
” ಧರ್ಮ ಪುಂಜಾಯ ನಮಃ	” ವಾರಿಜಾತಾಯ ನಮಃ
	” ಪರಾವರಾಯ ನಮಃ
	” ಸುಲಭಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ಸುವ್ರತಾಯ ನಮಃ	೨೨೦ ಓಂ ಭೂತಭಾವನಾಯ ನಮಃ
" ಶೂರಾಯ ನಮಃ	,, ಉನ್ನತ್ತ ವೇಷಾಯ ನಮಃ
" ವಾಬ್ಜಯೈಕನಿಧಯೇ ನಮಃ	,, ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಾಯ ನಮಃ
" ನಿಧಯೇ ನಮಃ	,, ಜಿತಕಾಮಾಯ ನಮಃ
" ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಗುರವೇ ನಮಃ	,, ಜನಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ
" ಷರ್ಫಿನೇ ನಮಃ	,, ಕಲ್ಯಾಣವ್ರತಯೇಕಲ್ಯಾಯನಮಃ
" ಶತ್ರುಜಿತೇ ನಮಃ	,, ಸರ್ವಲೋಕ ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ನಮಃ
" ಶತ್ರುತಾವನಾಯ ನಮಃ	,, ತರಸ್ವಿನೇ ನಮಃ ೨೨೦
" ಆತ್ಮದಾಯ ನಮಃ	,, ತಾರಕಾಯ ನಮಃ
" ಕ್ಷಪಣಾಯ ನಮಃ	,, ಧಿಮತೇ ನಮಃ
" ಕ್ಷಾಮಾಯ ನಮಃ	೨೨೧ ,, ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಭುವೇ ನಮಃ
" ಜ್ಞಾನವತೇ ನಮಃ	,, ಆವ್ಯಯಾಯ ನಮಃ
ಅಚಲಾಯ ನಮಃ	,, ಲೋಕವಾಲಾಯ ನಮಃ
,, ಚಲಾಯ ನಮಃ	,, ಅಂತರ್ಹಿತಾತ್ಮನೇ ನಮಃ
" ಪ್ರಮಾಣ ಭೂತಾಯ ನಮಃ	,, ಕಲ್ಪಾದಯೇ ನಮಃ
" ದುರ್ಜಯಾಯ ನಮಃ	,, ಕಮಲೇಕ್ಷಣಾಯ ನಮಃ
" ಸುಪರ್ಣಾಯ ನಮಃ	,, ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾಯ ನಮಃ
" ವಾಯುವಾಹನಾಯ ನಮಃ	,, ನಿಯಮಾಯ ನಮಃ ೨೨೦
" ಧನುರ್ಧರಾಯ ನಮಃ	,, ನಿಯಮಾಶ್ರಯಾಯ ನಮಃ
" ಧನುರ್ವೇದಾಯ ನಮಃ	,, ರಾಹವೇ ನಮಃ
" ಗುಣರಾಶೇಯ ನಮಃ	೨೨೨ ,, ಸೂರ್ಯಾಯ ನಮಃ
,, ಗುಣಕರಾಯ ನಮಃ	,, ಶನಯೇ ನಮಃ
" ಅನಂತ ದೃಷ್ಟಯೇ ನಮಃ	,, ಕೇತವೇ ನಮಃ
" ಅನಂತ ದೃಷ್ಟಯೇ ನಮಃ	,, ವಿರಾಮಾಯ ನಮಃ
,, ಅನಂದಾಯ ನಮಃ	,, ವಿದ್ಯಮಚ್ಛವಯೇ ನಮಃ
,, ದಂಡಾಯ ನಮಃ	,, ಭಕ್ತಿಗಮ್ಯಾಯ ನಮಃ
,, ದಮಯಿತ್ರೇ ನಮಃ	,, ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ ೨೨೩
,, ದಮಾಯ ನಮಃ	,, ಮೃಗಬಾಣಾರ್ಪಣಾಯ ನಮಃ
,, ಅಭಿವಾಧ್ಯಾಯ ನಮಃ	,, ಅನಘಾಯ ನಮಃ
,, ಮಹಾಕಾಯಾಯ ನಮಃ	,, ಅದ್ರಯೇ ನಮಃ
,, ವಿಶ್ವ ಕರ್ಮಣೇ ನಮಃ	೨೨೪ ,, ಆದ್ರಾಶ್ರಯಾಯ ನಮಃ
,, ವಿಶಾರದಾಯ ನಮಃ	,, ಸ್ವಾಂತಾಯ ನಮಃ
,, ವೀತರಾಗಾಯ ನಮಃ	,, ಪವನಾಯ ನಮಃ
,, ವಿನೀತಾತ್ಮನೇ ನಮಃ	,, ಜಗತಾಂಪತಯೇ ನಮಃ
,, ತಪಸ್ವಿನೇ ನಮಃ	

ಓಂ ಸರಸ್ವತರಾಜಲಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಭನ್ನಿನೇ ನಮಃ
” ತ್ವಷ್ಟು ನಮಃ	,, ವೇದಾಂಗಾಯ ನಮಃ
” ಮಾಂಗಲ್ಯಾಯ ಮಂಗ ಳಪ್ರದ	,, ವೇದವಿನ್ಮುನಯೇಭ್ರಾಜಿಷ್ಣು ವೇನಮಃ
ಯಾಯ ನಮಃ	,, ಭೋಜನಾಯ ನಮಃ
” ಅಹ್ನೇ ನಮಃ	೨೯೦ ,, ಬೋಕ್ತೇ ನಮಃ
” ದೀರ್ಘ ತಪಸೇ ನಮಃ	,, ಲೋಕನೇತ್ರೇ ನಮಃ
” ಸ್ಥವಿಷ್ಣಾಯ ನಮಃ	,, ದುರಂಧರಾಯ ನಮಃ
” ಸ್ಥವಿರಾಯ ಧ್ರುವಾಯ ನಮಃ	,, ಅತೀಂದ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ
” ಮಹಾತಪಸೇ ನಮಃ	,, ಮಹಾಮಾಯಾಯ ನಮಃ
” ಸಂವತ್ಸರಾಯ ನಮಃ	,, ಸರ್ವಾವಾಸಾಯ ನಮಃ ೩೦
” ವ್ಯಾಲಾಯ ನಮಃ	,, ಚತುಷ್ಟಧಾಯ ನಮಃ
” ಪ್ರಮಾಣಾಯ ನಮಃ	,, ಕಾಲಯೋಗಿನೇ ನಮಃ
” ಪರಮಾಯ ತಪಸೇ ನಮಃ	” ಮಹಾನಾದಾಯ ನಮಃ
” ಸಂವತ್ಸರಕರಾಯ ನಮಃ	,, ಮಹೋತ್ಸಾಹಾಯ ನಮಃ
” ಮಂತ್ರಾಯ ನಮಃ	,, ಮಹಾಬಲಾಯ ನಮಃ
” ಪ್ರತ್ಯಯಾಯ ಸರಸ್ವದರ್ಮನಾಯ ನಮಃ	,, ಮಹಾಬುದ್ಧಯೇ ನಮಃ
,, ಅಜಾಯ ನಮಃ	,, ಮಹಾವೀರ್ಯಾಯ ನಮಃ
,, ಸರೈಶ್ವರಾಯ ಸಿದ್ಧಾಯ ನಮಃ	,, ಭೂತಚಾರಿಣೇ ನಮಃ
,, ಮಹಾತೇಜಸೇ ನಮಃ	,, ಪುರಂಧರಾಯ ನಮಃ
,, ಮಹಾ ಬಲಾಯ ನಮಃ	,, ನಿಶಾಚರಾಯ ನಮಃ
,, ಯೋಗಿನೇ ಯೋಗ್ಯಾಯ ನಮಃ	,, ಪ್ರೇತಚಾರಿಣೇ ನಮಃ
,, ಮಹಾದೇವಾಯ ನಮಃ	,, ಮಹಾ ಶಕ್ತಯೇ ನಮಃ
,, ಸಿದ್ಧಯೇ ನಮಃ	,, ಮಹಾದ್ಯುತಯೇ ನಮಃ
,, ಸರ್ವದಯೇ ನಮಃ ೩೧	,, ಅನಿರ್ದೇಶ್ಯವಪುಷೇಶ್ರೀಮತೇ ನಮಃ
,, ಅಗ್ನಿದಾಯ ನಮಃ	,, ಸರ್ವಹಾರಿಣೇ ನಮಃ
,, ವಸವೇ ನಮಃ	,, ಅಮಿತಾಯ ನಮಃ
,, ವಸುಮನಸೇ ನಮಃ	,, ಗತಯೇ ನಮಃ
,, ಸತ್ಯಾಯ ನಮಃ	,, ಬಹುಶ್ರುತಾಯ ನಮಃ
,, ಸರ್ವವಾಪ ಹರಾಯ ನಮಃ	,, ಬಹುಮಾಯಾಯ ನಮಃ
,, ಪರಾಯ ನಮಃ	,, ನಿಯತಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ೩೨
,, ಅಮೃತಾಯ ನಮಃ	,, ನಿಜೋದ್ಭವಾಯ ನಮಃ
,, ಶಾಶ್ವತಾಯ ಶಾಂತಾಯ ನಮಃ	,, ಓಜಸ್ತೇಜೋದ್ಯುತಿಧರಾಯ ನಮಃ
,, ಬಾಣಹಸ್ತಾಯ ಪ್ರತಾಪನತೇ ನಮಃ	,, ನರ್ತಕಾಯ ಸರಸ್ವಲಾಸಕಾಯ ನಮಃ
,, ಕಮಂಡಲುಧರಾಯ ನಮಃ ೩೩	,, ವೀತಯೇ ನಮಃ

ಓಂ ಘಂಟಾಸ್ತ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಗುಹಾಯ ನಮಃ
,, ನಿತ್ಯಪ್ರಕಾಶಾತ್ಮನೇ ನಮಃ	,, ಕರಣಾಯ ನಮಃ ೩೯೦
,, ಪ್ರತಾಪನಾಯ ನಮಃ	,, ಕಾರಣಾಯ ನಮಃ
,, ಋದ್ಧಾಯ ನಮಃ	,, ಕರ್ತ್ರೇ ನಮಃ
,, ಸ್ಪಷ್ಟಾಕ್ಷರಾಯ ನಮಃ	,, ಸರ್ವಬಂಧವಿಮೋಚನಾಯ ನಮಃ
,, ಮಂತ್ರಾಯ ನಮಃ ೩೯೦	,, ವ್ಯವಸಾಯಾಯ ನಮಃ
,, ಸಂಗ್ರಾಮಾಯ ನಮಃ	,, ವ್ಯವಸ್ಥಾನಾಯ ನಮಃ
,, ಶಾರದಪ್ಲವಾಯ ನಮಃ	,, ಸ್ಥಾನದಾಯ ನಮಃ
,, ಯುಗಾದಿಕೃತೇ ನಮಃ	,, ಜಗದಾದಿಜಾಯ ನಮಃ
,, ಯುಗಾವರ್ತಾಯ ನಮಃ	,, ದುಂದು ಭಯೇ ನಮಃ
,, ಗಂಭೀರಾಯ ನಮಃ	,, ಲಲಿತಾಯ ನಮಃ
,, ವೃಷವಾಹನಾಯ ನಮಃ	,, ವಿಶ್ವಸ್ಮೈ ನಮಃ ೪೦೦
,, ಇಷ್ಟಾಯ ನಮಃ	,, ಭವಾತ್ಮನೇ ನಮಃ
,, ವಿಶಿಷ್ಟಾಯ ನಮಃ	,, ಆತ್ಮನಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾಯ ನಮಃ
,, ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟಾಯ ನಮಃ	,, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ
,, ಶಲಭಾಯ ನಮಃ ೩೯೦	,, ವೀರಭದ್ರಾಯ ನಮಃ
,, ಶರಭಾಯ ನಮಃ	,, ವೀರಾಸನ ವಿಧಯೇ ವಿರಾಜೇ ನಮಃ
,, ಧನಷೇ ನಮಃ	,, ವೀರ ಚೂಡಾಮಣಯೇ ನಮಃ
,, ಅವಾಂನಿಧಯೇ ನಮಃ	,, ನೇತ್ರೇ ನಮಃ
,, ಅಧಿಷ್ಠಾನಾಯ ನಮಃ	,, ತೀವ್ರಾನಂದಾಯ ನದೀಧರಾಯ ನಮಃ
,, ವಿಜಯಾಯ ನಮಃ	,, ಸಂಜ್ಞಾಧರಾಯ ನಮಃ
,, ಜಯಕಾಲವಿದೇ ನಮಃ	,, ತ್ರಿಶೂಲಾಂಕಾಯ ನಮಃ ೪೧೦
,, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಯ ನಮಃ	,, ಶಿವಿಷ್ಟಾಯ ನಮಃ
,, ಪ್ರಮಾಣಜ್ಞಾಯ ನಮಃ	,, ಶಿವಾಶ್ರಯಾಯ ನಮಃ
,, ಹಿರಣ್ಯಕವಚಾಯ ನಮಃ	,, ವಾಲಖಿಲ್ಯಾಯ ನಮಃ
,, ಹರಯೇ ನಮಃ ೩೯೦	,, ಮಹಾಚಾರಾಯ ನಮಃ
,, ವಿಮೋಚನಾಯ ನಮಃ	,, ತಿಗ್ಮಾಂಶವೇ ನಮಃ
,, ಸುರಗಣಾಯ ನಮಃ	,, ಬಲಧಯೇ ನಮಃ
,, ವಿದ್ಯೇಶಾಯ ನಮಃ	,, ಖಗಾಯ ನಮಃ
,, ವಿಬುಧಾಶ್ರಯಾಯ ನಮಃ	,, ಅಭಿರಾಮಾಯಾಯ ನಮಃ
,, ಬಾಲರೂಪಾಯ ನಮಃ	,, ಸುಶರಣಾಯ ನಮಃ
,, ಬಲೋನ್ಮಾಧಿನೇ ನಮಃ	,, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಯ ನಮಃ ೪೨೦
,, ವಿಕರ್ತ್ರೇ ನಮಃ	,, ಸುಧಾಪತಯ ನಮಃ
,, ಗಹನಾಯ ನಮಃ	,, ಮಘವತೇ ನಮಃ

ಹಿಂ ಕೌಶಿರಾಯ ನಮಃ	ಹಿಂ ಅನಿವಾರಿತಾಯನಮಃ
” ಗೋಮತೇ ನಮಃ	” ನಿತ್ಯಾಯನಿಯತಕಲ್ಯಾಣಾಯನಮಃ
” ವಿರಾಮಾಯನಮಃ	” ಪುಣ್ಯಶ್ರವಣ ಕೀರ್ತನಾಯ ನಮಃ
” ಸರ್ವ ಸಾಧನಾಯ ನಮಃ	” ಸವಿತ್ರೇ ನಮಃ ೪೬
” ಲಲಿಹಾಕ್ಷಯ ನಮಃ	” ದುರಾಸಹಾಯ ನಮಃ
” ವಿಶ್ವದೇಹಾಯ ನಮಃ	” ವಿಶ್ವಸಹಾಯ ನಮಃ
” ಸಾರಾಯ ನಮಃ	” ಧೈಯಾಯ ನಮಃ
” ಸಂಸಾರಚಕ್ರಭೃತೇ ನಮಃ ೪೭	” ದುಸ್ಸಪ್ತನಾಶನಾಯ ನಮಃ
” ಅಮೋಘ ದಂಡಾಯ ನಮಃ	” ಉತ್ತರಕಾಯ ನಮಃ
” ಮಧ್ಯಸ್ಥಾಯನಮಃ	” ದುಷ್ಕೃತಿಘ್ನೇ ನಮಃ
” ಹಿರಣ್ಯಾಯ ನಮಃ	” ದುರ್ಧರ್ಷಾಯನಮಃ
” ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚನಾಯ ನಮಃ	” ದಸ್ತಹಾಯ ನಮಃ
” ಪರಮಾರ್ಥಾಯ ನಮಃ	” ಅಭಯಾಯನಮಃ
” ಪರಪದಾಯನಮಃ	” ಅನಾದಯೇನಮಃ ೪೮
” ಶಬರಾಯ ನಮಃ	” ಭೂರ್ಭುವೋಲಕ್ಷ್ಮಶೈವನಮಃ
” ವ್ಯಾಘ್ರಕೋವ ನಾಯ ನಮಃ	” ಕಿರೀಟಿನೇ ನಮಃ
” ರುಚಯೇ ನಮಃ	” ತ್ರಿದಶಾಧಿಪಾಯ ನಮಃ
” ವರರುಚಯೇ ನಮಃ ೪೯	” ವಿಶ್ವಗೋಷ್ಠೇ ನಮಃ
” ವಂದ್ಯಾಯ ವಾಚಸ್ಪತಯೇ ನಮಃ	” ವಿಶ್ವಭರ್ತ್ರೇ ನಮಃ
” ಅಹಸ್ವತಯೇ ನಮಃ	” ಸುವೀರಾಯ ನಮಃ
” ರವಯೇನಮಃ	” ರುಚಿರಾಂಗದಾಯ ನಮಃ
” ವಿರೋಚನಾಯ ಸ್ತಂಭಾಯನಮಃ	” ಜನನಾಯ ನಮಃ
” ಶಾಸ್ತ್ರೇ ನಮಃ	” ಜನಜನ್ಮಾದಯೇ ನಮಃ
” ನೈವಸ್ವತಾಯ ನಮಃ	” ಪ್ರೀತಿಮತೇ ನಮಃ ೫೦
” ಅರ್ಜುನಾ ಯನಮಃ	” ನೀತಿಮತೇ ನಮಃ
” ಯುಕ್ತಯೇ ನಮಃ	” ರಥಾಯ ನಮಃ
” ಉನ್ನತಕೀರ್ತಯೇ ನಮಃ	” ವಸಿಷ್ಠಾಯ ನಮಃ
” ಶಾಂತರಾಗಾಯ ನಮಃ ೫೧	” ಕಾಶ್ಯವಾಯ ನಮಃ
” ಪುರಂಜಯಾಯ ನಮಃ	” ಭಾನವೇ ನಮಃ
” ಕೈಲಾಸವಾಸಿನೇ ನಮಃ	” ಭೀಮಾಯ ನಮಃ
” ಕಾಮಾರಯೇ ನಮಃ	” ಭೀಮಾಪರಾಕ್ರಮಾಯ ನಮಃ
” ರವಿಲೋಚನಾಯನಮಃ	” ವ್ರಾಣಾನಾಯ ನಮಃ
” ವಿದ್ವತ್ತಮಾಯ ನಮಃ	” ಸತ್ಪಥಾಚಾರಾಯ ನಮಃ
” ನೀತಭಯಾಯವಿಶ್ವಕರ್ಮಣೇನಮಃ	” ಮಹಾಕಾಯಾಯ ಮಹಾಧನುಷೇ ನಮಃ ೫೨

ಹಿಂ ಸೇನಿನೇ ನಮಃ	೪೯೦	ಹಿಂ ಸುಷೇಣಾಯ ಸುರಶತ್ರುಘ್ನೇ ನಮಃ
,, ಜನ್ಮಾಧಿವಾಯ ಮಹಾದೇವಾಯ		,, ಅಮೇಯಾಯ ನಮಃ
,, ನಮಃ		,, ಅರಿಷ್ಟಮಧನಾಯ ನಮಃ
,, ಸಕಲಾಗಮ ಪಾರಗಾಯ ನಮಃ		,, ಮುಕ್ತುಂದಾಯ ನಮಃ
,, ತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ		,, ವಿಗತಜ್ವರಾಯ ನಮಃ
,, ತತ್ತ್ವವಿದೇ ನಮಃ		,, ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿಸೇ ನಮಃ ೫೩೦
,, ಏಕಾತ್ಮನೇ ನಮಃ		,, ಅನುಜ್ಯೋತಿಸೇ ನಮಃ
,, ವಿಭೂತಯೇ ನಮಃ		,, ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿಸೇ ನಮಃ
,, ಭೂತಿಭೂಷಣಾಯ ನಮಃ		,, ಅಚಂಚಲಾಯ ನಮಃ
,, ಋಷಯೇ ನಮಃ		,, ಸಿಂಗಲಾಯ ನಮಃ
,, ಬ್ರಾಹ್ಮಣವರ್ದಿಷ್ಠವೇ ನಮಃ		,, ಕಪಿಲಶ್ಮಶ್ರವೇ ನಮಃ
,, ಜನ್ಮಮೃತ್ಯುಜರಾತಿಗಾಯ ನಮಃ		,, ಶಾಸ್ತ್ರನೇತ್ರಾಯ ನಮಃ
,, ಯಜ್ಞಾಯ ನಮಃ ೫೦೦		,, ತ್ರಯೀತನವೇ ನಮಃ
,, ಯಜ್ಞಪತಯೇ ನಮಃ		,, ಜ್ಞಾನಸ್ವಂಧಾಯ ನಮಃ
,, ಯಜ್ಞನೇ ನಮಃ		,, ಮಹಾಜ್ಞಾನಿನೇ ನಮಃ
,, ಯಜ್ಞಾಂಗಾಯ ನಮಃ		,, ವೀರೋರತ್ನತ್ರಯೇ ನಮಃ ೫೪೦
,, ಅಮೋಘಾ ವಿಕ್ರಮಾಯ ನಮಃ		,, ಉಪಪ್ಲವಾಯ ನಮಃ
,, ಮಹೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ		,, ಭಗಾಯ ನಮಃ
,, ದುರ್ಭರಾಯ ನಮಃ		,, ವಿವಸ್ವತೇ ನಮಃ
,, ಯಜ್ಞಾಂತಾಯ ನಮಃ		,, ಆದಿತ್ಯಾಯ ನಮಃ
,, ಯಜ್ಞವಾಹನಾಯ ನಮಃ ೫೧೦		,, ಯೋಗಾಚಾರಾಯ ನಮಃ
,, ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಸಮುಪ್ಪತ್ತಯೇ ನಮಃ		,, ದಿವಸ್ಪತಯೇ ನಮಃ
,, ವಿಶ್ವದಾಯ ನಮಃ		,, ಉದಾರ ಕೀರ್ತಯೇ ನಮಃ
,, ನಿಮಿಲೋದಯಾಯ ನಮಃ		,, ಉದ್ಯೋಗಿನೇ ನಮಃ
,, ಆತ್ಮಯೋನಯೇ ನಮಃ		,, ಸದ್ಯೋಗಿನೇ ನಮಃ
,, ಅನಾಧ್ಯಂತಾಯ ನಮಃ		,, ಸದಸನ್ಮಯಾಯ ನಮಃ ೫೫೦
,, ಷಟ್ಪಿಂಶಾಯ ನಮಃ		,, ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿನೇ ನಮಃ
,, ಸಪ್ತಲೋಕಭೃತೇ ನಮಃ		,, ನಾಕೇಶಾಯ ನಮಃ
,, ಗಾಯತ್ರೀವಲ್ಲಭಾಯ ನಮಃ		,, ಸ್ವಾದಿಷ್ಠಾಯ ನಮಃ
,, ಪ್ರಾಂಶವೇ ನಮಃ		,, ಷಡಾಶ್ರಯಾಯ ನಮಃ
,, ವಿಶ್ವಾವಾಸಾಯ ನಮಃ		,, ಪವಿತ್ರ ವಾಣಯೇ ನಮಃ
,, ಪ್ರಭಾಕರಾಯ ನಮಃ		,, ವಾವಾರಯೇ ನಮಃ
,, ಶಿಶವೇ ನಮಃ		,, ಮಣಿಪೂರಾಯ ನಮಃ
,, ಗುರುತರಾಯ ನಮಃ		,, ಸಭೋಗತಯೇ ನಮಃ
,, ಸಮ್ರಾಜೇ ನಮಃ		

- ಓಂ ಹೃತ್ಪುಂಡರೀಕನಿಯಮಾಯನಮಃ ಓಂ ಮಾತರಿಶ್ವನೇ ನಮಃ
 ,, ಶುಕ್ರಾಯ ನಮಃ ||೬೦|| ಓಂ ಮನಸ್ಸಿನೇ ನಾಗಹಾರಧೃತೇ ನಮಃ
 ,, ಶೈನಾಯ ನಮಃ ,, ಪುಲಸ್ತ್ಯಾಯ ನಮಃ
 ,, ವೃಷಾಕಪಯೇ ನಮಃ ,, ಪುಲಹಾಯ ನಮಃ
 ,, ತುಷ್ಠಾಯ ನಮಃ ,, ಅಗಸ್ತ್ಯಾಯ ನಮಃ
 ,, ಗ್ರಹಪತಯೇ ನಮಃ ,, ಚಾತುರ್ಕರ್ಣಾಯ ನಮಃ
 ,, ಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ ,, ಪರಾಶರಾಯ ನಮಃ
 ,, ಸಮಯಾಯ ನಮಃ ,, ನಿರಾವರಣ ವಿಜ್ಞಾನಾಯ ನಮಃ
 ,, ಅನರ್ಥನಾಶನಾಯ ನಮಃ ,, ವಿರಿಂಚಾಯ ನಮಃ
 ,, ಅಧರ್ಮಶತ್ರವೇ ನಮಃ ,, ವಿಷ್ಣುರಶ್ಮವಸೇ ನಮಃ
 ,, ಅಕ್ಷಯಾಯ ನಮಃ ,, ಆತ್ಮಭುವೇ ನಮಃ
 ,, ಪುರು ಹೂತಾಮ ನಮಃ ||೬೦|| ,, ಅನಿರುದ್ಧಾಯ ನಮಃ ||೬೦||
 ,, ಪುರುಷ್ವತಾಯ ನಮಃ ,, ಅತ್ರಯೇ ನಮಃ
 ,, ಬ್ರಹ್ಮಗರ್ಭಾಯ ನಮಃ ,, ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ
 ,, ಬೃಹದ್ಗರ್ಭಾಯ ನಮಃ ,, ಮಹಾಯಶನೇ ನಮಃ
 ,, ಧರ್ಮಹೇತವೇ ಧನಾಗಮಾಮ ನಮಃ ,, ಲೋಕಚೂಡಾಮಣಯೇ ನಮಃ
 ,, ಜಗದ್ವಿಶ್ವೇಶೇ ನಮಃ ,, ವೀರಾಯ ನಮಃ
 ,, ಸುಗತಾಯ ನಮಃ ,, ಚಂಡಾಯಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಯಾ ನಮಃ
 ,, ಕುಮಾರಾಯ ನಮಃ ,, ವ್ಯಾಲಕಲ್ಪಾಯ ನಮಃ
 ,, ಕುಶಲಾಗಮಾಯ ನಮಃ ,, ಮಹಾಕಲ್ಪಾಯ ನಮಃ
 ,, ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಾಯ ನಮಃ ,, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಾಯ ನಮಃ
 ,, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮತೇ ನಮಃ ||೬೦|| ,, ಕಲಾಧರಾಯ ನಮಃ ||೬೦||
 ,, ಉಪೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ,, ಅಲಂಕರಿಷ್ಣ ವೇ ನಮಃ
 ,, ಚಿಮಿರಾಪಹಾಯ ನಮಃ ,, ಅಚಲಾಯ ನಮಃ
 ,, ಆರೋಗಾಯ ನಮಃ ,, ರೋಚಿಷ್ಣ ವೇ ನಮಃ
 ,, ತಪನಾಧ್ಯಕ್ಷಾಯ ನಮಃ ,, ವಿಕ್ರಮೋತ್ತಮಾಯ ನಮಃ
 ,, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಯದ್ವಿಜೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ ,, ಅಶವೇ ನಮಃ
 ,, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಯೋತಿಷೇ ನಮಃ ,, ಸಸ್ತವತಯೇ ನಮಃ
 ,, ಸುವರ್ಧಾಮ್ನೇ ನಮಃ ,, ವೇಗಿನೇ ಪವನಾಯ ನಮಃ
 ,, ಬೃಹಜ್ಯೋತಿಷೇ ನಮಃ ,, ಶಿಖಿನಾರಥಯೇ ನಮಃ
 ,, ಅನುತ್ತಮಾಯ ಮಾತಾಮಹಾಯ ನಮಃ ,, ಅತಿಧಯೇ ನಮಃ ||೬೦||
 ,, ಶುಕ್ರಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ಪ್ರಮಾಧಿನೇ ನಮಃ	ಓಂ ವಿಪಾಕಾಯ ನಮಃ
,, ವಾದಪಾಶನಾಯ ನಮಃ	,, ವಿಶ್ವಕಾರಕಾಯ ನಮಃ
,, ವಸುಶ್ರವಣೇ ನಮಃ	,, ಅಥರಾಯ ನಮಃ
,, ಕವ್ಯನಾಹಾಯ ನಮಃ	,, ಅನುತ್ತರಾಯಜ್ಞೇಯಾಯ ನಮಃ
,, ಪ್ರತಷ್ಟೈ ನಮಃ	,, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಯ ನಮಃ ೬೦
,, ವಿಶ್ವಭೋಜನಾಯ ನಮಃ	,, ನಿಶ್ರೇಯಸಾಲಯಾಯ ನಮಃ
,, ಜಯಾಯ ನಮಃ	,, ಶೈಲಾಯ ನಗಾಯ ನಮಃ
,, ಅಜಯಾರಯೇ ನಮಃ	,, ತರವೇ ನಮಃ
,, ಶಮನಾಯ ನಮಃ ೬೦	,, ದಾಹಾಯ ನಮಃ
,, ರೋಹಿತಾಶ್ವಯ ನಮಃ	,, ದಾನವಾರಯೇ ನಮಃ
,, ತನೂನಪಾತೇ ನಮಃ	,, ಅರಿಂದಮಾಯಚಾಮುಂಡೀನಮಃ
,, ಪೃಷದಶ್ವಾಯ ನಮಃ	,, ಜನಕಾಯ ನಮಃ
,, ನಭೋಯೋನಯೇ ನಮಃ	,, ಚಾರವೇ ನಮಃ
,, ಸುಪ್ರತೀಕಾಯ ನಮಃ	,, ವಿಶಲ್ಯಾಯ ನಮಃ
,, ತಮಿಸ್ತನ್ನೇ ನಮಃ	,, ಲೋಕಶಲ್ಯಹೃತೇ ನಮಃ
,, ನಿದಾಘಾಯ ತಪನಾಯ ನಮಃ	,, ಚತುರ್ವೇದಾಯ ನಮಃ ೬೦
,, ಮೇಘಾಯನಮಃ	,, ಚರ್ತುಬಾಹವೇಚತುರಾಯನಮಃ
,, ಪದ್ಮಾಯ ನಮಃ	,, ಚತ್ವರ ಸ್ತ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ
,, ಪರಪುರಂಜಯಾಯ ನಮಃ ೬೦	,, ಅತ್ತಯೋಗ ಸಮಾಮ್ನಾಯಾಯ ನಮಃ
,, ಸುಖನಿಲಾಯ ನಮಃ	
,, ಸುನಿಷ್ಠನ್ನಾಯ ನಮಃ	,, ತೀರ್ಥದೇವಾಯ ಶಿವಾಲಯಾಯ ನಮಃ
,, ಸುರಭಯೇ ನಮಃ	
,, ಶಿಶಿರಾತ್ಮಕಾಯ ನಮಃ	,, ವಜ್ರರೂಪಾಯ ನಮಃ
,, ವಸಂತಾಯ ಮಾಧವಾಯ ನಮಃ	,, ಮಹಾರೂಪಾಯ ನಮಃ
,, ಗ್ರೀಷ್ಮಾಯ ನಮಃ	,, ಸರ್ವರೂಪಾಯ ನಮಃ
,, ನಭಸ್ಯಾಯ ನಮಃ	,, ಚರಾಚರಾಯ ನಮಃ
,, ದ್ವಿಜವಾಹನಾಯ ನಮಃ	,, ನ್ಯಾಯನಿರ್ವಾಹಕಾಯ ನಮಃ
,, ಮನಸೇ ನಮಃ	,, ನ್ಯಾಯಾಯ ನಮಃ ೬೦
,, ಬುದ್ಧಯೇ ನಮಃ ೫೦	,, ನ್ಯಾಯಗಮ್ಯಾಯ ನಿರಂಜನಾಯ ನಮಃ
,, ಅಹಂಕಾರಾಯ ನಮಃ	
,, ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಾಯ ನಮಃ	,, ಸಹಸ್ರ ಮೂರ್ಧ್ನೇ ನಮಃ
,, ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಕಾಯ ನಮಃ	,, ದೇವತಿದ್ರಾಯ ನಮಃ
,, ಜಮದಗ್ನಯೇ ನಮಃ	,, ಸರ್ವಶಸ್ತ್ರ ಪ್ರಭಂಜನಾಯ ನಮಃ
,, ಜಲನಿಧಯೇ ನಮಃ	,, ಮುಂಡಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ವಿರೂಪಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ದಿವ್ಯಾಯ ನಮಃ
,, ವಿಕೃತಾಯ ನಮಃ	,, ದೇವಾಸುರ ಮಹೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ
,, ದಂಡಿನೇ ನಮಃ	,, ಸರ್ವದೇವಮಯಾಯ ನಮಃ
,, ದಾಂತಾಯ ಗುಣೋತ್ತರಾಯ	,, ಅಚಿಂತ್ಯಾಯ ನಮಃ ೨೦
ನಮಃ	,, ದೇವಾತ್ಮನೇ ನಮಃ
,, ಧನಾಢ್ಯಕ್ಷಾಯ ನಮಃ ೯೦	,, ಆತ್ಮಸಂಭವಾಯ ನಮಃ
,, ಪಿಂಗಲಾಕ್ಷಾಯ ನಮಃ	,, ಕುಶಾಯಾ ನಿಶಾಯ ನಮಃ
,, ನೀಲಗ್ರವಾಯ ನಮಃ	,, ಸುರವ್ಯಾಘ್ರಾಯ ನಮಃ
,, ನಿರಾಮಯಾಯ ನಮಃ	,, ದೇವಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ
,, ಸಹಸ್ರ ಬಾಹವೇ ನಮಃ	,, ದಿವಾಕರಾಯ ನಮಃ
,, ಸರ್ವೇಶಾಯ ಶರಣ್ಯಾಯ ನಮಃ	,, ವಿಭುದಾಗ್ರಚರಾಯ ನಮಃ
,, ಸರ್ವಲೋಕಹೃದೇ ನಮಃ	,, ಶ್ರೇಷ್ಠಾಯ ನಮಃ
,, ಪದ್ಮಾಸನಾಯ ನಮಃ	,, ಸರ್ವದೇವೋತ್ತಮೋತ್ತಮಾಯ
,, ಪರಸ್ತ್ರೀಚ್ಯೋತಿಷೇ ನಮಃ	ನಮಃ
,, ಪರಾವರ ಪರಾಯ ನಮಃ	,, ಶಿವಭಾಗ್ಯನರತಾಯ ಶ್ರೀಮತೇ ನಮಃ
,, ಫಲಾಯ ನಮಃ ೭೦೦	,, ಶಿಖಂಡನೇ ನಮಃ
,, ಪದ್ಮಗರ್ಭಾಯ ನಮಃ	,, ವಾರ್ವತೀಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ
,, ಮಹಾಗರ್ಭಾಯ ನಮಃ	,, ವಜ್ರಹಸ್ತಾಯ ನಮಃ
,, ವಿಶ್ವಗರ್ಭಾಯ ನಮಃ	,, ಸುವಿಷ್ಣುಭಿನೇ ನಮಃ
,, ವಿಚಕ್ಷಣಾಯ ನಮಃ	,, ನರಸಿಂಹನಿವಾತನಾಯ ನಮಃ
,, ಪರಾಪರಜ್ಞಾಯ ನಮಃ	,, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೇ ನಮಃ
,, ವರವಾಯ ನಮಃ	,, ಲೋಕಚಾರಿಣೇ ನಮಃ
,, ಪರೇಶಾಯ ನಮಃ	,, ಧರ್ಮಚಾರಿಣೇ ನಮಃ
,, ಮಹಾಯಶನೇ ನಮಃ	,, ಧನಾಧಿವಾಯ ನಮಃ
,, ದೇವಾಸುರಗುರುವೇ ದೇವಾಯ	,, ನಂದಿನೇ ನಮಃ ೪೦
ನಮಃ	,, ನಂದೀಶ್ವರಾಯ ನಮಃ
,, ದೇವಾಸುರ ನಮಸ್ಕೃತಾಯ ನಮಃ	,, ನಗ್ನಾ ಯ ನಮಃ
,, ದೇವಾಸುಸುರ ಮಹಾಮಾತ್ರಾಯ	,, ಅನಗ್ನವೃತಧರಾಯ ಶುಚಯೇ ನಮಃ
ನಮಃ	,, ಲಿಂಗಧ್ಯಕ್ಷಾಯ ನಮಃ
,, ದೇವಾಸುರಮಹಾಶ್ರಯಾಯ ನಮಃ	,, ಸುರಾಢ್ಯಕ್ಷಾಯ ನಮಃ
,, ದೇವಾದಿದೇವಾಯ ನಮಃ	,, ಯುಗಾಢ್ಯಕ್ಷಾಯ ನಮಃ
,, ದೇವರ್ಷಯೇ ನಮಃ	,, ಯುಗಾವಹಾಯ ನಮಃ
,, ದೇವಾಸುರವರ ಪ್ರದಾಯ ನಮಃ	,, ಸ್ವಪಶಾಯ ನಮಃ
,, ದೇವಾಸುರೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ	,, ಸ್ವರ್ಗತಾಯ ನಮಃ
	,, ಸ್ವರ್ಗಾಯ ನಮಃ ೫೦

ಓಂ ಸ್ವರಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಪುಣ್ಯಾಯ ನಮಃ
" ಸ್ವರಮಯ ಸ್ವನಾಯ ನಮಃ	" ಸುಕುಮಾರಾಯ ಸುಲೋಚ
" ಬೀಜಾಧ್ಯಕ್ಷಾಯ ನಮಃ	ನಾಯನಮಃ
" ಜೀವತರ್ಕ್ಯೇ ನಮಃ	" ನಾಮಗಾನ ಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ
" ಧರ್ಮಕೃತೇ ನಮಃ	" ಕ್ಷೂರಾಯ ನಮಃ
" ಧರ್ಮವರ್ಧನಾಯ ನಮಃ	" ಸತ್ಯ ಕೀರ್ತಯೇ ನಮಃ
" ದಂಭಾಯ ನಮಃ	" ಅನಾಮಯಾಯ ನಮಃ
" ಅದಂಭಾಯ ನಮಃ	" ಮನೋಜವಾಯ ನಮಃ ೯೦
" ಮಹಾದಂಭಾಯ ನಮಃ	" ತೀರ್ಥಕರಾಯ ನಮಃ
" ಸರ್ವಭೂತ ಮಹೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ	" ಜಟಿಲಾಯ ನಮಃ
" ಶ್ರುಶಾನಿಲಯಾಯ ನಮಃ	" ಜೀವಿತೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ
" ತಿಷ್ಠಾಯ ನಮಃ	" ಜೀವಿತಾಂಕರಾಯ ನಮಃ
" ಸೇತವೇ ನಮಃ	" ಅನಂತಾಯ ನಮಃ
" ಅಪ್ರತಿ ಮಾಕೃತಯೇ ನಮಃ	" ವಸುರೇತನೇಯ ನಮಃ
" ಲೋಕಾಂತರ ಸ್ಫುಟಲೋಕಾಯ	" ವಸು ಪ್ರದಾಯ ನಮಃ
ನಮಃ	" ಸದ್ಗತಯೇ ನಮಃ
" ತ್ರೈಲೋಕಾಯ ನಮಃ	" ನತ್ಯತಯೇ ನಮಃ
" ಭಕ್ತವತ್ಸಲಾಯ ನಮಃ	" ಶಾಂತಾಯ ನಮಃ ೯೦
" ಅಂಧಕಾರಯೇ ನಮಃ	" ಕಾಲಕಂಠಾಯ ನಮಃ
" ಮಖದ್ವೇಷಿಣೇ ನಮಃ	" ಕಲಾಧರಾಯ ನಮಃ
" ವಿಷ್ಣು ಕಂಠರವಾತನಾಯ ನಮಃ	" ಮಾನಿನೇ ನಮಃ
" ವೀತದೋಷಾಯಾಕ್ಷಯ ನಮಃ	" ಮನವೇ ನಮಃ
" ದಕ್ಷಾರಯೇ ನಮಃ	" ಮಹಾಕಾಲಾಯ ನಮಃ
" ಪೂಷದಂತ ಹೃತೇ ನಮಃ	" ಸದ್ಭೂತಯೇ ನಮಃ
" ಧೂರ್ಜಟಯೇ ನಮಃ	" ಸತ್ಪರಾಯಣಾಯ ನಮಃ
" ಖಂಡಸರಶವೇ ನಮಃ	" ಚಂದ್ರ ಸಂಜೀವನಾಯ ನಮಃ
" ಸಕಲಾಯ ನಮಃ	" ಶಾಸ್ತ್ರೇ ಲೋಕಗೂಢಾಯ ನಮಃ
" ನಿಷ್ಕಲಾಯ ನಮಃ	" ಅಮರಾಧಿವಾಯ ನಮಃ ೧೦
" ಘನಾಯಾಕಾರಾಯ ನಮಃ	" ಲೋಕಬಂಧವೇ ನಮಃ
" ಸಕಲಾಧಾರಾಯ ನಮಃ	" ಲೋಕನಾಥಾಯ ನಮಃ
" ಪಾಂಡುರಂಗಾಯ ನಮಃ ೯೦	" ಕೃತಜ್ಞಾಯ ಕೀರ್ತಿಭೂಷಣಾಮ
" ಮೃಡಾಯ ನಮಃ	ನಮಃ
" ನಟಾಯ ನಮಃ	" ಅನಪಾಯಾಯ ನಮಃ
" ಪೂರ್ಣಾಯ ಪೂರಯಿತ್ರೇ ನಮಃ	" ಅಕ್ಷರಾಯ ನಮಃ

೬೦ ಕ್ಷಂತ್ರೇ ನಮಃ

,, ಸರ್ವಶಸ್ತ್ರ ವೃತಾಂ ವರಾಯ

ನಮಃ

,, ತೇಜೋಮಯಾಮ ನಮಃ

,, ದ್ಯುತಿಧರಾಯ ನಮಃ

,, ಲೋಕನಾಥಾಯ ನಮಃ ||೨೦||

,, ಅಗ್ರಣ್ಯೇ ನಮಃ

,, ಅಣವೇ ನಮಃ

,, ಶುಚಿಸ್ಮಿತಾಯ ನಮಃ

,, ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮನೇ ನಮಃ

,, ದುರ್ಜಯಾಯ ದುರಿತಿಕ್ರಮಾಯ

ನಮಃ

,, ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಾಯ ನಮಃ

,, ಜಗನ್ನಾಥಾಯ ನಮಃ

,, ನಿರಾಕಾರಾಯ ನಮಃ

,, ಜಲೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ

,, ತುಂಬೀ ವೀಣಾಯ ನಮಃ ||೩೦||

,, ಮಹಾಕಾಷಾಯ ನಮಃ

,, ವಿಶೋಕಾಯ ಶೋಕನಾಶನಾಯ

ನಮಃ

,, ತ್ರಿಲೋಕೇಶಾಯ ನಮಃ

,, ತ್ರಿಲೋಕಾತ್ಮನೇ ನಮಃ

,, ಶುದ್ಧಾಯ ನಮಃ

,, ಶುದ್ಧಯೇ ನಮಃ

,, ಅಭೋಕ್ಷ ಜಾಯ ನಮಃ

,, ಅವ್ಯಕ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ನಮಃ

,, ವ್ಯಕ್ತಾಯ ನಮಃ

,, ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತಾಯ ನಮಃ ||೪೦||

,, ವಿಶಾಂಪತಯೇ ನಮಃ

,, ವರಶೀಲಾಯ ವರಗುಣಾಯನಮಃ

,, ನಭಸೇ ನಮಃ

,, ಗವ್ಯಯನಾಯ ನಮಃ

,, ಮಯಾಯನಮಃ

,, ಬಹ್ಮ-ವಿಷ್ಣು ಪ್ರಜಾಪಾಲಾಯ

ನಮಃ

೬೦ ಹಂನಾಯ ನಮಃ

,, ಹಂಸಗತಯೇನಮಃ

,, ಮತಾಯ ನಮಃ

,, ವೇಧಸೇ ನಮಃ

||೫೦||

,, ವಿಧಾತ್ರೇ ನಮಃ

,, ಧಾತ್ರೇ ನಮಃ

,, ಸೃಷ್ಟಿ ನಮಃ

,, ಹರ್ತ್ರೇ ನಮಃ

,, ಚತುರ್ಮುಖಾಯ ನಮಃ

,, ಸರ್ವಾಸಿನೇ ಸದಾಗತಯೇನಮಃ

,, ಕೈಲಾಸ ಶಿಖರವಾಸನೇ ನಮಃ

,, ಹಿರಣ್ಯ ಗರ್ಭಾಯ ನಮಃ

,, ಗಗನಾಯ ನಮಃ

,, ಪುರುಷಾಯ ನಮಃ ||೬೦||

,, ಪೂರ್ವಜಾಯ ಪಿತ್ರೇ ನಮಃ

,, ಭೂತಾಲಯಾಯ ನಮಃ

,, ಭೂತ ಪತಯೇ ನಮಃ

,, ಭೂತಿದಾಯ ನಮಃ

,, ಭುವನೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ

,, ಸಂಯೋಗಿನೇ ನಮಃ

,, ಯೋಗವಿಶ್ವೇಶ್ವೇ ನಮಃ

,, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ನಮಃ

,, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ

,, ದೇವಪ್ರಿಯಾಯ ದೇವನಾಥಾಯ

ನಮಃ

,, ದೈವಜ್ಞಾಯ ನಮಃ

,, ದೈವಚಿಂತಕಾಯ ನಮಃ

,, ವಿಷಮಾಕ್ಷಾಯ ನಮಃ

,, ವಿಶೋಮಾಕ್ಷಾಯ ನಮಃ

,, ವಿಷಾದಾಯ ನಮಃ

,, ವೃಷವರ್ಧನಾಯ ನಮಃ

,, ನಿರ್ಮಮಾಯ ನಮಃ

,, ನಿರಹಂಕಾರಾಯ ನಮಃ

,, ನಿರ್ಮೋಹಾಯ ನಿರುಪದ್ರವಾಯ

ನಮಃ

- ಓಂ ದರ್ಪಣೈ ನಮಃ || ೮೦ || ಓಂ ಅಕಾಯಾಯ ಭಕ್ತಕಾಯಸ್ಥಾಯ
 ,, ದರ್ಪದಾಯ ನಮಃ ನಮಃ
 ,, ದೃಪ್ತಾಯ ನಮಃ ,, ಕಾಲಜ್ಞಾನಿನೇ ನಮಃ
 ,, ಸರ್ವಾರ್ತ ಪರಿವರ್ತಕಾಯ ನಮಃ ,, ಮಹಾವಟವೇ ನಮಃ
 ,, ಸಪ್ತಜಿಹ್ವಾಯ ನಮಃ ,, ಸತ್ಯವ್ರತಾಯ ನಮಃ
 ,, ಸಹಸ್ರಾರ್ಚನೇ ನಮಃ ,, ಮಹಾತ್ಮಾಗಿನೇ ನಮಃ
 ,, ಸ್ವಿಗ್ಧಪ್ರಕೃತಿ ದಕ್ಷಿಣಾಯ ನಮಃ ,, ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯೇ ನಮಃ
 ,, ಭೂತ ಭವ್ಯ ಭವನ್ನಾಧಾಯ ನಮಃ ,, ಪರಾಯಣಾಯ ನಮಃ
 ,, ಪ್ರಭವಾಯ ನಮಃ ,, ಪರಾರ್ಥವೃತ್ತಯೇ ವರದಾಯ
 ,, ಭ್ರಾಂತಿನಾಶನಾಯ ನಮಃ ನಮಃ
 ,, ಅರ್ಥಾಯ ನಮಃ || ೯೦ || ,, ವಿವಿಕ್ತಾಯ ನಮಃ
 ,, ಅನರ್ಥಾಯ ನಮಃ ,, ಶೃತಿಸಾಗರಾಯ ನಮಃ
 ,, ಮಹಾಕೋಶಾಯ ನಮಃ ,, ಅನಿರ್ವಿಣ್ಣಾಯ ನಮಃ
 ,, ಪರಕಾರ್ಯ ಪಂಡಿತಾಯ ನಮಃ ,, ಗುಣಗ್ರಾಹಿಣೇ ನಮಃ
 ,, ನಿಷ್ಕಂಟಕಾಯ ಕೃತಾನಂದಾಯ ನಮಃ ,, ನಿಷ್ಕಲಂಕಾಯ ಕಲಂಕಘ್ನೇ ನಮಃ
 ,, ನಿರ್ವ್ಯಾಜಾಯಾವ್ಯಾಜಮರ್ಥನಾ ನಮಃ ,, ಸ್ವಭಾವಭದ್ರಾಯ ನಮಃ
 ,, ನಿರ್ವ್ಯಾಜಾಯಾವ್ಯಾಜಮರ್ಥನಾ ನಮಃ ,, ಮಧ್ಯಸ್ಥಾಯ ನಮಃ
 ,, ನಿರ್ವ್ಯಾಜಾಯಾವ್ಯಾಜಮರ್ಥನಾ ನಮಃ ,, ಶತ್ರುತಾಪನಾಯ ನಮಃ
 ,, ಸತ್ಪವತೇ ನಮಃ ,, ಶಿಖಂಡಿನೇ ನಮಃ
 ,, ಸಾತ್ವಿಕಾಯ ನಮಃ ,, ಕವಚಿನೇ ನಮಃ
 ,, ಸತ್ಯಾಯ ಕೀರ್ತಿಶ್ತಂಭಾಯ ನಮಃ ,, ಶೂಲಿನೇ ನಮಃ
 ,, ಕೃತಾಗಮಾಯ ನಮಃ ,, ಜಟಿನೇ ನಮಃ
 ,, ಅಕಂಪಿತಾಯ ಗುಣಗ್ರಾಹಿಣೇ ನಮಃ ,, ಮಂಡಿನೇ ನಮಃ
 ,, ನಿರ್ವ್ಯಾಜಾಯಾವ್ಯಾಜಮರ್ಥನಾ ನಮಃ || ೯೦ || ,, ಕುಂಡಲಿನೇ ನಮಃ
 ,, ನೈಕಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ,, ಮೇಖಲಿನೇ ನಮಃ
 ,, ನೈಕಕರ್ಮಕೃತೇ ನಮಃ ,, ಕಟಕಿನೇ ನಮಃ
 ,, ಶ್ರೀ ವಲ್ಲಭಾ ನಮಃ ,, ಖಡ್ಗಿನೇ ನಮಃ
 ,, ಶಿವಾರಂಭಾಯ ನಮಃ ,, ಮಾಲಿನೇ ನಮಃ
 ,, ಶಾಂತಭದ್ರಾಯ ನಮಃ ,, ಸಂಸಾರನಾರಥಯೇ ನಮಃ
 ,, ಸಮಂಜಸಾಯ ನಮಃ ,, ಅಮೃತ್ಯವೇ ನಮಃ
 ,, ಭೂಶಯಾಯ ನಮಃ ,, ಸರ್ವಜ್ಞಿಂಹಾಯ ನಮಃ
 ,, ಭೂತಕೃತೇ ನಮಃ ,, ತೇಜೋರಾಶಯೇ ನಮಃ || ೯೪೦ ||
 ,, ಭೂತಿಭೂಷಣಾಯ ನಮಃ ,, ಮಹಾಮುನಯೇ ನಮಃ
 ,, ಭೂತ ವಾಹನಾಯ ನಮಃ || ೯೫೦ || ,, ಅಸಂಖ್ಯೇಯಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ಅ ಪ್ರಮೇಯಾತ್ಮನೇ ನಮಃ	ಓಂ ನಿರಾತಂಕಾಯ ನಮಃ
" ವೀರೈವತೇ ನಮಃ	,, ನರನಾರಾಯಣ ಪ್ರಿಯಾಯನಮಃ
" ಕಾರ್ಯಕೋವಿದಾಯ ನಮಃ	,, ನಿರ್ಲೇಪಾಯ ನಿಷ್ಪಂಚಾತ್ಮನೇ
" ವೇದ್ಯಾಯ ವೇದ್ಯಾಯ ನಮಃ	ನಮಃ
" ವಿಯದ್ಗೋಪೈ ನಮಃ	,, ನಿರ್ವ್ಯಗ್ರಾಯ ನಮಃ
" ಸಪ್ತಾವರ ಮುನೀಶ್ವರಾಯ ನಮಃ	,, ವ್ಯಗ್ರನಾಶನಾಯ ನಮಃ
" ಅನುತ್ತಮಾಯದುರಾಧರ್ಷಾಯ	,, ಸ್ತವ್ಯಾಯ ನಮಃ
ನಮಃ	,, ಸ್ತವಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ
" ಮಧುರಾಯಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾಯ	,, ಸ್ತೋತ್ರೇ ನಮಃ
ನಮಃ	,, ವ್ಯಾಪ್ತಮೂರ್ತಯೇನಮಃ ೯೮
" ಸುರೇಶಾಯ ಶರಣಾಯ ನಮಃ	,, ಅನಾಕುಲಾಯ ನಮಃ
" ಶರ್ಮಣೇ ನಮಃ	,, ನಿರವದ್ಯವದೋಪಾಯಾಯ ನಮಃ
" ಸರ್ವದೇವಾಯ ನಮಃ	,, ವಿದ್ಯಾರಾಶಯೇ ನಮಃ
" ಸತಾಂಗತಯೇ ನಮಃ	,, ಅಕೃತ್ರಿಮಾಯ ನಮಃ
" ಕಾಲಪಕ್ಷಾಯ ನಮಃ	,, ಪ್ರಶಾಂತವೃಷ್ಟಯೇ ನಮಃ
" ಕಲಂಕಾರಯೇ ನಮಃ	,, ಅಕ್ಷುಧ್ರಾಯ ಕ್ಷುತ್ರಘ್ನೇ ನಮಃ
" ಕಂಕಣೀಕೃತ ವಾಸುಕಯೇ ನಮಃ	,, ನಿತ್ಯಸುಂದರಾಯ ನಮಃ
" ಮಹೇಶ್ವನಾಯ ಮಹೀಭರ್ತ್ರೇ	,, ಧುರ್ಮಾಯ ನಮಃ
ನಮಃ	,, ಅಗ್ರಧುರ್ಮಾಯ ನಮಃ
" ನಿಷ್ಕಲಂಕಾಯ ನಮಃ	,, ಧಾತ್ರೀಶಾಯ ನಮಃ ೯೯
" ವಿಶೃಂಖಲಾಯ ನಮಃ ೯೯	,, ಶಾಕಲ್ಯಾಯ ನಮಃ
" ದ್ಯುಮಣಯೇ ನಮಃ	,, ಶರ್ವರೀಪತಯೇ ನಮಃ
" ತರಣಯೇ ನಮಃ	,, ಪರಮಾರ್ಥ ಗುರವೇ ನಮಃ
" ಧನ್ಯಾಯ ನಮಃ	,, ವ್ಯಾವ್ರಾಯ ನಮಃ
" ಸಿದ್ಧಿದಾಯ ನಮಃ	,, ಶುಚಯೇ ನಮಃ
" ಸಿದ್ಧಿ ಸಾಧನಾಯ ನಮಃ	,, ಅಶ್ರಿತವತ್ಸಲಾಯ ನಮಃ
" ವಿವೈತಾಯ ನಮಃ	,, ರನಾಯ ನಮಃ
" ಸಂವೃತಾಯ ನಮಃ	,, ರಸಜ್ಞಾಯ ನಮಃ
" ಶಿಲ್ಪನೇ ನಮಃ	,, ಸಾರಜ್ಞಾಯ ನಮಃ
" ವ್ಯೂರ್ಣೋರಸ್ತಾಯ ನಮಃ	,, ಸರ್ವಸತ್ವಾನುಲಂಬನಾಯ ನಮಃ
" ಮಹಾಭುಜಾಯ ನಮಃ ೯೯	೧೦೦
,, ಏಕಜ್ಯೋತಿಷೇ ನಮಃ	

ನಿತ್ಯ ಪಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕಾರ-ವಿಚಾರ

ಪಾದೋದಕದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಅಷ್ಟಾವರಣ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ವೀರಶೈವನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ನಂತರ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರು-ಜಂಗಮರ ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಭೋಜನದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಪಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕಾರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗುವದು.

ಪಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕಾರದಿಂದ ತನ್ನ ಸದಿಚ್ಛೆಯು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವದೆಂದೂ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ-ಜ್ಞಾನ-ಮೋಕ್ಷಗಳೆರಡೂ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದೊ, ಈ ಪಾದೋದಕದ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಈ ಮೂರೂ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳೂ ಇಲ್ಲೆಂದು ಶಿವರಹಸ್ಯವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಸ್ಥಾವರ ಶಿವಾಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ವಾಸ್ತು-ಶಾಂತಿ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಂತೂ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಪಾದೋದಕ ಬೇಕೆಂದು ಸಹಜ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದ-ಜನನವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಸಹ ಪಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕಾರದಿಂದ ಶುದ್ಧರನಿಸುವರು. ಮತ್ತು ಈ ಪಾದೋದಕದ ನಿತ್ಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಭೂತ-ಪ್ರೇತಗಳ ದೋಷವೂ ಶಿಶುಗಳ ಮುಟ್ಟು ದೋಷ (ಬಾಲಗ್ರಹ ದೋಷ)ಗಳೂ ಸಹ ದೂರಾಗುವವು. ಅಂತೂ ಪಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕಾರದಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಿದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಗುರುಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು

ಭಕ್ತನು ಮೊದಲು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಅದರವೂರ್ವಕ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ತಾನು ನಿತ್ಯದಂತೆ ನ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗುರು ವಾದಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡಿ ಟ್ಟುಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಗುರುಗಳನ್ನು ಮೂರ್ತಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಗದ್ದುಗೆ ಕಂಬಳಿ ಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರಾಸನವನ್ನು ಹಾಸಬೇಕು. ಅಥವಾ ಒಂದು ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರಾಸನವನ್ನು ಹಾಸಿ ಅದರ ಹತ್ತರ ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ತಂದಿಟ್ಟು ಗದ್ದುಗೆಯನ್ನು ಸಜ್ಜು ಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆ ನಂತರ ಗುರುಗಳ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ ಶಿವಪೂಜಾ ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು ಮೊದಲು ತಾನು ಸಜ್ಜು ಗೊಳಿಸಿದ ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತಗೊಳಿಸಿಸಬೇಕು. ತರುವಾಯ

ಗುರುಗಳ ಎರಡೂ ಪಾದಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಮಡಿ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಮಡೀ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಒರೆಸಿ ಏನೂ ದ್ರವವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಆ ಪಾದ ಧೂಳೋದಕವನ್ನು ತನ್ನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಂಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾವತ್ತೂ ಮನೆಗೆ ಪವಿತ್ರತೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ:—

“ನಿತ್ಯಂ ಶುದ್ಧಂ ನಿರಾಭಾಸಂ ನಿರಾಕಾರಂ ನಿರಂಜನಮ್ |

ನಿತ್ಯಬೋಧಂ ಚಿದಾನಂದಂ ಸದ್ಗುರಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಂ ||”

ಹೀಗೆಂದು ಕರ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಗುರುಗಳ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿ, ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ಪಾದಪೂಜೆಗೆ ಗುರುಗಳ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾಸನವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗದ್ದಗಿ ಕಂಬಳಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸಾದಾ ಕಂಬಳಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಹಾಸಿ ಕೊಂಡು ಕೂಡಬೇಕು.

ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ-ಲಕ್ಷಣ

ಉರಸಾ ಶಿರಸಾ ದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಮನಸಾ ವಚಸಾ ತಥಾ |

ಪದ್ವ್ಯಾಂ ಕರಾಭ್ಯಾಂ ಜಾನುಭ್ಯಾಮೇವ ಮಷ್ಟಾಂಗಸಾಧನಂ ||

ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕಾಯಕ-ವಾಚಕ-ಮಾನಸಿಕವೆಂಬ ತ್ರಿಕ ರಣ ಶುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ತನ್ನ ಹಣೆ, ಎದೆ, ಎರಡೂ ಭುಜ, ಎರಡೂ ಹಸ್ತ, ಎರಡೂ ಪಾದಗಳು ಈ ಎಂಟು ಅಂಗಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಬುದ್ಧಕ್ಕೆ ಮಲಗಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. (ಮೇಲೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮ ಸ್ಕಾರ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಸರ್ರರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ)

ಶ್ರೀಗುರು ಪಾದಪೂಜೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅನ್ನುವ

ಶ್ರೀಗುರು ಪಾದಸ್ತೋತ್ರ.

ಯನ್ನ ರಕ್ಷಿಸು ಬಂದಾ | ಚನ್ನ ಶ್ರೀಗುರುವಾದಾ | ಮುನ್ನೊಂದು
ಜನ್ಮದೊಳು ಪಡಿದ ವಾದಾ || ಪಲ್ಲ ||

ಹರಿನೇತ್ರ ಕಮಲವನು ಭರಿಸಿ ಚರಿಸುವ ವಾದಾ | ಸರಸಿಜೋದ್ಭವಗೆ ವರ
ವಿತ್ತು ವಾದಾ || ಸುರಮುನಿಗಳು ಬಿಡದೆ ಪೂಜಿಸುವ ಶ್ರೀಪಾದಾ | ಪರಮ ಪರ
ತರ ಪಾದ ಭರಿತ ಪಾದಾ || ೧ ||

ಮಂದಾರ ಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತ ಮಾಡಿದ ವಾದ | ಅಂಧಕಾಸುರನೆದಿಯಾ
ತುಳಿದ ವಾದಾ | ನಂದಿನೇರುವ ವಾದಾ | ಇಂದು ಭೋಭಿತ ಪಾಧ | ಸಿಂಧು
ಬಲ್ಲಾಳನ ವಂದನೆಯ ಪಾದಾ || ೨ ||

ದುರುಳ ರಾವಣನ ಶಿರವನು ಧರಣಿಗೊತ್ತಿದ ಪಾದ | ಯನ್ನ ಕರವನು
ಸೂರಿಗೊಂಡ ಪಾದ | ಶಿರಿಯಾಳನನು ಗಣನಕೊರಳ ಕೊಯಿಸಿದ ಪಾದ |
ಕುಂಬಾರನಾಮುಂದೆ ಕುಣಿದ ಪಾದಾ || ೩ ||

ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮುಧರಾ ಹರುಷ ತಾಳಿದ ಪಾದ | ವಸುಧೆಯೊಳು ಈ ಪಾದ
ಅರಸು ಪಾದಾ | ದಸುರಯ್ಯ ದಾಸ್ಯಯ್ಯ ಪಿಡಿದ ಮೋಹದ ಪಾದ | ದಶದಿಕ್ಕಿ
ನೊಳು ಅಸವಲ್ದ ಪಾದಾ || ೪ ||

ನನ್ನಯ್ಯ ನಾದಯ್ಯನ ಸ್ಮರಣೆಯೊಳಗಹ ಪಾದ | ಹೊನ್ನ ತಂದಿಗೆ ನಂಬಿ
ದಂಧ ಪಾದ | ಚನ್ನಯ್ಯ ಕನ್ನಯ್ಯಗೆ ಮುಕ್ತಿದೋರಿದ ಪಾದ | ಇನ್ನಳಿದ ಗಣ
ಕೈಲ್ಲ ಐಕ್ಯ ಪಾದಾ || ೫ ||

ನೀಲಲೋಚನೆಯ ಗಂಗಮ್ಮ ನುತಿಸುವ ಪಾದ | ಬಾತಿ ಅಮ್ಮವೈಯ
ಮಗನ ಪಾದ | ಮೇಲಾದ ಶರಣರಾಮನಕೆ ಮೆಚ್ಚುವ ಪಾದ | ನಾಲ್ಕು ಪಾದ
ಗಳೆಳಗೆ ಮರಿದಂಧ ಪಾದಾ || ೬ ||

ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪಾದಾ | ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸದ್ಗುರು ಪಾದ | ಮುಟ್ಟಿ ಯರಗುವಾ
ಜಂಗಮದ ಪಾದಾ | ಅಷ್ಟವರಣದ ಪಾದ ಪಟಾಸ್ಥಲದ ಶಿವಪಾದ | ನಿಷ್ಕೆವಂತರ
ಪಂಚಪರುಷ ಪಾದಾ || ೭ ||

ಪನ್ನೀರು ಗಂಧ ಅಕ್ಷತಿ ಪರಿಮಳದ ಪಾದ | ಪರಿಪರಿಯ ಪುಷ್ಪ ಸಂಭ್ರಮದ
ಪಾದ | ಧೂಪ ಅರ್ಪಿತ ಪಾದ | ದೀಪ ಬೆಳಗುವ ಪಾದ | ಉಪಕರಣ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ
ಒಪ್ಪಿತ್ತು ಪಾದ || ೮ ||

ನಾದ ಬಿಂದು ಕಲಾತೀತ ಮಹತ್ವದ ಪಾದ | ಭೇದಭೇದವು ಚಕ್ರ ಅಡಕ
ಪಾದ | ಶೋಧಿಸಿದ ಲಿಂಗಾಂಗ ತೃಪ್ತಿಅರುಹಿನ ಪಾದ | ಸದಮಲ ಜ್ಞಾನದೊಳು
ಸುಳಿದ ಪಾದಾ || ೯ || ಕರುಣ ಪ್ರಸಾದವನು ರುಚಿಯಗೊಂಬುವ ಪಾದ | ವರ
ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪಾದ | ನಿರುತದಿ ವೀಳ್ಯವನು ಸವಿಗೊಂಡು ಶೋಭಿಸಿದ
ಪಾದ | ಹರುಷಾಬ್ಧಿಯೊಳು ಮನಮುಳುಗಿದ ಪಾದಾ || ೧೦ ||

ಈ ಪಾದದರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಬೇಡಿಡಿಷ್ಟಾರ್ಥವು ದೊರ
ಕೊಂಬುವದು ಪಾದ ಬೆರಟೊರ ಪತಿಯಂದು ನಂಬಿದವರಿಗೆ ಮಹಾದೇವ ತನ್ನೊ
ಳಗೆ ಏಕಾರ್ಥವು.

ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುವಾದ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ||

ತ್ರಿವಿಧ ಪಾದೋದಕ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮ ಗುರು ಪಾದೋದಕ

ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಗುರುಗಳ ಬಲವಾದ ತುದಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಎಡ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೊದಲು ಪೂಜಿಸಿದ ಶುದ್ಧೋದಕದ ಧಾಲಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಾದಗಳ ಬುಡಕ್ಕೆ ಇಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ಈ ಧಾಲಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಲಗೈಯ ಐದೂ ತುದಿ ಬೆರಳನ್ನು ಎದ್ದಿ, ಷಡಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು (ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂದು) ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಗುರುಗಳ ವಾದದ ಒಳಭಾಗದ ಹಿಂಬಡದಿಂದ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ತುದಿಯ ವರೆಗೆ ಎಳೆಯಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ಕಿರುಬೆರಳಿನಿಂದ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ಹತ್ತರ ಇರುವ ತರ್ಜನೀ ಬೆರಳ ವರೆಗೆ “ಓಂ, ಹ್ರಾಂ, ಹ್ರೀಂ, ಹ್ರೌಂ, ಹೈಂ, ಹ್ರೌಂ ಹ್ರಃ ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಎಳೆಯಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮೂರು ಮೂರು ಸಾರೆ ಎಳೆಯಬೇಕು. ಇದರಂತೆ ಎಡವಾದದ ಹಿಂಬಡದಿಂದ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ತುದಿಯ ವರೆಗೆ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಮೂರುಸಾರೆ, ಪುನಃ ಕಿರುಬೆರಳಿನಿಂದ ತರ್ಜನೀ ಬೆರಳಿನ ವರೆಗೆ ಮೇಲಿನ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಐದೂ ಬೆರಳನ್ನು ಶುದ್ಧೋದಕದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿ ಎಳೆಯಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅದು ಗುರು ಪಾದೋದಕವೆನಿಸುವದು. ಈ ಗುರು ಪಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಧಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉಳಿದ ಅರ್ಧ ಭಾಗದ ಮೊದಲಿನ ಧಾಲಿಯಲ್ಲಿ ‘ಹ’ಕಾರ ತ್ರಣವನ್ನು ಬರೆದು ಗುರುಗಳ ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಡಬೇಕು.

ಗುರುಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಪದ್ಧತಿ

ಶಿಷ್ಯನು ತನ್ನ ಎಡಹಸ್ತದಲ್ಲಿ “ಹ” ಕಾರ ಪ್ರಣಮಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೀತಿ ಪೂಜಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಗುರುಗಳ ಎಡ ಹಸ್ತದ ಕೆಳಗೈಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪೂಜಿಸಿದ ಎಡಹಸ್ತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಗುರುಗಳ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿಯೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ವಿಧಾನೋಕ್ತವಾಗಿ ಮೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ತನ್ನ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಮುಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಹೆಬ್ಬರಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಗುರುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ವ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಬಲಹಸ್ತವನ್ನು ಗುರುಗಳ ಎಡಹಸ್ತದ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಎಡಗೈಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗುರುಗಳ ಎರಡೂ ವಾದಗಳ ತುದಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ—

ಗುರಪಾದ ಪೂಜೆ

ಶಿಷ್ಯನು ತನ್ನ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಗುರುಗಳ ಪಾದಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಭಸ್ಮಧರಿಸಿ, ಎರಡೂ ವಾದಗಳ ಅಂಗುಷ್ಟ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ “ಓಂ”ಕಾರ

ಪ್ರಣಮನನ್ನು ಬರೆದು, ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರ-ವೃಷ್ಟಾದಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಧೂಪ ದೀಪ ನೈವೇದ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ತನ್ನ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿರುವ ಮಧ್ಯ-ಅನಾಮಿಕ-ತರ್ಜನಿ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಣಿಸಿ ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಕಿರುಬೆರಳನ್ನು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಚಾಚಿ ಪತಾಕೆ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು- ಆಮೇಲೆ—

ಲಿಂಗ ಸಾದೋದಕ ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮ

(ಕ್ರಿಯಾ ಸಾದೋದಕ)

ಗುರುವಿನ ಬಲಕ್ಕೆ “ಹ”ಕಾರವನ್ನು ಬರೆದು ಇಟ್ಟು ಧಾಲಿಯನ್ನು ಗುರುಗಳ ಪಾದದ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ತುದಿಯ ಕೆಳಗೆ ಇಟ್ಟು ತನ್ನ ಎಡಹಸ್ತವನ್ನು ಗುರುಗಳ ಪಾದದಮೇಲೆ ಅಡ್ಡಾಗಿ ಇಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಬಲಗೈಯ ತೋರುಬೆರಳಿನಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ಮಧ್ಯ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಧಾಲಿಯೊಳಗಿದ್ದ ಗುರು ಸಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿ ಗುರುಗಳ ವಾದಗಳ ಅಂಗುಷ್ಠ ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ಬೆರಳುಗಳ ತುದಿಗೆ ಷಡಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು (ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂದು) ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಸವರಬೇಕು. ಇದರಂತೆ ಮೂರು ಸಾರೆ ಮಾಡಬೇಕು- ಆ ಮೇಲೆ—

“ಓಂ, ಹ್ರಾಂ, ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಗುರುಗಳ ಬಲ ಪಾದದ ಕಿರುಬೆರಳಿನಿಂದ ತರ್ಜನಿ ಬೆರಳಿನ ವರೆಗೆ ಧಾಲಿಯೊಳಗಿನ ಗುರು ಸಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿ ಒಂದುಸಾರೆ ಸವರಬೇಕು. ಇದರಂತೆ ಎಡಪಾದ ಕಿರುಬೆರಳಿನಿಂದ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ವರೆಗೆ (ನಮಃ ಶಿವಾಯ) ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮ್ನುಸಾರೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿ ತೆಗೆದು ಸವರಬೇಕು. ತದನಂತರ “ಓಂ ಹ್ರಾಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಒಂದುಸಾರೆ ಕಿರುಬೆರಳಿನಿಂದ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ವರೆಗೆ ಪುನಃ ಸವರಿ ಎಳೆಯಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಸಾರೆ ಎರಡೂ ವಾದಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ “ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಜಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬೆರಳನ್ನು ಎದ್ದಿ ಸವರಬೇಕು. ಇದೇ ಲಿಂಗ ಸಾದೋದಕವೆನಿಸುವದು ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೇ ಕ್ರಿಯಾ ಸಾದೋದಕವೆಂಬ ಹೆಸರು. ಇದರ ಧಾಲಿಯನ್ನು ಬೇರೆಕಡೆ ಮುಚ್ಚಿಡಬೇಕು. ತರುವಾಯ—

ಗುರುಗಳ ಸರ್ವಾಂಗ ಪೂಜೆ

ಗುರುಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಡ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ “ಹ” ಕಾರವನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಂಡು ಆ ಹಸ್ತವನ್ನು ಗುರುಗಳ ವಾದಗಳ ಕೆಳಗೆ ಹಿಡಿದು ತನ್ನ ಬಲಗೈ ನಡು ಬೆರಳನ್ನು ನೊದಲು ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಗುರುಸಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿ ಗುರುಗಳ ಪಾದ ಹಾಗೂ ಸರ್ವಾಂಗಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, ವಾದಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಂಗಗಳಿಗೂ ಭಸ್ಮದಿಂದ ತ್ರಿಪುಂಡ ಧಾರಣ ಮಾಡುವದು. ಹಾಗೂ ವಾದಗಳ ಮೇಲೆ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದ ಪ್ರಣಮಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆದು ಅಂಗುಷ್ಠಗಳ ಮಧ್ಯ

ದಲ್ಲಿ ನಡುಬೆರಳಿಗೆ ಭಸ್ಮ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ “ಬಸವ” ಪ್ರಣಮಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು. ನಂತರ ವಾದಗಳಿಂದ ಮಸ್ತಕದ ವರೆಗೆ ಸರ್ವಾಂಗಗಳಿಗೆ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ, ಜಿಲ್ಪವತ್ತಿ-ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ೧೦೮ ಅಥವಾ ತದರ್ಥವಾದರೂ ಜಪಿಸಿ ಪದ್ಯ ಅಷ್ಟಕ ಹೇಳಿ ಮಂಗಲಾರತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಮಸ್ತಕ ವಾದ ಹಾಗೂ ಅವಯವಗಳ ಮೇಲೆ ಧರಿಸಿದ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿಳುಹಿ, ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದಿಡಬೇಕು- ತದನಂತರ—

ಜಂಗಮ ಸಾದೋದ ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮ

ಈ ಜಂಗಮ ಸಾದೋದಕವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ, ಒಂದು ತಾಬಂಡಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಬಟ್ಟಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ “ಓಂ” ಎಂಬ ಪ್ರಣಮಾಕ್ಷರವನ್ನು ಬರೆದು, ಅವುಗಳೆರಡನ್ನೂ ಗುರುಗಳ ಅಂಗುಷ್ಠಗಳ ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ನೊದಲು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದ ಧಾಲಿಯೊಳಗಿನ ಅರ್ಧ ಕ್ರಿಯಾ ಸಾದೋದಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಧಾಲಿಯಿಂದ ಗುರುಗಳ ಬಲ ಅಂಗುಷ್ಠದ ಮೇಲೆ (ಬಲ ಅಂಗುಷ್ಠವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ) “ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಷಡಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಆರುಸಾರೆ ಎರೆಯಬೇಕು. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಎಡ ಸಾದದ ಅಂಗುಷ್ಠದ ಮೇಲೆ (ಅದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ) “ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪರಿಸುತ್ತ ಐದುಸಾರೆ ಎರೆಯಬೇಕು. ತದನಂತರ ಎರಡೂ ಸಾದಾಂಗುಷ್ಠಗಳ ನಡುವೆ (ಅದು ಭಾವಲಿಂಗವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ) “ಬಸವ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪರಿಸುತ್ತ ಮೂರುಸಾರೆ ಎರೆಯಬೇಕು. ಈಗ ಇದು “ಜಂಗಮ ಸಾದೋದಕ” ತಯಾರವಾದಂತಾಯಿತು.

ಆ ಬಳಿಕ ತೇವವನ್ನು ತನ್ನ ಮೈ-ಕೈಗಳಿಗೆ ಸವರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಅಂಗುಷ್ಠದ ಮೇಲೆ “ಹ್ರೌಂ” ಎಂಬ ನಿರಂಜನ ಪ್ರಣಮವನ್ನು ಬರೆದು ಸ್ವಲ್ಪ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಭಸ್ಮ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನೂ ಪತ್ರಪುಷ್ಪಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿ, ಧೂಪ ದೀಪಾವಿಗಳನ್ನೂ ಬೆಳಗಿ ನೈವೇದ್ಯವೂ ಮಾಡಿ, ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸಾವಗಳ ಮೇಲೆ ಧರಿಸಿದ ಪತ್ರ-ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಗುರುಗಳ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಧರಿಸಿ, ಸಾವಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಆ ಸಾದೋದಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಟ್ಟಲವನ್ನು ತನ್ನ ಎರಡೂ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದಿರಬೇಕು. ತದನಂತರ—

ಸಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕಾರ ವಿಧಾನ.

ಗುರುಗಳು ಆ ತಾಬಂಡಿ ಸಹಿತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬಲತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಆಗ ಶಿಷ್ಯನು “ಶರಣು ಶರಣಾರ್ಥಿ ಗುರುವೇ ಅರ್ಪಿತವಾಗಲಿ” ಎಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಗುರುಗಳು ಸಾದೋದಕವನ್ನು

ನೇವಿಸಿಕೊಂಡು ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಆ ಗಂಗಳವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಇಳುಹಿ, ಮೊದಲಿದ್ದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಡುವದು. ತರುವಾಯ ಇದೇ ಕ್ರಮದಂತೆ ಶಿಷ್ಯನು ತನ್ನ ಬಲಹಸ್ತದ ಐದೂ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ವಾದ ತೀರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳಿನ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಧಾರೆ ಬೀಳುವಂತೆ ೪ ಬೆರಳಿನ ಅಂತರ ಮೇಲಿಂದ ಎರೆಯಬೇಕು. (ಇದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕ್ರಮವನ್ನು “ಕ್ರಿಯಾನಾರ ಗೃಂಧವು” ಹೇಳುತ್ತದೆ.) ಹೀಗೆ ಮೂರು ಸಾರೆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಎರೆಯಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಭಾವಲಿಂಗವೆಂಬ ಮೂರು ಲಿಂಗಗಳು ಇರುವ ಕಾರಣ ಆ ಮೂರು ಲಿಂಗಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮೂರು ಸಾರೆ ಎರೆಯುವದು. ಆ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಬಲಗೈ ಬೆರಳಿಗೆ ಹತ್ತಿದ್ದ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಮೊದಲು ಬಾಗಿ ಗಾವಧಾನದಿಂದ ನೇವಿಸಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಡಗೈ ಮುಂದಿನ ಬೆರಳುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸರಿಸಿ ಎಡ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಚೆಲ್ಲದಂತೆ (ಸೂಸದಂತೆ) ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತದನಂತರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕೈ ಬೆರಳುಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿದ ತೇವವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೈಗೆ ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಒರಿಸಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ತನ್ನ ಹಣೆಗೂ ಒಂದು ಸಾರೆ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ತನ್ನ ಕರಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಹೂರ್ತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಾತಾಡಬೇಕು ತದನಂತರ ಇನ್ನುಳಿದ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರೆದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಗುರುವಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ವಾದೋದಕವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ವಾದೋದಕವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಾಗ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರ ಸಂಬಂಧವಿರಬೇಕು.

ತೀರ್ಥಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಅನ್ನುವ ವಾಕ್ಯಗಳು

“ಹರ ಹರ, ಕಾಲಹರ, ಕರ್ಮಹರ, ದುರಿತಹರ, ಮಹಾಪ್ರಸಾದ, ಪೂರ್ಣ ಜನ್ಮ ಕರ್ಮನಿವಾರಣ, ದೀಕ್ಷಾಗುರೋ, ಶಿಕ್ಷಾಗುರೋ, ಮೋಕ್ಷಾಗುರೋ, ಗುರೋರ್ಗುರೋ, ಪರಮಗುರೋ, ಪರಮಾರಾಧ್ಯ ಭೋ ನಿಮಹಾನ್ವಾಮಿನ್ ಪ್ರಸೀದ ಭವತಃ ತವಪಾದ ಪದ್ಮಯೋಃ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಂ ಕರೋಮಿ ದೇಹಿ ತೀರ್ಥ ಸ್ವೀಕಾರಾಯನುಜ್ಞಾಂ”

ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕರಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಗುರುಗಳು “ಗುರುನಿರೂಪ” ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡುವರು. ತದನಂತರಮೇಲಕ್ಕೆ

ಎದ್ದು ಬಂದು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ಗುರುಪಾದ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಚಲ್ಲದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೇವಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಂದು ಹನಿ ತೀರ್ಥವು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಒಂದು ನೂರು ಆಕಳುಗಳನ್ನು ಕೊಂದಷ್ಟು ಪಾಪವು ತಗಲುವದು. ಕಾರಣ ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ತೀರ್ಥ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ:—

ತೀರ್ಥ ಖಂಡಿತ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ.

ವ್ರಧಮತಃ ವಾದೋದಕವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರವಂ ಮಾಡಿ “ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ ಗುರುಪಾದ ತೀರ್ಥ ಖಂಡಿತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಿರೂಪ ಕೊಡಬೇಕು.” ಎಂದು ಗುರುಗಳ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಗುರುಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆ ವಾದೋದಕ ಬಟ್ಟಲ ವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಗುರುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತದನಂತರ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಕೊಡಲು ಆದ ನ್ನೇಲ್ಲ ಶಿಷ್ಯನು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ತೇವ(ದ್ರವ)ವನ್ನು ತಿಲ ಮಾತ್ರವೂ ಉಳಿಯದಂತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒರಿಸಿ ಮೈಗೆ ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಗದ್ದುಗೆಯ ಮುಂದೆ ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟು ನಮಸ್ಕಾರವಂ ಮಾಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೇಳಬೇಕು.

ಇಷ್ಟಾದ ಬಳಿಕ ಗುರುಗಳ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯಾನುಸಾರ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಿದ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನದ ಎಡೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಡೆ ಮಾಡುವದು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಗುರು ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕರ್ಪುರ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟು ಶಿಷ್ಯನು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ “ಶರಣುಶರಣಾರ್ಥಿ ಗುರುವೇ ಮಹಾಲಿಂಗ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಲಿ” ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕು. ಆಗ ಗುರುಗಳು ಅಥವಾ ಮಾಹೇಶ್ವರರು:—

“ಶಿವಯೋಗಿನ ಸಂತ್ಯವ್ತೋ ತೃಪ್ತೋ ಭವತಿ ಶಂಕರಃ |

ತೃತ್ಯಾತ್ರಾ ತನ್ಮಯಂ ವಿಶ್ವಂ ತೃಪ್ತಿ ಮೇತಿ ಚರಾಚರಃ ||”

“ಅನ್ನದಾತಾ ಸುಖೀಭವ” ಜಯಮಂಗಲಂ ಜಯನಮಃ ವಾರ್ವತೀ ಪತೇ ಹರ ಹರ ಮಹಾದೇವ” ಎಂದು ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಶಿಷ್ಯನು ಮೇಲಕ್ಕೇಳಬೇಕು. ತದನಂತರ ಸರ್ವರೂ ಭೋಜನ ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದ ಬೇಕು.

ಸಾದೋದಕ-ಅಷ್ಟಕವು

ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ತೋಯೈಶ್ಚಿವಮಂತ್ರ ಪೂತ್ಯೈ ಸ್ತಂಪೂಜ್ಯ ವಾದೌ ಚರಲಿಂಗ ಮೂರ್ತೀಃ|| ಗಂಧಾರ್ಕ್ಷತಾದ್ಯೈರ್ವಿವಿಧೋಪಚಾರೈಃ ಸಾದೋದಕಂ ಪುಣ್ಯ

ಮಹಂ ಪಿಬಾಮಿ ||೧|| ಗಂಗಾದಿ ತೀರ್ಥಾಣಿ ಸರಿತ್ಸರಾಂಸಿ ಚಾಶ್ರಿತೈಃ ಪಾದಾ
 ಚರಲಿಂಗಮೂರ್ತೇಃ|| ತಿಷ್ಠಂತಿ ತಸ್ಮಾದಘ ಸಂಘಹಾರಿ ವಾದೋದಕಂ ವುಣ್ಯ
 ಮಹಂ ಪಿಬಾಬಿ||೨|| ವಾಪಾದಿ ವಜ್ರಂ ನರಮಂ ಪವಿತ್ರಂ ದಾರಿದ್ರ್ಯಪೀಡಾ ಭವ
 ದಾವದಾಹಂ|| ದುಃಖಾಬ್ಧಿಘಾತಂ ದುರಿದಾ ಭ್ರವಾತಂ ಪಾದೋದಕಂ ||೩||
 ಅದ್ಯಂತ ಶೂನ್ಯಶ್ಯ ಪರಾತ್ಪರಸ್ಯ ಸಂಸಾರಮಾಯಾ ಮಲವರ್ಜಿತಸ್ಯ|| ಈಶಾನ
 ತಾರಾ ಶ್ರಿತ ಜಂಗಮಸ್ಯ ವಾದೋದಕಂ ||೪|| ನಂದೀಶ ಭೃಂಗೀ ಪ್ರಮಥೈಃ
 ಪ್ರಸೇವ್ಯಂ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರ ಪ್ರಯುಖೈಶ್ಚರುದ್ರೈಃ|| ದೇವೈಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಶೃತಿ-
 ಬೋಧಿತಂಚ ಪಾದೋದಕಂ ||೫|| ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವೈ ಮುನಿ ಭಿಃ ಪ್ರಶಾಂತೈ
 ಸಿದ್ಧೈಶ್ಚ ವಿದ್ಯಾಧರ ಸಾಧ್ಯನಾಗೈಃ|| ಯಕ್ಷೈಶ್ಚರಕ್ಷೋ ಗಣಸೇವಿತಂ ತತ್ಪಾ-
 ದೋದಕಂ ||೬|| ಕುಷ್ಠಘ್ನಮೇತ ಜ್ವಗತಿ ಜ್ವರಘ್ನಂ ವಿಸ್ಪೋಟಕಘ್ನಂಚ
 ಭಗಂಧರಘ್ನಂ|| ಯಕ್ಷಾ ದಿ ನಾನಾ ಭಯಸಂಘ ಘಾತಂ ವಾದೋದಕಂ ||೭||
 ಯದ್ಭ್ರೂತತ್ಯಾ ಶಿಶು ಗೋಶ್ವಹತ್ಯಾ ದ್ಯನೇಕ ಜನ್ಮಾರ್ಜಿತ ವಾವರಾಶೀನ್||
 ಹೇಮಾದ್ರಿತುಲ್ಯಾ ನವಹಂತಿ ಸದ್ಯಃ ವಾದೋದಕಂ ||೮|| ವಾದಾಂಬು
 ಮಹಾತ್ಮ್ಯಮಿದಂ ಪ್ರಣೀತಂ ಶ್ರೀ ಶಾಂತಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವನಾಮ್|| ಶ್ರೀ ವೀರ
 ಶೈವಾಮೃತಂ ಸಿಂಧು ಲಗ್ನಂ ವಾದೋದಕಂ ||೯||

ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ-ವಿರಚಿತ ಶಿವಮಾನಸ

ಪೂಜಾಸ್ತೋತ್ರವು

ರತ್ನೈಃ ಕಲ್ಪಿತ ಮಾಸನಂ ಹಿಮಜಲೈಃ ಸ್ನಾನಂಚ ದಿವ್ಯಾಂಬರಂ|
 ನಾನಾ ರತ್ನ ವಿಭೂಷಿತಂ ಮೃಗಮದಾಮೋದಾಂಕಿತಂ ಚಂದನಂ||
 ಜಾತೀ ಚಂವಕ ಬಿಲ್ವ ಪತ್ರರಚಿತಂ ವುಷ್ಪಂಚ ದೂಪಂ ತಥಾ|
 ದೀಪಂ ದೇವ ದಯಾನಿಧೇ ಪಶುವತೇ ಹೃತ್ಕಲ್ಪಿತಂ ಗೃಹ್ಯತಾಂ ||೧||
 ಸೌವರ್ಣೇ ನವರತ್ನಖಂಡ ರಚಿತೇ ವಾತ್ರೇ ಘೃತಂ ವಾಯಸಂ|
 ಭಕ್ಷ್ಯಂ ಪಂಚವಿಧಂ ವಯೋದಧಿಯುತಂ ರಂಭಾಫಲಂ ವಾನಕಂ ||
 ಶಾಕಾನಾಮಯುತಂ ಜಲಂ ರುಚಿಕರಂ ಕರ್ಪೂರಖಂಡೋಜ್ವಲಂ|
 ತಾಂಬೂಲಂ ಮನಸಾ ಮಾಯಾ ವಿರಚಿತಂ ಭಕ್ತ್ಯಾಪ್ರಭೋಷಿಸ್ವಕುರು ||೨||
 ಭತ್ತಂ ಚಾಮರಯೋರ್ಯುಗಂ ವ್ಯಂಜನಕಂ ಚಾದರ್ಶಕಂ ನಿರ್ಮಲಂ|
 ವೀಣಾಭೇರಿ ಮೃದಂಗ ಕಾಹಲಕಲಾ ಗೀತಂ ಚ ನೃತ್ಯಂ ತಥಾ||
 ಸಾಷ್ಟಾಂಗಂ ಪ್ರಣತಿಸ್ತುತಿರ್ಬಹುವಿಧಾ ಹೈತತ್ಸಮಸ್ತಂ ಮಯಾ|
 ಸಂಕಲ್ಪೇನ ಸಮರ್ಪಿತಂ ತವ ವಿಭೋ ಪೂಜಾಂ ಗೃಹಾಣ ಪ್ರಭೋ ||೩||

ಆತ್ಮಾ ತಂ ಗಿರಿಜಾ ಮತಿಃ ಸಹಚರಾಃ ಪ್ರಾಣಾಶ್ಚರೀರಂ ಗೃಹಂ |
 ಪೂಜಾ ತೇ ವಿಷಯೋಪಭೋಗರಚನಾ ನಿಧ್ರಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಿತಿಃ ||
 ಸಂಚಾರಃ ಪದಯೋಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಿಧಿಃ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ ಸರ್ವಾಗಿರೋ |
 ಯದ್ಯತ್ಕರ್ಮ ಕರೋಮಿ ತತ್ತದಖಿಲಂ ಶಂಭೋ ತವಾರಾಧನಂ ||೪||
 ಕರಚರಣಕೃತಂ ವಾಕ್ಯಾಯಜಂ ಕರ್ಮಜಂ ವಾ |
 ಶ್ರವಣನಯನಜಂ ವಾ ಮಾನಸಂ ವಾಽವರಾಧಂ ||
 ವಿಹಿತ-ಮವಿಹಿತಂ ವಾ ಸರ್ವಮೇತತ್ ಕ್ಷಮೇಧಾಃ |
 ಜಯ-ಜಯ ಕರುಣಾಬ್ಧೇ ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಶಂಭೋ ||೫||

ಮಂಚಮು-ರತ್ನ ವಿಶೇಷ-ಪೂಜಾ-ಪ್ರಕರಣ

ಪುರೋಹಿತರೂ-ಭಕ್ತರೂ ತಿಳಿಯಲನಶ್ಯವಾದ
 ಪೂರ್ವ ವಿಷಯಗಳು

ಪಾದ್ಯದ್ರವ್ಯಗಳು:- “ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ಕುಂಕುಮಂ ದೂರ್ವಾ ಕೋಷ್ಠಂ ಲಾ
 ಮಜ್ಜಕಂ ಶಶೀಲಿ ಅಮೂನಿ ಚಾತ್ರ ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ನಾದ್ಯಸ್ಯ ಕಥಯಂತಿ ಷಟ್ ||”
 ಎಂಬಂತೆ ಬಿಳೀ ನಾಸಿನೆ, ಕುಂಕುಮ ಕೇಸರೀ, ಗರಿಕೆ ಚಂಗಲ ಕೋಷ್ಠ,
 ಲಾ ಮಂಚ, ಪಚ್ಚ ಕರ್ಪುರ ಈ ಆರು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಸಂಮಿ
 ಶ್ರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಾದ್ಯದ್ರವ್ಯವು ತಯಾರಾಗುವದು.

ಅರ್ಘ್ಯ ದ್ರವ್ಯಗಳು:- “ಕುಶಾರ್ಥ ತಿಲ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಯವವ್ರೀಹಿ
 ಪಯಾಃನಿಚ್ಛಿ ದ್ರವ್ಯಾಣ್ಯ ಮೂನಿಷ್ಪ್ರಿ ಪುರರ್ಘ್ಯಸ್ಯ ಮುನಿಪುಂಗವ” ಎಂಬಂತೆ
 ದರ್ಭೆ, ಬಿಳೀ ನಾಸಿನೆ, ಎಳ್ಳು, ಜವೆ, ಭತ್ತ, ಹಾಲು ಈ ಆರು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು
 ಕುಟ್ಟಿ ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಸಂಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಅರ್ಘ್ಯ ದ್ರವ್ಯವು ತಯಾ
 ರಾಗುವದು.

ಅಚಮನ ದ್ರವ್ಯಗಳು:- “ಫಲಂ ಖಜೋರ ಕರ್ದೂರ ಕೋಷ್ಠೈ ಲಾ
 ಕುಂಕುಮಾನಿಚ್ಛಿ ಅಮೂನ್ಯಾಚ ಮನೀಯಸ್ಯ ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಪ್ರವದಂತಿಷಟ್ ||”
 ಎಂಬಂತೆ ಜಾಜೀಕಾಯಿ, ಕಜೋರ, ಪಚ್ಚ ಕರ್ಪುರ, ಚಂಗಲಕೋಷ್ಠ, ಯಾಲಕ್ಕಿ,

ಕುಂಕುಮ ಕೇಸರಿ ಈ ಆರು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕುಟ್ಟಿ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಸಂಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಆಚಮನ ದ್ರವ್ಯವು ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಧುಪರ್ಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು:— “ಮಧುಪರ್ಕಂ ಸ್ವೀರ ದಧಿಘೃತ ಮಾಕ್ಷಿಕ ಸಂಯುತಂ” ಎಂಬಂತೆ ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ, ಜೇನತುಪ್ಪ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಮಧುಪರ್ಕವು ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಷ್ಟಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳು:— “ಚಂದನಾಗರು ಕರ್ದಿರೀ ತಮಾಲದಳ ಕುಂಕುಮಂ ಉಶೀರ ಕೋಷ್ಠ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಶಿವಗಂಧಾಷ್ಟಕಂ ಸ್ಮೃತಂ” ಎಂಬಂತೆ ಗಂಧ, ಅಗಿಲು, ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರ, ಹೊಂಗೆ, ಲವಂಗ ಪತ್ರೆ, ಕೇಶರೀ ಲಾಮಂಚ, ಚಂಗಲಕೋಷ್ಠ ಈ ಎಂಟುವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಪಂಚಾಮೃತವು ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಶಿವಾಷ್ಟಕ ಗಂಧ ದ್ರವ್ಯವೆಂದೂ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಪಂಚಾಮೃತ ದ್ರವ್ಯಗಳು:— ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ, ಜೇನತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಈ ಐದು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಪಂಚಾಮೃತವು ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಂಚಗವ್ಯಗಳು:— ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಶಗಣಿ ಹಾಗೂ ಗೋಮೂತ್ರ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಪಂಚಗವ್ಯ ತಯಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಷಡ್ಗವ್ಯಗಳು:— ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ, ಶಗಣಿ ಗೋಮೂತ್ರ ಹಾಗೂ ಗೋರೋಜನ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಷಡ್ಗವ್ಯಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ.

ಷಡ್ಮಾರ್ಜನೆ:— ಷಡ್ಗವ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಯೋಗ್ಯ (ಪೂಜಾಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ) ನೆಲವನ್ನು ಸಾರಣಿ ಮಾಡಿದರೆ ಷಡ್ಮಾರ್ಜನೆ ಯಾಗುವದು.

ಸೂಚನೆ:— ಆಕಳದ ಹಾಲು, ಯೊಸರು, ತುಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಶಗಣಿ ಇವು ಪೂಜಾಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದವುಗಳು. ಅನಿರ್ವಾಹ ವಕ್ಷ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ವಗೈರೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಪಂಚೋಪಚಾರಗಳು:— ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ ಇಂಧವುಗಳು ಪಂಚೋಪಚಾರಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಅಷ್ಟೋಪಚಾರಗಳು:— ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತ, ಪುಷ್ಪ, ವಸ್ತ್ರ, ಧೂಪ, ದೀಪ ನೈವೇದ್ಯ, ತಾಂಬೂಲ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅಷ್ಟೋಪಚಾರಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳು:— ಆವಾಹನ, ಆಸನ, ಪಾದ್ಯ, ಅರ್ಘ್ಯ ಆಚಮನ, ಸ್ನಾನ, ವಸ್ತ್ರ, ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತಾ. ಪತ್ರಿ, ಪುಷ್ಪ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ, ತಾಂಬೂಲ, ದಕ್ಷಿಣೆ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ, ನಮಸ್ಕಾರಗಳು ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಾಗುವವು.

ಪಂಚಪಲ್ಲವಗಳು:-- ಅತ್ತಿ, ಆರಳೆ, ಆಲ, ಹುಣಸೆ, ಮಾವು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಚಿಗರುಗಳು ಪಂಚಪಲ್ಲವಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಕೂರ್ಚೆ(ದರ್ಭೆ) ಲಕ್ಷಣವು:-- ದರ್ಭೆ ಇದು ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಹುಲ್ಲು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ೯-೭ ಅಥವಾ ಐದು ಧರ್ಭೆಗಳಿಂದ ಒಂದು ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣ ಗಂಟು ಹಾಕಿ, ೧೨ ಅಂಗುಲ ಅಥವಾ ೪ ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣ ಬುಡವುಳ್ಳದ್ದನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕೂರ್ಚೆವೆನ್ನುವರು.

ನ್ಯಾಸಗಳ ವಿಚಾರ:-- ನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ೧) ಕರನ್ಯಾಸ. ೨) ದೇಹನ್ಯಾಸ. ೩) ಅಂಗನ್ಯಾಸವೆಂದು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಂಗನ್ಯಾಸವು ಮಾತ್ರ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದು ಕರನ್ಯಾಸ-ದೇಹನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ೧) ಸೃಷ್ಟಿನ್ಯಾಸ. ೨) ಸ್ಥಿತಿನ್ಯಾಸ. ೩) ಸಂಹಾರನ್ಯಾಸಗಳೆಂದು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ. ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಮೊದಲೊಂಟು ಕಿರುಬೆರಳು ಕಡೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸೃಷ್ಟಿನ್ಯಾಸವೆನ್ನುವರು. ನಡುಬೆರಳು ಮೊದಲಾಗಿ ತರ್ಜನೀ ಅಂತ್ಯದ ಕಡೆಯಾಗಿ (ತೋರುಬೆರಳು ಕಡೆಯಾಗಿ) ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿತಿನ್ಯಾಸವೆನ್ನುವರು. ಕಿರುಬೆರಳು ಮೊದಲಾಗಿ ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಅಂತ್ಯದ ವರೆಗೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಸಂಹಾರನ್ಯಾಸವೆನ್ನುವರು.

ಇದರಂತೆ ದೇಹನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಶಿರಸ್ಸು ಆದಿಯಾಗಿ ಮುಖ, ಕಂಠ, ಹೃದಯ, ಗುಹ್ಯ, ವಾದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಬೀಜಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಪ್ರಣವ ಸಹಿತವಾಗಿ ನ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸೃಷ್ಟಿನ್ಯಾಸವೆನ್ನುವರು. ಹೃದಯ, ಆದಿಯಾಗಿ ಗುಹ್ಯ, ವಾದ, ಶಿರಸ್ಸು, ಮುಖ ಕಂಠಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿತಿನ್ಯಾಸವೆನ್ನುವರು. ಪಾದ ಮೊದಲೊಂಟು ಗುಹ್ಯ, ಹೃದಯ, ಕಂಠ, ಮುಖ, ಶಿರಸ್ಸಿನ ವರೆಗೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಹಾರವೆನ್ನುವರು.

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವುಳ್ಳವರು ಸ್ಥಿತಿನ್ಯಾಸವನ್ನೂ, ಗೃಹಸ್ಥರು ಸೃಷ್ಟಿನ್ಯಾಸವನ್ನೂ, ಸನ್ಯಾಸಿ ಅಥವಾ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ-ಆಶ್ರಮವುಳ್ಳವರು ಸಂಹಾರ ನ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ದೀಕ್ಷಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಹೇಳಿದ ನ್ಯಾಸದಂತೆ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ಮಾತ್ರ. ಮೊದಲು ಕರನ್ಯಾಸ ನಂತರ ದೇಹನ್ಯಾಸ ಆ ಬಳಿಕ ಅಂಗನ್ಯಾಸ ಹೀಗೆ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ನ್ಯಾಸಕ್ರಮವನ್ನು "ಪರಮೇಶ್ವರಾಗಮ" ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುದ್ರಾ ಲಕ್ಷಣ (ಷಣ್ಮುದ್ರೆಗಳು)

೧) ಆವಾಹನೀ ಮುದ್ರೆ:-- ಎರಡೂ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಬೊಗಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳುಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬೆರಳುಗ ತುದಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಹಿಡಿಯದಕ್ಕೆ ಆವಾಹನೀ ಮುದ್ರೆಯೆನ್ನುವರು.

೨) ಆವಾಹನೀ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹಸ್ತಗಳನ್ನೇ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹಿಡಿಯಲು ಸ್ಥಾಪಿನೀ ಮುದ್ರೆಯೆನಿಸುವದು.

೩) ಎರಡೂ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಮುಷ್ಟಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹೆಬ್ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ, ಆ ಮುಷ್ಟಿಗಳೆರಡನ್ನೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೂಡಿಸುವದೇ ಸನ್ನಿಧಾಪಿನೀ ಮುದ್ರೆಯೆನಿಸುವದು.

೪) ಈ ಸನ್ನಿಧಾಪಿನೀ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿದ ಹೆಬ್ಬೆರಳುಗಳನ್ನು (ಮೇಲೆ ಮಾಡದೇ) ಆ ಮುಷ್ಟಿಯೊಳಗೇ ಸೇರಿಸಿ ಹಿಡಿದರೆ ಸಂರೋಧಿನೀ ಮುದ್ರೆಯೆನಿಸುವದು.

೫) ಈ ಸಂರೋಧಿನೀ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ಮುಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಅಂಗಾತವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹಿಡಿದರೆ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಕರಣ ಮುದ್ರೆಯೆನಿಸುವದು.

೬) ಬಲಗೈಯನ್ನು ಮುಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ, ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ತರ್ಜನೀ ಬೆರಳನ್ನು ಉದ್ದವಾಗಿ ಚಾಚಿ, ಆ ಬೆರಳನ್ನು ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಅನಕುಂಠನೀ ಮುದ್ರೆಯೆನಿಸುವದು.

ಅನ್ಯ ಮುದ್ರಾ-ಲಕ್ಷಣಗಳು

೭) ಬಲ ಹಸ್ತವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಚಾಚುವದೇ ವರಮುದ್ರೆಯು.

೮) ಅಂಕುಶ ಮುದ್ರೆ:— ಬಲಹಸ್ತದ ಮಧ್ಯೆ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಚಾಚಿ ತರ್ಜನೀಯ ಬೆರಳನ್ನು ಮಧ್ಯರೇಖೆಯ ಹತ್ತರ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಗಿಸಬೇಕು.

೯) ಸಂಹಾರ ಮುದ್ರೆ:— ಎಡಗೈಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿಟ್ಟು, ಎರಡೂ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸೇರಿಸಿ ಹಿಡಿದು ಸುತ್ತರಿಸುವದು.

೧೦) ಕುರಂಗಮುದ್ರೆ:— ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಅನಾ ಮಿಕೆ ಬೆರಳುಗಳ ತುದಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತರ್ಜನೀ ಕನಿಷ್ಠ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುವದೇ ಕುರಂಗಮುದ್ರೆಯೆನಿಸುವದು.

(ಸೂಚನೆ:— ವೈದಿಕರಂತೂ ಮೇಲಿನ ಮುದ್ರಾ ಲಕ್ಷಣ ತಿಳಿಯಬೇಕಲ್ಲದೆ ಮಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಿ ಕಾರರೂ ತಿಳಿಯುವದವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವರ ಮಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಿ ಯಾಗುವದಿಲ್ಲ.)

ವೀರಶೈವರ ಗೋತ್ರ ಸೂತ್ರಾದಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ರೇವಣಾರಾಧ್ಯರು:— ಶ್ರೀ ಶಿವನ ಸದ್ಯೋಜ್ಯಾತ ಮುಖ, ಕೊಲ್ಲಿವಾಕಿ ಶ್ರೀ ಸೋಮೇಶಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜನನ ಬಾಳೇಹಳ್ಳಿ(ರಂಭಾಪುರಿ) ಸಿಂಹಾ

ಸನ ವೀರಗೋತ್ರ, ಪಡ್ವಿಡಿಸೂತ್ರ (ಬಗಿ) ಏಕಾಕ್ಷರ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರವರ, ಅತಿ ವರ್ಣ, ರೇಣುಕಶಾಖಾ, ಋಗ್ವೇದಗಾನ, ಪೃಥ್ವಿತತ್ವ, ಆದಿಶಕ್ತಿ, ಆಚಾರಲಿಂಗ, ದಕ್ಷಿಣಾವರ್ತ ಮುದ್ರಾ, ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಜಪ, ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ ಹಸರುವರ್ಣದ ಧಾತುವಿನ ಕಲಶ, ಹಸರುಬಣ್ಣದವಸ್ತ್ರ, ಗುರುಧರ್ಮ ಬಿಕ್ಷುವಾಕ್ಯ, ಅಶ್ವತ್ಥದಂಡ “ನ”ಕಾರ ಪ್ರಣಮ. ಹಸರು ಕಮಂಡಲು

ಈ ಪಡ್ವಿಡಿ ಮಹಾ ಸೂತ್ರದ ಉಪಸೂತ್ರಗಳು ೧೨ ಪುರಾಣ, ಪಚ್ಚ ಕಂಠಿ, ಷಡಂಗಿ, ಸುರಗಿ, ಮಹಷಿ, ದಿಗಂಬರ ವೇಣಿ ಭಿತ್ತಿ ಮೊರಟ ನಟನೆ ಶಾರಿ ಮಸಡಿ ಇವುಗಳು.

ಶ್ರೀ ಮರುಳಾರಾಧ್ಯರು:— ವಾಮದೇವಮುಖ ವಟಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿದ್ಧೀ ಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜನನ ಉಜ್ಜನೀ ಸಿಂಹಾಸನ ನಂದೀ ಗೋತ್ರ ವೃಷ್ಟೀಸೂತ್ರ (ಮಳೆಬಗಿ) ದ್ವೈಕ್ಷರ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರವರ ದಾರುಕ ಶಾಖಾಯಜುರ್ವೇದ ಗಾನ ಅತಿವರ್ಣ ಅಸ್ಪುತತ್ವ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಗುರಲಿಂಗ ವಾಮವರ್ತನು ಮುದ್ರಾ ಹಂಸ ಮಂತ್ರಜಪ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನ ತಾಮ್ರ ಕಲಶ ಕೆಂಪು ವಸ್ತ್ರ ಮುತ್ತಲದಂಡ ಭವತಿ ಬಿಕ್ಷುವಾಕ್ಯ “ಮ”ಕಾರ ಪ್ರಣಮ. ತಾಮ್ರ ಕಮಂಡಲು

ಈ ವೃಷ್ಟೀ ಮಹಸೂತ್ರದ ಉಪಸೂತ್ರಗಳು ೧೨ ಕಾರ್ಪೂರ್ಣ ಕಂಠಿ ಸ್ಪರ್ಣಕಂಠಿ ಶೃಂಗಿ ಮಸಣಿ ಕುರಾರ ಭೈತ್ರಿ ಕಠಾರ ಚಾಮರಿ ಕಪಾಟ ಕುಕ್ಷಕಂಠಿ ಜಲತ್ಕಂಠಿ ಸಿಂಹಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ಏಕೋ ರಾಮಾರಾಧ್ಯರು:— ಅಘೋರ ಮುಖ ದ್ರಾಕ್ಷಾ ರಾಮ ಕ್ಷೇತ್ರ ರಾಮನಾಥ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜನನ ಹಿಮವತ್ಕೇತಾರ ಸಿಂಹಾಸನ ಭೃಂಗಿ ಗೋತ್ರ ಲಂಬನ ಸೂತ್ರ (ಉದ್ದಾನ ಬಗಿ) ತ್ರೈಕ್ಷರ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರವರ ಅತಿವರ್ಣ ಘಂಟಾರ್ಕಣ ಶಾಖಾ ಸಾಮವೇದ ಅಗ್ನಿತತ್ವ ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿ ಚರಲಿಂಗ ಶ್ರೀಕಾರ ಮುದ್ರಾ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಜಪ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನ ಲೋಹದ ಕಲಶ ನೀಲವಸ್ತ್ರ ವೇತ್ರ(ಬಿದರು)ದಂಡ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಬಿಕ್ಷುವಾಕ್ಯ “ಶ್ರಿ”ಕಾರ ಪ್ರಣಮ. ಕಬ್ಬಿಣ ಕಮಂಡಲು

ಈ ಲಂಬಕ ಮಹಾ ಸೂತ್ರದ ಉಪಸೂತ್ರಗಳು ೧೨-ತ್ರಿವುಟಿರಜ್ಜು ಕಂಠಿ ಭಸ್ಮಿ ಶಿಖರಿ ರೌಪ್ಯಕ ಚಂದ್ರಗುಂಡ ಮೃತ್ಕಂಠಿ ಕಾಷ್ಠಕ ಪವನ ರಾಮ ಗಿರಿ ಗಿರೀಶ ಖಡ್ಗಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ಪೆಂಡಿತಾರಾಧ್ಯರು:— ತತ್ಪುರುಷ ಮುಖ ಸುಧಾಕುಂಡ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜನನ ಶ್ರೀಶೈಲ ಪರ್ವತ ಸಿಂಹಾಸನ ವೃಷಭ ಗೋತ್ರ ಮುಕ್ತಾಗುಚ್ಛ ಸೂತ್ರ (ಮುತ್ತಿನ ಪೆಂಡಿ ಬಗಿ) ಚತುರಕ್ಷರ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರವರ ಅತಿವರ್ಣ ಗೋರ್ಕಣಶಾಖಾ ಅಧರ್ವಣವೇದಗಾನ ವಾಯು

ತತ್ತ್ವ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಆವರ್ತನ ಮುದ್ರಾ ಶಿವಗಾಯತ್ರೀಜಪ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಪಿನ ಕಂಚಿನ ಕಲಶ ಬಿಳಿವಸ್ತ್ರ ಅಲದ ದಂಡ ದಯಾಧರ್ಮ ಭಿಕ್ಷುವಾಕ್ಯ “ವ”ಕಾರ ಪ್ರಣಮ. ಕಂಚಿನ ಕಮಂಡಲು.

ಈ ಮುಕ್ತಾಗುಚ್ಛ ಮಹಾಸೂತ್ರದ ಉಪಸೂತ್ರಗಳು ೧೨ ಗೋಣೀಕಂಥೆ ದಂತಿ ಜಠರ ಅಗ್ನಿ ಕೇಶಕಂಥೆ ಲಲಾಟ ವ್ಯಾಘ್ರಕಂಥೆ ಲೋಚನ ಭಗಿನಿ ಜಾಲಂದರ ಕಂಥೆ ನಟಿ ಬೊದಡಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು-

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಾರಾಧ್ಯರು:— ಈಶನ್ಯ ಮುಖ ಕಾಶೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜನನ ಕಾಶೀ ಸಿಂಹಾಸನ ಸ್ಪಂಧಗೋತ್ರ ಪಂಚವಣ್ಣಿಗಿ ಸೂತ್ರ (ಬಗಿ) ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರನರ, ಅತಿವರ್ಣ, ವಿಶ್ವಕರ್ಣಶಾಖಾ, ಅಜಪ ವೇದಗಾನ, ಆಕಾಶತತ್ತ್ವ ಪರಾಶಕ್ತಿ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಕುಂಡಲಾಕಾರ ಮುದ್ರಾ ಮೂಲ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಜಪ ಮಧ್ಯದ ಬಂಗಾರದ ಕಲಶ ಹಳದಿ ವಸ್ತ್ರ ಬಿಲ್ಲ ದಂಡ ಕೇವಲ ಮಾತ್ರಕಂ ಭಿಕ್ಷುವಾಕ್ಯ “ಯ”ಕಾರ ಪ್ರಣಮ.

ಈ ಪಂಚವಣ್ಣಿಗಿ ಮಹಾಸೂತ್ರದ ಉಪಸೂತ್ರಗಳು ಕ್ಷೋಭಾಂಶ ವೃಷಭ ದಶಾಸ್ಯ ಜರ್ಝರಕಂಥೆ ಪಂಚವಕ್ತ್ರ ಗುಹಾಗ್ರಕ ಗೋಚರ ಗಗನ ಮಸಲ ಲಗುಡಿ ಶಿಥಿಲ ಪಶುಪತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವೀರಶೈವರ ಜನ್ಮಗುರುವಿಗೆ ಯಾವ ಗೋತ್ರ ಸೂತ್ರಗಳುಂಟೋ ಅವೇ ಅವರಿಗೂ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವದು.

ಭೂತ-ಶುದ್ಧಿ

ಸೂಚನೆ:- ಪೂಜಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಬಳಿಕ ಈ ಭೂತ ಶುದ್ಧಿ ತತ್ತ್ವ ಶುದ್ಧಿ, ಷಡದ್ವ ಶುದ್ಧಿ ತದ ನಂತರ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾದಾದಿಜಾನು ಪರ್ಯಂತಂ ಪೃಥಿವೀ ಸ್ಥಾನಂ, ತತ್ರ ವಾರ್ಧಿವ ಮಂಡಲಂ ಚತುರಶ್ರಂ ಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ವಜ್ರಲಾಂಛಿತಂ ಸೀತವರ್ಣಂ ಲಂಬೀಜಯುಕ್ತಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ | ಜಾನ್ವಾದಿನಾಭಿಪರ್ಯಂತಂ ಅಪಾಂಸ್ಥಾನಂ, ತತ್ರ ವರುಣ ಮಂಡಲಂ ಧನುರಾಕಾರಂ ಉಭಯೋಃ ಕೋಟ್ಯೋಃ | ಶ್ವೇತ ಪದ್ಮಲಾಂಛಿತಂ ಶ್ವೇತ ವರ್ಣಂ ವಂಬೀಜಯುಕ್ತಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ | ನಾಭ್ಯಾದಿ ಹೃದಯ ಪರೈಂತ ಮಗ್ನಿ ಸ್ಥಾನಂ, ತಾತ್ರಾಗ್ನಿ ಮಂಡಲಂ ತ್ರಿಕೋಣಂ ಸ್ಪಸ್ತಿಕ ಲಾಂಛಿತಂ ರಕ್ತವರ್ಣಂ ರಂಬೀಜ ಯುಕ್ತಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ | ಹೃದಯಾದಿ ಭ್ರೂಮಧ್ಯ ಪರ್ಯಂತಂ ವಾಯುಸ್ಥಾನಂ, ತತ್ರ ವಾಯು ಮಂಡಲಂ ಷಟ್ಕೋಣಂ ಷಡ್ಬಿಂದು ಲಾಂಛಿತಂ ಧೂಮ್ರವರ್ಣಂ ಯಂಬೀಜಯುಕ್ತಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ | ಭ್ರೂಮಧ್ಯಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ ಪರ್ಯಂತಂ ಆಕಾಶಸ್ಥಾನಂ, ತತ್ರಾಕಾಶಮಂಡಲಂ ವೃತಾಕಾರಂ ಧ್ವಜಲಾಂಛಿತಂ ನೀಲವರ್ಣಂ ಹಂ ಬೀಜಯುಕ್ತಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ |

ಏವಂ ಶರೀರೇ ಮಹಾಭೂತಾನಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ತತ್ಪ್ರವಿಲಾಪನಂ ಕುರ್ಯಾತ್
 ಪೃಥಿವೀಂ ಪಂಚಗುಣಾಂ ತದ್ವೀಜೇನ ಷಡ್ವಾತಯೋಗೇಣ ಅಸ್ಸು ಪ್ರವಿ
 ಲಾಪಯಾಮಿ ಚತು | ಗುಣಾ ಅಪಸ್ತದ್ವೀಜೇನ ಪಂಚೋದ್ವಾತ ಪ್ರಯೋಗೇ
 ಣಾಗ್ನಿ ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ | ತ್ರಿಗುಣಂ ವಹ್ನಿಂ ತದ್ವೀಜೇನ ಚತುರುದ್ವಾತ
 ಪ್ರಯೋಗೇಣ ವಾಯೌ ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ | ದ್ವಿಗುಣಂ ವಾಯುಂ ತದ್ವೀಜೇನ
 ತ್ವ್ಯದ್ವಾತ ಪ್ರಯೋಗೇಣ ಆಕಾಶೇ ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ | ಏಕಗುಣಮಾಕಾಶಂ
 ತದ್ವೀಜೇನ ದ್ವ್ಯದ್ವಾತಪ್ರಯೋಗೇಣ ಅಹಂಕಾರೇ ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ | ತಮ
 ಹಂಕಾರಂ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವೇ ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ | ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಂ ವ್ರಕೃತಿ ಸ್ವರೂಪ
 ಮಾಯಾಯಂ ವ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ | ತಥಾವಿಧಾಂ ಚ ಮಾಯಾಂ ನಿತ್ಯಶುದ್ಧ
 ಬುದ್ಧ ಮುಕ್ತಸ್ವರೂಪಸ್ವಾತ್ಮವ್ರಕಾಶೇ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾನಂದಲಕ್ಷಣೇ ಪರಮಕಾರಣೇ
 ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ | ಇತಿ ಪ್ರವಿಲಾಪ್ಯ, ಶುದ್ಧೋಽಹಂಮುಕ್ತೋಽ
 ಹಂ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪೋಽಹಮ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿರಕಾಲಂ ಭಾವಯೇತ್ |
 “ತಸ್ಮಾತ್ಸರ್ವಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವಶಕ್ತೇಃ ಪಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಸಕಾಶಾತ್ಪ್ರಕೃತಿಃ, ವ್ರಕೃತೇರ್ಮು
 ಹಾನ್, ಮಹತೋಽಹಂಕಾರಃ, ಅಹಂಕಾರಾದಾಕಾಶಃ, ಆಕಾಶಾದ್ವಾಯುಃ,
 ವಾಯೋರಗ್ನಿಃ, ಅಗ್ನೇರಾಪಃ, ಅದ್ಭ್ಯಃಪ್ರಥಿವೀ, ಪ್ರಥಿವ್ಯಾ ಓಷಧಯಃ, ಓಷ
 ಧಿಭ್ಯೋನ್ನಂ, ಅನ್ನಾದ್ರೇತಃ, ರೇತಸಃ ಪುರುಷಃ, ಸವಾವಸಿ ಪುರಷೋಽನ್ನ ರಸ
 ಮಯಃ ||” ಇತಿ ಸ್ಮೃತ್ವಾ, ತೇಭ್ಯಃ ಪಂಚ ಮಹಾಭೂತೇ ಭ್ಯಸ್ಸಕಾಶಾತ್
 ಸ್ವಶರೀರಂ ತೇಜೋಮಯಂ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಕಂ ದೇವತಾರಾಧನ ಯೋಗ್ಯಮುತ್ಪ
 ನ್ನಮಿತಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ, ತಸ್ಮಿನ್ ಸ್ವಶರೀರೇ ಸರ್ವಾತ್ಮಕಂ ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಸರ್ವಶಕ್ತಿ
 ಸಮಸ್ತಿತಂ ಸಮಸ್ತಮಂತ್ರ ದೇವತಾಮಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಆತ್ಮರೂಪೇಣ
 ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತಿಷ್ಠತೀತಿ ಭಾವಯೇತ್ | ಓಂ ಮಂಟಪಾಯನಮಃ, ಹ್ರೀಂಕಾರಪ್ರಾ
 ಕಾರಾಯ ನಮಃ, ಐಂಕಾರ ಸ್ವರೂಪಾಯ ನಮಃ, ಓಂಕಾರ ಶಿರಸ್ಸಾಯನಮಃ,
 ಶಿಕಾರವಕ್ಷಸೇ ನಮಃ, ವಾಯುಕಾರಾ ಭಯವರ ಪ್ರದಕಾರಾಯ ನಮಃ, ನಕರ
 ದೇಹಾಯ ನಮಃ, ಮಕಾರ ಪೀಠಾಯ ನಮಃ, ಶಿವಾಯ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ವಿಗ್ರ
 ಹಾಯ ಅಂ ಆಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪಾಯ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ | ಇತಿ
 ಮಂತ್ರೈರ್ದೀಕ್ಷಾ ಸಮಯೇ ಗುರೂಪದಿಷ್ಠಾನ ಪ್ರಾಕೃತ ಪ್ರಾಣಾನ ಪ್ರಾಕೃತ
 ಭೂತಾನಿ ಚಾನು ಸಂದಧೀತ.

ತತ್ತ್ವ ಶುದ್ಧಿ

ಪ್ರಾಣಾವಾನವ್ಯಾನೋದಾನ ಸಮಾನಾ ಮೇ ಶುದ್ಧಶಿಂತಾಂ ಜ್ಯೋತಿ
 ರಹಂ ನಿರಜಾ ವಿಪಾಸ್ಮಾ ಭೂಯಾಸಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ | ವಾಬ್ಜನಶ್ಚಕ್ಷುಶ್ಚೋತ್ರ

ಜಿವ್ಯಾಘ್ರಾಣರೇತೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾಕೂತಿ ಸಂಕಲ್ಪಾ ಮೇ ಶುದ್ಧಶ್ರಂತಾಂ ಜ್ಯೋತಿ
ರಹಂ ವಿರಜಾ ವಿಪಾಪ್ಮಾ ಭೂಯಾಸಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ | ಶಿರಃ ವಾಣಿವಾದವಾರ್ಪ
ಪ್ರಮೋದರ ಜಂಘಶಿಶ್ನೋಪಸ್ಥ ಪಾಯವೋ ಮೇ ಶುದ್ಧಶ್ರಂತಾಂ ಜ್ಯೋತಿ
ರಹಂ ವಿರಜಾ ವಿಪಾಪ್ಮಾ ಭೂಯಾಸಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ | ತ್ವಕ್ಷರ್ಮಮಾಗ್ಂಸ ರುಧಿರ
ಮೇದೋಽಸ್ಥಿಮಜ್ಜಾ ಮೇ ಶುದ್ಧಶ್ರಂತಾಂ ಜ್ಯೋತಿರಹಂ ವಿರಜಾ ವಿಪಾಪ್ಮಾ
ಭೂಯಾಸಗ್ಂ ಸ್ವಹಾ | ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶರೂಪ ರಸಗಂಧಾಮೇ ಶುದ್ಧಶ್ರಂತಾಂ ಜ್ಯೋತಿ
ಸ್ಪರ್ಶ ರಹಂ ವಿರಜಾ ವಿಪಾಪ್ಮಾ ಭೂಯಾಸಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ವೃಧಿವ್ಯಪ್ರೇಜೋ
ವಾಯ್ವಾ ಕಾಶಾ ಮೇ ಶುದ್ಧಶ್ರಂತಾಂ ಜ್ಯೋತಿರಹಂ ವಿರಜಾವಿಪಾಪ್ಮಾಭೂಯಾ
ಸಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ | ಅನ್ನಮಯ ಪ್ರಾಣಮಯ ಮನೋಮಯ ವಿಜ್ಞಾನ
ಮಯಾನಂದಮಯಾ ಮೇ ಶುದ್ಧಶ್ರಂತಾಂ ಜ್ಯೋತಿರಹಂ ವಿರಜಾ ವಿಪಾಪ್ಮಾ
ಭೂಯಾಸಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತತ್ತ್ವಾದಿಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಷಡಧ್ಯ ಸಿದ್ಧಿ.

ಬೋಕ್ತೃತ್ವ ಸಾಧನವ ಪುರಿಂದ್ರಿಯಾದಿ ಜನಕಜಂತು ಕರ್ಮ ಸಂಸೃಷ್ಟಾ
ತ್ಮನೇ ಸದಾಶಿವ ಪ್ರೇರಿತಾಯ ಶಿರಸೇ ನಮಃ | ಪಶುಪಾಶ ವಿವೋಕ್ಷಾಯ
ಈಶ್ವರ ಸ್ವರೂಪಾಯ ವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮನೇ ನಮಃ | ಪಶುನಾಮಕ ಸಕಲಾದಿ ಭೇದ
ಬಂಧತ್ರಯಾತ್ಮನೇ ಹೃದಯಾಂತ ವರ್ತಿನೇ ವಶುಪತಿ ಸ್ವರೂಪಾಯ ಜೀವ
ಲಿಂಗಾಯ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ | ಪಾಶನಾಮಕ ಕಲಾದಿಕ್ಷಿತ್ಯಂತತತ್ತ್ವವೃಂದ
ಲಯಾತ್ಮನೇ ಶಿವಪ್ರಾಜೋಪಕಾರಕ ಶಿವಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ | ಸರ್ವೋಪಕಾರಕ
ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನಾಯ ಗುರುಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ | ಕಾರಕ ನಾಮಕ ಭುಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿ
ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷಾತ್ಮನೇ ತ್ವಂಪದಾರ್ಥ ಸ್ವರೂಪಾಯ ಅಹಂಪದಾರ್ಥ ಸ್ವರೂಪಾಯ
ಆಚಾರ ಲಿಂಗಾಯ ಮೂಲಾಧಾರಾಯ ನಮಃ |

ಓಂ ಹ್ರಂ ಕಲಾಧ್ಯಸರ್ವಾಂಗಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರೀ ಭುವನಾಧ್ಯ
ರೋಮ್ಣೇ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರೂಂ ವರ್ಣಾಧ್ಯತ್ವಜೇ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರೈಂ ಮಂತ್ರಾ
ಧ್ಯರುಧಿರಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರೌಂ ಪದಾಧ್ಯಸಿರಾ ಮಾಂನಾಯ ನಮಃ | ಓಂ
ಹ್ರಃ ತತ್ತ್ವಾಧ್ಯಾಸ್ಥಾದಿಕಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಯ, ರ, ಲ, ವ, ಶ, ಷ, ಸ,
ಹೋಂ ಪ್ರಣವಮಂತ್ರಾತ್ಮಕತನವೇ ನಮಃ | ಓಂ ಸಹಃ ಸೋಹಂ ಹಂಸಃ
ಸೋಹಂವೇಷ್ಟಕ ಪ್ರಣವಾಂತೋದಿತನಾದಸ್ಯೂತ ವೀರಮಧ್ಯೋಪರಿಕ್ರಮವಿಲಸ
ದಕಾರಾದಿ ನಾದಾಂತಾತ್ಮನೇ ನಮಃ |

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ

ಕ್ರಮವಿಚಾರ:- ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತ ಪೂರಕ, ಕುಂಭಕ, ರೇಚಕ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೇಗಂದರೆ:- ಅಂಗುಷ್ಠ ಮಧ್ಯಮ ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಮೂಗನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೆಳಗಿನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತ ಮೂಗಿನ ಎಡಗಡೆಯ ನೊಳ್ಳೆಯಿಂದ ವಾಯುವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೇರಿಸಬೇಕು. ಇದು ಪೂರಕವೆನಿಸುವದು. ಹೀಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿಸಿದ ವಾಯುವನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ಕುಂಭದಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು; ಇದು ಕುಂಭಕವೆನಿಸುವದು. ಹೀಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ವಾಯುವನ್ನು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಪುನಃ ಬಲಗಡೆಯ ನೊಳ್ಳೆಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಇದು ರೇಚಕವೆನಿಸುವದು. ಹೀಗೆ ಮೂಗಿನಿಂದ ಪೂರಕ ಕುಂಭಕ ರೇಚಕ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಮೂರಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದುಸಾರೆ ಕೆಳಗಿನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅದು ಒಂದು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವೆನಿಸುವದು.

ಮಂತ್ರ

ಹಂ ಬೂಃ, ಹಂ ಭುವಃ, ಹಂ ಸುವಃ, ಹಂ ಮಹಃ, ಹಂ ಜನಃ, ಹಂತವಃ
ಹಂ ಸತ್ಯಂ, ಹಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ, ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ಧೀ ಯೋ
ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್, ಓ ಮಾವೋ ಜ್ಯೋತಿರಸೋಽಮೃತಂ ಬ್ರಹ್ಮ
ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವರೋ||

ನ್ಯಾಸತ್ರಯ ವಿಚಾರ.

ನ್ಯಾಸತ್ರಯಗಳೆಂದರೆ ಸೃಷ್ಟಿನ್ಯಾಸ, ಸ್ಥಿತಿನ್ಯಾಸ, ಸಂಹಾರನ್ಯಾಸಗಳು. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳ ಸೃಷ್ಟಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಗೃಹಸ್ಥರು ಸ್ಥಿತಿನ್ಯಾಸವನ್ನೂ, ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಸಂಹಾರಾಸವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತೆ ಕ್ರಮವರಿತು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ನಾರೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ನೂರಾ ಎಂಟುನಾರೆ ಗೋತ್ರಭೇದದಿಂದ ಐದು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುವ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು ಇದರ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಗುರುಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಉತ್ತಮವು. ಈ ನ್ಯಾಸದ ನಂತರ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಕುರಂಗ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಕರಡಿಗೆಯೊಳಗಿಂದ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಎಡಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ವಾಮಗೋಮುಖ ಅಂದರೆ ಎಡಮುಖವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಬೇಕು,

ಸೃಷ್ಟಿನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವಿಚಾರ

(ಇದನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕು)

ಕರನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ

- ಓಂ ಯಂ ಓಂ-ಸರ್ವಜ್ಞ ಶಕ್ತಿಧಾಮ್ನೇ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ವಾಂ ಓಂ-ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತಿಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ಶಿಂ ಓಂ-ಅನಾದಿ ಬೋಧ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ಮಂ ಓಂ-ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ನಂ ಓಂ-ಅಲುಪ್ತ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಕನಿಸ್ಥಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ಓಂ ಓಂ-ಅನಂತ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಕರತಲಕರ ಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ

ದೇಹನ್ಯಾಸಕ್ರಮ

- ಓಂ ಯಂ ಓಂ-ಈಶಾನಾಯ ನಮಃ (ಶಿರಸ್ಸದಲ್ಲಿ)
 ಓಂ ವಾಂ ಓಂ-ತತ್ಪರುಷಾಯ ನಮಃ (ಮುಖದಲ್ಲಿ)
 ಓಂ ಶಿಂ ಓಂ-ಅಘೋರಾಯ ನಮಃ (ಹೃದಯದಲ್ಲಿ)
 ಓಂ ಮಂ ಓಂ-ವಾಮುದೇವಾಯ ನಮಃ (ಗುಹ್ಯದಲ್ಲಿ)
 ಓಂ ನಂ ಓಂ-ಸದ್ಯೋಜಾತಾಯ ನಮಃ (ಪಾದದ್ವಯದಲ್ಲಿ)
 ಓಂ ಓಂ ಓಂ-ಪ್ರಣವಾಯ ನಮಃ (ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ)

ಅಂಗನ್ಯಾಸಕ್ರಮ

- ಓಂ ಯಂ ಓಂ-ಸರ್ವಜ್ಞ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ವಾಂ ಓಂ-ನಿತ್ಯತೃಪ್ತಿ ಶಕ್ತಿಧಾಮ್ನೇ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ
 ಓಂ ಶಿಂ ಓಂ-ಅನಾದಿಬೋಧ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಶಿಖಾಯೈವಷಟ್
 ಓಂ ಮಂ ಓಂ-ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಕವಚಾಯ ಹುಂ.
 ಓಂ ನಂ ಓಂ-ಅಲುಪ್ತ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ ವಾಷಟ್
 ಓಂ ಓಂ ಓಂ-ಅನಂತ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್

ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವರೋಮಿತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ

ಸ್ಥಿತಿನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ ವಿಚಾರ

(ಇದನ್ನು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕು)

ಕರನ್ಯಾಸವು

- ಓಂ ಶಿಂ ಓಂ-ಅನಾದಿ ಬೋಧಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಮಧ್ಯ ಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ವಾಂ ಓಂ-ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತಿಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ

- ಓಂ ಯಂ ಓಂ-ಸರ್ವಜ್ಞ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ನಂ ಓಂ-ಅಲುಪ್ತ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ಮಂ ಓಂ-ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ಓಂ ಓಂ-ಅನಂತ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಕರತಲಕರ ಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ

ದೇಹನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ

- ಓಂ ಶಿಂ ಓಂ-ಅಘೋರಾಯ ನಮಃ (ಹೃದಯದಲ್ಲಿ)
 ಓಂ ವಾಂ ಓಂ-ವಾಮದೇವಾಯ ನಮಃ (ಗುಹ್ಯದಲ್ಲಿ)
 ಓಂ ಯಂ ಓಂ-ಸದ್ಯೋಜಾತಾಯ ನಮಃ (ಪಾದದ್ವಯದಲ್ಲಿ)
 ಓಂ ನಂ ಓಂ-ಈಶಾನಾಯ ನಮಃ (ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ)
 ಓಂ ಮಂ ಓಂ-ತತ್ಪುರುಷಾಯ ನಮಃ (ಮುಖದಲ್ಲಿ)
 ಓಂ ಓಂ ಓಂ-ಪ್ರಣವಾಯ ನಮಃ (ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ)

ಅಂಗನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ

- ಓಂ ಶಿಂ ಓಂ-ಅನಾದಿ ಬೋಧಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಕವಚಾಯ ಹುಂ
 ಓಂ ವಾಂ ಓಂ-ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತಿ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಸೇತ್ರತ್ರಯಾಯ ವೌಷಟ್
 ಓಂ ಯಂ ಓಂ-ಸರ್ವಜ್ಞ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್
 ಓಂ ನಂ ಓಂ-ಅಲುಪ್ತ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಮಂ ಓಂ-ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ
 ಓಂ ಓಂ ಓಂ-ಅನಂತ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್
 ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸು ವರೋಮಿತಿ ದಿಗ್ಗಂಧಃ

ಸಂಹಾರನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ ವಿಚಾರ

(ಇದನ್ನು ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕು)

- ಓಂ ನಂ ಓಂ ಅಲುಪ್ತ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ಮಂ ಓಂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ಶಿಂ ಓಂ-ಅನಾದಿ ಬೋಧಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ವಾಂ ಓಂ-ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತಿ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ಯಂ ಓಂ-ಸರ್ವಜ್ಞ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಅಂಗುಷ್ಠಾ ಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
 ಓಂ ಓಂ ಓಂ-ಅನಂತ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಕರತಲಕರ ಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ

ದೇಹಾನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ

- ಓಂ ನಂ ಓಂ- ಸದ್ಯೋಜಾತಾಯ ನಮಃ (ಪಾದದ್ವಯದಲ್ಲಿ)
 ಓಂ ಮಂ ಓಂ-ವಾಮದೇವಾಯ ನಮಃ (ಗುಹ್ಯದಲ್ಲಿ)

ಓಂ ಶಿಂ ಓಂ ಅಘೋರಾಯ ನಮಃ (ಹೃದಯದಲ್ಲಿ)
 ಓಂ ವಾಂ ಓಂ-ತತ್ಪರುಷಾಯ ನಮಃ (ಮುಖದಲ್ಲಿ)
 ಓಂ ಯಂ ಓಂ-ಈಶಾನಾಯ ನಮಃ (ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ)
 ಓಂ ಓಂ ಓಂ-ಪ್ರಣವಾಯನಮಃ (ಸರ್ವಂಗದಲ್ಲಿ)

ಅಂಗನ್ಯಾಸವು

ಓಂ ನಂ ಓಂ-ಅಲುಪ್ತ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಘಟಾ
 ಓಂ ಮಂ ಓಂ-ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ ವಾಷಟ್
 ಓಂ ಶಿಂ ಓಂ-ಅನಾದಿ ಬೋಧ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಕವಚಾಯ ಹುಂ
 ಓಂ ವಾಂ ಓಂ-ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತಿ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್
 ಓಂ ಯಂ ಓಂ-ಸರ್ವಜ್ಞ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ
 ಓಂ ಓಂ ಓಂ-ಅನಂತ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ
 ಭೂರ್ಭು ವಸ್ಸು ವರೋಮಿತಿ ದಗ್ಧಂಧಃ ||

ಅಭಿಷೇಕ ಮಂತ್ರಗಳು.

|| ವಾದ್ಯ ||

ಯದ್ಭಕ್ತಿ ಲೇಶ ಸಂವರ್ಕಾತ್ ಪರಮಾನಂದ ಸಂಭವಃ ||
 ತಸ್ಮೈತೇ ಚರಣಾಬ್ಜಾಯ ವಾದ್ಯಂ ಶುದ್ಧಾಯ ಕಲ್ಪಯೇ||
 ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ವಾದ್ಯಂ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ||

ತಾಪತ್ರಯ ಹರಂ ದಿವ್ಯಂ ಪರಮಾನಂದ ಲಕ್ಷಣಂ |
 ತಾಪತ್ರಯ ವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೈಶ್ವರ್ಯ ತನಾಘೈಃ ಕಲ್ಪಯಾಮ್ಯಹಂ||
 ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ಅಘೈಃ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಆಚಮನ.

ವೇದಾನಾಮ ಪಿವೇದಾಯ ದೇವಾನಾಂ ದೇವತಾತ್ಮನೇ |
 ಆಚಮಂ ಕಲ್ಪಯಾಮೀಶ ಶುದ್ಧಾನಾಂ ಶುದ್ಧಿ ಹೇತುವೇ ||
 ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಆಚಮನಂ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಮಧು ಪರ್ಕ.

ಸರ್ವಕಾಲುಷ್ಯ ಹೀನಾಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸುಖಾತ್ಮನೇ |
 ಮಧು ಪರ್ಕಂ ಮಹಾದೇವ ಕಲ್ಪಯಾಮಿ ಪ್ರಸಾದಮೇ ||
 ಓಂ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಮಧುಪರ್ಕಂ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಸ್ನಾನ.

ಪರಮಾನಂದ ಬೋಧಾಬ್ಧಿ ನಿಮಗ್ನ ನಿಜಮೂರ್ತಯೇ |
ಸಾಂಗೋವಾಂಗ ಮಿದಂ ಸ್ನಾನಂ ಕಲ್ಪಯಾಮಿ ಪ್ರಸಿದಮೇ ||
ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಸ್ನಾನಂ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಪಂಚಾಮೃತ ಅಭಿಷೇಕ ಮಂತ್ರಗಳು
ಕ್ಷೀರ (ಹಾಲು)

ಅವ್ಯಾಯಸ್ಯ ಸಮೇತು ತೇ ವಿಶ್ವತಸ್ಸೋಮ ವೃಷ್ಟಿಯಂ |
ಭವಾವಾಜಸ್ಯ ಸಂಗಧೇ || ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ
ಕ್ಷೀರೇಣ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ (ತದನಂತರಂ) ಈಶಾನ ಮಂತ್ರೇಣ ಶುದ್ಧೋ
ದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಧಧಿ (ನೊಸರು.)

ಧಧಿ ಕ್ರಾವ್ಯೋ ಅಕಾರಿಷಂ ಜಿಷ್ಣೋರಶ್ವಸ್ಯ ವಾಜಿನಃ |
ಸುರಭಿನೋ ಮುಖಾಕರತ್ಪ್ರಣ ಆಯೂಂಸಿತಾರಿಷತ್ ||
ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ, ಧಧ್ನಾ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ (ತದ
ನಂತರಂ) ತತ್ಪುರುಷ ಮಂತ್ರೇಣ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಘೃ-

ಶುಕ್ರಮಸಿ ಜ್ಯೋತಿರಸಿ ತೇಜೋಽಸಿ ದೇವೋ-
ವತ್ಸವಿತೋತ್ಪನಾತ್ಪಚ್ಛಿದ್ರೇಣ ಪವಿತ್ರೇಣ
ವಸೋಸ್ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ರಶ್ಮಿಭಿಃ ||
ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ಘೃತೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ (ತದ
ನಂತರಂ) ಅಘೋರ ಮಂತ್ರೇಣ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಮಧು (ಜೇನತುಪ್ಪ)

ಮಧುವಾತಾ ಋತಾಯತೇ ಮಧುಕರಂತಿ ಸಿಂಧವಃ |
ಮಾಧ್ವೀರ್ನಸ್ಸಂತೋಷಧೀಃ | ಮಧುನಕ್ತ ಮತೋಷಸೋ
ಮಧುಮತ್ಪಾರ್ಥಿವಂ ರಜಃ | ಮಧುಧೃಯೈರಸ್ತುನಃ ಪಿತಾ |
ಮಧುಮಾನೋ ವನಸ್ಪತಿರ್ಮಧುಮಾಂ ಅಸ್ತು ಸೂರ್ಯಃ |
ಮಾಧ್ವಿರ್ಗಾವೋ ಭವಂತುನಃ ||
ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ಮಧುನಾ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ. (ತದ
ನಂತರಂ) ವಾಮುದೇವ ಮಂತ್ರೇಣ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಶರ್ಕರಾ (ಸಕ್ಕರೆ)

ಸ್ವಾದುಃ ಪವಸ್ವ ದಿವ್ಯಾಯ ಜನ್ಮನೇ ಸ್ವಾದುರಿಂದ್ರಾಯ
ಸುಹವೀತುನಾಮ್ನೇ | ಸ್ವಾದುರ್ಮಿತ್ರಾಯ ವರುಣಾಯ
ನಾಯನೇ ಬ್ರಹ್ಮಸತಯೇ ಮಧುಮಾಂ ಅದಾಭ್ಯಃ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ಶರ್ಕರಾ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ. (ತದ
ನಂತರಂ) ಸದ್ವೋಜಾತ ಮಂತ್ರೇಣ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಕದಳೀರಸ

ಪ್ರಕಾವ್ಯ ಮುಶನೇವ ಬ್ರುವಾಣೋ ದೇವೋ ದೇವಾನಾಂ
ಜನಿಮಾ ವಿವಕ್ತಿ ಮಹಿವ್ರತಶ್ಚುಚಿ ಬಂಧುಃ ವಾವಕಃ ಪದಾ
ವರಾ ಹೋ ಅಭ್ಯೇತಿ ರೇಭನ್

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಯನಮಃ ಕದಳೀ ಫಲ ರಸೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ

ಪ್ರತ ಆಶ್ವಿನೀಃ ಪವಮಾನ ಧೀಜು ನೋದಿವ್ಯಾ ಅಸೃಗ್ರನ್
ಪಯಸಾಧರೀಮಣಿ ಪ್ರಾಂತರ್ಬುಷಯಃ ಸ್ಥಾವಿರೀರ ಸೃಕ್ಷತ
ಯೇ ತ್ವಾ ಮೃ ಜಂತ್ಯೃಷಿಷಾಣ ವೇಧಸಃ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ದ್ರಾಕ್ಷಾ ರಸೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ

ಕಪಿತ್ಥರಸ

ಆಕ್ರಾನ್ತ ಮುದ್ರಃ ಪ್ರಥಮೇ ವಿಧರ್ಮನ್ ಜನಯನ್ ಪ್ರಜಾ
ಭುವನಸ್ಯ ರಾಜಾ ವೃಪಾ ಪವಿತ್ರೇ ಅಧಿಸಾನೋ ಅವೈ ಬೃಹ
ತ್ಸೋಮೋ ವಾವ್ಯಥೇ ಸುವಾನ ಇಂದಃ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ಕಪಿತ್ಥ ರಸೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ

ಖರ್ಜೂರ ರಸ

ಅಸೃಕ್ಷತ ಪ್ರವಾಜಿನೋ ಗವ್ಯಾ ಸೋಮಾಸೋ ಅಶ್ವಯಾ
ಶುಕ್ರಾಸೋ ವೀರಯಾ ಶವಃ. ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಖರ್ಜೂರ ರಸೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಉರ್ವಾರುಕ ರಸ

ತ್ಯಂಬಕ ಯಜಾಮಹೇ ಸುಗಂಧಿಂ ಪುಷ್ಪಿ ವರ್ಧನಂ |
 ಎರ್ವಾರುಕಮಿವ ಬಂಧನಾನ್ಮಂ ತ್ಸೈಮುರ್ಪ್ತೇಯ ಮಾಮೃತಾತ್ ||
 ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಉರ್ವಾರುಕರ ರಸೇನ ಸ್ನಾಪಾ
 ಯಾಮಿ. ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ

ಇಕ್ಷು ರಸ

ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ವಾ ಏತಾನಿ ಪಕ್ಷ್ಮಣಿ ಯುದಶ್ವವಾಲಾ
 ಐಕ್ಷವೀ ತಿರಶ್ಚೀ! ಯುದ ಶ್ವ ವಾಲಃ ವ್ರಸ್ತರೋಭವತ್ಪ್ರೀಕ್ಷವೀತಿರಶ್ಚೀ. ||
 ಓಂ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ಇಕ್ಷುರಸೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ ಇತಿ
 ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ನಾರೀ ಕೇಳ ರಸ

ಆ ವೋವಾ ಇದಮಾಸನ್ ಸಲಿಲ ಮೇನ ಪ್ರಜಾಪತಿ
 ರೇಕಃ ಪುಷ್ಕರ ಪರ್ಣೇಸ ಸಮಭವತ್ ತನ್ಯಾಂತರ್ಮನಸಿ ಕಾಮ
 ಸ್ಸಮವರ್ತತ ಇದಗ್ಂ ಸೃಜೇಯಮಿತಿ ||
 ಓಂ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ನಾರೀಕೇಳ ರಸೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
 ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಅಮ್ಲ ರಸ

ಪವಿತ್ರಂ ತೇ ವಿತತಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಸ್ತತೇ ಪ್ರಭುರ್ಗಾತ್ರಾಣಿ
 ಪರೈಷಿ ವಿಶ್ವತಃ! ಅತಸ್ತ ತನೂರ್ನ ತದಾನ್ಮೋ ಅಶ್ನುತೇ ಶೃತಾಸ
 ಇದ್ವ ಹಂತಸ್ತ ತ್ಸ ಮಾಶತ ||
 ಓಂ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ಆಮ್ಲೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
 ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ತೈಲ

ಅಭ್ಯಂಜನ ಮಭ್ಯಂಜನಾ ಯಯಧಾ ಭಾಗ ಮೇವೈನಾನ್ ಪ್ರೀಣಾತಿ. ||
 ಓಂ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ಸುಗಂಧ ತೈಲೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
 ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಪರಮಾನ್ನ

ಅನ್ನಂ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ವೃಜಾನಾತ್! ಅನ್ನಾದ್ಧೈವ ಖಲ್ವಿಮಾನಿ
 ಭೂತಾನಿ ಜಾಯಂತೇ! ಅನ್ನೇನ ಜಾತಾನಿ ಜೀವಂತಿ! ಅನ್ನಂ
 ಪ್ರಯಂತ್ಯಭಿಸಂ ವಿಶಂತೀತಿ. ||
 ಓಂ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ಪರಮಾನ್ನೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
 ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಗೋಧೂಮ ಪಿಷ್ಟ

ತಮುಷ್ಟವಾಮಯಂ ಗಿರ ಇಂದ್ರ ಮುಕ್ತಾನಿ ವಾವೃಧುಃ

ಪುರುಣ್ಯಸ್ಯ ವಾಂಸ್ಯಾ ಸಿಷಾ ಸಂತೋವನಾಮಹೇ ||

ಓಂ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ಗೋಧೂಮ ಪಿಷ್ಟೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಮುದ್ಗ ಪಿಷ್ಟ

ಪಿಬಾ ಸೋಮ ಮಿಂದ್ರ ಮಂದತು ತ್ವಾಯಂತೇ ಸುಷಾವ

ಹರೈರಪಾದ್ರಿಃ | ಸೋತುರ್ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಸುಯತೋನಾರ್ವಾ ||

ಒಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಮುದ್ಗ ಪಿಷ್ಟೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ

ತಂಡುಲ ಪಿಷ್ಟ

ಅಣೋರಣೇ ಯಾನ್ತು ಹತೋ ಮಹಿ ಯಾನಾತ್ಮಾ ಗುಹಾಯಾಂ

ನಿಹಿತೋಽಸ್ಯ ಜಂತೋಃ | ತಮಕ್ರತುಂ ಪಶ್ಯತಿ ವೀತ ಶೋಕೋ

ಧಾತುಃ ಪ್ರಸಾ ದಾನ್ತು ಹಿಮಾನ ಮೀಶಂ

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ತಂಡುಲ ಪಿಷ್ಟೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ

ಹರಿದ್ರಾ ಪಿಷ್ಟ

ತಪೋಷ್ಣ ವಿತ್ರಂ ವಿತತು ದಿನಸ್ತದೇ ಶೋಚಂತೋ ಅಸ್ಯ

ತಂತವೋ ವ್ಯಸ್ಥಿರನ್ | ಅವಂತ್ಯಸ್ಯ ಪವಿತಾರ ಮಾಶವೋ ದಿನಸ್ತೃಷ್ಟ
ಮಧಿ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಚೇತಸಾ ||

ಓಂ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಹರಿದ್ರಾಪಿಷ್ಟೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ

ಆಮಲಕ ಪಿಷ್ಟ

ಬ್ರಹ್ಮ ಜಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಥಮಂ ಪುರಸ್ತಾದ್ವಿಸೀ ಮತಸ್ಸುರು ಚೋವೇನ

ಆವಃ ಸ ಬುಧ್ನಿಯಾ ಉಪಮಾ ಅಸ್ಯ ವಿಷ್ಣಾ ಸ್ತತಶ್ಚ ಯೋನಿ ಮಸ
ತಶ್ಚ ವಿನಃ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಆಮಲಕ ಪಿಷ್ಟೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ

ಕುಶೋದಕ

ದೇವಸ್ಯ ತ್ವಾ ಸವಿತುಃ ಪ್ರಸವೇಽಪ್ಪಿನೋರ್ಬಾ ಹುಭ್ಯಾಂ

ಪುಷ್ಣೋ ಹಸ್ತಾ ಭ್ಯಾ ಮಾದದೇ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಕುಷ್ಠೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ

ಕುಷ್ಠೋದಕ

ಯಃ ಪಾವ ಮಾನೀರಧ್ಯೇ ತ್ಸೃಷಿ ಭಿಸ್ಕಂ ಭೃತಂ ರಸಂ
ಸರ್ವಂ ಸಮೂತ ಮಶ್ವಾಮಿ ಸ್ವದಿತಂ ಮಾತರಿಶ್ವನಾ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಕುಷ್ಠೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ

ಭಸ್ಮೋದಕ

ತ್ರೈಂಬಕಂ ಯಜಾ ಮಹೇ ಸುಗಂಧಿಂ ಪುಷ್ಪಿವರ್ಧನಂ | ಉರ್ವಾರುಕಮಿವ
ಬಂಧನಾನ್ಮೃತ್ಯೋರ್ಮುಕ್ತೀಯ ಮಾಮೃತಾತ್ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಭಸ್ಮೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ

ಕಂದೋದಕ

ಹಗ್ಗಂಸಶ್ಯಚಿಷದ್ವ ಸುರಂತರಿಕ್ಷ ಸದ್ವೋತಾ ವೇದಿಷದ ತಿಥಿರ್ಮರೋಣ
ಸತ್|ನೃಷದ್ವರಸ ದೃತ ಸದ್ವೋಮಸದ ಬಾ ಗೋಜಾ ಮತಜಾ ಮತಂ
ಬೃಹತ್ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಕಂದೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ

ಪುಷ್ಪೋದಕ

ಯಾಃ ಫಬಿನೀರ್ಯಾ ಅಪಲಾ ಅವ್ರಷ್ಟಾಯಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿಣೀಃ | ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಿ
ಪ್ರಸೂತಾಸ್ತಾನೋ ಮುಂಚಂತ್ವಗ್ಂ ಹಸಃ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಪುಷ್ಪೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ

ವತ್ಸೋದಕ

ಪಾವಮಾನಿರೋ ಅಧ್ಯೇತ್ಯೃಷಿಭಿಸ್ಸಂಭೃತಂ ರಸಂ | ತಸ್ಮೈ ಸರಸ್ವತೀದುಹೇ
ಕ್ಷೀರಂ ಸಮರ್ಪಿಮಧೂದಕಂ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ವತ್ಸೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ

ಹಿಪ್ಪಲೋದಕ

ಪಾವ ಮಾನೀಃ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯ ನೀಸ್ಸು ದುಘಾಹಿ ಘೃತಶ್ಚತಃ |
ಘೃಷಿಭಿಸ್ಸಂಭೃತೋ ರಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಷ್ವಮೃತಂ ಹಿತಂ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಪಿಪ್ಪಲೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ

ಪಲ್ಲೋದಕ

ಪಾವಮಾನೀದಿಶಂತು ನ ಇಮಂಲೋಕ ಮಧೋ ಅಮಂ ಕಾಮಾನ್ಸ
ಮರ್ಧಯಂತುನೋ ದೇವೀ ದೇವೈಸ್ಸ ಮಾಹಿತಾಃ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬ ಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಪಲ್ಲೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಮೂಲೋದಕ

ಯೇನ ದೇವಾಃ ಪವಿತ್ರೇಣಾತ್ಮಾನಂ ಪುನತೇ ಸದಾತೇನ ಸಹಸ್ರಧಾರೇಣ
ಪಾವಮಾನ್ಯಃ ಪುನಂತುಮಾ ||

ಓಂ ಸಾಂಬ ಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಮೂಲೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಸ್ವರ್ಣೋದಕ

ಖುತಗ್ಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪುರುಷಂ ಕೃಷ್ಣ ಪಿಂಗಲಂ |

ಉರ್ಧ್ವರೇತಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ವಿಶ್ವರೂಪಾಯ ವೈನಮಃ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬ ಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ಸ್ವರ್ಣೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ರತ್ನೋದಕ

ಸಹಿ ರತ್ನಾನಿ ದಾಶುಷೇ ಸುವಾತಿ ಸವಿತಾ ಭಗಃ | ತಂ ಭಾಗಂ ಚಿತ್ರ
ಮಿ ಮಹೇ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ರತ್ನೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಮಂತ್ರೋದಕ

ತರತ್ನಮಂ ಧಿದಾವತಿ ಧಾರಾಸುತ ಸ್ಯಾಂಧಸಃ | ತರತ್ನಮಂ ದೀಧಾವತಿ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ಮಂತ್ರೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ .
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಯವೋದಕ

ಯವೋಸಿ ಯವ ಯಾಸ್ಮದ್ವೈ ಪೋಯುವ ಯಾರಾತಿಃ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ಯವೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಗೋಧೂಮೋದಕ

ಅಮಾ ವಾಜಸ್ಯ ಪ್ರಸವೋ ಜಗ ಮ್ಯಾದಿತ್ಯಾ ಹ| ಅನ್ನಂ ವೈ ವಾಜಃ| ಅನ್ನ
ಮೇವಾವರುಂಧೇ| ಯಥಾಲೋಕಂ ವಾ ಏತ ಉಜ್ಜಯಂತಿ| ಯ ಆಜಿಂ
ಧಾವಂತಿ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ಗೋಧೂಮೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪ
ಯಾಮಿ ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಮುದ್ಗೋದಕ

ಕೃಷ್ಣಲಂ ಕೃಷ್ಣಲಂ ವಾಜ ಸೃಧ್ಭಿಃ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ| ಯಮೇವ ತೇ ವಾಜಂ
ಲೋಕ ಮುಜ್ಜಯಂತಿ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ಮುದ್ಗೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ತಿಲೋದಕ

ಸಂತೇ ಮನಸಾ ಮನಸ್ಯಂ ಪ್ರಾಣೇನ ಪ್ರಾಣೋ ಜುಷ್ಠಂ ದೇವೇ ಭ್ಯೋ
ಹವ್ಯಂ ಘೃತ ವತ್ಸ್ವಾ ಹಾ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ತಿಲೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ವ್ರೀಹ್ಯುದಕ

ಇದಂ ದೇವಾನಾ ಮಿದ ಮುಣಸ್ಸಹ ಸ್ಥಾಪ್ಯೈ ತ್ವಾ ಸಾರಾಪ್ಯೈ ಸುವರ
ಭವಿಷ್ಯೇಷಂ ವೈಶ್ವಾ ನರಂ ಜ್ಯೋತಿಃ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ ವ್ರೀಹ್ಯುದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಶಮೀ ಪತ್ರೋದಕ

ಯತ್ಪ್ರಶ್ಯ ಪಶ್ಯ ತ್ಸರಿರಸ್ಯ ಮಧ್ಯೇ| ಉರ್ವೀಮ ಪಶ್ಯ ಜ್ವಗತಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ|
ತತ್ಪುಷ್ಕರಂ ಸ್ಯಾಯತ ನಾದ್ಧಿ ಜಾತಂ| ಪರ್ಣಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ ಪ್ರಧನಗ್ಂ
ಹರಾಮಿ ||

ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ, ಶಮೀಪತ್ರೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ,
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಬಿಲ್ವ ಪತ್ರೋದಕಂ

ಯಾಭಿರವೃಗ್ಂ ಹಜ್ವಗತಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ| ಉರ್ವೀಮಿಮಾಂ ವಿಶ್ವ ಜನಸ್ಯ
ಭರ್ತ್ರಿಣಿ| ತಾ ನಶ್ಶಿವಾಶ್ಯರ್ಕರಾಸ್ತಂತು ಸರ್ವಾಃ| ಅಗ್ನೀರೇತಶ್ಚಂದ್ರಗ್ಂ
ಹಿರಣ್ಯಂ ||

ಓಂ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ, ಬಿಲ್ವ ಪತ್ರೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ,
ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಕುಂದ ಪತ್ರೋದಕ

ಅಶ್ವೋರೂಪಂ ಕೃತ್ವಾ ಯದಶ್ಚತ್ಥೇತಿಷ್ಠಃ | ಸಂವತ್ಸರಂ ದೇವೇಭ್ಯೋ
ನಿಲಾಯ | ತತ್ತೇನ್ಯಕ್ತಮಿಹಾ ಸಂಭರಂತಃ | ಶತಂ ಜೀವೇನು ಶರದಸ್ಸ
ವೀರಾಃ ||

ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ, ಕುಂದ ಪತ್ರೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪ
ಯಾಮಿ, ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಮಂದಾರ ವತ್ರೋದಕ

ಉರ್ಜಃ ವೃಥಿವ್ಯಾ ಅಧ್ಯುತ್ಥಿತೋಽಸಿ | ವನಸ್ಪತೇ ಶತವಲ್ಶೋ
ವೀರೋಹ | ತ್ವಯಾ ವಯಮಿಷಮೂರ್ಜಂ ಮಂದತಃ | ರಾಯಸ್ಸೋಷೇಣ
ಸಮಿಷಾ ಮದೇಮು ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ, ಮಂದಾರ ಪತ್ರೋದಕೇನ
ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ, ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಕರವೀರ ಪತ್ರೋದಕ

ಗಾಯತ್ರಿಯಾ ಹ್ರಿಯಮಾಣಸ್ಯ ಯತ್ತೇ | ಪರ್ಣಮ ವತತ್ಪ್ರತೀಯಸ್ಯೈ
ದಿವೋಧಿ | ಸೋಽಯಂ ಪರ್ಣಸ್ಸೋಮ ಪರ್ಣಾಧಿ ಜಾತಃ ತತೋ
ಹರಾಮಿ ಸೋಮಪೀಠನ್ಯಾವರುದ್ಧೈ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ, ಕರವೀರ ಪತ್ರೋದಕೇನ
ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ, ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಕುಂಕುಮೋದಕ

ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ ದುರಾಧರೌಷಾಂ ನಿತ್ಯಪುಷ್ಪಾಂ ಕರೀಷಿಣೀಂ | ಈಶ್ವ
ರೀಗ್ಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತಾಮಿಹೋಪಹ್ವಯೇಶ್ರಿಯಂ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ, ಕುಂಕುಮೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪ
ಯಾಮಿ, ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ರೋಚನೋದಕ

ಮಹಾಗ್ಂ ಇಂದ್ರೋ ವಜ್ರಬಾಹುಃ ಪೋಡಶೀ ಶರ್ಮಯಚ್ಛತು |
ಸ್ತುತಿನೋ ಮಘವಾ ಕರೋತುಹಂತು ವಾಪ್ತಾನಂಯೋಽಸ್ಮಾನ್ ದ್ವೇಷ್ಠಿ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ, ರೋಚನೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪ
ಯಾಮಿ, ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಕರ್ಪೂರೋದಕ

ಮಹಾಗ್ಂ ಇಂದ್ರೋ ನೃವದಾಚರ್ಷಣಿಪ್ರಾ ಉತ ದ್ವಿಬರ್ದಾ ಆಮಿವಸ್ಸು
ಹೋಭಿಃ | ಅಸ್ಮದ್ರಿಯಗ್ವಾವೃಧೇ ವೀರಾಽಯೋರುಃ ಪೃಥುಸ್ಸುಕೃತಃ
ಕರ್ತಭಿರ್ಭೂತ |

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ, ಕರ್ಪೂರೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪ
ಯಾಮಿ, ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಚಂದನೋದಕ

ಪಿಪ್ರೀಹಿ ದೇವಾಗ್ಂ ಉಶತೋಯವಿಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಗ್ಂ ಯತೂಗ್ ರಿಬುತು
ಪತೇ ಯಜೇಹ | ಯೇ ದೈವ್ಯಾ ಋತ್ವಿ ಜಸ್ತೇಭಿರಗ್ನೇತ್ವಗ್ಂ ಹೋತ
ಣಾಮಸ್ಯಾ ಯಜಿಷ್ಠಃ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ, ಚಂದನೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪ
ಯಾಮಿ, ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ರಕ್ತ ಚಂದನೋದಕ

ಸುಮಿತ್ರಾನ ಆಪ ಓಷಧಯಃ ಸಂತು ದುರ್ಮಿತ್ರಾಸ್ತಸ್ಮೈ ಭೂಯಾ
ಸುರ್ಯೇನಂಸ್ಮಾನ್ ದ್ವೇಷ್ಟಿಯಂ ಚ ವಯಂ ದ್ವಿಷ್ಠಃ ||

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ, ರಕ್ತ ಚಂದನೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪ
ಯಾಮಿ, ಇತಿ ಮೂಲೇನ ಶುದ್ಧೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅಭಿಷೇಕಗಳು ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಮೋಡಶೋಪ
ಚಾರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಶ್ರೀ ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕವನ್ನು
ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಮಹಾರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ ಕ್ರಮ

ಶ್ರೀ ಮಹಾ ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ
ಬಸವೇಶ್ವರ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಾವರ ದೇವರಿಗಾಗಲೀ ಮಾಡಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ
ವಿಶೇಷ ಪೂಜಾ ಹಾಗೂ ಶಿವಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮೋಡಶೋಪಚಾರ
ಹಾಗೂ ಅಭಿಷೇಕ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ವಿಧಾನೋಕ್ತವಾಗಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆಯಿಂದ
ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಮುಂದೆ ಬರೆದಿರುವ ಶ್ರೀ
ರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯದ ನಮಕ ಚಮಕ ಪಠುಷ ಸೂಕ್ತಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತ
ಮುಗಿಯುವ ವರೆಗೂ ಧಾರಾಪಾತ್ರೆಯಿಂದ (ರುದ್ರಗಿಂಡಿ) ಯಿಂದ ಜಪಧಾರಾ

ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡುವುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಶ್ರೀ ರುದ್ರಕವಚ, ಶಾಂತಿಧ್ಯಾಯ, ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಧ್ಯಾಯ ಮುಂತಾದ ಸೂಕ್ತಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಂದಿನ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದು.

ಸೂಚನೆ:— ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳ ಅಧವಾ ಜಂಗಮರ ವಾದಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಟೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನು ಶಕ್ತ್ಯಾ ನುಸಾರ ಇಟ್ಟು ಕೆಳಗಿನ ವಾರ್ಧಿಕ ಸ್ತೋತ್ರ ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ವಾದಪೂಜಾ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು.

ನಿರಂಜನ ಸ್ತೋತ್ರಂ

(ವಾರ್ಧಿಕ ಪಟ್ಟದಿ)

ಶ್ರೀ ಮದಗಣಿತ ಮಹಿಮಾ ನಿತ್ಯ ನಿರುಪಮಾ ನಾಮ | ಶೀಮಾ ರಹಿತ ಸದಾ ನಂದ ನಿರವಯ ನಿರಘ | ಕಾಮ ನಿಷ್ಕಾಮ ಸುಖ-ದುಃಖಾದಿ ವರ್ಜಿತ ನಿರಂಜನ ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತಾ || ವ್ಯೋಮ ವ್ಯೋಮಾತೀತ ನಿಗಮಾಗಮಾದಿನುತ | ಧಾಮ ಮಂಗಲ ಮಹಾ ಲಿಂಗಾಸ್ತದವೇ ಶರಣ | ರಾಮಣೀಯಾನುಕ ಮಹಾನುಭವ ಜಂಗಮದ ಚರಣಾಂಬುಜಕ್ಕೆ ಶರಣು || ೧ ||

ನಿರುಪಮಾ ನಿರಾಲಂಬ ನಿರ್ಗುಣಂ ನಿಶೂನ್ಯ | ನಿರುಪಾಧಿಕಂ ನಿರಾವರಣ ನಿರ್ಲೇಪಕಮ್ | ನಿರವೇಕ್ಷ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ನಿರ್ಭೇದ್ಯ ನಿರ್ಮಾಯ ನಿರ್ದೃಷ್ಟ ನಿಷ್ಕಳಂಕಾ || ಪರಮವಾವನ ಮೂರ್ತಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಪರಮೇಶ | ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಾವನ ಚರಿತ್ರ | ಶುಭತರಗಾತ್ರ ಶರಣಜನ ಹೃದಯಾಬ್ಜವಾಸ ನಿಜ ಜಂಗಮದ ಚರಣಾಂಬುಜಕ್ಕೆ ಶರಣು || ೨ ||

ಜಂಗಮಂ ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಲಭರಿತ ಸುಚ್ಚರಿತ | ಜಂಗಮಂ ಸಕಲ ಜಗದಾ ರಾಘ್ಯ ನಿರವದ್ಯ | ಜಂಗಮಂ ಜಗದೇಕ ಮುಕ್ತ ಪರಮ ವಿರಕ್ತ ಲಿಂಗ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಾ || ಜಂಗಮಂ ಪುರಜಗತ್ಪಾವನ ಪರಾತ್ಪರಂ | ಜಂಗಮಂ ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಭಕ್ತ ಸಂಜೀವ | ಜಂಗಮವೇ ಯನ್ನ ರಕ್ಷಿಸಿದ ನಿಜಜಂಗಮದ ಚರಣಾಂಬುಜಕ್ಕೆ ಶರಣು || ೩ ||

ಪರಮ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶದೂಳ ಸುಳಿಹುತಿಹ | ಚರಕೆಶಿವಜ್ಞಾನವೇ ಶೃಂಗಾ ರವೆ ಮಹಾ ಬೆಳಗಿ | ಚರಭೂತಿಯಾಗಿ ಹೃದಯದ ಗ್ರಂಥಿಯಳಿದರಿವೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಯಾಗಿ ಸತತಂ || ನೆರೆದಿಗ್ ದಶವೆ ಕಂಠಿಯಾಕಾಶವೆ ಮುಕುಟ | ವರನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಾದರೆ ಕರ್ಣಕುಂಡಲಾ | ಗಿರುವ ಪರಮಾರಾಧ್ಯರಾದ ನಿಜ ಜಂಗಮದ ಚರಣಾಂಬುಜಕ್ಕೆ ಶರಣು || ೪ ||

ನೆರೆಯಾದಿಯಾಧಾರವೆ ಕಕ್ಷವಾಳಮಾ | ದುರುಪ್ರಣಮ ಮೇಲಾ ಕುಳಮ
ದಾಗಿ ಅದ್ವೈತ | ವರಯೋಗವಟ್ಟಿಗೆ ಯ ಗಮ್ಯವೇ ವಾವುಗೆಯು ಮಾಗೆ ಯಚ
ಲಿತ ಖರ್ಪರಾ || ವಿರಚಿತ ಸಲ್ ಕಲ್ಪಿತದ ಭಿಕ್ಷಮಂ ಸವಿದುಂಡು | ಪರಮ
ತೃಪ್ತಿಯನ್ನೈದಿ ಚರಿಸುತಿಹ ಯನ್ನ ನಿಜ | ಗುರುಬಸವಲಿಂಗೇಶ ನೆನಿವೆ ನಿಜಜಂಗ
ಮದ ಚರಾಣಾಂಬುಜಕ್ಕೆ ಶರಣು || ೫ ||

ಹೀಗೆ ನಿರಂಜನ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಆ ತಪ್ಪಿಯನ್ನು ಗುರುಗಳ ಸಮ್ಮು
ಖದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ:—

“ಭೋಸ್ವಾಮಿನ್ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪಾದ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ |

ಮಹತ್ವದ ಮುವಾರ್ಜಿತಂ ಮಾಂ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ ||”

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗುರುಗಳ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ವಡೆದು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಗುರುಗಳ
ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಗುರುಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪೂಜಾ ವ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಾರಂಭ

|| ಅಥ ಶ್ರೀ ರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯೇನ ಮಹಾಭಿಷೇಕಃ ||

ಆಸ್ಯ ಶ್ರೀ ರುದ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಶ್ನಸ್ಯ | ಅನುಷ್ಠವ್ ಭಂದಃ | ಅಘೋರ ಋಷಿಃ |
ಸಂಕರ್ಷಣ ಮೂರ್ತಿಸ್ವರೂಪೋ ಯೋಽನಾವಾದಿತ್ಯಃ ಪರಮವೈರುಷಸ್ಯ ಏಷ
ರುದ್ರೋ ದೇವತಾ| ಅಗ್ನಿಕೃತುಚರಮಾಯಾಮಿಷ್ಟಿ ಕಾಯಾಂಗಂ ಒತ ರುದ್ರೀಯ
ಜವಾಭಿಷೇಕಯೋರ್ವಿನಿಯೋಗಃ || ಸಕಲಸ್ಯ ರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಶ್ರೀ ರುದ್ರೋ
ದೇವತಾ| ಏಕಾ ಗಾಯತ್ರೀಚ್ಛಂದಃ | ತಿಸ್ತ್ರೋಽನುಷ್ಠುಭಸ್ತಿಸ್ರಃ ಪಂಕ್ತಯಸ್ಸವ್ತಾ
ನುಷ್ಠು ಭೋ ಧೈ ಜಗತ್ಯಾ | ಶ್ರೀ ಪರಮೇಷ್ಟೀ ಋಷಿಃ | ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ
ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥೇ ಶತರುದ್ರೀಯ ಜವೇಽಭಿಷೇಕೇ ಚ ವಿನಿಯೋಗಃ

ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಾತ್ಮನೇ— ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ದಶಪೂರ್ಣ ಮಾಸಾ
ತ್ಮನೇ— ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಚಾತುರ್ಮಾಸಾತ್ಮನೇ— ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ
ನಮಃ | ನಿರೂಢ ಸರು ಬಾಂಧಾತ್ಮನೇ— ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಜ್ಯೋತಿ
ಷ್ಠೋಮಾತ್ಮನೇ— ಕನಿಷ್ಠಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಸರ್ವಕೃತ್ವಾತ್ಮನೇ— ಕರತಲಕರ
ಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ||

ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಾತ್ಮನೇ— ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ | ದಶ ಪೂರ್ಣಮಾಸಾ
ತ್ಮನೇ— ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ ಚಾತುರ್ಮಾಸಾತ್ಮನೇ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್ | ನಿರೂಢ
ಸರುಬಾಂಧಾತ್ಮನೇ— ಕವಚಾಯ ಹುಂ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಠೋ ಮಾತ್ಮನೇ— ನೇತ್ರಾತ್ಮ

ಯಾಯ ವೌಷಟ್ | ಸರ್ವಕೃತ್ವಾತ್ಮನೇ— ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸು
ವರೋಮಿತಿ ದಿಗ್ಬಂದಃ ||

ಧ್ಯಾನ

ಆಪಾತಾಳನಭಃ ಸ್ಥಲಾಂತ ಭುವನ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಮಾವಿಸ್ಪುರ
ಜ್ಯೋತಿಸ್ಸು ಟಿಕಲಿಂಗ ವೆೌಳಿವಿಲ ಸತ್ಪೂರ್ಣೇಂದು ವಾಂತಾಮೃತೈಃ |
ಅಸ್ತೋಕಾಪ್ಲು ಚಮೇಕ ವಾರಮನಿಶಂ ರುದ್ರಾನುವಾಕನ್ ಜಪನ್
ಧ್ಯಾಯೇದೀಸ್ತಿತಸಿದ್ಧಯೇ ಧ್ರುವ ಪದಂ ವಿಪ್ರೋಽಭಿಷಿಂಚೇಚ್ಛಿವಂ ||೧||
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ನ್ಯಾಪ್ತ ದೇಹಾಭಸಿತಹಿಮರುಚಾ ಭಾಸಮಾನಾ ಭುಜಂಗೈಃ
ಕಂಠೇಕಾಲಾಃ ಕಪದಾಕಲಿತ ಶಶಿಕಲಾಶ್ಚಂಡ ಕೋದಂಡ ಹಸ್ತಾಃ |
ತ್ರೈಕ್ಷ್ಣ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಭೂಷಾಸ್ಸುಲಲಿತ ವಿಭವಾಶ್ಯಾಂಭವಾ ಮೂರ್ತಿಭೇದಾ
ರುದ್ರಾಃ ಶ್ರೀರುದ್ರಸೂಕ್ತ ಪ್ರಕಟಿತ ವಿಭವಾನಃ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತುಸಾಖ್ಯಂ ||೨||
ಶುದ್ಧ ಸ್ಫಟಿಕ ಸಂಕಾಂಶ ಶುದ್ಧ ವಿದ್ಯಾಪ್ರದಾಯಕಂ |
ಶುದ್ಧಂ ಪೂರ್ಣ ಚಿದಾನಂದಂ ಸದಾಶಿವ ಮಹಂ ಭಜೇ || ೩ ||

ಹರಃ ಓಂ || ನಮಸ್ತೇ ರುದ್ರ ಮನ್ಯವ ಉತೋತ ಇಷವೇ ನಮಃ | ನಮಸ್ತೇ
ಅಸ್ತು ಧನ್ವನೇ ಬಾಹುಭ್ಯಾಮುತ ತೇ ನಮಃ | ಯಾ ತ ಇಷು ಶ್ಮಿವತಮಾ ಶಿವಂ
ಬಭೂವ ತೇ ಧನುಃ | ಶಿವಾಶರನ್ಯಾಯಾ ತವ ತಯಾ ನೋ ರುದ್ರ ಮೃಡಯಾ |
ಯಾತೇ ರುದ್ರ ಶಿವಾ ತಸೂ ರಘೋರಾಃ ವಾಪಕಾಶಿನೀ | ತಯಾ ಸಸ್ತನುವಾ
ಶಂತಮಯಾ ಗಿರಿಶಂ ತಾಭಿಚಾಕ ಶೀಹಿಯಾಮಿಷುಂ ಗಿರಿಶಂತ ಹಸ್ತೇ ||೧|| ಬಿಭ
ರ್ಷ್ಯಸ್ತನೇ ಶಿವಾಂ ಗಿರಿತ್ರತಾಂ ಕುರು ಮಾಹಿಂಗಂ ಸೀಃಪುರುಷಂ ಜಗತ್ ಶಿವೇನ
ವಚಸಾ ತ್ವಾ ಗಿರಿಚ್ಛಾ ವದಾಮಸಿ | ಯದಾ ನಸ್ಸರ್ವಮಿಜ್ಜಗದ ಯಕ್ಷ್ಮಗ್ಂ
ಸುಮನಾ ಅಸತ್ | ಅಧ್ಯವೋಚದಧಿವಕ್ತಾ ಪ್ರಧಮೋ ದೈವ್ಯೋಭಿಷಕ್ |
ಅಹೀಗಂಶ್ಚ ಸರ್ವಾನ್ವಂಭಯನ್ತಸ್ಸರ್ವಾಶ್ಚ ಯಾತು ಧ್ಯಾನಃ | ಅಸೌ ಯಸ್ತಾ
ಮೋ ಅರುಣ ಉತ ಬಭ್ರುಸ್ಸುಮಂಗಲಃ | ಯೇಜೇಮಾಗ್ಂ ರುದ್ರಾ ಅಭಿತೋ
ದಿಕ್ಷು || ೨ || ಶ್ರಿತಾಸ್ಸಹಸ್ರಲೋಃ ವೈಷಾಗ್ಂ ಹೇಡ ಈಮಹೇ | ಅಸೌ
ಯೋವಸರ್ಪತಿ ನೀಲಗ್ರೀವೋ ವಿಲೋಹಿತಃ | ಉತ್ಥಿನಂ ಗೋವಾ ಅದೃಶನ್ನ
ದೃಶನ್ನದಹಾರ್ಯಃ | ಉತ್ಥಿನಂ ವಿಶ್ವಾ ಭೂತಾನಿ ಸ ದೃಷ್ಟೋ ಮೃಡಯಾತಿ ನಃ |
ನನೋ ಅಸ್ತು ನೀಲಗ್ರೀವಾಯ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಾಯ ವೀಧುಷೇ ಅಥೋ ಯೇ ಅಸ್ಯ
ಸತ್ಪಾನೋಽಹಂ ತೇಭ್ಯೋಽಕರಂ ನಮಃ | ಪ್ರಮುಂಚ ಧನ್ವನ ಸ್ತುಮು ಭ
ಯೋರಾರ್ತ್ವಿಯೋರ್ಜ್ಯಾಂ | ಯಾಶ್ಚ ತೇ ಹಸ್ತ ಇಷವಃ || ೩ || ವರಾ ತಾ
ಭಗವೋ ವಪ | ಅವತತ್ಯ ಧನುಸ್ತುಗ್ಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ ಶತೇ ಷುಧೇ | ನಿಶೀರ್ಯ
ಶಲ್ಯಾನಾಂ ಮುಖಾ ಶಿವೋ ಸಸ್ಸುಮನಾ ಭವ | ವಿಜೃಂ ಧನುಃ ಕವರ್ದಿನೋ

ವಿಶಲೋ ಬಾಣವಾಗ್ಂ ಉತ | ಅನೇಶನ್ನ ಸ್ತೇಷವ ಅಭುರಸ್ಯ ನಿಷಗಂಧಿ
ಯಾ ತೇ ಹೇತಿರ್ವಿರಾಧುಷ್ಣಮು ಹಸ್ತೇ ಬಭೂವ ತೇ ಧನುಃ | ತಯಾಸ್ತಾನ್
ವಿಶ್ವತ್ಪಸ್ತುನಯಕ್ಷ್ಮಯಾಪರಿಬ್ಜುಜ | ನಮಸ್ತೇ ಅಸ್ತಾಸ್ತುಧಾಯಾನಾಂ
ತತಾಯ ದೃಷ್ಟವೇ | ಉಭಾಭ್ಯಾಮುತ ತೇ ನಮೋ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ತವ ಧನ್ವನೇ
ಪರಿ ತೇ ಧನ್ವನೋ ಹೇತಿರಸ್ತಾನ್ಪುಣಕ್ತು ವಿಶ್ವತಃ | ಅಧೋ ಯ ಇಷುಧಿಸ್ತ
ವಾರೇ ಅಸ್ತುನ್ನಿ ಧೇಹಿ ತಂ || ೪ || ಇತಿ ಪ್ರಥಮೋಽನುವಾಕಃ ||

ನಮೋ ಹಿರಣ್ಯಬಾಹವೇ ಸೇನಾಸ್ಯೇ ದಿಶಾಂ ಚ ಪತಯೇ ನಮೋ
ನಮೋ ವೃಕ್ಷೇಭ್ಯೋ ಹರಿಕೇಶಭ್ಯಃ ಸಶೂನಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ ನಮಸ್ತಂಜ
ರಾಯ ತ್ರಿಷೀಮತೇ ಸರ್ಥಿನಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ ನಮೋ ಬಭ್ಲುರಾಯ ವಿವ್ಯಾ
ಧಿನೇಽನ್ನಾನಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ ನಮೋ ಹರಿಕೇಶಾಯೋಪವೀತಿನೇ ಪುಷ್ಪಾ
ನಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ ನಮೋ ಭವಸ್ಯ ಹೇತ್ವೈ ಜಗತಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ
ನಮೋ ರುದ್ರಾಯಾತತಾವಿನೇ ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ ನಮಸ್ಸೂ
ತಾಯಾಹಂತ್ರಾಯ ವನಾನಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ ನಮಃ || ೫ || ರೋಹಿತಾಯ
ಸ್ಥಪತಯೇ ವೃಕ್ಷಾಣಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ ನಮೋ ಮಂತ್ರಿಣೇ ವಾಣಿಜಾಯ
ಕಕ್ಷಾಣಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ ನಮೋ ಭುವಂತಯೇ ವಾರಿವಸ್ಯ ತಾಯೌಷಧಿನಾಂ
ಪತಯೇ ನಮೋ ನಮಃ ಉಚ್ಚೈರ್ಘೋಷಾಯಾಕ್ರಂದಯತೇ ಪತ್ತಿನಾಂ ಪತ
ಯೇ ನಮೋ ನಮಃ ಕೃತ್ಸುವೀತಾಯ ಧಾವತೇ ಸತ್ವನಾಂ ಪತಯೇ ನಮಃ
|| ೬ || ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯೋಽನುವಾಕಃ ||

ನಮಸ್ಸಹಮಾನಾಯ ನಿವ್ಯಾಧಿನ ಆವ್ಯಾಧಿನೀನಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ
ನಮಃ ಕಕುಭಾಯ ನಿಷಂಗಿಣೇ ಸ್ತಿನಾನಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ ನಮೋ ನಿಷಂಗಿಣ
ಇಷುಧಿಮತೇ ತಸ್ಯರಾಣಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ ನಮೋ ವಂಚತೇ ಪರಿವಂಚತೇ
ಸ್ತಾಯೂನಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ ನಮೋ ನಿರ್ಜೀರವೇ ಪರಿಚಾರಾಯಾರಣ್ಯಾನಾಂ
ಪತಯೇ ನಮೋ ನಮಸ್ಸೃಕಾವಿಭ್ಯೋ ಜಿಘಾಗ್ಂ ಸದ್ವ್ಯೋಮುಷ್ಣ ತಾಂಪತಯೇ
ನಮೋ ನಮೋಽನಿಮದ್ವ್ಯೋ ನಕ್ತಂಚರತ್ಯೈ ಪ್ರಕೃಂತಾನಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ
ನಮಃ ಉಷ್ಣಿ ಸಿಣೇ ಗಿರಿಚರಾಯ ಕುಲುಂಚಾನಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ ನಮಃ ಇಷುಮ್
ದ್ವ್ಯೋ ಧನ್ವಾಯಿಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮ ಆತನ್ವಾನೇಭ್ಯಃ ಪ್ರತಿಧಧಾನೇಭ್ಯಶ್ಚ
ವೋ ನಮೋ ನಮ ಆಯಚ್ಛದ್ವ್ಯೋ ವಿಸೃಜದ್ಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮ
ಸ್ಯದ್ವ್ಯೋ ವಿಧ್ಯದ್ಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮ ಅಸೀನೇಭ್ಯಶ್ಚ ಯಾನೇಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ
ನಮೋ ನಮಃ ಸ್ವಪದ್ವ್ಯೋ ಜಾಗ್ರದ್ಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮಸ್ತಿಷ್ಠದ್ವ್ಯೋ
ದಾವದ್ಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮಸ್ತಭಾಭ್ಯ ಸ್ವಭಾಪತಿಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ
ನಮೋ ಅಶ್ವೇಭ್ಯೋಽಶ್ವಪತಿಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮಃ ಇತಿ || ತೃತೀಯೋಽನುವಾಕಃ ||

ನಮ ಆವ್ಯಾಧಿನೀಭ್ಯೋ ವಿವಿಧ್ಯಂತೀಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮ ಉಗ
ಣಾಭ್ಯಸ್ತೃಗ್ಂ ಹತೀಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮೋ ಗೃತ್ನೇ ಭ್ಯೋ ಗೃತ್ನಪತಿ
ಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮೋ ವ್ರಾತೇಭ್ಯೋ ವ್ರಾತಪತಿಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ
ನಮೋ ಗಣೇಭ್ಯೋ ಗಣಪತಿಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮೋ ವಿರೂಪೇಭ್ಯೋ
ವಿಶ್ವರೂಪೇಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮೋ ಮಹದ್ಭ್ಯಃ ಕ್ಷುಲ್ಲಕೇಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ
ನಮೋ ನಮೋ ರತಿಭ್ಯೋಽ ರಥೇಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮೋ ರಥೇಭ್ಯಃ
ರಥಪತಿಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇನಾ ಭ್ಯಸ್ತೇನಾನಿಭ್ಯಶ್ಚ, ವೋ ನಮೋ
ನಮಃ ಕ್ಷತ್ತ್ರೃಭ್ಯಸ್ಸಂಗೃಹೀತ್ವ ಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮಸ್ತುಕ್ತಭ್ಯೋ ರಥ
ಕಾರೇ ಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮಃ ಕುಲಾಲೇಭ್ಯಃ ಕರ್ಮಾರೇಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ
ನಮಃ ಮಂಜಿಷ್ಠೇಭ್ಯೋ ನಿಶಾದೇಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮ ಇಷುಕೃಧ್ಭ್ಯೋ
ಧನ್ವಕೃಧ್ಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ ನಮೋ ಮೃಗಯ | ಭೃಶ್ವನಿಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮೋ
ನಮಶ್ಚ ಭೃಶ್ವ ಪತಿಭ್ಯಶ್ಚ ವೋ ನಮಃ || ಇತಿ ಚತುರ್ಥೋಽನುವಾಕಃ ||

ನಮೋ ಭವಾಯ ಚ ರುದ್ರಾಯ ಚ ನಮಶ್ಯವಾಯ ಚ ಪಶುವತಯೇ
ಚ ನಮೋ ನೀಲಗ್ರವಾಯ ಚ ಶಿತಿ ಕಂಠಾಯ ಚ ನಮಃ ಕಪರ್ದಿನೇ ಚ
ವೈಷ್ಣವೇಶಾಯ ಚ ನಮಸ್ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಾಯ ಚ ಶತಧನ್ವನೇ ಚ ನಮೋ ಗಿರಿ
ಶಾಯ ಚ ಶಿಪಿವಿಷ್ಣಾಯ ಚ ನಮೋ ಮೀಢಂಷ್ಟಮಾಯ ಚೇಷುಮತೇ ಚ
ನಮೋ ಹ್ರಸ್ವಾಯ ಚ ವಾಮನಾಯ ಚ ನಮೋ ಬೃಹತೇ ಚ ವರ್ಷೀಯನೇ
ಚ ನಮೋ ವೃದ್ಧಾಯ ಚ ಸಂವೃದ್ಧನೇ ಚ ನಮೋ ಅಗ್ರಿಯಾಯ ಚ
ವೃಧಮಾಯ ಚ ನಮ ಆಶವೇ ಚಾಜಿರಾಯ ಚ ನಮಶ್ಚೀಘ್ರಿಯಾಯ ಚ
ಶೀಘ್ರಾಯ ಚ ನಮ ಉನ್ಮಾಯ ಚಾವಸ್ತನ್ಯಾಯ ಚ ನಮಸ್ಸೋತ್ರ
ಸ್ನಾಯ ಚ ದ್ವೀಪಾಯ ಚ || ಇತಿ ಪಂಚಮೋಽನುವಾಕಃ ||

ನಮೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಯ ಚ ಕನಿಷ್ಠಾಯ ಚ ನಮಃ ಪೂರ್ವಜಾಯ
ಜಾಪರಜಾಯ ಚ ನಮೋ ಮಧ್ಯಮಾಯ ಚಾಪಗಲ್ಘಾಯ ಚ ನಮೋ
ಜಘನ್ಯಾಯ ಚ ಬುದ್ಧಿಯಾಯ ಚ ನಮ ಸ್ತೋಭ್ಯಾಯ ಚ ಪ್ರತಿ ಸರ್ವಾಯ
ಚ ನಮೋ ಯಾಮ್ಯಾಯ ಚ ಕ್ಷೇಮ್ಯಾಯ ಚ ನಮ ಉರ್ವರ್ಮಾಯ ಚ
ಖಲ್ಯಾಯ ಚ ನಮ ಶ್ಲೋಕ್ಯಾಯ ಚಾವಸ್ತನ್ಯಾಯ ಚ ನಮೋ ವನ್ಯಾಯ
ಚ ರಕ್ಷಾಯ ಚ ಸಮಶ್ಯವಾಯ ಚ ಪ್ರತಿಶ್ರವಾಯ ಚ ನಮ ಆಶುಷೇ
ಣಾಯ ಚಾಶುರಧಾಯ ಚ ನಮಶ್ಚೂರಾಯ ಚಾವ ಬಿಂಧತೆ ಚ ನಮೋ ವ
ವರ್ಮಣೇ ಚ ವರೂಧಿನೇ ಚ ನಮೋ ಬಿಲ್ವಿನೇ ಚ ಕವಚಿನೇ ಚ ನಮಶ್ಚ
ತಾಯ ಚ ಶ್ರುತನೇನಾಯ ಚ || ಇತಿ ಷಷ್ಠೋಽನುವಾಕಃ ||

ನಮೋ ದುಂದುಭ್ಯಾಯ ಚಾಹನನ್ಯಾಯ ಚ ನಮೋ ಧೃಷ್ಟವೇ ಚ
ಪ್ರಮೃಶಾಯ ಚ ನಮೋ ದೂತಾಯ ಚ ಪ್ರಹಿತಾಯ ಚ ನಮೋ ನಿಷಂಗಿಣೇ
ಚೇಷುಧಿಮತೇ ಚ ನಮಸ್ತೀ ಪ್ರೇಷವೇ ಚಾಯುಧಿನೇ ಚ ನಮಸ್ವಾಯು
ಧಾಯ ಚ ಸುಧನ್ವನೇ ಚ ನಮಸ್ಸು ತ್ಯಾಯ ಚ ಪಧ್ಯಾಯ ಚ ನಮಃ
ಕಾಟ್ಯಾಯ ಚ ನೀವ್ಯಾಯ ಚ ನಮಸ್ಸುದ್ಯಾಯ ಚ ಸರನ್ಯಾಯ ಚ ನಮೋ
ನಾದ್ಯಾಯ ಚ ವೈಶಂತಾಯ ಚ ನಮಃ ಕೂವ್ಯಾಯ ಚಾವಟ್ಯಾಯ ಚ
ನಮೋ ವಷ್ಯಾಯ ಚಾವಷ್ಯಾಯ ಚ ನಮೋ ಮೇಘಾಯ ಚ ವಿದ್ಯು
ತ್ಯಾಯ ಚ ನಮ ಈದ್ಧಿಯಾಯ ಚಾತವ್ಯಾಯ ಚ ನಮೋ ವ್ಯಾತ್ಯಾಯ
ಚ ರೇಷ್ಮಿಯಾಯ ಚ ನಮೋ ವಾಸ್ತವ್ಯಾಯ ಚ ವಾಸ್ತವಾಯ ಚ||

(ಇತಿ ಸಪ್ತಮೋನುವಾಕಃ)

ನಮಸ್ಸೋಮಾಯ ಚ ರುದ್ರಾಯ ಚ ನಮಸ್ತಾಮ್ರಾಯ ಚಾರುಣಾಯ
ಚ ನಮಶ್ಯಂಗಾಯ ಚ ಪಶುಪತೇಯ ಚ ನಮ ಉಗ್ರಾಯ ಚ ಭೀಮಾಯ ಚ
ನಮೋ ಅಗ್ರೇವಧಾಯ ಚ ದೂರೇವಧಾಯ ಚ ನಮೋ ಹಂತ್ರೇ ಚ ಹನೀಯಸೇ
ಚ ನಮೋ ವೃಕ್ಷೇಭ್ಯೋ ಹರಿಕೇಶೇಭ್ಯೋ ನಮಸ್ತಾರಾಯ ಚ ನಮಶ್ಯಂಭವೇ ಚ
ಮಯೋಭವೇ ಚ ನಮಶ್ಯಂಕರಾಯ ಚ ಮಯಸ್ಕರಾಯ ಚ ನಮಶ್ಶಿವಾಯ ಚ
ಶಿವತರಾಯ ಚ || ೧೭ || ನಮಸ್ತೀರ್ಥಾಯ ಚ ಕೂಲ್ಯಾಯ ಚ ನಮಃ
ವಾರ್ಯಾಯ ಚಾವಾರ್ಯಾಯ ಚ ನಮಃ ವ್ರತರಣಾಯ ಚೋತ್ತರಣಾಯ ಚ ನಮ
ಆತಾರ್ಯಾಯ ಚಾಲಾದ್ಯಾಯ ಚ ನಮಶ್ಯಷ್ಟಾಯ ಚ ಘೇನ್ಯಾಯ ಚ ನಮಸ್ಸಿ
ಕತ್ಯಾಯ ಚ ಪ್ರವಾಹ್ಯಾಯ ಚ || ೧೮ ||

|| ಇತ್ಯಷ್ಟಮೋನುವಾಕಃ ||

ನಮೋ ಇರಿಣ್ಯಾಯ ಚ ಪ್ರವಧ್ಯಾಯ ಚ ನಮಃ ಕಿಗಂಶಿಲಾಯ ಚ
ಕ್ಷಯಣಾಯ ಚ ನಮಃ ಕಪದಿನೇ ಚ ಪುಲಸ್ತಯೇ ಚ ನಮೋ ಗೋಷ್ಠಾ
ಯ ಚ ಗೃಹ್ಯಾಯ ಚ ನಮಸ್ತಲ್ಪಾಯ ಚ ಗೇಹ್ಯಾಯ ಚ ನಮಃ ಕಾಟ್ಯಾಯ
ಚ ಗಹ್ವರೇಷ್ಠಾಯ ಚ ನಮೋ ಹೃದಯ್ಯಾಯ ಚ ನಿವೇಷ್ಠಾಯ ಚ ನಮಃ
ವಾಗ್ಂಸನ್ಯಾಯ ಚ ರಜಸ್ಯಾಯ ಚ ನಮದ್ಯುಷ್ಯಾಯ ಚ ಹರಿತ್ಯಾಯ ಚ
ನಮೋ ಲೋವ್ಯಾಯ ಚೋಲವ್ಯಾಯ ಚ || ೧೯ || ನಮ ಉರ್ಮಾಯ ಚ
ಸೂರ್ಮಾಯ ಚ ನಮಃ ಪರ್ಣಾಯ ಚ ಪರ್ಣಶದ್ಯಾಯ ಚ ನಮೋಽಪಗುರ
ಮಾಣಾಯ ಚಾಭಿಘ್ನತೇ ಚ ನಮ ಅಖ್ವಿದತೇ ಚ ಪ್ರಖಿದತೇ ಚ ನಮೋ ವಃ
ಕಿರಿಕೇಭ್ಯೋ ದೇವಾನಾಗ್ಂ ಹೃದಯೇಭ್ಯೋ ನಮೋ ವಿಕ್ಷೀಣಕೇಭ್ಯೋ
ನಮೋ ವಿಚಿನ್ವತ್ಕೇಭ್ಯೋ ನಮ ಅನಿರ್ಹತೇಭ್ಯೋ ನಮ ಆಮಿವತ್ಕೇಭ್ಯಃ ||೨೦||

|| ಇತಿ ಸಪ್ತಮೋನುವಾಕಃ ||

ದ್ರಾವೇ ಆಂಧ್ರಸಸ್ಯತೇ ದರಿದ್ರಂ ನೀಲಲೋಹಿತ | ಏಷಾಂ ಪುರುಷಾಣಾ
ಮೇಷಾಂ ಪಶೂನಾಂ ಮಾರ್ಭೇರ್ಮಾರೋ ಮೋ ಏಷಾಂ ಕಿಂಚ ನಾನು ಮತ್
ಯಾ ತೇ ರುದ್ರಶೈವಾ ತನೂಶೈವಾ ವಿಶ್ವಾಹ ಭೇಷಜೇ ಶಿವಾ ರುದ್ರಸ್ಯ ಭೇಷಜೇ
ತಯಾ ನೋ ಮೃಡ ಜೀವನೇ ಇಮಾಗ್ಂ ರುದ್ರಾಯ ತವಸ ಕವರ್ದಿನೇ ಕ್ಷಯ
ದ್ವಿರಾಯ ಪ್ರಭರಾಮಹೇ ಮತಿಂ | ಯಥಾ ನಶ್ಯಮಸದ್ವಿಪದೇ ಚತುಷ್ಟದೇ ವಿಶ್ವಂ
ಪುಷ್ಟಂ ಗ್ರಾಮೇ ಅಸ್ಮಿನ್ ||೨೧|| ಅನಾತುರಂ ಮೃಡಾನೋ ರುದ್ರೋ ತನೋ ಮ
ಯಸ್ಯಧಿ ಕ್ಷಯದ್ವೀರಾಯ ನಮಸಾ ವಿಧೇಮ ತೇ ಯಚ್ಛಂಚಯೋಶ್ಚ ಮನು
ರಾಯಜೇ ಪಿತಾ ತದಶ್ಯಾಮ ತವ ರುದ್ರ ಪ್ರಣೇತಾ ಮಾ ನೋ ಮಹಾಂತಮುತ
ಮಾನೋ ಅರ್ಭಕಂ ಮಾ ನ ಉಕ್ಷಂತಮುತ ಮಾ ನ ಉಕ್ತಿಕಂ ಮಾನೋವಧಿಃ
ಪಿತರಂ ಮೋತ ಮಾತರಂ ಪ್ರಿಯಾ ಮಾ ನಸ್ತನುವಃ||೨೨|| ರುದ್ರರೀರೀಷಃ| ಮಾ
ನಸ್ತೋಕೇ ತನಯೇ ಮಾನ ಅಯುಷಿ ಮಾನೋ ಗೋಷು ಮಾನೋ ಅಶ್ವೇಷು
ರೀರೀಷಃ| ವೀರಾನ್ಮಾನೋ ರುದ್ರ ಭಾಮಿತೋ ವಧೀರ್ಹವಿಷ್ಣಂತೋ ನಮಸಾ
ವಿಧೇಮ ತೇ| ಆರಾತ್ರೇ ಗೋಷ್ಣ ಉತ ಪುರುಷಸ್ಥೇ ಕ್ಷಯದ್ವೀರಾಯ ಸಮ್ನ
ಮನ್ಮೇ ತೇ ಅಸ್ತು| ರಕ್ಷಾ ಚ ನೋ ಅಧಿ ಚ ದೇವ ಬ್ರೂಹ್ಮಧಾ ಚ ನಶ್ಯರ್ಮಯಚ್ಛ
ದ್ವಿಬರಾಃ| ಸ್ತುಹಿ||೨೩|| ಶ್ರುತಂ ಗರ್ತಸದಂಯುವಾನಂ ಮೃಗನ್ನೇಭೀನುಮುಪಹತ್ನು
ಮುಗ್ರಂ ಮೃಡಾ ಜರಿತ್ರೇ ರುದ್ರಸ್ತವಾನೋ ಅನ್ಯಂ ತೇ ಅಸ್ಮನ್ನಿವಪಂತು ಸೇನಾಃ
ಪರಿ ಷೋ ರುದ್ರಸ್ಯ ಹೇತಿವೃಣಕ್ತು ಪರಿ ಶ್ವೇಷಸ್ಯ ದುರ್ಮತಿರಘಾಯೋಃ|
ಅವಸ್ಥಿರಾ ಮಘವದ್ಭೃಸ್ತನುಷ್ಟ ಮಿಡ್ವನೋಕ್ತಾಯ ತನಯಾಯ ಮೃಡಯ|
ಮಿಡುಕ್ಷಮ ಶಿವತಮ ಶಿವೋ ನಸ್ಸುಮನಾ ಭವ ಪರಮೇ ವೃಕ್ಷ ಆಯುಧಂ
ನಿಧಾಯ ಕೃತ್ತಿಂ ವಸಾನ ಆಚರ ಪಿನಾಕಂ ಭಿಭ್ರದಾ-ಗಹಿ| ವಿಕಿರಿದ ವಿಲೋ
ಹಿತ ನಮಸ್ತೇ ಅಸ್ತು ಭಗವಃ| ಯಾಸ್ತೇ ಸಹಸ್ರಗ್ಂ ಹೇತಯೋಽನ್ಯಮಸ್ಮನ್ನಿವ
ಪಂತು ತಾಃ| ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸಹಸ್ರಧಾ ಬಾಹು ವೋಸ್ತವ ಹೇತಯಃ ತಾಸಾಮಿ
ಶಾನೋಭಗವಃ ಪರಾಚೀನಾ ಮುಖಾ ಕೃಧಿ ||ಇತಿ ದಶ ಮೋಽನುವಾಕಃ||

ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸಹಸ್ರಶೋ ಯೇ ರುದ್ರಾ ಅಧಿಭೂಮ್ಯಾಂ ತೇಷಾಗ್ಂ
ಸಹಸ್ರ ಯೋಜನೇಽವ ಧನ್ಯಾಃ ತನ್ಮಸಿ ಅಸ್ಮಿನ್ ಮಹತ್ಕರ್ಣವೇಽಂತರಿಕ್ಷೇ
ಭವಾ ಅಧಿ| ನೀಲಗ್ರೀವಾಶ್ಚಿತಿಕಂರಾಶ್ಯರ್ವಾ ಅಥಃ ಕ್ಷಮಾಚರಾಃ | ನೀಲಗ್ರೀವಾ
ಶ್ಚಿತಿಕಂರಾ ದಿವಗ್ಂ ರುದ್ರಾ ಉವಶ್ರಿತಾಃ | ಯೇ ವೃಕ್ಷೇಷು ಸಸ್ಪಿಂಜರಾ ನೀಲ
ಗ್ರೀವಾ ವಿಲೋಹಿತಾಃ| ಯೇ ಭೂತಾನಾಮಧಿಪತಯೋ ವಿಶಿಖಾಸಃ ಕಪರ್ದಿನಃ|
ಯೇ ಅನ್ನೇಷು ವಿವಿಧ್ಯಂತಿ ವಾತ್ರೇಷು ಪಿಬಿತೋ ಜನಾನ್ | ಯೇ ಪಧಾಂ ಪಧಿ
ರಕ್ಷ ಯ ಐಲಬೃದಾಯವೃಧಃ | ಯೇ ತೀರ್ಥಾಃ || ೨೬ || ಪ್ರಚರಂತಿ ಸೃಕಾ
ವಂತೋ ನಿಷಂಗಿಣಃ | ಯ ಏತಾವಂತಶ್ಚ ಭೂಯಾಗ್ಂ ಸಶ್ಚ ದಿಶೋ ರುದ್ರಾ

ವಿತಸ್ಥರೇ | ತೇಷಾಗ್ಂ ಸಹಸ್ರಯೋಜನೇವ ಧನ್ವಾನಿ ತನ್ಮಸಿ | ನಮೋ ರುದ್ರೇ
ಭ್ಯೋ ಯೇ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಯೇಂತರಿಷ್ಟೇ ಯೇ ದಿವಿ ಯೇಷಾಮುನ್ಮಂ ವಾತೋ
ವರ್ಷಮಿಷವಸ್ತೇಭ್ಯೋ ದಶ ಪ್ರಾಚೇದರ್ಶವ ದಕ್ಷಿಣಾ ದಶ ಪ್ರತೀಚೇದರ್ಶೋ
ದೀಚೇದರ್ಶೋ ಧಾರ್ವಾಸ್ತೇಭ್ಯೋ ನಮಸ್ತೇ ನೋ ಮೃಡಯಂತು ತೇ ಯಂ
ದ್ವಿಷ್ಮೋಯಶ್ಚ ನೋ ದ್ವೇಷ್ವಿ ತಂ ಮೋ ಜಂಭೇ ದಧಾಮಿ || ೨೭ ||

|| ಇತ್ಯೇಕಾದಶೋಽನುವಾಕಃ ||

ಇತಿ ರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ

ಅಥ ಚನುಕಾಧ್ಯಾಯಃ

ಹರಃ ಓಂ || ಅಗ್ನಾವಿಷ್ಣ್ವಾ ಸರ್ವೋಷಸೇ ಮಾ ವರ್ಧಂತು ವಾಂ ಗಿರಃ |
ದ್ಯುಮೈವಾರ್ಜೇಭಿರಾಗತಂ | ವಾಜಶ್ಚ ಮೇ ಪ್ರಸವಶ್ಚ ಮೇ ಪ್ರಯತಿಶ್ಚ ಮೇ
ಪ್ರಸಿತಿಶ್ಚ ಮೇ ಧೀತಿಶ್ಚ ಮೇ ಕ್ರತುಶ್ಚ ಮೇ ಸ್ವರಶ್ಚ ಮೇ ಶೋಕಶ್ಚ ಮೇ ಶ್ರಾವ
ಶ್ಚ ಮೇ ಶ್ರುತಿಶ್ಚ ಮೇ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಚ ಮೇ ಸುನಶ್ಚ ಮೇ ಪ್ರಾಣಶ್ಚ ಮೇಽಪಾನಃ
|| ೧ || ಚ ಮೇ ವ್ಯಾನಶ್ಚ ಮೇಽಸುಶ್ಚ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಚ ಮೇ ಅಧೀತಂ ಚ ಮೇ
ವಾಕ್ಯ ಮೇ ಮನಶ್ಚ ಮೇ ಚಕ್ಷುಶ್ಚ ಮೇ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಚ ಮೇ ದಕ್ಷಶ್ಚ ಮೇ ಬಲಂ
ಚ ಮೇ ಓಜಶ್ಚ ಮೇ ಸಹಶ್ಚ ಮೇ ಆಯುಶ್ಚ ಮೇ ಜರಾ ಚ ಮೇ ಆತ್ಮಾ ಚ
ಮೇ ತನೂಶ್ಚ ಮೇ ಶರ್ಮ ಚ ಮೇ ವರ್ಮ ಚ ಮೇಽಂಗಾನಿ ಚ ಮೇಽಸ್ಥಾನಿ
ಚ ಮೇ ಪರೂಗ್ಂಷಿ ಚ ಮೇ ಶರೀರಾಣಿ ಚ ಮೇ || ೨ || ಇತಿ ಪ್ರಥ
ಮೋಽನುವಾಕಃ ||

ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಚ ಮೇ ಅಧಿಪತ್ಯಂ ಚ ಮೇ ಮನುಶ್ಚ ಮೇ ಭಾಮುಶ್ಚ ಮೇಽಮಶ್ಚ
ಮೇಽಂಭಶ್ಚ ಮೇ ಜೇಮಾ ಚ ಮೇ ಮಹಿಮಾ ಚ ಮೇ ವರಿಮಾ ಚ ಮೇ ಪ್ರಥಿ
ಮಾ ಚ ಮೇ ವರ್ಷ್ಮಾ ಚ ಮೇ ದ್ರಾಘುಯಾ ಚ ಮೇ ವೃದ್ಧಂ ಚ ಮೇ ವೃದ್ಧಿ
ಶ್ಚ ಮೇ ಸತ್ಯಂ ಚ ಮೇ ಶ್ರದ್ಧಾ ಚ ಮೇ ಜಗಚ್ಚ || ೩ || ಮೇ ಧನಂ ಚ ಮೇ
ವಶಶ್ಚ ಮೇ ತ್ವಿಷಿಶ್ಚ ಮೇ ಕ್ರೀಡಾ ಚ ಮೇ ನೋದಶ್ಚ ಮೇ ಜಾತಂ ಚ ಮೇ
ಜನಿಷ್ಯಮಾಣಂ ಚ ಮೇ ಸೂಕ್ತಂ ಚ ಮೇ ಸುಕೃತಂ ಚ ಮೇ ವಿತ್ತಂ ಚ ಮೇ
ವೇದ್ಯಂ ಚ ಮೇ ಭೂತಂ ಚ ಮೇ ಭವಿಷ್ಯಚ್ಚ ಮೇ ಸುಗಂ ಚ ಮೇ ಸುಪಥಂ
ಚ ಮೇ ಋದ್ಧಂ ಚ ಮೇ ಋದ್ಧಿಶ್ಚ ಮೇ ಕ್ಲೃಪ್ತಂ ಚ ಮೇ ಕ್ಲೃಪ್ತಿಶ್ಚ ಮೇ ಮತಿ
ಶ್ಚ ಮೇ ಸುಮತಿಶ್ಚಿಮೇ || ೪ || ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯೋಽನುವಾಕಃ ||

ಶಂ ಚ ಮೇ ಮಯಶ್ಚ ಮೇ ಪ್ರಿಯಂ ಚ ಮೇನುಕಾಮಶ್ಚ ಮೇ ಕಾಮಶ್ಚ
ಮೇ ಸಾಮನಶ್ಚ ಮೇ ಭದ್ರಂ ಚ ಮೇ ಶ್ರೇಯಶ್ಚ ಮೇ ವಸ್ಯಶ್ಚ ಮೇ ಯಶಶ್ಚ
ಮೇ ಭಗಶ್ಚ ಮೇ ದ್ರವಿಣಂ ಚ ಮೇ ಯಂತಾ ಚ ಮೇ ಧರ್ತಾ ಚ ಮೇ ಕ್ಷೇಮ
ಶ್ಚ ಮೇ ಧೃತಿಶ್ಚ ಮೇ ವಿಶ್ವಂ ಚ || ೫ || ಮೇ ಮಹಶ್ಚ ಮೇ ಸಂವಿಚ್ಛ ಮೇ
ಜ್ಞಾತ್ರಂ ಚ ಮೇ ಸೂಶ್ಚ ಮೇ ಪ್ರಸೂಶ್ಚ ಮೇ ಸೀರಂ ಚ ಮೇ ಲಯಶ್ಚ ಮ
ಮತಂ ಚ ಮೇನಮೃತಂ ಚ ಮೇನಯಕ್ಷ್ಮಂ ಚ ಮೇನಾಮಯಚ್ಛ ಮೇ ಜೇನಾ
ತುಶ್ಚ ಮೇ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಂ ಚ ಮೇನಮಿತ್ರಂ ಚ ಮೇನಭಯಂ ಚ ಮೇ
ಸುಗಂ ಚ ಮೇ ಶಯನಂ ಚ ಮೇ ಸೂಷಾ ಚ ಮೇ ಸುದಿನಂ ಚ ಮೇ || ೬ ||
ಇತಿ ತೃತೀಯೋನುವಾಕಃ ||

ಉರ್ಕ್ಚ ಮೇ ಸೂನೃತಾ ಚ ಮೇ ವಯಶ್ಚ ಮೇ ರಸಶ್ಚ ಮೇ ಘೃತಂ
ಚ ಮೇ ಮಧು ಚ ಮೇ ಸಗ್ಧಿಶ್ಚ ಮೇ ಸಪೀತಿಶ್ಚ ಮೇ ಕೃಷಿಶ್ಚ ಮೇ ವಷ್ಪಿಶ್ಚ
ಮೇ ಜೈತ್ರಂ ಚ ಮೇ ಬೈದ್ಧಿಧ್ಯಂ ಚ ಮೇ ರಯಿಶ್ಚ ಮೇ ರಾಯಶ್ಚ ಮೇ ಪುಷ್ಪಂ
ಚ ಮೇ ಪುಷ್ಪಿಶ್ಚ ಮೇ ವಿಭು ಚ || ೭ || ಮೇ ವ್ರಭು ಚ ಮೇ ಬಹು ಚ ಮೇ
ಭೂಯಶ್ಚ ಮೇ ಪೂರ್ಣಂ ಚ ಮೇ ಪೂರ್ಣತರಂ ಚ ಮೇನಪ್ರೀತಿಶ್ಚ ಮೇ ಕೂಯ
ವಾಶ್ಚ ಮೇನನ್ನಂ ಚ ಮೇ ಕ್ಷುಚ್ಛ ಮೇ ಪ್ರೀಹಯಶ್ಚ ಮೇ ಯವಾಶ್ಚ ಮೇ
ಮಾಷ್ಪಾಶ್ಚ ಮೇ ತಿಲಾಶ್ಚ ಮೇ ಮುದ್ದಾಶ್ಚ ಮೇ ಖಲ್ವಾಶ್ಚ ಮೇ ಗೋಧೂಮಾ
ಶ್ಚ ಮೇ ಮುಸುರಾಶ್ಚ ಮೇ ಪ್ರಿಯಂಗವಶ್ಚ ಮೇನಣವಶ್ಚ ಮೇ ಶ್ಯಾಮಾಕಾಶ್ಚ
ಮೇ ನೀನಾರಾಶ್ಚ ಮೇ || ೮ ||

|| ಇತಿ ಚತುರ್ಥೋನುವಾಕಃ ||

ಆಶ್ಮಾ ಚ ಮೇ ಮೃತ್ತಿಕಾ ಚ ಮೇ ಗಿರಿಯಶ್ಚ ಮೇ ಪರ್ವತಾಶ್ಚ ಮೇ
ಸಿಕತಾಶ್ಚ ಮೇ ವನಸ್ಪತಯಶ್ಚ ಮೇ ಹಿರಣ್ಯಂ ಚ ಮೇನಯಶ್ಚ ಮೇ ಸೀಸಂ
ಚ ಮೇ ತ್ರಪುಶ್ಚ ಮೇ ಶ್ಯಾಮಂ ಚ ಮೇ ಲೋಹಂ ಚ ಮೇನಗ್ನಿಶ್ಚ ಮೇ ಆಪಶ್ಚ
ಮೇ ವೀರುಧಶ್ಚ ಮೇ ಓಷಧಯಶ್ಚ ಮೇ ಕೃಷ್ಣಪಚ್ಯಂ ಚ || ೯ || ಮೇನಕೃಷ್ಣ
ಪಚ್ಯಂ ಚ ಮೇ ಗ್ರಾನ್ಯಾಶ್ಚ ಮೇ ಪಶವ ಆರಣ್ಯಾಶ್ಚ ಯಜ್ಞೇನ ಕಲ್ಪಂತಾಂ
ವಿತ್ತಂ ಚ ಮೇ ವಿತ್ತಿಶ್ಚ ಮೇ ಭೂತಂ ಚ ಮೇ ಭೂತಿಶ್ಚ ಮೇ ವಸು ಚ ಮೇ
ವಸತಿಶ್ಚ ಮೇ ಕರ್ಮ ಚ ಮೇ ಶಕ್ತಿಶ್ಚ ಮೇನರ್ಥಶ್ಚ ಮೇನಮಶ್ಚ ಮೇ ಇತಿಶ್ಚ ಮೇ
ಗತಿಶ್ಚ ಮೇ || ೧೦ || ಇತಿ ಪಂಚಮೋನುವಾಕಃ ||

ಅಗ್ನಿಶ್ಚ ಮೇ ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ ಸೋಮಶ್ಚ ಮೇ ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ ಸವಿತಾ ಚ ಮೇ
ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ ಸರಸ್ವತೀ ಚ ಮೇ ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ ಪೂಷಾ ಚ ಮೇ ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ
ಬೃಹಸ್ಪತಿಶ್ಚ ಮೇ ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ ಮಿತ್ರಶ್ಚ ಮೇ ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ ವರುಣಶ್ಚ ಮೇ

ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ ತ್ವಷ್ಟಾ ಚ || ೧೧ || ಮು ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ ಧಾತಾ ಚ ಮು
ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ಮು ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇಽಪ್ಪಿನೌ ಚ ಮು ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ
ಮರುತಶ್ಚ ಮು ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ ವಿಶ್ವೇ ಚ ಮೇ ದೇವಾ ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ ಸೃಧಿವೀ
ಚ ಮು ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇಽಂತರಿಕ್ಷಂ ಚ ಮು ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ ದೌಶ್ಚ ಮು ಇಂದ್ರಶ್ಚ
ಮೇ ದಿಶಶ್ಚ ಮು ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ ಮೂರ್ಧಾ ಚ ಮು ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ ಪ್ರಜಾವತಿಶ್ಚ
ಮು ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಮೇ || ೧೨ || ಇತಿ ಸಮೋಽನುವಾಕಃ ||

ಅಗ್ನೌಶುಶ್ಚ ಮೇ ರಶ್ಮಿಶ್ಚ ಮೇಽದಾಭ್ಯಶ್ಚ ಮೇಽಧಿಪತಿಶ್ಚ ಮು ಉಪಾಗ್ಂ
ಶುಶ್ಚ ಮೇಽಂತರ್ಯಾಮಿಶ್ಚ ಮು ಐಂದ್ರವಾಯವಶ್ಚ ಮೇ ವೈತ್ರಾವರುಣಶ್ಚ ಮು
ಅಶ್ವಿನಶ್ಚ ಮೇ ಪ್ರತಿವ್ರಸ್ಥಾನಶ್ಚ ಮೇ ಶುಕ್ರಶ್ಚ ಮೇ ಮಂಧೀ ಚ ಮು ಅಗ್ರಯಾ
ಣಶ್ಚ ಮೇ ವೈಶ್ವದೇವಶ್ಚ ಮೇ ಧ್ರುವಶ್ಚ ಮೇ ವೈಶ್ವಾನರಶ್ಚ ಮು ಋತುಗ್ರಹಾಶ್ಚ
|| ೧೩ || ಮೇಽತಿಗ್ರಹಾಶ್ಚ ಮು ಐಂದ್ರಾಗ್ನಿಶ್ಚ ಮೇ ವೈಶ್ವದೇವಶ್ಚ ಮೇ ಮರು
ತ್ವತೀಯಾಶ್ಚ ಮೇ ಮಾಹೇಂದ್ರಶ್ಚ ಮು ಅದಿತ್ಯಶ್ಚ ಮೇ ಸಾವಿತ್ರಶ್ಚ ಮೇ ಸಾರಸ್ವ
ತಶ್ಚ ಮೇ ವೌಷ್ಣಿಶ್ಚ ಮೇ ವಾತ್ಸೀವತಶ್ಚ ಮೇ ಹಾರಿಯೋಜನಶ್ಚ ಮೇ || ೧೪ ||
ಇತಿ ಸಪ್ತಮೋಽನುವಾಕಃ ||

ಇಧ್ಮಶ್ಚ ಮೇ ಬರ್ಹಿಶ್ಚ ಮೇ ವೇದಿಶ್ಚ ಮೇ ಧಿಷ್ಟಿಯಾಶ್ಚ ಮೇ ಸ್ಪುಚಶ್ಚ
ಮೇ ಚಮಸಾಶ್ಚ ಮೇ ಗ್ರಾವಾಣಶ್ಚ ಮೇ ಸ್ಪರವಶ್ಚ ಮು ಉಪರವಾಶ್ಚ ಮೇಽಧಿಷ
ವಣೇ ಚ ಮೇ ದ್ರೋಣಕಲಶಶ್ಚ ಮೇ ವಾಯವ್ಯಾನಿ ಚ ಮೇ ಪೂತಭೃಚ್ಚ ಮು
ಅಧವನೀಯಶ್ಚ ಮು ಅಗ್ನೀಧ್ರಂ ಚ ಮೇ ಹವಿರ್ಧಾನಂ ಚ ಮೇ ಗೃಹಾಶ್ಚ ಮೇ
ಸದಶ್ಚ ಮೇ ಪುರೋಡಾಶಾಶ್ಚ ಮೇ ಪಚತಾಶ್ಚ ಮೇಽವಭೃಥಶ್ಚ ಮೇ ಸ್ವಗಾಕಾರಶ್ಚ
ಮೇ || ೧೫ ||

|| ಇತ್ಯಷ್ಟಮೋಽನುವಾಕಃ ||

ಅಗ್ನಿಶ್ಚ ಮೇ ಘರ್ಮಶ್ಚ ಮೇಽರ್ಕಶ್ಚ ಮೇ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಮೇ ವ್ರಾಣಶ್ಚ
ಮೇಽಶ್ವಮೇಧಶ್ಚ ಮೇ ಸೃಧಿವೀ ಚ ಮೇಽದಿತಿಶ್ಚ ಮೇ ದಿತಿಶ್ಚ ಮೇ ದೌಶ್ಚ ಮೇ
ಶಕ್ವರೀರಂಗುಲಯೋ ದಿಶಶ್ಚ ಮೇ ಯಜ್ಞೇನ ಕಲ್ಪಂತಾಮೃತಶ್ಚ ಮೇ ಸಾಮ ಚ
ಮೇ ಸೋಮಶ್ಚ ಮೇ ಯಜುಶ್ಚ ಮೇ ದೀಕ್ಷಾ ಚ ಮೇ ತಪಶ್ಚ ಮು ಋತಶ್ಚ
ಮೇ ವ್ರತಂ ಚ ಮೇಽಹೋರಾತ್ರಯೋರ್ವೃಷ್ಟಾ ಬೃಹದ್ರಧಂತರೇ ಚ ಮೇ
ಯಜ್ಞೇನ ಕಲ್ಪೇತಾಂ || ೧೬ ||

ಇತಿ ನವಮೋಽನುವಾಕಃ

ಗರ್ಭಾವಶ್ಚ ಮೇ ವತ್ಸಾಶ್ಚ ಮೇ ತ್ರ್ಯವೀಶ್ಚ ಮೇ ತ್ರ್ಯವೀ ಚ ಮೇ ದಿತ್ಯ
ವಾಟ್ಸಿ ಮೇ ದಿತ್ಯಾಹೀ ಚ ಮೇ ಪಂಚಾವಿಶ್ಚ ಮೇ ಪಂಚಾವೀ ಚ ಮೇ ತ್ರಿವತ್ಸಶ್ಚ

ಮೇ ತ್ರಿವತ್ಸಾ ಚ ಮೇ ತುರ್ಯವಾಟ್ಸ ಮೇ ತುರ್ಯಾಹೀ ಚ ಮೇ ಪಷ್ಕವಾಟ್ಸ ಮೇ
ಪಷ್ಕಾಹೀ ಚ ಮ ಉಕ್ಷಾ ಚ ಮೇ ವಶಾ ಚ ಮ ಋಷಭಶ್ಚ ||೧೭|| ಮೇ ವೇಹಚ್ಚ
ಮೇನಡ್ವಾಂ ಚ ಮೇ ಧೇನುಶ್ಚ ಮ ಆಯುರ್ಯಜ್ಞೇನ ಕಲ್ಪತಾಂ ಪ್ರಾಣೋ
ಯಜ್ಞೇನ ಕಲ್ಪತಾಮವಾನೋ ಯಜ್ಞೇನ ಕಲ್ಪತಾಂ ವ್ಯಾನೋ ಯಜ್ಞೇನ
ಕಲ್ಪತಾಂ ಚಕ್ಷುರ್ಯಜ್ಞೇನ ಕಲ್ಪತಾಗ್ಂ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಯಜ್ಞೇನ ಕಲ್ಪತಾಂ
ಮನೋ ಯಜ್ಞೇನ ಕಲ್ಪತಾಂ ವಾಗ್ಯಜ್ಞೇನ ಕಲ್ಪತಾಮಾತ್ಮಾ ಯಜ್ಞೇನ
ಕಲ್ಪತಾಂ ಯಜ್ಞೋ ಯಜ್ಞೇನ ಕಲ್ಪತಾಂ || ೧೮ ||

|| ಇತಿ ದಶಮೋಽನುವಾಕಃ ||

ಏಕಾ ಚ ಮೇ ತಿಸ್ರಶ್ಚ ಮೇ ಪಂಚ ಚ ಮೇ ಸಪ್ತ ಚ ಮೇ ನವ ಚ
ಮ ಏಕಾದಶ ಚ ಮೇ ತ್ರಯೋದಶ ಚ ಮೇ ವಂಚದಶ ಚ ಮೇ ಸಪ್ತದಶ
ಚ ಮೇ ನವದಶ ಚ ಮ ಏಕವಿಗ್ಂಶತಿಶ್ಚ ಮೇ ತ್ರಯೋವಿಗ್ಂಶತಿಶ್ಚ ಮೇ
ಪಂಚವಿಗ್ಂಶತಿಶ್ಚ ಮೇ ಸಪ್ತವಿಗ್ಂಶತಿಶ್ಚ ಮೇ ನವವಿಗ್ಂಶತಿಶ್ಚ ಮ ಏಕ
ತ್ರಿಗ್ಂಶಚ್ಚ ಮೇ ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಗ್ಂಶಚ್ಚ || ೧೯ || ಮೇ ಚತಸ್ರಶ್ಚ ಮೇಷ್ವಾ
ಚ ಮೇ ದ್ವಾದಶ ಚ ಮೇ ಷೋಡಶ ಚ ಮೇ ವಿಗ್ಂಶತಿಶ್ಚ ಮೇ ಚತು
ರ್ವಿಗ್ಂಶತಿಶ್ಚ ಮೇಽಷ್ಟಾವಿಗ್ಂಶತಿಶ್ಚ ಮೇ ದ್ವಾತ್ರಿಗ್ಂಶಚ್ಚ ಮೇ ಷಟ್ತ್ರಿಗ್ಂ
ಶಚ್ಚ ಮೇ ಚತ್ವಾರಿಗ್ಂಶಚ್ಚ ಮೇ ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಗ್ಂಶಚ್ಚ ಮೇಽಷ್ಟಾಚ
ತ್ವಾರಿಗ್ಂಶಚ್ಚ ಮೇ ವಾಜಶ್ಚ ಪ್ರಶವಶ್ಚಾಪಿಜಶ್ಚ ಕೃತುಶ್ಚ ಸುವಶ್ಚ ಮೂರ್ಧಾ
ಚ ವೃಶ್ಚಿಯಶ್ಚಾಂತ್ಯಾಯನಶ್ಚಾಂತಶ್ಚ ಭೌವನಶ್ಚ ಭುವನಶ್ಚಾಧಿಪತಿಶ್ಚ || ೨೦ ||
ಇತ್ಯೇಕಾದಶೋಽನುವಾಕಃ ||

ಇಡಾ ದೇವಹೂರ್ಮನುರ್ಮಜ್ಜ ನೀರ್ಬುಹಸ್ಪತಿರುಕ್ಧಾಮದಾನಿ ಶಗ್ಂಸಿ ಪದ್ವಿ
ಶ್ವೇ ದೇವಾಸ್ತುಕ್ತವಾಚಃ ಸೃಧಿವಿ ಮಾತಾರ್ಮಾ ಮಾ ಹಿಗ್ಂಸೀರ್ಮಧು ಮನಿಷ್ಯೇ
ಮಧು ಜನಿಷ್ಯೇ ಮಧು ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಧು ವದಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಧುಮತೀಂ ದೇವೇ
ಭೋ ವಾಚಮುದ್ಧಾಸಗ್ಂ ಶುಶ್ರೂಸೇಕ್ಯಾಂ ಮನುಷ್ಯೇಭ್ಯಸ್ತಂ ಮಾ ದೇವಾ
ಅವಂತು ಶೋಭಾಯೈ ಪಿತರೋಽನುಮದಂತು || ೨೧ || ಶಾಂತಿಶಾಂತಿಶಾಂತಿಃ ||

ಇತಿ ಚಮುಕಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ

ಪುರುಷಸೂಕ್ತ-ಮಹಾಭಿಷೇಕ ಪ್ರಾರಂಭ

ಓಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ ಪುರುಷಃ | ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಸ್ಸಹಸ್ರವಾತ್ | ಸ ಭೂಮಿಂ
 ವಿಶ್ವತೋ ವೃತ್ತಾ | ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ವಶಾಂಗುಲಂ | ಪುರುಷ ಏವೇದಗ್ಂ ಸರ್ವಂ
 ಯದ್ಭೂತಂ ಯಜ್ಞ ಭವ್ಯಂ | ಉತಾಮೃತತ್ವಸ್ತೇಶಾನಃ | ಯದನ್ನೇನಾತಿ
 ರೋಹತಿ | ಏತಾನಾನಸ್ಯ ಮಹಿಮಾ | ಅತೋ ಜ್ಞಾಯಾಗ್ಂಶ್ಚ ಪುರುಷಃ
 || ೧ || ವಾದೋಽಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಭೂತಾನಿ | ತ್ರಿಪಾದಸ್ಯಾಮೃತಂ ದಿವಿ | ತ್ರಿಪಾ
 ದೂರ್ಧ್ವ ಉದೈತ್ಪುರುಷಃ | ಪಾದೋಽಸ್ಯೇಹಾಭವಾತ್ಪುನಃ | ತತೋ ವಿಷ್ಣು
 ಜ್ಞ್ಯಕ್ರಾಮತ್ | ಸಾರಣಾನರನೇ ಅಭಿ | ತನ್ಮಾದ್ವಿರಾಡಜಾಯತ | ವಿರಾಜೋ
 ಅಧಿಪುರುಷಃ | ಸಜಾತೋ ಅತ್ಯರಿಚ್ಯತ | ಸಪ್ತಾದ್ವಿಮಿಮಧೋ ಪುರುಃ || ೨ ||
 ಯತ್ಪುರುಷೇಣ ಹವಿಸಾ | ದೇವಾ ಯಜ್ಞ ಮತಸ್ತತ | ವಸಂತೋ ಅಸ್ಯಾ
 ಸೀದಾಜ್ಯಂ | ಗ್ರೀಷ್ಮ ಇಧ್ಮಶ್ಚರದ್ಧವಿಃ | ಸಪ್ತಾಸ್ಯಾಸನ್ ಪರಿಧಯಃ | ತ್ರಿಸ್ಸ
 ಪ್ತ ಸಮಿಧಃ ಕೃತಾಃ | ದೇವಾ ಯದ್ಯಜ್ಞಂ ತನ್ವಾನಾಃ | ಅಬಧ್ನನ್ ಪುರುಷಂ
 ಪಶುಂ | ತಂ ಯಜ್ಞಂ ಬರ್ಹಿಷಿ ಪ್ರಾಕ್ಷನ್ | ಪುರುಷಂ ಜಾತಮಗ್ರತಃ | ೩ ||
 ತೇನ ದೇವಾ ಆಯುಜಂತ | ಸಾಧ್ಯಾ ಋಷಯಶ್ಚ ಯೇ | ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವ
 ಹುತಃ | ಸಂಭೃತಂ ವೃಷದಾಜ್ಯಂ | ಪಶೂಗ್ಂಸ್ತಾಗ್ಂಶ್ಚಕ್ರೇ ವಾಯವ್ಯಾನ್
 ಆರಣ್ಯಾನ್ ಗ್ರಾಮ್ಯಾಶ್ಚ ಯೇ | ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವಹುತಃ | ಋಚಸ್ಸಾ
 ಮಾನಿಜಜ್ಞಿರೇ | ಭಂದಗ್ಂಸಿ ಜಜ್ಞಿರೇ ತಸ್ಮಾತ್ | ಯಜುಸ್ತಸ್ಮಾದಜಾ
 ಯತ || ೪ || ತಸ್ಮಾದಶ್ವಾ ಅಜಾಯಂತ | ಯೇ ಕೇ ಜೋಭಯಾದತಃ |
 ಗಾವೋ ಹ ಜಜ್ಞಿರೇ ತಸ್ಮಾತ್ | ತಸ್ಮಾಜ್ಞಾತಾ ಅಜಾವಯಃ | ಯತ್ಪು
 ರುಷಂ ವೃದಧುಃ | ಕತಿಧಾ ವ್ಯಕಲ್ಪಯನ್ | ಮುಖಂ ಕಿಮಸ್ಯ ಕೌ
 ಬಾಹೂ | ಕಾವೂರೂ ಪಾದಾವುಚ್ಯೇತೇ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಸ್ಯ ಮುಖ
 ಮಾಸೀತ್ | ಬಾಹೂ ರಾಜನ್ಯಃ ಕೃತಃ || ೫ || ಊರೂ ತದಸ್ಯಯದ್ವೈ
 ಶ್ಯಃ | ಪದ್ಭ್ಯಾಗ್ಂ ಶೂದ್ರೋ ಅಜಾಯತ | ಚಂದ್ರಾಮಾನಸೋ
 ಜಾತಃ | ಚಕ್ಷೋಸ್ಸೂರೋ ಅಜಾಯತ | ಮುಖಾದಿಂದ್ರಶ್ಚಾಗ್ನಿಶ್ಚ |
 ಪ್ರಾಣಾದ್ವಾಯುರಜಾಯತ | ನಾಭ್ಯಾ ಅಸೀದಂತರಿಕ್ಷಂ | ಶೀರ್ಷ್ಣೋ ದ್ಯೌಸ್ಸ
 ಮವರ್ತತ | ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಭೂಮಿದಿಶಶ್ಚೋತ್ರಾತ್ | ತಥಾ ಲೋಕಾಗ್ಂ
 ಅಕಲ್ಪಯನ್ || ೬ || ವೇದಾಹಮೇತಂ ಪುರುಷಂ ಮಹಾಂತಂ | ಅದಿತ್ಯ
 ವರ್ಣಂ ತಮಸಸ್ತು ಪಾರೆ | ಸರ್ವಾಣಿ ರೂವಾಣಿ ವಿಚಿತ್ಯ ಧೀರಃ | ನಾಮಾನಿ
 ಕೃತ್ವಾಽಭಿವದನ್ ಯದಾಸ್ತೇ | ಧಾತಾ ಪುರಸ್ತಾದ್ಯಮುದಾಜಹಾರ | ಶಕ್ರಃ
 ಪ್ರವಿದ್ವಾನ್ ಪ್ರದಿಶಶ್ಚತಸ್ತಃ | ತಮೇವಂ ವಿದ್ವಾನಮೃತ ಇಹ ಭವತಿ | ನಾನ್ಯಃ
 ಸಂಧಾ ಅಯನಾಯ ವಿವೃತೇ | ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞ ಮಯುಜಂತ ದೇವಾಃ |

ತಾನಿ ಧರ್ಮಾಣಿ ಪ್ರಧಮಾನ್ಯಾಸನ್ | ತೇಹ ನಾಕಂ ಮಹಿಮಾನಸ್ಸಚಂತೇ
ಯತ್ರ ಪೂರ್ವೋ ಸಾಧ್ಯಾಸ್ತಂತಿ ದೇವಾಃ || ೭ || ಅಧ್ಯುಸ್ತಂಭೂತಃ ಪೃಥಿವ್ಯೈ
ರನಾಚ್ಛ | ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಸ್ಸಮವರ್ತತಾಧಿ | ತಸ್ಯ ತ್ವಷ್ಟಾ ವಿದಧದ್ರೂಪ
ಮೇತಿ | ತತ್ಪುರುಷಸ್ಯ ವಿಶ್ವಮಾಜಾನಮಗ್ರೇ | ವೇದಾಹಮೇತಂ ಪುರುಷಂ
ಮಹಾಂತಂ | ಅದಿತ್ಯವರ್ಣಂ ತಮಸಃ ಪರಸ್ತಾತ್ | ತಮೇವಂ ವಿದ್ವಾ
ನಮೃತ ಇಹ ಭವತಿ | ನಾನ್ಯಃ ಪಂಥಾ ವಿದ್ಯತೇಽಯನಾಯ | ಪ್ರಜಾ
ವತಿಶ್ಚರತಿ ಗರ್ಭೇ ಅಂತಃ | ಅಜಾಯಮಾನೋ ಬಹುಧಾ ವಿಜಾಯತೇ
|| ೮ || ತಸ್ಯ ಧೀರಾಃ ಪರಿಜಾನಂತಿ ಯೋನಿಂ | ಮರಿಚೇನಾಂ ಪದಮಿ
ಚ್ಛಂತಿ ವೇಧಸಃ | ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಆತಪತಿ | ಯೋ ದೇವಾನಾಂ ಪುರೋ
ಹಿತಃ | ಪೂರ್ವೋ ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯೋ ಜಾತಃ | ನಮೋ ರುಚಾಯ
ಬ್ರಾಹ್ಮಯೇ | ರುಚಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ಜನಯಂತಃ | ದೇವಾ ಅಗ್ರೇ ತದಬ್ರು
ವನ್ | ಯಸ್ತೈಷ್ಯದಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಿದ್ಯಾತ್ | ತಸ್ಯ ದೇವಾ ಅಸನ್ತ್
ಶೇ || ೯ || ಹ್ರೀಶ್ಚ ತೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ಚ ಪತ್ನೌ | ಅಹೋರಾತ್ರೇ ವಾಕ್ಯೇ
ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ರೂಪಂ | ಅಶ್ವಿನೌ ವ್ಯಾತ್ತಂ | ಇಷ್ಟಂ ಮನಿಷಾಣ | ಅಮುಂ
ಮನಿಷಾಣ | ಸರ್ವಂ ಮನಿಷಾಣ || ೧೦ ||

|| ಇತಿ ಪುರುಷಸೂಕ್ತ ಸಮಾಪ್ತವು ||

ಯಜುರ್ವೇದೀಯ-ಶಾಂತ್ಯಧ್ಯಾಯ

ಹರಂ ಹಿಂ || ಋಚಂವಾ ಚಮ್ಪು ಪದ್ಯೇ ಮನೋಯಜುಃ ಸ್ಪೃಪದ್ಯೇ
ಸಾಮಸ್ಪಾಣಮ್ಪು ಪದ್ಯೇ ಚಕ್ಷುಃಶ್ರೋತ್ರಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ || ವಾಾಗೋಜಃ
ಸಹಾಜೋಮಯಿ ಸ್ಪಾಣಾವಾನ್ || ೧ || ಯನ್ಮೈ ಛಿದ್ರ ಇಜ್ಜಹು ಸೋತ್ಫಿ
ದಯ ಸ್ಯಮನ ಸೋವಾ ತಿತ್ರಣಮ್ಪು ಹಸ್ತತಿಮ್ಮೇತದಧಾತು || ಶನ್ನೋ
ಭವತು ಭುವನ ಸ್ಯಯಸ್ಪತಿಃ || ೨ || ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವಃ | ತತ್ತ್ವ ನಿತುರ್ವರೇ
ಣ್ಯಮ್ಭಿಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ || ಧಿಯೋಯೋನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ || ೩ ||
ಕಯಾನ ಶ್ಚಿತ್ರಃ ಆಭುವದೂತಿ ಸದಾವೃದಃ ಸಖಾ | ಕಯಾಶ ಚಿಷ್ಠಯಾ
ವ್ಯೃತಾ || ೪ || ಕಸ್ತಾ | ಸತ್ಯೋಮದಾನಾಮೃಗಂ ಹಿಮೋ ಮತ್ಸದನ್ದಸಃ ||
ದೃಢಾಚಿ ದಾರು ಜೇವ್ಯಸು || ೫ || ಅಭೀಷುಣಃ ಸಖೀನಾಮ ವಿತಾಜರಿತ್
ಋಣಾಮ್ || ಶತಮ್ಬ ವಾಸ್ಯೂತಿಭಿಃ || ೬ || ಕಯಾತ್ವನ್ನಃ ಊತ್ಯಾಭಿಷ್ಟ
ಮನ್ಧಸೆವ್ಯಷನ್ || ಕಯಾಸ್ತೋತೃಬ್ಧ್ಯಃ ಅಭರ || ೭ || ಇನ್ದೋ ವಿಶ್ವಸ್ಯ
ರಾಜತಿ || ಶನ್ನೋಃ ಅಸ್ತದ್ವಿ ಪದೇಶಇಜ್ಜಚುಷ್ಪದೇ || ೮ || ಶನ್ನೋಮಿತ್ರಃ
ಶಂವರುಣಃ ಶನ್ನೋ ಭವತ್ಸರ್ಯಮಾ || ಶನ್ನಃ ಇನ್ದೋ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಯತಿಃ

ಶನ್ನೋ ವಿಷ್ಣುರುರುಕ್ಕುಮಃ || ೯ || ಶನ್ನೋವ್ವಾತಃ ಪರ್ವತಾಗ್ಂ ಶನ್ನಸ್ತ
ಪತು ಸೂರ್ಯಃ || ಶನ್ನಃ ಕನಿಕ್ರದ್ವೇವಃ ಪರ್ಜ್ವನೋ ಅಭಿವರ್ಷತು || ೧೦ ||
ಅಹಾನಿಶಮ್ಭವಸ್ತುನಃ ಶಗ್ಂ ರಾತ್ರೀಃ ಪ್ರುತಿ ಧೀಯುತಾಮ್ || ಶನ್ನಃ
ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಭವತಾ ಮವೋಭಿಃ ಶನ್ನಃ ಇಂದ್ರಾ ವರುಣಾ ರಾತಹವ್ಯಾ ||
ಕನ್ನಃ ಇಂದ್ರಾ ಪೂಷಣಿವಾಜ ಸಾತೌಶ ಮಿನ್ದ್ರಾ ಸೋಮಾ ಸುವಿತಾ ಯಶಂ
ಯೋಃ || ೧೧ || ಶನ್ನೋದೇವೀ ರಭಿಷ್ವಯಃ ಅವೋಭವ ಸ್ತುಪೀತಯೇ || ಶಂಯೋ
ರಭಿಸ್ರವಸ್ತುನಃ || ೧೨ || ಸೋನಾಪೃಥಿವಿ | ನೋಭವಾನ್ಯಕ್ಷರಾನಿವೇಶನೇ ||
ಯಚ್ಛಾನಃ ಶರ್ಮಸಪ್ರಥಾಃ || ೧೩ || ಅವೋಹಿ | ಇತ್ಯಾ ಮಯೋಭವಸ್ತಾನಃ
ಉರ್ಜೇದಧಾತನಿ ಮಹೇರಣಾ ಯಚ್ಛನೇ || ೧೪ || ಯೋವಃ ಶಿವತಮೋ ರಸ
ಸ್ತಸ್ಯಭಾ ಜಯತೇಹನಃ | ಉಶತೀರವ ಮಾತರಃ || ೧೫ || ತಸ್ಮಾಂ ಅರಭ್ಯಮಾ
ಮವೋಯಸ್ಯಕ್ಷಯಾಯ ಚಿನ್ಮಥ | ಅವೋಜನಯಧಾಚನಃ || ೧೬ || ಧ್ಯಾಃ
ಶಾನ್ತಿರಸ್ತರಿಕ್ಷಗ್ಂ ಶಾನ್ತಿಃ ಪೃಥವೀ ಶಾನ್ತಿಃ ರಾಪಃ ಶಾನ್ತಿ ರೋಷದಯಃ
ಶಾನ್ತಿಃ || ವನಸ್ಪತಯಃ ಶಾಂತಿರ್ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ಶಾನ್ತಿಃ ಬ್ರಹ್ಮ ಶಾನ್ತಿಃ ಸರ್ವಗ್ಂ
ಶಾನ್ತಿಃ ಶಾನ್ತಿದೇವ ಶಾನ್ತಿಃ ಸಾಮಾಶಾನ್ತಿರೇಧಿ || ೧೭ || ದೃತೇವ್ಯಗ್ಂ ಹಮಾಮಿ
ತ್ರಸ್ಯ ಮಾಚುಕ್ಷುಷಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಸಮೀಕ್ಷಂತಾಮ್ ಮಿತ್ರಸ್ಯಾಹಂ
ಕ್ಷುಷಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಸಮೀಕ್ಷೇ || ಮಿತ್ರಸ್ಯ ಚಕ್ಷುಷಾ ಸಮೀಕ್ಷಾ
ಮಹೇ || ೧೮ || ದೃತೇವ್ಯಗ್ಂ ಹಮಾ | ಜ್ಯೋಕ್ತ ಸಂದ್ರ ಶಿರ್ಜಿವ್ಯಾಶಿಃ ಇಜ್ಜೋಕ್ತೇ
ಶಿರ್ಜಿವ್ಯಾಸಮ್ || ೧೯ || ನಮಸ್ತೇ ಹರಸೇಶೋಚಿನೇ ನಮಸ್ತೇ ಅಸ್ವಸ್ವರ್ಚಿಣೇ
ಅನ್ನಾಶಿಸ್ತೇ ಅಸ್ಮಾ ಮೃತ್ ಪಂತು ಹೇತಯಃ ವಾವಕೋ ಅನ್ಮಮೃತ್ಯುಗ್ಂ
ಶಿವೋಭವ || ೨೦ || ನಮಸ್ತೇ ಅಸ್ತು ವಿದ್ಯತೇ ನಮಸ್ತೇ ಸ್ತನಯಿತ್ವವೇ || ನಮಸ್ತೇ
ಭಗವನ್ನಸ್ತ ಯತಃಸ್ತಃ ಸಮೀಹಸೇ || ೨೧ || ಯತೋಯತಃ ಸಮೀಹಸೇ ತತೋ
ನೋಭಯಬ್ಧಿರು || ಶನ್ನಃ ಕುರುಪ್ರಜಾ ಪ್ರಜಾಭ್ಯೋಭಯನ್ನಃ ಪಶುಭ್ಯಃ || ೨೨ ||
ಸುಮಿತ್ರಿಯಾಸನ ಅಪಜಷಧಯಃ ಸಂತು ದುರ್ಮಿತ್ರಿಯಾಸ್ತಸಸ್ಮೈ
ಸಂತುಯೋನ್ಮಾನ್ವಸ್ವಿಯಜ್ಜವಯ ದ್ವಿಷ್ಠಃ || ೨೩ || ತಚ್ಚಕ್ಷುರ್ದೇವ ಹಿತಮ್ನು
ರಸ್ತಾಚ್ಛುಕ್ತ ಮುಚ್ಚರತ್ || ಪಶ್ಯೇಮಶರದಃ ಶತ ಇಗ್ನೇ ವೇಮ ಶರದಃ ಶತಗ್ಂ
ಶೃಣುಯಾಮ ಶರದಃ ಶತಂಪ್ಸುಬ್ಧವಾಮಶರದಃ ಶತಮುದಿನಾಃ ಸ್ಯಾಮು
ಶರದಃ ಶತಮುಧ್ಯಶರದಃ ಶತಾತ್ || ೨೪ ||

|| ಇತಿ ರುದ್ರೇ ಶಾನ್ತೈಃ ಸಮಾಪ್ತಿ ||

ಶ್ರೀ ರುದ್ರ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪಾರ್ಥನಾ ಮಂತ್ರಾಧ್ಯಾಯ

ಹರಃ ಓಂ ಸ್ವಸ್ತಿನಃ ಇಂದ್ರೋವೃಶ್ಯವಾಃ ಸ್ವಸ್ತಿನಃ ಪೂಷಾ ವಿಶ್ವ
ವೇದಾಃ || ಸ್ವಸ್ತಿನಸ್ತಾಶ್ವೋಃ ಅರಿಷ್ಠನೇಮಿಃ ಸ್ವಸ್ತಿನೋಬೃಹಸ್ಪತಿ ರ್ದ

ಧಾತು ||೧|| ಓಂ ನಯಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ವ್ಯಯಃ ಓಷಧೀಷುಪಯೋ ದಿವ್ಯನ್ತರಿಕ್ಷೇ
ಪಯೋಧಾಃ | ಪಯಸ್ಪತಿಃ ಪೃಥಿವಸಂತಮಹ್ಯಮ್ ||೨|| ಓಂ ವಿಸ್ವೋ
ರರಾಟಮಸಿ ವಿಷ್ಣೋಃ ಶ್ವಪ್ರೇಸ್ತೋ ವಿಸ್ವೋಽಸ್ಯೋರ ಸಿವಿ
ಷ್ಣೋದ್ಧೃಪೋಸಿ || ವೈಷ್ಣವ ಮಸಿ ವಿಸ್ವವೇತ್ಸಾ || ವೈಷ್ಣವಮಸಿ ವಿಸ್ವ
ವೇತ್ಸಾ || ೩ || ಓಂ ಅಗ್ನಿದ್ಧೇವತಾ ವ್ಯಾತೋದೇವತಾ ಸೂರ್ಯೋ
ದೇವತಾ ಚಂದ್ರಮಾ ದೇವತಾಪ್ತಸವೋ ದೇವತಾ ರುದ್ರಾ ದೇವತಾ ದಿತ್ಯಾ
ದೇವತಾ ಮರತೋ ದೇವತಾ ವಿಶ್ವಶ್ವೇ ದೇವಾ ದೇವತಾ ಬ್ರಹ್ಮಪತಿರ್ಧೇವತೇ
ನ್ದೋ ದೇವತಾ ವ್ಯರುಣೋ ದೇವತಾ ||೪|| ಓಂ ಸದ್ಯೋಚಾತಂ ಪ್ರಪದ್ಯಾಮಿ
ಸದ್ಯೋಜಾತಾಯ ವೈ ನಮೋ ನಮಃ ಭವೇ ಭವೇನಾತಿ ಭವೇ ಭವಸ್ವಮಾಂ
ಭವೋದ್ಭವಾಯ ನಮಃ || ೫ || ವಾಮ ದೇವಾಯ ನಮೋ ಜೇಷ್ಠಾಯ
ನಮೋ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಯ ನಮೋ ರುದ್ರಾಯ ನಮಃ ಕಾಲಾಯ ನಮಃ ಕಲವಿಕ
ರಣಾಯ ನಮಃ ಬಲ ವಿಕರಣಾಯ ನಮೋ ಬಲಾಯ ನಮೋ ಬಲಪ್ರಮಥ
ನಾಯ ನಮಃ ಸರ್ವ ಭೂತದ ಮನಾಯ ನಮೋ ಮನೋನ್ಮನಾಯ ನಮಃ
|| ೬ || ಅಘೋರೇಭ್ಯೋ ಧಘೋರೇಭ್ಯೋ ಘೋರ ಘೋರತರೇಭ್ಯಃ ||
ಸರ್ವೇಭ್ಯಃ ಸರ್ವಶರ್ವೇಭ್ಯೋ ನಮಸ್ತೇ ಅಸುರುದ್ರ ರೂಪಭ್ಯಃ || ೭ || ತತ್ಪು
ರುಷಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ ಮಹಾದೇವಾಯ ಧೀಮಹಿ || ತನ್ನೋರುದ್ರಃ ಪಚೋದ
ಯಾತ್ || ೮ || ಈಶಾನಃ ಸರ್ವ ವಿದ್ಯಾನಾ ಮಿಶ್ವರಃ ಸರ್ವ ಭೂತಾನಾಮ್ ||
ಬ್ರಹ್ಮಾಧಿಪತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಧಿಪತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಿವೋಮೇ ಅಸ್ತು ಸದಾಶಿ
ವೋಮ್ || ೯ || ಓಂ ಶಿವೋನಾಮಾಸಿಸ್ಪಥಿತಿಸ್ತೇಪಿತಾ ನಮಸ್ತೇ ಅಸ್ತು ಮಾ
ಮಾಹಿಗ್ಂ ಸೀಃ || ನಿವರ್ತಯಾಮಾಸ್ಮಾ ಯುಷ್ಮನ್ನಾಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಜನನಾಯ
ರಾಯಸ್ವೋಷಾಯ ಸುವ್ರಜಾಸ್ತ್ವಾಯ ಸುವೀರ್ಯಾಯ || ೧೦ || ಓಂ
ವಿಶ್ವಾನಿದೇವ ಸವಿತ ದ್ವರಿತಾನಿ ವರಾಸುವ || ಯದ್ಬದ್ಧಂ ತನ್ನಃ ಆ
ಸುವ || ೧೧ || ಓಂ ದ್ಯೌಃ ಶಾನ್ತಿರನ್ತರಿಕ್ಷಗ್ಂ ಶಾನ್ತಿಃ ಪೃಥಿವೀ ಶಾನ್ತಿರಾಪಃ
ಶಾನ್ತಿರೋಷಧಯಃ ಶಾನ್ತಿಃ || ವ್ವನಸ್ತುತಯಃ ಶಾನ್ತಿರ್ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ಶಾನ್ತಿ
ಬ್ಬ್ರಹ್ಮಶಾನ್ತಿಃ ಸರ್ವಗ್ಂ ಶಾನ್ತಿಃ ಶಾನ್ತಿರೇವಶಾನ್ತಿಃ ಸಾಮಾಶಾನ್ತಿ
ರೀಧಿ || ೧೨ || ಓಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಾವುಷ ವ್ವೇದಾನಾಗ್ಂ ರನೋಯತಾಮ
ಸರ್ವೇಷಾಮೇವೈನ ಮತದ್ವೇ ದಾನಾಗ್ಂ ರನೇನಾಭಿಷ್ಣುತಿ || ೧೩ ||

ಓಂ ಶಾನ್ತಿಃ ಶಾನ್ತಿಃ ಸುಶಾನ್ತಿಭವತು ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟ ಶಾನ್ತಿಭವತು ||
ಅನೇನ ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ ಕರ್ಮಣಾ ಕೃತೇನ ಶ್ರೀ ಭವಾನಿ ಶಬ್ದರ ಮಹಾರುದ್ರಃ
ಪ್ರೀಯತಾಂ ನ ಮಮ || ಓಂ ಸದಾಶಿವಾರ್ಪಣಮಸ್ತು || ಇತಿ ಸ್ವಸ್ತಿ
ವಾರ್ಧನಾ ಮಂತ್ರಾಧ್ಯಾಯ ಸಮಾಪ್ತಿಯಾದುದು ||

ವೇದೋಕ್ತ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಮಂತ್ರ.

ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞ ಮಯ ಜಂತ ದೇವಾ ಸ್ತಾನಿ ಧರ್ಮಾಣಿ ಪ್ರಧಮಾ
ನ್ಯಾಸನ | ತೇಹ ನಾಕಂ ವಹಿಮಾನಃ | ಸಚಂತ ಯತ್ರ ಪೂರ್ವೇ ಸಾಧ್ಯಾಃ
ಸಂತಿ ದೇವಾಃ || ೧ || ರಾಜಾಧಿರಾಜಾಯ ಪ್ರಸಹ್ಯ ಸಾಹಿನೇ | ನಮೋ
ವಯಂ ವೈಶ್ರವಣಾಮ ಕರ್ಮಹ | ಸಮೇಕಾಮಾನ್ | ಕಾಮಕಾ ಮಾಯ
ಮಹ್ಯಂ ಕಾಮೇಶ್ವರೋ ವೈಶ್ರವಣೋದಧಾತು || ಕುಬೇರಾಯ ವೈಶ್ರವಣಾಯ
ಮಹಾದೇವಾಯ ನಮಃ || ಹರಃ ಓಂ || ಸ್ತುತಿ | ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ಭೋಜ್ಯಂ |
ಸ್ವಾರಾಜ್ಯಂ | ವೈರಾಜ್ಯಂ ವಾರಮೆಷ್ಯಂ | ರಾಜ್ಯಂ ಮಹಾರಾಜ್ಯಮಾಧಿಪತ್ಯ
ಮಯಂ ಸಮಂತ ಪರ್ಯಾ ಈ ಶಾತ್ಸಾರ್ಯಭಾಮಃ | ಸಾರ್ವಾಯುಷ | ಅಂತಾದಾ
ಪರಾರ್ಥಾತ್ | ಪೃಥ್ವ್ಯೈ ಸಮುದ್ರ ಪರ್ಯಂತಾ | ಯೇಕರಾಡಿತಿ ತದಪ್ಯೇಷಃ
ಶ್ಲೋಕೋಭಿಗಿತೋ ಮರುತಃ ಪರಿಪೇಷ್ವಾರೋ | ಮರುತ್ತನ್ಯಾವ ಸಂಗ್ರಹೇ ||
ಅವಿಕ್ಷಿತಸ್ಯ ಕಾಮ ಪ್ರೇರ್ವಿಶ್ವ ದೇವಾಃ ಸಭಾಸದ ಇತಿ ಮಂತ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ
ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

|| ಜಯ ನಮಃ ಪಾರ್ವತೀ ಪತೇ ಹರ ಹರ ಮಹಾದೇವ ||

ಭೋಜನ ಸಂಕಲ್ಪ.

ಏಕೋ ರುದ್ರೋ ಮಹದ್ಭೂತಃ ಪ್ರತ್ಯಗ್ಭೂತನಿಕಶಃ ಭೂತೇಷು ಭಗವಾನ್
ಶಂಭುಭೂತಾತ್ಮಾ ಸರ್ವ ಭಾವನಃ | ತ್ರಿಮಧಾಮ ಸುಯದ್ಭೋಗ್ಯಂ
ಭೋಕ್ತಾ ಭೋಗಸ್ಯ ಯೋ ಭವೇತ್ || ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತೋಪ ಭೋಗೇನ ನಿರ್ಲಿ
ಪೋ ಸೋನ ಸಂಶಯಃ || ಅಸೇನ ( ) ಯಜಮಾನಕೃತ ಗಣ
ಸಮಾರಾಧನೇನ ಭೂ ರುದ್ರ ಶಾಬ್ದಿತ ನಿರಂಜನ ಜಂಗಮಾಸ್ತ್ವೈಯಂತಾಂ |
ತನ್ಮುಖೇನ ಸಕಲ ಚರಚರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಪಂಚ ಸ್ವಶರೀರಗಸ್ತಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಃ
ಪ್ರಿಯಂತಾಂ || ಜಯ ನಮಃ ಪಾರ್ವತೀ ಪತೇ ಹರ ಹರ ಮಹಾದೇವ ||

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ ಊಟ
ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ವರೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೆಳಗೆ
ಬರೆದ ವಚನಗಳನ್ನು ನುಡಿಯುತ್ತ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು.

೧) ಮೌನದಿಂದಿಂದುಂಟುವದು ಆಚಾರವಲ್ಲಯ್ಯ, ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದ
ಬಳಿಕ ತುತ್ತಿಗೊಮ್ಮೆ ಶಿವಶರಣರೆನ್ನುತ್ತಿರಬೇಕು. ಕರಣವೃತ್ತಿಗಳು ಅಡಗು
ವವು. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ನೆನೆಯುತ್ತುಂಡರೆ.

೨) ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟರು ಮನವಿಲ್ಲದೆ ನೀಡಿ ನೀಡಿ ಕೆಟ್ಟರು ನಿಜವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವ ನೀಡುವ ನಿಜಗುಣವುಳ್ಳವರೇ ಕೂಡಿಕೊಂಬ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

೩) ಕಲ್ಲನಾಗರ ಕಂಡರೆ ಹಾಲನೆರೆ ಎಂಬರು ದಿಟನಾಗರ ಕಂಡರೆ ಕೊಲ್ಲೆಂಬರಯ್ಯ ಉಂಬ ಜಂಗಮ ಬಂದರೆ ನಡೆ ಎಂಬರು. ಉಣ್ಣದೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬೋನವ ಹಿಡಿ ಎಂಬರಯ್ಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

೪) ದಯವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮವದಾವುದಯ್ಯ? ದಯವೇ ಬೇಕು ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲರಲ್ಲಿ ದಯವೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಯ್ಯ, ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನಂತ ಲ್ಲದೊಲ್ಲನಯ್ಯ.

೫) ಕಾಗೆ ಒಂದ ಆಗಳ ಕಂಡರೆ ಕರೆಯದೆ ತನ್ನ ಬಳಗವನು? ಕೋಳಿ ಒಂದು ಕುಟಕ ಕಂಡರೆ ಕರೆಯದೇ ತನ್ನ ಕುಲವನೆಲ್ಲವ? ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ಭಕ್ತಿ ಪಕ್ಷವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಕಾಗೆ ಕೋಳಿಗಿಂತ ಕರಕಷ್ಟ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

೬) ದೇವಲೋಕ ಮೃತ್ಯುಲೋಕವೆಂಬುದು ಬೇರಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರೋ ಸತ್ಯವ ನುಡಿದದೇ ದೇವಲೋಕ. ಮಿಥ್ಯವ ನುಡಿವುದೇ ಮರ್ತಲೋಕ. ಆಚಾರವೇ ಸ್ವರ್ಗ, ಅನಾಚಾರವೇ ನರಕ. ಇದಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಷಷ್ಠ—ರತ್ನ

ಸರ್ವ ದೇವ ಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣ

ಸಂಕಲ್ಪ-ವಿಧಾನ.

ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯದಂತೆ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಎದ್ದು ಇಷ್ಟ ದೇವ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಸ್ನಾನ ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಶುಚಿಭೂತನಾಗಿ ಪೂಜೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸರ್ವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಯೋಗ್ಯ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಆಚಮನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಮನೋ ಬಯಕೆಯು ಈಡೇರಲೆಂದು ಆರಾಧಿಸುವ ದೇವ ಪೂಜಾ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು (ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ) ಮಾಡಿ, ಪುರುಷರಿದ್ದರೆ—

“ಅಸ್ಯಂ ಶುಭ ತಿಥೌ ಮಮ ಅತ್ಮನಃ ವೇದೋಕ್ತವಾರಾಣೋಕ್ತ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ, ಸಮಸ್ತ ಮಂಗಲ ವ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ, ಸಮಸ್ತಾಭ್ಯುದಯಾ

ಧರ್ಮ ಅಮುಕ ದೇವತಾ (ಆರಾಧಿಸುವ ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನು ಅಂದು) ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಯಾಥಾ ಮಿಲಿತೋಪಚಾರದ್ರವ್ಯೈಃ ಧ್ಯಾನ ವಾಹನಾದಿ ಮೋಡಶೋಪಚಾರ ದ್ರವ್ಯೈಃ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ” ಆರಬ್ಧಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ನಿರ್ವಿಘ್ನೇನ ಪರಿಸಮಾಪ್ತೃರ್ಧಂ ಆದೌ ಶ್ರೀ ಮಹಾ ಗಣಪತಿ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ” ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಜಲವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಒಂದು ವೇಳೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವವರು ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದರೆ:—

“ಮಹ ಇಹ ಜನ್ಮನಿ ಅನ್ಯ ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮಾಂತರೇಷು ಚ ಆಖಂಡ ಸೌಭಾಗ್ಯಾದಿ ಮನೋವಾಂಛಿತ ಕಾಮನಾ ಸಿದ್ಧೈರ್ತಂ ಯಥಾ ಮಿಲಿತೋಪಚಾರದ್ರವ್ಯೈಃ ಧ್ಯಾನ ವಾಹನಾದಿ ಮೋಡಶೋಪಚಾರ ದ್ರವ್ಯೈಃ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ” ಆರಬ್ಧಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ನಿರ್ವಿಘ್ನೇನ ಪರಿಸಮಾಪ್ತೃರ್ಧಂ ಆದೌ ಶ್ರೀ ಮಹಾ ಗಣಪತಿ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ” ಎಂದು ಜಲವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀಗಣಪತಿ ಪೂಜಾ ಕ್ರಮ.

ಪೂಜಕನು ತನ್ನ ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೇರಿನಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಜೊತಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟದಲ ಕಮಲವನ್ನು ಬರೆದು ಬಂಗಾರ ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂದ ತಯಾರ ಮಾಡಿಸಿದ ಗಣಪತಿಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಅನಿರ್ವಾಹ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬೆಟ್ಟಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವೀಳೈದೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಡಲು ಗಣಪತಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವದು. ತದನಂತರ ಆ ಬೆಟ್ಟಡಿಕೆಯೇ ಗಣಪತಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಾಂಗೋಲಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲು ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಆವಾಹನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆವಾಹನ ಮಂತ್ರ.

“ವಿನಾಯಕಂ ಮಹಾ ಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವ ವಿಘ್ನ ವಿನಾಶನಂ |

ಲಂಬೋದರಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ಚ ಶಮಾಹ್ವಯಾಮ್ಯು ಹಮ್ ||

ಓಂ ಗಣಾನಾಂತ್ವಾ ಗಣಪತಿಗ್ಂ ಹವಾಮಹೇ ಪ್ರಿಯಾಣಾಂತ್ವಾ ಪ್ರಿಯ ಪತಿಗ್ಂ ಹವಾಮಹೇ ನಿಧಿನಾಂ ತ್ವಾ ನಿಧಿಪತಿಗ್ಂ ಹವಾಮಹೇವ ಸೋಮಮ | ಆಹಮಜಾನಿ ಗರ್ಭಧರ್ಮಾತ್ಪಮಜಾಸಿ ಗರ್ಭದಮ್ || ೧೩ || ಓಂ ಭೂಃ ಗಣಪತಿ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ, ಓಂ ಭುವಃ ಗಣಪತಿ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಓಂ ಸ್ವಃ ಗಣಪತಿಮಾವಾಹಯಾಮಿ” ಎಂದು ಆಹ್ವಾನ ಮಾಡಿ—

“ಸ್ವಾತ್ಮಸಂಸಂಸ್ಥಮಜಂ ಶುದ್ಧಂ ತ್ವಾ ಮಧ್ಯೆ ಗಣನಾಯಕ |

ಅರಣಾವಿವ ಹವ್ಯಾಶ ಮೂರ್ತಿ ಮಾವಾಹಯಾಮ್ಯುಹಂ ||

ಹಿಂ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವರೋಂ | ಸಶಕ್ತಿನಾಂಗಸಾಯುಧ ಸಹ ವಾನ ಸವರಿ
ವಾರ ಮಹಾ ಗಣಾಧೀಶ್ವರಾ ತ್ರಾ ಗಚ್ಛಾ ಗಚ್ಛ | ಆವಾಹಯಾಮಿ ಆವಾಹಿತೋ
ಭವ | ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಿತೋಭವ | ಸನ್ನಿಹಿತೋಭವ | ಸಮುಖೋಭವ
ಅವಕುಂಠಿತೋಭವ | ವರದೋಭವ” ಹೀಗೆಂದು ಷಣ್ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ತೋರಿಸ
ಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ—

“ಏಕ ದಂತಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ ವಕ್ರತುಂಡಾಯಧೀಮಹಿ |

ತನ್ನೋ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||

ಹೀಗೆಂದು ತದನಂರಗಾಂ ಹೃದಯಾ ನಮಃ ಗೀಂ ಶಿರಸೇಸ್ವಹಾ | ಗೂಂ
ಶಿಖಾಯೈವಷಟ್ ಗ್ರಂ ಕವಚಾಯುಹುಂ | ಗೌಂ ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ
ಚೌಷಟ್ | ಗಃ ಅಸ್ತ್ರಾಯಫಟ್” ಹೀಗೆ ಷಡಂಗನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿ
“ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವಃ ರೋಂ” ಎಂದು ದಿಗ್ಬಂಧನವನ್ನು ಮಾಡಿ ದಶದಿಕ್ಪುಗಳಿಗೆ
ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಧ್ಯಾನ ಮಂತ್ರ

“ಸುಮುಖಶ್ಚೈಕದಂತಶ್ಚ ಕಪಿಲೋಗಜಕರ್ಣಃ |

ಲಂಬೀದರಶ್ಚ ವಿಕಟೋ ವಿಘ್ನನಾಶೋ ವಿನಾಯಕಃ || ೧ ||

ಧೂಮ್ರಕೇತುರ್ಗಣಾಸ್ತೈರೋ ಭಾಲಚಂದ್ರದ್ರೋಗಜಾನನಃ |

ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿಯಃ ಪರೇಚ್ಛ್ರಣುಯಾದಪಿ || ೨ ||

ವಿದ್ಯಾರಂಭೇ ವಿವಾಹೇಚ ವ್ರವೇಶೋನಿರ್ಗಮೇ ತಥಾ |

ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಸಂಕಟೇಚೈವ ವಿಘ್ನಸ್ತಸ್ಯ ನ ಜಾಯತೇ || ೩ ||

ಅವಿಘ್ನಂಕುರು ಮೇ ದೇವ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯೇಷು ಸರ್ವದಾ |

ಯಾತ್ರಾ ಮಂಗಲ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಮೇಕದಂತ ನಮೋಽಸ್ತುತೇ || ೪ ||

ಶುಕ್ಲಾಂಬರ ಧರಂ ದೇವಂ ಶಶಿವರ್ಣಂಚ ಚತುರ್ಭುಜಮ್ |

ಪ್ರಸನ್ನ ವದನಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ಸರ್ವ ವಿಘ್ನೋವಶಾಂತಯೇ || ೫ ||

ಹೀಗೆಂದು ಗಣಪತಿಯ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ “ಗಂಗಣ
ಪತಯೇ ನಮಃ” ಎಂದು ಜಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ (ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿ
ದಂತೆ) ಮೋಡಮೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ

ವಕ್ರತುಂಡ ಮಹಾಕಾಯ ಸೂರ್ಯಕೋಟಿ ಸಮಪ್ರಭ |

ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕುರುಮೇ ದೇವ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯೇಷು ಸರ್ವದಾ ||

ಯಸ ಸ್ಮೃತ್ಯಾಚ ನಾಮೋಕ್ತ್ಯಾ ತಪೋದೀಕ್ಷಾ ಕ್ರಿಯಾದಿಷು |

ನ್ಯಾನಂ ಸಂಪೂರ್ಣತಾಂ ಯಾತಿ ಸದ್ಯೋವಂದೇ ಸದಾಶಿವಂ ||

ಇತಿ ಗಜಪತಿ ಪೂಜನೇನ ಶ್ರೀ ನಾಂಬಸದಾ ಶಿವಃ ಪ್ರಿತೋ ಭವತು” ಎಂದು
ಗಣಪತಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು.

|| ಇತಿ ಗಣಪತಿ ಪೂಜಾ ಸಮಾಪ್ತಂ ||

ಸರ್ವದೇವ ಅನಾಹನ ಮಂತ್ರ

ಅ ಗಚ್ಛದೇವ ದೇವ ದೇವೇಶ ತೇಜೋ ರಾಶಿ ಜಗತ್ಪತೇ |
 ಕ್ರಿಯಾಣಾಂ ಮಯಾಪೂಜಾಂ ಗೃಹಾಣ ಸುರ ಸತ್ತಮ ||
 (ಅಮುಕ ದೇವತಾಯೈ ನಮಃ) ಅನಾಹನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ |
 (ಇಷ್ಟ ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನು ಅಂದು) ಹೀಗೆಂದು ಅಹ್ವಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಸನ ಮಂತ್ರ

ನಾನಾರತ್ನ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಕಾರ್ತಸ್ವರ ವಿಭೂಷಿತಂ |
 ಆಸನಂ ದೇವ ದೇವೇಶ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗ್ರಹ್ಯತಾಂ ||
 (ಅಮುಕ ದೇವತಾಯೈ ನಮಃ) ಆಸನಾರ್ಥೇ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ.
 ಇನ್ನು ಅಭಿಷೇಕ ಪೂಜಾ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಪುರಕರಣದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ
 ಅಂದು ಪೂಜಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಸ್ತ್ರೀ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕಾದರೆ
 ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅನ್ನಬೇಕಾಗುವುದು ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ
 ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕುಂಕುಮ ಧಾರಣ ಮಂತ್ರ

ಹರಿದ್ರಾಚೂರ್ಣ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಕುಂಕುಮಂ ಕಾಮದಾಯಕಂ |
 ವಸ್ತ್ರತಲಂಕಾರಂ ಸರ್ವಂ ದೇವಿತ್ವಂ ಪ್ರತಿಗ್ರಹ್ಯತಾಂ ||
 (ಓಂ ಅಮುಕದೇವತಾಯೈ ನಮಃ) ಕುಂಕುಮಂ ಧಾರಯಾಮಿ.

ಹರಿದ್ರಾ (ಅರಿಷಪುಡಿ) ಧಾರಣ ಮಂತ್ರ

ಹರಿದ್ರಾ ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣಾ ಭಾಸರ್ವ ಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಿನೀ |
 ಸರ್ವಾಲಂಕಾರ ಮುಖ್ಯಾಹಿ ದೇವಿತ್ವಂ ಪ್ರತಿಗ್ರಹ್ಯತಾಂ ||
 (ಓಂ ಅಮುಕ ದೇವತಾಯೈ ನಮಃ) ಹರಿದ್ರಾ ಧಾರಯಾಮಿ |

ಕಜ್ಜಲ (ಕಾಡಿಗೆ) ಧಾರಣ ಮಂತ್ರ

ಕಜ್ಜಲಂ ಕಾಮಿಕಂ ರಮ್ಯಂ ಕಾಮಿನೀ ಕಾಮ ಸಂಭವಂ |
 ನೇತ್ರಯೋ ಭೂಷಣಾರ್ಥಾಯ ಕಜ್ಜಲಂ ಪ್ರತಿಗ್ರಹ್ಯತಾಂ ||
 (ಓಂ ಅ ದೇ ಯೈ ನಮಃ) ಕಜ್ಜಲಂ ಧಾರಯಾಮಿ |

ಸಿಂಧೂರ ಧಾರಣ ಮಂತ್ರ.

ಉದೀರಾರುಣ ಸಂ ಕಾಶಂ ಜಪಾಕುಸುಮ ಸನ್ನಿಭಂ |
 ಸೀಮಂತ ಭೂಷಣಾರ್ಥಾಯ ಸಿಂಧೂರಂ ಪ್ರತಿಗ್ರಹ್ಯತಾಂ ||
 (ಓಂ ಅ ದೇ ಯೈ ನಮಃ) ಸಿಂಧೂರಂ ಧಾರಯಾಮಿ.

ಕಂಠಸೂತ್ರ ಧಾರಣ ಮಂತ್ರ.

ಮಾಂಗಲ್ಯ ತಂತುಮುಜಿಭಿರ್ಮುಕ್ತಾ ಫಲ ವಿರಾಜಿತಂ |
 ಕಂಠಸ್ಯ ಭೂಷಣಾರ್ಥಾಯ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||
 (ಹಿಂ, ಅ, ದೇ, ಯೈ ನಮಃ) ಕಂಠಸೂತ್ರಂ ಧಾರಯಾಮಿ.

ಕಂಕಣ ಧಾರಣ ಮಂತ್ರ.

ಕಾಚಸ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಂ ದಿವ್ಯಂ ಕಂಕಣಂಜ ಸುರೇಶ್ವರೀ |
 ಹಸ್ತಾಲಂ ಕರಣಾರ್ಥಾಯ ಕಂಕಣಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||
 (ಹಿಂ ಅ ದೇ ಯೈ ನಮಃ) ಕಂಕಣಧಾರಯಾಮಿ.

ಕರ್ನಕುಂಡಲ (ತಾಳಪತ್ರ) ಧಾರಣ ಮಂತ್ರ.

ನಾನಾಭರಣ ಶೋಭಾಂಶ್ಯ ನಾನಾ ರತ್ನೋಪ ಶೋಭಿತಂ |
 ಅರ್ಸಿತಂಜ ಮಯಾದೇವಿ ಕುಂಡಲಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||
 (ಹಿಂ ಅ ದೇ ಯೈ ನಮಃ) ಕರ್ನಕುಂಡಲಂ ಧಾರಯಾಮಿ.
 ಮುಂದೆ ಮೋಡಶೋಪಹಾರ ಪ್ರಾಚೀಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡ
 ಬೇಕು.

ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾದ ನಾಚನ.

ಷಡ್ಗವ್ಯಗಳಿಂದ ಸಾರಣಿ ಮಾಡಿ ರಂಗವಲ್ಲಿಯಿಂದ ಅಲಂಕಾರ
 ಮಾಡಿದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ:—

“ಮಹಿದ್ರೋಃ ಪೃಥಿವೀಚ ನ ಇ ಮಂ ಮಿಮಕ್ಷತಾಂ | ಸಿಪ್ಪ
 ತಾನೋ ಭರಿಮುಘಃ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ಭಾಗದ
 ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಜಪಿಸಿ, ಆ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ—

“ಓಷಘಯಸ್ಸ ವವಂತೇ ಸೋಮೇನ ಸಹರಾಜ್ಞಾಯಸ್ಮೈ
 ಕೃಣೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತಗ್ಂ ರಾಜನ್ವರಯಾಮಸಿ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಬಾಳೇ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ,

“ಯೇನತೋ ಕಾಯತನಯಾಮ ಧ್ಯಾನಂ ಬೀಜಂ ವಹಧೈಃಪ್ರೀತಂ |

ಅಸ್ಮಭ್ಯಂ ತವ್ವತ್ತನಯಘ್ಯ ಈ ಮಹೇ | ರಾಧೋ ವಿಶ್ವಾಯ ಸೌಭಗಂ’

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಬಾಳೇ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಳ್ಳಿ ಪರಿಮಿತವಾದ
 ಅಕ್ಕಿಯ ಎರಡು ಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ—

“ಅಕಲಶೇಷು ಧಾವತಿ ಶೈನೋ ವರ್ಮವಿಗಾಹತೇ
ಅಭಿ ದ್ರೋಣಾ ಕನಿಕ್ರದತ್”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಅಕ್ಕಿಯ ಗುಡ್ಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಧವಾ
ಮಣ್ಣಿನ ಎರಡು ಕಲಶಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ,—

“ಇ ಮಂ ಮೇ ಗಂಗೆ ಯಮುನೆ ಸರಸ್ವತಿ ಸುತುದ್ರಾಸ್ತೋಮಗ್ಂ
ಸಚತಾ ವರುಷ್ಣಿಯಾ | ಅಸಿಕ್ವಿಯಾ ಮರುದ್ವ್ಯಧಿ ವಿತಸ್ತಯಾರ್ಜುಕಿ
ಯಶ್ಶಣು ಹ್ಯಾಸು ಕ್ಷೋ ಮಯಾ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತೀರ್ಥೋದಕವನ್ನು ತುಂಬಿ,

“ಗಂಧದ್ವಾರಾ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ನಿತ್ಯ ಪುಷ್ಪಾಂ ಕರಿಸಿಣೀಂ |
ಈಶ್ವರೀಗ್ಂ ಸರ್ವ ಭೂತಾನಾಂ ತಾಮಿ ಹೋಪಹ್ವಯೇ ಶ್ರಿಯಂ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಗಂಧವನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಗಂಧ
ವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ, ಪೂಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ—

“ಸಹಿ ರತ್ನಾನಿ ದಾಶುಕ್ವಿಸುವಾತಿ ಸವಿತಾಭಗಃ

ತಂ ಭಾಗಂ ಚಿತ್ರ ಮೀಮಹೆ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ ವಂಚರತ್ನಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ,

“ಪ್ರಪೋಯಜ್ಞೇಷು ದೇವಯಂತೋ ಅರ್ಚಂದ್ಯಾವಾನಗ್ಂ
ಹೋಭಿಃ ಸೃಧಿವಿ ಇಷ್ಟದ್ವೈ ಏಷಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸಮಾನಿ ವಿವ್ರಾವಿಷಿ
ಗ್ವಿಯಂತಿ ವಿನಿನೋನ ಶಾಖಾಃ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಾವಿನ ಚಿಗುರುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಆ ಬಳಿಕ—
ಕಾಂಡಾತ್ಕಾಂಡಾತ್ಪ್ರರೋಹಂತಿ ವರುಷಃ ವರುಷಃ ವರಿ |

ಏವಾನೋ ದೂರ್ವೇ ಪ್ರತನ, ಸಹಸ್ರೇಣ ಶತೇನಚ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು,—

“ಹಿರಣ್ಯರೂಪಸ್ಸ ಹಿರಣ್ಯ ಸಂದೃಗ ವಾನ್ಸ ವಾತ್ಸೇದುಹಿರ
ಣ್ಯ ವರ್ಣಃ | ಹಿರಣ್ಯಯಾತ್ಪರಿಯೋರ್ನೀರ್ನಿಷದ್ಯಾ
ಹಿರಣ್ಯಂ ದಾದತ್ಯಂ ನಮಸ್ತೈ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಒಂದು ನಿಷ್ಕ ಅಂದರೆ ೯೦ ತೊಲಿ, ಅಧವಾ ಅರ್ಧ
ನಿಷ್ಕ ಇಲ್ಲವೆ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ನಾಥ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬಂಗಾರವನ್ನು ಆಕಳ
ಶದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ—

“ಪೂರ್ಣಾದರ್ವಿ ಪರಾಪತ ಸುಪೂರ್ಣಾಪುನುರಾಪಿತ |

ಏನ್ನೇವ ವಿಕ್ರೇಣಾವಹ ಇಷಮೂರ್ಜಗ್ಂ ಶತಕ್ರತೋ ||

ಯಾಃ ಫಲಿನೀರ್ಯಾ ಅಫಲಾ ಅಪುಷ್ಪಯಾಶ್ಚ ವುಷ್ಪಿಣೀಃ |

ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಪ್ರಸೂತಾಸ್ತಾನೋ ಮುಚಿತ್ವಗ್ಂ ಹಸಃ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕಲಶಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿಂಗಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು—

“ಯುಮಸು ವಾಸಾಃ ಪರಿವೀತ ಆಗಾತ್ಸವು ಶ್ರೀಯಾ

ನ್ಭವತಿಜಾಯಮಾನಃ | ತಂ ದೀರಾಸ್ಸಕವಯು

ಉನ್ನಯಂತಿ ಸ್ವಾಧೀ ಯೋ ಮನಸಾ ದೇವಯಂತಃ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕಲಶಗಳ ಮೇಲೆ ಎರಡು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ಧರಿಸಿ
ಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ—

“ತಂ ತುತನ್ವನ್ರಜನೋ ಭಾನುಮನ್ವಿಹಿ |

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮತಃ ಪಥೋರಕ್ಷಧಿಯಾ ಕೃತಾನ್ |

ಅನುಲ್ಪಣಂ ಪಯಸಜೋಗುವಮವೋ ಮನು-

ರ್ಭವ ಜನಯಾ ದೈವ್ಯಂಜನಂ ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಬಿಳಿಯ ನೂಲನ್ನು ಸುತ್ತಿ,—

ತತ್ಪಯಾಮಿ ಶುನಶ್ಚೇವೋವರುಸ್ತಿಟುವಾ |

ಉತ್ತರ ಕಲಶೇ ವರುಣಾ ವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ—

“ತತ್ಪಯಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಂದಮಾನಸ್ತದಾ ಶಾಸ್ತೇ

ಯಜಮಾನೋ ಹವಿರ್ಭಿಃ | ಅಹೇಡ ಮಾನೋ ವರುಣೇಹ

ಬೋಧ್ಯುರುಶಗ್ಂ ಸಮಾನ ಆಯುಃ ಪ್ರದೋಷಿಃ ಓಂ ಭೂಃ

ವರುಣ ಮಾಹಯಾಮಿ | ಓಂ ಭುವಃ ವರುಣ ಮಾಹಮಾಮಿ |

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ವರುಣ ಮಾಹೂಹಯಾಮಿ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ಕಲಶದಲ್ಲಿ ವರುಣನನ್ನು ಆವಾಹನ ಮಾಡಿ

“ಕಲಶಸ್ಯ ಮುಖೇ ರುದ್ರಃ ಕಂಠೇ ವಿಷ್ಣು ಸಮಾಶ್ರಿತಃ |

ಮೂಲೇ ತಪ್ರಸ್ಥಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಧ್ಯೇ ಮಾತೃಗಣಾಸ್ತೃತಾಃ ||

ಕುಕ್ಷೌತು ಸಾಗರಾಸ್ಸರ್ವೇ ಸಪ್ತ ದ್ವೀವಾ ವಸುಂಧರಾ |

ಋಗ್ವೇದೋಧ ಯಜುರ್ವೇದಸ್ಸಾನುವೇದೋಹ್ಯುಧರ್ವಣಃ ||

ಅಂಗೈಶ್ಚ ಸಹಿತಾಸ್ಸರ್ವೇ ಕಲಶಾಂಬು ಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ |

ಗಂಗೇಚ ಯಮುನೇಚೈವ ಗೋದಾವರೀ ಸರಸ್ವತೀ ||

ನರ್ಮದೇ ಸಿಂಧು ಕಾವೇರಿ ಜಲೇಸ್ಥಿನ್ ಸನ್ನಿಧಿಂಕುರು ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕಲಶಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಜಪಿಸಬೇಕು. ತದ ನಂತರ
ಹಿಂದೆ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ
ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ—

“ಅನಯಾ ಪೂಜಯಾ ವರುಣಾದಿ ದೇವತಾಸ್ಸಪ್ರೀತಾಸ್ಸು ಪ್ರಸನ್ನಾ ವ
ರಹಾ ಭವಂತು”

ಈ ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿ ಅಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಬಂಗಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಎರೆಯಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೈ ಮುಗಿದುಕೊಂಡು—

“ಉಮಾ ಮಹೇಶ್ವರಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಪ್ರಮಥಗಣೇಭ್ಯೋ ನಮಃ |
ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ್ವರೇಭ್ಯೋ ನಮಃ | ದುರ್ಗಾಗಣಪತಿ ಸ್ತೇತ್ರ
ಪಾಲಕೇಭ್ಯೋ ನಮಃ | ಮಾತೃಭ್ಯೋ ನಮಃ | ಪಿತೃಭ್ಯೋ ನಮಃ |
ಆಚಾರ್ಯೇಭ್ಯೋ ನಮಃ | ಇಷ್ಟದೇವತಾಯೈ ನಮಃ |
ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಮಾಹೇಶ್ವರೇಭ್ಯೋ ನಮಃ ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಕಲಶಗಳ ಮುಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ (ಪ್ರಶಸ್ತರಾದ, ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಯೋಗ್ಯರಿಂದ ನಿಷೇಧ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ದಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದ ಉತ್ತರೀಯನ್ನು ಹೊದ್ದು ಕೊಂಡಂಥ ಪಾವನ ಹಸ್ತವುಳ್ಳವರಾದ) ಇಬ್ಬರು ಮಾಹೇಶ್ವರರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಬೇಕು. ತದನಂತರ ಅವರನ್ನು ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ-ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಯಜಮಾನನು—

“ಆ ಶೀಷಃ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಿ” ಎಂದು ಅನ್ನಲು ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಹೇಶ್ವರರು—
“ಸತ್ಯಾ ಏಷಾ ಆ ಶಿಷಸ್ಸಂತು ದೀರ್ಘಾನಾಗಾ ನ ದ್ಯೋಗಿರಯ ಸ್ತ್ರೀಣಿ
ವಿಷ್ಣು ಪದಾನಿಚ | ತೇನಾಯುಃ ವ್ರಮಾಣೇನ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ದೀರ್ಘಾಯಾ
ಯುರಸ್ತು ”

ಹೀಗೆಂದು ಮಹಾಶ್ವೇರರು ಹೇಳಬೇಕು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಾಹೇಶ್ವರರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದರೂಪ ಪ್ರತಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಪುನಃ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶ ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

(ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ-ಯಾವದೇ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹ ವಾಚನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ- ಗರ್ಭಾದಾನ ಕರ್ಮಕರ್ತು ಮಾದೌ ಇಲ್ಲವೇ ವಿನಾಹ ಕರ್ಮ ಕರ್ತು ಮಾದೌ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.) ತದನಂತರ—

“.....ಕರ್ತುಮಾದೌ ಶುದ್ಧಿ ವೃದ್ಧ್ಯಭ್ಯುದಯ ಸಿದ್ಧಿ ದ್ವಾರಾ
ಶ್ರೀ ಸರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಶಾಂತೈತ್ಯಂ ಮಹೇಶ್ವರೈಸ್ಸಹ
ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹ ವಾಚನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ”

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ, ಉತ್ತರ ಕಲಶವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಯಜಮಾನನು—

“ಆವಃ”

ಎಂದು ಅನ್ನತ್ತ ಉದಕವನ್ನು ಕೊಡಲು ಮಾಹೇಶ್ವರರು—

“ಶಿವಾ ಆಪಸ್ಸಂತು”

ಹೀಗೆಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪುನಃ ಯಜಮಾನನು—

“ಗಂಧಾಃ”

ಎಂದು ಗಂಧವನ್ನು ಕೊಡಲು ಮಾಹೇಶ್ವರರು—

“ಸುಗಂಧಾಃ ಪಾಂತು”

ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಯಜಮಾನನು—

“ಅಕ್ಷತಾಃ”

ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಮಾಹೇಶ್ವರರು—

“ಅಕ್ಷತಂಚಾರಿಷ್ಟಂತಾಸ್ತು”

ಎಂದು ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಯಜಮಾನನು—

“ಸುಮರಸಃ”

ಎಂದು ಹೂವನ್ನು ಕೊಡಲು ಮಾಹೇಶ್ವರರು—

“ಐಶ್ವರೈಮಸ್ತು”

ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ನದನಂತರ ಯಜಮಾನನು—

“ದಕ್ಷಿಣಾಃ ಪಾಂತು”

ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡಲು ಮಾಹೇಶ್ವರರು—

“ಬಹುರ್ಧೇಯಂ ಚಾಸ್ತು”

ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ಯಜಮಾನನು ಆ ಕಲಶವನ್ನು ತೆಗೆ ಕೊಂಡು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡು—

“ಮನಸ್ಸಮಾಧೀಯತಾಂ”

ಎಂದು ಹೇಳಲು ಮಾಹೇಶ್ವರರು—

“ಸಮಾಹಿತ ಮನಸಸ್ಮೈ”

ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಯಜಮಾನನು—

“ಪ್ರಶೀದಂತು ಭವತಃ”

ಎಂದು ಅನ್ನಲು ಮಾಹೇಶ್ವರರು—

“ಪ್ರಸನ್ನಾಸ್ಮೈ”

ಎಂದು ಹೇಳಿ ತದನಂತರ ಸರ್ವ ಮಾಹೇಶ್ವರರು ಏಕಸ್ವರದಿಂದ,

“ಶಾಂತಿರಸ್ತು, ಪುಷ್ಪಿರಸ್ತು, ತುಷ್ಪಿರಸ್ತು, ವೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ಅವಿಘ್ನಮಸ್ತು, ಆಯುಷ್ಯ ಮಸ್ತು, ಆರೋಗ್ಯ ಮಸ್ತು, ಸ್ವಸ್ತಿ ಶಿವಂಕಮಸ್ತು, ಕರ್ಮ ಸಮೃದ್ಧಿ

ರಸ್ತು, ಧರ್ಮ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ಪುತ್ರ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ವೇದ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ಧನಧಾನ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು, ಇಷ್ಟ ಸಂಪದಸ್ತು”.

ಎಂದು ಹದಿನೈದು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಆ ಬಳಿಕ ಯಜಮಾನನು—

“ಸ್ವಯಂ ಕರ್ಮದೇವತಾತ್ಮಕೋ ಭಗವಾನ್ ಶಿವಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ”

ಎಂದು ಅನ್ನಲು ಮಹೇಶ್ವರರು —

“ಪ್ರೀಯತಾಂ ಭಗವಾನ್ ಕರ್ಮದೇವತಾತ್ಮಕಃ”

ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಯಜಮಾನನು—

“ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯಿಸ್ಯೇ”

ಎಂದು ಅನ್ನಲು ಮಹೇಶ್ವರರು —

“ವಾಚ್ಯತಾಂ”

ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕು. ಪುನಃ ಸರ್ವಮಾಹೇಶ್ವರರು ಕೂಡಿ ಏಕೈಕಸ್ವರದಿಂದ,

“ಉದ್ಗಾತೇವ ಶಕುನೇ ಸಾಮಗಾಯಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ

ಇವನೇ ವನೇಷು ಶಗ್ಂ ಸಹಿಷುಷೇವ ವಾಜೇ

ಶಿಶುಮತೀರಪೀತ್ಯಾ | ಸರ್ವತೋನಶ್ಯಕುನೇ ಭದ್ರಮಾವದ |

ವಿಶ್ವತೋನಶ್ಯಕುನೇ ಪುಣ್ಯಮಾವದ”

ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಯಜಮಾನನು—

“ಓಂ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಭವಂತೋ ಭವಂತು”

ಎಂದು ಉಚ್ಚಸ್ವರದಿಂದ ಅನ್ನಲು ಮಹೇಶ್ವರರು—

“ಓಂ

ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ—

ಇದರಂತೆಯೇ ಮತ್ತೆರಡುಸಾರೆ ಯಜಮಾನನು, ಹಾಗೂ ಮಹೇಶ್ವರರೂ ಮಧ್ಯಸ್ವರ-ಉಚ್ಚ ಸ್ವರದಿಂದ ಮೂರು-ಮೂರು ಸಾರೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೇಳಿದ ನಂತರ ಯಜಮಾನನು—

(ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವೆನೆಂದರೆ- ಯಾವ ಕರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕಾಗುವದೋ ಆ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮೊದಲು ಯಜಮಾನನು—ಮಾಹೇಶ್ವರರು ಅನ್ನಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ:- ಗರ್ಭದಾನ ಕರ್ಮಣೇ ಅಥವಾ ದೀಕ್ಷಾ ಕರ್ಮಣೇ ಇಲ್ಲಿವೇ ವಿವಾಹ ಕರ್ಮಣೇ ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ವಿವಾಹ ಕರ್ಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.)

“ವಿವಾಹ ಕರ್ಮಣೇ ಓಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ಭವಂತೋ ಭವಂತು”

ಎಂದು ಅನ್ನಲು ಮಹೇಶ್ವರರು—

“ವಿವಾಹ ಕರ್ಮಣೇ ಓಂ ಸ್ವಸ್ತಿ”

ಎಂದು ಅನ್ನುವದು. ಇದನ್ನಾದರೂ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಪುನಃ ಪುನಃ

ಮೂರು ಮೂರು ಸಾರೆ ಅನ್ನಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಯಜಮಾನನು—

“ವಿವಾಹ ಕರ್ಮಣೇ ಶುದ್ಧಿಂ ಭವಂತೋ ಭವಂತು”

ಎಂದು ಅನ್ನಲು ಮಾಹೇಶ್ವರರು—

“ಋದ್ಧೈತಾಂ”

ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕು. ಈ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪರಸ್ಪರ ಮೂರು-ಮೂರು ಸಾರೆ ಅನ್ನಬೇಕು,

ಆ ನಂತರ ಯಜಮಾನನು ತನ್ನ ಪತ್ನೀ ಸಮೇತನಾಗಿ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಕುಳಿತು, ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಲಶವನ್ನು ತನ್ನ ಬಲಹಸ್ತದಲ್ಲೂ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಲಶವನ್ನು ತನ್ನ ಎಡ ಹಸ್ತದಲ್ಲೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಅವೆರಡನ್ನೂ ಪರಸ್ಪರ ಕೂಡಿಸಿ ಅವೆರಡೂ ಕಲಶಗಳ ಧಾರೆಯನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಸಿಡಿಯದಂತೆ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಥಾಲಿಯಲ್ಲಿ—

“ಓಷಧಾನಿ ಚರತ್ನಾನಿ ಕಾಲಸ್ಯಾವ ಯವಾಶ್ಚಯೇ |

ಸರಿತಸ್ಸಾಗರಾಶೈಲಾಸ್ತೀರ್ಥಾನಿ ಚಪ್ರ ದಾನದಾಃ |

ಏತೇತ್ವಾನು ಭಿಷಿಂಚಂತು ಸರ್ವಕಾಮಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಯೇ |

ಶಾಂತಿಃ ಪುಷ್ಟಿಸ್ತುಷ್ಟಿಶ್ಚ ತ್ತು | ಶಿವಗ್ಂ ಶಿವ ಮಸ್ತು |

ಭಗವಾನ್ ಶಿವಃ ಸ್ತ್ರೀಯುತಾಂ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಧಾರೆಯೆರೆಯಬೇಕು. (ಅಭಿಷೇಕವಂ ಮಾಡುವದು) ಆ ಬಳಿಕ ಮಾಹೇಶ್ವರರು ಆ ಜಲವನ್ನು ಮಾವಿನ ಚಿಗುರಿನಿಂದ ದಂಪತಿಗಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ—

“ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಃ ಸವಿತಾಗಾಯತ್ರೀ |

ಆಪೋಹಿಷ್ಟೇತಿ ನವರ್ಚನ್ಯಾಂಬರೀಷಃ | ಸಿಂಧುದ್ವೀವಾ

ಆಪೋ ಗಾಯತ್ರೀ | ಪಂಚಮೀ ವರ್ಧಮಾನಾ ಸಪ್ತಮೀ

ಪ್ರತಿಷ್ಠೇಂತೇದ್ವೇ ಅನಂಷ್ಟುಭೌ | ಆಪೋಹಿಷ್ಟಾಮಯೋ

ಭುವಸ್ತಾನ ಉರ್ಜೇದಧಾತನ ಮಹೇರಣಾಯ ಚಕ್ಷುನೇ |

ಯೋವಶ್ಮಿವತ ಮೋರಸಸ್ತಸ್ಯ ಭಾಜಯತೇಹನಃ |

ಉಶತೀರಿವ ಮಾತರಃ ತಸ್ಮಾ ಅರಂಗಮಾಮವೋ |

ಯಸ್ಯಕ್ಷಯಾಯ ಜನ್ವಧ | ಆಪೋಜನ ಯಥಾಚನಃ | ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಮುತ್ತೈಡೆಯವರು ಅರತಿಯನ್ನೂ ಮಾಹೇಶ್ವರರು ಅಶೀರ್ವಾದವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು.

|| ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ ಸಮಾಪ್ತಿಯು ||

ನಾಂದೀ ಸಮಾರಾಧನ

ಯಜಮಾನನು ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತುಂಬ, ಅದರಲ್ಲಿ ನಂದೀ ಶ್ವರಾದಿ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಪ ಜನ ಪ್ರಮಥ ಶ್ರೇಷ್ಠರ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆದು ತಾಂಬೂಲ-ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ದ್ರಾಕ್ಷಾದಿ ಫಲಗಳನ್ನೂ; ಮತ್ತು ಟಿಂಗಿನಕಾಯಿ-ಹಾಗೂ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಪ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟು ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ—

“ಏವಂ ಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಅದ್ಯ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣ (ಅಮುಕ ಕಾರ್ಯ) ವಿಧಾನಾಂಗ ಭೂತ ನಾಂದೀ ಶೋಭನ ದೇವತಾ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ನಾಂದೀ ಶೋಭನ ದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಾಂದೀ ಸಮಾರಾಧನಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಸ್ಯೇ” ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ—“ಅಮುಕ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಂಗಭೂತ” ಅಂದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪ ಕಾರ್ಯದ ಹೆಸರು ಅಂದು. ಆ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಂಗದ ಭೂತವೆಂದು ಅನ್ನಬೇಕು ಹೇಗೆಂದರೆ- ಗರ್ಭಾದಾನಾಂಗ ಭೂತ ಇಲ್ಲವೇ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಂಗ ಭೂತ ಹೀಗೆ ಅಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು.) ಆ ಬಳಿಕ—

ಶ್ರೀ ನಂದಿ-ಭೃಂಗಿ-ರಿಟ-ವೀರಕ-ವೀರಭದ್ರ-ಪುಷ್ಪದಂತ- ಅಂಡಾಭರಣ-ದಂಡಪಾಣಿ-ಚಂಡೇಶ್ವರ-ದಾರುಕ-ರೇಣುಕ-ವಿಕರ್ಣ-ವಿಜಯಕರ್ಣ-ಘಂಟಾಕರ್ಣ-ಗೋಕರ್ಣರೇವಣ ಸಿದ್ಧ-ಮರುಳ ಸಿದ್ಧ-ಏಕೋರಾಮ- ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಸುಕೇತು-ರುರು-ಉಪಮನ್ಯು-ಭೃಗು-ಧರ್ಮಜಿ- ಗೌತಮಾದಿ ಮಹಾ ಪ್ರಮಥ ಗಣಾನ್ ಪುರಾತನ ಭಕ್ತ ಮಹಾಗಣಾನತ್ರ ಆ ವಾಹಯಾಮಿ || ನಂದ್ಯಾದಿ ಮಹಾಗಣಾಸ್ತು ಯುಧಾಸ್ತು ಶಕ್ತಯಸ್ತು ಪರಿವಾರಾ ಸಮಾಗತ್ಯಾತ್ರ ಪೂಜಾಂ ಭವಂ ತೋಗೃಹ್ಣಂತು ||

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದ ತರುವಾಯ ಎರಡು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊದಿಸಿ, ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ವ್ರಾಜಿಸಿ, ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಹಣವನ್ನು—

“ಹಿರಣ್ಯ ಗರ್ಭ ಗರ್ಭಸ್ಥಂ ಹೇಮ ಜೀಜಂ ವಿಭಾವನೋ |

ಅನಂತ ಪುಣ್ಯ ಫಲದ ಮತಶ್ಚಾಂತಿ ಪ್ರಯಚ್ಛಮೇ ||

ಅನೇನ ಹಿರಣ್ಯೇನ ನಾಂದಿ ಶೋಭನ ದೇವತಾಃ ಪ್ರಿಯಂ ತಾಂ ||

ಎಂದು ಮಾಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿ, ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ತದನಂತರ ೨೪ ಜನ ಮಾಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ಉಟ ಮಾಡಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಬೇಕು.

|| ಇತಿ ನಾಂದೀ ಸಮಾರಾಧನ ಸಮಾಪ್ತಿಯು ||

ಅಂಕುರಾರೋಪಣ

ಯಜಮಾನನು ಅಧಷಾ ಯಜಮಾನನ ವತಿಯಿಂದ ಪುರೋಹಿತನು ದೇಶ ಕಾಲಾಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ—

“ಏವಂ ಗುಣಗಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂಽಸ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಅಮುಕ ಕರ್ಮ ಸಾಫಲ್ಯ ನಿರಂತರ ಶುಭತ್ವ ಸಿದ್ಧಿ ದ್ವಾರಾ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಅಂಕುರಾರೋಪಣಂ ಕರಿಸ್ಯೇ” ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ ಅಮುಕ ಕರ್ಮ ಅಂದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯದ ಹೆಸರು ಅನ್ನಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ ಗರ್ಭಾದಾನ ಕರ್ಮ ಅಥವಾ ದೀಕ್ಷಾ ಕರ್ಮ ಇಲ್ಲವೇ ವಿವಾಹ ಕರ್ಮ ಸಾಫಲ್ಯ ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕು. ಹಾಗೇ ಅಮುಕ ಕರ್ಮ ಎಂದು ಅನ್ನಬಾರದು. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಶಿವಪೂಜಾ ಕೋಲಿ ಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವದೊಳ್ಳೇದು.)

ಹೀಗೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ವರಿಶುದ್ಧವಾದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕಿ ಯನ್ನು ಹರಡಬೇಕು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಬಿದರು ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ನೂಲನ್ನು ಸುತ್ತಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಹುತ್ತದ ಮಣ್ಣು, ಹಳ್ಳದ ಕೆಸರು, ಒಣಗಿದ ಶಗಣೆಯ ಪುಡಿಯನ್ನು ಆ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಪುನಃ ಇದರ ಮೇಲೆ ತುಂಬಿ, ಕರಿಕೆ, ಮಾವು, ಅರಳಿ, ಬಿಲ್ವ ಮುಂತಾದ ಚಿಗರುಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಜಾತಿಯ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಹರಡಿ, ಆ ಬುಟ್ಟಿಯ ಮಧ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಐದು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ—

“ಈಶಾನಾಯ ನಮಃ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ

“ತತ್ಪುರುಷಾಯ ನಮಃ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ.

“ಅಘೋರಾಯ ನಮಃ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ.

“ನಾಮದೇವಾಯ ನಮಃ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ.

“ಸಮೋಜಾತಾಯ ನಮಃ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ.

ವಿಭೂತಿ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಆ ಬುಟ್ಟಿಯ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕುಳಿತು -

“ದಿಶಾಂಪತಿ ನಮಸ್ಕಾಮಿ | ಸರ್ವಕಾಮ ಫಲಪ್ರಧಾನ್ | ಕುರ್ವಂತು ಸತತಂ ಕರ್ಮಕುರ್ವಂತು ಸತತಂ ಶುಭಂ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಗೋದಿ, ಕಡಲೆ, ಭತ್ತ, ಎಳ್ಳು, ಹೆಸರು ಈ ಐದೂ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಆ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ

ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಪೂಜಿಸಿದ ಮಧ್ಯಾದಿಯಾದ ಐದೂ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿ—

“ಅಪೋಹಿಷ್ಣಾ ಮಯೋಭುವ ಸ್ಥಾನ ಉಚ್ಚೈದ ಧಾತನ ಮಹೇರ
ಣಾಯ ಚಕ್ಷುಸೇ | ಯೋವಶ್ವಿತ ತಮೋರಸಸ್ತಸ್ಯ ಭಾಜಯತೇ ಹನಃ | ಉಚ್ಚೈ
ರಿವ ಮಾತರಃ ತನ್ಮಾ ಅರಂಗಮಾಮೋ ಯಸ್ಯಕ್ಷಮಾಯ ಜಿನ್ವಥ | ಅಪೋ
ಜನ ಯಥಾಚನಃ |”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಎರೆಯಬೇಕು. ತರುವಾಯ
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವದು.

|| ಇತಿ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣ ಸಮಾಪ್ತಂ |

ಮಂಟಪ ದೇವತಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಹಾಗೂ ಪೂಜಾ ಕ್ರಮ.

ಯಜಮಾನನು ಅಥವಾ ಅಚಾರ್ಯನು ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ:—

“ಏವಂ ಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅನ್ಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ
ಆದ್ಯ ಕರಿಷ್ಯ ಮಾಣ (ಅಮುಕ) ಕರ್ಮಾಂಗ ಭೂತ ಮಂಟಪದೇವತಾ
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ” ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಹೀಗೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡುವಾಗ “ಅಮುಕ” ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡಬೇ
ಕಾದ ಕಾರ್ಯದ ಹೆಸರು ಅನ್ನಬೇಕು. ಹೇಗಂದರೆ ದೀಕ್ಷಾ ಕರ್ಮಾಂಗಭೂತ
ಅಥವಾ ವಿನಾಹ ಕರ್ಮಾಂಗಭೂತ ಎಂದು ಅಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು.
ಹಾಗೇ ಅಮುಕ ಕರ್ಮಾಂಗಭೂತ ಎಂದು ಅನ್ನಬಾರದು)

ಇನ್ನು ಕಾರ್ಯದ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸ ಈ ಮಂಟಪ ದೇವತಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠ
ಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮೇಲಿನ ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ “ಆದ್ಯ ಕರಿಷ್ಯ ಮಾಣ” ಎಂದು
ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ “ಶ್ವಃ ಕರಿಷ್ಯ ಮಾಣ” ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕು.
ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದೇ ದಿವಸ (ಕಾರ್ಯವಿದ್ದ ದಿವಸ) ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ “ಆದ್ಯ ಕರಿಷ್ಯ
ಮಾಣ” ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉಚ್ಚಾರ
ಮಾಡಬೇಕು.)

ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ವಿನಾಹ ಅಥವಾ ದೀಕ್ಷೆಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ
ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಅಥವಾ ಉತ್ತರ ಮುಖವಾಗುವಂತೆ
ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳೇಕಂಬ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮಾವಿನ
ತೋರಣ-ತಳಿರುಗಳಿಂದಲೂಮತ್ತು ಒಳ್ಳೇ ಅಂದಚಂದದ ಜರಿ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದಲೂ

ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಮಂಟಪವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಈ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ದಶ ದಿಕ್ಪಾಲಕರನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನ ಮಾಡಿ ಅಷ್ಟೋಪಚಾರದಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

“ಯಾಃ ಫಲನೀರ್ಯಾ ಅಫಲಾ ಅವುಷ್ಪಯಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿಣೀಃ |

ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಪ್ರಸೂತಾಸ್ತಾನೋ ಮುಂಚತ್ವಗ್ಂಹಸಃ”

ಎಂದು ಮಂಟಪದ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷತೆ ಹಾಕಿ, ದಶ ದಿಕ್ಪಾಲಕರನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗಂದರೆ:—

ಇಂದ್ರ (ಪೂರ್ವ) ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ:—

“ತ್ರಾತಾರಮಿಂದ ಮವಿತಾರಮಿಂದ್ರಗ್ಂಹವೇ ಹವೇ |

ಸುಹವಗ್ಂ ಶೂರಮಿಂದ್ರಂ | ಹವೇನು ಶುಕ್ರಂ ಪುರುಹೂತಮಿಂದ್ರಗ್ಂ

ಸ್ವಸ್ತಿನೋ ಮಘವಾ ಧಾತ್ವಿಂದ್ರಃ” || ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಇಂದ್ರ ಮಾವಾ

ಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ಎಂದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಅಗ್ನಿ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ (ಪೂರ್ವ-ದಕ್ಷಿಣ ನಡುವಿನ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ)—

“ತ್ವನ್ನೋ ಅಗ್ನೇವರುಣಸ್ಯ ವಿವ್ವಾನ್ ದೇವಸ್ಯ ಹೇಡೋವಯಾಸಿಸೀಷಾಃ |

ಯಜಿಷ್ಠೋ ವಹ್ನಿತ ಮಶ್ಯೋಶುಚಾನೋ ವಿಶ್ವಾದ್ವೇಷಾಗ್ಂಸಿ ಪ್ರಮುಗ್ಧೈ

ಸ್ತುತ” || ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣಾಗ್ನಿ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜ

ಯಾಮಿ ಎಂದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಯಮ (ದಕ್ಷಿಣ) ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ:—

“ಸುಗನ್ಧಃ ಪಂಧಾ ಮಭಯಂ ಕೃಣೋತು | ಯಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷತ್ರೇ ಯಮ

ಯೇತಿ ರಾಜಾ | ಯಸ್ಮಿನ್ನೇನ ಮಭ್ಯುಷಿಂಚಂತ ದೇವಾಃ | ತದಸ್ಯ ಚಿತ್ರಗ್ಂ

ಹವಿಷಾಯ ಜಾಮ” || ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಯಮ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪ

ಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ಎಂದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ನೈಋತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ (ದಕ್ಷಿಣ-ಪಶ್ಚಿಮ ನಡುವಿನ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ):—

“ಅಸುಸ್ವಂತಮ ಯಜಮಾನ ಮಿಚ್ಛಸ್ತೇನ ಸ್ತೇತ್ಯಾಂ ತಸ್ಮರಸ್ಯಸ್ತೇಷಿ |

ಅನ್ಯ ಮಸ್ಮದಿಚ್ಛಸಾತ ಇತ್ಯಾ ನಮೋ ದೇವೀ ನಿರ್ಋತೇತುಭ್ಯಮಸ್ತು ||”

ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ನಿಋತಿ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ

ಎಂದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ವರುಣ (ಪಶ್ಚಿಮ) ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ:—

“ತತ್ಪಯಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಂದಮಾನಸ್ತ ದಾಶಾಸ್ತೇ ಯಜಮಾನೋ

ಹವಿರ್ಭಿಃ | ಅಹೇಡ ಮಾನೋ ವರುಣೇಹ ಬೋಧ್ಯುರುಶಗ್ಂ ಸಮಾನ ಆಯುಃ

ಪ್ರನೋಷಿಃ ||” ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ವರುಣ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ

ಪೂಜಯಾಮಿ ಎಂದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ (ಪಶ್ಚಿಮ-ಉತ್ತರ ನಡುವಿನ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ):—

“ಅನೋನಿಯದ್ಭಿಃ ಶತಿನೀ ಭರಧ್ವರಂ | ಸಹಸ್ರಿಣೀ ಭೀರುಪಯಾಹಿ
ಯಜ್ಞಂ | ವಾಯೋ ಅಸ್ಮಿನ್ ಹವಿಷಮಾದ ಯಸ್ವಯಾಯಂ ವಾತು ಸ್ಪಸ್ತಿಭಿಃ
ಸದಾನಃ ||” ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ವಾಯು ಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ
ಪೂಜಯಾಮಿ ಎಂದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಕುಬೇರ (ಉತ್ತರ) ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ:—

“ವಯಗ್ಂ ಸೋಮವುತೇ ತವ ಮನಸ್ತನೂಷು ಬಭ್ರತಃ | ಪಜಾವಂತಃ
ಸಚೇಮಹಿ ಇಂದ್ರಾಣೀ ದೇವೀ ಸುಭಗಾಸು ಪತ್ನೀ ||” ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಕುಬೇರ
ಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ, ಪೂಜಯಾಮಿ ಎಂದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ (ಉತ್ತರ-ಪೂರ್ವ ನಡುವಿನ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ):—

“ತಮೀಶಾನಂ ಜಗತ್ಸಸ್ಥಪ್ತಮಿತಿಂ | ಧಿಯಂಜಿನ್ಯ ಮವಸೇಹೂ
ಮಹೇವಯಂ | ಪೂಷಾನೋ ಯಥಾ ವೇದ ಸಾಮಸಧ್ವ್ಯದೇ | ರಕ್ತಿತಾ
ಪಾಯುರ ದಬ್ಧಸ್ಪಸ್ತಯೇ ||” ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಈಶಾನ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ
ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ಎಂದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಅಥೋ ಭಾಗವೆಂಬ ಪಶ್ಚಿಮ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಮಧ್ಯದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ—

“ಸ್ಯೋನಾ ಪೃಥಿವೀ ಭವಾನ್ಮಕ್ಷಕಾ ನಿವೇಶಿನೀ |

ಯಚ್ಚಾನಃ ಶರ್ಮ ಸಪ್ರಧಾಃ ||” ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ವಿಷ್ಣು ಮಾವಾಹ
ಯಾಮಿ, ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ, ಪೂಜಯಾಮಿ ಎಂದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಉರ್ಧ್ವವೆಂಬ ಪೂರ್ವ-ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ—

“ಅಸ್ಮೀ ರುದ್ರಾಮಹನಾ ಪರ್ವತಾ ನೋವೃತಹತ್ಯೇ ಭರಹೂತೌಸ
ಜೋಷಾಃ | ಯಸ್ಯಂ ಸತೇಸ್ತುವತೇ ಧಾಯಿವಜ್ರಮಿಂದ್ರ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಅಸ್ಮಿನ್
ಅನಂತು ದೇವಾಃ ||” ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ
ಪೂಜಯಾಮಿ ಎಂದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ದಶದಿಕ್ಪಾಲಕರನ್ನು ಆವಾಹಿಸುತ್ತ ಗಂಧಾರ್ಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು
ಹಾಕಬೇಕು. ತದನಂತರ ಅಷ್ಟೋಪಚಾರದಿಂದ ಪೂಜಿಸುವದು. ಆ ಮೇಲೆ—

“ಷ್ವೇತ್ರೈಯೈತ್ವಾನಿರ ಋತ್ತೈತ್ವಾದ್ಯ ಹೋಮುಂಚಾಮಿ

ವರುಣಸ್ಯ ಪಾಶಾತ್ | ಅನಾಗಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತ್ವಾ ಕರೋಮಿ

ಶಿವೇತೇದ್ಯಾವಾ ಪೃಥಿವೀ ಉಭೇ ಇಮೇ ||”

ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಇಷ್ಟತ್ತೈದು ಮೊಳ ಉದ್ಭವಾಗಿ ವರ್ಭೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ
ಹಗ್ಗವನ್ನು ಮುಂಟಸದ ಸುತ್ತಲೂ ಕಟ್ಟುವದು. ತದ ನಂತರ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ
ಬಿಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆಯುವದು.

|| ಇತಿ ಮುಂಟಸ ದೇವತಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಹಾಗೂ ಪೂಜಾ ಸಮಾಪ್ತಿ ||

ಪಂಚ ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನಾ ಕ್ರಮವು

ದೀಕ್ಷಾ ಅಥವಾ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ರಚಿಸಿದ ಮಂಟಪದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಷಡ್ಗವ್ಯಗಳಿಂದ ಸಾರಿಸಿ ರಂಗವಲ್ಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಯೋಗ್ಯ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹರಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಗೋತ್ರಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಅಯಾಯ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಮಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ಐದು ಕಲಶಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಗುರು ಕಲಶವನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಇನ್ನುಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಕಲಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ಯಾವದೇ ಗೋತ್ರದವರಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ನ ಕಾರ, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಮ ಕಾರ, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಶಿ ಕಾರ, ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ವ ಕಾರ, ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಯ ಕಾರ ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮರವಿನ್ದಲೋ, ಅಥವಾ ಅವ ಸರದಿಂದಲೋ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಅಕ್ರಮ 'ವದ್ಧತಿಯೆನಿಸಿ ದೋಷ ತಲ್ಪುವದು.

ನೊದಲು ಗುರು ಕಲಶವನ್ನು ಪ್ರಣಮಾಕ್ಷರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಕಲಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಣಮಾಕ್ಷರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ವ ಗೋತ್ರದ ಗುರುಗಳೇ ಈ ಸ್ಥಾಪನ ಕಾಲದಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗುವದು

ಪಂಚ ಪೀಠಗಳ ಪಂಚ ಪ್ರಣಮಗಳು

ಕರೇಣುಕಸ್ಯ ನಕಾರೋಯಂ ದಾರುಕಸ್ಯ ಮಕಾರಕಃ |

ಘಂಟಾಕರ್ಣಶ್ಚಿಕಾರೋಯಂ ಗೋಕರ್ಣಸ್ಯ ವಕಾರಕಃ | ||೧||

ಯಕಾರೋ ವಿಶ್ವಕರ್ಣಸ್ಯ ಪ್ರಣವಾಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾಃ |

ಯಸ್ಯಾಚಾರ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಣವಂ ತಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿಚಮರ್ತತೇ ||೨||

ಎಂಬಂತೆ ರೇಣುಕರಿಗೆ ನ ಕಾರವು, ದಾರುಕರಿಗೆ ಮ ಕಾರವು, ಘಂಟಕರ್ಣರಿಗೆ ಶಿ ಕಾರವು, ಧೇನುಕರ್ಣರಿಗೆ ವ ಕಾರವು, ವಿಶ್ವರಾಧ್ಯರಿಗೆ ಯ ಕಾರವು. ಹೀಗೆ ಆಯಾಯ ಪೀಠದವರಿಗೆ ಪಂಚಕ್ಷರಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಪಂಚಾಕ್ಷರಗಳೇ “ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾಮಂತ್ರವೆನಿಸುವದು.

ಆಯಾಯ ಸೂತ್ರಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನಾ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ

ಬಾಳಿಹಳ್ಳಿ ಸಿಂಹಾಸನದ ರೇಣುಕರ ಸ್ವಗೋತ್ರವಾದರೆ—

ರೇಣುಕಸ್ಯ ಸ್ವಗೋತ್ರಾಣಾಮು ಪದೇ ಶೋಯಧಾ ಭವೇತ್ |

ತದಾ ತತ್ಪ್ರಣವಂ ಮಧ್ಯೇ ನ ಕಾರಂ ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ಬುಧೈಃ ||೧||

ಮಕಾರ ದಕ್ಷಿಣೇಕೃತ್ವಾ ಶಿಕಾರಂ ಪಶ್ಚಿಮೇನ್ಯಶೇತ್ |

ವಕಾರ ಮುತ್ತರೇ ವಿದ್ಯೋದ್ಯಕಾರಂ ಪೂರ್ವತೋನ್ಯಸೇತ್ ||೨||

ಉತ್ತರ

ವಿನಾಹಿತನ ಅಥವಾ ದೀಕ್ಷಾ ವಟು
ವಿನ ಯಾವ ಸ್ವಗೋತ್ರವಾಗುವದೋ
ಮತ್ತು ಮೇಲಿನಂತೆ ಯಾವ ಸಿಂಹಾಸ
ನಕ್ಕೆ ಸೇರುವದೋ ಅದೇ ಅಕ್ಷರವು ಗುರು
ಕಲಶಾಕ್ಷರವಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ಮೇಲಿನ
ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ರೇಣುಕರ ಸೂತ್ರವಾದರೆ
ನ ಕಾರ ಮಧ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು

ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಣಮಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ಸೂಚನೆ:— ವೀರಶೈವರ ಗೋತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಬರೆ
ಯಲಾಗಿದೆ. ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

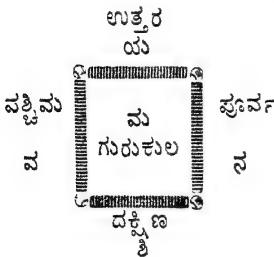
ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಸಿಂಹಾಸನದ-ದಾರುಕಾಚಾರ್ಯರ ಸ್ವಗೋತ್ರವಾದರೆ—

ದಾರುಕಸ್ಯ ಸ್ವಗೋತ್ರಾಣಾ ಮುಪದೇಶೋ ಯಥಾ ಭವೇತ್ |

ತದಾ ತತ್ಪ್ರಣವಂ ಮಧ್ಯೇ ಮ ಕಾರಂ ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ಭ್ಯೈಃ ||

ಶಿಕಾರಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ದೇಶೇ ವಕಾರಂ ಪಶ್ಚಿಮೇನ್ಯಸೇತ್ |

ಯಕಾರಮುತ್ತರೇ ವಿದ್ಯಾನ್ಯಕಾರಂ ವಾರ್ವತೋನ್ಯಸೇತ್ ||

ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಸಿಂಹಾಸನದ ನಂದಿ
ಗೋತ್ರ ವೃಷ್ಟಿ (ಮಳೆ) ಬಗೆಯು ಸ್ವ
ಗೋತ್ರವಾದರೆ ಮ ಕಾರವನ್ನು ಮಧ್ಯ
ದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಇನ್ನುಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷ
ರಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಡಕ್ಕೆ
ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆದು ಕಲಶ
ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

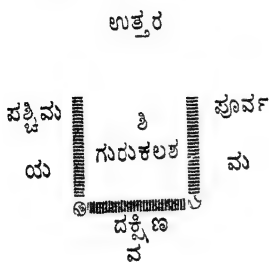
ಹಿಮತ್ಕೇದಾರ ಸಿಂಹಾಸನದ:— ಏಕೋರಾಮಾರಧ್ಯರ ಸ್ವಗೋತ್ರ
ವಾದರೆ:—

ಘಂಟಾಕರ್ಣಸ್ಯ ಗೋತ್ರಾಣಾ ಮುಪದೇಶೋ ಯಥಾ ಭವೇತ್ |

ತದಾ ತತ್ಪ್ರಣವಂ ಮಧ್ಯೇ ಶಿ ಕಾರಂ ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ಭ್ಯೈಃ ||

ವಕಾರಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕೃತ್ವಾ ಯಕಾರಂ ಪಶ್ಚಿಮೇನ್ಯಸೇತ್ |

ನಕಾರ ಮುತ್ತರೇ ಕೃತ್ವಾ ಮಕಾರಂ ಪೂರ್ವತೋನ್ಯಸೇತ್ ||

ಹಿಮಶ್ಚೇದಾರ ಘಂಟಾಕರ್ಣ ಶಾಖಾ
ಅಂದರೆ ಏಕೋರಾಮಾರಾಧ್ಯರ ಸ್ವಗೋ
ತ್ರವಾದರೆ ಶಿಕಾರವನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಇನ್ನುಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗ
ಳನ್ನು ಎಡಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಕ್ರಮ
ವಾಗಿ ಬರೆದು ನಾಲ್ಕು ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನೆ
ಮಾಡಬೇಕು.

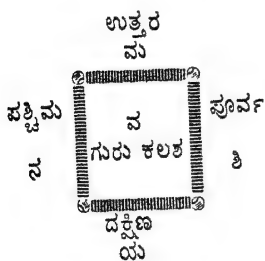
ಶ್ರೀಶೈಲ ಸಿಂಹಾಸನದ:— ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯರ ಸ್ವಗೋತ್ರವಾದರೆ:—

ಧೇನುಕರ್ಣಸ್ಯ ಗೋತ್ರಾಣಾಮುಪದೇಶೋ ಯಥಾ ಭವೇತ್ |

ತದಾ ತತ್ಪ್ರಣವಂ ಮಸ್ಯೇ ವ ಕಾರಂ ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ಭುಧೈಃ ||

ಯ ಕಾರಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕೃತ್ವಾನ್ಯಕಾರಂ ಪಶ್ಚಿಮೇನ್ಯಸೇತ್ |

ಮ ಕಾರ ಮುತ್ತರೇ ಕೃತ್ವಾ ಶಿಕಾರ ಪೂರ್ವತೋನ್ಯಸೇತ್ ||

ಶ್ರೀಶೈಲ ಸಿಂಹಾಸನ ಧೇನುಕರ್ಣ
ಶಾಖಾಅಂದರೆ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯರ ಸ್ವಗೋ
ತ್ರವಾದರೆ ವ ಕಾರವನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಇನ್ನುಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗ
ಳನ್ನು ಎಡಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಕ್ರಮ
ವಾಗಿ ಬರೆದು ನಾಲ್ಕು ಕಲಶಗಳನ್ನು
ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

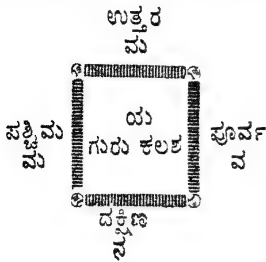
ಕಾಶೀ ಸಿಂಹಾಸನದ:— ವಿಶ್ವಾರಾಧ್ಯರ ಸ್ವಗೋತ್ರವಾದರೆ:—

ವಿಶ್ವಕರ್ಣಸ್ಯ ಗೋತ್ರಾಣಾಮುಪದೇಶೋ ಯಥಾ ಭವೇತ್ |

ತದಾ ತತ್ಪ್ರಣವಂ ಮಧ್ಯೇ ಯ ಕಾರಂ ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ಭುಧೈಃ |

ನಕಾರಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕೃತ್ವಾ ಮ ಕಾರಂ ಪಶ್ಚಿಮೇನ್ಯಸೇತ್ |

ಉತ್ತರ ಶಿಕಾರ ಮುತ್ತರೇ ಕೃತ್ವಾ ವಕಾರಂ ಪೂರ್ವತೋನ್ಯಸೇತ್ ||

ಕಾಶೀ ಶಿಂಹಾಸನದ— ವಿಶ್ವಕರ್ಣ
ಶಾಖಾ ಅಂದರೆ ವಿಶ್ವಾರಾಧ್ಯರ ಸ್ವಗೋ
ತ್ರವಾದರೆ ಯ ಕಾರವನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಇನ್ನುಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗ
ಳನ್ನು ಎಡಕ್ಕೆ ತೋರಿದಂತೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ
ಬರೆದು ನಾಲ್ಕು ಕಲಶಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸ
ಬೇಕು.

ಪಂಚಕಲಶ ಪೂಜಾ ಪ್ರಾರಂಭವು

ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಪಂಚಕಲಶಸ್ಥಾಪನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅರಿತು
ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಗುರುಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಯಜ
ಮಾನನು ಅಥವಾ ಅಚಾರ್ಯನು ಪಂಚಕಲಶಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಮೊದಲು ಯಾವತ್ತೂ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ:—

“ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥಾಅಮುಕ ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನಸ್ಯ .....ಅಸ್ಯಾ ಶುಭ
ತಿಥೌ ಅದ್ಯ ಕರಿಷ್ಯ ಮಾಣ ವಿವಾಹಾಂಗಭೂತ ಅಥವಾ ದೀಕ್ಷಾಂಗಭೂತ ಶ್ರೀ
ಪಂಚಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ” ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ
ಜಲಾಕ್ಷತೆ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು

ಪಂಚಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಉಕ್ತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ, ಗೋದಿ, ಜೋಳ ಇವು
ಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹಾಕಿ ಜೌಕ ವೇದಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡ
ಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸ್ವಗೋತ್ರಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರಣಮಾ
ಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮಧ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾದಿಯಾಗಿ ಐದೂ ಕಲಶಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ
ಕೈಯಿಂದ ನೂತ ನೂಲಿನ ಧಾರದಿಂದ ಐದು ಎಳೆಗಳ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕಲಶಗಳಿಗೆ
ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸುತ್ತಬೇಕು. ತರುವಾಯ ವಧೂವರರ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಉದ್ದವಾದ
ಸೂತ್ರವನ್ನು, ಗುರುಗದ್ದುಗೆಯ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನೂ ಹಚ್ಚಿ ಈ ಎರಡೂ
ಸೂತ್ರಗಳ ತುದಿ ಭಾಗಕ್ಕೆ ವಿಳೈದಿಲೆಯನ್ನು ಮಡಚಿ ಕಟ್ಟಿ ತಯಾರ ಮಾಡಿ
ಇಡುವದು. ತದನಂತರ ಕರನ್ಯಾಸ ಅಂಗನ್ಯಾಸವನ್ನು ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ ಮಂತ್ರ
ದಿಂದ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅಪ್ಪಾನ ಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ
ಐದೂ ಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ—

“ಇ ಮಂ ಮೇ ಗಂಗೇ ಯಮುನೇ ಸರಸ್ವತಿ ರತುದ್ರಿನ್ದೋಮಗ್ಂ
ಸಚತಾಪ ರುಷ್ಣಿಯಾ | ಅಸಿಕ್ನಿಯಾ ಮರುಧ್ಯಥ ವಿತಸ್ತ ಯಾರ್ಜೀಕೆಯೇ
ಶೃಣುಹ್ಯಾ ಸುಮೋಮಯಾ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿದ ಕುಂಭದೊಳಗಿನ ತೀರ್ಥ ಜಲವನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಐದೂ ಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತುಂಬಬೇಕು. ತದನಂತರ ಹಿಂದೆ ಸ್ಪಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಧ, ಆಕ್ಷತೆ, ಚಿಗರು, ರತ್ನ, ಟಿಂಗಿನಕಾಯಿ, ವಸ್ತ್ರ, ನೂಲು, ಬಂಗಾರದರ್ಭೆ ಮೊಲಾದವುಗಳನ್ನು ಆಯಾಯ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಪೋಡ ಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ನಮಸ್ಕಾರವಂ ಮಾಡಿ ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಪಂಚಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಹ್ವಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಹೇಗೆಂದರೆ:—

ಈಶಾನ ಮುಖೋದ್ಭೂತ ವಿಶ್ವಾರಾಧ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತು—

“ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಿಶ್ವಾರಾಧ್ಯಾಯ, ಶುದ್ಧ ಸ್ವರ್ಗವರ್ಣಾಯ, ಈಶಾನಮುಖೋದ್ಭೂತಾಯ, ಮಧ್ಯ ಕಲಶಾರ್ಥಿಶ್ವರಾಯ, ಲಿಂಗಯಜ್ಞೋಪವೀತನೇ ಶಿವಲಾಂಛನ ಧಾರಕಾಯ, ಚಿನ್ಮುದ್ರಾಂಕಿತಾಯ, ಅಪರಿಮಿತ ಭಕ್ತ ಗಣಾರ್ಥಿಶ್ವರಾಯ, ಬಿಲ್ವ ದಂಡಾಯ, ಪಂಚಸೂತ್ರದಾಯನೇ ಕಾರುಣ್ಯ ಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ | ಓಂ ವಿಶ್ವಾರಾಧ್ಯಾಯ ಮಾಹವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ.

ಹೀಗೆಂದು ಆಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವದು. ಆ ಬಳಿಕ:—

ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮುಖೋದ್ಭೂತ ರೇವಣಾರಾಧ್ಯಯರನ್ನು ಕುರಿತು—

“ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ರೇವಣ ಸಿದ್ಧಾಯ, ಹರಿದ್ವರ್ಣಾಯ, ಋಗ್ವೇದಾರಾಧ್ಯಾಯ, ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮುಖೋದ್ಭೂತಾಯ ಪೂರ್ವ ಕಲಶಾರ್ಥಿಶ್ವರಾಯ ಲಿಂಗ ಯಜ್ಞೋಪವೀತನೇ, ಶಿವಲಾಂಛನ ದಾರುಕಾಯ ದ್ವಾದಶ ಸಹಸ್ರ ಚರಲಿಂಗಾಧ್ಯಕ್ಷಾಯ ಗುರು ಧರ್ಮ ಭಿಕ್ಷ್ವಾಂಧೀ ಹೀತಿ ಮುದ್ರಾಂಕಿತಾಯ ಶಿವ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಜಾಪಕಾಯ, ಅಶ್ವತ್ಥ ದಂಡಾಯ ಪಡ್ವಿಡಿಸೂತ್ರ ವಿಧಾಯಿನೇ ಕಾರುಣ್ಯಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ ||”

ಓಂ ರೇವಣಾರಾಧ್ಯಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಾಯಾಮಿ ಹೀಗೆಂದು ಆಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವದು. ತದನಂತರ:—

ವಾಮದೇವ ಮುಖೋದ್ಭೂತ ಮರುಳಾರಾಧ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತು:—

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಮರುಳಾರಾಧ್ಯಾಯ ಶ್ವೇತ ವರ್ಣಾಯ ಯಜುರ್ವೇದಾರಾಧ್ಯಾಯ ವಾಮದೇವ ಮುಖೋದ್ಭೂತಾಯ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಲಶಾರ್ಥಿಶ್ವರಾಯ, ಲಿಂಗ ಯಜ್ಞೋಪವೀತನೇ, ಶಿವಲಾಂಛನ ಧಾರಕಾಯ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಚರಲಿಂಗಾಧ್ಯಕ್ಷಾಯ ಭವತಿ ಭಿಕ್ಷ್ವಾಂದೇಹಿ ಮುದ್ರಾಂಕಿತಾಯ ಗಾಯತ್ರೀ ಜಪಕಾಯ ಪಲಾಶ ದಂಡಾಯ, ವೃಷ್ಟಿ ಸೂತ್ರ ವಿಧಾಯಿನೇ ಕಾರುಣ್ಯ

ಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ ಓಂ ಮರುಳಾರಾಧ್ಯಂ ಅವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ಎಂದು ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವದು. ತರುವಾಯ:-

ಅಘೋರ ಮುಖೋದ್ಭೂತ ಏಕೋರಾಮಾರಾಧ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತು:-

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ, ಏಕೋರಾಮಾರಾಧ್ಯ ದೇವಾಯ ಸಾಮವೇದಾ ಧ್ಯಾಯ, ರಕ್ತ ವರ್ಣಾಯ ಅಘೋರ ಮುಖೋದ್ಭೂತಾಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಕಲ ಶಾಧೀಶ್ವರಾಯ, ಲಿಂಗ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಿನೇ ಶಿವಲಾಂಛನ ಧಾರಕಾಯ, ತ್ರಿಸಹಸ್ರ ಚರಲಿಂಗಾಧ್ಯಕ್ಷಾಯ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಬಿಕ್ಷುಂದೇಹಿ ತಿಮುದ್ರಾಂಕಿತಾಯ ಪ್ರಣವಮಂತ್ರ ಜಪಕಾಯ ವೇಣು ದಂಡಾಯ ಲಂಲನಸೂತ್ರ ವಿಧಾಯಿನೇ ಕಾರುಣ್ಯ ಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ || ಓಂ ಏಕೋರಾಮಾರಾಧ್ಯಂ ಅವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ಎಂದು ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವದು. ಆ ಬಳಿಕ-

ತತ್ಪುರುಷ ಮುಖೋದ್ಭೂತ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತು:-

“ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ, ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯಾಯ ಅಧರ್ವ ಶಾಖಾಧ್ಯಾಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣಾಯ, ತತ್ಪುರುಷ ಮುಖೋದ್ಭೂತಾಯ ಉತ್ತರ ಕಲಶಾಧೀಶ್ವರಾಯ ಲಿಂಗ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಿನೇ, ಶಿವಲಾಂಛನ ಧಾರಕಾಯ, ಷಟ್ಸಹಸ್ರ ಚರಲಿಂಗಾಧ್ಯಕ್ಷಾಯ ದಯಾಧರ್ಮ ಭಿಕ್ಷುಂದೇಹಿ ತ್ರಿಮುದ್ರಾಂಕಿತಾಯ ಓಂ ನಮೋಹಂಸಾಯೇತಿ ಜಾಪಕಾಯ ನೈಗ್ರೋಧ ದಂಡಾಯ ಮುಕ್ತಾಗುಚ್ಛ ಸೂತ್ರ ವಿಧಾಯಿನೇ, ಕಾರುಣ್ಯ ಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ ||”

ಓಂ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯಂ ಅವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ ಎಂದು ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವದು.

ಆ ಬಳಿಕ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮೋಡಶೋಪಚಾರದಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಮೂಲ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ (ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ) ಮಂತ್ರದಿಂದ ೧೦೮ ಸಾರೆ ಜಪ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಒಂದು ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೊದಿಸಬೇಕು.

|| ಇತಿ ಪಂಚಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನಾ-ಪೂಜಾ ಕ್ರಮ ಸಮಾಪ್ತಿ ||

ಶುಕ್ಲ ಯಜುರ್ವೇದೀಯ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಹರ ಓಂ || ಗಣಾನಾನ್ ತ್ವಾಗಣಪತಿಗ್ಂ ಹವಾಮಹೇ ಪ್ರಿಯಾಣಾನ್ ತ್ವಾಪ್ಪ್ರಿಯಪತಿಗ್ಂ ಹವಾಮಹೇ ನಿಧೀನಾ ನ್ತಾನ್ನಿಧಿ ಪತಿಗ್ಂ ಹವಾಮಹೇವ್ಯಸೋಮಮ || ಅಹಮಜಾನಿಗರ್ಭದಮಾ

ತ್ವ ಮಜಾಸಿಗರ್ಭಧರ್ಮ || ೧ || ಗಾಯತ್ರೀತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಜಗತ್ಯನುಷ್ಟುಪ್
 ಜುತ್ಯಾಸಹ|| ಬೃಹತ್ಯುಷ್ಟಿ ಹಾಕುಕುವ ಸೂಚೀಭಿಃ ಶಮ್ಭುನೌತುತ್ವಾ || ೨ ||
 ದ್ವಿವದಾಯೋಶ್ಚ ತುಷ್ಟದಾಸ್ತ್ರಿಪದಾಯಾಶ್ಚಷಟ್ ಪದಾಃ || ವಿಚ್ಛನ್ನಾ
 ಯಾಶ್ಚ ಸಚ್ಛನ್ನಾಃ ಸೂಚೀಭಿಃ ಶಮ್ಭುನೌತುತ್ವಾ || ೩ || ಸಹಸ್ತೋನಾಃ
 ಸಹಚ್ಛನ್ನಸ ಆವೃತಂ ಸಹಸ್ಪ್ರಮಾ ಋಷಯಃ ಸಪ್ತದೈವ್ಯಾಃ ||
 ಪೂರ್ವೇಷಾಮ್ನನ್ನಾ ಮನುದೃತ್ಯರ್ಧೀರಾಃ ಅನ್ವಾರೇಭಿರೇರತ್ಯೋ ನರಶ್
 ಮ್ನೋ || ೪ || ಓಂ ಯಜ್ಞಾಗ್ರತೋದೂರ ಮುದೈತಿದೈವನ್ತದುಸುಪ್ತ
 ಸೃತಧೈವೈತಿ || ದೂರಭ್ಯಮಾಶ್ಚೋತಿಷಾಞ್ಚೋತಿರೇಕನ್ತನ್ನೈ ತ್ರ ಮನಃ
 ಶಿವಸಬ್ಜಲ್ಪಮಸ್ತು || ೫ || ಯೇನಕರ್ಮಾಣ್ಯಪಸೋ ಮನೀಷಿಣೋ
 ಯಜ್ಞೇಕೃಣ್ಣನ್ವಿದಧೇಷುಧೀರಾಃ || ಯದಪೂರ್ವಂಯ್ಯಕ್ಷಮನ್ತಃ ಪ್ರಜಾ
 ನಾನ್ ತನ್ನೈ ಮನಃ ಶಿವಸಬ್ಜಲ್ಪಮಸ್ತು || ೬ || ಯತ್ತಜ್ಞಾನಮುತ
 ಚೇತೋದೈತಿಶ್ಚ ಯಜ್ಞೋತಿರನ್ತರಮೃತಮೃಜಾಸು || ಯನ್ಮಾನ್ಮಋತೇ
 ಕಿಂಚ್ಚಾನಕರ್ಮನಕ್ರಿಯತೇತನ್ನೈ ಮನಃ ಶಿವಸಬ್ಜಲ್ಪಮಸ್ತು || ೭ || ಯೇ
 ನೇದಮ್ನೂತಮ್ಭುವನಮ್ಭವಿಷ್ಣುತ್ವರಿಗೃಹೀತಮಮೃತೇನಸರ್ವಮ್ || ಯೇನ
 ಯಜ್ಞಸ್ತಾಯತೇಸಪ್ತ ಹೋತಾತನ್ನೈ ಮನಃ ಶಿವಸಬ್ಜಲ್ಪಮಸ್ತು || ೮ ||
 ಯಸ್ಮಿನ್ನೈಚೇನಾನುಯಜಾಗ್ಂಷಿಯಸ್ಮಿನ್ನೈತಿಷ್ಠಿತಾರಥನಾಭಾವಿವಾರಾಃ ||
 ಯಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿತ್ತಗ್ಂ ಸರ್ವಪೋತಮ್ಪ್ರಜಾನಾನ್ತನ್ನೈ ಮನಃ ಶಿವಸಬ್ಜಲ್ಪಮಸ್ತು || ೯ ||
 ಸುಷಾರಥಿರಶ್ಯಾನಿವಯನ್ಮನುಷ್ಯಾನ್ನೇನೀಯತೇ ಭೀಶುಭಿ
 ವ್ವಾರ್ಜನಸಂಘವ| ತಾದೃತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠನ್ ಯದಜಿರಂಜಾ ವಿಷ್ಣುನ್ತನ್ನೈ ಮನಃ ಶಿವ
 ಸಬ್ಜಲ್ಪಮಸ್ತು || ೧೦ || ಇತಿ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

ಪಂಚಕಲಶಗಳಿಗೆ ಪರಡಿಗಳನ್ನಿಡುವ ವಿಧಾನ

ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ದೀಕ್ಷಾ ವಿನಾಹ ಹಾಗೂ ಚರ
 ಪಟ್ಟಾ ಅಧಿಕಾರ ಮೊದಲಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನೆ
 ಮಾಡಿ ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರ ಸಾಕ್ಷಿಭೂತವಾಗಿ ಆಯಾಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪೂರೈ
 ಸಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ಪಂಚಕಲಶಗಳಿಗೆ ಪಂಚ ಪರಡಿಗಳನ್ನೂ ಉಪ ಪರಡಿ
 ಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಾರೆ ೧೦ ಪರಡಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಫಲ, ನೇವೇದ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣೆ,

ತಾಂಬೂಲ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು, ವಿಧಾನೋಕ್ತವಾಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರೆಂತೆ ಐವರು ವೃತ್ತಾಚಾರ್ಯರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹತ್ತು ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ೧೦ ಪರಡಿಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ಪರಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಫಲ, ದಕ್ಷಿಣೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಕರ್ತನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನು ಸಾರವಾಗಿ ಇಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಾಚಾರ್ಯರೆಂದರೆ— ೧) ಹಿರೇಮರದವ, ೨) ಮಠಪತಿ, ೩) ಗಣಾಚಾರಿ, ೪) ಕುಮಾರಿ, ೫) ಸ್ಥಾನರಿಕ ಎಂಬವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡುವರು. ಆ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಪರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು.

ಪರಡಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

ಪಂಚಕಲಶಗಳಿಗೆ ಪಂಚ ಮುಖ್ಯ ಪರಡಿಗಳನ್ನು ಪಂಚ ಉಪ ಪರಡಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಪಂಚ ಪರಡಿಗಳನ್ನು ಸರ್ವ ಚರವಟ್ಟಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಎಲ್ಲ ಮಠಾಧೀಶ್ಯರರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಿಂಹಾಸನದ ಒಂದೊಂದು ಪರಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಸೂತ್ರದ ಮಠಾಧೀಶ್ಯರರೂ, ಚರವಟ್ಟಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸಮನಾಗಿ ಅದೇ ಒಂದು ಪರಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉಪ ಸೂತ್ರದ ಮಠಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸಹ ಆ ಒಂದೇ ಪರಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಚರವಟ್ಟಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದುಪ್ಪಟ್ಟು ಕಾಣಿಕೆಯ ಹಕ್ಕು ಇರುವದು.

ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ವಡ್ವಿಡಿ ಸೂತ್ರ ಬಾಳೆಹೊನ್ನೂರ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ಸೂತ್ರದವರೂ, ಉಪಸೂತ್ರದವರೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ಇದರಲ್ಲಿ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಚರವಟ್ಟಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಒಂದೇ ಪರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಐವೂ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸರ್ವ ಮರವವರೂ, ಎಲ್ಲ ಚರವಟ್ಟಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೇ ಜನವರರೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದೇ ಪರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಂಚಿಕೊಂಡರೆ ಕಡಿಮೆ ಸಿಗುವದೆಂಬ ದುರಾಶೆಯಿಂದ ಪೂರಾ ಪರಡಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬರೇ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಮಹಾ ದೋಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದು.

ನೀರಶೈವರ ಶೀಲಗಳ ವಿಚಾರಗಳು

೬೪ ಮುಖ್ಯ ಶೀಲಗಳು

೧) ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗವನ್ನು ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುವದು. ೨) ಸದಾ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಸ್ಥಾವರ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಲಿಂಗಪೂಜಾ ನಿಷ್ಠಾವಂತನಾಗುವದು. ೩) ವಂಚನೆಯಿಂದ ಪಂಕ್ತಿ ಭೇದವನ್ನು ಮಾಡದಿರುವದು. ೪) ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ, ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರೈಟಿನ ಮಾಡದಿದ್ದು ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಬಿಡುವದು. ೫) ಉಪವಾಸಾದಿ ವೃತಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು [ಶಿವರಾತ್ರಿ ಉಪವಾಸ ಸಹ ತ್ಯಾಜ್ಯವು]. ೬) ಅಲಿಂಗಿಯು ಮಾಡಿವ ವಾಕ [ಭವಿ ಪಾಕ] ವನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯಮಾಡುವದು. ೭) ಪಾತ್ರೆಗೆ ತುಂಬಾ ವನಾಡ[ವಸ್ತ್ರ]ವನ್ನು ಕಟ್ಟುವದು. ೮) ಪಂಚಮಹಾ ಸೂತಕಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡುವದು. [ಜನನ, ಮರಣ, ಪ್ರೇತ, ಪ್ರಸೂತ ಹಾಗೂ ಋತು ಇವು ಪಂಚ ಸೂತಕಗಳು]. ೯) ಸದಾ ನೀರನ್ನು ಶಿವ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸುವದು. ೧೦) ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ವಾತ್ರೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಲಿಂಗ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಹಾಕುವದು. ೧೧) ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಸರ್ವ ಪಶುಗಳಿಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳಿಂದ ಮೇವು ತರಿಸಿ ಹಾಕುವದು. ೧೨) ಡಾಂಭಿಕತನದಿಂದ ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿರುವದು. ೧೩) ನಿಂದ್ಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕೇಳದಿರುವದು. ೧೪) ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಧನ-ಮನಗಳಿಂದ ನೇವೆ ಮಾಡುವದು. ೧೫) ಶರೀರಕ್ಕೆ ಆಚಾರವನ್ನೂ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸುಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಆಶ್ರಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು. ೧೬) ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರನ್ನು ಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ನೋಡದಿರುವದು. ೧೭) ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಪಾರಿವಾರ್ಜಿತ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವದು. ೧೮) ಸಕಲಪೂ ನಶ್ವರವೆಂದು ನಿರಾಶೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುವದು. ೧೯) ಹತ್ತು ವಾಯುಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತುಳಿಯದೇ ನಿಷೇಧ ಮಾಡುವದು. ೨೦) ಶರಣರಲ್ಲಿ ಶಿವ ನಿವಾಸವಿರುವದೆಂದು ತಿಳಿಯುವದು. ೨೧) ಏಕಾದಶ ಪ್ರಸಾದ, ಹಾಗೂ ದಶವಿಧ ಪಾದೋದಕಗಳ ಮರ್ಮ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯುವದು. ೨೨) ಎಲ್ಲ ಇಂದ್ರಿಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಮುಖವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಕಲ ವಿಧ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವದು. ೨೩) ಪಟಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಡೆಯುವದು. ೨೪) ತಾನಾಗಿಯೇ ಇಚ್ಛಿಸದಲೇ ಬಂದದ್ದು ಲಿಂಗಭೋಗವೆಂದೂ, ಇಚ್ಛಿಸಿಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಭೋಗವೆಂದೂ ತಿಳಿಯುವದು. ೨೫) ಆವಾಹನ-ವಿಸರ್ಜನೆಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧ ಮಾಡಿ ಅಂಗ ಲಿಂಗವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಯಾಗಿರುವದು. ೨೬) ತನು-ಮನಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಗುಣವನ್ನಳಿದು ಅಂಗವೇ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಸಹ ಭೋಜನ ಮಾಡುವದು. ೨೭) ಶಿವ ಕಾರ್ಯದ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ

ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ನೆನೆಯದಿರುವದು. ೨೪) ರೋಗಿಯಾದಾಗ ಮಣಿ ಮಂತ್ರ-ನಾರು ಬೇರುಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧ ಮಾಡುವದು. ೨೫) ಅಲಿಂಗಿಗಳು ಬಿಳಿದ ಬಿಳೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದಿರುವದು. ೨೬) ಅಲಿಂಗಿಗಳ ಕೂಡ ಮಾತಾಡುವದು, ನೋಡುವದೂ ಕೂಡ ನಿಷೇಧ ಮಾಡುವದು. ೨೭) ಮಿಣಿ-ಹಗ್ಗ ಮೊದಲಾದ ರೈತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಶಿವಲಿಂಗ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಒತ್ತುವದು. ೨೮) ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ಹೂದೋಟಕ್ಕೆ ಭವಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಬೀಳದಂತೆ ಸುತ್ತಲೂ ವರದೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವದು. ೨೯) ಆಕಳು ಹಾಗೂ ಬಸವರ ಸಂಯೋಗಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಶಿಗಣಿಯು ಷಡ್ವಾರ್ಜನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು. ೩೦) ಹೊಲ-ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವದು. ೩೧) ಆಕಳ-ಎತ್ತು-ಕರಗಳಿಗೆ ಲಿಂಗ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಒತ್ತುವದು. ೩೨) ಶಿವಭಕ್ತ ಕುಂಬಾರನಿಂದ ತಯಾರಾದ ಗಡಿಗೆ ಮಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡುವದು. ೩೩) ತಾವಿರುವ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಲಿಂಗ ಮುದ್ರಿತ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ೩೪) ಭವಿಗಳಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿಯದಿರುವದು. ೩೫) ಶಿವ ಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜನೆಂದು ತಿಳಿಯುವದು. ೪೦) ಜಲದಿಂದ ಬರುವ ನೀರಿನಿಂದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಮಡಿ ಮಾಡುವದು. ೪೧) ಕಂಬಳಿ ಹಾಗೂ ತೊಗಲಿನ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡುವದು. ೪೨) ಭವಿಗಳು ನೇಯ್ದು ತಯಾರ ಮಾಡಿದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಉಡುತೊಡುವದಿರುವದು. ೪೩) ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದಿರುವದು. (ಕಲ್ಲುಪ್ಪನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.) ೪೪) ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಕ್ಷೌರಿಕನಿಂದ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಸುವದು. ೪೫) ಸುವಾಸಿತ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಎಮ್ಮಿಯ ಹಾಲನ್ನು ನಿಷೇಧ ಮಾಡುವದು. (ಕೇವಲ ಆಕಳ ಹಾಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು) ೪೬) ಶಿವಶರಣರೂಪವನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ವಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನಾಗಲೀ ಧಿಕ್ಕರಿಸದಿರುವದು. ೪೭) ಶಿವಭಕ್ತರ ಜಾತಿ ಸೂತಕಗಳನ್ನು ನೋಡದಿರುವದು. ೪೮) ಸ್ತ್ರೀಯರು ಗರ್ಭ ಧರಿಸಿದ ಏನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಧಾರಣವನ್ನು ಗರ್ಭಕ್ಕೆ [ಕೂಸಿಗೆ] ಮಾಡಿಸುವದು. ೪೯) ಜಂಗಮ ವಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸುವದು ೫೦) ಭವಿಗಳ ಸಂಗಡ ಯಾವದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೋಹ, ಸ್ನೇಹ ಮಾಡದಿರುವದು. ೫೧) ತನ್ನಂತೆ ಪತ್ನಿಗೂ ಗುರೂಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು [ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕು]. ೫೨) ದಿನಕರ್ಮ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡುವದು. ೫೩) ತಾನಿರುವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ [ಮನೆಯಲ್ಲಿ] ಕುರಿ-ಕೋಳಿ-ಹಂದಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿಸದಿರುವದು. ೫೪) ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಎಣಿಸದೆ ಅವರು ಶಿವ ಸ್ಮರಣಸರೆಂದು ತಿಳಿದು ಪೂಜಿಸುವದು. ೫೫) ಶೀಲವೇ ಜ್ಞಾನಮಯವಾಗಿ ಜ್ಞಾನವೇ ಶೀಲಮಯವಾಗಿ ಏಕರೂಪವಾದ ಪರಮಾನಂದದಲ್ಲಿರುವದು.

೫೬) ಸುವಾಸಿಕೆ [ಪರಿಮಳ] ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡುವದು. ೫೭) ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಉಟೆನಾಡಬಾರದು. ೫೮) ಅಲಿಂಗಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ನೇಯಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವದು. ೫೯) ಸಂಕಟ ಬಂದಾಗ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳದಿರುವದು. ೬೦) ಮಾದಕ ವೇಯಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯಮಾಡುವದು. ೬೧) ಅನ್ಯ ದುಶ್ಯಬ್ದಗಳನ್ನು ಕೇಳದಿರುವದು. ೬೨) ನವರತ್ನಾಭರಣ ಭೂಷಿತನಾಗದಿರುವದು. ೬೩) ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವದು. ೬೪) ಶೀಲವೇ ಅಲಂಕಾರವೆಂದು ತಿಳಿಯುವದು.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ೬೪ ಶೀಲಗಳು ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರ ನೀತಿಪ್ರದ ವಚನಗಳು.

೧) ಕಳಬೇಡ | ಕೊಲಬೇಡ | ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯಲು ಬೇಡ | ಅಸೂಯೆ ಪಡಬೇಡ | ತನ್ನ ಬಣ್ಣಿಸಬೇಡ | ಇದಿರ ಹಳೆಯಲು ಬೇಡ | ಇದೇ ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿ | ಇದೇ ಬಹಿರಂಗ ಶುದ್ಧಿ | ಇದೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮ ನೋಲಿಸುವ ಪರಿ |

೨) ದೇವಲೋಕ ಮೃತ್ಯುಲೋಕವೆಂಬುದು ಬೇರಿಲ್ಲ ಕಾಣರೋ | ಸತ್ಯ ನುಡಿಯುವದೇ ದೇವಲೋಕ ಮಿಥ್ಯ ನುಡಿಯುವದೇ ಮೃತ್ಯುಲೋಕ | ಆಚಾರವೇ ಸ್ವರ್ಗ ಅನಾಚಾರವೇ ನರಕ | ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನೀವೇ ಪ್ರನಾಣ |

೩) ಸಾರ ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗ ಮಾಡುವದು | ದೂರ ದುರ್ಜನರ ಸಂಗ ಬೇಡ ವಯ್ಯಾ | ಅವ ಹಾವಾದರೇನು ವಿಷವೊಂದೇ | ಅಂಧವರ ಸಂಗ ನಮಗೆ ಬೇಡ ವಯ್ಯಾ | ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದವರ ಸಂಗ ಶಿಂಗಿ ಕಾಳಕೂಟ ವಿಷವೋ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ |

೪) ಸಂಸಾರವೆಂಬುದೊಂದು ಗಾಳಿಯ ನೊಡರು ಸಿರಿಯೆಂಬುದೊಂದು ಸಂತೆಯ ಮಂದಿ ಕಂಡೆಯ್ಯ | ಇದ ನೆಚ್ಚಿ ಕೆಡಬೇಡ ಸಿರಿಯೆಂಬುದ ಮರೆಯದೆ ಪ್ರೇಮಿಸು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮ ದೇವನ.

೫) ಕಲ್ಲನಾಗರ ಕಂಡರೆ ಹಾಲನೆರೆ ಎಂಬರು, ದಿಟನಾಗರ ಕಂಡರೆ ಕೊಲ್ಲೆಂಬರಯ್ಯ, ಉಂಬುವ ಜಂಗಮ ಬಂದರೆ ನಡೆಯೆಂಬರು. ಉಣ್ಣದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬೋನವ ಹಿಡಿಯೆಂಬರಯ್ಯ ! ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ಕಂಡು, ಉದಾಶೀನ ಮಾಡಿದರೆ ಕಲ್ಲ ತಾಗಿದ ಮಿಟ್ಟಿಯಂತಪ್ಪಯ್ಯ -

೬) ಪಾಪಿಯ ಧನ ವ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಸತ್ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದಯ್ಯಾ ! ನಾಯಿಯ ಹಾಲು ನಾಯಿಂಗಲ್ಲದೆ ಪಂಚಾಮೃತಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದಯ್ಯಾ ! ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವ ಅರ್ಧ ವ್ಯರ್ಥ ಕಂಡಯ್ಯ !

ಶ್ರೀಗುರು ಪುರಾತನರ ಸ್ತೋತ್ರ.

|| ಪರಿವರ್ಧಿನಿ || ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವ ! ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವ ! ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವ ! ಸಾಂಬ ಶಿವ || ಪಲ್ಲ || ಮರುಳ ಶಂಕರದೇವ ! ಇವರಿಗೆ ಕಿನ್ನರಿ ಯಾಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನಿಗೆ | ವೀರೇಶ್ವರದ ಖ್ಯಾತಯ್ಯನಿಗೆ | ಗಾಣದ ಕನ್ನಪ್ಪಯ್ಯನಿಗೆ || ೧ || ಪರಿಪರಿಯಾ ಶಿವಲಿಂಗಾ ಪೂಜಿಸಿ | ಪರುಷಾದ್ವಿತಿ ಕಾಲಲ ನೇ ಮಾನಿಸಿ ಹರನೊಳರ್ಚಿತಕೊಂಡಾ | ಶಿವಶರಣಿಗೆ ಶರಣಾರ್ಥಿ || ಜಯಾ ಜಯಾ || ೨ || ಕಾಯಾದೊಳು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ | ದಾಯಾದವನರಿಯಲೈ ಶುಲಭವ | ಪಾಯಾದಿಂದರಿಡಿಟ್ಟು ವಾಯಾಸ್ಥಲಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ || ಜಯಾ ಜಯಾ || ೩ || ದಾಯಾದೋರಿ ಸಮಸ್ತಾ ಭಕ್ತರ | ಕಾಯಾವನು ಪಾವನ್ನಾ ಮಾಡಿದೆ | ರಾಯಾ ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯ | ಸಂಗನಬಸವ ಶರಣಾರ್ಥಿ || ಜಯಾ ಜಯಾ || ೪ || ತೆರೆಯಿಲ್ಲದ ನುಡಿ | ತೆರೆಯಿಲ್ಲದ ನಡೆ | ತೆರೆಯಿಲ್ಲದ ಒಡನಾಟದನುಭವ | ತೆರೆಯಿಲ್ಲದ ಸಮರಸವನು ತೋರಿದ | ಗುರುವೇ ಶರಣಾರ್ಥಿ || ಜಯಾ ಜಯಾ || ೫ || ತೆರೆಯಿಲ್ಲದ ಧ್ಯಾನಾರ್ಚನೆ | ಯಾತ್ರ್ಯ | ನಿರುಪಮ ನಿಜಲಿಂಗನದೊಳತಾಂ | ತೆರೆಯಿಲ್ಲದ ಸಮರಸವನು ತೋರಿದ | ಗುರುವೇ ಶರಣಾರ್ಥಿ || ಜಯಾ ಜಯಾ || ೬ || ಬಸವಾ ಎನ್ನಯ ತಾಯಿ ತಂದೆ | ಬಸವಾ ಎನ್ನಯ ಬಂಧುಬಳಗ | ಬಸವನ ಹೊಟ್ಟೆ ಶಿಶುವಾ ನಾನೇ | ಗಿರಿಜಾ ಕೇಳೆಂದ || ಜಯಾ ಜಯಾ || ೭ || ಬಹಳ ಬಲ್ಲವನಲ್ಲೋ ಹರ ಹರ | ಬಹಳ ತಿಳಿದವನಲ್ಲೋ ಶಿವ ಶಿವ | ಬಹಳ ಬಲ್ಲವರಡಿಯಾ ಧೂಳದ | ಪರಿಯಾ ನಾನಲ್ಲ || ಜಯಾ ಜಯಾ || ೮ || ಬಾಲಕನ ತೊದಲ್ನುಡಿಯೇ | ನುಡಿಗಳು ಶೀಲಾವಂತರು ಶಿವನಾಭಕ್ತರು | ಲಾಲಿಸಲೂ ವಾಲಿಸಲೂ ಹಂಪೀಯರಸಾ | ಎಮಗೊಲಿವಾ || ಜಯಾ ಜಯಾ || ೯ || ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವ ಸಾಂಬ ಶಿವ | ಶಿವ ಶಿವ ಶಿವ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವ ಸಾಂಬಶಿವಾ || ೧೦ ||

ಸ ಪ್ರ ಮ — ರ ತ್ನ

ದಶಕರ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪ್ರಮಾಣವು

ಆರ್ಯ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಾದ ವೇದಾಗಮ, ಉಪನಿಷತ್ತುರಾಣ ಹಾಗೂ ಸ್ಮೃತಿ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಸಂಬಂಧವಾದ ಗೃಹ—ಕರ್ಮಾದಿ ನಿಯಮಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವುಗಳಿಗೇ ಸಂಸ್ಕಾರವೆಂಬ ಹೆಸರು. ಹೇಗೆ ವಚ್ಛವು ವಾಷಾಣದಿಂದ ಹೊರಟು ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ

ಅಮೌಲ್ಯವೆನಿಸುವದೋ ಹಾಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಪವಿತ್ರನಾಗಿ ಅನಾ
ನುಷನಾಗುತ್ತಾನೆ “ಜನ್ಮನಾಜಾಯತೇ ಶೂದ್ರಃ ಸಂಸ್ಕಾರಾದ್ವಿಜ ಉಚ್ಯತೇ”
ಎಂಬಂತೆ ಮನುಷ್ಯನು ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಶೂದ್ರನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ
ಆತನು ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಹೊಂದಿದ ನಂತರ ಉಚ್ಚ ವರ್ಣದವನೆಂದು ಹೇಳಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಜನನಮಾರಭ್ಯ ಮರಣ ಪರ्यಂತ ಒಟ್ಟು ಷೋಡಶಕರ್ಮಗಳಿವೆ.
ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾದ ಹತ್ತು ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇ
ಖಿಸಲಾಗುವದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮಸ್ತ ವೀರಶೈವ ಬಾಂಧವರು ಆಚರಿಸಲು
ಯೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ.

೧. ಗರ್ಭಾದಾನ(ಫಲಶೋಭನ) ಕಾರ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರ

ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಋತು ಸ್ನಾನ ನಂತರ ಸಮ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯರಿಂದ
ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶುಭ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದಂಪತಿಗಳು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಂಗಳ ಸ್ನಾನ
ವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಐಚ್ಛಿಕ ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಸ್ತ ಪೂಜಾ
ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಭದ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ಕರಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತು

“ಹರ ಓಂ || ತದೇವಲಿಂಗಂ ಸುದಿನಂತ ದೇವತಾರಾಬಲಂ ಚಂದ್ರಬಲಂ
ತದೇವ | ವಿದ್ಯಾಬಲಂ ದೈವಬಲಂತದೇವ | ಗೌರೀ ಪತತೇಂ ಸ್ಪ್ರಿಯುಗಂ ಸ್ಮ
ರಾಮಿ || ಯಶ್ಚಿವೋ ನಾಮರೂಪಾಭ್ಯಾಂ ಯಾದೇವಿ ಸರ್ವ ಮಂಗಲಾ |
ತಯೋಸ್ಸಂ ಸ್ಮರಣಾತ್ಪ್ರಸಾಂ ಸರ್ವತೋ ಜಯಮಂಗಲಂ | ಸರ್ವ ಮುಹೂ
ರ್ತಮಸ್ತು ಸೂತ್ರಪಿಸ್ತುತ ಮಸ್ತು ||” ಹೀಗೆ ಈಶ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ
ಬಳಿಕ ಹಿಂದೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಘಂಟಾ
ನಾದವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ—

“ಋಗ್ವೇದಾಯಸ್ವಾಹಾ, ಯಜುರ್ವೇದಾಯಸ್ವಾಹಾ | ಸಾಮವೇದಾಯ
ಸ್ವಾಹಾ | ಅಧರ್ವಣ ವೇದಾಯ ನಮಃ | ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಾಯ ನಮಃ |
ಅನಂತಾಯ ನಮಃ | ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಯ ನಮಃ | ಶಿವೋತ್ತಮಾಯ ನಮಃ | ಏಕ
ನೇತ್ರಾಯ ನಮಃ | ತ್ರಿಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ | ಶಿಖಂಡಿನೇ ನಮಃ | ಶ್ರೀಕಂಠಾ
ಯನಮಃ | ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ | ಶಿರಸೇ ನಮಃ | ಶಿಖಾಯೈ ನಮಃ | ಕವ
ಚಾಯ ನಮಃ | ನೇತ್ರತ್ರಯ ನಮಃ | ಅಸ್ತ್ರಾಯ ನಮಃ ||”

ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂದ ಬಳಿಕ ಆಚಮನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತದ
ನಂತರ ಶುದ್ಧೋದಕದಿಂದ ನೇತ್ರಾದಿ ಪಂಚ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ
ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿ
ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆ ಬಳಿಕ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಅಂದು ದೇಶ ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ:—

“ಎವಂ ಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಮುಷ್ಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ ಉವಾತ್ಮದುರಿತ ಕ್ಷಯಿದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ( )ಗೋತ್ರೋದ್ಭವಯೋಃ ಆವಯೋ ಸತ್ಸಂತಾನ ಸೌಭಾಗ್ಯಫಲ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ರಾತ್ರಾ ಗರ್ಭಾದಾನಾಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯಮಾಣಃ ಗರ್ಭಾದಾನಾಂಗ ಭೂತ ನಾಂದೀ ಶೋಭನ ದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಾಂದೀ ಸಮಾರಾಧನಾಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಃ ಗರ್ಭಾದಾನ ಲಗ್ನಕಾಲೇ ಫಲದಾನಾನಿ ಕರ್ತುಂ ಫಲಪೂಜಾಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯಮಾಣಃ ತದಂಗತ್ವೇನ ತದಾದೌ ಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಅಭ್ಯುದಯಾರ್ಥಂ ಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂಚ ಮಾಹೇಶ್ವರೈಸ್ಸಹ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹ ವಾಚನಂಕರಿಸ್ಯೇ|| ತದಾದೌ ನಿರ್ವಿಘ್ನೇನ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ ದ್ವಾರಾ ಉತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀಮಹಾ ಗಣಾಧಿಪತಿ ಪೂಜಾಂಕರಿಸ್ಯೇ”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಸರ್ವಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮೊದಲು ಗಣಪತಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತದ ನಂತರ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹ ವಾಚನವನ್ನೂ, ನಾಂದೀ ಸಮಾರಾಧನವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೆಂದರೆ; ಪತಿಯು ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ಭದ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ವ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ಫಲಪೂಜೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ:—

ಮೊದಲು ದೇಶ ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ:—

“ಎವಂ ಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅಸ್ಯಂ ಶುಭತಿಥೌ ಸತ್ಸಂತಾನ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಫಲಸಿದ್ಧಿ ದ್ವಾರಾ ಫಲದೇವತಾಂ ತರ್ವರ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಫಲಪೂಜಾಂಕರಿಸ್ಯೇ” ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ:—

“ಯಾಃ ಫಲ ನೀರ್ಯಾ ಅಪಲಾಃ ಪುಷ್ಪಯಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿಣಿಃ |

ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಪ್ರಸೂತಾಸ್ತಾನೋ ಮುಂಚತ್ವಗ್ಂ ಹಸಃ ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಫಲದೇವತೆಯನ್ನು ಆವಾಹನ ಮಾಡಿ,

“ಫಲದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಟಿಂಗಿನಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದ ಫಲಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟವಿಧಾ ಚರ್ಚನೆಯಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತರುವಾಯ:—

“ಅನಯಾ ಪೂಜಯಾ ಭಗವಾನ್ನರ್ವಾತ್ಮಕ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ

ಶಿವ ಸುಪ್ರೀತಸ್ಸು ಪ್ರಸನ್ನೋ ವರದೋ ಭವತು”

ಹೀಗೆಂದು ತರ್ಪಣ ಅಂದರೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ “ಗರ್ಭಾದಾನ-ಸೂಕ್ತ” ವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು.

ಗರ್ಭಾದಾನ ಸೂಕ್ತವು.

“ವಿಷ್ಣುರ್ಯೋನೀ ಕಲ್ಪಯತುತ್ಪಾಷ್ಣಾ ರೂವಾಣಿ ಪಿಗ್ಂ ಶತು | ಅಸಿಂ ಚತು ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಧಾತಾ ಗರ್ಭಂ ದಧಾತುತೇ | ಗರ್ಭಂ ದೇಹಿ ಸಿನೀವಾಲಿ ಗರ್ಭಂ ದೇಹಿ ಸರಸ್ವತಿ | ಗರ್ಭಂತ್ಯೇ ಅಶ್ವಿನೌ ದೇವಾ ವಾಧತ್ತಾಂ ಪುಷ್ಕಸ್ತಜಾ ಹಿರಣ್ಯಯೀ ಅರಣೀಯನ್ನಿಮುಂಧತೋ ಅಶ್ವಿನಾ | ತಂತೆ ಗರ್ಭಗ್ಂ ಹವಾಮುಹೇ ದಶಮೆ ಮಾನಿಸೂತವೇ | ಯಥೇಯಂ ಪೃಥವಿ ಮಹಿಷಿಷ್ಕಂತಿ ಗರ್ಭಮಾದಧೇ | ಏವಂ ತಂ ಗರ್ಭಮಾಧೇಹಿ ದಶಮೆ ಮಾಸಿಸೂತವೇ | ಯಥಾ ಪೃಥಿವ್ಯಗ್ನಿ ಗರ್ಭಾದ್ಯೌರ್ಯಥೇಂದ್ರೇಣ ಗರ್ಭಿಣೀ | ವಾಯುರ್ಯಥಾದಿಶಾಂ ಗರ್ಭ ಏವ ಗರ್ಭಂ ದಧಾತುತೇ | ವಿಷ್ಣೋಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೇನಃ ರೂಪೇಣಾನ್ಯಾಂ ನಾರ್ಯಾಂಗವೀ ನ್ಯಾಂ | ಪುನಾಂ ಗರ್ಭಮಾದೇಹಿ ದಶಮೆ ಮಾಸಿಸೂತವೇ | ನೆಜಮೇಷಪರಾ ಪತ ಸುಪುತ್ರಃ ಪುನರಾಪತ | ಅಸ್ಯೈಮೇ ಪುತ್ರಕಾಮಾಯೈ ಗರ್ಭಮಾದೇಹಿ ಯಃ ಪುಮಾನ್ | ವ್ಯಸ್ಯಯೇನಿಂಪತಿರೇತೋ ಗೃಹಾಣ ಪುಮಾನ್ಪುತ್ರೋಧೀ ಯತಾಂ | ಗರ್ಭೇ ಆತತಃ ತಂ ಮಾತಾ ದಶಮಾಸೋಬಿಭರ್ತು ಸಜಾಯತಾಂ ವೀರ ತಮಸ್ವಾವಾಂ ಆತ ಗರ್ಭೋಯೇ ನಿಮೇತು ಪುಮಾನ್ಯಾ ಇವೇಷುಧಿಂ | ಆವಿರೋಜಾ ಯತಾಂ ಪುತ್ರಸ್ತೇ ದಶಮಾಸ್ಯಃ ಕರೋಮಿತೇ ಪ್ರಜಾಪತ್ಯ ಮಾಗರ್ಭೋ ಯೋನಿಮೆತುತೇ ಅನೂನಃಪೋಣೋ ಜಾಯ ತಾಮು ಶ್ಲೋಣೋ ಪಿಶಾಚ ಧೀತಃ | ಪುಮಾಂಗ್ಂಸ್ತೇ ಪುತ್ರೋನಾರಿತಂ ಪುಮಾನನು ಜಾಯತಾಂ | ಯಾನಿ ಭದ್ರಾಣಿ ಬೀಜಾನ್ಪೃಷಭಾಜನ ಯಂತಿನೌ | ತಾನಿ ಭದ್ರಾಣಿ ಬೀಜಾ ನ್ಪೃಷ ಭಾಜನಯಂತಿನಃ | ತೈಸ್ತ್ವಂ ಪುತ್ರಾನ್ಪಂದಸ್ತಸಾ ಪ್ರಸೂರ್ಥೇನುಕಾಭ ಭವ | ಕಾಮಃ ಸಮೃದ್ಧ್ಯತಾಂ ಮಹ್ಯಮ ಪರಾಜಿತ ಮೇವಮೇ | ಯಂಕಾಮಂ ಕಾಮಯೇ ದೇವತಂ ಮೇವಾಯೋ ಸಮರ್ಥಯೇ” ಎಂದು ಪಠಿಸಿ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ತರುವಾಯ—

“ಫಲಂ ಮನೋರಥ ಫಲಂ ಪ್ರದದಾತಿ ಸದಾನ್ಯಣಾಂ | ಪುತ್ರಪಾತ್ರಾಭಿ ವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಅತಶ್ಯಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಮೇ”

ಇದಂ ಫಲದಾನಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವ ಪ್ರೀತಿಂ ಕಾಮಯ ಮಾಸ್ತುಭ್ಯಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇ | ನಮಯ ನಮನು ||

ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಮಾಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ಬಾಳೇಹಣ್ಣು ಟಿಂಗಿನಕಾಯಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ತಾಂಬೂಲ ಸಹಿತ ಫಲದಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಮಾಹೇಶ್ವರರು—

“ಉಭಯೋಃ ಸತ್ಸಂತಾನ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಫಲ ಸಿದ್ಧಿರಸ್ತು”

ಎಂದು ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ದಂಪತಿಗ
ಭದ್ರಾಸನದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿದ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋ
ಓಂ ರೇ ತೋ ಮೂತ್ರಂ ವಿಜಹಾತಿ ಯೋನಿಂ ಪ್ರವಿಶದಿಂದ್ರಿಯಮ್ |
ಗರ್ಭೋಜರಾಯಣಾಃಪ್ರತ್ಯ ಉಲ್ಬಂ ಜಹಾತಿ ಜನ್ಮನಾ ||
ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪತಿಯು ಪತ್ನಿಯ ಕೂಡ ಸಂಭೋಗ ಮಾಡಬೇಕ

|| ಇತಿ ಗರ್ಭಾದಾನ ವಿಧಾನಂ ||

ಪುಂಸವನ ಸಂಸ್ಕಾರ-ವಿಧಾನ.

ಈ ಪುಂಸವನ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಗರ್ಭಧಾರಣವಾದನಂತರ
ಮೂರನೆಯ ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭ ತಿಥಿ ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತ
ದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಎರಡು ದಿನ ಆಚರಿಸಬೇಕಾಗುವದು.
ಈ ಸಂಸ್ಕಾರಾರಂಭದ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸ ಪ್ರಾತಃಕಾಲಕ್ಕೆದ್ದು ದಂಪತಿಗಳು
ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಶಿವಪೂಜಾದಿ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪತ್ನಿಯ
ನ್ನು ಪತಿಯು ತನ್ನ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚಮನ ಪ್ರಾಣಾಯಾ
ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ:—

“ಎವಂ ಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಮಮಧರ್ಮ
ಪತ್ನೈಃ ಗಾರ್ಭಿಕ ಭೈಜಿಕದೋಷ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಆಧಾರ ಸಂಸ್ಕಾರ ದ್ವಾರಾ
ಆರ್ಥೇಯ ಸಂಸ್ಕಾರಾರ್ಥಂ ಪುಗ್ಂ ಸವನಾಂಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಸ್ಯೇ”

ಎಂಬ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ತದನಂತರ
ಪುಂಸವನ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಅಂಗಗಳೆನಿಸಿದ ಸ್ಪಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ ನಾಂದೀ
ಸಮಾರಾಧನೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಸರ್ವ ಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆಚರ
ಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ:—

ಮರು ದಿವಸ (ಎರಡನೇ ದಿವಸ) ದಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜಾದಿ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು
ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪವಿತ್ರ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ದೇಶಕಾಲಾದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ:—

“ಎವಂ.....ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ ಧರ್ಮ ಪತ್ನೀ ಸಮೇತಸ್ಯ ಮಮ
ಪುಗ್ಂ ಸವನಾಂಗತ್ಯೇನ ಉಭಯೋಃ ರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ರಕ್ಷಾ ಬಂಧನಾಂಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ
ಕರಿಸ್ಯೇ” ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತರುವಾಯ:—

ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತುಂಬಿದ ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಟೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ವಿಭೂತಿ,

ವೀಳೈದೆಲಿ, ಬೆಟ್ಟಡಿಕ್ಕಿ, ಕಂಕಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು, ಅವುಗಳನ್ನು ಮೋಡ ಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ:—

“ತ್ರಿಯಂಬಕಂ ಯಜಾಮಹೇ ಸುಗಂಧಿಂ ಪುಷ್ಪಿವರ್ಧನಂ |
ಉರ್ವಾರುಕಮಿವಭಂಧನಾನ್ಮೃತ್ಯೋ ಮುರ್ಕ್ಷೇಯ ಮಾಮೃತಾತ್||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕಂಕಣಕ್ಕೆ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಲೇಪಿಸಬೇಕು. ತರುವಾಯ:—

“ವಿಶ್ವಾತ್ತಾತೆ ಸವನೇಷು ಪ್ರವಾಚಾಯಾಚ ಕತ್ತ್ವಮಘವನ್ನಿಂದ್ರಸುನ್ವತೆ
ಪಾರಾವತಂ ಯತ್ಪುರು ಸಂಭೃತಂ ವಸ್ತವಾವೃಣೋಃ ಶರಭಾಯ ಋಷಿಬಂಧವೆ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಾಹೇಶ್ವರನು ಪತಿಯ ಬಲ ಮುಂಗೈಗೂ,
“ಬೃಹತ್ಸಾಮ ಕ್ವತ್ರ ಭೃದ್ವೃದ್ಧವೃಷ್ಟಿಯಂ | ತ್ರಿಷ್ಟು ಭೋಜಶ್ಯುಭಿತ
ಮುಗ್ರ ವೀರಂ | ಇಂದ್ರಂ ಸೋ ಮೇನ ಪಂಚ ದಶೇನ ಮಧ್ಯಮಿದಂ
ವಾತೇನ ಸಗರೇಣ ರಕ್ಷ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪತ್ನಿಯ ಎಡ ಮುಂಗೈಗೂ, ಕಂಕಣವನ್ನು ಕಟ್ಟುವದು. ಆ ಬಳಿಕ ದಂಪತಿಗಳು ಮಾಹೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಗುರು ಪಾದ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಗಣಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಗುರುಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ:—

“ಕಂಕತೋನ ಕಂಕತೋಧೊಸತ್ತೇನ ಕಂಕತಃ| ದ್ವಾಮಿತಿ ಪೃಷಿ ಇತಿನ್ಯಾ
ಅದೃಷ್ಟಾ ಅಲಿಪ್ಸತಾ”

“ಕಂಕಣಂ ಮೇಚ ಯಾಮೃದ್ಯ ರಕ್ಷಾನ್ಮಿನ್ನ ಕದಾಚನ |
ಮಯಿ ರಕ್ಷಾಂ ಸ್ಥಿರಾಭದ್ರಾ ದೇವತ್ವಂ ಗಚ್ಛ ಕಂಕಣ”
ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಂಕಣವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಬೇಕು.

|| ಇತಿ ಪುಂಸವನ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಾನ ಸಮಾಪ್ತಿ ||

ಸೀಮಂತ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಾನ.

(ಹೂಮುಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ)

ಈ ಸೀಮಂತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಗರ್ಭಧಾರಣವಾದ ೪, ೬, ೮ನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯರಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಶುಭ ತಿಥಿ ಶುಭ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು

ಸಾರಣೆ ಹಾಗೂ ರಂಗವಲ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ ನಾಂದೀ ಸಮಾರಾಧನೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭದ್ರಾಸನದ ಮೇಲೆ ಪತಿಯು ತನ್ನ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ವತ್ತಿಯನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಾ ಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶಕ್ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ:—

“ಏವಂ ಗುಣವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ ಮಮೈತನ್ಯಾಃ ಧರ್ಮ ಪತ್ಯಾಃ ಗಾರ್ಭಿಕ ಭೈಚಿಕ ದೋಷ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಸೀಮಂತೋನ್ನ ಯನಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರವ್ಯೇ”

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರೆ ಪ್ರಾಮಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ:—

“ಏವಂ ಗುಣ.....ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ ಸೀಮಂತೋನ್ನ ಯನಾಂ ಗತ್ವೇನ ಉಭಯೋಃ ರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ರಕ್ಷಾಬಂಧನಂ ಕರವ್ಯೇ”

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಪುರಸವನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಂಕಣಗಳೆರಡನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ ದಂಪತಿಗಳ ಮುಂಗೈಗೆ ಕಟ್ಟುವದು. ಅನಂತರ ವತ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ತಾನು ಪತ್ನಿಮಕ್ಕಳ ಮುಖಮಾಡಿ ವತ್ತಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕಾಡಹಂದಿಯ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಕೂದಲು ದರ್ಭೆಯ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಗುಚ್ಚ; ಹಾಗೂ ಅತ್ತಿಯ ಕೊನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಿಡಕೊಂಡು ಹೆಂಡತಿಯ ಹಣೆಯ ಮೊದಲೊಂದು ಬೈತಲೆಯ ರೇಖಾಂತದ ವರೆಗೂ,

“ಹಿಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವೋ ರಾಕಾಮಹಗ್ಂ ಸುಹವಾಗ್ಂ ಸುಷ್ಪು ತೀಹುವೆ ಶ್ರುಣೋತುನಸ್ಸು ಭಗಾಬೋಧತುತ್ಮನಾ | ಸೀವ್ಯತ್ವವಸ್ನೋಚ್ಯಾಚ್ಚಿ ದ್ಯಮಾಗಯಾದದತು | ವೀರಗ್ಂ ಶತದಾಯಮುಕ್ತ್ಯಂ | ಯಾಸ್ತೆ ರಾಕೆ ಸುಮತಯಸ್ಸುಪ್ಯಶಸೋಯಾಭರ್ದದಾಶಿದಾ ಶುವೇವಸೂನಿ | ತಾಭಿನೋ ಅದ್ಯ ಸುಮನಾ ಉಪಾಗಹಿ | ಸಹಸ್ರ ಪೋಷಗ್ಂ ಸುಭಗೆ ರರಾಣ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಮೂರುಸಾರೆ ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಸಾರೆ ಎಳೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ಬೈತಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟು ತಾವಿರುವ ಊರಿಗೆ ಸಮೀಪ ವಾದ ನದಿಯ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲೇ ನೆನಿಸಿ ವೋಣಿಸಿದ ಗೋದೀಕಾಳಿನ ಸರವನ್ನು ವತ್ತಿಯ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ—

“ಗಾಯೇತಾಮಿತಿ ವೀಣಾ ಗಾಧಿ ನೌಸಗ್ಂಶಾಸ್ತಿ |

ಸೋಮ ಯೇವನೋರಾಜತ್ಯಾಹು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪ್ರಜಾಃ |

ವಿವೃತ್ತ ಚಕ್ರ ಅಸೀನಾಸ್ತಿರೇಣ ಯಮುನೇತವ||”

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ವೀಣಾಗಾನ ಮಾಡಿಸುತ್ತ ಮುತ್ತೈದೆಯವರು ಮಂಗಲ ಕರವಾದ ಪದ್ಯವನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಪದಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಹಾಡುವದು. ತದ

ನಂತರ ಮಹೇಶ್ವರರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೇವ-ಗುರುಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಕಣವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಬೇಕು. ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

|| ಇಂತೀ ಸೀಮಂತ ಸಂಸ್ಕಾರ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

ಜಾತಕರ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಾನ

ಲಿಂಗಧಾರಣ ಕ್ರಮ

ವೀರಶೈವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಗರ್ಭವತಿಯರಾದ ಆನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಕುಲ ಗುರುಗಳಿಂದ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಎಂಟನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗಧಾರಣವಾಗುವ ಕಾರಣ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ಪ್ರಕಾರ ಜನನ ಸೂತಕವು ಅನ್ವಯಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಲಿಂಗವನ್ನೇ ಜನನ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಪವಿತ್ರ ಅಂಗವೆಂಬ ಅರ್ಥವು. ಆದರೆ ಈ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶುಭವಾದ ಶ್ರೀಶೈಲಾದಿ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಪಂಚಸೂತ್ರದ ಲಿಂಗವನ್ನು ವಿಧಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ಗರ್ಭವತಿಯರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಆ ಗರ್ಭವತೀಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನ ಶಿವಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಜನನನವಾದಕೂಡಲೇ ಅದೇ ಲಿಂಗವನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದೇ ಕ್ರಮವು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದೆನಿಸುವದು. ಇನ್ನು ಶಿಶುವು ಜನಿಸಿದ ನಂತರ ಗುರುಗಳಿಂದ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಾಡಿಸುವದು ಮಧ್ಯಮ ಪದ್ಧತಿಯೆನಿಸುವದು. ಅದರೆ ೩-೫-೧೧ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಾಡಿಸುವದು ಕನಿಷ್ಠ(ಹೀನ)ಪದ್ಧತಿಯೆನಿಸುವದು. ಕಾರಣ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುವುದುತ್ತಮವು.

ಪಂಚಸೂತ್ರದ ಲಿಂಗುವಿನ ಲಕ್ಷಣ.

ಲಿಂಗವೃತ್ತ ಸಮಂ ಪೀಠಂ ದೀರ್ಘಂ ವಿಸ್ತಾರಮೇವಚ |

ತದರ್ಧಂ ಗೋಮುಖಂ ಜೈವ ಗೋಮುಖಾಗ್ರಂ ತದರ್ಧಕಂ ||

ತದರ್ಧಂ ನಾಳ ವಿಸ್ತಾರಂ ಪಂಚಸೂತ್ರಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಂ || ೧ ||

ಎಂಬಂತೆ ಲಿಂಗದ ಸುತ್ತಳತೆಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಪೀಠವೂ ಆ ಲಿಂಗದ ಸುತ್ತಳತೆಯಲ್ಲಿ (ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರದ ಸಮನಾದ ಸುತ್ತಳತೆಯಲ್ಲಿ) ಅರ್ಧ ಭಾಗದಷ್ಟು ಗೋಮುಖವೂ ಆ ಗೋಮುಖದ ಅರ್ಧ ಭಾಗದಷ್ಟು ಗೋಮುಖದ ಅಗ್ರಪೂ (ತುದಿಯೂ) ಆ ಮುಖದ ಅರ್ಧ ಭಾಗದಷ್ಟು ನಾಳವೂ ಇದ್ದ

ಇಂಥ ಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತವಾದದ್ದೇ ಪಂಚ ಸೂತ್ರದ ಲಿಂಗವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು.

ಈ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ಷಟ್ಪ್ರಮಾಣವೆನೆಯಿಂದ ಸಾರಿಸಿ ಶುಚಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಬಳಿಕ ತಳಿರು ತೋರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಸಮಸ್ತ ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜು ಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿಶುವಿನ ತಂದೆಯು ಮೊದಲು ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ— ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನುಚ್ಚರಿಸಿ—

“ಏವಂ ಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅನ್ಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ ಮನು ಧರ್ಮಪತ್ತ್ಯಾಂ ಜಾತಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಆಯುಷ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿರ್ಧಂ.....ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನಸ್ಯ ಶಿಶೋರ್ಭವಿತ್ವದೋಷಾಪನೋದನದ್ವಾರಾ ಲಿಂಗಾಂಗಿತ್ವ ಸಿದ್ಧಿರ್ಧಂ ಜಾತಕರ್ಮಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಸ್ಯ ಮಾಣಸ್ತದಂಗ ನಾಂದಿಲೋಭನ ದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಾಂದೀ ಸಮಾರಾಧನಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಸ್ಯ ಮಾಣಸ್ತದಾದೌ ಶುದ್ಧಿರ್ಧಂ ವೃದ್ಧಿರ್ಧಂ ಅಭ್ಯುದಯಾರ್ಥಂ ಚ ಮಾಹೇಶ್ವರೈಸ್ಸಹಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಂ

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ವಸ್ತಿಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ ನಾಂದೀ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಮಾಹೇಶ್ವರನು ಒಂದು ಶಿವ ಕಲಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಆವಾಹನ ಮಾಡುವ ಮಂತ್ರ—

“ಪ್ರೋಮ ಪ್ರೋಮಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ |

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಯ ಧೀಮಹಿ |

ತನ್ನೋಶಿವಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||”

ಎಂದು ಶಿವನನ್ನು ಆವಾಹನ ಮಾಡಿ (ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಉಪಚಾರ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ) ಪ್ರಾಜಿಸಿ ಕಲಶದ ಮೇಲೆ ಬಲ ಹಸ್ತವನ್ನಿಟ್ಟು “ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ನೂರಾ ಎಂಟು ಸಾರೆ ಜಪಿಸಿ ಪಂಚಸೂತ್ರದ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವ “ನಮಸ್ತೇ ರುದ್ರಮನ್ಯವ” ಎಂದು ಆರಂಭಿಸಿ ‘ಅಸ್ತಿಸ್ತಿದ್ಧೇಹಿತಂ’ ಎನ್ನುವ ವರೆಗೂ ಅನುವಾಕವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪಂಚೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಜಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಜಲಾಧಿವಾಸ ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನುಚ್ಚರಿಸಿ —

“ಏವಂ ಗುಣಂ.....ಶುಭ ತಿಥೌ ಲಿಂಗಸ್ಯ ಕರ್ಷಣಾದಿ ದೋಷ ನಿವೃತ್ಯರ್ಥಂ ಜಲಾಧಿವಾಸಂ ಕರಿಸ್ಯೇ”

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ, ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಗಾತೀರ್ಥ ಜಲವನ್ನೂ ಪಂಚಗವ್ಯವನ್ನೂ, ಭಸ್ಮವನ್ನೂ ಸಂಮಿಶ್ರಮಾಡಿ, ಲಿಂಗವನ್ನು ಎರಡು ದರ್ಭೆಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಎರಡು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ಎಡಗೈಯಿಂದ ಹಿಡಿದು, “ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಷಡಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಜಪಿಸಿ, ಲಿಂಗವನ್ನು ಆ ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದು (ಆ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು) ಶುದ್ಧೋದಕದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪಂಚೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು- (ಶಿವಕಲಶದಿಂದ ಶಿಶುವು ಇರುವ ಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೆ ಧಾರದಿಂದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಮರೆಯದೇ ಹಚ್ಚಬೇಕು)

ಧಾನ್ಯಾದಿ ವಾಸ ವಿಧಾನ

“ಏವಂ ಗುಣ... ..... ಶುಭ ತಿಥೌ ಶಿವಲಿಂಗಸ್ಯ ದೇವತಾ ಬೀಜತ್ವ ಸಿದ್ಧರ್ಥಂ ಧಾನ್ಯಾಧಿ ವಾಸಂ ಕರಿಷ್ಯೇ”

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಶಿವ ಕಲಶದ ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಷಟ್ಪನಾರ್ಜನೆಯಿಂದ ಸಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಭೂ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ರಂಗವಲ್ಲಿಯಿಂದ ಅಷ್ಟದಳದ ಕಮಲವನ್ನು ಬರೆದು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಆ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಎರಡು ದರ್ಭೆ ಎರಡು ಸಣ್ಣ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಿ, ಲಿಂಗದ ಶಿರಸ್ಸು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ, ಗೋಮುಖವು ಕೆಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ “ತತ್ಪುರುಷ” ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅಕ್ಕಿಯ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ಎಡಗೈಯಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ವಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಾದ್ಯ-ಅರ್ಘ್ಯ ಅಚಮನಗಳಿಂದಲೂ, ಪಂಚಾಮೃತದಿಂದಲೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು, ತದನಂತರ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಕ್ರಮವು

“ಓಂ ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರ ಈಶ್ವರ ಸದಾಶಿವ ಋಷಯಃ ಋಗ್ಯಜು ಸಾಮಾರ್ಧವಾಣಿ ಛಂದಾ ಗ್ಂಸಿ ಸಕಲ ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಕಾರಿಣೀ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಃ | ಪರಾದೇವತಾ | ಅಂಬೀಜಂ ಹ್ರೀಂ ಶಕ್ತಿಃ ಕ್ರೌಂ ಕೇಲಕಂ ಅಮೃತಲಿಂಗ ಮಧ್ಯೇ ಮಹಾದೇವ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸಿದ್ಧಿರ್ಥಂ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ”

ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಆ ಬಳಿಕ—

“ಓಂ ಆಂಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಆಕಾಶ ವಾಯು ವಹ್ನಿ ಸಲಿಲ ಪೃಥ್ವ್ಯಾತ್ಮನೇ
ಅಂ ಕಂ ಖಂ ಗಂ ಘಂ ಜಂ ಅಂ ಹ್ರಿಂ ಕ್ರೋಂ ಅಂ ಓಂ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ
ನಮಃ | ಅಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ ರೂಪರಸ ಗಂಧಾತ್ಮನೇ ಇಂ ಚಂ
ಭಂ ಜಂ ರುಂ ಇಂ ಅಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಈಂ ಓಂ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾ ನಮಃ |
ಓಂ ಅಂ ಹ್ರಿಂ ಕ್ರೋಂ ತ್ವಕ್ಶ್ವಪ್ತಶ್ಚೂತ್ರ ಜಿಹ್ವಾಘ್ರಾಣಾತ್ಮನೇ ಓಂ ಟಂ ರಂ
ಡಂ ಥಂ ಣಂ ಜಂ ಅಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಓಂ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾ ನಮಃ | ಓಂ ಅಂ
ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ವಾಕ್ಪಾಣಿಪಾದಪಾಯಾಪಸ್ಥಾತ್ಮನೇ ಓಂ ತಂ ಧಂ ದಂ ಧಂ
ನಂ ಓಂ ಓಂ ಅಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಓಂ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಓಂ ಅಂ
ಹ್ರಿಂ ಕ್ರೋಂ ಮನೋಬುದ್ಧ್ಯಹಂಕಾರ ಚಿತ್ತ ವಿಜ್ಞಾನಾತ್ಮನೇ ಓಂ ಪಂ ಫಂ ಬಂ
ಭಂ ಮಂ ಜೌಂ ಅಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಓಂ ಅಂ
ಹ್ರಿಂ ಕ್ರೋಂ ವಚನದಾನಗಮನ ವಿಸರ್ಜನಾನಂದಾತ್ಮನೇ ಅಂ ಯಂ ರಂ ಲಂ
ವಂ ಶಂ ಷಂ ಸಂ ಹಂ ಳಂ ವ್ರಂ ಅಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಅಂ ಕರತಲಕರಪೃ
ಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ||”

ಎಂದು ಕರನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ
ವಾಗಿ ಹೃದಯನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ--

“ಓಂ ಆಂ ಹ್ರೀಂ.....ಅಂ ಓಂ ಹೃದಯಾನಮಃ | ಅಂ
ಹ್ರೀಂ.....ಓಂ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಹಾ | ಓಂ ಅಂ ಹ್ರೀಂ.....ಓಂ ಶಿಖಾ
ಯೈ ವಷಟ್ | ಓಂ.....ಅಂ.....ಕ್ರೋಂ ಓಂ ಕವಚಾಯ ಹುಂ |
ಓಂ ಅಂ.....ಕ್ರೋಂ ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ ವೌಷಟ್ | ಓಂ ಅಂ .....ಕ್ರೋಂ
ಅಂ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ | ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವರೋತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ ||”

ಹೃದಯನ್ಯಾಸ-ಕರನ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ನ್ಯಾಸ ಮಂತ್ರ
ಗಳನ್ನು ಅಂದು ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ “ಶಿರಸೇ ಸ್ವಹಾ”
“ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್” “ಹೃದಯಾನಮಃ” ಎಂದು ಬೋಧಿಸಿ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು
ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಧ್ಯಾನವು--

“ರಕ್ತಾಂಭೋಧಿಸ್ತು ಮೊತೊಲ್ಲಸದರುಣಸರೋಜಾಧಿರೂಢಾಕ ರಾಜ್ಜೈಃ
ಪಾಶಂ ಕೋದಂಡ ಮಿಷ್ಣೋದ್ಭವಮಳಿಗುಣಮುಷ್ಯಂಕುಶಂ ಪಂಚ ಬಾಣಾನ್ |
ಬಿಭ್ರಾಣಾಸ್ಯಕ್ಕಪಾಲಂ ತ್ರಿಣಯನ ವಿಲಸತ್ತೀನ ವಕ್ರೋರುಹಾಢ್ಯಾದೇವೀಬಾ
ಲಾರ್ಕ ವರ್ಣಾ ಭವತು ಸುಖಕರೀ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಃ ಪರಾನಃ ||”

ಹೀಗೆಂದು ಉತ್ಪನ್ನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ, ತೊಳೆದ ಹೊಸ ಮಡಿ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು
ಮುಸುಕು ಮಾಡಿಕೊಂಡು--

“ಓಂ ಆಯುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಃ ಇಹಃ ಪ್ರಾಣಾಃ ಸ್ನೋಹಂ ಸ್ನೋಹಂ”

ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ವಾದದಿಂದ ನಾಭಿ ವರ್ಯಂತ ಬ್ರಹ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇದರಂತೆ--

“ಓಂ ಆಯುಷ್ಯ ಜೀವ ಇಹಸ್ಥಿತಃ ಸೋಹಂ ಸೋಹಂ”

ಎಂದು ವರಿಸಿ ನಾಭಿಯಿಂದ ಹೃದಯದ ವರೆಗೂ ವಿಷ್ಣು ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಬಳಿಕ--

“ಓಂ ಆಯುಷ್ಯ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ವಾಙ್ಮನಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಶ್ರೋತ್ರ ಜಿಹ್ವಾ ಘ್ರಾಣಾ ಇಹೈವಾಗತ್ಯ ಸುಖಂ ಚಿರಂ ತಿಷ್ಠಂತು ಸ್ವಾಹಾ”

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೃದಯದಿಂದ ಮಸ್ತಕದ ವರೆಗೂ, ರುದ್ರ ಭಾಗದ ದಲ್ಲಿಯೂ (ನ್ಯಾಸ)ವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಶಿವಲಿಂಗದ ಆಯಾಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಆಯಾಯ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮುಟ್ಟಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ--

“ಓಂ ಆಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಅಮುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಾ ಇಹಪ್ರಾಣಾಃ ಸೋಹಂ ಸೋಹಂ | ಓಂ ಆಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಅಮುಷ್ಯಜೀವ ಇಹಸ್ಥಿತಃ ಸೋಹಂ ಸೋಹಂ | ಓಂ ಆಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಓಂ ಅಮುಷ್ಯ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಸೋಹಂ ಸೋಹಂ | ಓಂ ಆಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ವಾಙ್ಮನಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಶ್ರೋತ್ರ ಜಿಹ್ವಾ ಘ್ರಾಣ ಪ್ರಾಣೋವಾನ ವ್ಯಾನೋದಾನ ಸಮಾನನಾಗ ಕರ್ಮಕೃತರ ದೇವದತ್ತ ಧನಂಜಯಾದಿ ದಶಪ್ರಾಣಾ ಇಹಾಗತ್ಯಾಗತ್ಯ ಆಗಚ್ಛಾಗಚ್ಛ ಆಕರ್ಷಯಾಕರ್ಷಯ | ಸುಖಂ ಚಿರಂ ತಿಷ್ಠಂತುಸ್ವಾಹಾ || ಆಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಟಂ ತಂ ಡಂ ಧಂ ಣಂ ಉಂ ವಾಕ್ಪಾಣಿ ಪಾದಪಾಯೂಪಸ್ಥಾತ್ಮನೇ | ಓಂ ಆಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಐಂ ತಂ ಧಂ ದಂ ಧಂ ನಂ ತ್ವಕ್ಷುಃ ಶೋತ್ರ ಜಿಹ್ವಾ ಘ್ರಾಣಾ ತ್ಮನೇ | ಓಂ ಆಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಓಂ ಪಂ ಫಂ ಬಂ ಭಂ ಮಂ ಔಂ ಮನೋ ಬುದ್ಧ್ಯಹಂಕಾರ ಚಿತ್ತವಿದ್ಯಾನಾತ್ಮನೇ | ಓಂ ಆಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ ಯಂ ರಂ ಲಂ ವಂ ಶಂ ಷಂ ಸಂ ಹಂ ಳಂ ಕ್ಷಂ ವಚನಾ ದಾನ ಗಮನ ವಿಸರ್ಜನಾನಂದತ್ಮಾನೇ ಅಮುಷ್ಯಪ್ರಾಣಾ ಇಹ ಪ್ರಾಣಾ ಅಮುಷ್ಯ ಜೀವ ಇಹಸ್ಥಿತಃ ಅಮುಷ್ಯ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಕಾಯ ವಾಙ್ಮನಶ್ಚ ಕ್ಷುಶ್ರೋತ್ರ ಜಿಹ್ವಾ ಘ್ರಾಣವಾಕ್ಪಾಣಿ ವಾದವಾಯೂಪ ಸ್ಥಾಸೃಕ್ ಮೇದೋಸ್ತಿ ಮಜ್ಜಾಶುಕ್ಲ ಮನೋಬುದ್ಧ್ಯ ಹಂಕಾರ ಚಿತ್ತಾದಿ ಇಹಾಮೃತ ಲಿಂಗ ಮಧ್ಯೇ ಸಮಾವಿಶ್ಯ ಸುಖಂ ಚಿರಂ ತಿಷ್ಠಂತು ಸ್ವಾಹಾ”

ಹೀಗೆಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಪ್ರಾಣ ಹಾಗೂ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ--

“ಅಸುನೀತೆ ಪುನರನ್ಮಾಸುಚಕ್ಷುಃ ಪುನಃ ಪ್ರಾಣಮಿಹನೋ ಧೇಹಿ ಭೋಗಂ | ಜ್ಯೋತ್ಸ್ಯೈವ ಸೂರ್ಯಮುಚ್ಚರಂತ ಮನುಮತೆ ಮೃಡಯಾನಶ್ಚಸ್ತಿ” ಆಂ ಕ್ರೀಂ ಹ್ರೋಂ ಓಂ | ಮಹಾವದ್ಮವನ್ನಾತಸ್ಥ ಕಾರಣಾನಂದ ವಿಗ್ರಹೇ |

ಸರ್ವಭೂತ ಹಿತೇ ಮಾತೆ ಏಹ್ಯಹಿವರಮೇಶ್ವರಿ | ಓಂ ಅಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೋಂ | ಅವಾ
ಹಿತೋಭವ ಅಸಿನೋಭವ | ಅವಕುಂರಿತೋಭವ | ಪ್ರಸಿದೋಭವ | ಸುಪ್ರಸ
ನ್ನೋಭವ | ಅಸ್ಮಿನ್ ಅವೃತಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿ ಮಧ್ಯೆ ಮಹಾದೇವಂ ಪ್ರಸನ್ನಂ
ಕುರು ಕುರು ಸ್ವಾಹಾ || ಹಂ ಸ್ಲಾಂ ಹಂಸ್ಲೀಂ ಹಂಸ್ಲೂಂ ಹಂಸ್ಲೈಂ ಹಂಸ್ಲಾಂ
ಹಂಸ್ಲಂ || ಆಗಚ್ಛಾದಿತ್ಯ ಮಧ್ಯಸ್ಯ ಪಾರ್ವತೀ ಸಹಿತ ಪ್ರಭೋ | ಅಸ್ಮಿನ್
ಬಿಂಬೆ ಪ್ರತಿ ದಿನಂ ಸನ್ನಿಧಿಭವ ಶಂಕರ.”

ಹೀಗೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ವಾದ್ಯ ಆಘ್ರಾ ಆಚಮನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು
ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಅನಂತರ ಕೆಳಗೆ ಬರೆ
ದಂತೆ ಪಂಚ ಬ್ರಹ್ಮನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೇಗಂದರೆ:-

“ಓಂ ಹ್ರಾಂ ನಂ ಸದ್ಯೋಜಾತಾಯನಮಃ” ಹೀಗೆಂದು ಪಾದಗಳಲ್ಲಿಯೂ
“ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಮಂ ವಾಮದೇವಾಯನಮಃ” ಹೀಗೆಂದು ಗುಹ್ಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ
“ಓಂ ಹ್ರೂಂ ಶಿಂ ಅಘೋರಾಯನಮಃ” ಹೀಗೆಂದು ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ,
“ಓಂ ಹ್ರೈಂ ವಾಂ ತತ್ಪುರುಷಾಯನಮಃ” ಹೀಗೆಂದು ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ,
“ಓಂ ಹ್ರೌಂ ಯಂ ಈಶಾಯ ನಮಃ” ಹೀಗೆಂದು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ,
ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತರುವಾಯ:-

“ಓಂ ಸಾಂಬಸದಾ ಶಿವಾಯ ನಮಃ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪಂಚೋಪಚಾರ ಅಥವಾ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ:-

“ಓಂ ನಿಧನಪತಯೇ ನಮಃ”

ಎಂದು ಪಠಿಸಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಎಡಹಸ್ತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೊದಲು ಪೂಜಿಸಿದ
ಕಲಶೋಧಕದಿಂದ ಪುರುಷಸೂಕ್ತ ಅಥವಾ ರುದ್ರಸೂಕ್ತದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕ
ಮಾಡುವದು. ತದನಂತರ ಗುರು ಪಾದೋದಕದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡುವ
ಮಂತ್ರ:-

“ಚರಣಂ ಪವಿತ್ರಂ ವಿತತಂ ಪುರಾಣಂ ಯೇನ ಪೂತಸ್ತುರತಿದುಷ್ಕೃತಾನಿ
ತೇನ ಪವಿತ್ರೇಣ ಶುದ್ಧೇನ ಪೂಜಾಃ | ಅತಿಪಾಪ್ಮಾನ ಮರಾತಂ ತರೇಮು”

ಹೀಗೆಂದು ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ
“ಯಸ್ಯ ಸ್ಮೃತ್ಯಾಚ ನಾಮೋಕ್ತ್ಯಾ ತಪಃ ಪೂಜಾ ಕ್ರಿಯಾದಿಷು |
ನ್ಯಾನಂ ಸಂಪೂರ್ಣತಾಂ ಯಾತಿ ಸದ್ಯೋ ವಂದೇ ಸದಾಶಿವಂ ||
ಮಂತ್ರ ಹೀನಂ ಕ್ರಿಯಾ ಹೀನಂ ಭಕ್ತಿಹೀನಂ ಮಹೇಶ್ವರ |
ಯತ್ಪೂಜಿತಂ ಮಯಾದೇವ ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ತದಸ್ತುಮೆ ||

ಅನಯಾಧ್ಯಾನಾದಿ ಮೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಯಾ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಾತ್ಮಕ
ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವ ಸುಪ್ರೀತ ಸುಪ್ರಸನ್ನೋ ವರದೋ ಭವತು ||”

ಎಂದು ಪರಿಸಿ ಅಕ್ಷತೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ಕೂಡಿದ ಹಿರಣ್ಯೋದಕವನ್ನು ಕೊಡ
ಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ:-

“ಅಂಗಾದಂ ಗಾತ್ಸಂ ಭವಸಿ ಹೃದಯಾ ಧಧಿಜಾಯಸೆ

ಆತ್ಮಾವೈ ಪುತ್ರನಾಮಾಸಿ ಸರ್ಜೀವ ಶರದಶ್ಚತಂ”

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ಶಿಶುವಿನ ಬಲಗಿವಿಗೆ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಪುನಃ
ಅದೇ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಎಡಗಿವಿಗೂ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ತರುವಾಯ:-

“ಅಸ್ಮಾಭವ ಪರಶರ್ಭವ ಹಿರಣ್ಯಮಸ್ತೃಪಂಭವ |

ಪಶೂನಾಂ ತ್ವಾಹಿಂ ಕಾರೇಣಾಭಿ ಜಿಘ್ರಾಮಿ ||

ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಶಿಶುವಿನ ಎರಡೂ ಭುಜಗಳ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರವನ್ನು
ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಗುರುಗಳು:-

“ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವಃ | ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯಧೀ
ಮಹಿ | ಧಿಯೋ ಯೋನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್”

ಎಂಬ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶಿಶುವಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲಶೋಧಕ
ವನ್ನು ಮೂರು ಸಾರೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ “ತ್ಯಂಬಕಂ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರ
ದಿಂದ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಭರಿಸಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ರೇಶ್ಮಿಯ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ:-

“ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಪರಮಂ ಪವಿತ್ರಂ ಪ್ರಜಾಪತೇರೈಶ್ವಹಜಂ ಪುರ
ಸ್ತಾತ್ | ಆಯುಷ್ಯಮಗ್ರ್ಯಂ ಪ್ರತಿಮುಂಚ ಶುಭ್ರಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಬಲ
ಮಸ್ತುತೇಜಃ ||”

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶಿಶುವಿನ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಶಿಶುವಿನ ಬಲ
ಗಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಪದೇಶಿಸಿ ವಾದೋದಕವನ್ನು
ಕೊಡಿಸುವದು.

ಆ ಮೇಲೆ ಶಿಶುವಿನ ತಂದೆಯೇ ಒಂದು ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ
ಜೇನು ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ತಾಯಿಯ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮುಖ
ಮಾಡಿದ ಶಿಶುವಿನ ಮಸ್ತಕವನ್ನು ಮೂಸಿನೋಡಿ-

“ಮೇಧಾಂತೆ ದೇವತ್ಸವಿತಾ ಮೇಧಾಂ ದೇವಿ ಸರಸ್ವತೀ |

ಮೇಧಾಂತೆ ಅಶ್ವಿನೌದೇವಾ ವಾಧತ್ತಾಂ ಪುಷ್ಕರಸ್ರಜಾ ||

ತ್ವಯಿಮೇಧಾಂ ತ್ವಯಿ ಪ್ರಜಾತ್ವಯ್ಯಗ್ನಿನೈಜೋಧ ಧಾತು |

ತ್ವಯಿಮೇಧಾಂ ತ್ವಯಿ ಪ್ರಜಾಂತ್ವಯಿ ಸೂರೋ ಭಾಜೋದ ಧಾತು ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶಿಶುವಿನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತುಪ್ಪ ಜೇನುತುಪ್ಪಹಾಕಿ-

“ಸಸಿರಾ ಜಾತವೇದಾಃ ಅಕ್ಷರಂ ಪರಮಂ ಪದಂ | ದೇವನಾಂಗ್ಂ
ಶಿರ ಉತ್ತಮಂ ಜಾತವೇದಸೆ ಶಿರಸೆ ಮಾತವೇ ಬ್ರಹ್ಮಭೂರ್ಭುವಾಸ್ಸುವರೋಂ”

ಎಂದು ಪತ್ತಿಯ ಬಲಮೊಲೆಯ ಮೇಲೆ ದರ್ಭೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತುಪ್ಪಜೇನು
ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿ -

“ಅಯಂ ಕುಮಾರೋ ಜರಾಂಧಯತ್ |

ದೀರ್ಘಾಯುಃ | ಯಸ್ಮೈತ್ಯಗ್ಂಸ್ರನಪ್ರವ್ಯಾಯಾಯುರ್ವ

ಚೋಽಯ ಶೋಬಲಂ || ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶಿಶುವಿಗೆ ಮೊದಲು ಬಲಮೊಲೆಯನ್ನು ಕುಡಿಸುವದು.
ಬಳಿಕ ಸರ್ವರೂ ಗುರುವಾದೋದಕವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಯಥಾ ಶಕ್ತಿ ಗಣಾರಾ
ಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸ
ಬೇಕು. ನಂತರ ಮಾಹೇಶ್ವರರು ಶಿಶುವಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುವದು.

|| ಇತಿ ಜಾತಕರ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಿ ಸಮಾಪ್ತ ||

ಶಿಶುವಿಗೆ ಹೆಸರಿಡುವ ಹಾಗೂ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಾನವು.

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯರಿಂದ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ ಶುಭ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಶ್ರೀ
ಗುರುಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ವಗೈರೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ
ದಂಪತಿಗಳು ಕೂಸಿನೊಂದಿಗೆ ಮಂಗಲವಾಚನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಗುರುಗಳೆದುರಿಗೆ
ಶುಭಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆಚಮನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶಕಾ
ಲಾದಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ:-

“ಏವಂ ಗುಣ.....ಅನ್ಯಾಂ ಶುಭಂ ತಿಥೌ ಅಸ್ಯ ಶಿಶೋಃ ಆಯುಷ್ಯಾ
ಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವ್ಯವಹಾರಾರ್ಥಂ ಮಾವಾಂ ನಾಮಕರ ವಾಹವೇ ”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಒಂದು ಕಂಚಿನ ವಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ
ಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾಸನಾಮ ನಕ್ಷತ್ರನಾಮ ವ್ಯವಹಾರ ನಾಮಗಳನ್ನು
ಬರೆಯುವದು.

(೧) ಜನನವಾದ ಮಾಸದ ಹೆಸರು, ಅಂದಿನ ನಕ್ಷತ್ರದ ಹೆಸರು ಹಾಗೂ
ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನದ ಹೆಸರು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಬರೆಯುವದೇ ಮಾಸ ನಾಮ ನಕ್ಷತ್ರ
ನಾಮವೆನ್ನಿಸುವದು. ೨) ಇನ್ನು ವ್ಯವಹಾರ ನಾಮವು, ಗಂಡು ಕೂಸಿಗೆ ಗಂಗಾ

ಧರ, ಜಯದೇವ, ಬಸವರಾಜ ಮೊದಲಾದ ಸರಿ ಅಕ್ಷರವಿದ್ದದ್ದು -- ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸಿಗೆ ಪಾರ್ವತೀ, ಕಲ್ಯಾಣೀ, ಮೊದಲಾದ ಬೆಸ ಅಕ್ಷರದ್ದು ಇರಬೇಕು.) ಆ ಹೆಸರಿನ ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕಾರವನ್ನು ಬರೆದು:—

“ಮಾಸನಾಮ ನಕ್ಷತ್ರನಾಮ ವ್ಯವಹಾರನಾಮಾದಿಷ್ಠಿತ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ತಂದೆಯು ಇದೇ ಕೂಸಿನ ಹೆಸರೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ,
“ತಥೈವಾಸ್ತು”

ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಕೂಸಿನ ಬಲಗಿವಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಹೆಸರನ್ನೇ ಗುರುಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಅದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗುರುಗಳಿಗೂ, ಮಹೇಶ್ವರರಿಗೂ ಕೂಸಿನಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ತದ ನಂತರ—

“ಅಂಗಾದಂಗಾತ್ಸಂ ಭವಸಿ ಹೃದಯಾದಧಿ ಜಾಯಸೇ |

ಆತ್ಮಾನ್ಯೈ ಪುತ್ರನಾಮಾಸಿ ಸರ್ಜೀವ ಶರದಶ್ಯತಂ ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮೂರು ಸಾರೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಕೂಸಿನ ಮಸ್ತಕವನ್ನು ಮೂಸಿನೋಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಮಾಸ ನಾಮಾದಿಗಳನ್ನು ಅನ್ನುತ್ತ ಗುರು-ಮಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ಕೂಸಿನಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ—

“ಅಗ್ನಿರಾಯುಷ್ಮಾಂತ್ಸ ವನಸ್ಪತಿಭಿರಾಯುಷ್ಮಾನ್ ತೇನತ್ಪಾಯುಷಾ ಯುಷ್ಮಂತಂ ಕರೋಮಿ ||೧|| ಸೋಮ ಆಯುಷ್ಮಾಂತ್ಸ ಓಷಧೀಭಿರಾಯುಷ್ಮಾನ್ ತೇನತ್ಪಾಯುಷಾ ಯುಷ್ಮಂತಂ ಕರೋಮಿ ||೨|| ಯಜ್ಞ ಆಯುಷ್ಮಾಂತ್ಸ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿರಾಯುಷ್ಮಾನ್ ತೇನತ್ಪಾಯುಷ್ಮಾಂತಂ ಕರೋಮಿ || ೩ || ಬ್ರಹ್ಮಾಯುಷ್ಮತ್ತದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರಾಯುಷ್ಮತ್ತೇನತ್ಪಾಯುಷ್ಮಾಂತಂ ಕರೋಮಿ ||೪|| ದೇವಾ ಆಯುಷ್ಮಂತಸ್ತೇವೈ ನಾಯುಷ್ಮಂತಸ್ತೇನತ್ಪಾಯುಷ್ಮಾಂತಂ ಕರೋಮಿ ||೫||

ಈ ಐದು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೂಸಿನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸಾದೊಡೆ—

“ಸರ್ವಸ್ಮಾದಾತ್ಮನಃ ಸಂಭೂತಾಸಿಸಾರ್ಜೀವಃ ಶರದಃ ಶ್ಯತಂ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಮಹೇಶ್ವರರು—

“ಶತಮಾನಂಭವತಿ ಶತಾಯುಃ ಪುರುಷಶ್ಯತೇಂದ್ರಿಯಃ |

ಆಯುಷ್ಯೇವೇಂದ್ರಿಯೈ ಶ್ರುತಿತಿಷ್ಠತಿ ||”

ಹೀಗೆಂದು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಗುರು-ಮಾಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ ತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅಂದೇ ಮುಕ್ತೈದೆಯವರಿಂದ ತೊಟ್ಟಿಲ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಡಿ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ನವೀನ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿ, ಮಂಗಲಕರವಾದ ಪದ-ದದ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಜೋಗುಳ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಹಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಗುರುಗಳಿಂದ ಮೊದಲು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರೀತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಮುಕ್ತೈದೆಯವರಿಂದ ಪುನಃ ಕರೆಯಿಸಿ, ಆ ಮುಕ್ತೈದೆಯವರಿಗೆ ಭೋಜನ ವಗೈರೆ ಮಾಡಿಸಿದ ನಂತರ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಬೇಕು.

|| ಇತಿ ಹೆಸರಿಡುವ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಾನ ಸಮಾಪ್ತಿ ||

***

ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರಾವಲೋಕನ ಹಾಗೂ ಉಪನಿಷ್ಕಮಣ ಸಂಸ್ಕಾರ-ವಿಧಾನ

ಈ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಶಿಶುವಿಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ನಾಲ್ಕನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭ ದಿವಸ, ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಶಿಶುವಿನ ತಂದೆಯು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ಮಂಗಲ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಗುರು-ಮಾಹೇಶ್ವರರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಭದ್ರಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಆಚಮನ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶ ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ—

“ಏವಂ ಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅನ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಶಿಶೋಃ ಗರ್ಭಬೀಜ ದೋಷ ನಿವೃತ್ತಿ ದ್ವಾರಾಯುರಾರೋಗ್ಯ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಅಪಶಕುನಾದಿ ದರ್ಶನ ಜನಿಷ್ಯಮಾಣ ದೋಷ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಉಪನಿಷ್ಕಮಣಾಖ್ಯಂ ಕರ ಕರಿಸ್ಯೇ”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಗುರು ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಯಥಾ ಶಕ್ತಿ ಗುರು-ಮಾಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಶಿಶುವಿಗೆ ನೂತನ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ, ಸೋದರ ಮಾವನಿಂದ ಎತ್ತಿಸಿಕೊಂಡಾಗಲೀ ವಾಹನದ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗಲೀ ಅವೈಷ್ಣವರೊಡನೆ ಪತ್ನೀ-ಪರಿವಾರ ಸಹಿತವಾಗಿ ನಿಷ್ಕಮಣ ಅಂದರೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಸೂರ್ಯ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಶಿವಾಲಯ ಅಥವಾ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಮಠಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೇ ಶಿವ

ಭಕ್ತರ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಶಿಶುವಿನಿಂದ ಫಲ-ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಸೋದರಮಾವ ಅಥವಾ ಸಮೀಪ ಬಂಧುಗಳ ಮನೆಗೆ ಕರಕೊಂಡುಹೋಗಿ ನೀರಾಜನ ವಗೈರೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಸ್ವಗೃಹಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬರಬೇಕು. ಆದೇ ದಿವಸ ರಾತ್ರಿ ಚಂದ್ರದರ್ಶನ ವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

|| ಇತಿ ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರಾವಲೋಕನ-ಉಪನಿಷ್ಕಮಣ ಸಮಾಪ್ತಿಯು ||

ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಸಂಸ್ಕಾರ-ವಿಧಾನವು.

ಶಿಶುವು ಜನನವಾದ ೬ ಅಥವಾ ೮ ನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಲ್ಲು ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಶುಭ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಾತಃಕಾಲಕ್ಕೆದ್ದು ಶಿವಪೂಜಾದಿ ನಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪುಣ್ಯಾಹ ನಾಂದೀ ಸಮಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಗುರು ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ:—

“ಏವಂ ಗುಣ... .. ಅನ್ಯಾಂ ಶುಭ ತೆಧೌ ಧರ್ಮಪತ್ನಾಶ್ಚಂ ಜಾತಸ್ಯ ಮಮ ಕುಮಾರಸ್ಯಾಯುಷ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಇಮಂ(ಇಲ್ಲಿ ಕೂಸಿನ ಹೆಸರು ಅಂದು ಹೇಗಂದರೆ “ಗಂಗಾಧರಾಖ್ಯ”) ಶರ್ಮಾಣಂ ಕುಮಾರಂ ಅನ್ನ ಪ್ರಾಶನೇನ ಕರ್ಮಣಾಸಗ್ಂ ಸ್ಮರಿಸ್ಯೇ”

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಮೇಲೆ—

“ಅನ್ನ ಪ್ರಾಶನಾಂಗತ್ವೇನ ಆಚಮನಾಧಿಕಾರ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ರಕ್ಷಾ ಬಂಧನಂ ಕರಿಸ್ಯೇ”

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶಿಶುವಿನ ಮುಂಗೈಯಲ್ಲಿ:—

“ಬ್ರಹ್ಮತಾ ಮಕ್ಷತ್ರಭ್ರದ್ವೃದ್ಧವೃಷ್ಟಿಯಂ | ತ್ರಿಷ್ಟುಭೋಜ ಶುಭಿತ ಮುಗ್ರವೀರಂ ಇಂದ್ರಂ ಸೋಮೇನ ಪಂಚದಶೇನ ಮಧ್ಯಮಿದಂ ವಾತೇನ ಸಗ ರೇಣರಕ್ಷ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ರಕ್ಷಾಬಂಧನ (ಕಂಕಣಧಾರಣ) ವನ್ನು ಮಾಡಿ ತದನಂತರ ಆಚಮನ ಪ್ರಾಣಯಾಮಗಳನ್ನು ಒಂದು ಬೆಳ್ಳಿ ಪಾತ್ರೆದಲ್ಲಿ ಅನ್ನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ, ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ಸ್ವಲ್ಪ ಜೇನು ತುಪ್ಪ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಶಿಶುವನ್ನು ತಾಯಿಯ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ:—

“ಭೂರ ಪಾಂತೃಷಧಿನಾಗ್ಂ ರಸಂ ಪ್ರಾಶಯಾಮಿ ಶಿವಾಸ್ತಾ ಆಪಟಷಧ

ಯಸ್ಸಂತು | ಅನಮೀವಾಸ್ತಾ ಆಪಟಷಧಯಸ್ಸಂತು|.....ಶರ್ಮಗ್ | ಭುವೋ
ವಾಂತ್ವೈಷಧಿನಾಗ್ಂ ರಸಂ ಪ್ರಾಶಯಾಮಿ | ಶಿವಾಸ್ತಾ ಆಪಟಷಧಯಸ್ಸಂತು
.....ಶರ್ಮನ್ | ಸುವರ ಪಾಂತ್ವೈಷಧಿನಾಗ್ಂ ರಸಂ ಪ್ರಾಶಯಾಮಿ | ಶಿವಾ
ಸ್ತಾ ಆಪಟಷಧಯಸ್ಸಂತು | ... . ಶರ್ಮನ್ | ಹಿಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವರ
ಪಾಂತ್ವೈಷಧಿನಾಗ್ಂ ರಸಂ ಪ್ರಾಶಯಾಮಿ | ಶಿವಾಸ್ತಾ ಆಪಟಷಧಯಾಸ್ಸಂತು
ಅನಮೀವಾಸ್ತಾ ಆಪಟಷಧಯಸ್ಸಂತು|.....ಶರ್ಮನ್ ||”

(ಸೂಚನೆ:- ..... ಹೀಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲಿ ಕೂಸಿನ ಹೆಸರು ಅನ್ನ
ಬೇಕು.)

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶಿಶುವಿನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನ್ನವನ್ನು ಇಡ
ಬೇಕು. ಇನ್ನುಳಿದ ಅನ್ನವನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ಉಣ್ಣಿಸಬೇಕು.

|| ಇತಿ ಅನ್ನ ಪ್ರಾಶನ-ಸಂಸ್ಕಾರ-ವಿಧಾನಂ ||

ಚೌಲ-ಸಂಸ್ಕಾರ-ವಿಧಾನವು.

ಜಾವಳಿ-ಕಾರ್ಯ-ಕ್ರಮ.

ಚೌಲ (ಜಾವಳಿ) ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಶಿಶುವಿಗೆ
ಅನುಕೂಲವಿದ್ದ ರುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಗುರು-ಮಹೇಶ್ವರರನ್ನು ಕರೆತಂದು
ಸತಿ-ಪತಿಗಳು ಮಂಗಲಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಗುರು ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು
ಆಚಮನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ-

“ಎವಂ ಗುಣ.....ಶುಭ ತಿಥೌ | ಮಮಕುಮಾರಸ್ಯಾಯುಷ್ಯಾಭಿ
ವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಇಮಂ.....ಶರ್ಮಾಣಂ ಚೌಲೇನ ಕರ್ಮಣಾಸಗ್ಂಸ್ಕರಿಸ್ಯೇ”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಪುಣ್ಯಾಹ-ನಾಂದೀ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನಾ
ಚರಿಸಿ:-

“ಚೌಲ ಕರ್ಮಾಂಗತ್ವೇನ ರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ರಕ್ಷಾಬಂಧನಂ ಕರಿಸ್ಯೇ”

ಎಂದು ಶಿಶುವಿಗೆ (ಹಿಂದೆ ಅನ್ನ ಪ್ರಾಶನ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ “ಬೃಹತ್ಸಾ
ಮ.....ರಕ್ಷ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ) ಕಂಕಣವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಶಿಶುವನ್ನು
ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಕೂಡಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಗೋಮ
ಯದ ಉಂಡಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು—

“ಉಷ್ಣೇನ ವಾಯು ಉದಕೇನಹೃದಿತಿಃ ಕೇಶವಪತು”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶಿಶುವಿನ ತಲೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಸವರಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ಮೂರು ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಶಿಶುವಿನ ಮುಂದಿಟ್ಟು;—

“ಯೇನಾವಪತ್ನವಿತಾಪ್ತುರೇಣ ಸೋಮಸ್ಯ ರಾಜ್ಞೋ ವರುಣಸ್ಯ ಲಿದ್ವಾ ನ್ | ತೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾಣೋವಪತೆ ದಮಸ್ಯಾ ಯುಷಾನ್ ಜರದಷ್ಟಿರ್ಯಥಾಸತ್”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮುಂದಿನ ತಲೆಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂದಲನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಕೂದಲನ್ನು ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗಿರುವ ಗೋ ಮಯ ಉಂಡಿಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ದರ್ಭೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು—

“ಯೇನಪೂತಾ ಬೃಹಸ್ಪತೇರಗ್ನೈರಿಂದ್ರಸ್ಯ ಚಾಯುಷೋವಪತ್ |

ತೇನಾಸ್ಯಾಯುಷ ವನಸೌ ಶ್ಲೋಕ್ಯಾಯ ಸ್ವಸ್ತಯೇ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತಲೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ (ಬಲಗಡೆಯ) ಕೂದಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀರು ಮುಟ್ಟಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನ ಗೋಮಯದ ಉಂಡಿಯಲ್ಲಿಡ ಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ಮೂರು ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಾಗದ ಕಡೆಗಿಟ್ಟು—

“ಯೇನಭೂಯಶ್ಚರಾತ್ಯಯಂ ಜೋಕ್ಷವಶ್ಯಾತಿ ಸೂರ್ಯಂ |

ತೇನಾಸ್ಯಾಯುಷವ ವನಸೌ ಶ್ಲೋಕ್ಯಾಯ ಸ್ವಸ್ತಯೇ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ ಅಂದರೆ ತಲೆಯ ಹಿಂದಿನ ಭಾಗದ ಲ್ಲಿಯ ಕೂದಲನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಾಗ ದಲ್ಲಿಯ ಗೋಮಯ ಉಂಡಿಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಮೂರು ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಾಗದ ಕಡೆಗಿಟ್ಟು—

“ಯೇನಪೂಷಾ ಬ್ರಹಸ್ಪತೇ ರಗ್ನೈರಿಂದ್ರಸ್ಯ ಚಾಯುಷೇವ ಪತ್ |

ತೇನತೇವ ವಾಲು.....ಶರ್ಮನ್ನಾಯುಷಾವರ್ಚನಾಯಥಾ |

ಜೋಕ್ಸು ಮನ ಅಸಾಃ ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರ ಕಡೆಯ ಅಂದರೆ ತಲೆಯ ಎಡಭಾಗದ ಕೂದ ಲನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ನೀರಿನಿಂದ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಮಯ ಉಂಡಿಯಲ್ಲಿಡುವದು. ತದ ನಂತರ ಇನ್ನುಳಿದ ಕೂದಲನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕತ್ತ ರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಂಡ-ಕಂಡಲ್ಲಿ ಚಲ್ಲದೆ ಅತ್ತಿಯ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ದರ್ಭೆ ಬೆಳೆದಿರುವ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಇಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಪವಿತ್ರ ಹೊಳೆಯೊಳಗೆ ಕೂಡಿಸಿದರೂ ವಿಹಿತವು. ಆ ಮೇಲೆ—

“ಹಂ ಹಿರಣ್ಯಶೃಂಗಂ ವರುಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ತೀರ್ಥಮೇ ದೇಹಿಯಾಚತಃ ಯನ್ಮಯಾಭೂಕ್ತ ಮನಾಧೂನಾಂ ಪಾವೇಭ್ಯಶ್ಚ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಹಃ | ಯನ್ಮೈ ಮನಸಾ ವಾಚಾ ಶರ್ಮಣಾ ವಾದುಷ್ಕೃತಂಕೃತಂ | ತನ್ನ ಇಂನೋ ವರುಣೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಸ್ಸವಿತಾಚ ಪುನಂತು ಪುನಃ ಪುನಃ | ನಮೋಗ್ನಯಿಷ್ಟುಪುತೇನಮ ಇಂದ್ರಾಯ|

ನಲೂ ವರುಣಾಯ ನಮೋ ವಾರುಣೈ ನಮೋದ್ವ್ಯಃ | ಯದವಾಂ ಕ್ರೂರಂಯದ
ಮೇಧ್ಯಂ ಯದ ಶಾತಂ ತದವಗಚ್ಛತಾತ್ | ಅತ್ಯಾಶನಾದತೀ ಪಾನಾದ್ಯಜ್ಞ
ಉಗ್ರಾತ್ಪ್ರತಿಗ್ರಹಾತ್ | ತನ್ನೋ ವರುಣೋ ರಾಜಾವಾಣಿ ನಾಹ್ಯವಮರ್ಶತು |
ಸೋಹಮವಾನೋವಿರಜೋ ನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ಮುಕ್ತ ಕಿಲ್ಬಿಶಃ | ನಾಕಸ್ಯ ಪುಷ್ಪಮಾ
ರುಹ್ಯ ಗಚ್ಛೇದ್ಭ್ರೂಹೃತಲೋಕತಾಂ ಯಶ್ಚಾಪ್ಸುರುಣಸ್ಸ ಪುನಾತ್ಪುಷ್ಪಮರ್ಷಣಃ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಮಂಗಲ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ
ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನೂತನ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು.
ತದನಂತರ ಮುತ್ಯೈದೆಯವರು ಆರತಿ ನಗೈರೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಗುರು
ಜಂಗಮರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಂಕಣವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಅವರಿಗೆ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಭೋಜನ
ಮಾಡಿ ತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು.

|| ಇತಿ ಚೌಲ ಸಂಸ್ಕಾರ ಸಮಾಪ್ತಿ ||

ವಿದ್ಯಾರಂಭ ವಿಧಾನವು

ಬಾಲಕನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬಾಲಕಿಯಳಾಗಲೀ ಐದನೇ ವರ್ಷ ನಡೆಯುತ್ತಿ
ರುವಾಗ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದೊಳಗೆ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ,
ಕುಲದೇವರ, ಪಾರ್ವತಿ-ಪರಮೇಶ್ವರರ, ಸರಸ್ವತಿಯ ಹಾಗೂ ಗುರು ಜಂಗಮರ
ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿ, ತಾಯಿ-ಅಕ್ಕ ಮೊದಲಾದ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ
ವಿದ್ಯಾ ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಆ ನಂತರ ಅವರು “ಓಂ”ಎಂಬ ಅಕ್ಷ
ರವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು, ಅದರಂತೆ ಬಾಲಕನಿಂದ ಬರೆಯಿಸಿ ಓದಿಸುವರು. ಆ
ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಮಹೇಶ್ವರರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾ ಗುರುಗಳಿಗೂ ತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣೆಗ
ಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಬೇಕು.

|| ಇತಿ ವಿದ್ಯಾರಂಭ ವಿಧಾನ ಸಮಾಪ್ತವು ||

ಅಷ್ಟಮ — ರತ್ನ

ವೀರಶೈವ-ಉಪನಯನ (ದೀಕ್ಷಾ) ಕಾರ್ಯ ವಿಚಾರ.

ವೀರಶೈವರು ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾದುದು ಎಷ್ಟು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಿರು ವದೆಂಬದನ್ನು ಮೊದಲಿನ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಾಲ ಕರಿಗೆ ಜನನಮಾರಭ್ಯ ಲ ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನೂ, ಮಾಹೇಶ್ವರ ವಟುಗಳಿಗೂ ಆಯಾಚಾರ (ಉಪನಯನ) ವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಉತ್ತಮ ಪಕ್ಷವು. ಇನ್ನು ೯ ರಿಂದ ೧೬ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಮಾಡುವದು ಸಾಮಾನ್ಯ (ಗೌಣ) ಪಕ್ಷವು. ೧೬ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮಾಡುವದು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷವು. ಇದಕ್ಕೆ ಶಿವಾಗಮದಲ್ಲಿ- ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ:- ‘‘ಗರ್ಭಾಷ್ಟಮೇ ಕೃತಾ ದೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯಸಾ ಮೋಡಶಾವಧಿ | ಗೌಣಾ ತದೂರ್ಧ್ವ ಮಧಮಾ ವೀರಶೈವಾನ್ವಯಾ ಯಿನಾಂ || ಎಂದು ಆಗಮ ಪ್ರಮಾಣವದೆ.

ದೀಕ್ಷಾ ಹೊಂದುವ ಪದ್ಧತಿ

ಗುರು ಶಿಷ್ಯರ ಗೋತ್ರ-ಸೂತ್ರಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿರಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಪಟ್ಟಾಧಿ ಕಾರಿಗಳಿಂದಲೇ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು (ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು) ಹೊಂದಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ವಂಶದ ಗುರುಗಳೇ ಪಟ್ಟಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಅವ ರಿಂದ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನರ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ ಆಯಾಯ ಸೂತ್ರದ ಅಷ್ಟೇ ಪಟ್ಟಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಮಂತ್ರೋ ಪದೇಶ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ವಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪಟ್ಟಾಧಿಕಾರಿ ಯಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗೋತ್ರದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಬೇಕು. ವೀರಶೈವರ ಗೋತ್ರ ಸೂತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. (ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ.) ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಐದು ಸಿಂಹಾಸನ (ಸೂತ್ರದ) ಮಂತ್ರವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ದೀಕ್ಷೆಯ ಪೂರ್ವದಿವಸದ ಕಾರ್ಯ

ದೀಕ್ಷೆಯಾಗತಕ್ಕ ವಟುವು ಪೂರ್ವ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಕೇವಲ ಹಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೂ ದೀಕ್ಷೆಯಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ದಿನ ಮೊದಲು ದೀಕ್ಷೆ ಹೊಂದುವ ವಟುವಿಗೆ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವದರ ಸಲುವಾಗಿ, ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಾವಿಯ ಹೊಸ ಪಂಚೆಯೊಂದನ್ನು, ಒಂದು ಕೌಪೀನ

ವನ್ನೂ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ದಾರವನ್ನೂ, ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನೂ ತರಿಸಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಡೊಂಕಾಗಿರದ, ಗಾಯವಿಲ್ಲದ, ನೀಳಾದ ಮುತ್ತಗದ ದಂಡವನ್ನು ತರಿಸಿರಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಇದೇ ದಿವಸವೇ ಮರದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಮನೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಯೋಗ್ಯ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಾ ಮಂಟಪವನ್ನು ಹಾಕಿ ತಯಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ತಳರು-ತೋರಣಗಳಿಂದಲೂ, ಬಾಳೆ ಕಂಬ-ಕಬ್ಬುಗಳಿಂದಲೂ, ಕಟ್ಟಿ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ, ನಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಷಟ್ಟಿಮಾರ್ಜನೆ ಯಿಂದ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ತದನಂತರ ದೀಕ್ಷೆಯಾಗತಕ್ಕ ವಟುವು ಮಂಗಲ ಸ್ನಾನ ವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಿವಪೂಜಾದಿ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲಂಕೃತ ನಾದ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಮುಖ ಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ದೇಶ ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ—

“ಎವಂ ಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅನ್ಯಾಂ ಶುಭಪುಣ್ಯತಿಥೌ ದೀಕ್ಷ ಯಿತ್ಯತ್ವಾದಿ ಸಿದ್ಧಯೇ ಕಚ್ಚಾಂತ್ಯಾ ಚರಿವೈ” ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ, ಒಂದು ವಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ಯಾನುಸಾರ ಫಲದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಮಹೇಶ್ವರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ—

“ಅಶೇಷೇಹೇ ಪರಿಷತ್ ಮದೀಯಾಂ ವಿಜ್ಞಾಪನಾ ಮವಧಾರ್ಯಾ, ಮಯಾಸಮರ್ಪಿತಾಮಿಮಾಂ ಸೌವರ್ಣೀಂ ಅರ್ಪೀಯಸೀಮಸಿ ಯಥೋಕ್ತ ದಕ್ಷಿಣಾಮಿವ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಮಮನುಗ್ರಹಾಣ ||

ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಅವರ ಮುಂದಿಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಹೇಶ್ವರರು “ಅನುಗೃಹ್ಣಾಮಃ” ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕು.

ಆ ಬಳಿಕ ದೀಕ್ಷೆಯಾಗತಕ್ಕ ವಟುವು ಭಸ್ಮ, ದಕ್ಷಿಣೆ, ಫಲ, ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ವಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಗುರು ಕಾಣಿಕೆ ಸಹಿತ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗುರುಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ—

“ಮಮ ಬಾಲೈ ವಯಸಿ ಅಜ್ಞಾನತಃ ಪಿತ್ರಾದ್ಯುಪೇಕ್ಷಯಾಚ ಸಂಭವಿತಾ ನಾಂ ಪಾಪಾನಾಂ ಅಪನೋದನಾರ್ಥಂ ಜನನಿಸ್ತಸ್ಯವಾನ ಸಹಭೋಜನೋ ಚೈಷ್ಟ ಭೋಜನ ಸಂಧಿತ ಗೃಹಾನ್ನ ಭೋಜನ ಸಜಾತೀಯ ವಿಜಾತೀಯ ಸಹಚರ ಕ್ರೀಡಾ ಸಲ್ಲಾಪ ಅನಿಯತ ಮೂತ್ರೋತ್ಸರ್ಜನ ತತ್ಕಾಲ ಶೌಚಾ ಭಾವ ಮೌನಾಭಾವ ಪ್ರಭತೀನಾಂ ಸಂಭವಿತಾನಾಂ ವಾಪಾನಾಮ ವಾನೋ ದನದ್ವಾರಾ ಮಾಂಸ ಪಿಂಡ ನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಮಂತ್ರ ಪಿಂಡೀಕರ್ತುಂ ಶಿವದೀಕ್ಷಯಾ ಮಾಮನುಗೃಹ್ಣಂತು ಭವಂತಃ”

ಹೀಗೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಗುರುಗಳು “ಅನುಗೃಹ್ಣಾಮಃ” ಎಂದು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ತರುನಾಯ ವಟುವಿನ ತಂದೆಯೂ ಪೂರ್ವದಿನದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀರಾಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಮಂಗಲ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು, ಭದ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಬಲಕ್ಕೆ ವಟುವನ್ನು ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚಮನಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ--

“ಏವಂ ಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅಸ್ಯಂ ಶುಭ ಪುಣ್ಯ ತಿಥೌ
( ) ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನೋಽಹಂ ಅಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ ವೀರಶೈವತ್ವ ಸಿದ್ಧಾ
ವೇದಾಗಮಾಧ್ಯಯನಾಧಿ ದ್ವಾರಾ ಮೋಕ್ಷ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಶಿವದೀಕ್ಷಾಂ ಕರ್ಮೈ
ಕರಿಸ್ಯೇ || ತದಂಗ ಗಣೇಶ ಪೂಜನ ಪೂರ್ವಕಂ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ ಅಂಕುರಾರೋ
ಪಣ ನಾಂದೀ ಮಂಟಪ ದೇವತಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಕುಲದೇವತಾ ಸ್ಥಾಪನಾನಿಜ

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ ಜಲಾಪ್ತೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ವಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸರ್ವಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲುಕ್ತವಾದಂತೆ ಗಣಪತಿಪೂಜಾ, ನಾಂದೀ ಸಮಾರಾಧನೆ, ಸ್ವಸ್ತಿಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ, ಅಂಕುರಾರೋಪಣ, ಮಂಟಪದೇವತಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಹಾಗೂ ಪಂಚ ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನಾ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಪೂಜೆಮಾಡಬೇಕು ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಹೋಮಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು (ಹೋಮಾಚರಣೆಯನ್ನು) ವೀರಶೈವರು ಮಾಡಕೂಡದು.

ಶಿವಲಿಂಗ ಸಂಸ್ಕಾರ

ಪುರೋಹಿತನು ವಟುವಿನನ್ನು ಹತ್ತರ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸೂತ್ರ ಬಿಡದಂತೆ ವಟುವಿನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಧಾನ್ಯಾಧಿವಾಸ ಪಂಚಾಮೃತಅಭಿಷೇಕದ ವರೆಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು- ತದನಂತರ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾರಿಸಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಬರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಗುಂಪಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವಾತ್ರೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸ್ಥಲವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಶಿವಕಲೆಯನ್ನು ಆವಾಹಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಆಚಮನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪವಿತ್ರಪಾಣಿಯಾಗಿ ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ:-

ಏವಂ ಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅಸ್ಯಂ ಶುಭ ಪುಣ್ಯ ತಿಥೌ ಷಡ್ಧ್ಯ ಶೋಧನದ್ವಾರಾ ಶಿವಕಲಾವಾಹಾನಾರ್ಥಂ ಷಡ್ಧ್ಯ ಶುದ್ಧಿಂ ಕರೋಮಿ”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ದರ್ಭೆಯಿಂದ ಆ ಲಿಂಗುವಿನ ಸೀತದ ಅಧೋಭಾಗ (ಕೆಳಭಾಗ) ದ ಸುತ್ತ ಪಟ್ಟಿಗೆ

ಸೋಂಕಿಸಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಭುವನಾಧ್ಯನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಆ ಲಿಂಗುವಿನ ಸೀರದ ಕೆಳಪಟ್ಟಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಮುಖವಾದ ಕಮಲಾಕೃತಿಯಂತಿರುವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಸೋಂಕಿಸಿ ಪದಧ್ಯನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಆ ಲಿಂಗುವಿನ ಸೀರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಠದಂತಿರುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಸೋಂಕಿಸಿ ವರ್ಣಾಧ್ಯನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಆ ಲಿಂಗುವಿನ ಮಧ್ಯ ಕಂಠದ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಭಾಗದ ಕೆಳಮುಖಕ್ಕೆ ಮಾಲಾದಂತಿರುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಸೋಂಕಿಸಿ ಕಲಾಧ್ಯನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಆ ಲಿಂಗುವಿನ ಕಮಲಾಕೃತಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಸುತ್ತಿ ಗೆಯಲ್ಲಿ ದರ್ಭೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ತತ್ಪಾಧ್ಯನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಲಿಂಗದ ನಡುನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ದರ್ಭೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಮಂತ್ರಾಧ್ಯನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಭುವನಾಧ್ಯನ್ಯಾಸ.

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅನಾಶ್ರಿತಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅನಾಥಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪ್ರೋಮರೂಪಿಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಉರ್ಧ್ವಗಾಮಿಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮೋಚಿಕಾಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ರೋಚಿಕಾಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ದೀಪಿಕಾಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಇಂಧಿಕಾಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಾಂತ್ಯತೀತಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಾಂತಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿದ್ಯಾಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ನಿವೃತ್ತಿಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಿಖಂಡಿಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶ್ರೀಕಂಠಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಏಕರುದ್ರಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಏಕನೇತ್ರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಿವೋತ್ತಮಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅನಂತಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿದ್ಯಾಧಿಪಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಜ್ಞಾಲಾಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ನಂದಿನೀಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ರೂಪಿಣೀಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಂಬಿಕಾಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸ್ಥಾಣುಮತೀಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬ್ರಹ್ಮವೇತಾಲೀಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ತ್ರಿಗುಣೀಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ

ಮನೋನ್ಮನಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸರ್ವಭೂತದಮನಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬಲವ್ರಮಧನಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬಲವಿಕರಣಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕಲವಿಕರಣಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕಾಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ರುದ್ರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಾಮದೇವಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿಕವೀರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಂಚಾಂತಕಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸೂರಗಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪಿಂಗಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸಂವರ್ತಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಚಂಡಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕ್ರೋಧೇಶಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶ್ರೀಕಂಠಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಉಮಾಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕುಮಾರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿಷ್ಣುಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಭೈರವಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕೃತಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಕೃತಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪ್ರಜೇಶಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸೌಮ್ಯಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಇಂದ್ರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಗಂಧರ್ವಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಯಕ್ಷಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ರಾಕ್ಷಸಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪಿಶಾಚಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸ್ಥೂಲೇಶ್ವರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸ್ಥಲೇಶ್ವರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಂಖಕರ್ಣಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕಾಲಾಂಜನಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮಂಡಲೇಶ್ವರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ದರಗಂಡಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಡಾಲಗಂಡಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅನುಪಮಗುಣಯುತಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿದೂರಕಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಘೋರಕಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹುತಾಶನಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕಾಲರೂಪಿಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿಶಾಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಜಟಿಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ರೌದ್ರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪಿಂಗಲಾಕ್ಷಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕಾಲದಂಷ್ಟ್ರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಆಜೇಶಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸರ್ವವಿದ್ಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಭಾಸುರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸುಬಾಹುಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮಂತ್ರರೂಪಿಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸ್ವರ್ಣಾಕ್ಷುಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸ್ವಾಣುಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸ್ವರ್ಣಾಕ್ಷುಭುವನಾಯನಮಃ

ಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಭದ್ರಕರಣಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಗೋಕರ್ಣಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮಹಾಬಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅವಿಮುಕ್ತಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ರುದ್ರಕೋಟಿಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಸ್ತ್ರಾಪದಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಭೀಮಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮಹೇಂದ್ರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಟ್ಟಹಾಸಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿಮಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ನಾಗಖಂಡಲಿಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಗಯಾಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಭೈರವಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕೇದಾರ ಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮಧ್ಯಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮಹಾಕಾಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮಾತೃಕೇಶ್ವರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕಲ್ಪವದ್ಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶ್ರೀಶೈಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಜರಿಶ್ಚಂದ್ರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ನಾಕುಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಭಾರಘೂತಿಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಧುಂಡಿಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಆಷಾಢಿಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪುಷ್ಕರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ನೈಮಿಷಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪ್ರಭಾಸಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಮರೇಶ ಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ತ್ರಿದಶವಂದಿತಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ತ್ರೈಕ್ಷಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಗುಣಸಂವಾಹಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿವಾಹಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿಚಕ್ಷಣಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿಭುಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಂಭುಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಲಿಪ್ತಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ನೆಭೋಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಗಣಾಧ್ಯಕ್ಷಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅನಂತಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಲೋಹಿತಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪಾತಾಲೇಶಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವೃಷಭಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸುವೀರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶುಭಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪಾಲಕ ಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಗ್ರಸನಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿಷಠರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಧೀರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸುಖಕೃದ್ಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬಲಿಸ್ತ್ರಿಯಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವೇದಪಾರಾಂಗಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸರ್ವಜ್ಞಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಜಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಭೂತಪಾಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪಿಂಗಲಾಕ್ಷಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಜ್ಞಾನವದ್ಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿದ್ಯೇಶಭುವನಾಯನಮಃ |

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಈಶಾನಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಇಂದುಯಜ್ಞಪಭುವನಾ
 ಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾಶಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ
 ಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕಾಮಪ್ರಸಾದಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ
 ಜಟಾಧರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಾಂತಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ
 ಹ್ರಾಂ ಸೌಮ್ಯಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಧನ್ಯಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ
 ಹ್ರಾಂ ರೂಪವದ್ಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸಿಂಧೀಶಭುವನಾಯನಮಃ |
 ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮೇಘವಾಹನಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕರ್ಪದೀಭುವನಾ
 ಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪಂಚಶಿಖಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪಂಚಾ
 ತ್ಮಕಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಭಯಂಕರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ
 ಓಂ ಹ್ರಾಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಭುವನಾಯನಮಃ
 ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಾಯುವೇಗಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಲಘುಭುವನಾಯ
 ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶೀಘ್ರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಭೈರವಭುವನಾಯ
 ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬಡಬಾಮುಖಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಒಲಾಂತ
 ಕಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ದೀರ್ಘಬಾಹುಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ
 ಹ್ರಾಂ ಜಯಭದ್ರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶ್ವೇತಭುವನಾಯನಮಃ |
 ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮಹಾಬಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪಾಶಹಸ್ತಭುವನಾ
 ಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅತಿಬಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬಲಭುವ
 ನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ದಂಷ್ಟ್ರಕಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಲೋಹಿತ
 ಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಧೂಮ್ರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿ
 ರೂಪಾಕ್ಷಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಉರ್ಧ್ವಕೇಶಭುವನಾಯನಮಃ |
 ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಭಯಾನಕಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕ್ರೂರದೃಷ್ಟಿಭುವನಾ
 ಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹಂತ್ಯಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮಾರಣಭು
 ವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ನಿರ್ಬುತೇಶಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಧರ್ಮಭು
 ವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮೃತ್ಯುಹರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ
 ಸಂಯೋಕ್ತೃಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ರಮೇಶಭುವನಾಯನಮಃ |
 ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಯಾಮೈಶಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸರ್ವನಿಯೋಕ್ತೃಭುವ
 ನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶ್ರೀ ಕಾಮಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕರ್ತೃ
 ಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಧಾತೃಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿಧಾ
 ತೃಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕ್ಷಯಾಂತಕಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ
 ಭಸ್ಮಾಂತಕಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬಭೃಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ
 ಹ್ರಾಂ ದಹನಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಜ್ವಲನಭುವನಾಯನಮಃ |

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಖಾದಕಭುವನಾಯನಮಃ |
 ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪಿಂಗಲಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹುತಾಶಿಭುವನಾಯನಮಃ |
 ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಗ್ನಿರುದ್ರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ತ್ರಿದಶಾಧಿಪಭುವನಾಯ
 ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪಿನಾಕಿಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಾಸ್ತ್ರಭುವನಾ
 ಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅವ್ಯಯಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿಭೂತಿಭು
 ವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪ್ರಮುದನಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಜ್ರ
 ದೇಹಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬದ್ಧಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ
 ಅಜಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕಪಿಲೇಶಭುವನಾಯನಮಃ |
 ಓಂ ಹ್ರಾಂ ರೌದ್ರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವೈಷ್ಣವಭುವನಾಯನಮಃ |
 ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಭುವನಾಯನ
 ಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರಭುವನಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಾಟಕಭು
 ನಾಯನಮಃ |

ಇತಿ ಭುವನಾಧ್ವನ್ಯಾಸ ಸಮಾಪ್ತಿ || ೨೨೪ ||

ಪದಾಧ್ವನ್ಯಾಸ

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವೈಷ್ಣೋಮವ್ಯಾಪಿನೇ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವೈಷ್ಣೋಮರೂಪಾಯ | ಓಂ
 ಹ್ರಾಂ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿನೇ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಿವಾಯ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅನಂತಾಯ | ಓಂ
 ಹ್ರಾಂ ಅನಾಥಾಯ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅನಾಶ್ರಿತಾಯ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಧ್ರುವಾಯ |
 ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಾಶ್ವತಾಯ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಯೋಗಸೀರಸಂಸ್ಥಿತಾಯ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ
 ನಿತ್ಯಯೋಗಿನೇ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಧ್ಯಾನಾಧಾರಾಯ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ
 ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸರ್ವಪ್ರಭುವೇ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಿವಾಯ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಈಶಾನಶಿರಸೇ
 ಓಂ ಹ್ರಾಂ ತತ್ಪುರುಷವಕ್ತ್ರಾಯ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಘೋರಹೃದಯಾಯ | ಓಂ
 ಹ್ರಾಂ ವಾಮದೇವಗುಹ್ಯಾಯ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸದ್ಯೋಜಾತಪಾದಾಯ | ಓಂ
 ಹ್ರಾಂ ಓಂನಮೋನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಗುಹ್ಯಾತಿಗುಹ್ಯಾಯ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ
 ಗೋಪ್ತೇ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅನಿಧನಾಯ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸರ್ವಯೋಗಾದಿಕೃತಾಯ
 ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಧಿಪಾಯ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಜ್ಯೋತಿರೂಪಾಯ | ಓಂ ಹ್ರಾ
 ಪರಮೇಶ್ವರಪದಾಯ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಚೇತನಾಚೇತನ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವೈಷ್ಣೋಮನ್
 ವೈಷ್ಣೋಮನ್ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವ್ಯಾನ್ ವ್ಯಾಪಿನ್ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅರೂಪಿನ್ ಅರೂಪಿ
 ನ್ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪ್ರಥಮಪ್ರಥಮ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ತೇಜಸ್ತೇಜಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ
 ಜ್ಯೋತಿರ್ಜ್ಯೋತಿಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅರೂಪ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅನಗ್ನಿ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ
 ಅಧೂಮ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಭಸ್ಮ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅನಾದ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ನಾನಾನಾ

ఓం హ్రాం ధోధోధో | ఓం హ్రాం ఓం భూః | ఓం హ్రాం ఓం భువః |
 ఓం హ్రాం ఓం సువః | ఓం హ్రాం అనిధన | ఓం హ్రాం నిధన | ఓం హ్రాం
 నిధనోద్భవ | ఓం హ్రాం శివ | ఓం హ్రాం శర్వ | ఓం హ్రాం పరమా
 త్మన | ఓం హ్రాం మహేశ్వర | ఓం హ్రాం మహాతేజః | ఓం హ్రాం సద్భా
 వేశ్వర | ఓం హ్రాం పరమేశ్వర | ఓం హ్రాం మహాదేవ | ఓం హ్రాం
 యోగేగాధిపతే | ఓం హ్రాం ముంచముంచ | ఓం హ్రాం ప్రథమప్రథమ
 ఓం హ్రాం శర్వశర్వ | ఓం హ్రాం భవభవ | ఓం హ్రాం భవోద్భవ | ఓం
 హ్రాం సర్వ భూతసుఖోద్భవ | ఓం హ్రాం సర్వసాన్నిధ్యకర | ఓం హ్రాం
 బ్రహ్మవిష్ణు రుద్రపర | ఓం హ్రాం అనర్చితానర్చిత | ఓం హ్రాం అసంస్మ
 తాసంస్మత | ఓం హ్రాం అవ్రోహస్థితాపూర్వస్థిత | ఓం హ్రాం సాక్షిసాక్షి
 ఓం హ్రాం తరుతరు | ఓం హ్రాం పతంగపతంగ | ఓం హ్రాం పింగపింగ |
 ఓం హ్రాం జ్ఞానజ్ఞాన | ఓం హ్రాం శబ్దశబ్ద | ఓం హ్రాం సూక్ష్మసూక్ష్మ
 ఓం హ్రాం శివశివ | ఓం హ్రాం సర్వసర్వ | ఓం హ్రాం ఓం నమోనమః |
 ఓం హ్రాం ఓం శివాయ | ఓం హ్రాం నమోనమః | ఓం హ్రాం ఓం |

ఇతి పదార్థాన్యాయ సమాప్తి || ౮౧ ||

నర్తాన్యాయ

ఓం హ్రాం ఆం నమః | ఓం హ్రాం ఆం నమః | ఓం హ్రాం ఇం నమః |
 ఓం హ్రాం ఈం నమః | ఓం హ్రాం ఊం నమః | ఓం హ్రాం ఊం నమః |
 ఓం హ్రాం ఋం నమః | ఓం హ్రాం ఋం నమః | ఓం హ్రాం ఌం నమః |
 ఓం హ్రాం ఓం నమః | ఓం హ్రాం ఏం నమః | ఓం హ్రాం ఐం నమః |
 ఓం హ్రాం ఓం నమః | ఓం హ్రాం ఔం నమః | ఓం హ్రాం అం నమః |
 ఓం హ్రాం ఆః నమః | ఓం హ్రాం కం నమః | ఓం హ్రాం ఖం నమః |
 ఓం హ్రాం గం నమః | ఓం హ్రాం ఘం నమః | ఓం హ్రాం జం నమః |
 ఓం హ్రాం ఙం నమః | ఓం హ్రాం ఞం నమః | ఓం హ్రాం ఙం నమః |
 ఓం హ్రాం ఝం నమః | ఓం హ్రాం ఞం నమః | ఓం హ్రాం టం నమః |
 ఓం హ్రాం ఠం నమః | ఓం హ్రాం డం నమః | ఓం హ్రాం ఢం నమః |
 ఓం హ్రాం ణం నమః | ఓం హ్రాం తం నమః | ఓం హ్రాం థం నమః |
 ఓం హ్రాం దం నమః | ఓం హ్రాం ధం నమః | ఓం హ్రాం నం నమః |
 ఓం హ్రాం పం నమః | ఓం హ్రాం ఫం నమః | ఓం హ్రాం బం నమః |
 ఓం హ్రాం భం నమః | ఓం హ్రాం మం నమః | ఓం హ్రాం యం నమః |

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ರಂ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಲಂ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಂ ನಮಃ |
ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಂ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಷಂ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸಂ ನಮಃ |
ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹಂ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕ್ಲಂ ನಮಃ |

ಇತಿ ವರ್ಣಾಧ್ಯನ್ಯಾಸ ಸಮಾಪ್ತಿ || ೫೦ ||

ಕಲಾಧ್ಯನ್ಯಾಸ

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಾಂತ್ಯತೀತಕಲಾಯೈ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಾಂತಿಕಲಾಯೈ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿದ್ಯಾಕಲಾಯೈ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಲಾಯೈ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ನಿವೃತ್ತಿಕಲಾಯೈ ನಮಃ |

ಇತಿ ಕಲಾಧ್ಯನ್ಯಾಸ ಸಮಾಪ್ತಿ || ೫೧ ||

ತತ್ತ್ವಾಧ್ಯನ್ಯಾಸ

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಿವತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಕ್ತಿತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ |
ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸದಾಶಿವತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಈಶ್ವರ ತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ |
ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶುದ್ಧ ವಿದ್ಯಾತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕಾಲತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ನಿಯತಿತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕಲಾತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿದ್ಯಾತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ರಾಗತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪುರುಷತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪ್ರಕೃತಿತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಗುಣತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬುದ್ಧಿ ತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಹಂಕಾರತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಚಿತ್ತತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶ್ರೋತ್ರತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ತ್ವಕ್ತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ನೇತ್ರತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಜಿಹ್ವತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಘ್ರಾಣತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಾಕ್ತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಾಣಿತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಾದತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಾಯುತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಉಪಶ್ವತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಬ್ದತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸ್ಪರ್ಶತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ರೂಪತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ರಸತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಗಂಧತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಆಕಾಶತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಾಯುತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಗ್ನಿ ತತ್ತ್ವಾಯ
ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಜಲತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪೃಥ್ವೀತತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ |

ಇತಿ ತತ್ತ್ವಾಧ್ಯನ್ಯಾಸ ಸಮಾಪ್ತಿ || ೫೨ ||

ಮಂತ್ರಾಧ್ಯನ್ಯಾಸ

ಓಂ ಹ್ರಂ ಹೃದಯಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶಿರಸೇಸ್ವಾಹಾ | ಓಂ ಹ್ರೂಂ ಶಿಖಾಯೈವಷಟ್ | ಓಂ ಹ್ರೈಂ ಕವಚಾಯಹಂ | ಓಂ ಹ್ರೌಂ ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯವಾಷಟ್ | ಓಂ ಹ್ರಃ ಅನ್ತ್ರಾಯಫಟ್ | ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸದ್ಯೋಜಾತಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರೀಂ ವಾಮದೇವಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರೂಂ ಅಘೋರಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹ್ರೈಂ ತತ್ಪರುಷಾಯನಮಃ | ಒಂ ಹ್ರೌಂ ಈಶಾನಾಯನಮಃ |

ಇತಿ ಮಂತ್ರಾಧ್ಯನ್ಯಾಸ ಸಮಾಪ್ತಿ || ೧೧ ||

ದೀಕ್ಷೆಯ ದಿವಸದ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನ

ಎರಡನೆಯ ದಿವಸ ತನ್ನ ನಿತ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಟುವಿನನ್ನು ಮಗ್ಗುಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚಮನ ವ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶ ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ—

“ಏವಂ ಗುಣ ಗಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭವುಣ್ಯತಿಥೌ ಅಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ ದೀಕ್ಷಾಂ ಕರ್ತುಂ ತತ್ಪ್ರಜ್ಞಾಂಗ ಭೂತಂ ಸಾಪನಾದಿ

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಚೌಲ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಕೂದಲಕನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅತ್ತಿಯ ಮರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ದರ್ಭೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಾಗಲೀ ಹಾಕಿ ಬಿಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ವಟುವಿನನ್ನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ, ಯಜಮಾನನು ದೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ನೆರೆದ ಸಭಿಕರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮಾಹೇಶ್ವರರೊಂದಿಗೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೀಕ್ಷಾ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಮಂಗಳ ವಾದ್ಯದೊಡನೆ ಬಲಗಾಲ ಮುಂದಾಗಿ ದೀಕ್ಷಾ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನದ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ವಟುವನ್ನು ತನ್ನ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಖವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿ ತರುವಾಯ ಗಣ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಸಂಚಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಸರಸ್ವತಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು.)

ದೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನ

ಕೌಪೀನ ಕಂಧಾ ಧಾರಣ ವಿಧಿ

ಆಚಾರ್ಯನು ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನ ವಶ್ವಿಮಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಂಟಪದೊಳಗೆ ಕುಳಿತು ವಟುವಿನನ್ನು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ನಡುವಿಗೆ ಮೂರು ಸುತ್ತು ದಾರವನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಕೌಪೀನವನ್ನು ಹಾಕಿ “ಹಂ ಯುವಂ ವಸ್ರಾಣಿ ಪೀವಸಾ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವಟುವಿನ ಗೊತ್ತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಆಯಾಯ ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೊದಿಸಿ, ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪಂಜಿಯನ್ನು ಹೊದಿಸಿ, ದರ್ಭೆಯ ಉಂಗುರವನ್ನು ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಆಚಾರ್ಯನು ತನ್ನ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಿಂದ ವಟುವಿನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ಯಜ್ಞ ಪಾತ್ರೆಗಳ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕುರಾಸನದಿಂದ (ತೋಳುಗಳನ್ನು ತೊಡೆಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ) ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಅಚಮನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಪುನಃ ಹೋದ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ಕರೆತಂದು ತನ್ನ ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚಾರ್ಯನು ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು—

“ವಂ ವರುಣ ಮಂಡಲಾಯನಮಃ | ಹ್ರಂಃ ಅಸ್ತ್ರಯಘಟ್”

ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಮುಖವನ್ನು ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಜಲವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ “ಯಂ” ಎಂಬ ವಾಯು ಬೀಜಾಕ್ಷರವನ್ನು ಹೇಳಿ “ಹ್ರೀಂ” ಎಂಬ ಮಾಯಾ ಬೀಜಾಕ್ಷರದ ಉಚ್ಚಾರದಿಂದ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿ—

“ಪೃಥಿವಿತ್ವಯಾಧೃತಾ ಲೋಕಾದೇವತ್ವಂ ವಿಷ್ಣು ನಾಧೃತಾ |

ತ್ವಂಚ ಧಾರಯಮಾಂದೇವಿ ಪವಿತ್ರಂ ಕುರುಚಾಸನಂ” ಎಂದು ಹೇಳಿ—

ಕೂರ್ಮಾಸನಾಯ ನಮಃ | ಅನಂತಾಸನಾಯ ನಮಃ | ಯೋಗಾಸನಾಯ ನಮಃ | ವಿಮಲಾಸನಾಯ ನಮಃ | ಮಧ್ಯೈ ಸರಮಸುಖಾಸನಾಯ ನಮಃ | ಅಪಸರ್ಪಂತುಯೇ ಭೂತಾಃ ಯೇ ಭೂತಾಭುವಿ ಸುಸ್ಥಿತಾ | ಯೇ ಭೂತಾ ವಿಘ್ನೇ ಕರ್ತಾರಸ್ತೇ ನಶ್ಯಂತು ಶಿವಜ್ಞಯಾ”

ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಎಡವಾದದ ಹಿಮ್ಮಡದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ೩ ಸಾರೆ ಒದ್ದು—

“ಉರ್ಧ್ವಕೇಶೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಿ ಮಾಂಸಲೋಚಿತ ಭಕ್ಷಣೇ |

ಅಪ್ಯದೇವಿ ವಿಖಾಬಂಧೇ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ಯ ವರವಾಚಿತೇ ||

ಅಪಕ್ರಾಮಂತು ಭೂತಾನಿ ಪಿಶಾಚಾಸ್ಸರ್ವತೋ ದಿಶಃ |

ಸರ್ವೇಷಾಮು ವಿರೋಧೇನ ಪೂಜಾಕರ್ಮ ಸಮಾರಭೇತ್ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆಸನ ಶುದ್ಧಮಾಡಿ ಗುರುವರೈರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ
ಷಡಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರನ್ಯಾಸವನ್ನು ವಿಧಿಯುಕ್ತಮಾಡಿ-

“ಪ್ರಸೀದ ದೇವದೇವೇಶ ದೇಹಮಾಶ್ರೀತ್ಯಮಾಮುಕಂ |

ವಿಮೋಚುಯ್ಯನಂ ವಿಶ್ವೇಶಫ್ರಯೈವ ಘೃಣಾನಿಧೇ ||

ಎಂದು ಶಿವನನ್ನು ವ್ರಾರ್ಧನೆ ಮಾಡಿ, ಗುರುಮಂತ್ರಸ್ವರೂಪವಾದ ಸಕ
ಲೇಶ್ವರನಾದ ಸತ್ಯ ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಲಕ್ಷಣಯುತನಾದ, ದೇವತಾಸ್ವರೂಪನಾದ
ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮನೇ ನಾನಿರುವೆನೆಂದು ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ
ಗುರುಸ್ವರೂಪನಾದ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮನೇ ತನ್ನನ್ನು : ಅನುಗ್ರಹಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಲೀಲೆ
ಯಿಂದ ಪರಮ ಮಂಗಲಾತ್ಮಕವಾದ ಸಕಲ ಅವಯವ ಔರಪೂರ್ಣನಾದ,
ಸಮಸ್ತಾಭರಣಭೂಷಿತನಾದ, ಸಕಲ ಪರಿವಾರವೂ ಸಹಿತ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಚತು
ರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ಸರ್ವ ತೇಜ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಆ ಪರಶಿವ
ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಆ
ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆಂತರಂಗದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದಲೇ ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಆ ಪರಶಿವ
ಮೂರ್ತಿಯೇ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಗುರುವರೈರಿಗೆ ನಮ
ಸ್ಕರಿಸಿ, ಅವರಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಜ್ಞಾ
ದೀಕ್ಷಾ ತದನಂತರ ವ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ:-

“ಅಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಪಾಶೋ ಪಾಕ್ಷಯಾರ್ಥಂ ಶಾಂಭವೀನಾಮು

ಕಾಜ್ಞಾದೀಕ್ಷಾಂ ಉಪಮಾದೀಕ್ಷಂಚ ಕರಿಸ್ಯೇ”

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ವಟುವಿನನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ:-

ಆಜ್ಞಾ ದೀಕ್ಷಾ

“ಎಲೈ ಶಿಷ್ಯನೇ ಸದಾಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಡೆಯಬೇಡ”

ಹೀಗೆಂದು ಆಜ್ಞೆಯಿಂದಲೂ-

ಉಪಮಾ ದೀಕ್ಷೆ

“ಎಲೈ ವಟುವೇ? ಪ್ರಾಚೀನರ ಸಮಾನವಾಗಿ ಆಚರಿಸು”

ಎಂದು ಉಪಮೆ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದಲೂ ಸಂಸ್ಕರಿಸಬೇಕು.

ಪಂಚಗವ್ಯ ಪ್ರಾಶನ ವಿಧಿ

ತದನಂತರ ಆಚಾರ್ಯನು ವ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶ ಕಾಲಾ ದಿ
ಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ-

“ಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ದೇಹಾತ್ಮಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪಂಚಗವ್ಯ ಪ್ರಾಶನಂ

ಕಾರಂಬತುಂ ಪಂಚಗವ್ಯ ಸಂಯೋಜನಂ ಕರಿಸ್ಯೇ”

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಗೋಮಯದಿಂದ ಸಾರಿಸಿದ ಶುದ್ಧ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹರಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ವ—ಪಶ್ಚಿಮ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ—ದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಲು ಒಬ್ಬನೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಥಾಲಿಯನ್ನೂ, ಪೂರ್ವದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಸರಿನ ಥಾಲಿಯನ್ನೂ, ದಕ್ಷಿಣದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪವನ್ನೂ, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಗೋಮಯದ ಥಾಲಿಯನ್ನೂ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಗೋಮೂತ್ರದ ಥಾಲಿಯನ್ನೂ, ಈಶಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ದಭೋದಕ ಥಾಲಿಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟು—

“ಓಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ।

ಧೀಯೋ ಯೋನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ॥”

ಎಂಬ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಗೋಮೂತ್ರವನ್ನೂ ತದನಂತರ—

“ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ.....ಕ್ರಿಯಂ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಗೋಮಯವನ್ನೂ ಸ್ವೀರ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ವೀರವನ್ನೂ, ದಧಿ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮೊಸರನ್ನೂ ಘೃತ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತುಪ್ಪವನ್ನೂ—

ದೇವಸ್ಯತ್ವಾ ಪ್ರಸವೇಶ್ವಿನೋ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪೂಷ್ಣೋ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಮಾ ದದೇ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದಭೋದಕವನ್ನೂ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಪಂಚೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಧೇನು ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಥಾಲಿಯಲ್ಲಿ ದರ್ಭೆಯ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಮುರಿದು ಹಾಕಿ, ಪ್ರಣಮ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತದನಂತರ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಏ ತೋಲಿ ಗೋಮೂತ್ರವನ್ನೂ “ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಗೋಮಯವನ್ನೂ, ಸ್ವೀರ ಮಂತ್ರದಿಂದ ೨೮ ತೋಲಿ ಹಾಲನ್ನೂ, ದಧಿ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಮೊಸರನ್ನೂ, ಘೃತ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತುಪ್ಪವನ್ನೂ, “ದೇವಸ್ಯತ್ವಾ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದಭೋದಕವನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಪ್ರಣಮಾಕ್ಷರ “ಓಂ” ಕಾರದ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಮಿಶ್ರ ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಪುನಃ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ—

“ಪಂಚಗವ್ಯೇನಾಂ ತಶ್ಚೋದನಂ ಕರೋಮಿ”

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ—

“ಯತ್ಪ್ರಗಸ್ಥಿಗತಂ ಪಾಚಂದೇಹೇ ತಿಷ್ಠತಿ ಮಾಮಕೇ ।

ವ್ರಾಶಿತಂ ಪಂಚಗವ್ಯಂತು ದಹತ್ವಗ್ನಿರ್ವೇಂಧನಂ ॥”

ಹೀಗೆಂದು ವಟುವಿನಿಂದಅನ್ನಿಸಿ ಪಂಚಗವ್ಯ ವ್ರಾತನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು

ಮಾಂಸಸಿಂಡತ್ವವನ್ನಳಿದು ಮಂತ್ರಸಿಂಡತ್ವವನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ

ಪಂಚಗವ್ಯ ವ್ರಾಶನದ ತರುವಾಯ ಆಚಾರ್ಯನು ವ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ, ದರ್ಭಾಸನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮುಖ ಮಾಡಿಸಿ ವಟುವಿನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ದೇಹ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮ ಶುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕಾಲಾವಾಹನ ಮಾಡುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಂಸ ಸಿಂಡತ್ವವನ್ನಳಿದು ಮಂತ್ರ ಸಿಂಡತ್ವವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆಂದರೆ—

ಆಚಾರ್ಯನು ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಟುವಿನನ್ನೂ ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ ಅವನ ಹೃದಯ ಕಮಲದ ಮೂಲವಾಗಿ ಜೈತನ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಭಾವನಾತ್ಮರವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ವ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಿಲ್ಮಿಷವಿಲ್ಲದ ಸ್ವಚ್ಛ ಹೃದಯದಿಂದ ಭೂತ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು

ಭೂತ ಶುದ್ಧಿ (ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರ ಶುದ್ಧೀಕರಣ)

ವಾದದಾರಭ್ಯ ಮೊಣಕಾಲಿನ ವರೆಗೆ—

“ಚತುರಶ್ರಂ ಸೀತವರ್ಣಂ ಕರಿಣಸ್ವಭಾವಂ ವಜ್ರಲಾಂಛಿತಂ ಹ್ರಾಮಿತಿ ಹೃದಯಬಿಜೇನ ಪಾರ್ಥಿವ ಬಿ ಜ ಸಹಿತೇನ ಅಧಿನಾಯಕೇನ ಸದ್ಯೋಜಾತೇನಾಧಿಸ್ಥಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಕಾರಣೇಶ್ವರೇಣಯುಕ್ತಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಕಲಾ ರೂಪಂ ಪಾರ್ಥಿವ ಮಂಡಲಂ ಭಾವ ಯಾಮಿ” ಹೀಗೆಂದು ಭಾವಿಸಿ—

“ಹ್ರಾಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಕಲಾ ಮೈ ಹುಂ ಫಟ್” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂರಕ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವನ್ನು ನಾಡೀ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ ಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೆ ವ್ರಾಣ ವಾಯುವನ್ನು ಏರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕುಂಭವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಪುನಃ ದಕ್ಷಿಣ ನಾಡಿಯಿಂದ ರೇಚಕವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ೫ ನಾರೆ ಉದ್ಘಾತಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಪೃಥ್ವಿಯ ಗಂಧ, ರಸ, ರೂಪ, ಶಬ್ದ-ಸರ್ಪವೆಂಬ ಐದು ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ತನಗೆ ನಿರುದ್ಧವಾದ ವಾಯುವಿನಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗಿ ಭಾವಿಸಬೇಕು.

(ಸೂಚನೆ:— ಉದ್ಘಾತವೆಂದರೆ ೧೨ ಮಾತ್ರಾ ಅವಧಿಯಷ್ಟು ಪೂರಕ, ಕುಂಭಕ ರೇಚಕಗಳನ್ನು ಒಂದಾವರ್ತಿಯಂತೆ ಮೂರು ನಾರೆ ಮಾಡುವ ವ್ರಾಣಾಯಾಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದ್ಘಾತವೆಂಬ ಹೆಸರು)

ತರುವಾಯ ಮೊಣಕಾಲಿನಿಂದ ಹೊಕ್ಕಳದ ವರೆಗೆ ಜಲ ಮಂಡಲವನ್ನು ಕುರಿತು—

“ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕಾರಂ ಶೈತವರ್ಣಂ ಅಭ್ರಾಂ ಬೋಜಲಾಂಛಿತಂ ।

ದ್ರವಸ್ವಭಾವಂ ಹ್ರೀಮತಿ ಶಿರೋಬೀಜೇನಾಪ್ಯ ಬೀಜೇನಾಧಿ

ನಾಯಕೇನ ವಾಮುದೇವನಾಧಿಸ್ಥಿತಂ ವಿಷ್ಣು ನಾಕಾರಣೇಶ್ವರೇಣ

ಯುಕ್ತಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಕಲಾರೂಪಂ ಆವೃಮಂಡಲಂ ಭಾವಯಾಮಿ||”

ಹೀಗೆಂದು ಭಾವಿಸಿ “ಹ್ರೀಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಲಾಯೈ ಹುಂ ಫಟ್” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಪೂರಕ-ಕುಂಭಕ ರೇಚಕವನ್ನು ನಾಲ್ಕುಸಾರೆ ಉದ್ಘಾತವನ್ನು, ಜಲದರಸ, ರೂಪ, ಸ್ಪರ್ಶ, ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಜಲವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಅಗ್ನಿ ಮೂಲಕ ತಿರಸ್ಕೃತ ಮಾಡಿ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ನಾಭಿಯಿಂದ-ಕತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ಅಗ್ನಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಕುರಿತು:—

“ತ್ವಶಂ ರಕ್ತವರ್ಣಂ ಪಚನಸ್ವಭಾವಂ ಸ್ಪಸ್ತಿಕಲಾಂಭಿತಂ ಹ್ರೈಮಿತಿ ಶಿಖಾಮಂತ್ರೇಣ ಅಗ್ನಿ ಜೇಜ ಸಹಿತೇನ ಅಧಿನಾಯಕೇನ ಅಘೋಷಾರೇಣಾಧಿಸ್ಥಿತಂ ರುದ್ರೇಣ ಕಾರಣೇಶ್ವರೇಣಯುಕ್ತಂ ವಿದ್ಯಾಕಲಾರೂಪಂ ಅಗ್ನಿಮಂಡಲಂ ಭಾವಯಾಮಿ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಹ್ರೂಂ ವಿದ್ಯಾಕಲಾಯೈ ಹುಂ ಫಟ್”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ೩ ಸಾರೆಉದ್ಘಾತಮಾಡಿ ಅಗ್ನಿಯರೂಪ, ಸ್ಪರ್ಶ, ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಜಲದ ಮೂಲಕ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗಿ ಭಾವಿಸಬೇಕು.

ತರುವಾಯ ಕತ್ತಿನಿಂದ ಮಧ್ಯ ಹುಬ್ಬಿನ ತನಕ ನಾಯು ಮಂಡಲವನ್ನು ಕುರಿತು:—

“ಷಡಶಂ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಂ ಚಲಸ್ವಭಾವಂ ಷಡ್ವಿಂಧು ಲಾಂಭಿತಂ ಹ್ರೈಮಿತಿ ಕವಚ ಮಂತ್ರೇಣ ನಾಯು ಬೀಜೇನ ಅಧಿನಾಯಕೇನ ತತ್ಪುರುಷೇಣಾಧಿಸ್ಥಿತಂ ಮಹೇಶ್ವರೇಣ ಕಾರಣ ಪುರುಷೇಣಾನ್ವಿತಂ ಶಾಂತಿ ಕಲಾರೂಪಂ ನಾಯು ಮಂಡಲಂ ಭಾವಯಾಮಿ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ— “ಹ್ರೈಂ ಶಾಂತಿ ಕಲಾಯೈ ಹುಂ ಫಟ್” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ೩ ಉದ್ಘಾತಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾಯುವಿನ ಸ್ಪರ್ಶ-ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ವಿರುದ್ಧ ವೃಥಾ ವಿಯಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗಿ ಭಾವಿಸಬೇಕು.

ಆ ಮೇಲೆ ನಡುಹುಬ್ಬಿನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದ ವರೆಗೆ ಆಕಾಶ ಮಂಡಲವನ್ನು ಕುರಿತು— ವೃತ್ತಾಕಾರಂ ಧೂಮ್ರ ವರ್ಣಂ ಆಕಾಶ ಸ್ವಭಾವಂ ಬಿಂದು ಶಕ್ತಿ ಲಾಂಭಿತಂ ಹ್ರೈ ಮಿತಿ ಅಸ್ತ್ರ ಮಂತ್ರೇಣ ಸಂಯುಕ್ತಂ ನಭೋ ಬೀಜೇನ ಅಧಿನಾಯಕೇನ ಈಶಾನೇನಾಧಿಸ್ಥಿತಂ ಸದಾಶಿವೇನ ಕಾರಣೇಶ್ವರೇಣಾನ್ವಿತಂ ಶಾಂತ್ಯ ತೀತಂ ಕಲಾಮಯಂ ಆಕಾಶಮಂಡಲಂ ಭಾವಯಾಮಿ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ— “ಹ್ರೌಂ ಶಾಂತ್ಯಾತೀತ ಕಲಾಯೈ ಹುಂ ಫಟ್” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ಓಂದು ಉದ್ಘಾತವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಕಾಶ ಶಬ್ದವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಅನಿ ಮಿತ ಹಾಗೂ ಅಶುದ್ಧಿಯಾದ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡಿ ಮ್ಯಾವಕ ಸಂಹಿತ ಪರಮಾಕಾಶದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗಿ ಭಾವಿಸಬೇಕು.

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರ ಶುದ್ಧೀಕರಣ

ಮೇಲಿನಂತೆ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರವನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ಶಬ್ದ, ರೂಪ, ರಸಗಂಧ, ಸ್ಪರ್ಶ, ಮನಸ್ಸು, ಅಹಂಕಾರ, ಬುದ್ಧಿ ಎಂಬ ಈ ಪುರೈಷಾತ್ಮಕಗಳ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರವನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಹೃದಯ ನಡು, ದವಡೆ, ಕತ್ತು, ಹುಬ್ಬು, ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ ಈ ಐದು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರ, ಈಶ್ವರ, ಸದಾಶಿವರೆಂಬ ಕಾರಣ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ—

“ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ”

ಹೀಗೆಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶಗಳನ್ನೂ ಹೀಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರಾಂಶಗಳನ್ನೂ ಯೋಜಿಸಿ ಲಯಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಇದರಂತೆ

“ರಸಂ ವಿಷ್ಣಾಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ”

ಎಂದು ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ರಸವನ್ನೂ—

“ರೂಪಂ ರುದ್ರೇಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ” ಹೀಗೆಂದು ರುದ್ರನಲ್ಲಿ ರೂಪವನ್ನೂ—

“ಬುದ್ಧ್ಯ ಹಂಕಾರಮೀಶ್ವರೇ ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ” ಹೀಗೆಂದು ಈಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧ್ಯಹಂಕಾರಗಳೆರಡನ್ನೂ—

“ಮನೋಗಂಧಾ ಸದಾಶಿವೇ ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ” ಹೀಗೆಂದು ಸದಾಶಿವನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು, ಗಂಧಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದ ಅಂಶಗಳೆನಿಸಿದ ಶಬ್ದರೂಪವೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಿ ಲಯಮಾಡಬೇಕು.

ಆ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ದೇಹದೊಳಗಿನ ವಾದಗಳ ಮೊದಲೊಂದು ಶಿರಸ್ಸಿನ ವರೆಗೂ ಆಯಾಯ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ರೂಪಾದಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಪೃಥವ್ಯಾದಿ ಭೂತಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ—

೧) ಪೃಥಿವೀಂ ಆಪ್ನು ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ | ೨) ಆಪೋ ಗ್ನೌಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ | ೩) ಅಗ್ನಿಂ ವಾಯೌ ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ | ೪) ವಾಯುಮಾಕಾಶೇ ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ | ೫) ಆಕಾಶಂ ಅಹಂಕಾರೇ ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ | ೬) ತಮ ಹಂಕಾರ ಮಹತ್ತತ್ವೇ ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ | ೭) ಮಹತ್ತತ್ವಂ ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವರೂಪ ಮಾಯಾಯಾಂ ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ | ೮) ತಥಾ ವಿಧಾಂಚ ಮಾಯಾಯಾಂ ನಿತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧ ಮುಕ್ತತ್ವರೂಪೇನಾತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶೇ ಸತ್ಯ ಜ್ಞಾನಾನಂದಲಕ್ಷಣೇ ಪರಮ ಕಾರಿಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಪ್ರವಿಲಾಪಯಾಮಿ”

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಒಂದನ್ನು-ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಲಯಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಟುವಿನನ್ನು ನೋಡಿ ತನ್ನೊಳಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಚೈತನ್ಯವನ್ನೂ ತಿರುಗ ಪಟುವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಗಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಪಟುವು ಅಥವಾ

ಶಿಷ್ಯನು ತಾನು ವರಿಶುದ್ಧನಾದೆನೆಂದೂ, ಮುಕ್ತನಾದೆನೆಂದೂ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪನಾದೆನೆಂದೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಇಷ್ಟಾದ ತರುವಾಯ ಪುರೋಹಿತನು ವಟುವಿನ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಸಹಸ್ರದಳ ಕಮಲದಲ್ಲಿರುವ ಪರಶಿವನೊಡನೆ ಸೇರಿದ್ದ ಜೀವಾತ್ಮನನ್ನು ‘ಸೋಹಂ’ ಎಂಬ ಅಂಕುಶ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಸುಷುಮ್ನನಾಡೀ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ತಂದು ಶಿಷ್ಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ಶಿಷ್ಯನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಜೀವಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು

(ನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವ ಕ್ರಮ)

“ಹಂ ಅಸ್ಯಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರಾಖ್ಯಕ್ಷಯಃ | ’ ಎಂದು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ—

“ಮುಗ್ಯಜುಸ್ಸಾಮಾಧರ್ವಣ ಶ್ವಂಧಾಂತಿ” ಎಂದು ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಸಕಲ ಜಗತ್ಪ್ರಪ್ತಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂಹಾರಕಾರಿಣೀ ಪ್ರಾಣ ಶಕ್ತಿದೇವತಾ” ಎಂದು ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಅಂ ಬೀಜಂ” ಎಂದು ಗುಹ್ಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಹ್ರೀಂ ಶಕ್ತಿಃ” ಎಂದು ಪಾದಗಳಲ್ಲಿಯೂ—

“ಹ್ರೂಂ ಕೀಲಕಂ ಸರ್ವಾಂಗೇ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ್ಯಾಸೇ ವಿನಿಯೋಗಃ” ಹೀಗೆಂದು ಸರ್ವ ದೇಹದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ—

“ಹಂ ಪೃಥಿವ್ಯಪ್ತೇಜೋ ವಾಯ್ವಾಕಾಶಾತ್ಮನೇ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ |

ನಂ ಶಬ್ದಸ್ಪರ್ಶರೂಪ ರಸ ಗಂಧಾತ್ಮನೇ ತರ್ಜನಿಭ್ಯಾಂ ನಮಃ |

ಮಂ ಶ್ರೋತ್ರೈಶ್ಚಕ್ಷುಷ್ಣಮುರ್ಜಿವ್ವಾ ಘ್ರಾಣಾತ್ಮನೇ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ |

ಶಿಂ ವಾಕ್ಪಾಣಿ ಪಾದಪಾಯೂಪ ಸ್ಥಾತ್ಮನೇ-ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ |

ವಾಂ ಮನೋಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತಾಹಂಕಾರ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನೇ-ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ

ನಮಃ |

ಯಂ ಪ್ರಾಣಪಾನ ಮ್ಯಾನೋದಾನ ಸಮಾನ ವೈಕ್ತದಾನ ಗಮನ—

ನಿಸರ್ಗನಂದಾತ್ಮನೇ-ಕರತಲ ಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ |

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕರನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಇದೇ ಪ್ರಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೃದಯಾದಿ ಷಡಂಗ ನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿ ಧ್ಯಾನ

ರಕ್ತಾಂಭೋದಿಸ್ಥ ಮೋತೋಲ್ಲ ಸದರುಣ ಸರೋಜಾಧಿರೂಢಾಕ ರಾಜ್ಜೈಃ |
 ಪಾಶಂ ಕೋದಂಡಮಿಕ್ಷ್ಯದ್ಭವ ಮಲಗುಣಮಪ್ಯಂಕುಶಂ ಪಂಚಬಾಣಾನ್ ||
 ಬಿಭ್ರಾಣಾಸ್ಯ ಕೃವಾಲಂ ತ್ರಿನರ್ಯಲನಿತಾ ತೀನವ ಕ್ಷೋರುಹಾಢ್ಯಾ |
 ದೇವೀ ಬಾಲಾರ್ಕವರ್ಣಾ ಭವತು ಸುಖಕರೀ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಃ ಪರಾನಃ ||

ಹೀಗೆಂದು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ-

ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ

“ಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಾ ಇಹ ಪ್ರಾಣಾಃ ಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ಜೀವ ಇಹ ಸ್ಥಿತಂ ಶಿಷ್ಯಸ್ಯ
 ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಕಾಯ ವಾಙ್ಮನಶ್ಚಕ್ಷು ಜಿಹ್ವಾಘ್ರಾಣ ಪ್ರಾ ಇಹೈ
 ವಾಗತ್ಯ ಸ್ವಸ್ತಯೇ ಸುಖಂ ಡಿರಂ ತಿಷ್ಠಂತು ಸ್ವಹಾ” ಹೀಗೆಂದು ಪ್ರಾಣ
 ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಆಚಾರ್ಯನು ಶಿಷ್ಯನ ಅವಯವಗ
 ಳಲ್ಲಿ ದಂಡ ಭಂಗಿನ್ಯಾಸವನ್ನೂ, ಷಡಧ್ವನ್ಯಾಸನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅಶ್ವತ್ರಿಂಶತ್ಕಲಾನ್ಯಾ
 ಸವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. (೩೮ ಕಲಾನ್ಯಾಸ ಮುಂದೆ ಬರುವದು.)

ಶಿಷ್ಯಾಂಗ ದಂಡಭಂಗಿನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ

ಆಚಾರ್ಯನು ಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ತುದಿಯನ್ನು ಶಿಷ್ಯನ ಶಿರ
 ಸ್ಥಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ “ಈಶಾನಃ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಂ” ಎಂಬ ಈಶಾನ್ಯ ಮಂತ್ರವನ್ನು
 ಅನ್ನಬೇಕು. ಇದರಂತೆ “ತತ್ಪುರುಷಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ” ಎಂಬ ತತ್ಪುರುಷ ಮಂತ್ರ
 ದಿಂದ ತರ್ಜನೀ ಅಂಗುಷ್ಠಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮುಖವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು.
 “ಅಘೋರಭ್ಯ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಧ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅಂಗುಷ್ಠ ಬೆರಳೆರಡನ್ನೂ
 ಕೂಡಿಸಿ ಹೃದಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು. “ವಾಮುದೇವಾಯ ನಮಃ” ಎಂಬ
 ವಾಮುದೇವ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅನಾಮಿಕ ಹಾಗೂ ಅಂಗುಷ್ಠ ಬೆರಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ
 ಗುಹ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು. “ಸದ್ಯೋಜಾತಂ ಪ್ರಮದ್ಯಾಮಿ” ಎಂಬ
 ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ ಹಾಗೂ ಅಂಗುಷ್ಠ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಪಾದಗ
 ಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು.

❁   ❁   ❁

ಶಿಷ್ಯಾಂಗ ಷಡಧ್ವನ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ

ಆಚಾರ್ಯನು ಸರ್ವ ಬೆರಳಿನಿಂದ “ಓಂ ಅಂ ಆತ್ಮತತ್ವಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು
 ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ, “ಓಂ ಉಂ ಅಂತರಾತ್ಮತತ್ವಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಮುಖದ
 ಲ್ಲಿಯೂ, “ಓಂ ಮಂ ಪರಮಾತ್ಮತತ್ವಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ,
 ನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಶ್ವತ್ರಿಂಶತ್ಕಲಾ ನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದೆ
 ಅದರಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕಲಶಾಭಿಷೇಕ ದೀಕ್ಷಾ

ಆಚಾರ್ಯನು ವ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ-

“ಏವಂ ಗುಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭ ಪುಣ್ಯ ತಿಥೌ ಅನ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಕಲ
ಶಾಭಿಷೇಕಾಖ್ಯ ದೀಕ್ಷಾಂ ಕರಿಸ್ಯೇ” ಎಂದು ಸುಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ-

ನಾಲ್ವರು ಋತ್ವಿಜರು ಮತ್ತು ತಾನು ಸಹ ಮೊದಲು ಪೂಜಿಸಿದ ಅವರವರ
ಕಲಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತೀರ್ಥೋದಕದಿಂದ ಶಿಷ್ಯನ
ಮಸ್ತಕ, ಮುಖ, ಹೃದಯ, ಗುಹ್ಯ, ವಾದ ಈ ಐದೂ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಈಶಾನ್ಯ
ಮೊದಲಾದ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು.
ತದನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಮೊದಲ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಪುನಃ ಹಾಗೆಯೇ
ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆರಡು ಸಾರೆ ಮೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವದು. ತದ ನಂತರ
ವಿಭೂತಿ ಧಾರಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಭೂತಿಸಟ್ಪ ದೀಕ್ಷಾ

ಆಚಾರ್ಯನು ವ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶ ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಚ್ಚು ರಿಸಿ-

“ಏವಂಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭ ಪುಣ್ಯ ತಿಥೌ ಅನ್ಯ ಕುಮಾ
ರಸ್ಯ ಅನಾದಿ ಮಲಸಂಹರಣಾರ್ಥಂ ಭೂತಿಸಟ್ಪಾಖ್ಯ ದೀಕ್ಷಾಂ ಕರಿಸ್ಯೇ”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಭಸ್ಮ
ವನ್ನು ವಿಧಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ-

“ಓಂ ಹ್ರಃ ಯಂ ಈಶಾನಾಯನಮಃ” ಎಂಬ ಈಶಾನ್ಯ ಮಂತ್ರದಿಂದ
೫ ಸಾರೆ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೂ ಇದರಂತೆ “ಓಂ ಹ್ರಂ ವಾಂ ತತ್ಪರುಷಾ
ಯನಮಃ” ಎಂಬ ತತ್ಪರುಷ ಮಂತ್ರದಿಂದ ೪ ಸಾರೆ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ,
“ಓಂ ಹ್ರೈಂ ಶಿಂ ಅಘೋರಾಯನಮಃ” ಎಂಬ ಅಘೋರ ಮಂತ್ರದಿಂದ ೮ ಸಾರೆ
ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ, “ಓಂ ಹ್ರಂ ಮಂ ವಾಮದೇವಾಯನಮಃ” ಎಂಬ ವಾಮ
ದೇವ ಮಂತ್ರದಿಂದ ೧೩ ಸಾರೆ ಗುಹ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ, “ಓಂ ಪ್ರೀಂ ನಂ
ಸದ್ಯೋಜಾತಾಯ ನಮಃ” ಎಂಬ ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮಂತ್ರದಿಂದ ೮ ಸಾರೆ ತೊಡೆ
ಯಿಂದ ಪಾದದ ವರೆಗೂ, “ಓಂ” ಎಂಬ ಪ್ರಣವಾಕ್ಷರದಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗದ
ಲ್ಲಿಯೂ, ಭಸ್ಮದಿಂದ ಸ್ನಾನ ಉದ್ಘಾಳನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ
ಭಸ್ಮವನ್ನು ಜಲದಿಂದ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ-

“ತ್ರಾಪ್ಯಯುಷಂ ಜಮದಗ್ನೇಃ ಕಸ್ಯಪಸ್ಯತ್ರಾಪ್ಯಯುಷಂ |

ಅಗಸ್ತ್ಯಸ್ಯತ್ರಾಪ್ಯಯುಷಂ ಯದ್ದೇವಾನಾಂ ತ್ರಾಪ್ಯಯುಷಂ

ತನ್ಮೇ ಅಸ್ತುತ್ರಾಪ್ಯಯುಷಂ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ಬರೆದಿರುವ ಹದಿನೈದು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುಂಡಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

- ಓಂ ಶಿವಾಯನಮಃ (ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವದು)
- ಓಂ ಮಹೇಶ್ವರಾಯನಮಃ (ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವದು)
- ಓಂ ರುದ್ರಾಯನಮಃ (ಎರಡೂ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವದು)
- ಓಂ ಶ್ರೀಕಂಠಾಯನಮಃ (ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವದು)
- ಓಂ ಶಂಭುವೇನಮಃ (ಎರಡು ಭುಜಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವದು)
- ಓಂ ಈಶ್ವರಾಯನಮಃ (ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವದು)
- ಓಂ ಪಶುಪತೇಯನಮಃ (ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವದು)
- ಓಂ ಶಂಕರಾಯನಮಃ (ಎರಡೂ ಮೊಳಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವದು)
- ಓಂ ವೃಷಭೇಶಾಯನಮಃ (ಹೆಗಲಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವದು)
- ಓಂ ಪರಮಾತ್ಮನೇನಮಃ (ಎರಡೂ ಮುಂಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವದು)

ಹೀಗೆ ಭಕ್ತಧಾರಣ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಘಟ್ಟವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣ

ವಿಭೂತಿ ಧಾರಣದ ತರುವಾಯ ಆಚಾರ್ಯನು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ—

“ರುದ್ರಾಕ್ಷ ವೃಕ್ಷ ಬೀಜಾಯ ಭೂತಿಸಂಭೂತಿಹೇತುವೇ । ನೇತ್ರಾತ್ರ ಯಾಯ ರುದ್ರಾಯ ನಮೋ ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥನೇ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು.

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ಥಾನಗಳು

ಮಂತ್ರಗಳು

೧	ಶಿಖೆಯಲ್ಲಿ	ಓಂ ಶ್ರೀಸದಾಶಿವಾಯನಮಃ
೨	ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ	ಓಂ ವಹ್ನಿ ಸೂರ್ಯಸೋಮಾಧಿಪಾಯನಮಃ
೩೬	ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ	ಓಂ ಷಟ್ಪ್ರಶತತ್ವಾತ್ಮನೇನಮಃ
೬	ಬಲಗಿವಿಯಲ್ಲಿ	ಓಂ ಷಡ್ಭ್ರಹ್ಮಣೇನಮಃ
೬	ಎಡಗಿವಿಯಲ್ಲಿ	ಓಂ ಅಷ್ಟಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮನೇನಮಃ
೨೨	ಕಂಠದಲ್ಲಿ	ಓಂ ತ್ರಿಯಂಬಕ ಕಲಾತ್ಮನೇನಮಃ
೫೦	ಎದೆಯ ಮೇಲೆ	ಓಂ ಶ್ರೀಕಂಠಾದಿಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮನೇನಮಃ

- ೧೬ ಬಲತೋಳಿನಲ್ಲಿ ಓಂ ಸುಖಾಸನಾದಿ ಸೋಡಶಮೂರ್ತಾತ್ಮ
ಕಾಯ ಶ್ರೀಕಂಠಾಯನಮಃ
- ೧೬ ಎಡತೋಳಿನಲ್ಲಿ ಓಂ ಸೋಮಕಲಾತ್ಮಕಾಯ ಶ್ರೀ ಸೋಮ
ನಾಥಾಯನಮಃ
- ೧೭ ಬಲಮುಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಓಂ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯಾತ್ಮನೇ
ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವಾಯನಮಃ
- ೧೭ ಎಡಮುಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಓಂ ಕೇಶವಾದಿ ಮೂರ್ತ್ಯಾದಿಪಾಯ
ಶೀಮದುಮಾಪತಯೇನಮಃ
- ೧೦೮ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಓಂ ಶತರುದ್ರವಿದ್ಯೇಶ್ವರಾತ್ಮನೇ
ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಲಾಯನಮಃ

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಧಾರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ವೀರಶೈವರು ಮಾತ್ರ
ಹೋಮ ಹವನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದು.

ಆಯತ್ತ ದೀಕ್ಷಾ

ಆಚಾರ್ಯನು ತನ್ನ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಟುವನ್ನು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ
ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶ ಕಾಪಾದಿಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ-

“ಏವಂ ಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ ಅಸ್ಯ
ಕುಮಾರಸ್ಯ ಆಯುತಾಖ್ಯ ದೀಕ್ಷಾಂ ಕರಿಸ್ಯೇ” ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಪಾತ್ರೆ
ಯಲ್ಲಿರಿಸಿದ ಸರ್ವ ಮಂತ್ರನೃಪದಿಂದ ಪೂರಿತನಾದ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ತೆಗೆದು
ಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಎಡಹಸ್ತದೊಳಿರಿಸಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರ
ವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಅನಂತರ ವಟುವಿನ ಬದ್ಧಾಂಜಲಿಯನ್ನೂ (ಹಸ್ತಗಳನ್ನೂ) ಹಾಗೂ
ಮಸ್ತಕವನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮೂರು ಸಲ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ
ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ-

“ನೀಲತೋಯದ ಮಧ್ಯೆನ್ನಾ ವಿದ್ಯುಲ್ಲೇಖೇನ ಭಾಸ್ವರಾ |
ನೀವಾರ ಶೂಕ ವತ್ಸನ್ನೀ ಪೀತಾಭಾಸ್ವತ್ಪಣೂಪಮಾ ||
ತನ್ಯಶಿಖಾಯಾಮಧ್ಯೇ ಪರಮಾತ್ಮಾನ್ಯಾವಸ್ಥಿತಃ |
ಸಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಶಿವಃ ಸಹರಃ ಸೇಂದ್ರಃ ಸೋಕ್ಷರಃ ಪರಮಃಸ್ವಾರಾಟ್ ||

ಹೀಗೆಂದು ಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪವಾದಂಥ ಚಿತ್ತಲೆಯನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ
ಅದನ್ನು ಮಾನಸಿಕ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ—

“ಭಗವಾನ್ ಆವಾಹಿತೋಭವ, ಸ್ಥಾಪಿತೋಭವ, ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಭವ |
ಸನ್ನಿರುದ್ಧೋಭವ, ಸಮುಖೋಭವ, ಪಾರ್ಥಿವೋಭವ ||

ಹೀಗೆಂದು ಷಣ್ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಬಲಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಗಂಧದಿಂದ ಮಂಡಲವನ್ನು ಬರೆದು, ಅಂಗುಷ್ಠ ಮೊದಲೊಂದು ಐದೂ ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ ನಕಾರಾದಿಯಾದಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂಕಾರವನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಸದ್ಯೋಜಾತಾದಿಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಆವ್ಧಾನಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಿ—

“ಯೋ ವೇದಾದಾಸ್ವರಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ವೇದಾಂತೇಚ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ |

ತಸ್ಯ ವ್ರತೃತಿ ಲೀನಸ್ಯಯಃ ಪರಸ್ಯ ಮಹೇಶ್ವರಃ ||

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ “ಹಿಂ”ಕಾರ ಪ್ರಣಮವನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ—

“ಆಯಂ ಮೇಹಸ್ತೋ ಭಗವಾನ ಯಮ್ನೋ ಭಗವತ್ಪರಃ |

ಆಯಮ್ನೋ ವಿಶ್ವಭೇಷಜೋಽಯಂ ಶಿವಾಭಿಮಾರ್ಶನಃ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಈ ಹಸ್ತವು ಮಾಯಾವಾಶ ನಿವೃತ್ತಕವಾಗಿ ಶುಭವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆ ಹಸ್ತವನ್ನು ಶಿವನಂತೆ ತೇಜೋಮಯವಾದುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿಶಿವಮಂತ್ರವನ್ನು ವರಿಸುತ್ತಾ ಶಿಷ್ಯನಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ದರ್ಭೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದ ಆ ಹಸ್ತವನ್ನಿಟ್ಟು, ಆ ಶಿರಸ್ಸು ಶಿವಾಸನವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಲ್ಲಿ ನಾದಬಿಂದು ಯುಕ್ತವಾದ ಚಿತ್ತೀಶವನ್ನು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಆ ಚಿತ್ತೀಶದಲ್ಲಿ—

“ಜ್ವಲತ್ಕಾಲಾನಲಾಭಾಸಾತ ಟಿತ್ಕ್ಯೋಟಿ ಸಮಪ್ರಭಾಃ |

ತಸ್ಯೋರ್ಧ್ವಂಚಿ ಶಿಖಿಸೂಕ್ಷ್ಮಾ ಚಿದ್ರೂಪಾಪರಮಾಕಲಾ ||

ಯಥಾಕಲಾ ತಥಾ ಭಾವೋ ಯಥಾ ಭಾವಸ್ತಥಾ ಮನಃ |

ಯಥಾಮನ ಸ್ತಥಾ ದೃಷ್ಟಿರ್ಯಥಾ ದೃಷ್ಟಿಸ್ತಥಾ ಸ್ಥಲಂ ||

ಸಕಲಾಪರಮಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾ ತತ್ಪಾನಾಂ ಬೋಧಿನೀಪರಾ ||”

ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ ಮಾನಸಿಕೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಶಿವ ತೇಜೋಮಯವಾದ ಆ ಹಸ್ತದಿಂದ ವಟುವಿನ ಸರ್ವ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸವರಬೇಕು. ತದನಂತರ ವಟುವಿನ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಶಿವ ಕಲೆಯನ್ನು ಶಿವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತುಂಬಬೇಕು.

ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಕಲೆಯನ್ನು ತುಂಬುವ ಕ್ರಮ

ಆಚಾರ್ಯನು ತನ್ನ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು—

“ಸಹಿಂಕಾರೋಯ ಹಿಂಕಾರಸ್ಸ ಪ್ರಣಮೋಯಃ ಪ್ರಣಮಸ್ಸ ಸರ್ವವ್ಯಾಪೀ
ಸೋನಂಶೋಯೋನಂತಃ | ತತ್ತಾರಂ ಯತ್ತಾರಂ ತತ್ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ತಚ್ಚುಕ್ಲಂ

ಯಚ್ಚುಕ್ಲಂ ತದ್ವೈದ್ಯುತಂ ತತ್ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ಯ ಏವಸ್ಯ ಏಕೋ, ರುದ್ರಸ್ಯ ಈಶ್ವರಸ್ಯ ಭಗವಾಂತ್ಸ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಯ ಮಹಾದೇವಃ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ವಟುವಿನ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಹಸ್ರದಲ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶ ಸಮಾನವಾಗಿರುವ ಒಳ್ಳೇ ತೇಜಃಪುಂಜನಾದ ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಚಿಕ್ಕಲೆಯನ್ನೂ ಭಾವಮನೋದೃಷ್ಟಿ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾಡಿ—

ನೀಲತೋಯದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಾವಿದ್ಯುಲ್ಲೇಖೇವ ಭಾಸ್ವದಾ |

ನೀ ವಾರಶೂಕವತ್ಪನ್ನೀ ಪೀತಾಭಾಸ್ವತ್ಯಣೂಪಮಾ ||

ತಸ್ಯಾಃ ಶಿಖಾಯಾ ಮಧ್ಯೇ ಪರಮಾತ್ಮಾವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |

ಸಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಶಿವಃ ಸಹರಿಃ ಸೇಂದ್ರಃ ಸೋಕ್ಷರಃ ಪರಮ ಸ್ವರಾಟ್ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಚೈರಿಸುತ್ತ ದಿವ್ಯ ಪರಶಿವ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸುಷುಮ್ಮನಾಡೀ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ತನ್ನ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ—

“ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಣಂ ಲೋಕನುಗ್ರಹಾಯ ಗೃಹೀತವಿಗ್ರಹಂ

ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಂ ಸರ್ವ ಮಂಗಲಾತ್ಮಕಂ ಭಗವಂತಮಾವಾಹಯಾಮಿ”

ಎಂದು ಶಿವಕಲೆಯನ್ನು “ಕ್ರೌಂ” ಎಂಬ ಅಂಕುಶ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಅವ್ವಾನ ಮೂಲಕ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಲಿಂಗದ ಶಿವಕಲೆಯನ್ನು ಶಿಷ್ಯನ ಜೀವಕಲಾಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸಾಮರಸ್ಯಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ “ಅವಾಹಿಲೋಭವ.....ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋಭವ” ಎಂದು ಅವ್ವಾನ ಮಾಡಿ, ಷಣ್ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಆ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಗಿಂಲ ಸಾರೆ ಮೂಲ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ ಹಸ್ತವನ್ನು ಚಾಚಿ “ಭಗವಾನ್ ಪರಶಿವ ನಿತ್ಯ ಮುತ್ರಸ್ಥಿತೋಭವ” ಎಂದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೂ ವಟುವಿಗೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಟವನ್ನು ಹಿಡಿಸಿ ಮಂಗಲಾಷ್ಟಕವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತವನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು:—

“ತದೇವಲಗ್ನಂ ಸುದಿನಂತದೇವ.....ಯುಗಂಸ್ಮರಾಮಿ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಪಟವನ್ನು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ವಟುವಿನನ್ನು ಕುರಿತು “ಎಲೈ ವಟುವೇ? ಪೂಜಿಸಿದ ಈ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ನೋಡು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶಿಷ್ಯನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

ಸ್ವಾಯತ್ತ-ದೀಕ್ಷಾ

ಶಿಷ್ಯನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ ತರುವಾಯ—
ಅಚಾರ್ಯನು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ—

“ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥಾವಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಸ್ವಾಯತಾಭಿದಾನ ದೀಕ್ಷಾಂ
ಕರಿಷ್ಯೇ”

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಎಡಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು
ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವನ್ನು ಹೇಳಿ—

“ತದೇವಲಿಂಗಂ ಸುದಿನಂತದೇವ.....ಯುಗ್ಮಂ ಸ್ಮರಾಮಿ”

ಎಂಬ ಮಂತವನ್ನು ಪಠಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಶಿಷ್ಯನು

“ಓಂ ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಧಾರಣಂ ಮೆ ಅಸ್ತಸ್ವನಿರಾಕರಣಂ ಧಾರಯಿತಾ
ಭೂಯಾಸಂ ಕರ್ಣಯೇಶೃತಂ ಮಾಚೋಡ್ಯಂ ಮಮಾಯುಷ್ಯ ಓಂ”

ಹೀಗೆಂದು ಗುರುವಿನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ ನಂತರ ಅಚಾರ್ಯನು—

“ಓಂ ಉರ್ಧ್ವಾಯನಮಃ | ಉರ್ಧ್ವಲಿಂಗಾಯನಮಃ | ಓಂ ಹಿರಣ್ಯಾಯ
ನಮಃ | ಹಿರಣ್ಯಲಿಂಗಾಯನಮಃ | ಓಂ ಸುವರ್ಣಾಯನಮಃ | ಸುವರ್ಣಲಿಂಗಾ
ಯನಮಃ | ಓಂ ದಿವ್ಯಾಯನಮಃ | ದಿವ್ಯಲಿಂಗಾಯನಮಃ | ಓಂ ಭವಾಯ
ನಮಃ | ಭವಲಿಂಗಾಯನಮಃ | ಓಂ ಶರ್ವಾಯನಮಃ | ಶರ್ವಲಿಂಗಾಯನಮಃ
ಓಂ ಶಿವಾಯನಮಃ | ಶಿವಲಿಂಗಾಯನಮಃ | ಓಂ ಜ್ವಲಾಯನಮಃ | ಜ್ವಲ
ಲಿಂಗಾಯನಮಃ | ಓಂ ಆತ್ಮಾಯನಮಃ | ಆತ್ಮಲಿಂಗಾಯನಮಃ | ಏತತ್ಸೋ
ಮಸ್ಯ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಸರ್ವಲಿಂಗಾಂಗಂ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪಾಣಿಮಂತಂ ಪವಿತ್ರಂ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಶಿಷ್ಯನ ಎಡಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು
ಉತ್ತರಗೋಮುಖವನ್ನಾಗಿಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಬರೆದ
ಪ್ರಕಾರ ಬೋಧ ಮಾಡಬೇಕು.

ಎಲೌ ಶಿಷ್ಯನೇ? ಈ ಶಿವಲಿಂಗವು ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ
ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಈ ಲಿಂಗವೇ ಸರ್ವ ತತ್ವಾತೀತವಾದ ಪರಶಿವ ಸ್ವರೂಪ
ವಸ್ತುವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇದು ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದವರಿಗೂ
ದೊರೆಯದಿದ್ದದ್ದೆಂದು ತಿಳಿ. ಈ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ನಿನ್ನ ದೇಹದಿಂದ ದುರ್ಲಕ್ಷ
ಮಾಡಿ ನಿಮಿಷಾರ್ಥವಾದರೂ ಅಗಲದೆ ಧರಿಸಬೇಕು. ಲಿಂಗಪೂಜೆಯನ್ನು
ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ನಿಯಮಿತತನದಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಯಾವದೇ ಪದಾ
ರ್ಥವನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸದಲೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಡ. ಈ ಲಿಂಗದಿಂದಲೇ ಭೋಗ
ಮೋಕ್ಷಾದಿ ಯಾವತ್ತೂ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು ಕರತಲಗತವೆಂದು ತಿಳಿ. ಸರ್ವ
ಕ್ಷೇಶಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಸದಾಸುಖಿಯಾಗುವಿ. ಇದು ಸತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿ.

ಸೂಚನೆ:— ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭುವನಾಧ್ಯನ್ಯಾನಾದಿ ಆರು ನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ-ದೀಪಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಒಲ ಕಲಾನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಯಜಮಾನನು ಗಣ ಸಂತತಿ ಪ್ರಮುಖರ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ೨೩೨ ನೇ ವೇದಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಂಗಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಒಲ ಕಲಾನ್ಯಾಸ-ಕ್ರಮ

ಪುರೋಹಿತನು ತನ್ನ ಬಲಗೈಯ ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಹಾಗೂ ಅದರ ಮಗ್ಗಲಿನ ತರ್ಜನೀ ಬೆರಳುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದರ್ಭೆಕೂರ್ಚವನ್ನು ಹಿಡಿದು—

“ಈಶಾನಃ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಂ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಶ್ವೈ ನಮಃ”

ಹೀಗೆಂದು ಲಿಂಗದ ಮಧ್ಯ-ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಈಶ್ವರಃ ಸರ್ವ ಭೂತಾನಾಂ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಂಗದಕಲಾಯೈ ನಮಃ”

ಹೀಗೆಂದು ಲಿಂಗದ ಪೂರ್ವ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಬ್ರಹ್ಮಾಧಿಪತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಧಿಪತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಇಷ್ಟ ದಾಕಲಾಯೈ ನಮಃ”

ಎಂದು ಲಿಂಗದ ದಕ್ಷಿಣ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೂ —

“ಶಿವೋಮೇ ಅಸ್ತು ನಮಃ- ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮರೀಚಿಕಲಾಯೈ ನಮಃ”

ಎಂದು ಉತ್ತರ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಸದಾಶಿವೋಂ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಜ್ವಾಲಿನೀಕಲಾಯೈ ನಮಃ”

ಎಂದು ಹಿಂಗಡೆಯ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ದರ್ಭೆ ಕೂರ್ಚವನ್ನು ಮಧ್ಯ ಬೆರಳು ಹಾಗೂ ಹೆಬ್ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು—

“ತತ್ಪುರುಷಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶಾಂತಿಕಲಾಯೈ ನಮಃ”

ಎಂದು ಪೂರ್ವ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಮಹಾದೇವಾಯ ಧೀಮಹಿ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿದ್ಯಾಕಲಾಯೈ ನಮಃ”

ಎಂದು ದಕ್ಷಿಣ (ಬಲ)ಭಾಗದ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ—

“ತನ್ನೋರುದ್ರೋನಾಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಕಲಾಯೈ ನಮಃ”

ಎಂದು ಉತ್ತರ (ಎಡಗಡೆ) ಭಾಗದ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಪ್ರಜೋದಯಾನ್ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಕಲಾಯೈ ನಮಃ”

ಎಂದು ಪಶ್ಚಿಮ(ಹಿಂಗಡೆಯ) ಭಾಗದ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ಹೆಬ್ಬೆರಳು, ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ದರ್ಭೆ ಕೂರ್ಚವನ್ನು ಹಿಡಿದು—

“ಅಘೋರೇಭ್ಯೋ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ತಾಮಸೀ ಕಲಾಯೈ ನಮಃ”

ಎಂದು ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಅಧಘೋರೇಭ್ಯೋ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮೋಹಾಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ಕಂಠ (ಕೊರಳ) ದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಘೋರ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಜಯಾಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ಬಲ ಭುಜದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಘೋರತರೇಭ್ಯೋ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ಎಡ ಭುಜದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಸರ್ವತ್ಸರ್ವ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮೃತ್ಯುಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ನಾಭಿ(ಹೊಕ್ಕಳ)ಯಲ್ಲಿಯೂ—

“ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮಾಯಾ ಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ಉದರ(ಹೊಟ್ಟೆ)ಯಲ್ಲಿಯೂ—

“ನಮಸ್ತೇ ಅಸ್ತು ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಭಯಾ ಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿಯೂ—

“ರುದ್ರ ರೂವೇಭ್ಯೋ ಶಿವೇಭ್ಯೋ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಜರಾಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ಎದೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ—
ಹೆಬ್ಬರಳು ಕಿರಿಬೆರಳುಗಳಿಂದ ದರ್ಭಿಕೂರ್ಚವನ್ನು ಹಿಡಿದು—

“ನಾನುದೇವಾಯ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ವಿರಜಾಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ಗುಹ್ಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಷ್ಯೇಷ್ಠಾಯ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ರಕ್ಷಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ಶಿಶ್ನ (ಲಿಂಗ) ದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಶ್ರೇಷ್ಠಾಯ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ರತಿಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ಬಲದೊಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ—

“ರುದ್ರಾಯ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಪಾಲಿನೀಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ಎಡಗಡೆಯ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ—

“ಕಾಲಾಯ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸಂಜ್ಞಾ ಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ಬಲ ಮೊಣಕಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ—

“ಕಲನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕಾಮಾಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ಎಡಗಡೆ ಮೊಣಕಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ—

“ವಿಕರಣಾಯ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ಬಲಗಡೆಯ ಕಣಕಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ—

“ಬಲನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಾಯೈ ನಮಃ”
ಎಂದು ಎಡಗಡೆಯ ಕಣಕಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ—

“ವಿಕರಣಾಯನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಜ್ಞಾನಕಲಾಯೈನಮಃ” ಎಂದು ಬಲ ಪಾದ ಹರಡಿನಲ್ಲೂ—

“ಬಲಾಯನಮಃ ಓಂ ಧಾತ್ರೀ ಕಲಾಯೈನಮಃ” ಎಂದು ಎಡಪಾದ ಹರಡಿನಲ್ಲೂ—

“ಬಲಪ್ರಮಥಾಯನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಕಲಾಯೈನಮಃ” ಎಂದು ಟೊಂಕ (ನಡ) ದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಸರ್ವಭೂತದಮನಾಯನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮೋಹಿನೀ ಕಲಾಯೈನಮಃ” ಎಂದು ಬಲಗಡೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಮನೋನ್ಮನಾಯನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಭಯಕಲಾಯೈನಮಃ” ಎಂದು ಎಡಗಡೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯಾಸ ಮಾಡುವದು ತದನಂತರ ಐದೂ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ದರ್ಭಕೂರ್ಚನವನ್ನು ಹಿಡಿದು—

“ಸದ್ಯೋಜಾತಂ ಪ್ರಪದ್ಯಾಮಿ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಸಿದ್ಧಿ ಕಲಾಯೈನಮಃ” ಎಂದು ಬಲಗಡೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಸದ್ಯೋಜಾತಾಯನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಾಯೈನಮಃ ಎಂದು ಎಡಗಡೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಭವೇನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ದ್ಯುತಿಕಲಾಯೈನಮಃ” ಎಂದು ಬಲ ಗೈಯಲ್ಲಿಯೂ —

“ಅಭವೇನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಲಾಯೈನಮಃ” ಎಂದು ಎಡ ಗೈಯಲ್ಲಿಯೂ—

“ನಾತಿಭವೇನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಮೇಧಾಕಲಾಯೈನಮಃ” ಎಂದು ನಾಶಿಕ (ಮೂಗು) ದಲ್ಲಿಯೂ—

“ಭವಸ್ವಮಾನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಕಾಂತಿಕಲಾಯೈನಮಃ” ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ (ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ) ಯೂ—

“ಭವ ನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಶ್ರದ್ಧಾ ಕಲಾಯೈನಮಃ” ಎಂದು ಬಲಗಡೆಯ ತೋಳಿನಲ್ಲಿಯೂ—

“ಉದ್ಭವಾಯನಮಃ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಧೈತಿಕಲಾಯೈನಮಃ” ಎಂದು ಎಡ ಗಡೆಯ ತೋಳಿನಲ್ಲಿಯೂ—

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕಲಾನ್ಯಾಸವನ್ನು ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಅವ ಯವಗಳನ್ನು ಆಯಾಯ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಗಣಸಂತತಿ (ಪ್ರಮಥರ) ಧ್ಯಾನ

“ವೃಷರಾಜೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಮಹಾವೇಘಸಮಸ್ತನಃ |
 ಮೇರುಮಂದಾರ ಕೈಲಾಸ ಹಿನಾದ್ರಿ ಶಿಖರೋಪಮಃ” ||
 ಸಿತಾಭ್ರಶಿಖರಾಕಾರ ಕಕುದಾಪರಿಶೋಭಿತಃ |
 ಮಹಾಭೋಗಿಂದ್ರ ಕಲ್ಪೀನ ವಾಲೇನಚವಿರಾಜಿತಃ ||
 ರಕ್ತಾಸ್ಯಶೃಂಗರಣೋ ರಕ್ತಪ್ರಾಯ ವಿಲೋಚನಃ |
 ಪೀವರೋನ್ನತಸರ್ವಾಂಗ ಸುಚಾರುಗಮನೋಜ್ವಲಃ ||
 ಪ್ರಶಸ್ತ ಲಕ್ಷಣ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರಜ್ವಲನ್ಮಣಿ ಭೂಷಣಃ |
 ಶಿವಪ್ರಿಯಶ್ಶಿವಾಸಕ್ತ ಶಿವಯೋಧ್ವಜವಾಹನಃ |
 ತಥಾತಚ್ಚರಣನ್ಯಾಸ ಪ್ರಸಿತಾಪರವಿಗ್ರಹಃ ||
 ಗೋರಾಜ ಪುರುಷಶ್ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಮಚ್ಛೂಲವರಾಯುಧಃ |
 ತಯೋರಾಜ್ಞಾ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸಮೇಕಾಮಂಪ್ರಯಚ್ಛತು ||
 ನಂದೀಶ್ವರೋ ಮಹಾತೇಜಾ ನಗೇಂದ್ರ ತನಯಾತ್ಮಜಃ |
 ಸನಾರಾಯಣ ಕೈರ್ದೇವೈರ್ನಿತ್ಯ ಮಭ್ಯರ್ಚವಂದಿತಃ ||
 ಸರಸ್ವಾಂತಃ ಪುರದ್ವಾರೇ ಸಾರ್ಧಂಪರಿಜನ್ಯೈಸ್ಥಿತಃ |
 ಸರ್ವೇಶ್ವರ ಸಮಪ್ರಖ್ಯಾಸ್ತರ್ವಾ ಸುರವಿಮರ್ದನಃ |
 ಸರ್ವೇಷಾಂ ಶಿವಧರ್ಮಾಣಾಮಧ್ಯಕ್ಷತ್ವೇಽಭಿಷೇಜಿತಃ |
 ಶಿವಪ್ರಿಯಶ್ಶಿವಾಸಕ್ತ ಶ್ರೀಮಚ್ಛೂಲವರಾಯುಧಃ |
 ಶಿವಾಶ್ರಿತೇಷು ಸಂಸಕ್ತಸ್ತನುರಕ್ತ ಸ್ತುತೈರವಿ |
 ಸತ್ಕೃತ್ಯ ಶಿವಯೋರಾಜ್ಞಾಂ ಸಮೇಕಾಮಂಪ್ರಯಚ್ಛತು ||
 ಭೃಂಗೀಶೋ ನಾಮಗಣಪಶ್ಶಿವಾರಾಧನ ತತ್ಪರಃ |
 ಪ್ರಯಚ್ಛತು ಸಮೇಕಾಮಂ ಭರ್ತುರಾಜ್ಞಾ ಪುರಸ್ಕರಂ ||
 ವೀರಭದ್ರೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಹಿಮಕುಂದೇಂದು ಸನ್ನಿಭಃ ||
 ಭದ್ರಕಾಳೀ ಪ್ರಿಯೋನಿತ್ಯಂ ಮಾತೃಣಾಂಚಾಭಿರಕ್ಷಕಃ |
 ಯಜ್ಞಸೃಚ ಶಿರೋಹರ್ತಾ ದಿಕ್ಷಸೃಚ ದುರಾತ್ಮನಃ |
 ಉಪೇಂದ್ರೇಂದ್ರ ಯಮಾವೀನಾಂ ದೇವನಾಮಂಗತಕ್ಷಃ |
 ಶಿವಸ್ಯಾನು ಚರಶ್ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಶಾಸನ ಪಾಲಕಃ |
 ಶಿವಯೋಶ್ಯಾಸನಾದೇವ ಸಮೇ ದಿರತು ವಾಂಛಿತಂ ||
 ರುದ್ರಾರುದ್ರ ಸಮಪ್ರಖ್ಯಾಃ ಪ್ರಮಥಾಃ ಪ್ರಥಿತಾಜಸಃ |
 ಭೂತಾಖ್ಯಾಶ್ಚ ಮಹಾವೀರ್ಯಾ ಮಹದೇವ ಸಮಪ್ರಭಾಃ |
 ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಾ ನಿರುಪಮಾ ನಿರ್ದ್ವಂದ್ವಾ ನಿರುಪಕ್ಷವಾಃ |

ಸಶಕ್ತಯಸ್ಸಾನುಚರಾತ್ಸರ್ವಲೋಕ ನಮಸ್ಕೃತಾಃ |
ಶಿವಪ್ರಿಯತಮಾನಿತ್ಯಂ ಶಿವಲಕ್ಷಣ ಲಕ್ಷಿತಾಃ |
ವಿರೂಪಾಶ್ಚ ಸೂರೂಪಾಶ್ಚ ನಾನಾವೇಶ ಧರಾಸ್ತಧಾ |
ಸತ್ಯಶಿವಯೋರಾಜ್ಞಾಂ ಮೇಪ್ರಯಚ್ಛಂತು ವಾಂಛಿತಂ ||೫||

ಶಿವಲಿಂಗ ಧಾರಣ ವಿಧಿ

“ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ತ್ರಿಷ್ಠುವ್ |
ಶಿವಲಿಂಗಧಾರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ”

“ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಪರಮಂ ವವಿತ್ರಂ ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ಯತ್ನಹ ಜಂಪುರಸ್ತಾತ್ |
ಆಯುಷ್ಯಮಗ್ರ್ಯಂ ಪ್ರತಿಮುಂಚ ಶುಭ್ರಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ
ಬಲಮಸ್ತುತೇಜಃ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ರೆಪ್ಪೆಯ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕರಡಿಗೆ
ಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನಿಟ್ಟು ಶಿಷ್ಯನ ಹೃದಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬೇಕು.
ಆ ಬಳಿಕ—

ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂತ್ರಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಧಾರಣ ವಿಧಿ

“ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂತ್ರೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಂ ಕಾರಣಾಂಗೇ ಭಾವಲಿಂಗಂಚ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ”
ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂತ್ರಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಭಾವಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ
ತದನಂತರ—

“ನಕಾರಮಂತ್ರಾತ್ಮನೇ ಆಚಾರಲಿಂಗಾಯನಮಃ | ಘ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯೇ
ಆಚಾರಲಿಂಗಂ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ” “ಮಕಾರ ಮಂತ್ರಾತ್ಮನೇ ಗುರುಲಿಂಗಾಯ
ನಮಃ | ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯ ಗುರುಲಿಂಗಂ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ” “ಶಿಕಾರ ಮಂತ್ರಾ
ತ್ಮನೇ ಶಿವಲಿಂಗಾಯನಮಃ | ನೇತ್ರಯೋಶ್ಚಿವಲಿಂಗಂ ಸಾಪಯಾಮಿ” “ವಕಾರ
ಮಂತ್ರಾತ್ಮನೇ ಜಂಗಮಲಿಂಗಾಯನಮಃ | ತ್ವಚೇ ಚರಲಿಂಗಂ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ”
“ಯಕಾರ ಮಂತ್ರಾತ್ಮನೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಾಯನಮಃ |

ಹೀಗೆಂದು ಆಯಾಯ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ
ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ—

ಶಿಷ್ಯನ ನಮಸ್ಕಾರ ಕ್ರಮ

ಶಿಷ್ಯನು ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗರುಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ
ಬಲಮಂಡಿಯನ್ನು ಭೂಮಿಯನ್ನೇಲೆ ಛಾರಿ ಎಡ ಹಸ್ತದಿಂದ ತನ್ನ ಬಲಗಿರಿ

ಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಾಗಿ, ಗುರುಗಳ ಬಲಪಾದವನ್ನು ಬಲಹಸ್ತದಿಂದಲೂ ಎಡಪಾದವನ್ನು ಎಡಹಸ್ತದಿಂದಲೂ, ಹಿಡಕೊಂಡು ಮೊಣಕಾಲಿನಿಂದ ಪಾದದ ವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟು—

“ಅಮುಕ ಗೊತ್ತೋತ್ಪನ್ನಃ ಅಮುಕ ಶರ್ಮಾಹಂ ಅಭಿವಾದಯೇ” ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾ ಮಸ್ತಕವನ್ನು ಬಾಗಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಆಚಾರ್ಯನು—“ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭವ ಸೌಮ್ಯದೇವದತ್ತ” ಎಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಬೇಕು ತರುವಾಯ—

ಮನು ಇಲ್ಲವೆ ಮಂತ್ರ ದೀಕ್ಷೆ

(ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ವಿಧಿ)

ಶಿಷ್ಯನು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಾಗಿ—

“ಶಿವ ಷಡಕ್ಷರೈವದೇಶಂ ವಾಂಛನ್ನಧೀಹಿ ಭೋ ಶಿವಷಡಕ್ಷರೀಂ ಅನು ಬ್ರೂಹಿ” ಹೀಗೆಂದು ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಎರಡೂ ಅಂಗೈಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಕೂಡಿಸಿ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಮೇಲಿನ ಹಸ್ತವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಬಲದೊಡೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ಗುರುಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತದನಂತರ ಆಚಾರ್ಯನು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶಕಲಾದಿಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ—

“ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ ವಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಸರ್ವಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಮನು ದೀಕ್ಷಾಂ ಕರಿಸ್ಯೇ” ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಿಷ್ಯನ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಜಲಿಯನ್ನು ತಾನು ಹೊದ್ದಿರುವ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಶಿಷ್ಯನ ಅಂಜಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು— “ಓಂ ಅಸ್ಯಾ ಶ್ರೀ ಶಿವಷಡಕ್ಷರೀ ಮಹಾ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಮಮದೇವ ಋಷಿಃ | ಪಂಕ್ತಿಶ್ಚೈರಂಧಃ | ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವೋ ದೇವತಾ | ಓಂ ಬೀಜಂ | ಉಮಾಶಕ್ತಿಃ | ಶಿವ ಇತಿ ಶೀಲಕಂ | ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥೇ ಜಪೇವಿನಿಯೋಗಃ ||” ಎಂದು ಹೇಳಿ—

ಕರನ್ಯಾಸವು

ಓಂ ಯಂ ಸರ್ವ ಶಕ್ತಿಧಾಮ್ನೇ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂನಮಃ | ಓಂ ವಾಂ ಓಂ ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತಿ ಶಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನೇ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂನಮಃ | ಓಂ ಶಿಂ ಓಂ ಅನಾದಿ ಬೋಧ ಶಕ್ತಿಧಾಮ್ನೇ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂನಮಃ | ಓಂ ಮಂ ಓಂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಧಾಮ್ನೇ ಆನಾಮಿಕಾಭಾಂನಮಃ | ಓಂ ನಂ ಓಂ ಅಲುಪ್ತ ಶಕ್ತಿಧಾಮ್ನೇ ಕನಿಷ್ಠ ಕಾಭ್ಯಾಂನಮಃ | ಓಂ ಓಂ ಓಂ ಅನಂತ ಶಕ್ತಿಧಾಮ್ನೇ ಕರತಲಕರಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂನಮಃ |

ದೇಹನ್ಯಾಸವು

ಓಂ ಸರಸ್ವಶಕ್ತಿಧಾಮ್ನೇ ಶಿರಸೇಸ್ವಾಹಾಃ! ಓಂ ನಂ ಓಂ ನಿತ್ಯತ್ಯಪ್ತಿ ಶಕ್ತಿ
ಧಾಮ್ನೇ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾಃ! ಓಂ ಮಂ ಓಂ ಅನಾದಿಬೋಧ ಶಕ್ತಿಧಾಮ್ನೇ
ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್! ಓಂ ಶಿಂ ಓಂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಧಾಮ್ನೇ ಕವಚಾಯಹುಂ!
ಓಂ ನಾಂ ಓಂ ಅಲಿಪ್ತ ಶಕ್ತಿಧಾಮ್ನೇ ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ ವೌಷಟ್! ಓಂ ಮಂ ಓಂ
ಅನಂತ ಶಕ್ತಿಧಾಮ್ನೇ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಘಟ್! ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವರೋಮಿತಿದಿಗ್ವಂಧಃ||

ಧ್ಯಾನ

ಧ್ಯಾಯೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಮಹೇಶಂ ರಜತಗಿರಿ ನಿಭಂ ಚಾರು ಚಂದ್ರಾವತಂಸಂ|
ರತ್ನಾ ಕಲ್ಪೋಜ್ಜ್ವಲಾಂಗಂ ಪರಶುಮೃಗವರಾಭೀತಿ ಹಸ್ತಂಪ್ರಸನ್ನಂ||
ಋದ್ಮಾಶೀನಂ ಸಮಂತಾತ್ಮತ ಮಮರ ಗಣೈವ್ಯಾಘ್ರ ಕೃತ್ತಿಂವಸಾನಂ|
ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂ ವಿಶ್ವವಂದ್ಯಂ ನಿಖಿಲ ಭಯಹರಂಪಂಚಕ್ರಂತ್ರಿಣೇತ್ರಂ||
ಹೀಗೆ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಶಿಷ್ಯನಿಂದಲೂ ಮಾಡಿಸಿ, ಶಿಷ್ಯನ ಬಲಗಿವಿ
ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವಸಹಿತವಾಗಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾಮಂತ್ರ ಋಷಿ, ಭಂದಸ್ತೆ,
ದೇವತಾ, ಬೀಜ, ಶಕ್ತಿ, ಕೀಲಕಾದಿಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಜ ಸಾರೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಉಪ
ದೇಶಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಶಿಷ್ಯನಿಂದಲೂ ಹೇಳಿಸಬೇಕು.

ಉಪದೇಶಹೊಂದುವ ಮಂತ್ರ-ಲಕ್ಷಣವು

೧) ರೇವಣಾರಾಧ್ಯರ (ಬಾಳೇಹಳ್ಳಿ ಸಿಂಹಾಸನದ) ಮಹಾಮಂತ್ರ—

“ಓಂ ಹ್ರಾಂ, ಹ್ರೀಂ, ಹ್ರೂಂ, ಹ್ರೈಂ, ಹ್ರೌಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂಬ
ದಶಾಕ್ಷರ ಪ್ರಸಾದ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಗೌಪ್ಯವಾಗಿ ಗುರುವಿನಿಂದ
ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು.

೨) ಪುರುಷಾರಾಧ್ಯರ (ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಸಿಂಹಾಸನದ) ಮಹಾಮಂತ್ರ:—

“ಓಂ ಹ್ರಾಂ, ಹ್ರೀಂ, ಹ್ರೂಂ, ಹ್ರೈಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ನವಾಕ್ಷರದ
ಮಾಯಾ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶ ಹೊಂದಬೇಕು.

೩) ಏಕೋರಾಮಾರಾಧ್ಯರ (ಕೇದಾರ ಸಿಂಹಾಸನದ) ಮಹಾಮಂತ್ರ—

“ಓಂ ಹ್ರಾಂ, ಹ್ರೀಂ, ಹ್ರೂಂ, ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರದ
ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶ ಹೊಂದಬೇಕು.

೪) ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯರ (ಶ್ರೀಶೈಲ ಸಿಂಹಾಸನದ) ಮಹಾಮಂತ್ರವು:—

“ಓಂ ಹ್ರಾಂ, ಹ್ರೌಂ, ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಸವ್ತಾಕ್ಷರದ ಸ್ಥೂಲ
ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶ ಹೊಂದಬೇಕು.

೫) ವಿಶ್ವಾರಾಧ್ಯರ (ಕಾಶೀ ಸಿಂಹಾಸನದ) ಮಹಾಮಂತ್ರವು:—

“ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಮೂಲ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶ ಹೊಂದಬೇಕು.

ಈ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪಠಿಸಿದರೆ ಪುಹಾದೋಷ ತಲ್ಪವದು. ಕಾರಣ ಇದನ್ನು ಶುದ್ಧವಾಗಿಯೂ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿಯೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದಲೂ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಬೇಕು. ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಪಠಿಸಿದರೆ ಮಹಾ ಮೋಷಕ್ಕೆ ವಾತ್ರರಾಗದೇ ಇರಲಾರರು. ಆದರೆ ಈ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರೂ ಹೊಂದಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಠ ವಿವಾಹಕ್ಕಂತೂ ಪೂರ್ವದ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲೇಬೇಕಾಗುವದು. “ಡೀಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲಂಟ” ಮಾತನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

ಉಧ್ವಾಂಗುಲೀ ಪಾಣಿ ನಿಧಾನ

ಆ ಮೇಲೆ ಆಚಾರ್ಯನು “ಮಮವೃತ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಜಾಪತಿ ಋಷಿಃ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಿದೇವತಾ| ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಭಂದಃ ಏತೋ ಹೃದಯೇ ಉಧ್ವಾಂಗುಲೀ ಪಾಣಿ ನಿಧಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ.”

“ಓಂ ಮಮವೃತೆ ಹೃದಯಂತೆ ದದಾಮಿ| ಮಮಚಿತ್ತ ಮನುಚಿತ್ತಂತೆ ಅಸ್ತು| ಮಮವಾಚ ಮೇಕವೃತೋಜುಸ್ಸು| ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಿ ಸ್ವಾನಿಯುನಕ್ತುಮಹ್ಯಂ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತನ್ನ ಹಸ್ತವನ್ನು ಮೇಲ್ಮುಖವಾದ ಬೆರಳುಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಶಿಷ್ಯನ ಹೃದಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

ಮೇಖಲಾ ಬಂಧನವು

ಆ ಬಳಿಕ ಆಚಾರ್ಯನು “ಇಮಂದುರುಕ್ತಾದಿತ್ವಯೋರ್ವಾಮದೇವೋ ಮೇಖಲಾ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಮೇಖಲಾಭಂದನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ||”

“ಇಮಂದುರುಕ್ತಾತ್ಪರಿಭಾದಮಾನಾ ಶರ್ಮವರೂಢ ಪುನಶೀನ ಆಗಾತ್ | ಪ್ರಾಣಾಪಾನಾಭ್ಯಾಂ ಬಲಮಾಭರಂತಿ ಪ್ರಯಾದೇವಾನಾಂ ಸುಭಗಾಮೇಖಲೇ ಯಂ || ಯತಸ್ಯ ಗೋಪ್ತೀ ತಪಸಃ ಪರಸ್ಪಿಘ್ನತೀ ರಕ್ಷಃ ಸಹಮಾನಾ ಅರಾತೀಃ | ಸಾನಃ ಸಮಂತಮನುಪರೇಹಿಭದ್ರಯಾ | ಭರ್ತಾರಸ್ತೇಮೇಖಲೇ ಮಾರಿಷಾಮ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಶಿಷ್ಯನಿಂದ ಹೇಳಿಸಿ ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮದ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ, ಶುದ್ಧಿಗಾಗಿಯೂ, ದಾರವನ್ನು ನಡುವಿಗೆ ಮೂರು ಸುತ್ತು ಸುತ್ತಿ

ಹೊಕ್ಕಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗಂಟನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಆಗ ವಟುವು ಗುಪ್ತನಾದ ಶರೀರವುಳ್ಳ ವೇದತ್ರಯಗಳಿಂದ ತಾನು ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿರುವೆನೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು.

ದಂಡ ಧಾರಣ

ಆ ಬಳಿಕ ಆಚಾರ್ಯನು “ಸ್ವಸ್ತಿನ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಾ | ತ್ರಯೋವಿಧ್ಯ ದೇವಾಸ್ತಿಷ್ಠತ್ ದಂಡದಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ —

“ಸ್ವಸ್ತಿನೋ ಮಿಮೀತಾಮತ್ಪಿನಾ ಭಗಃ| ಸ್ವಸ್ತ್ಯದೇವ್ಯದಿತಿರ ನರ್ವಣಃ | ಸ್ವಸ್ತಿ ಪೂಷಾ ಅಸುರೋ ದಧಾತುನಃ| ಸ್ವಸ್ತಿದ್ರಾವಾ ವೃಧಿವೀಸುಜೇತುನಾ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಗುರುವು ಅವರವರ ಗೋತ್ರಾನುಸಾರವಾಗಿ, ಧರ್ಮರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಅಧರ್ಮ ನಿರ್ವತ್ತಿಗಾಗಿಯೂ, ಶಿಷ್ಯನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ಶಿಷ್ಯನು —

“ಅದಾಂತಂ ದಮಯಿತ್ವಾನಾಂ ಮಾರ್ಗೇ ಸಂಸ್ಥಾಪಯನ್ ಸ್ವಯಂ |

ದಂಡಂ ಕರೇದ್ಧಿ ತೋ ಯನ್ಮಾತ್ ತಸ್ಮಾ ಹ್ರಕ್ವಯತೋಭಯಂ”

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತದ ನಂತರ—

ಕಮಂಡಲು ಭಿಕ್ಷಾಸಾತ್ರ ಧಾರಣ

ಆಚಾರ್ಯನು “ಅಕಲಶೇಷುಧಾವಶಿಶ್ಯೇನೋ ವರ್ಮವಿದಾಹತೇ | ಅಭಿದ್ರೋಣಾಕನಿಕ್ರದತ್||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಭಿಕ್ಷಾ ವಾತ್ರೆಯನ್ನು (ಜೋಳಿಗೆಯನ್ನು)ವಟುವಿನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವದು.

ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಸದ್ಧರ್ಮ ಬೋಧೆಯು

ಎಲಾ ಶಿಷ್ಯನೇ? ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಿರುತ್ತೀ; ಮೂತ್ರ ಪುರೀಷಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಆಚಮನ ಮಾಡು. ಹಾಗೂ ಶಿವಪೂಜಾದಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡು. ಹಗಲು ನಿಧಿಸಬೇಡ, ಆಚಾರ್ಯರ ಅಧೀನತ್ವದಲ್ಲಿ ವೇದಾಧ್ಯಾಯನವನ್ನು ಮಾಡು; ಸತ್ವನನ್ನೇ ಮಾತಾಡು ಧರ್ಮದಂತೆಯೇ ವರ್ತಿಸು. ವೇದಾಧ್ಯಾಯನವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಡ. ಪ್ರಜಾತಂತುವನ್ನು ಛೇದಿಸಕೂಡದು. ಸತ್ಯವನ್ನು ಎಂದೂ ಬಿಡಬೇಡ. ಧರ್ಮದಿಂದಲೂ ಸಹ ಚ್ಯುತನಾಗಬೇಡ. ಸದಾ ಕುಶಲನಾಗಿ ಸಂತೋಷಚಿತ್ತದಿಂದಿರು. ಭೂತದಯೆವುಳ್ಳವನಾಗು. ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಅತಿಥಿಗಳೂ ಸಹ ದೇವರ ಸಮಾನವೆಂದು ಮನ್ನಿಸು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಗುರುಗಳು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಬೋಧೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪಂಚ ಕಲರವನ್ನು ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವಿಸರ್ಜನಗೊಳಿಸಿ ವಟುವಿನಿಂದ ಭಿಕ್ಷಾ ಟೆನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಭಿಕ್ಷುಟಿನ ವಿಧಾನ

ಶಿಷ್ಯನು ಭಿಕ್ಷುವಾತ್ಮೆ(ಜೋಳಿಗೆ)ಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ದಂಡಾದಿಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೊದಲು ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ “ಭವತೀ ಭಿಕ್ಷಾಂ ದೇಹಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಯಾಚಿಸಿ, ತದನಂತರ ತಂದೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ “ಭವಾನ್ ಭಿಕ್ಷಾಂ ದೇಹಿ” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಹಾಗೆಯೇ “ಭವತೀ ಭಿಕ್ಷಾಂ ದೇಹಿ” ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತ ತನ್ನ ಸಕಲ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಚಿಸಿ, ಬಂದ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಗುರುವಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಗುರುಗಳೂ ಮಾಹೇಶ್ವರರೆಲ್ಲರೂ ವಟುವಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುವರು. ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಆರತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವರು, ಬಳಿಕ ಗುರುಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ವಟುವು ಪಾದೋದಕ-ತೀರ್ಥ-ಪ್ರಸಾದವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ್ವರರನ್ನು ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು.

|| ಇತಿ ದೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನ ಸಮಾಪ್ತಿ ||

ವಿವಾಹ-ವಿಧಾನವು

ಕನ್ಯಾ ವಾಗ್ದಾನ ವಿಧಿ

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶುಭ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ವರನ ಕಡೆಯವರು ತಮ್ಮ ಬಂಧು-ಬಾಂಧವರೊಡನೆ ಮುತ್ತೈದೆಯರನ್ನೂ, ಮಾಹೇಶ್ವರರನ್ನೂ ಕರಕೊಂಡು ಮಂಗಲವಾದ್ಯದೊಡನೆ ಕನ್ಯೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಕನ್ಯೆಯ ಮನೆಯವರು ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಭದ್ರ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಫಲ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ವರನ ಕಡೆಯವರೊಬ್ಬರು ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಸಭಾ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಕೈಯಲ್ಲಿ “ಸಾರ್ವೇ ವೀಳ್ಯವನ್ನು” ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಂಥ ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನರಾದ, ಇಂಥ ವರ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳೂ, ಇಂಥವರ ಮಗಳೂ ಆದ, ಇಂಥ ಹೆಸರಿನ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಇಂಥ ವರನಿಗೆ “ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕನ್ಯೆಯ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಆ ಸಾರ್ವೇ ವೀಳ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ಕನ್ಯೆಯ ಕಡೆಯವರು “ಒಳ್ಳೇದು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು” ಹೇಳಬೇಕು. ಬಳಿಕ ವರನ ಕಡೆಯವರು ತಾವು ತಂದ ನೂತನ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವುಗಳಿಂದ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಅಲಂಕಾರಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಕನ್ಯೆಯ ಕಡೆಯವರೂ ಮೇಲಿನಂತೆ ಹೇಳಿ ವರನ

ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ವೀಳೈಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಸುಮಂಗಲೆಯರು ಕನ್ಯೆಯಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಕ್ಕರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಫಲ-ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದ ಉಡಿತುಂಬಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ—

ಕನ್ಯೆಯ ತಂದೆಯು ವರನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕುರಿತು—

“ವಾಚದತ್ತಾಮಯಾ ಕನ್ಯಾ ಪುತ್ರಾರ್ಥಂ ಸ್ವೀಕೃತಾಮಯಾ |

ಕನ್ಯಾವಲೋಕನ ವಿಧೌ ನಿಶ್ಚಿತಸ್ತ್ವಂ ಸುಖೇಭವ ||”

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಇದರಂತೆ—

ವರನ ತಂದೆಯು ಕನ್ಯೆಯ ತಂದೆಯನ್ನು ಕುರಿತು—

“ವಾಚಾದತ್ತಾ ತ್ವಯಾ ಕನ್ಯಾ ಪುತ್ರಾರ್ಥಂ ಸ್ವೀಕೃತಾಮಯಾ |

ನರಾವಲೋಕನ ವಿಧೌ ನಿಶ್ಚಿತಸ್ತ್ವಂ ಸುಖೇಭವ ||”

ಹೀಗೆಂದು ದೇಳುವದು. ಆ ಬಳಿಕ ಮಾಹೇಶ್ವರರೂ—

“ಓಂ ಸ್ವಸ್ತಿಶಿವಾ ಆತಸ್ಸಂತು ಸೌಮನಸ್ಯ ಮಸ್ತು ಆಕ್ಷತಾಂಚರಿಷ್ಟಂಚಾಸ್ತು ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ಶಾಂತಿಃ ಪುಷ್ಟಿಸ್ತುಷ್ಟಿ ಶ್ವಾಸ್ತು ಏಕದ್ವಚಸ್ತತ್ಯ ಮಸ್ತು ||”
ಹೀಗೆಂದು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಬೇಕು.

ತರುವಾಯ ಸಮಸ್ತರಿಗೆ ಸಕ್ಕರಿ-ವೀಳೈಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಾಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದು. ಆ ಮೇಲೆ ಸುಮಂಗಲೆಯರು ಕನ್ಯೆಯಳಿಗೆ ಆರತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆಬ್ಬಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಗುರು-ಹಿರಿಯರಿಗೂ ಮಾಹೇಶ್ವರರಿಗೂ, ದೈವದವರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕು. || ಇತಿ ಕನ್ಯಾ ವಾಗ್ದಾನ ವಿಧಿ ಸಮಾಪ್ತಿ ||

ಲಗ್ನ ಪತ್ರ ಪೂಜಾ ಹಾಗೂ ಹಂದರಸ್ತಂಭ ಸ್ಥಾಪನಾ ಕ್ರಮ

ಕನ್ಯಾ ವಾಗ್ದಾನ ವಿಧಿಯ ನಂತರ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ರೀತ್ಯಾ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಕ್ಷತಾರೋಪಣ ದಿವಸಕ್ಕಿಂತ, ೪-೫-೭-೮-೧೦ ದಿವಸಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ಆತ್ಮವಶ್ಯವಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ಸಾರಣಿ ಮಾಡಿ ತೋರಣ-ತಳಿರುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಶಾಸ್ತ್ರಬಲ್ಲ ಮಾಹೇಶ್ವರನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದು ಸ್ನಾನ-ಶಿವಪೂಜಾದಿ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಹೇಶ್ವರರಿಂದ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮೋಡಮೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಗುರು ಹಿರಿಯರಿಂದ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಇದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮನೆಯ ದ್ವಾರ ಬಾಗಿಲಧ ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೂರು ಅಧವಾ ಐದು ಅಂಕಣ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿಗೊಳಿಸಿ ತೋರಣ-ತಳಿರುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಹಂದರ ಸ್ತಂಭವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ಈ ಹಂದರಸ್ತಂಭ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಂಗೃತವನ್ನೂ, ದಕ್ಷಿಣೆ (ಐದು ನಯೇವೈಸೆ)ಯನ್ನೂ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರಬೇಕು. ನಂತರ ಆ ಕಂಬವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅಷ್ಟೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಕರ್ಪುರ ಬೆಳಗಿ ಟಿಂಗಿನಕಾಯಿ ಯೊಂದು ಒಡೆಯಬೇಕು.

ತದನಂತರ ದೇವಗಣ ನಕ್ಷತ್ರದ ಹೆಸರಿನ ಬಲವುಳ್ಳ ಮುತ್ತೈದೆಯವರಿಂದ ಲಗ್ನದಕ್ಕಿಯ ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಗ್ನಪತ್ರವನ್ನಿಟ್ಟು ಎರಡು ಖಣಗಳನ್ನಿಟ್ಟು, ಆ ಗಂಟನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ “ವಿನಾಹ ಕಾರ್ಯಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದು” ತಿಳಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅದನ್ನು ಕನ್ಯೆಯಳ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕು. (ಲಗ್ನಪತ್ರ ಬರೆಯುವ ಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಸ್ತ ಮುಹೂರ್ತ ವಿಚಾರಾದಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ “ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ”ವೆಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ.

ಹರಿದ್ರಾಲೇಪನ ಕಾರ್ಯ

(ಎಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ಅರಿಷಣ ಹಚ್ಚುವದು)

ವಧೂ-ವರರಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ-ಅರಿಷಣ ಹಚ್ಚುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮೂರು ಅಥವಾ ಐದು ದಿನ ಮೊದಲು ಅನಿರ್ವಾಹ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಮೊದಲು ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶುಭ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವಧೂ-ವರರನ್ನು ಪೂರ್ವ ಅಥವಾ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖ ವಾತ ಭದ್ರ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಬಲವುಳ್ಳ ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಎಣ್ಣೆ ಮಿಶ್ರಿತ ಮಾಡಿದ ಅರಿಷಣವನ್ನು ಅವರ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಲೇಪಿಸಿ ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಎರೆಯಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಗುರು ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಕೊಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದೇ “ಹರಿದ್ರಾಲೇಪನಕಾರ್ಯ”ವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು

ಗುರುದೇವತಾ ಕಾರ್ಯ

ಹರಿದ್ರಾಲೇಪನ ಕಾರ್ಯದ ತರುವಾಯ ಶ್ರೀ ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಗುರುಗಳನ್ನೂ, ಗಣಾಧೀಶ್ವರರನ್ನೂ ಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದು ಅವರಿಗೆ ಭೋಜನದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವದು. ಮತ್ತು ಕುಲದೇವರ ಪೂಜೆಯನ್ನೂ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಶ್ರೀ ಗುಗ್ಗುಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಹರಿದ್ರಾಲೇಪನದ ತರುವಾಯ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಂಗಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಗುರುದೇವತಾಕಾರ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು.

ವಿನಾಹ ದಿವಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಈ ದಿವಸ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ “ಅಂಕುರಾರೋಪಣ” ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಸರ್ವ ಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಶಿವಪೂಜಾ ಗೃಹದಲ್ಲಿಯೇ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ “ವಿನಾಹ-ಮಂಟಪವನ್ನು” ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಹಿಂದೆ ಸರ್ವಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಪಂಚಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಸ್ವಸ್ತಿಪುಷ್ಪಾಹವಾಚನ ನಾಂದೀಸಮಾರಂಭ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಪಂಚಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಶ್ರೀ ಗಣ ಪತಿ ಪೂಜಾ, ಗೌರೀಪೂಜಾ, ವಿನಾಹ ಮಂಟಪ ಪೂಜಾ ಪಂಚಕಲಶ ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವುಗಳ ಪೂಜಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ವಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ವಧೂವರರನ್ನು ಪಂಚಕಲಶದ ಮುಂದೆ ಪೂರ್ವ ಅಥವಾ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಗುರುಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ (ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನ ಹೊರ್ತಾಗಿ) ಕೂಡಿಸಿ ಹತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಮೈಸೂರ ಕಡೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಂಡಪಟವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರವಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಮಾತ್ರ ವಧೂವರರಿಗೆ ಪಂಚಕಲಶದಲ್ಲಿ ಗುರು ಕಲಶದಿಂದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು. ನಂತರ ಮುಂದೆ ಬರೆದ ಹತ್ತು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸಾಂಗಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ದಶ ಕರ್ಮಗಳು

ಕರ್ಮಾದೌ (ಪ್ರಥಮೇ) ಕಂಕಣಂ ಬಧ್ವಾ | ದ್ವಿತೀಯೇ ಗುಡಜೀರಕಂ | ತೃತೀಯೇ ಮಾಂಗಲ್ಯ ತಂತೂನಾಂ | ಚತುರ್ಥಂ ತ್ವಾಜ್ವಕ್ಷೀರಕಂ | ಪಂಚಮಂ ವಾದ ಘಟ್ಟಂಚ | ಅಕ್ಷತಾರೋಪಣಂ ಷಟ್ | ಸಪ್ತಮಂ ನಾಶಿಕಾಭೂಷಾ | ಅಷ್ಟಮಾನುರಿಕೇಳದಂ | ನವಮಂ ಧಾತುಬದ್ಧಂಚ | ಅರುಂಧತಿ ದರ್ಶನಂ ದಶ | ಏವಂ ದಶವಿಧವ್ರೋಕ್ತಂ ಲಗ್ನಕರ್ಮಚ ನಿಶ್ಚಯಂ |

೧. ಕಂಕಣಧಾರಣ ಕಾರ್ಯ, ೨. ಗುಡಜೀರಕ ಕಾರ್ಯ, ೩. ಮಾಂಗಲ್ಯಧಾರಣ ಕಾರ್ಯ, ೪. ಅಜ್ವಕ್ಷೀರಕಕಾರ್ಯ, ೫. ವಾದಸಂಘಟನಕಾರ್ಯ, ೬. ಅಕ್ಷತಾರೋಪಣ ಕಾರ್ಯ, ೭. ನಾಶಿಕಾಭೂಷಣ ಕಾರ್ಯ, ೮. ನಾರೀಕೇಳ (ಫಲದಾನ) ಕಾರ್ಯ, ೯. ಧಾತುಬದ್ಧ ಕಾರ್ಯ, ೧೦. ಅರುಂಧತಿದರ್ಶನಕಾರ್ಯ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳಿವೆ.

ಕಂಕಣಧಾರಣ ಕಾರ್ಯ

ಈ ಕಂಕಣಧಾರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅಂಕುರಾರ್ಪಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ ದೇವರ ಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ವಧೂವರರನ್ನು ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಪುರೋಹಿತನು ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ:—

“ಏವಂ ಗುಣ.....ಅನ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ವಿವಾಹಕರ್ಮ ಕರ್ತುಮಾದಾ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಕೌತುಕ ಬಂಧನಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ |”

ಹೀಗೆಂಥ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ, ರಂಗವಲ್ಲಿಯಿಂದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿದ ಶುದ್ಧ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೈಯಿಂದ ನೂತಂಥ ನೂಲಿನ ಐದು ಎಳೆಯಿಂದ ವೀಳೈದೆಲೆ ದರ್ಭೆ ಹಾಗೂ ಅರಿಸಿಣ ಕೊಂಬು (ಮಕ್ಕಳ ಬೇರೊಂದು) ಇವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಯಾರ ಮಾಡಿದ ಕಂಕಣವನ್ನಿಟ್ಟು ಮೋಡಶೋವಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಸವರಿ—

ಮಂತ್ರ “ತ್ರೈಲೋಕಂ ಯಜಾಮಹೇಸುಗಂಧಿಂ ವುಷ್ಪಿವರ್ಧನಂ |
ಉರ್ವಾರುಕವಿವ ಬಂಧನಾಸ್ಮೃತ್ಯೋರ್ಮುಕ್ಷೇಯ ಮಾಮೃತಾತ್ ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅಧವಾ—

“ಸರಸ್ವತೀ ಮಹಾನಾಥಾ | ಭಕ್ತಿರಸ್ತು ಕೃತೋಮಮು |
ತಸ್ಮಾತ್ ಬಧ್ವಾ ಕಂಕಣಶ್ಚ | ನಿಶ್ಚಯಂ ಶಿವಸಾಕ್ಷತಃ |
ಕಾಶ್ಮೀರೇ ವಸತೇಕನ್ಯಾ | ಲಂಕಾಯಾಂ ವಸತೇವರಃ |
ಅಕಟೋ ವಿಕಟಚೈವ | ಗುರುಬಧ್ವಾಚ ಕಂಕಣಂ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವರನ ಬಲ ಮುಂಗೈಯಲ್ಲೂ, ವಧುವಿನ ಎಡ ಮುಂಗೈಯಲ್ಲೂ ಕಂಕಣವನ್ನು (ಧರಿಸುವದು) ಕಟ್ಟುವದು. ತದ ನಂತರ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕು.

ವಧೂವರರಿಗೆ-ದಂಡಿ-ಬಾಸಿಂಗ-ಧಾರಣೆ ಕ್ರಮವು

ಪಂಚಕಲಶ ಪೂಜಾ ಮುಗಿದ ತರುವಾಯ ಗುರುಮಹೇಶ್ವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳವಾದ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ ದಂಡಿ-ಬಾಸಿಂಗಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ—

“ಶುಭಕೆ ಶಿರ ಆರೋಹ ಶೋಭಯಂತಿ ಮುಖಂ ಮಮ |

ಮುಖಗ್ಂ ಹಿಮಮ ಶೋಭಯಾ ಭೂಯಾಗ್ಂ ಸಂಚ ಭಗಂಕುರು||
ಯಾಮಾಃ ರಜ್ಜುಂ ಜಮದಗ್ನಿ ಶ್ರದ್ಧಾಯೈ ಕಾಮಾ ಯಾನ್ಯೈ ಇಮಾಂ
ತ್ವಾ ಮಸಿನ ಹೈ ಹಂ ಭಗೇನ ಸಹವರ್ಚಸಾ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವಧೂವರರ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ದಂಡಿ ಬಾಸಿಂಗವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ಆ ಘೇಲೆ ವಧೂವರರು ಗುರುಗಳಿಗೂ, ಹಿರಿಯರಿಗೂ, ಇಷ್ಟ

ದೇವರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ವಿವಾಹ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿ ದರ್ಭೆಯಿಂದ ಹಾಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚೌಕಿಯ ಮಣಿಯಮೇಲೆ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮಧುಪರ್ಕ-ವಿಧಾನ

ಈ ಮಧುಪರ್ಕ ವಿಧಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಿ ಕಾಲು ತೊಳೆಯುವ ನೇಮ” ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯೆಯ ತಂದಿ ತಾಯಿಗಳು ವಧುವರರ ಪಾದಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಪೂಜಿಸುವರು. ಈ ರೂಢಿಯು ನೀತಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಹಿರಿಯರು-ಚಿಕ್ಕವರ ಪಾದ ತೊಳೆದು ಪೂಜಿಸುವದೆಂದರೆ ಮಹಾ ಅನ್ಯಾಯ-ಅಧರ್ಮವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಕ್ರಮದಂತೆ ವಧುವರರನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ವರನು ಬಾಸಿಂಗ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಚೌಕೀ ಮಣಿಯಮೇಲೆ ಬಂದು ಕೂತ ಬಳಿಕ ಕನ್ಯೆಯ ತಂದೆಯು ಪಾದ್ಯ-ಅರ್ಘ್ಯ-ಆಚಮಾನ-ಮಧುವರ್ಕ ಹಾಗೂ ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವರನ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ವ್ರಾಣಾ ಯಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶ ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ—

“ಕನ್ಯಾರ್ಥಿನೆ ಗೃಹಮಾಗತಾಯ | ತಸ್ಮೈವರಾಯ ಕನ್ಯಾದಾನಾಂಗ ಭೂತಂ ಮಧುಪರ್ಕಂ ಕರಿಷ್ಯೇ”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕನ್ಯೆದ ತಂದೆಯು ಪಾದ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಹೆಸರನ್ನು ೩ ಸಾರೆ ಅಂದು ಕೊನೆಗೆ “ಪ್ರತಿಗ್ರಹ್ಯತಾಂ” ಎಂದು ಅಂದು ವರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವದು. ವರನು ಪ್ರತಿಸಾರೆಗೂ “ಪ್ರತಿಗ್ರಹ್ಯಾಮಿ” ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದರ್ಭೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಪಾದಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಪಾದ್ಯ-ಅರ್ಘ್ಯ ಆಚಮಾನ ಮಧುಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಮೂರು ಮೂರು ಸಾರೆಯಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ತದನಂತರ ಕನ್ಯೆದ ತಂದೆಯು ವರನಿಗೆ ನವೀನ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುವದು. ಆ ಬಳಿಕ ಒಂದು ಗಂಧದ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಅರಿಷಣದ ಗೌರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಕನ್ಯೆಯು ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ—

“ಕಾತ್ಯಾಯನೀ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಶಂಕರ ಪ್ರಿಯಭಾಮಿನೀ|

ನಿವಾಹ ಭಾಗ್ಯಮಾರೋಗ್ಯಂ ಪುತ್ರಲಾಭಂಚ ದೇಹಿಣೋ||

ಎಂದು ಗೌರಿಯನ್ನು ವ್ರಾರ್ಧಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು.

“ಇತಿ ಮಧುಪರ್ಕ-ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಗೌರೀ ಪೂಜಾ ಸಮಾವೃತ್ತಾ ||

ಕನ್ಯಾದಾನ-ವಿಧಾನವು

ಮೊದಲು ಪುರೋಹಿತನು ಕನ್ಯಾದಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಜಲಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ-ವಧೂವರರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಕ್ಕಿ ಗುಡ್ಡೆಯಮೇಲೆ ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತುಂಬಿದ ಕಲಶ ವನ್ನಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ “ಅಪೋಹಿಷ್ಠಾ....ಸ್ವಸ್ತಿಭಿಷ್ಠದಾನಃ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ದಿಂದ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಶುದ್ಧೀಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು ತದನಂತರ

ಕನ್ಯೆಯ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಕರಿತಂದು ಮಧುಪರ್ಕ ವಿಧಿಯು ಮುಗಿದ ತರುವಾಯ ವಧೂವರರು ಪಂಚಕಲಶದ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಗುರು ಸಮೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಭದ್ರಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿರಿಸಲು ಪುರೋಹಿತರು ಕಲಶಕ್ಕೆ ಹೊದಿಸಿದ್ದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ವರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಕನ್ಯೆಯ ಕೈಯನ್ನು ವರನ ಕೈಯೊಳಿರಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಹಸ್ತಪೂಜಾ-ಮಸ್ತಕ ಪೂಜಾ ವಗೈರೆಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಕನ್ಯೆಯ ತಂದೆಯು ಪತ್ನೀ ಸಮೇತನಾಗಿ ವಧೂವರರ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆಚಮನ ವ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗುರುಭಕ್ತ ಮಹೇಶ್ವರರ ಸಾಕ್ಷಿ ಯಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ- ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ-

“ಏವಂಗುಣ....ಶುಭತಿಥೌ ಮಮಾಸ್ಮಾತ್ಕುಲೀನಾಂಚ ನಿರತಿಶಯ ಶಿವ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪ ನಿರತಿಶಯಾನಂದಾ ವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಕನ್ಯಾದಾನಕಲ್ಪೋಕ್ತ ಫಲಾ ವಾವಾತ್ತಯೇ ಅನೇನ ವರೇಣ ಅಸ್ಯಾಂ ಕನ್ಯಾಯಾಂ ಉತ್ಪಾದಯಿಷ್ಯೆ ಮಾಣ ಸಂತತ್ಯಾ ದ್ವಾದಶ ಪೂರ್ವಾನ್ ದ್ವಾದಶ ಪರಾನ್ ಪುರುಷಾಂಶ್ಚ ಪವಿತ್ರೀಕರ್ತುಂ ಆತ್ಮನಶ್ಚ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬ ಸದಾಶಿವ ಪ್ರೀತಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿವಾಹ ವಿಧಿನಾ ಶ್ರೀ ಮದನಂತ ಕಲ್ಯಾಣ ಗುಣಗಣಾಲಂಕಾರ ಶ್ರೀ ಗುರು ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ್ವರ ಪರಶಿವ ಲೀಲಾ ಮಹಾ ಪ್ರಮಥ ಗಣಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಷೋಡಶ ಮಹಾದಾನಾಂತರ್ಭೂತ ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ||”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ವರನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಂಡತಿಯ ಸಹಿತವಾಗಿ ಮೊದಲು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಲಶೋದಕವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಹಸ್ತದಿಂದ ಮುಟ್ಟಿ- ಮಂತ್ರ “ಕನ್ಯಾಂ ಕನಕ ಸಂಪನ್ನಾಂ ಕನಕಾಭರಣೈರ್ಯುತಾಂ|

ದಾಸ್ಯಾ ಮಿ ಶಂಭವೇ ತುಭ್ಯಂ ಶಿವಲೋಕ ಜಿಗೀಷಯಾ||

ವಿಶ್ವಂಭರಾಃ ಸರ್ವ ಭೂತಾಃ ಸಾಕ್ಷಿಣ್ಯಸ್ಸರ್ವ ದೇವತಾಃ|

ಇಮಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಶಂಭೋಃ ಪ್ರೀತಿಕರಾಯಚ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಒಂದು ಕಂಚಿನ ವಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಧವಾ ಒಂದು ಗಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ವರನ ಬೊಗಸೆಯನ್ನು ಇಡಿಸಿ, ಆ ಬೊಗಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕನ್ಯೆಯಳ ಬೊಗಸೆಯನ್ನಿರಿಸಿ ಆ ಕನ್ಯೆಯಳ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟಿಂಗಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು, ದಂಪತಿಗಳು ಕೂಡಿಯೇ ಅಕ್ಷತೆ ದರ್ಭೆ ಬಂಗಾರ ಸಹಿತವಾದ ಕಲಶೋಧಕವನ್ನು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಧಾರೆ ಎರೆಯುತ್ತ:-

“ಇಂಥ ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನ ಇಂಥವರ ಮೊಮ್ಮಗಳೂ, ಮಗಳೂ ಆದ ಇಂಥ ಹೆಸರಿನ ಶ್ರೀ ಗೌರೀಸ್ವರೂಪಳಾದ ಕನ್ಯಾರತ್ನವನ್ನು: ಇಂಥ ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನ ಇಂಥವರ ಮೊಮ್ಮಗ, ಇಂಥವರ ಮಗನಾದ ಇಂಥ ಹೆಸರಿನ ಶಿವನ ಸ್ವರೂಪನಾದ ವರನಿಗೋಸ್ಕರ ನನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಪಿತ್ರಾದಿಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಶಿವಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿಯೂ, ಶ್ರೀ ವಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿಯೂ ನಾನು ಕನ್ಯಾದಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಆನಂತರ-ವರನು--

“ಓಂ ಸ್ವಸ್ತಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕನ್ಯೆಯ ಬಲಭಾಗವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವದು ಹೀಗೆ ಮೂರುಸಾರೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ--

ಕನ್ಯೆಯ ತಂದೆಯು ವರನನ್ನು ಕುರಿತು-- “ದಮೇಚ, ಅರ್ಥೇಚ, ಕಾಮೇಚ ನಾತಿಚರಿತವ್ಯಾತ್ಮಯೇಯಂ” ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ--

(ಅಂದರೆ ಧರ್ಮ-ಧನ-ಇಚ್ಛೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ನಡೆಯಕೂಡದೆಂದು ಅರ್ಥ)

ವರನು-- “ನಾತಿಚರಾಮಿ” ಎಂದು (ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವದಿಲ್ಲ) ಅನ್ನಬೇಕು.

(ಹೀಗೆ ಅಭಯವಚನವನ್ನು ಕೊಡುವದು) ಇದರಂತೆ ಮೂರುಸಾರೆ ಉಭಯತಾಪಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ--

ವಧುವಿನ ತಂದೆಯು-- ತನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬಂಗಾರ-ಬೆಳ್ಳಿ (ರೂಪಾಯಿ) ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧೋದಕ ಸಹಿತವಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನುಚ್ಚರಿಸಿ--

“ಕೃತಸ್ಯ ಕನ್ಯಾದಾನಸ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸಿದ್ಧೃಥಂ ಇಮಾಂ |

ದಕ್ಷಿಣಾಂ ತುಭ್ಯಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇ ||”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಶುದ್ಧೋದಕ ಸಹಿತ ಬಂಗಾರವನ್ನು ವರನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ--

ವರನು-- “ಓಂ ಸ್ವಸ್ತಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ

ಅದನ್ನು ವಧುವಿನ ಉದರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ವಧೂವರರು ಹಾಲು ತುವುದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ವರಸ್ವರ ಹಸ್ತದ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತವನ್ನು ಮೂರು ಮೂರು ಸಾರೆ ಸವರಿ ಎಳೆಯಬೇಕು. ತದನಂತರ ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಗೋದೀಹಿಟ್ಟು ಇಟ್ಟು ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಗುಡಜೀರಕ ಕಾರ್ಯ

ಕನ್ಯಾದಾನ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಈ ಗುಡಜೀರಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಗುಡಜೀರಕವೆಂದರೆ ಬೆಲ್ಲ-ಜೀರಿಗೆಯು. ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ವಧೂವರರ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಲ್ಲ-ಜೀರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪುರೋಹಿತನು-

“ಸತ್ತೇನೋತ್ತ ಭಿತಾಭೂಮಿ | ಸೂರ್ಯೋತ್ತಂ ಭಿತಾದ್ಯಾಃ |

ಋತೇನಾದಿತ್ಯಾಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ ದಿವಿಸೋಮೋ ಅಧಿಶ್ರಿತಃ ||

ಎಂಸ ಸೂರ್ಯ ಸೂಕ್ತ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅನ್ನುತ್ತಿರಲು ವಿಧುವಿನಿಂದ ವರನ ಶಿರಶ್ಚಿನ ಮೇಲೂ, ವರನಿಂದ ವಧುವಿನ ಶಿರಶ್ಚಿನ ಮೇಲೂ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜೀರಿಗೆ-ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಹಾಕಿಸಬೇಕು.

ಇಷ್ಟಾದ ನಂತರ ವಧೂವರರ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಮೊದಲು ವಧುವು ವರನ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೂ ನಂತರ ವರನು ವಧುವಿನ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೂ ಹಾಕಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ—

ವಧು:— “ಭಗೋಮೇ ಕಾಮಃ ಸಮೃದ್ಧೈತಾಂ |” ಹೀಗೆಂದು ವರನ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ—

ವರ:— “ಯಜ್ಞೋಮೇ ಕಾಮಃ ಸಮೃದ್ಧೈತಾಂ” ಹೀಗೆಂದು ವಧುವಿನ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಇದರಂತೆ—

ವಧು:— “ಶ್ರೀ ಯೋಮೇ ಕಾಮಃ ಸಮೃದ್ಧೈತಾಂ”

ವರ:— “ಯಶೋಮೇ ಕಾಮಃ ಸಮೃದ್ಧೈತಾಂ”

ವಧು:— “ಪ್ರಜಾಮೇ ಕಾಮಃ ಸಮೃದ್ಧೈತಾಂ”

ವರ:— “ಧರ್ಮೋಮೇ ಕಾಮಃ ಸಮೃದ್ಧೈತಾಂ”

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪುರೋಹಿತನು ವಧೂವರರಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಅಕ್ಷತಾರೋಪಣವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮಂಗಳ ಪಂಚಕವನ್ನಾಗಲೀ ಪಠಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಮಾಂಗಲ್ಯಧಾರಣ ವಿಧಾನ

ಈ ಮಾಂಗಲ್ಯಧಾರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಗುಡಜೀರಕ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಕುಮ ಅಥವಾ ಅರಿಷಣ ಪುಡಿಯಿಂದ ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲವನ್ನು ಬರೆದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾಂಗಲ್ಯ (ತಾಳಿ) ಹಾಗೂ ಫಲ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಆ ಮಂಗಲಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಪೂಜಿಸಿ—

ಮಂತ್ರ “ಸರ್ವಮಂಗಲ ಮಾಂಗಲ್ಯೇ ಶಿವೇ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕೇ |

ಶರಣ್ಯೇತ್ಯಂಬಕೇ ದೇವೀ ನಾರಾಯಣಿ ನಮೋಸ್ತುತೇ ||

ಹೀಗೆಂದು ಮಾಂಗಲ್ಯಾಧಿದೇವತೆಯಾದ ಶ್ರೀ ಗೌರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಆ ಮಾಂಗಲ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರು ಹಿರಿಯರ ಹಾಗೂ ಮುತ್ತೈದಿಯ ವರ ಹಸ್ತವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ ನಂತರ ಮಂಗಲವಾದ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲು ವರನು ಮಂಗಲಸೂತ್ರವನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು—

ಮಂತ್ರ “ಮಾಂಗಲ್ಯ ತಂತುನಾನೇನ ಮವಜೀವನಹೇತುನಾ |

ಕಂಠೇ ಬಧ್ನಾಮಿಸುಭಗೇ ತ್ವಂ ಜೀವ ಶರದಾಂಶತಂ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತ ವಧುವಿನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ವಧುವನ್ನು ವರನ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕು.

ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ವಿಧಾನ

(ಹಸ್ತಾಂದೋಲನ ಕಾರ್ಯ)

ವಧುವು ತನ್ನ ಬಲ ಹಸ್ತವನ್ನು ಹೆಬ್ಬರಳು ಸಹಿತವಾಗಿ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಚಾಚಬೇಕು. ವರನೂ ಸಹ ತನ್ನ ಬಲಹಸ್ತವನ್ನು ಉದ್ದವಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಚಾಚಲ್ಪಟ್ಟ ವಧುವಿನ ಹಸ್ತವನ್ನು ಗೃಹಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂದೋಲನವೆನ್ನುವರು. ಹೀಗೆ ಹಸ್ತಾಂದೋಲನ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ—

“ಓಂ ಗೃಹ್ಣಾಮಿತೇ ಸೌಭಗತ್ವಾಯ ಹಸ್ತಂಮಯಾ ಪತ್ಯಾ

ಜರದೃಷ್ಟಿಯರ್ಥಾಸಃ | ಭಗೋ ಆರ್ಯಮಾ ಸವಿತಾ ಪುರಂಧಿರ್ಮ

ಹ್ಯಂತಾ ದುರ್ಗಾರ್ಹ ಪತ್ಯಾಯದೇವಾಃ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ವಧೂ-ವರರ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ತೊಳಸಿ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಗೆ ಫಲ ತಾಂಬೂಲಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

|| ಇತಿ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ವಿಧಿ ಸಮಾಪ್ತಿ ||

ಆಜ್ಯಕ್ಷೀರ ವಿಧಾನ

ಒಂದು ಗಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹಾಲು-ತುಪ್ಪವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೆಳಗಿನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತ ದಂಪತಿಗಳ ಹಸ್ತವನ್ನು ಆ ಗಂಗಳದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿಸಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ದಂಪತಿಗಳು ಒಬ್ಬರ ಹಸ್ತದ ಮೇಲೊಬ್ಬರು ಮೂರು-ಮೂರು ಸಾರೆ ಎಳೆಯ ಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಹಸ್ತ ಎಳೆಯುವಾಗ—

“ಭರ್ತಾಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ ಮಾಣೋಸಿ ಕ್ಷೀರಾಜ್ಯ ಸ್ವರ್ಶನಂಭವೇತ್ |
ಪಾತ್ರೇಕ್ಷೀರಾಜ್ಯ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಮೌಕ್ತಿನ್ವೇಷಣಂ ವದೇತ್ ||
ಸಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಸರ್ವದೇವಾಶ್ಚ ತರುಗುಲ್ಮಾಲತಾ ಯದಯಃ |
ಸಶುಪಕ್ಷಿ ಮೃಗಾದ್ಯಶ್ಚ ಸಾಕ್ಷಿಸಾಕ್ಷಿಃ ಪ್ರಮಾಣಯೋಃ ||
ತವ ಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥಶ್ಚ ತವಮಾನಸ ಪಾಲಯೇ |
ಕ್ಷೀರಶರ್ಕರ ಹಸ್ತಂಶ್ಚ ಸಾಕ್ಷಿತ್ವಾಂ ವಾಲಯಾಮ್ಯಹಂ ||
ತವಭಕ್ತಿ ಮಹಾಶ್ರದ್ಧಾ ತವಪೂಜಾ ಸರಾಯಣೇ |
ತವಧ್ಯಾನಾನುರಕ್ತಾಹಂ ನಿಶ್ಚಯಂ ಶೃಣು ನಿಶ್ಚಯಂ ||
ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅನ್ನಬೇಕು.

ಮೌಕ್ತಿಕ ದರ್ಶನ ವಿಧಿ

ವಧೂ-ವರರ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಹಾಲು-ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಅದೇ ಹಾಲು-ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿದ ಗಂಗಳದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಅಕ್ಕಿ ತುಂಬಿದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುತ್ತಿನ ಮೂಗುತಿಯನ್ನಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಒಂದು ನತ್ತ ನ್ನಾಗಲೀ, ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಬಂಗಾರದ ಹರಳಿನ ಉಂಗುರುವನ್ನಾಗಲೀ ಇಟ್ಟು ದಂಪತಿಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಿಸಬೇಕು. ಅದು ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವದೋ ಅಂದರೆ ವರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕರೆ ವಧುವು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಹೇಳಿ ವರನಿಂದ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ವಧುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸಿಕ್ಕರೆ ವರನು ಕೆಳ ಗಿನಂತೆ ಹೇಳಿ ವಧುವಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪುರೋಹಿತನು—

ಪತ್ನಿಯ ಬಾಯಿಂದ—“ಮುತ್ತಕಂಡೆ, ರತ್ನಕಂಡೆ, ರತ್ನದಂಥ (ಪತಿಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ) ಪತಿದೇವನ ಕಂಡೆ” ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ—

ಪತಿಯ ಬಾಯಿಯಿಂದ—“ಮುತ್ತುಕಂಡೆ, ಮಾಣಿಕ್ಯಕಂಡೆ, ಮಾಣಿಕ್ಯ ದಂಥ (ಪತ್ನಿಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ)ಹೆಂಡತಿಯ ಕಂಡೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ದಂಪತಿಗಳ ಪ್ರೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಯಾಗಿದೆ.

ಪಾದಸಂಘಟ್ಟಿನ ವಿಧಾನ

ವರನು ತನ್ನ ವಾದಾಂಗುಷ್ಠ ಬೆರಳಿನಿಂದ ವಧುವಿನ ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠ ಬೆರಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರಲು ಪುರೋಹಿತನು ಕೆಳಗಿನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಆ ನಂತರ ವರನ ವಾದಗಳಿಗೆ ವಧುವು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

“ಏಕಪದೀಚ ದ್ವಿಪದೀ ತ್ರಿಪದೀಚ ಚತುಷ್ಟದಿ |

ಪಂಚಪದೀ ವಧುವರೌ ವಾದೋತ್ಥಾಪನ ಮಾಚರೇತ್ ||”

ಅಕ್ಷತಾರೋಪಣ ವಿಧಾನ

ಈ ಅಕ್ಷತಾರೋಪಣ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನವು ದಾನ-ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಆರನೆಯದಾಗಿದ್ದು; ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುರೋಹಿತನು ಮೊದಲು ವಧೂ-ವರರ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ವಧುವಿನಿಂದ ವರನ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆಯೂ, ಆ ನಂತರ ವರನಿಂದ ವಧುವಿನ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆಯೂ ಅಕ್ಕೀಕಾಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಸರ್ರರೂ ಅಕ್ಕೀಕಾಳನ್ನು ವಧೂ-ವರರ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಮೊದಲು ವಧುವು ವರನ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ—

“ಕನ್ಯೇ ಕರಾಗ್ರ ತಂಡೂಲಂ ಮಸ್ತಕ ಸ್ಪರ್ಶನಂ |

ಮಂಗಲ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಇಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿ ಶುಭಂ ಭವೇತ್ ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪುರೋಹಿತನು ಹೇಳುತ್ತಿರಲು ತನ್ನ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿಯ ಅಕ್ಕೀಕಾಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಇದರಂತೆ—

ಮಂತ್ರ “ಪತಿಕರಾಗ್ರ ತಂಡೂಲಂ ಕನ್ಯೇ ಮಸ್ತಕದರ್ಶನಂ |

ಸ್ಪರ್ಶನಂ ಮಂಗಲ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಇಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿ ಶುಭಂ ಭವೇತ್ ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪುರೋಹಿತನು ಹೇಳುತ್ತಿರಲು ವರನು ತನ್ನ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ ಅಕ್ಕೀಕಾಳನ್ನು ವಧುವಿನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ—

ಸರ್ವರೂ ಅಕ್ಕೀಕಾಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಮಂತ್ರ

ಸುಮೂರ್ತೇ ಸ್ನಾವಧಾನ ಬ್ರಹ್ಮಾವಿದಂತಿ ತಸ್ಮಾತ್ತರಂಹಾ | ವಿಘ್ನೇ ಶ್ವರಾಯ ವಿನಾಯಕಾಯ | ಕಲ್ಯಾಣಮಸ್ತು ಶ್ರೀ ಶೈಲವಾಸಾಂ | ಕಲ್ಯಾಣವಾಸಾಂ ಶುಭವಂಶಯಾತೆ ಜನನೀ ವರಾಂ ತು ನಿರುತೇ ಶುಭಂ ||೧||

ವಸಂತ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ವನರಾಜ ಲಕ್ಷ್ಮೀ | ಕ್ಷೀರಾಬ್ಜ ಪುತ್ರಿ ಕಮಲಾಯತಾಕ್ಷಿ |
ವಿಷ್ಣು ಷೋಭ್ಯ ಪತ್ನಿ ಮಾತೃಕುಮಾರಾಂ ಕರಣಾಸುಹೃದಯಾ ||೨||

ತದೇವ ಲಗ್ನಂ ಸುದಿನಂತು ದೇವ | ತಾರಾಬಲಂ ಚಂದ್ರಬಲಂತು ದೇವ |
ವಿದ್ಯಾಬಲಂ ದೈವಬಲಂತು ದೇವ || ಗೌರೀಪತೇ ತೇಽಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಸ್ಮರಾಮಿ
||೩|| ಸುಮೂರ್ತೀಸ್ಸಾವಧಾನಸ್ಸು ಲಗ್ನ ಸ್ಸಾವಧಾನಾ ವಾರ್ವತಿ ಪರಮೇ
ಶ್ವರ ಧ್ಯಾನೋತ್ಸವ ಸ್ಸಾವಧಾನಂ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪುರೋಹಿತನು ಹೇಳಿದ ನಂತರ ಸರ್ವರೂ ವಧೂವರರ
ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕೀಕಾಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಕಾಲಾವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಪುರೋ
ಹಿತನು ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಪ್ಪತಾ
ರೋಷಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

|| ಇತಿ ಅಕ್ಷತಾರೋಷಣ-ವಿಧಾನ ಸಮಾಪ್ತ ||

ನಾಶಿಕಾಭರಣ ವಿಧಾನವು

ಮಂತ್ರ “ಮಾಹೇಶ್ವರೀ ಮಹಾದೇವಿ ಶಾರದಾ ಭುವನೇಶ್ವರೀ ಇದಂ

ಸರ್ವ ಮಾಯುಃ | ಶಾಂತಿಸ್ತುಷ್ಟಿಶ್ಚಾತ್ಮ ಪುಷ್ಟಿಶ್ಚಾಸ್ತು ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವರನು ಒಂದು ನತ್ತನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಒಂದು
ಮೂಗುತಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಕೈಯೊಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಪತ್ನಿಯ ಮೂಗಿಗೆ
ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಅಥವಾ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ಮೂಗುತಿಯನ್ನು
ಮೊದಲೇ ಪುರೋಹಿತನು ಒಂದು ಅಕ್ಕಿ ತುಂಬಿದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು
ಪೂಜಿಸಿ ಗುರುಹಿರಿಯರಿಂದಲೂ, ಮುತ್ತೈದೆಯವರಿಂದಲೂ ಹಸ್ತ ಮುಟ್ಟಿ
ಸಿಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ಫಲಧಾನ ವಿಧಾನ

ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಾಂಬೂಲ-ದಕ್ಷಿಣೆ ಕಾರೀಕ-ಬಾಳೇಹಣ್ಣು ಹಾಗೂ
ಎರಡು ಟೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ದಂಪತಿಗಳು ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದ ಬಳಿಕ—

“ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ ಗರ್ಭಸ್ಥಂ ಹೇಮಬೀಜಂ ವಿಭಾವನೋಃ |

ಆನಂತಪುಣ್ಯ ಫಲದ ಮತಶ್ಚಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಮೇ ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪತ್ನಿಯ ಸಂಗಡ ಜಲಧಾರೆಯನ್ನೆರೆಸಿ—

“ಫಲಂ ಮನೋರಥ ಫಲಂ ಪ್ರದದಾತಿ ಸದಾನ್ಯಣಾಂ |

ಪುತ್ರತೌ ತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಮತಶ್ಚಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಮೇ ||”

“ಇದಂ ಫಲದಾನಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ಸದಾಶಿವ ಪ್ರಸಾದ

ಕಾಮಯಮಾನಸ್ತುಭ್ಯಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇನಮಮ ನಮಮ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ಅಥವಾ ಗುರುಗಳಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡ
ಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಮಹೇಶ್ವರರು ಆಶೀರ್ವಾದ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ
ಫಲಗಳನ್ನು ಉಡಿತುಂಬಬೇಕು,

ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಂತ್ರ:—

“ಭದ್ರಂ ಕರ್ಣೇ ಭಿಶ್ಕುಣುಯಾಮದೇವಾಃ|
ಭದ್ರಂ ಪಶ್ಯೇ ಮಾಪ್ತ ಭಿಶ್ಕ ಜತ್ವಾಃ||
ಸ್ಥಿರೇಭಿರಂಗೈಸ್ತುಷ್ಪ ವಾಂಸಸ್ತನೂಭಿಃ |
ವ್ಯಶೇನು ದೇವಹಿತಂ ಯದಾಯುಃ ||”

ಅಥವಾ

ಶ್ರೀ ಯಾಂ ವರ್ಧಸ್ಯ ಮಾಯುಷ್ಯಮಾರೋಗ್ಯ-
ಮಾಯು ಧಾತ್ಯೋಭಾಯಮಾನಂ| ಮಹಿತೇ
ಧನಂ ಪಶು ಬಹುಪುತ್ರ ಲಾಭಂ ಶತಸಂವತ್ಸರ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ||

ಧಾತುಬದ್ಧ ವಿಧಾನ

(ಬ್ರಹ್ಮಗಂಟು ಕಟ್ಟುವ ಕ್ರಮ)

ಮಂತ್ರ- “ಹರಿದ್ರ ಶೃಂಗ ಪೂಗಂಚ ಗುಡಜೀರಕ ಪಂಚಧಾ|

ವರ್ಧನವರಾಂಬರಾಗ್ರೇಣ ಭಧ್ವಾಶೀರ್ವಾದ ಪೂರ್ವಕಂ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವರ್ಧನವರರ ಶಿರಗುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ-ಜೀರಿಗೆ ಹಾಗೂ
ಅರಿಷಣ ಕೊಂಬು ಬೆಟ್ಟಡಕೆ, ದಕ್ಷಿಣಿ (ಬಂಗಾರ) ಶಕ್ತಾನುಸಾರ, ಗಂಟುಕಟ್ಟಿ
ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರ ಶಿರಗನ್ನು ಏಕಮಾಡಿ ಒಂದೇ ಗಂಟುಕಟ್ಟಿ ಅಶೀ
ರ್ವಾದ ಮಾಡುವದು ಹೀಗೆ ವಿಧಾನೋಕ್ತವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಗಂಟಿಗೆ “ಬ್ರಹ್ಮಗಂಟು”
ಎಂಬ ಹೆಸರು.

ಅರುಂಧತೀ ದರ್ಶನ-ವಿಧಾನ

ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಗೋದಿಯನ್ನಾಗಲೀ
ತುಂಬಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮುತ್ತನ್ನಿಡಬೇಕು. ಇದೇ ಮತ್ತು ಅರುಂಧತಿ
ಯೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ—

ಮಂತ್ರ:— “ಪತಿವ್ರತಾ ಲಕ್ಷಣ ಲಕ್ಷತಾಂಗೀ ಸನ್ಮಾರ್ಗಗಾಮೀ ಶುಭ ಸೌಖ್ಯ
ದಾಯೀ | ಅರುಂಧತೀನಾಮ ವಶಿಷ್ಠ ಪತ್ನೀ ವಧೂ-ವರಾಭ್ಯಾಂ ವರದಾ
ಭವಂತು | ಶಿವಸ್ಯ ಪತ್ನೀ ಗಿರಿರಾಜಪುತ್ರೀ ವಧೂವರಾಭ್ಯಾಂ ವರದಾ
ಭವಂತು | ಬಸವೇಶ ಪತ್ನೀ ಬಲದೇವ ಪುತ್ರೀ ವಧೂವರಾಭ್ಯಾಂ ವರದಾ
ಭವಂತು |

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಅರುಂಧತಿ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು.
ವೀರಶೈವರು ಇದಕ್ಕೆ ಗೌರೀ ದರ್ಶನವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮೇಲಿನ ಮಂತ್ರವನ್ನು
ಘಳಿಸಿ:—

“ಶ್ರೀ ಪಾರ್ವತೀ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಭಾಮಿನೀ |

ವಿನಾಹಭಾಗ್ಯ ಮಾರೋಗ್ಯಂ ಪುತ್ರ ಲಾಭಂಚ ದೇಹಿಮೇ ||”

ಹೀಗೆಂದು ಗೌರಿಯನ್ನು ವ್ರಾಧಿಸುತ್ತ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಪುರೋಹಿತರು ಈ ದರ್ಶನದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧ ಮಾಡುವದು.

ವಧುವಿಗೆ— ಅನುಸೂಯಾ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯವರಂತೆ ನೀನೂ ಮಹಾ ಪತಿವ್ರತೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಕಲ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪತಿಯ ಮೇಲೆ ಅತುಲ ಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರೇಮಗಳನ್ನಿಡಬೇಕು. ಪತಿಯ ಸುಖ ದುಃಖಗಳೇ ನಿನ್ನ ಸುಖ ದುಃಖಗಳೆಂದು ನೀನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಯಬೇಕು. ವತಿನೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ನೀನು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಬಾರದು. ವತಿಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮೀರಬಾರದು. ಪತಿಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸೀತಾದೇವಿಯು ರಾವಣ ನಿಂದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಕಾರಣ ನೀನು ಪತಿದೇವನ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಅನ್ಯದೇವರಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಇಹದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ಪರದಲ್ಲಿ ನೌಖ್ಯವನ್ನೂ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಪಡೆಯುವಿ. ಮುಂತಾಗಿ ಬೋಧಿಸುವದು. ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅದರ್ಶ ಗೃಹಿಣಿಯಾಗಬೇಕು.

ವರನಿಗೆ— ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ ವಸಿಷ್ಠ ಋಷಿಗಳಂತೆ ನೀನು ಮಹಾ ಏಕಪತ್ನೀ ವ್ರತನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವನಾಗಬೇಕು. ಅನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರೆಂದರೆ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಂತೆ ಕಾಣಬೇಕು. ನಳ ಮಹಾರಾಜನಂತೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಪಲಾಯನ ಮಾಡಬಾರದು. ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖದಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ವ್ರಾಣದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಸದಾ ದಯವಂತನಾಗಿರಬೇಕು. ಧರ್ಮ-ಅರ್ಥ-ಕಾಮ ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸಹಕರಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಯಬೇಕು. ಅದರ್ಶ ಪತಿಯಾಗಬೇಕು. ಮುಂತಾಗಿ ಬೋಧಿಸುವದು. ಆ ಬಳಿಕ ದಂಪತಿಗೆ ಮುತ್ಪ್ರದೆಯರು ಅರತಿ ಮಾಡಿ ಎಬ್ಬಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಗುರು-ಮಹೇಶ್ವರ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯತಾನು ಸಾರ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ದೇವರ ಕೋಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಲದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಬಲವುಳ್ಳವರಿಂದ ದಂಡಿ ಬಾಸಿಂಗಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಸಬೇಕು.

ವಿನಾಹದ ಕೊನೆಯ ಕಾರ್ಯ

ವಧೂ ವರರು ಒಳಗೆ ಹೋದ ತರುವಾಯ ಯಜಮಾನನು ಗುರು-ಮಹೇಶ್ವರ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಅವರವರ ಹಕ್ಕು ಬಾಬುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು, ತಾಂ ಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಹಿತ ಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ ಪಂಚ

ಕಲಶಗಳನ್ನು ವಿಸರ್ಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಕೇವಲ ದಗ್ಧ ಹಸ್ತದಿಂದ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಭವಿಷ್ಯತ್ಪಾಲ ತೋರಿಸಿ, ವಿಸರ್ಜನ ಮಾಡಬಾರದು. ಇದು ಅಧರ್ಮವೆನಿಸುವದು. ಕಾರಣ ಯೋಗ್ಯ ದಕ್ಷಿಣೆ-ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪಂಚಕಲಶ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಪಂಚ ಕಲಶ ವಿಸರ್ಜನ ವಿಧಾನ

ಪಂಚ ಕಲಶ ವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನು ಉತ್ಕೃಮವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಅದಿಯಿಂದ ಅಂತ್ಯದ ವರೆಗೆ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವರು. ಅಂತ್ಯದಿಂದ ಅದಿಯ ವರೆಗೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಉತ್ಕೃಮವೆನ್ನುವರು. ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಈ ವಿಸರ್ಜನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಂತ್ಯದಿಂದ ಅದಿಯ ವರೆಗೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬರಬೇಕು. ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನನ್ನು ಮೊದಲು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕಾರಣ ಅವನನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ವಿಸರ್ಜನೆಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಇನ್ನು ಪುರೋಹಿತರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಕೆಲ ಮರಾಧಿಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸೂತ್ರದ ಕಲಶಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು—

ಮಂತ್ರ:- “ಗಚ್ಛ ಗಚ್ಛ ಗಣಶ್ರೇಷ್ಠ | ಗಚ್ಛ ಗಚ್ಛ ಜಗದ್ಗುರೋ ||
ಸದಾ ಪ್ರಸೀದ ದೇವೇಶ | ಪುನರಾಗಮನಾಯಚ ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವಿಸರ್ಜನೆಗೊಳಿಸಿ ಕಲಶಗಳ ಮೇಲೆ ಧರಿಸಿದ ಪುಷ್ಪ ಪತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತೆಗೆದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣಾದಿಗಳನ್ನು ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವಾಗ:-

ಮಂತ್ರ:- “ಗಚ್ಛ ಗಚ್ಛ ಮಹಾದೇವಿ | ಗಚ್ಛ ಗಚ್ಛ ಮಹೇಶ್ವರಿ |
ಸದಾ ಪ್ರಸೀದ ಶರ್ವಾಣಿ | ಪುನರಾಗಮನಾಯಚ ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ವಿಸರ್ಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ನಾಂದಿ ಸಮಾರಾಧನೆಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವಾಗ:-

ಮಂತ್ರ:- “ಗಚ್ಛ ಗಚ್ಛ ಗಣಶ್ರೇಷ್ಠ | ಗಚ್ಛ ಗಚ್ಛ ದಯಾನಿಧಿ |
ಸದಾ ಪ್ರಸೀದ ದೇವೇಶ | ಪುನರಾಗಮನಾಯಚ ||”

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಗಣೇಶನನ್ನು ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವಾಗ:-

ಮಂತ್ರ:- “ಗಚ್ಛ ಗಚ್ಛ ಗಣಾಧ್ಯಕ್ಷ | ಗಚ್ಛ ಗಚ್ಛ ಗಣಾಧಿಪ |
ಸರ್ವದಾ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯೇಷು | ಶೀಘ್ರಂ ಸನ್ನಿಹತೋಭವ ||”

ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಿವರ್ಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ವಧೂವರರು ಗುರುಗಳ ಪಾದಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಗುರುಪಾದೋದಕವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಭೋಜನ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ತಾವು ಸಹಿತವಾಗಿ ಸರ್ವರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು.

|| ಇತಿ ವಿನಾಹ ವಿಧಾನ ಸಮಾಪ್ತ ||

ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ

ಕಲ್ಯಾಣೈಕ ನಿಧಾನ ಭೂತ ಮಿತಿಯತ್ಯಾಲಾಗ್ನಿ ರುದ್ರಾದಿಭಿಃ |
 ಪ್ರಖ್ಯಾತೋಪನಿಷದ್ಭಿರಧ್ಯ ವಶಿತಂ ವಿಧ್ವಸ್ತ ಪಾಪವ್ರಜಂ||
 ಭಸ್ಮೇತಿಸ್ತೂತಿ ಮಾತೃತೋಭುವಿಸೃಣಾಂ ಮೌನೀಂದ್ರ ಭೋಗ ಪ್ರದಂ|
 ರುದ್ರಾಣೀರಮಣ ಪ್ರಿಯಂ ತದಮಿತದಂಕುರ್ಯಾತ್ನದಾ ಮಂಗಳಂ ||೧||
 ಲೋಕೇಶ್ರೀಶಿರಕ್ಷಮಾಧರಸುತಾ ಕಾಂತಾಕ್ಷಿ ಪಂಕೇರುಹ|
 ಸ್ಯಂ ದೀಕ್ಷೀರಕಣೋದಿತಂ ಹಿಯದಿತಿ ಖ್ಯಾತಂ ಪುರಾಣೇಶೃತಾ||
 ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾಧನತಾಂ ದಧಾನಮನಿಶಂ ಶೈವಪ್ರಮೋದಾವಹಂ|
 ರುದ್ರಾಕ್ಷಂ ಶ್ರಿತರಕ್ಷಕಂ ತದಮಿದಂ ಕುರ್ಯಾತ್ನದಾ ಮಂಗಳಂ ||೨||
 ಸ್ವಾಂತರ್ಗರ್ಭಿತ ಸರ್ವ ಮಂತ್ರ ಕಲನಾ ಲಬ್ಧವ್ಯ ನಾನಾಫಲಂ|
 ಸ್ಮಾರಂ ಸ್ಮಾರಮಿಹಸ್ಮರಾರಿ ಸದನಂ ಪಂಚಾಕ್ಷರಂ ಪಾವನಂ||
 ಯಚ್ಛೈವಾಃ ಪ್ರತರಂತಿ ದುಸ್ತರ ಮಹಾಸಂಸಾರ ವಾರಾಂನಿಧಿ|
 ಭೂಯಸ್ತದ್ವರ ಮಂತ್ರರತ್ನ ಮಮಿತಂ ಕುರ್ಯಾತ್ನದಾ ಮಂಗಳಂ ||೩||
 ಅಜ್ಞಾನಾತಿ ಶಯಾಧಿಕಾಂಧತಮನಾ ತ್ಯಂದಸ್ಯ ಪುಂಸಸ್ಸದಾ|
 ಸುಜ್ಞಾನಂ ಜನಸಾಧನೇನ ಮಹತಾ ಚಕ್ಷುಸ್ಸಮುನ್ಮಿಲಿತಂ||
 ಯೇನ ಸ್ವಚ್ಛಮತುಚ್ಛ ಭೂರಿ ಕರುಣಾ ಕಲ್ಮೋಲಿನೀ ವಲ್ಲಭ|
 ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸದ್ಗುರು ರತ್ರಸೈಷ ಭಗವಾನ್ಕುರ್ಯಾತ್ನದಾ ಮಂಗಳಂ ||೪||
 ಸಂಬಂಧಾತಿಶಯಂ ಸದಾ ವಿರಜಯತ್ತ್ಯಾಗಾಂಗ ಯೋಗಾಂಗ ಸ|
 ದ್ವ್ಯೋಗಾಂಗ ಪ್ರತಿಭೇದ ಭಿನ್ನತನುಷು ಶೃಂತ್ಯಂತ ಸಂಘಸ್ತುತಂ||
 ಲಿಂಗಾಂಗದ್ವಯ ಸಾಮರಸ್ಯ ವಿಲಸಚ್ಛೇತ ಸ್ವರೂಪಪ್ರದಂ|
 ಲಿಂಗಂ ಶ್ರೀಕರಮುತ್ತಮಂ ತದಮಿತಂಕುರ್ಯಾತ್ನದಾಮಂಗಳಂ ||೫||
 ಜಾನತೀಹ ಮುಹುಃಕ್ಷಿತಾವತಿಶಯಂ ವಿಶ್ವ ಪ್ರಕಾಶಪ್ರಭುಂ|
 ವೇದಾಂತೈಃ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಂ ಪರಶಿನಂ ಸ್ವೀಯಸ್ವರೂಪೇಣಯಃ||
 ನಾನಾ ಘೋರತರಾಘಪೂಗತಿ ಮಿರಪ್ರಧ್ವಂಸನದ್ಯೋಮಣಿ|
 ಸ್ನೋಯಂ ಶ್ರೀವರಜಂಗಮಸ್ಸಮಧಿಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ನದಾಮಂಗಳಂ ||೬||

ಪೀತ್ವಾಯತ್ಪರಮಂ ಪವಿತ್ರಮಮಲಂ ಕೈಲಾಸ ಶೈಲೋಲ್ಲ ಸಚ್ಚ |
 ವೋದಗ್ರವರ ಪ್ರದೇಶ ಪದವೀ ಸೋಪಾನ ಭೂತಂ ಸದಾ ||
 ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭೂಮಿತಳೇ ಸಮೀಹಿತತತಿಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತವಂತ್ಯಾದರಾ |
 ತ್ವತ್ಪಾದೋದಕಮಿಷ್ಟದಂ ಸಮಧಿಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಳಂ ||೭||
 ಜುಷ್ಪಾಪಯಂ ಶೃತಿ ಶಂಶಿತಂ ಪುರಹರ ಪ್ರೇಮಪ್ರಕರ್ಷಾಸ್ಪಂದಂ |
 ಶಸ್ತಂಧಸ್ತ ಸಮಸ್ತ ದುಷ್ಕೃತಗಣಂ ಸ್ವಶ್ರೀಯಸ ಶ್ರೀಪದಂ ||
 ಸಾಂದ್ರಾನಂದ ಭರಾಭವಂತಿ ಪುರುಷಾಸ್ಸರ್ವೇ ಪಿಚೋರ್ವೀತಳೇ |
 ಹೃದ್ಯಸ್ತತ್ರಿ ವಿಧೇಪ್ರಸಾದ ನೀಚಯಃಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾಮಂಗಳಂ ||೮||
 ಸ್ಪಷ್ಟಾವರಣ ಪ್ರಚಾರ ಚತುರಶ್ಚ್ರೀ ವೀರಶೈವಾಗ್ರಣಿಃ |
 ಪಂಚಾಚಾರ ವಿಚಾರ ಚಾರುಚತುರಃ ಸ್ವಚ್ಛಾಂತರಂಗಸ್ಸದಾ ||
 ಸಂಖ್ಯಾವಜ್ಜ ನಗೀಯ ಮಾನವಿಲ ಸನ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸಂಭಾವಿತೋ |
 ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕೃತ್ಪುರಾತನ ಗಣಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಳಂ ||೯||
 ಲೋಕೇಶಾಂಭವ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಸರ್ವೇಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಂ |
 ಭಕ್ತ್ಯಾಯಃ ಪಠತಿ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಹೃದಯಃ ಶ್ಲಾಘ್ಯಂ ಸುಧೀರ್ಘಮುರಹುಃ ||
 ಶ್ರೀನಿರ್ಮಲಮುದಾಪ್ತಯೇ ವಿರಚಿತಂ ಯೋನಾಶೃಣೋತ್ಯಾದರಾ |
 ತ್ವಂಸಸ್ತನ್ಯ ಸದಾಶಿವಸ್ಸಮಧಿಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಳಂ || ೧೦ ||
 || ಸುಮುಹೂತಸ್ಸಾವಧಾನಸ್ಸುಲಗ್ನಂ ಸಾವಧಾನಂ ||

ಮಂಗಳ ಪಂಚಕವು

ಸದ್ವೋಜಾತ ಮುಖಾದವಾಪ್ಯ ಜನನಂ ಯಃ ಕೊಲ್ಲಿಪಾಕೇಪುರೇ |
 ಸೋಮೇಶಾಭಿಧಲಿಂಗತಃ ಸಮಭವನ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮುಚ್ಚೈಮುದಾ ||
 ಪೀಠಂ ಶ್ರೀಕದಲೀಪುರೇ ವ್ಯರಚಯತ್ಸಂಬೋಧ್ಯ ಕುಂಭೋದ್ಭವಂ |
 ಸ ಶ್ರೀರೇವಣಸಿದ್ಧ ದೇಶಿಕವರಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಳಂ ||೧||
 ಶ್ರೀ ಮಚ್ಛಂಕರ ವಾಮುದೇವವದನಾಪಾದ್ಯ ದಿವ್ಯಾಂ ಜನಿಂ |
 ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಲಿಂಗತಃ ಸಮುದಯನ್ ಭೂಲೋಕಮುದ್ಧಾರಯನ್ ||
 ಪೀಠಂಚೋಜ್ಜ ಯಿನೀಪುರೇ ವಿರಚಯನ್ ಯೋಲೋಕವಂದ್ಯೋಬಮಃ |
 ಸಶ್ರೀಮನ್ನರ್ಮಲಾರ್ಯದೇಶಿಕವರಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಳಂ ||೨||
 ಶರ್ವಾಘೋರಮುಖಾರವಿಂದ ಜನಿತಃ ಸಪ್ತರ್ಷಿಮಾನೋ ಗುರು |
 ದ್ರಾಕ್ಷಾ ರಾಮಸುರಾಮ ಲಿಂಗಮುಖತಃ ಸಂಭೂಯ ಶೀತಾಚಲೇ ||
 ಶ್ರೀ ಸಿಂಹಾಸನ ಮಾರಚಯ್ಯ ವಸತಿಂ ಚಕ್ರೇ ಚ ತತ್ಪ್ರೀತಯಃ |
 ಏಕೋರಾಮಗುರುಃ ಸಪೂರ್ಣ ಕರುಣಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಳಂ

ಶ್ರೀ ಮತ್ತತ್ಪುರುಷಾನನಾಬ್ಜ ಜನಿತೋ ದೇವೈಃ ಸದಾ ಪೂಜಿತಃ |
 ಶ್ರೀಶೈಲಸ್ಥಿತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮಹಾಲಿಂಗಾಂಗತಃ ಸಂಭವನ್ ||
 ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯೋತ್ತಮ ವೀರಶೈವ ಪದವೀ ಯೋ ವೈರರಕ್ಷ ಕ್ಷೇತಿಂ |
 ಸ ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತನಾಮ ದೇಶಿಕವರಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಂ ||೪||
 ಈಶಾನಾನನ ಸಂಭವಃ ಕ್ಷಿತಿತಲೇ ವಿಶ್ವೇ ಶ ಲಿಂಗೋದ್ಭವಃ |
 ಕಾಶ್ಯಾಂ ಮೋಕ್ಷ ಫಲೈಕನಾಥನನಿಧೌ ಸಿಂಹಾಸನಾತಿಷ್ಠತಃ ||
 ಶ್ರುತ್ಯುಕ್ತೋತ್ತಮ ವೀರಶೈವ ಪದವೀಂ ಸಂಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಯೋ |
 ವಿಶ್ವಾರಾಧ್ಯಗುರೋತ್ತಮಃ ಸ ಕೃಪಯಾ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಂ ||೫||

ನ ವ ಮ — ರ ತ್ನ

ದತ್ತ ಪುತ್ರನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ವಿಧಾನವು

ಪೂರ್ವ ಪೀಠಿಕಾ

ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ತನ್ನ ಪೀಳಿಗೆ (ಸಂತಾನ)ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರಂಧಾನುಗ್ಮಿಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿರುವದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನ ನೈಸರ್ಗಿಕ (ಸ್ವಾಭಾವಿಕ)ಗುಣಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಂತಾನವೇ ಆಗದಿದ್ದರೆ “ನನ್ನ ವಂಶವು ಹೇಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದೀತು ?” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದು ಹುಟ್ಟುವದು. ಹೀಗೆ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ “ಅಪುತ್ರಸ್ಯ ಗತಿನರ್ಹಸಿ” ಎಂಬಂತೆ ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲಾರದೆಂಬ ಸಮಸ್ಯೆದ ಪರಿಹಾರ ಸಲುವಾಗಿ “ವಾತುಲಾಗಮದಲ್ಲಿ” ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿಯರ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ— ಪಾರ್ವತಿಯು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ

ಹೇ ಪಾರ್ವತಿ ದೇವಿಯೇ; ಪ್ರಾಕೃತ ದ್ವಿಜಾದಿಯಾದ ಜೀವರು ದೇವ ಋಣ, ಋಷಿಋಣ, ಪಿತೃಋಣಗಳೆಂಬ ಋಣತ್ರಯಗಳಿಂದ ಬಂಧಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ದ್ವಿಜರು ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾದಿಗಳನ್ನಾಚರಿಸಿ ದೇವತೆಗಳ ಋಣವನ್ನೂ, ತರ್ಪಣದಿಂದ ಋಷಿ ಋಣವನ್ನೂ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ ಪಿತೃ ಋಣವನ್ನೂ ತೀರಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ದ್ವಿಜರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದು.

ಆದರೆ ಅವ್ರಾಕೃತ ಜೀವರೂ, ಚರಮ ದೇಹಿಗಳೂ, ಶಿವ ಸಂನ್ಯಾಸದಿಂದ ಶುದ್ಧರೂ ಆದ ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಋಣತ್ರಯಗಳೇ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ದೇಹಾಂತ್ಯನಾದ

ಕೂಡಲೆ ನನ್ನ ಶಿವ ಪದ ಅಂದರೆ ವೋಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದು. ಆದ ಕಾರಣ ವೀರಶೈವರ ವೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಿರುವದು ಯಾವ ತರದ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳ ನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಾರದು.

ಆದ ಕಾರಣ ಅಪ್ರಾಕೃತ ಜೀವರಾದ ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಈಶ್ವರನು ಪಿತೃವು (ತಂದೆಯು)ಸದಾಶಿವನೇ ಪಿತಾಮಹನು. (ತಂದೆಯ ತಂದೆ-ಅಜ್ಜನು) ಶಿವನೇ ಪ್ರಪಿತಾಮಹನು (ಅಜ್ಜನ ತಂದೆಯು)ಆದ್ದರಿಂದ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡುವ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮೊದಲಾದ ಕರ್ಮಗಳೂಸಹ ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಇರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಪರಶಿವನು ಹೇಳಿದನು.

ಇನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ಶಿವನು ಹೇಳಿದ್ದೀನಂದರೆ- ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಋಣ ತ್ರಯ ಗಳೇ ಇಲ್ಲವೆಂದ ಬಳಿಕ ದತ್ತಪುತ್ರನನ್ನು ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದು ಉದ್ಭವಿಸಿ ಸಹಜ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾಗುವದು. ಆದರೆ ವೀರಶೈವರಿಗಾದರೂ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ, ತಮ್ಮ ಮನೆತನದ ಹೆಸರು ಉಳಿಯಬೇಕೆಂದೂ ಇಚ್ಛೆಯಿರುವದಲ್ಲದೆ ಅನು ವಂಶಕ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದ ಗುರು-ಜಂಗಮರ ಪಾದಪೂಜಾ, ವಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕಾರ, ಅತಿಥಿ ಸ್ವಾಗತದಿಂದ, ಅನ್ನ ಸಂತರ್ಪಣೆ, ಮತ್ತು ಗುರು-ಜಂಗಮಾರಾಧನೆ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಲೌಕಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಂತತಿ ಛೇದವಾದರೆ ತನ್ನ ವಂಶ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ ಗುರು-ಜಂಗಮರ ಪೂಜೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪೂಜೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆಂಬ ಸಂಶಯವಿದ ವೀರಶೈವರು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಗೋತ್ರದಲ್ಲಿಯ ಸಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತವಾದ ಬಾಲಕನನ್ನು ವಿಧಾನೋಕ್ತವಾಗಿ ದತ್ತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಸಂಶಯ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆಯು ಪೂರ್ತಿಯೆನಿಸಿ ಮಾನಸಿಕ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳುಂಟಾಗುವವು.

ದತ್ತಪುತ್ರ ವಿಧಾನವೂ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕಾರವು

ದತ್ತಪುತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರವಾದರೂ ದಶಕರ್ಮಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರದಂತೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಐಚ್ಛಿಕ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಿದಂತೆ ಯೋಗ್ಯ ಬಾಲಕನನ್ನು ತನ್ನ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಗುರು ಹಿರಿಯರ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ತ ದೈವದವರ ಸಮಕ್ಷಮಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಾನದಂತೆ ಗ್ರಹಿಸುವದೇ “ದತ್ತಪುತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರ” ವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಶಾಲ ಹೃದಯವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮಂತ ಲಿಂಗಪ್ಪ ಜಾಯಪ್ಪ ದೇಶಮುಖ ಸಾ|| ಶಿರಸಂಗಿ ದೇಸಾಯಿ ಇವರು ತಮ್ಮ ಸಮಾಜವೇ

ಪುತ್ರಸಮಾನವೆಂದು ತಿಳಿದು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ತ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಈಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಅಜರಾಮರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನೂ ಪಡೆದು ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಇಂಥ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ವೀರಶೈವ ಸಮಸ್ತ ಸಮಾಜವೇ ಪುತ್ರಸಮಾನನಾಗಿದೆ. ಇಂಥವರು ವಿರಳಅಸ್ತು.

ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ದತ್ತಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಜರುಗಿಸದೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಅನುಕೂಲ ಸಿಂಧು ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಾಂಪ ಬರೆಯಿಸಿ ನೋಂದಾಯಿಸುವರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದು ಯೋಗ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಅವಿವಾಹಿತಳು ಪತಿಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಹೇಗೆ ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಹೀನ ನಾದ ದತ್ತಕ ಮಗನಿಂದ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಾದಿ ಪೂಜಾ ಮೊದಲಾದ ವಂಶೋದ್ಧಾರಕ ಲೌಕಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸಿದರೆ ಫಲಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವನು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನ ಪ್ರಕಾರ ಮಗನೆನಿಸಿದರೂ ದೇವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸುಳ್ಳು ಮಗನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದ ಕಾರಣ ದತ್ತಪುತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಾನದಂತೆ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಜರುಗಿಸಿಯೇ ದತ್ತಕಮಗನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು ಯೋಗ್ಯವಾದುದು.

ಪೂಜಾ ವಿಧಾನವು

ದತ್ತಕಪುತ್ರನನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುವ ಯಜಮಾನನಾಗಲೀ, ಇಲ್ಲವೇ ಯಜಮಾನಿಯಾಗಲೀ, ತಮ್ಮ ಸತ್ಯ ಕರ್ಮ ಶಿವಪೂಜಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಭದ್ರ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆಚಮನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ತದನಂತರ ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ -

“ಏವಂ ಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಯಾಂ ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಂತತ್ಯ ವಿಚ್ಛೇದನ ಮದೀಯ ವಂಶೇ ಕರಿಷ್ಯ ಮಾಣಃ ಶಿವಧರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ದ್ವಾರಾ ಶಿವಪ್ರಸಾದ ಸಂಪಾದನಾರ್ಥಂ ಮಮ ವಂಶೇ ಕರಿಷ್ಯ ಮಾಣಃ ಶಿವ ಧರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ದ್ವಾರಾ ಶಿವಪ್ರಸಾದ ಸಂಪಾದನಾರ್ಥಂ ಮಮ ವಂಶೇ ಶ್ರೀ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಾರಾಧನಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ರಹಿತ ಶಾಶ್ವತ ಶಿವೈಕ್ಯರೂಪ ಶಿವಪಾದ ಪ್ರಾಪ್ತೃರ್ಥಂಚ ವಿಶೇಷಣ ( ) ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನಸ್ಯ ( ) ನಾಮ್ನಃ ವಂಶೇ ಶಿಥಿಲೇಸತಿ ಮದೀಯ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನಂ ಅಸ್ಮದಾಚಾರ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಕುಲೀನಂ ರೂಪ ವಂತಂ | ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಂ ಕಂಚನ ಮಾಣವಕಂ ಪುತ್ರತ್ವೇನ ಸ್ವೀಕುರ್ಮಹೇ”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ

ಶ್ರೀ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ಪೂಜಾ, ಸ್ವಸ್ತಿಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ, ಸಾಂದೀ ಸಮಾರಾಧನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ದತ್ತುಮಾಡುವ ಪುತ್ರನನ್ನು ಮಂಗಲ ಸ್ನಾನವಂ ಮಾಡಿಸಿ ನೂತನ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿ, ಆತನನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ದತ್ತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಯಜಮಾನನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಎದ್ದು ನಿಂತು—

“ಖಿಲವಂಶೋಸ್ಥಿಮಹೇಶಾ ಮಮವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಯೇ |

ಆಜ್ಞಾಂದಧತ ವೈಶಿಘ್ರಂ ಸ್ವೀಕರ್ತುಂ ಪುತ್ರಕರ್ಮಿಣಿ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಹೇಶ್ವರರ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಗೂ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ—

ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ದತ್ತಕ್ಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ತಂದೆಯು ಆಚಮನ ಪ್ರಾಣಾ ಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ—

“ಏವಂ ಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಮಸ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಭವತಃ
ಆಪುತ್ರತ್ವೇನಯೋದೋಷಸ್ಯ ಮಜ್ಜನಿತದೋಷ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ತವ ವಂಶಾಭಿ
ವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂಚ ಅಸೃಷ್ಟಿತ್ಯಣಾಂ ಶಾಶ್ವತ ಶಿವಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಮತ್ಪುತ್ರಂ
ಆದ್ಯಭಕ್ತ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಸನ್ನಿಧೌದಾಸ್ಯಾಮಿ ||

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಬಳಿಕ ಮಗುವನ್ನು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಮಗುವಿನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ದತ್ತಕಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ತಂದೆಯು—

“ಮಮಪುತ್ರಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ತವ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಯೇ |

ಪುತ್ರ ದಾನೇನ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪಿತೃಣಾಮುಕ್ತಯೋ ಭವೇತ್ ||

ಅನೇನ ತವ ವಂಶೋಪಿ ಏಥತೆ ಸತ್ಪರಂ ಭುವಿ |

ಪುತ್ರಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯತ್ವಂ ಶಾಶ್ವತಂ ಕೀರ್ತಿಮಾಪ್ನುಹಿ ||

ಹೀಗೆಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ ಪುತ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಅನ್ನಲು—

ದತ್ತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ತಂದೆಯು—

“ಪುತ್ರ ಭಿಕ್ಷ್ವಾಂದ ದಶ್ವಾಸು ಮಮ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಯೇ |

ಪುತ್ರದಾನೇನ ತೇಭೀಷ್ಠ ಸತ್ಪರಂ ಭವತಿ ಧ್ಯವಂ ||

ಹೀಗೆಂದು ಯಾಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಂದರೆ ಪುತ್ರಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ—

“ದೇವಸ್ಯತ್ವಾಸವೇತುಃ ಪ್ರಸವೇ ಅಶ್ವಿನೋರ್ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪೂಷ್ಣೋ
ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾಮಿ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪರಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇನೆಂದು (ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಅನ್ನಬೇಕು.) ಆ ಮೇಲೆ—

ದತ್ತಕಕ್ಕೆ ಕೊಡುವವನು:—

“ರಾಜಾತ್ಮಾ ವರುಣೋನಯತು | ದೇವಿದಕ್ಷಿಣೇಗ್ನಯೇ ಹಿರಣ್ಯಂ |
ತೇನಾಮೃತತ್ವಮಸ್ಯಾಂ ವಯೋದಾತ್ರೈ ಮಯೋಮಹ್ಯಮಸ್ತು ಪ್ರತಿಗೃಹೀತ್ರೆ ||
ಕ ಇದಂಕಸ್ಮಾ ಅದತ್ತ್ವಾಮಃ ಕಾಮಾಯ | ಕಾಮೋದಾತಾ ಕಾಮಃ ಪ್ರತಿಗೃಹೀತಾ |
ಕಾಮಾಗ್ಂ ಸಮುದ್ರಮಾವಿಶಾ | ಕಾಮೇನತ್ವಾ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾಮಿ | ಕಾಮೈತತ್ತ್ವೈ
ಏಷಾತೆ ಕಾಮದಕ್ಷಿಣಾ ಉತ್ತನಸ್ವಾಂಗೀರಸಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾತು ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಆ ಬಳಿಕ
ದತ್ತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವನು ಆ ಮಗುವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಮಗುವಿನ ಮಸ್ತಕ
ವನ್ನು ಮೂರು ಸಾರೆ ಮೂಸಿ ನೋಡಬೇಕು. ಆ ತರುವಾಯ ಫಲಪೂಜೆ
ಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

(ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ದತ್ತ ಹೋಮವನ್ನು
ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವೀರಶೈವರು ಹೋಮ ಹವನಾದಿಗಳನ್ನು
ಕರ್ಮಕಾಂಡಗಳಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಆಚರಿಸಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಮಾತ್ರ ವೀರಶೈವ
ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಜಪ-ಧ್ಯಾನ ತಪಸ್ಸು-ಜ್ಞಾನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೇ ಶಿವಸಂಬಂಧವಾದ
ಹೋಮಗಳೆಂದೂ, ಇಂಥ ಹೋಮಗಳಿಂದಲೇ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವನೇ ಶಿವ
ಭಕ್ತನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕಾರಣ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಹವನಾದಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು
ನಿಷೇಧ ಮಾಡಿ ಬರೆದಿರುವದಿಲ್ಲ.)

ಫಲಪೂಜಾ ಕ್ರಮ ಹೇಗಂದರೆ—

ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಟಿಂಗಿನಕಾಯಿ ೯ ಅಥವಾ ೧೧ ರ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ
ಹಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಫಲ-ತಾಂಬೂಲಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ದತ್ತಕ ತಂದೆಯು ದೇಶಕಾಲಾದಿ
ಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿ—

“ಏನಂ ಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಮಸ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಶುದ್ಧಿ ವೃದ್ಧಿ
ಭೃತ್ಯದಯ ಸಿದ್ಧಿ ದ್ವಾರಾ ಫಲದೇವತಾಂತರ್ವರ್ತಿ ತ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾ ಪ್ರೀ ತಯೇ
ಪುತ್ರಸ್ತೀಕಾರ ಕರ್ಮಾಂಗಭೂತ ಫಲಪೂಜಾಂ ಕರಿಸ್ಯೇ ||

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಈ ಹಿಂದೆ ಪೂಜಾ ಪ್ರಕರ
ಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ—

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ ಗರ್ಭಸ್ಥಂ ಹೇಮಬೀಜಂ ವಿಭಾವನೋಃ |

ಅನಂತ ಪುಣ್ಯಫಲದ ಮತಶ್ಚಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಮೇ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ ಹಿರಣ್ಯೋದಕ ಅಂದರೆ ಬಂಗಾರಯುಕ್ತದ
ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು—

“ಫಲಂ ಮನೋರಥ ಫಲಂ ಪ್ರದದಾತಿ ಸದಾನ್ಯಣಾಂ | ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾಭಿ
ವೃದ್ಧೈರ್ಧಂ ಅತಶ್ಚಾಂತಿ ಪ್ರಯಚ್ಛಮೇ” ಇದಂಫಲದಾನಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಂ ಸ
ತಾಂಬೂಲಂ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಸದಾಶಿವ ಪ್ರೀತಿಂ ಕಾಮಯಮನಶ್ಚಿವರೂಪಿಣಿ ತುಭ್ಯ
ಮಹಂಸಂಪ್ರದದೆ | ನಮುನನಮುಮು”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಫಲದಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.
ತದನಂತರ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಗಣಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.
ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವೇ ಶಾಸ್ತ್ರೀಕೃತ ದತ್ತಕ
ವಿಧಾನವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ದತ್ತಕ ಪತ್ರವನ್ನು ಅನುಕೂಲವಿದ್ದರೆ ಅಂದೇ ನೋಂಪಾಯಿಸ
ಬಹುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ದತ್ತಕ ವಿಧಾನ ತರುವಾಯ ೨-೩ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ
ನೋಂದಾಯಿಸಬಹುದು.

|| ಇತಿ ದತ್ತಪುತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರ ವಿಧಾನ ಸಮಾಪ್ತಂ ||

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ (ಶುದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಕಾರ) ಕ್ರಮವು

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದವರಿಗಾಗಲೀ, ಯಾವದೇ
ರೀತಿಯಿಂದ ಅಪವಿತ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದವರಿಗಾಗಲೀ, ಅನ್ಯ ಕುಲದವರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ-
ನೀರು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಾಗಲೀ, ನಿದ್ರೆ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಹೊಡೆಸಿಕೊಂಡಿ
ದ್ದರ ಮೂಲಕವಾಗಲೀ, ಇಲ್ಲವೇ ಗುರುವರ್ಯರು ಅಥವಾ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಮುಖರು
ದೋದಿಯೆಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿ ಸ್ವಜಾತಿಯಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದವರಾಗಲೀ, ಅಂಥ
ವರನ್ನು ಪುನಃ ಸಮಾಜದ ಸರ್ವ ಪ್ರಮುಖರ ಹಾಗೂ ಗುರುಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು
ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಅಂದರೆ ಶುದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ
ಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ—

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥವನ ಕಡೆಯಿಂದ ಪುರೋಹಿತನು ದೇಶ
ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸಿ—

“ಮಮ ಕಾಯಕ ವಾಚಕ ಮಾನಸಿಕ ಸಾಂಸರ್ಗಿಕ ದೋಷನಿರಸನ
ಪೂರ್ವಕಂ ಸರ್ವಕರ್ಮ ಸಂಶುದ್ಧಿ ಸಿದ್ಧೈರ್ಧಂ ಶ್ರೀ ಗುರುಚರಣೋದಕೇನ
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಸ್ನಾನಮಹಂ ಕರಿಸ್ಯೇ”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿಸಿ ಗುರುವಾದೋದಕದಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ
ಶುಚಿಭೂತನಾಗಿ, ಶುದ್ಧ ಮಡಿಯನ್ನುಟ್ಟು, ಭಸ್ಮ-ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ
ಕೊಂಡು ತನ್ನ ಶಿವಪೂಜೆಯನ್ನೂ ತದನಂತರ ಗುರುಪಾದ ಪೂಜೆಯನ್ನೂ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗುರುವಾದ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ, ಗುರುವರ್ಯರಿಗೂ ಹಾಗೂ

ಸಮಾಜದ ಪ್ರಮುಖರಿಗೂ, ತನಗುಂಟಾದ ದೋಷದ ಬಗ್ಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಬೇಡಬೇಕು. ಆಗ ಸಮಸ್ತರೂ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಶುದ್ಧನಾದಂಥವನು ತನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಭಕ್ತರರಿಗೂ ಮಹೇಶ್ವರರಿಗೂ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಪುರೋಹಿತರಿಗೂ ದಕ್ಷಿಣೆ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೂ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ, ಸರ್ವರನ್ನೂ ಭೋಜನ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ ಸಮಾಜೋನ್ನತಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು (ದ್ರವ್ಯದಾನವನ್ನು) ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

|| ಇತಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ (ಶುದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಕಾರ) ಕ್ರಮಸಮಾಪ್ತಿಯು ||

ಶಮೀ (ಬನ್ನಿ) ಪೂಜಾ ವಿಧಾನ

ಈ (ಬನ್ನಿ) ವೃಕ್ಷ ಪೂಜೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಶ್ವೀಜ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿ ಅಂದರೆ ವಿಜಯಾದಶಮಿ ತಿಥಿ ದಿವಸ ಸಮಸ್ತರೂ ಆಚರಿಸಬೇಕು.

‘ಶಮೀಪೂಜಾ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ-ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ—

“ಮಮದುಷ್ಕೃತಾ ಮಂಗಲಾದಿ ನಿರಾಸಾರ್ಥಂ ಕ್ಷೇಮಾರ್ಥಂ ಯಾತ್ರಾ ಯಾಂ ವಿಜಯಾರ್ಥಂಚ ಶಮೀ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಸ್ಯೇ”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಹಿಂದೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಆವಾಹನ ಆಸನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಬನ್ನಿ ಗಿಡವನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ—

“ಶಮಿ ಶಮಯತೇ ವಾಹಂ ಶಮೀ ಶತ್ಯವಿನಾಶನಂ | ಅರ್ಜುನಸ್ಯ ಧನುರ್ಧಾರೀ ರಾಮಸ್ಯ ಪ್ರಿಯವಾದಿನೀ || ೧ || ಕರಿಸ್ಯ ಮಾಣ ಯಾತ್ರಾಯಾಂ ಯಥಾಕಾಲ ಸುಖಂ ಮಯಾ | ತತ್ರ ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕರ್ತ್ರೇತ್ಯಂ ಭವ ಶ್ರೀರಾಮ ಪೂಜತೆ || ೨ ||

ಹೀಗೆಂದು ಬನ್ನಿ ದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಆ ಬನ್ನಿ ಗಿಡದ ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಗುರು ಹಿರಿಯರಿಗೂ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಿಗೂ, ಅಪ್ಪೇಷ್ಟರಿಗೂ, ಮಿತ್ರರಿಗೂ ಬಂಗಾರವೆಂದು ಪರಸ್ಪರ ಕೊಟ್ಟು “ನಾವೂ ನೀವೂ ಬಂಗಾರದಂತೆ ವರ್ತಿಸೋಣ” ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು.

ಪಾಂಡವರು ಅಜ್ಞಾತವಾಸಕ್ಕೆ ತೆರಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಮಗ್ರ ಜಾಣ ಬತ್ತಳೆಗಳನ್ನೂ, ಬಿಲ್ಲು-ಧನುಷ್ಯಗಳನ್ನೂ ಶಮೀ ವೃಕ್ಷದ ಅಂದರೆ ಶಮಿದೇವಿಯ ಸ್ವಾರ್ಥಿನದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ತೆರಳಿದರೆಂದೂ

ಆ ಮೇಲೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾತವಾಸಾವಧಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೌರವರ ಸಂಗಡ ಪೌರುಷಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಜಯಶಾಲಿಗಳಾದ ಕಾರಣ ಅಂದಿನಿಂದ ಈ ಶಮೀವೃಕ್ಷ ಪೂಜೆಯೂ ಹಾಗೂ ಆಯುಧ ಪೂಜೆಯ ವಿಧಾನವೂ ಹೆಚ್ಚು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವದೆಂದು ಕೆಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಈ ವಿಷಯವು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

|| ಇತಿ ಶಮೀ ಪೂಜಾ ವಿಧಾನ ಸಮಾಪ್ತಿ ||

ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ-ಸರಸ್ವತೀ (ವಹಿ-ಪುಸ್ತಕ) ಪೂಜಾ ವಿಧಾನ

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅಶ್ವೀಜ ಬಹುಳ ೩೦ ತಿಥಿ ದಿವಸ ಅಂದರೆ ದೀವಾವಳಯ ಅನಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿವಸ ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ೧ ತಿಥಿ ದಿವಸ ಶ್ರೀ ಮಹಾ ಸರಸ್ವತಿ ಪೂಜೆ (ಹೊಸ ಲೆಖ್ವಿದ ವಹಿ ಪುಸ್ತಕ ಪೂಜೆ) ಯನ್ನೂ ಪುರೋಹಿತರಿಂದ ಮಾಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಆ ದಿವಸ ಸಮಗ್ರ ಪೂಜಾ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಯಾರ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊಸ ವಹಿಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತೆ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಶುಭ-ಲಾಭ ಶ್ರೀ ಶುಭ-ಲಾಭ.

- ೧ || ಶ್ರೀ ಮಹಾ ಗಣಧಿಪತಯೇನಮಃ ||
- ೨ || ಶ್ರೀ ಮಹಾ ಸರಸ್ವತ್ತೈನಮಃ ||
- ೩ || ಶ್ರೀ ಮಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮೈನಮಃ ||
- ೪ || ಶ್ರೀ ಮಹಾ ಕುಲದೇವತಾಯೈನಮಃ ||
- ೫ || ಶ್ರೀ ಮಹಾ ಸದ್ಗುರುವೇನಮಃ ||

ವಕ್ರಪುಂಡ ಮಹಾಕಾಯ ಸೂರ್ಯಕೋಟಿ ಸಮಪ್ರಭಾ ||

ಅವಿಘ್ನಂ ಕುರುಮೇ ದೇವ ಸರ್ವ ಕಾರ್ತೇಷು ಸರ್ವಥಾ || ೧ ||

ಅಥ ಸ್ತುತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶ್ರೀಮನ್ಮಘಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆ ೧೮೮೦ ವಿಳಂಬೀನಾಮ ಸಂವತ್ಸರಸ್ಯ ಕಾರ್ತೀಕ ಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿಪದಾರಭ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಕೆ ೧೮೮೧ ನೇ ವಿಕಾರೀನಾಮ ಸಂವತ್ಸರಸ್ಯ ಅಶ್ವೀಜ ಬಹುಳ ೩೦ ಪರ್ಯಂತಮ್.

ಶುಭಮಸ್ತು ಲಾಭ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು ಶ್ರೀರಸ್ತು ||

ಶ್ರೀ ಸಕಲ ಸನ್ಮಂಗಲಾನಿ ಶುಭಂ ಭೂಯಾತ್ ||

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ವ ವಹಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಲಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರು ಬೆಳ್ಳಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಫಲ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಪೂಜಾ-ವಿಧಾನ

ಪುರೋಹಿತನು ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ—

ಏವಂ ಗುಣಗಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭ ಪುಣ್ಯ ತಿಥಾ ಏತತ್ ನವೀನ ವರ್ಷೇ ಕೃತ ವ್ಯವಹಾರೇ ಲಾಭ ಸಮೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂಚ ಸಂಪದ ಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಸ್ಯೇ”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ:—

“ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಹಂಸ ಸಮಾರೂಢೌ ಧಾರಿಣ್ಯಕ್ವತಮಂಡಲಂ | ವಿಷ್ಣು ತೇಜೋಧಿಕಾದೇವೀ ಸಾಮಾಂಪಾತು ವರಪ್ರದಾ” ಶ್ರೀ ಮಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಮಃ ಅವಾಹನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ;—

ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಆವಾಹನ ಮಾಡಿ—

“ಮಾಹೇಶ್ವರೀ ಮಹಾದೇವಿ ಆಸನಂತೇ ದದಾಮ್ಯಹಂ |

ಮಹೈಶ್ವರೈ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಃ ಪ್ರಿಯೇ”

ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀನಮಃ ಆಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ||

ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆಸನವನ್ನು ಹಾಕಿ—

ಅರ್ಘ್ಯ ಸಾಲಿನಿಂದ ವಾದ್ಯ-ಅರ್ಘ್ಯ-ಅಚಮನಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸ ಬೇಕು. ಅನಂತರ—

“ಗಂಗಾಜಲ ಸಮಾನೀತಂ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಸಂಯುತಂ | ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂತೇ ಮಯಾದತ್ತಂ ಗೃಹಾಣ ಪರಮೇಶ್ವರೀ” ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀನಮಃ ಶುದ್ಧೋ ದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ || ಎಂದು ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ—

“ರಜತಾದ್ರಿ ಸಮಂ ದಿವ್ಯಂ ಸ್ವೇರಸಾಗರ ಸನ್ನಿಭಂ | ಚಂದ್ರಪ್ರಭಾ ಸಮಂ ದೇವೀ ವಸ್ತ್ರಂತೇ ಪ್ರದದಾಮ್ಯಹಂ || ” ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀನಮಃ ವಸ್ತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ || ಎಂದು ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ—

“ಮಾಂಗಲ್ಯಮಣಿ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಮುಕ್ತಾಫಲ ಸಮಸ್ತಿತಂ | ದತ್ತಂ ಮಂಗಳಸೂತ್ರಂತೆ ಗೃಹಾಣ ಹರಿವಲ್ಲಭೇ” ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀನಮಃ ಕರ ಸೂತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ || ಎಂದು ಮಾಂಗಲ್ಯವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ—

“ಸುವರ್ಣ ಭೂಷಿತಂ ದಿವ್ಯಂ ನಾನಾರತ್ನ ಸುಶೋಭಿತಂ |

ತ್ರಿಲೋಕ್ಯ ಭೂಷಿತೇ ದೇವೀ ಗೃಹಾಣಾಭರಣಂ ಶುಭಂ ||”

ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀನಮಃ ನಾನಾವಿಧ ಅಭರಣಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ||

ಹೀಗೆಂದು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ-

“ರಕ್ತಗಂಧಂ ಸುಗಂಧಾಢ್ಯ ಅಷ್ಟಗಂಧ ಸಮಾನ್ವಿತಂ |

ದಾಸ್ಯಾಮಿದೇವಿ ವರದೇ ಗೃಹಾಣ ಪರಮೇಶ್ವರೀ ||”

ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀನಮಃ ಗಂಧಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ || ಎಂದು ಗಂಧವಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ-

“ಹರಿದ್ರಾಚೂರ್ಣ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಕುಂಕುಮಂ ಕಾಮದಾಯಕಂ |

ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಣಂ ಸರ್ವಂ ದೇವಿತ್ವಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||

ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀನಮಃ ಕುಂಕುಮಂ ಧಾರಯಾಮಿ ಹೀಗೆಂದು ಕುಂಕುಮವಂ ಧರಿಸಿ-

“ನಾನಾ ವಿಧಾನಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ನಾನಾವರ್ಣಯುತಾನಿಚ |

ಪೂಜಾರ್ಥಂತೇ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ದೇವಿ ವರಪ್ರದೇ ||”

ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀನಮಃ ನಾನಾವಿಧ ಪರಿಮಳ ಪುಷ್ಪ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ಎಂದು ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ-

“ಧೂಪಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿತೆ ದೇವಿ ಗೋಘೃತೇನ ಸಮನ್ವಿತಂ | ಸ್ವೀಕುರುಷ್ವ ಮಹಾದೇವಿ | ಭಕ್ತಾನಾಂ ವರದಾಯಿನೀ || ಶ್ರೀ ಮಹಾ|| ಧೂಪಂ | ಸಂ | ಹೀಗೆಂದು ಧೂಪವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ-

“ನಾಜ್ಯಂ ತ್ರಿವರ್ತಿ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಪಾಪಾಂಧ ತಮಸಾಪಹಂ |

ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಮಯೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೀಪಂ ಸ್ವೀಕುರುಭಾರ್ಗವಿ” ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀನಮಃ ದೀಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ || ಎಂದು ದೀಪವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ-

“ಭುಂಕ್ಷ್ಯ ಭಕ್ಷ್ಯಂಚ ಭೋಜ್ಯಂಚ ನೇವೇದ್ಯಂ ಷಡ್ರಸಾನ್ವಿತಂ |

ಕ್ಷೀರನಾಗರ ಸಂಭೂತೆ ಪರಮಾನ್ನಾದಿ ಸಂಯುತಂ || ಶ್ರೀ ಮಹಾ || ಲ | ನೇವೇದ್ಯಂ | ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ |

ಎಂದು ನೇವೇದ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವದು.

“ಪೂಗೀಫಲ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ನಾಗವಲ್ಲಿದಲೈರ್ಯುತಂ |

ಜಾತೀ ಲವಂಗ ಸಂಯುಕ್ತಂ ತಾಂಬೂಲಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||

ಶ್ರೀ ಮಹಾ | ಲ | ತಾಂಬೂಲಂ | ಸಂ ||

ಹೀಗೆಂದು ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವದು-

“ಸುವರ್ಣಂ ಸರ್ವ ಧಾತೂನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದೇವೀ ವರಂ ಸದಾ |

ಭಕ್ತ್ಯಾದದಾಮಿ ವರದೇ ಸ್ವರ್ಣ ವೃಷ್ಟಿಂಚ ದೇಹಿಮೇ || ಶ್ರೀ ಮಹಾ | ಲ | ದಕ್ಷಿಣಾಂ | ಸಂ ||

ಎಂದು ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವದು.

“ನೀರಾಜನಂ ಸುಮಾಂಗಲ್ಯಂ ಕರ್ಪೂರೇಣ ಸಮನ್ವಿತಂ |

ಚಂದ್ರಾರ್ಕ ವಹ್ನಿ ಸದೃಶಂ ಗೃಹಾಣ ಹರಿವಲ್ಲಭೇ || ಶ್ರೀ ಮಹಾ || ಲ ||

ನೀರಾಜನಂ | ಸಂ||

ಹೀಗೆಂದು ಆರತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಬೇಕು. ತದನಂತರ—

“ದಾಮೋದರ ಪ್ರಿಯದೇವಿ ನಮಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಸಾಯಕಿ |

ಹರಿಕಾಂತೇ ನಮಸ್ತೇಸ್ತು ತ್ರಾಹಿಮಾಂ ದುಃಖಸಾಗರಾತ್ ||

ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೈ ನಮಃ ನಮಸ್ಕಾರಂ || ಸಂ || ಎಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಮಂಗಲವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಪೂಜಾ ಸಮಾಪ್ತಿ ಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇದರಂತೆ ಸರಸ್ವತೀ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಜನ ರಿಗೆ ಶಕ್ತ್ಯಾನ್ವಿತವಾದ ಫಲಹಾರ ಮಿರಾಯಿ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಪುರೋಹಿತರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಮಹೇಶ್ವರರಿಗೂ ತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಇತಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸರಸ್ವತೀ (ವಹಿ ಪುಸ್ತಕ) ಪೂಜಾ ಸಮಾಪ್ತಂ ||

೧೦೧ ಹಿತೋಪದೇಶಗಳ-ರತ್ನ ಮಾಲಿಕೆ

(ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ನಡೆ-ನುಡಿ, ನೀತಿ, ಮೊದಲಾದವುಗಳ

ವಿಷಯ ಪೋಷಿಕೆ.)

೧) ಸದಾ ನೀತಿವಂತನಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುವದು. ೨) ಸದಾ ಸಂತೋಷಿಯೂ, ನಮ್ರತೆವಂತನೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ೩) ಮಾನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಬರುವ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅಮಂತ್ರಣವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿ ಅವಮಾನ ಹೊಂದಿ ದುಃಖಿತನಾಗಬಾರದು. ೪) ಪರರ ದುಃಖವನ್ನು ಎಂದೂ ಮಾಡ ಕೂಡದು. ೫) ಶುಚಿಯೇ ಶಿವಾಚಾರದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಕಾರಣ ಸದಾ ತನ್ನ ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳು ಶುಚಿಯಾಗಿರುವದರ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಿಸ ಬೇಕು. ೬) ತಮ್ಮ ಅನಾಚಾರ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಆಚಾರವಂತರನ್ನು ನೋಯಿಸಿ ಪಾಪಿಗಳೆನಿಸಬಾರದು. ೭) “ಅತಿ ಸರ್ವತ್ರ ವರ್ಜಯೇತ್” ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಬೇಕು. ೮) ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನ ಗುಣವಂತ ನಾಗಿರಬೇಕು. ೯) ಪ್ರತಿಫಲದ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದೇ ಪರೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕು. ೧೦) “ಆಲಸ್ಯಾಣಾಂ ಮಹಾರಿಪುಃ” ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಆಲಸ್ಯ ವೆಂಬ ಶತ್ರುವನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸಿದರೆ ಶ್ರೀ

ದೇವಿಯು ಬೆನ್ನು ಬಿಡಲಾರಳು. ಹಾಗೂ ದೈವವೇ ಗತಿಯೆಂದು ಕೂಡದೆ ಸದಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಶೀಲನಾಗಿರಬೇಕು. ೧) ಬಾರದು ಬಪ್ಪದು ಬಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು ಎಂಬಂತೆ ಬಾರದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಯಸಿ ಚಿಂತಿಸಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬರುವದಿದ್ದರೆ ತಾನೇ ಬರುವದು. ೧೨) ಅವರಿಚಿತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗದಿರುವದೇ ವಿಹಿತ. ಹಾಗೂ ಪುರುಷನು ತನ್ನ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಅಕ್ಕ ಇಲ್ಲವೇ ತಂಗಿ ಇವರ ಸಂಗಡ ಒಂದೇ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಬಾರದು. ೧೩) ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಸಾವು ಬಂದರೂ ಸಾಲ ಮಾಡಕೂಡದು. ದೇವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಚರಿತಾರ್ಥವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಸಂತೃಪ್ತ ನಾಗಿರಬೇಕು. ೧೪) ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕಿಂತ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೧೫) ದುಷ್ಟರಿಗೆ ಬಂದ ಸಂಪತ್ತು ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಬಂದ ವಿಪತ್ತು ಇವು ಸ್ಥಿರವಾದವುಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ೧೬) ಅಧಿಕಾರ, ಐಶ್ವರ್ಯ ಹಾಗೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಇವು ಸ್ಥಿರವೆಂದು ತಿಳಿದು ಛಿನ್ಯಾಯ ಮಾಡಬಾರದು. ೧೭) ಸಂತೋಷವೇ ಯೌವನ, ಚಿಂತೆಯೇ ಮುಪ್ಪು ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತು ನಡೆಯಬೇಕು. ೧೮) ಹಿಡಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಿಡದವನು ಜಾಣನು. ೧೯) ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸವು ಹೆಜ್ಜೆಯ ಸವಿ ದಂತೆ ದುರ್ಜನರ ಸಹವಾಸವು ಸರ್ಪದಂತೆಯು. ೨೦) ಅನ್ಯರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಸೂಯೆಪಡಬಾರದು. ೨೧) ಸದ್ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಸದಭಿಮಾನದಿಂದ ಬಹು ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟಾದರೂ ಸಂಪಾದಿಸ ಬೇಕು. ೨೨) ತಪ್ಪಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವದು ಜಾಣತನದ ಲಕ್ಷಣ. ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರದ ಕಡೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯುವದು ವಿನೇಕದ ಲಕ್ಷಣ. ೨೩) ಸತತೋದ್ಯೋಗಿಗೇನೇ ಧನಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕುವಳು. ದರಿದ್ರನ ಕಡೆ ಆಕೆಯು ಹೊರಳಿ ನೋಡುವದಿಲ್ಲ. ೨೪) ಸದ್ಧರ್ಮ ಸದಾಚಾರಣೆಗಳಿಂದ ಯಶ, ಕೀರ್ತಿ, ಆದರ, ಐಶ್ವರ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವವೆಂದು ಮರೆಯಬಾರದು. ೨೫) ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಸಂಗಡ ಪ್ರೇಮದಿಂದಿದ್ದು ಬೇಕಾದವನೇ ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವನು. ೨೬) ಸದ್ಭಕ್ತಿಯೇ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ರಿಂದ ಬಾಹ್ಯಾಡಂಬರ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಜ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರ ಬೇಕು. ೨೭) ಸದ್ಧರ್ಮವಂತರು ಸ್ವಜನಾಂಗಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಗಲಿರುಳೂ ದುಡಿಯತಕ್ಕವರಿಗೆ ಆತ್ಮ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತನು-ಮನ-ಧನಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ಸಲ್ಲಿ ಸಬೇಕು. ೨೮) ಅಜ್ಞಾನವಂತರಿಗೆ ಸುಜ್ಞಾನವಂತರು ಭಿನ್ನಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ ಮಾಡಬೇಕು. ೨೯) ಮನಸ್ಸಿನ ಗುರುವೇ ಸದ್ವಿವೇಕವೆಂದು ಮರೆಯಬಾರದು ೩೦) ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಚತುರನಾಗಿ ಸುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರನಾಗಬೇ ಕಾದರೆ ಪಂಡಿತರ ಗೃಂಥವನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಓದುತ್ತಿರಬೇಕು. ೩೧) ಮನೆಯಲ್ಲಿ

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಸಹ ಸುಶೀಲ ಹಾಗೂ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಗೃಹಸೌಖ್ಯ ದೊರೆಯುವದು. ೩೨) “ತಾಯಿಯೇ ಬಾಯಿ” ಎಂಬಂತೆ ತಾಯಿ ಇದ್ದ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಸೌಖ್ಯವು ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ೩೩) ಆಶೆಯುಳ್ಳ ಧನವಂತನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸೌಖ್ಯ ಹೊಂದಲಾರನು. ೩೪) “ಕೃಪಣನ ದುಡ್ಡು ಕಲ್ಲಾಬಿಲ್ಲ” ಎಂಬಂತೆ ದಾನ-ಧರ್ಮಮಾಡದ ಕೃಪಣ ಶ್ರೀಮಂತನ ದ್ರವ್ಯವು ದುಂದುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಳಾಗುವದು. ೩೫) ನೇಳೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನರಿತವನೇ ಸದಾ ಸೌಖ್ಯದಿಂದ ಇರುತ್ತಾನೆ. ೩೬) ನಿಯಮಿತತನದಿಂದ ಆಗುವಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಗಳು ಅನಿಯಮಿತತನದಿಂದ ಆಗಲಾರವು. ೩೭) ಸಿಟ್ಟಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡದೆ, ಉವಾಯದಿಂದ ನಡೆದರೆ ಅವಾಯಗಳು ಸಂಭವಿಸಲಾರವು ೩೮) ವ್ರಾಮಾಣಿಕತನವು ಸರ್ವ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿರುವದರಿಂದ ವ್ರಾಮಾಣಿಕವಂತನು ಸೌಖ್ಯಾನಂದ-ಯಶಾದರ-ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ೩೯) ಜೀವನದ ಕೊನೆಯ ಧೈಯವೆಂದರೇ ಸತ್ತೀರ್ತಿ-ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಸಂವಾದಿಸುವದು. ೪೦) ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನೋವುನಾರಿಯಾದರೆ ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಹು ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೪೧) ಕಪಟದಿಂದ ಜಯಹೊಂದಿದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳ ಸಹನತೆಯೇ ವರ್ಣನೀಯವಾಗುವದು. ೪೨) ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹವೇ ಆತ್ಮವಿಜಯದ ಮೂಲತತ್ವವು. ಆತ್ಮವಿಜಯವೇ ನಿಜವಾದ ಸುಖಶಾಂತಿಯೆನಿಸುವದು. ೪೩) ಆರೋಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯ, ವಿಶ್ವಾಸವೇ ಬಂಧು, ವಿನಾಶವಿಲ್ಲದ ಐಶ್ವರ್ಯವೇ ತೃಪ್ತಿಯು. ೪೪) ಸಿರಿ ಬಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕರೆದು ದಾನವ ಮಾಡಬೇಕು ೪೫) ದಾನ ಕೊಡುವದಿದ್ದಾಗ ಆಗ ಬಾ, ಈಗ ಬಾ, ಹೋಗಿ ಬಾ ಅನ್ನದೇ ಆಗಲೇ ಕೊಡುವವನ ಧರ್ಮವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ೪೬) ಆಶೆಯ ದಾಸನಾದರೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯತನವು ಬೆನ್ನುಹತ್ತುವದು. ೪೭) ಹರನು ಕೊಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಿರಿಯು ತಾನೇ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬರುವದು. ೪೮) ಸಿರಿಯೆಂಬುದು ನೀರಮೇಲಿನ ಗುಳ್ಳಿಯಂತೆ, ಅದು ಕಾರಣ ಸಂಪತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಯಾವಂತನೂ ನಿಗರ್ವವಂತನೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ೪೯) ಹಣದ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವು ಆಗದಿದ್ದರೆ ಲಕ್ಷಾಧೀಶನೂ ಭಿಕ್ಷಾಧೀಶನಾಗುತ್ತಾನೆ. ೫೦) ಕಾಲಗತಿಸಿದ ನಂತರ ಬಂದ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ. ಅದು ಕಾರಣ ಹಣವಿದ್ದಾಗಲೇ ಭಕ್ತಿ, ನೆಣವಿದ್ದಾಗಲೇ ಸೇವಾ ಮಾಡಿ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನರಿತು ನಡೆಯಬೇಕು. ೫೧) ಲಾಭ ಹಾನಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕವನ ಪ್ರಸಂಚವು ನಿರ್ವಿಘ್ನಕರವಾಗಿ ನಡೆಯುವದು. ೫೨) ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಕಡಲವನ್ನು ದಾಟಬೇಕಾದರೆ ಶಿವನಾಮಸ್ಮರಣೆಯೇ ಮಿಗಿಲಾದುದು. ೫೩) ಶಿವನಾಮವೆಂಬ ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು ಪಾಪವೆಂಬ ಪರ್ವತಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದಹಿಸಿಬಿಡುವದು. ೫೪) ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಿಗ್ಗದೆ

ವಿಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕುಗ್ಗದೆ, ಮೂಡುವ ಮುಳಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ರೂಪವಾದ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಸದಾವ ಕಾಲ ಏಕರೂಪನಾಗಿರಬೇಕು. ೫೫) ವರಧನ-ಷರಸ್ತ್ರೀ ಮುಟ್ಟದಿರುವದೇ ಶೀಲ; ಪರಪೀಡೆ-ಪರನಿಂದೆ ಮಾಡದಿರುವದೇ ಪುಣ್ಯ. ೫೬) ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಗೂ ತೆರವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು ಅನೀತಿಯ ಪರಮಾವಧಿ ಯು. ಕಾರಣ ಇವುಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧ ಮಾಡಬೇಕು. ೫೭) ಗ್ರಹಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವದನ್ನಾಗಲೀ, ಮಲಗುವದನ್ನಾಗಲೀ ಮಾಡಿದರೆ ರೋಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ೫೮) ಗ್ರಹಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನೂ, ಸಂಭೋಗವನ್ನೂ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ೫೯) ತೆಂಗಿನ ನೀರನ್ನು ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹಾಲನ್ನು ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಡಿಯಬಾರದು. ೬೦) ವಿಶ್ವಾಸವು ಉತ್ಕರ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು. ಅವಿಶ್ವಾಸವು ಅವನತಿಯನ್ನು (ಕೀಳುತನ ವನ್ನು) ಹೊಂದಿಸುವದು. ೬೧) ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಷ್ಟು ಕಾರ್ಯ ಗಳು ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ, ಸಿಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರವು. ೬೨) ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ, ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವನ್ನೂ ಶಿವನಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠಾಮ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ದುರಾಚಾರಿಯಲ್ಲಿ ಗರ್ವವನ್ನೂ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರಲ್ಲಿ ಅಸೂಯತನವನ್ನೂ, ಮದಗೊಂಡ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಧವನ್ನೂ, ಶಿವಪ್ರಸಾದ ದೊಳು ಆಶೆಯನ್ನೂ ತಾಳಬೇಕು. ೬೩) ಹಗಲು ಮೈಥನ ಮಾಡುವದು ಅಧವಾ ನಿದ್ರೆಮಾಡುವದು ವಾಪಿಯ ಲಕ್ಷಣವು. ಹಾಗೂ ಇದರಿಂದ ಆಯುಷ್ಯವು ಕಡಿ ಯಾಗುವದು. ೬೪) ಕ್ರಿಯಾಯುಕ್ತ ಜ್ಞಾನವೇ ಸುಜ್ಞಾನವೆನಿಸುವದು. ೬೫) ಸತ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗುವದೇ ಮಿಗಿಲಾದ ಭೂಷಣವು. ೬೬) ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದವನ ಕೂಡ ಅವಿವೇಕಿಗಳಂತೆ ನಾನು ಎಂದೂ ವರ್ತಿಸಕೂಡದು. ೬೭) ವಂಡಿ ತರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸುವದೂ, ವಾಮರರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವದೂ ವಿವೇಕವಂತನ ಪರಮ ಲಕ್ಷಣವು. ೬೮) ಚಾಂಡಾಲನೆಂದರೇ ಗುರುಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೬೯) ಗುರು ಪತ್ನಿ ಪುತ್ರಿಯರನ್ನು ಗಮನ ಮಾಡುವವನೇ ಮಜಾ ವಾಪಿಯು. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಗುರುವಿನಂತೆ ಕಾಣುವವನೇ ಮಹಾ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನು. ೭೦) ಗುರೂಪದೇಶವನ್ನು ಮರೆಯದೇ ಹಾಗೂ ಗುರುವಾಚ್ಛೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸದೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ೭೧) ಅನಾಚಾರವಂತರೂ ನಿಂದ್ಯರ ಹಾಗೂ ಬಹಿಷ್ಕಾರಹೊಂದಿದವರ ಮತ್ತು ಪತಿತರಾದವರ ಮನೆಯ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಣ್ಣು ಕೂಡದು. ೭೨) “ಮಾತೃದೇವೋಭವ-ಪಿತೃದೇವೋಭವ” ಎಂಬಂತೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೇವರಸ್ವರೂಪರಾದ ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ಕಾವಾಡಬೇಕು. ೭೩) “ಅತಿಥಿ ದೇವೋಭವ” ಎಂಬಂತೆ ಅತಿಥಿಯೆಂದರೆ ದೇವರ ಸಮಾನನೆಂದು ತಿಳಿದು ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ೭೪) ಸದಾ ಪರೋ

ವಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ೭೫) ಶಿವಧರ್ಮ-ಶಿವಸಾಸ್ತ್ರ ಹಾಗೂ ಶಿವಶರಣರಲ್ಲಿ ಅಚಲಭಕ್ತಿಯಿಂದಿರಬೇಕು. ೭೬) ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ಪೀಡಿಸಬಾರದು. ಹಾಗೂ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡಬಾರದು. ಯಾಕಂದರೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮನೆಯು ಎಂದೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗಲಾರದು. ಅಂದರೆ ಹಾನಿ, ಕೇಡು, ಅರಿಷ್ಟ, ವೋದಲಾದವುಗಳು ತಪ್ಪಲಾರವು. ೭೭) ಅರ್ಧವಿಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ವೃಥಾ ವಾಗಿ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ೭೮) ಸಜ್ಜನರು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ನುಡಿ ನಡೆಗಳಿದ್ದು ಮಹಾತ್ಮರ ಮಾರ್ಗ ತುಳಿಯುವದೇ ಲೇಸು. ೭೯) ಅಪರಿಚಿತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವೃಥಾವಾಗಿ ದುರಭಿಮಾನವನ್ನು ತಾಳಕೂಡದು. ಯಾಕಂದರೆ ಇದು ಅವನತಿಯ ಲಕ್ಷಣವು. ೮೦) ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧವಿರುವ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ೮೧) ಆತ್ಮವಾರುಷ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು “ಉತ್ತರಭೂಷಣಂತೆ” ಹೇಡಿಯ ಲಕ್ಷಣವು. ೮೨) ಧನದಾಶೆಗಾಗಿ ಎಂದೂ ಅಯೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ೮೩) ಧಾರ್ಮಿಕ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಸಂವಾದಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂತೃಪ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕು. ೮೪) ಸಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೀಯಾಳಿಸಿ ಅನ್ಯ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಸುಗುಣಗಳಿವೆಯೆಂದು ಎಣಿಸಿ ಪರಧರ್ಮ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ಮಹಾ ಪಾಪಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದು. ೮೫) ಕಲಿಯುಗದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜರಗಬಹುದಾದ ಸುಳ್ಳು ಭವಿಷ್ಯ ನಂಬಿ ಈಗಾಗಲೇ ವರ್ಣಸಾಂಕರ್ಯವಾಗುವದು ಅಧರ್ಮವೆನಿಸು ತ್ತದೆ. ೮೬) ಕೇವಲ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರ ಕೂಡ ಕೂಡಿ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೋನ್ನತಿಯಾಗದೇ ಪರಸ್ಪರ ಸರ್ವ ಜನಾಂಗದವರು ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿ ಮಾತ್ಸರ್ಯ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾದಾನ, ಧರ್ಮ ಧನ, ಪರೋಪ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಸರ್ವರೂ ಸ್ನೇಹಭಾವದಿಂದ ಇರುವದೇ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಹಿತಕಾರಿಯು. ೮೭) ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನ ದಿಂದ ಸುಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ಸಂವಾದಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನವು ತಾನಾಗಿಯೇ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತದೆ. ೮೮) ಕಾರ್ಮಿಕನ ಶ್ರದ್ಧೆಯು ಸಾತ್ವಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸದಾ ಸೌಖ್ಯವು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವದು. ೮೯) ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ವಾರಾಗಿ ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ತಲುಪಿದರೆ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಜೀವ ನ್ನುಕ್ತಿಯಾಗುವದು ೯೦) ಸರ್ವಭೂತದಯೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅಂತಃಕರುಣೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚಿ ತನ್ನ ಸಾನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ವನ್ನು ಕೊಡುವನು. ೯೧) ತನಗಾಗುವ ಅಲ್ಪ ಸುಖ-ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಅನ್ಯರನ್ನು ಮಹಾ ಸಂಕಟವೆಂಬ ಕಂದಕದಲ್ಲಿ ನೂಕಕೂಡದು. ೯೨) ಅಹಿಂಸೆಯೇ ಪರ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ- ೯೩) ಅನ್ಯರ ಮನನೋಯುವಂಥ ಮಾತನ್ನಾಡಿದರೆ ತನಗೆ ಮುಂದೆ ಕಷ್ಟದ ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೯೪) ಒಂದು ಕಪಾ

ಳಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕವಾಳವನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡು. ಎಂಬ ತಾತ್ಪ್ರಿಕ ವಚನದಂತೆ ತಾನು ಯಾರಿಂದ ಅವಮಾನಿತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವರನ್ನು ತಿರುಗಿ ಅವಮಾನಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಕೂಡದು. ೯೫) ತಾನು ಎಂಥ ವಿಪತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಪರರ ಹೃದಯಭೇದಕ ನಿಷ್ಕೂರ ಮಾತಗಳನ್ನಾಡಕೂಡದು. ೯೬) ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯನಿಷ್ಕೂರತೆ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತತನ ಒಳ್ಳೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು. ೯೭) ದುಃಖವಂತರಿಗೆ ದಯೆಯನ್ನೂ ಆಡಂಬರವಂತರಿಗೆ ನಿರ್ದಯತ್ವವನ್ನೂ ತೋರಿಸಬೇಕು. ೯೮) ಮನದ ಮುಂದಿನ ಅಶೆಯೇ ವಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೯೯) ಪತಿಯೇ ಇಹಲೋಕದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೇವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪತ್ನಿಯು ಸದಾಚಾರ ಸದ್ವರ್ತನೆ ಹಾಗೂ ಪತಿವ್ರತೆಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ೧೦೦) ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆ ಸುಳ್ಳು ಸಿಟ್ಟುಗಳಿಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನವನಿಗೆ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ೧೦೧) ಮಾನವನು ಸದಾಚಾರ ಸದ್ಧರ್ಮ, ಸತ್ಯ, ಶೀಲ, ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿ ಇಹದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ಪರದಲ್ಲಿ ಸೌಖ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಂದಬೇಕು.

ದ ಶ ಮ — ರ ತ್ನ

ಅಂತ್ಯೇಷಿ-ವಿಧಾನ

ವಿಭೂತಿವೀಳ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ

“ಜಾತಸ್ಯ ಮರಣಂ ಧೃವಂ” ಎಂಬಂತೆ ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಪಂಡಿತನಾಗಲಿ, ವಾಮರನಾಗಲಿ, ಭಿಕ್ಷುಕನಾಗಲಿ, ಲಕ್ಷಾಧೀಶನಾಗಲಿ, ಮಹಾತ್ಮರಾಗಲಿ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಲಿ, ಆಳಾಗಲಿ, ಅರನಾಗಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ದಿವಸ ಮರಣ ಹೊಂದುವದು ನಿಶ್ಚಿತವು. ಈ ದೇಹವು ಅಸ್ಥಿರವಾದ ಘಟವೆಂದು ಅಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಮರಣದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮರಣಾನಂತರ ವೀರಶೈವ ಪದ್ಧತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೊನೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ದೇಹಾಂತ್ಯಕಾಲವು ಆತಿ ಸಮೀಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕಂಡು ವೀಳ್ಕಿದ ಕ್ರಮ ತೀರಿಸಿದ ನಂತರ ಜೀವಂತ ಉಳಿದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಲಿ ಪುರುಷ

ನಾಗಲೀ ಅವರು ಸನ್ಯಾಸಿ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಹಾಗೂ ಅವರು ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹರಾಗದೇ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಗಳಂತೆ ಜೀವನ ನಾಗಿಸಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ಪೂಜಾ, ಧ್ಯಾನ, ವಗೈರೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕ್ರಿಯಸ್ಥರಂತೆ ಜೀವನವನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ಆಚಾರಯುಕ್ತವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಆದಕಾರಣ ವಿಭೂತಿವೀಳೈಯನ್ನು ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು.

ಶರಣನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮಹೇಶ್ವರನಾಗಲೀ ದೇಹಾಂತ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಇಷ್ಟರಾದ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮ, ಶಿಷ್ಯ, ಮಗ, ಬಂಧು, ಭಕ್ತ, ಸ್ನೇಹಿತ ಶಿವಜ್ಞಾನಿ ಮೊದಲಾದವರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರನ್ನೂ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾರಬ್ಬರಾದರೂ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಚಮನಾದಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭಸ್ಮ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೂಡಿದ ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ್ವರ ನಡುವೆ ವಿಭೂತಿ ವೀಳೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ನುವಸ್ಕರಿಸಿ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ವಡಿಯ ಬೇಕು. ತದನಂತರ ಆ ಮಹೇಶ್ವರನು ಇಲ್ಲವೇ ಭಕ್ತನು ಲಿಂಗೈಕ್ಯವಾಗತಕ್ಕ ಸಮಯವನ್ನರಿತು ಜಂಗಮ ಪಾದಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಶಿವೈಕ್ಯವಾಗತಕ್ಕವನಿಗೆ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಪೂಜಿಸಿದ ಜಂಗಮ ವರ್ಯನ ವಾದದ ಅಳತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಹಾಗೂ ವಿಮಾನ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಲಿಂಗ ಶರೀರದ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಷಟ್ಪದಮಾರ್ಜನೆ ಯಿಂದ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿ ರಂಗವಲ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಭಸ್ಮದ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಹರಡಿ, ಆ ಹರಡಿದ ಭಸ್ಮದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಶರೀರವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಭವಿಜನರು (ಅಲಿಂಗಿಗಳು) ನೋಡದಂತೆ ಮರಸು ಮಾಡಿ, ಶಿವೈಕ್ಯ ವಾಗತಕ್ಕವನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮ ಹಾಗೂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬಲಗಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವ ಸಹಿತ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಹಾ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಮೂವತ್ತಾರು ಸಾರಿ ಜಪಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಅವನಿಂದ ದಾನಧರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಶಕ್ಯಾನುಸಾರ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ್ವರರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಶಿವ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ವದ-ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೀರುದ್ರವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಶ್ವೇತಾಶ್ವಪರ, ಅಧವಣಿ, ಅಧರ್ವಶಾಖಾ ಕೈವಲ್ಯವೆಂಬ ಪಂಚರುದ್ರಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚ ಸ್ವರದಿಂದ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕೂಡುವದು. ಇದೇ ವಿಭೂತಿ ವೀಳಿದ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕ್ರಮವು.

ಶವ- ಸಂಸ್ಕಾರ- ವಿಧಾನ

ವಿಭೂತಿ ವೀಳೈದ ಕ್ರಮವು ಮುಗಿದ ನಂತರ ಶಿವೈಕ್ಯವಾದುದನ್ನು (ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದನ್ನು) ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ಲಿಂಗದೇಹಿಯನ್ನು (ಶವವನ್ನು) ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ—

“ಅಸ್ಯಾಂ ಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ ಲಿಂಗಸ್ಯ ಪಿತುಗೋತ್ರಸ್ಯ ‡ ಶರ್ಮಣಃ ಲಿಂಗ ಪುರಸ್ಕರಂ ಲಿಂಗರೂಪ ಶರೀರಂ ಸಹಸ್ರ ಶೀಷ್ರಾಃ ನಮಸ್ತೇ ರುದ್ರಮನ್ಯವ, ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ, ಮಂತ್ರೈಸ್ಸಹ ನ್ನಾಪಯಿಷ್ಯೇ” ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ—

“ಓಂ ಸಹಸ್ರ ಶೀರ್ಷಾಃ ..... ವೃಣಿ ಮಹೇ” “ಹಾಗೂ ಓಂ ನಮಸ್ತೇ ರುದ್ರಮನ್ಯವ ಉತೋತ ಇಷವೇನಮಃ ..... ಓಂ ಜಂ ಭೇದಧಾಮಿ” ಮತ್ತು “ಓಂ ಸದ್ಯೋಜಾತಂ ಪ್ರಪದ್ಯಾಮಿ..... ಬ್ರಹ್ಮಾಶಿಮೋಮೇ ಅಸ್ತು ಸಧಾ ಶಿವೋಂ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ (ಈ ಮಂತ್ರ ಹಿಂದೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.) ಆ ಲಿಂಗರೂಪ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಝಳಕ ಮಾಡಿಸಿ, ಶುಭ್ರ (ಬಿಳಿ) ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಿ ದೇಹಕ್ಕೆ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಸವರಿ ಜಲಮಿಶ್ರಿತ ಭಸ್ಮದಿಂದ ಆಯಾಯ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿವುಂಡಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಗೋಡೆಯ ಹತ್ತರ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಸಿಂವಡಿಸಿ, ದೊಡ್ಡದಾದ ಚೌಕಿ ಅಥವಾ ಮಂಚವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಹರಡಿ ಆ ಲಿಂಗ ಶರೀರವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆ, ಪುಷ್ಪ, ಧೂಪ, ದೀವಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಕೆಳಗಿನ ಮಂಗಳಾರತಿ ಹೇಳಿ ವುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಸಮಾಧಿ ಹಾಗೂ ವಿಮಾನ ತಯಾರಾಗುವ ವರೆಗೆ ಶಿವಕಥಾಶ್ರವಣ, ಶಿವಶಾಸ್ತ್ರ ಶಿವಪೂಜಾ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸುತ್ತ ಕೇಳುತ್ತ ಕಾಲಕಳೆಯಬೇಕು.

ಶವಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಮಂಗಳಾರತಿ ಪದ್ಯ

ಜಯಮಂಗಳಂ ನಿತ್ಯ ಶುಭಮಂಗಳಂ | ಜಯ ಜಯತು ಶಿವಲಿಂಗ ವರ ಮೂರ್ತಿಗೆ || ವಲ್ಲ || ನರಜನ್ಮದಲಿ ಪುಟ್ಟಿ ಗುರುದೀಕ್ಷೆಯಂ ಪಡೆದು ಹರಿದು

‡ ಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾದವರು ಪ್ರೀತಿಯಿದ್ದರೆ ‘ ಲಿಂಗಸ್ಯ ಮಾತುಗೋತ್ರಾಯಾಃ ದೇವ್ಯಾಃ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು.

ಭವಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತಾಡ್ಯಾಡುತ್ತೆ | ಶರಣಗಣ ನಾಕ್ಷಿ ಮುಂತಾಗಿ ಮಂತ್ರದರು
ವಿಂದೆ ಹರ ಲೋಕೈಕದಿ ಪರಮನೋಳು ಬೆರೆದಗೆ || ೧ || ಹಿಂದೆ ಹರಿದು ಮುಂದೆ
ಮುರಿದು ನಡುವಿರುವ ಗೊಂದಲವ ಕಡಿದು ಸಸ್ಯಯಗಳಾ | ಅಂದವನು ತಿಳಿದು
ಶಿವ ಶಿವ ಎನುತ ಮಂದರಾಗಿರೈದಿ ಕಂದುಗೊರಳನೋಳ್ ಬೆರೆದಗೆ || ೨ ||
ಅನುಭವದ ಹಾದಿಯಂ ತಿಳಿದು ಮಹಘನವಾದ ಅನುಭವದ ರಚನೆಯಿಂ ಚರಿ
ಸುತ್ತಲಿ | ಮನವು ಬ್ರಹ್ಮದಿ ನಿಂದು ಸತ್ಯದಿ ತನು ಸಹಾ ಶಿವಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ
ಯಾದವರಿಗೆ || ೩ || ಜಯಮಂಗಳಂ ನಿತ್ಯ ಶುಭಮಂಗಳಂ ||

ವಿಮಾನ ಕಟ್ಟುವ ಕ್ರಮ

ಈ ಮೊದಲು ಪೂಜಿಸಿದ ಜಂಗಮ ಮೂರ್ತಿಯ ವಾದದಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆ
ದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಳತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಮಾನವು ೫ ಪಾದದಳತೆ
ಮೊದಲು ಜಾಕಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಒಂದು ಮೂಲಿಗೆ ನಾಲ್ಕುರಂತೆ ನಾಲ್ಕು
ಮೂಲಿಗೆ ೧೬ ಕಲಶ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕೂವರೇ ಪಾದ, ಮೂಲಿಗೆ ೩ ರಂತೆ
೧೨ ಕಲಶ ಅದರ ಮೇಲೆ ೩|| ಎ ದ. ನಾಲ್ಕು ಮೂಲಿಗೆ ಒಟ್ಟು ೧೦ ಕಲಶ
ಮತ್ತೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ೩ ವಾದ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲಿಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಒಟ್ಟು ೬
ಕಲಶ, ಅದರ ಮೇಲೆ ೨ ವಾದ, ೨ ಕಲಶ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವಾದ
ಒಂದು ಕಲಶ ದೊಡ್ಡದು. ಈ ಅಳತೆ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ವಿಮಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ
ತಯಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೀಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು
ದಿಕ್ಕಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಂಬ, ತಳರು, ತೋರಣ, ಚಿತ್ರ ಬಣ್ಣದ ಪಟ ಮೊದಲಾ
ದವುಗಳಿಂದ ಆಲಂಕರಿಸಿ ವಿಮಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಯಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಕ್ರಮ

ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಮಾಡದೆ, ಶಿವಾಲಯ (ದೇವರ ಗುಡಿಯ)
ಸಮೀಪದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಶಿವಸಂಬಂಧವಾದ ಮರಸ್ಥಲ, ಇಲ್ಲವೇ ತೋಪು-
ತೀರ್ಥ ಸ್ನಾನ, ಹೊಳೆದಂಡೆ, ತೋಟ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶುಭ ಸ್ಥಾನವನ್ನು
ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿ, ಆ ಸ್ಥಲವನ್ನು ಗೋಮಯ (ಸಗಣೆ)ಯಿಂದ ಸಾರಣೆಯನ್ನು
ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ—

“ಓಂ ಹ್ಲಾಂ, ಪೃಥಿವ್ಯೈ ನಮಃ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ನೀರು, ಗಂಧ,
ಅಕ್ಷತೆ, ಹಾಗೂ ಪತ್ರಿ-ಪುಷ್ಪ ಧೂಪ ಮೊದಲಾವುಗಳಿಂದ ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು
ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ತದ ನಂತರ—

ಸುತ್ತಾಗಿ ೫ ಪಾದ ಜಾರಿಸ ಅಳತೆ ೯ ಪಾದ ಗುಂಭ (ತಗ್ಗು) ಆಗುವಂತೆ ಈ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಆಗಿಯಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಸೋಪಾನವನ್ನು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉದ್ದ-ಅಗಲ-ಎತ್ತರ ಒಂದು ಪಾದದಳತೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಸೋಪಾನವನ್ನು (ವಾವಟಣಿಯನ್ನು) ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಂತೆ ಉದ್ದ, ಅಗಲ, ಎತ್ತರ ೨ ಪಾದದಳತೆಯ ೨ ನೆಯ ಸೋಪಾನವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಉದ್ದ-ಅಗಲ-ಎತ್ತರ ೩ ಪಾದದಳತೆಯ ೩ ನೆಯ ಸೋಪಾನವನ್ನೂ ತಯಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಸಮಾಧಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪಾದದಳತೆಯ ಅಗಲ ಮತ್ತು ಉದ್ದ ೩ ಪಾದ, ಎತ್ತರ ಒಂದು ಪಾದ ಈ ಪ್ರಕಾರದಳತೆಯ ವೇದಿಕೆ (ಕಟ್ಟಿ)ಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ವೇದಿಕೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ಪೂರ್ವ-ಪಶ್ಚಿಮ ೨ ಪಾದದಳತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಾಗದ ಗೋಡೆಯ ಕೆಳಗೆ ಉದ್ದ-ಅಗಲ-ಎತ್ತರ ೩ ಪಾದದಳತೆಯ ತ್ರಿಕೋಣಾಕೃತಿಯ ಗೂಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ಸಮಾಧಿಯು ತಯಾರಾದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಪೂರಾ ಗೋಮಯದಿಂದ ಸಾರಿಸಿ, ಸುಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಚಂದ ಕಾಣುವಂತೆ ಬಳಿದು, ಬಾಳೇಕಂಬ, ಮಾವಿನ ತೋರಣ, ಕಬ್ಬುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿದ ಹಂದರವನ್ನು ಹಾಕಿ ಆ ತ್ರಿಕೋಣಾಕೃತಿಯ ಗೂಡನ್ನು ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಜಲವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ—

“ಯಾತೇ ರುದ್ರ ಶಿವಾತನೂರಘೋರಾ ಪಾಪಕಾಶಿನೀ |

ತಯಾಸ್ತನುವಾಶಂತ ಮಾಯಾ ಗಿರಿಶಂತಾಭಿಚಾಕಶೀಹಿ ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತ ರಂಗವಲ್ಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಆ ತ್ರಿಕೋಣಾಕೃತಿಯ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಮತ್ತು ಪತ್ರಿ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳನ್ನು ಹರಡಬೇಕು.

ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯ ತಗಡನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಕ್ರಮ

ಸಮಾಧಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧವಾದ ಮೇಲೆ, ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಅಥವಾ ಲಿಂಗಾಕೃತಿಯಂತೆ ಕತ್ತರಿಸಿದ ತಗಡನ್ನು, ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮದ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಎರಡೆರಡರಂತೆ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ತ್ರಿಕೋಣಾಕೃತಿಯ ಗೂಡಿನ ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದರಂತೆ ಒಟ್ಟು ಎರಡು, ಎರಡನೆಯ ಹಾಗೂ ಮೂರನೆಯ ಸೋಪಾನಗಳ ಪೂರ್ವ-ಪಶ್ಚಿಮ ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡರಂತೆ ಒಟ್ಟು ೪, ಮೊದಲನೆಯ ಸೋಪಾನದ ಉತ್ತರ ಗೋಡೆಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ಹನ್ನೊಂದು ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯ ತಗಡನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು,

ಬೀಜಾಕ್ಷರಯುಕ್ತ ತಗಡುಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಕ್ರಮ

ಸಮಾಧಿಯ ಪೂರ್ವ ಕಡೆಯ ಗೋಡೆಯೊಳಗೆ ಅ. ಬ. ಸವ ಈ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ತಗಡಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ಕಡೆಯ ಗೋಡೆಯೊಳಗೆ ಅ. ಆ. ಉ. ಮ. ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಉತ್ತರ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ “ಮ. ಓಂ ವಮಃ ಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಈ ಏಳು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ದಕ್ಷಿಣ ಕಡೆಯ ತ್ರಿಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ “ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರಂ ಹ್ರೃಂ ಹ್ರೌಂ ಹ್ರೌಂ ಹ್ರಃ” ಎಂಬ ಎಂಟು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನಿಡಬೇಕು. ಆಕಾಶ ತತ್ವವುಳ್ಳ ಹಕಾರ ವಂದನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನು ತ್ರಿಕೋಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

ಹಂ, ಓಂ, ಕ್ಷಂ ಎಂಬ ಮೂರಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡೊಂದನ್ನು, ಹಾಗೂ ಒಂಭತ್ತು “ಳ” ಕಾರಗಳನ್ನು ಮೂರು-ಮೂರರಂತೆ ಮೂರು ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಬರೆದ ತಗಡನ್ನೂ ತ್ರಿಕೋಣೆಯ ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿಯೂ; ಪೃಥ್ವೀ ತತ್ವ ಬೀಜವಾದ ಲ ಕಾರದ ಒಂದು ತಗಡನ್ನು ನೇದಿಕೆಯ ನೊದಲಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ; ಮೂರು ಮೂರರಂತೆ ಮೂರು ಸಾಲಾದ ಒಂಭತ್ತು “ಹ” ಕಾರಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ತಗಡನ್ನು ನೇದಿಕೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು—

೧ ನೇ ಸೋಪಾನದಲ್ಲಿ:— ಅ ಕಾರ ೩ ರನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನು ನೊದಲನೆಯ ಸೋಪಾನದಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

೨ ನೇ ಸೋಪಾನದಲ್ಲಿ:— ಮೂರು-ಮೂರರಂತೆ ಎರಡು ಸಾಲಾಗಿ ಬರೆದ ೬ ಮ ಕಾರಗಳ ಒಂದು ತಗಡನ್ನೂ,

೩ ನೇ ಸೋಪಾನದಲ್ಲಿ:— ಮೂರು-ಮೂರರಂತೆ ೩ ಪಂಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬರೆದ ೯ ಮ ಕಾರಗಳುಳ್ಳ ತಗಡೊಂದನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆಯಾ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ತಗಡನ್ನು ಆಯಾಯ ದಿಕ್ಕು ವ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿದ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ವಿಮಾನವೂ ಹಾಗೂ ಸಮಾಧಿಯೂ ತಯಾರಾದ ನಂತರ ಆ ಲಿಂಗ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ವಾರ್ಧಿಕದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಮಂತ್ರ

ಗುರುದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪಡೆದು ಶರೀರ ಧರ್ಮವ ನೀಗಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಗುಪ್ತ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ವರ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವಂ ಪಡೆದು ಸೇವಿಸುತ್ತಂ | ಶಿರದೊಳಿಹ ಕಳೆ ಇಷ್ಟವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬರು ಹಿಡಿದು ಸತ್ಪ್ರಿಯಗಳಿಂದಾಚರಿಸುತ್ತ

ಧರೆಯಭೋಗವನಳಿದು ಹರಲೋಕಕ್ಕೆ ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದರು ಎಂದು ರಜತ ಪುಷ್ಪವನೀಯೈನು ||

ಶಿವ ಜನ್ಮದಲಿ ಪುಟ್ಟ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯಂ ಪಡೆದು ಶಿವ ಶೇಷವನೇ ಸವಿದು ಭವನ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತ ಶಿವಮಂತ್ರದರುಹಿಂದೆ ಸಂಸಾರನಿಃಪ್ರಿಯನಾಗಿ | ತವ ಹರುಷದಿಂದ ಷಟ್ ಸ್ಥಲವನಂನಗೊಂಡುತ್ತಂ|ಸವಿಕಲ್ಪತೆ ತತ್ತ್ವಾದಾದಿಇತೆ ಎಂದು ನವಸ್ಥಾನದೊಳಹ ನವವರ್ಣವಸ್ತುವಿನೊನಗೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ಶಿವ ಎನುತ ಶಿವಲೋಕಕ್ಕೆ ಭವನವನು ಬಯಸಬೇಡೆಂದು ಸುವರ್ಣ ಪುಷ್ಪವನೀಯೈನು || ೨ ||

ತನುಗುರುವು ಆಯತ ದೀಕ್ಷೆಯಂ ಶುದ್ಧ ತಾನಾಗಿ ವ್ರಾಣಚರ ಸನ್ನಿಹಿತ ದೀಕ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧನು ತಾನಾಗಿ ಸನ್ನತಪದೇಶದನುಗ್ರಹವನು ಪಡೆದು ಮತ್ತಂ! ಮದ, ಋದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ಅಹಂಕಾರವನುಳಿದು ಇನಿತು ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಗಣಸಾಕ್ಷಿ ಮುಂತಾಗಿ ಘನಲಿಂಗ ತಾನಾಗಿ ಗಗನಕ್ಕೆದುತ್ತ ಬಳಕ ಮನುಜ ಜನ್ಮಕ್ಕಿಳಿಯದಿರು ಎಂದು ಸರ್ವ ಪುಷ್ಪವನೀಯೈನು || ೩ ||

ಹೀಗೆ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಆ ಲಿಂಗ ಶರೀರವನ್ನು ಸಾವ ಧಾನವಾಗಿ ವಿಮಾನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ತಂದು, ಅದಕ್ಕೆ ಗುರು ವಾದೋದಕವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗ ಶರೀರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ—

“ಮೂರ್ಧಾನಂ ಪತ್ಯುರಾರೋಹ ವ್ರಾಜಯಾತ ನಿರಾಡ್ಭವ”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವಿಮಾನವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಐಚ್ಛಿಕ ಮುಖ್ಯ ಬೇದಿಗಳಿಂದ ಸಮಾಧಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸಮಾಧಿಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಅದರೆ ೧೬ ವಾದದಳತೆಯಷ್ಟು ಸಮಾಧಿಯು ದೂರವಿರುವಾಗಲೇ ಸಮಾಧಿಯ ಹತ್ತರ ಇಬ್ಬರು ಮಾಹೇಶ್ವರರು ನಿಂತು ಕೊಂಡು ವಿಮಾನ ಹೊತ್ತವರ ಸಂಗಡ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳಿಂದ ಇದಿರುಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಮಾಧಿಯ ಹತ್ತರ ಇದ್ದ ಉಭಯ ಮಾಹೇಶ್ವರರು—“ಅಯ್ಯಾ ಬಂದ ವಯ್ಯಾ” ಎಂದು ವಿಮಾನ ಹೊತ್ತವರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ವಿಮಾನ ಹೊತ್ತವರು—“ಯಾವಲೋಕದಿಂದ ಬಂದಿ ರಯ್ಯ” ಎಂದು ಕೇಳುವದು.

ಮಾಹೇಶ್ವರರು— “ಮಹಾಲೋಕ ಕೈಲಾಸದಿಂದ ಬಂದೆವಯ್ಯಾ” ಎಂದು ಅನ್ನುವದು.

ವಿಮಾನ ಹೊತ್ತವರು— “ಏನು ಕಾರಣ ಬಂದಿರಯ್ಯಾ” ಎಂದು ಕೇಳುವದು.

ಮಾಹೇಶ್ವರರು- “ಇಂತಿಷ್ಟ ಲಿಂಗ ನಿಷ್ಕಾಪರನಪ್ಪ ಶರಣನು ಶಿವೈಕ್ಯನಾದನೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯಂ ಕೇಳಿ ಈ ಬೆಟ್ಟ (ಮಾರ್ಗವ) ಹಿಡಿದು ಬಂದೆವಯ್ಯಾ” ಎಂದು ಹೇಳುವದು.

ವಿಮಾನ ಹೊತ್ತವರು- “ಬಂದರೆ ಒಳಿತಾಯಿತು ಈ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನಾದ ಶರಣನಂ ಶಿವನಿಡೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಿರಯ್ಯಾ” ಎಂದು ಹೇಳುವದು.

ಮಾಹೇಶ್ವರರು- “ಕರೆದೊಯ್ಯುವೆವು-ಒಯ್ಯುವೆವು; ಆದರೆ ಈ ಮಾತು ಕರಿಣವಯ್ಯಾ” ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ವಿಮಾನ ಹೊತ್ತವರು- “ಅದೇನು ಕಾರಣವಯ್ಯಾ” ಎಂದು ಕೇಳುವದು.

ಮಾಹೇಶ್ವರರು- “ಇಲ್ಲಿಯವರು ಹೊಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಯ್ಯುವೆವಯ್ಯಾ” ಎಂದು ಹೇಳುವದು.

ವಿಮಾನ ಹೊತ್ತವರು- “ಬಿತ್ತಿದ ಬೆಳೆಯನೇ ತೋರಿ ಮುಕ್ತಿ ಕಳೆಯನು ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ವ ಜೀವ ದಯಾಪರನಾಗಿ ಕ್ಷಮೆ, ದಮೆ, ಸ್ಮರಣೆ, ಬಂಜೆಗೆ ಮಗನಾದಂತೆ, ಕುರುಡನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಬಂದಂತೆ, ಭಕ್ತನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಜಂಗಮ ನಡೆದುಬಂದಂತೆ, ಸಂಗಮೇಶ್ವರನ ಶರಣದ ವಾದವ ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೊಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಹೊಣೆಯುಂಟೇನಯ್ಯಾ” ಎಂದು ಕೇಳುವದು.

ಮಾಹೇಶ್ವರರು- “ಒಳ್ಳೇದು ಒಯ್ಯುವೆವು. ಬನ್ನಿರಯ್ಯಾ” ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು

ವಿಮಾನ ಹೊತ್ತವರು- “ಉಘೇ ಉಘೇ ಜಾಂಗು ಭಲರೇ” ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಿಮಾನವನ್ನು ಸಮಾಧಿಯ ಮುಂದೆ ಇಳಿಸಬೇಕು.

ಇಷ್ಟಾದ ಬಳಿಕ ಲಿಂಗ ಶರೀರವನ್ನು ತ್ರಿಕೋಣಾಕೃತಿಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಮುಖವಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ದೇಹಕ್ಕೆ ತಗಡು ಬರೆದು ಸಂಬಂಧ ಮಾಡಬೇಕು.

ಲಿಂಗದೇಹದಲ್ಲಿ ತಾವುದ ತಗಡುಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವದು

“ಓಂ”ಕಾರವನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನು ನಾಲಿಗೆ(ಜಿಹ್ವೆ)ಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಇದರಂತೆ “ನ”ಕಾರ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನು ಬಲ ಭುಜದಲ್ಲಿ, “ಮ”ಕಾರ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನು ಎಡ ಭುಜದಲ್ಲಿ, “ಶಿ”ಕಾರವನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನು ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ (ಹೊಕ್ಕಳದಲ್ಲಿ), “ವ”ಕಾರ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನು ಬಲ ವಾದದಲ್ಲಿ, “ಯ”ಕಾರ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನು ಎಡ ವಾದದಲ್ಲಿ, “ಉ ಬ ಸ ವ” ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನು ಎದೆ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ, “ಮ ಅ ಉ ಮ” ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನು ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ; “ಅ ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂಬ ೭ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನು ಎಡಗಡೆಯಲ್ಲಿ, ಓಂ,

ಹ್ರಾಂ, ಹ್ರೀಂ, ಹ್ರಂ, ಹ್ರೈಂ, ಹ್ರೌಂ, ಹ್ರಃ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದ ತಗಡನ್ನು ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಧರಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಾಮ್ರದ ತಗಡು ಸಿಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಾಳಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಧರಿಸಿದರೂ ಬರುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲೇ ಹೊಲಿಸಿ ತಯಾರ ಪಡಿಸಿದ ಕಂಚುಕ(ಚೀಲ)ವನ್ನು ತೊಡಿಸಿ ಅದರೊಳಗೆ ವಿಭೂತಿ, ಬಿಲ್ವ ಪತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ, (ಹಾಗೂ ಇದರ ಸಂಗಡ ಮಣ್ಣು ಉಸುಕು ಸಹಿತವಾಗಿ ತುಂಬಿ) ಬಳಿಕ ಆ ಲಿಂಗ ಶರೀರವಿರುವ ಚೀಲವನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವನ್ನು ಅನ್ನುತ್ತ ಎರಡಾವರ್ತಿ ತೂಗಿ ತ್ರಿಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಇಡಬೇಕು.

ಲಿಂಗ ಶರೀರವನ್ನು ತೂಗುವ ಪದ್ಯ

ತೂಗುತಿದೆ ನಿಜದುಯ್ಯಾಲೆಯು | ಲಿಂಗಾಂಗಯೋಗ ಸಂಭ್ರಮವ ಬಂದು ಗುರುವೆ || ಪಲ್ಲ || ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲ ಮಧ್ಯ ಈ ಕೀಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಡಗುವ ತೆರದೊಳು ಗುರುವೇ, ಮುಟ್ಟಾ ಮುಟ್ಟುಂಲಯದೊಳು ಮಾಹೇಶ್ವರನು ಮೆಟ್ಟಿ ಅಡಿದ ನುಯ್ಯಾಲೆ ಗುರುವೇ || ೧ ||

ಈ ಪದವನ್ನು ಹೇಳಿದ ತರುವಾಯ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಾಡಿ ಭಕ್ತ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ಜನಸ್ತೋಮದಿಂದ ಪತ್ರಿ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಬೇಕು.

ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಮಾಡುವ ವಾರ್ಧಿಕ ಮಂತ್ರ

ಶಿವಲೋಕದಿಂದಲಾ ಪರಮನವ್ವಣೆವಿಡಿದು ಶಿವನ ವಂಶೋದ್ಧವನಾಗಿ ಮೃತ್ಯುಕ್ಕಿಳಿದು || ವಿವರಿಸುತತ್ಪವಂ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಮಹಾ ಷಟ್ಸ್ಥಲಿಂಗಗಳನು ಮುದದಿಂ || ತನೆ ತಿಳಿದು ಆಚರಿಸಿ ನಾತ್ರಿಕೋತ್ತಮನೆನಿಸಿ ಶಿವಪುರವ ಪೊಕ್ಕು ಸಮರಸವಾದ ಬಳಿಕ ನೀಂ ಶಿವನ ಬಿಟ್ಟು ಮೃತ್ಯುಕ್ಕಿಳಿಯಬೇಡೆಂದು ರಜತ ಪುಷ್ಪವನೀಯ್ವೆನು || ೧ ||

ರಜತ ಗಿರಿಯೊಳಗಿರ್ಪ ರಜಧರನ ಅಪ್ಪಣೆಯ ನಿಜಶಿರದೋಳ್ ತಾಳ್ದಿ ನಿತಿವಿಡಿದಾಚರಿಸಿ ಭಜಿಸುತಿಹ ಭಕ್ತರ್ಗೆ ಅಷುಮಹ ಸಿದ್ಧಿಗಳ ನಿಜ ಮೋಕ್ಷಗಳನು ಕೊಡುತಾ || ತ್ರಿಜಗವಂದಿತನಾಗಿ ತ್ರೈಮಲವ ಧೀಕ್ಕರಿಸಿ | ಅಜಹರಿ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ ವಂದಿತನ ವಾದವಂ | ನಿಜವಾಗಿ ನಾರಿ ಮರ್ತ್ಯವ ಬಯಸಬೇಡೆಂದು ಸುವರ್ಣ ಪುಷ್ಪವನೀಯ್ವೆನು || ೨ ||

ಪರಶಿವನ ರೂಪದಿಂ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಕ್ಕಿಳಿದು | ಪರಿಪೂರ್ಣ ಬ್ರಹ್ಮಮಯ ನಾಗಿ ಆಚರಿಸುತಾ | ಪರತತ್ವಗಳ ತಿಳಿದು ವಾಸಗಳ ಖಂಡಿಸುತ ಶರಣ ನಾಗರ ದೊಳು ಕೂಡಿ || ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಗುವ್ವ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿ | ಶರೀರ

ಕರ್ಣೇಂದ್ರಿಯಗಳನೆಲ್ಲ ಧೀಕ್ವರಿಸಿ | ನೆರೆ ಪರಮನೋಳ್ ಬರೆದು ಮರ್ತ್ಯವ
ಬಯಸಬೇಡೆಂದು ಸರ್ವ ಪುಷ್ಪವನೀಯೈವನು || ೩ ||

ಹೀಗೆ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನ ಮುಖ
ವನ್ನು ಆವೇಷ್ವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಬೇಲವನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಬಳಿಕ ವಿಭೂತಿ
ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿದ ಉಂಡೆಯನ್ನು ಲಿಂಗ ಶರೀರಿಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು
ಮಣ್ಣಿನ ಹೆಂಟೆ ಅಥವಾ ಹೆಂಡೆಗಳಿಂದ ಆ ತ್ರಿಕೋಣೆಯನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಭದ್ರ
ಪೂರ್ವಕ ಮಚ್ಚಿ ತ್ರಿಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಒಂದು ಹಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೆ
ಕಲ್ಲನ್ನಾಗಲೀ ಹಚ್ಚಿ ಕರ್ತನು ಮೇಲೆ ಬಂದ ತರುವಾಯ ಶಿವ ಶಿವಾ ಎನ್ನುತ್ತ
ಸಮಸ್ತರೂ ಐದೈದು ಬೊಗಸೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿ, ಇತರೆಯ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಸಮಾಧಿ
ಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗ
ದಲ್ಲಿ ವೃಷಭನೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಲಿಂಗವನ್ನಿಟ್ಟು, ಇನ್ನುಳಿದ ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ
(ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ) ವೃಷಭಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಲಿಂಗೈಕ್ಯನ ಪುತ್ರ ಅಥವಾ ಸಹೋದರ
ಇಲ್ಲವೇ ಬಂಧುವಾಗಲೀ ಯಾರೊಬ್ಬರಾದರೂ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಜಂಗಮ
ಪಾದವನ್ನಿಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿರಿಸಿದ ಲಿಂಗಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಪಾದಪೂಜಾ ಮಾಡಿ, ನಂತರ
ಸರ್ವರೂ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಕರ್ತೃವು—

“ಮಮ ಪಿತೃ ಲಿಂಗಸ್ಯ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರೇರೇಣ ತರ್ಪಣಂ ಕರಿಸ್ಯೇ”
ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ—

“ಅತ್ಮಾತ್ಮಾನಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ”

ಎಂದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಲಿನಿಂದ ಅಥವಾ ನೀರಿನಿಂದ
ಗೋಮಾತೆಯ ಕಿವಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಬಲಗೈ ಕೆರಿಬಿರಳಿನಿಂದ ತರ್ಪಣವನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಬಳಿಕ—

“ಅಂತರಾತ್ಮಾನ್ಮಾನಂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ”

ಎಂದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನ್ನು ಕುರಿತು ತರ್ಪಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತದನಂತರ—

“ಪರಮಾತ್ಮಾತ್ಮಾನಂ ಭಾವಲಿಂಗಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ”

ಎಂದು ಭಾವಲಿಂಗವನ್ನು ಕುರಿತು ತರ್ಪಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತ್ಯಾ
ನುಸಾರವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಸರ್ವರೂ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ
ಅಂದೇ ಗುರುಪಾದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ವಾದೋದಕವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ
ಮೃತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದು ಲಿಂಗೈಕ್ಯವಾದ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನದ
ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಂತೆ ೧೦ ದಿನ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ೧೦ ನೇ
ದಿನದ ಮಾತ್ರ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ವ ದಿನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ತರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಡ
ಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ಕರ್ತನು—

೧೧-೧೨ ನೇ ದಿನಸದ ಮಾಡಬೇಕಾದದ ವಿಧಾನ

೧೧ ನೆಯ ದಿವಸ ೫೧ ಜನ ಮಾಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿ, ವ್ರಾಣಾಯಾಮ ವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಶ ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ—

“ಏವಂ ಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ( ) ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನ ( ) ಶರ್ಮಣಃಮಮ ಪಿತೃಲಿಂಗಸ್ಯ ಸಿದ್ಧಿದಿನಾದಾರಭ್ಯ ಏಕಾದಶೇ ಹನಿ ಆಚಾರಾದಿಷ್ಟಲಿಂಗಸ್ಥಲಾಶ್ರಿತೈಕ ಪಂಚಾಶದ್ರುದ್ರ ಗಣಾರಾಧನೇನ ನಿರತಿಶಯ ಶಿವಾನಂದ ಸಿದ್ಧಧರ್ಮ ರುದ್ರಗಣಾರಾಧನಂ ಕರಿಸ್ಯೇ”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು (ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ ಮೃತರು ತಾಯಿಯಾದರೆ “ಮಮಪಿತೃ ಲಿಂಗಸ್ಯ”ಅನ್ನುವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ “ಮಮ ಮಾತೃ ಲಿಂಗಸ್ಯ”ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕು. ಇದರಂತೆ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ “ಮಮ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ಲಿಂಗಸ್ಯ”ಎಂದೂ; ಸಹೋದರನಾಗಿದ್ದರೆ “ಮಮ ಭಾತೃ ಲಿಂಗಸ್ಯ” ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಅನ್ನಬೇಕು.)

ಮೇಲಿನಂತೆ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ ನಂತರ ಕಲಶ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ರುದ್ರಗಣ ರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮಾಹೇಶ್ವರರ ವಾದದ ಮೇಲೆ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳಂ ಧರಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ತದ ನಂತರ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ, ದಕ್ಷಿಣೆ ವಗೈರೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಬೇಕು ಇದರಂತೆ ೧೨ ನೆಯ ದಿನಸ ೩೬ ಜನ ಮಾಹೇಶ್ವರರನ್ನು ತೃಪ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗುವದು, ಮಾಹೇಶ್ವರರ ಸಂಖ್ಯಾ ದೊಡ್ಡ ದಾಗಿ ಕಂಡರೆ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಗಣಾರಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು.

ಮಾಸಿಕಾರಾಧನ ಕಾರ್ಯ-ವಿವರಣೆ

ಮರಣಾ ನಂತರ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಮರಣ ತಿಥಿಯ ದಿವಸ ಈ ಮಾಸಿಕಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಆ ದಿವಸ ಕರ್ತನು ೧೧೨ ಮಾಹೇಶ್ವರರನ್ನು ಅಥವಾ ತಮಗೆ ನಾಥ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಮಾಹೇಶ್ವರರನ್ನು ಬಿನ್ನವಿಸಿ, ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾದಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ತೃಪ್ತಪಡಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ತಾಂಬೂಲಾದಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಸಿಕಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮೃತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೋರಿ,ಶಾಶ್ವತ ಶಿವಯುಜ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಾರ್ಸಿಕಾರಾಧನವು

ಮರಣವಾದ ವರ್ಷ ಮಾಸ ತಿಥಿ ವ್ಯಾಠಂಭವಾದ ದಿನದಲ್ಲಿ ಕರ್ತನು ತನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮಹೇಶ್ವರನನ್ನು ಬರಮಾಕೊಂಡು ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ—

“ಏವಂ.....ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತೃಃ ಪ್ರತಿ ಸಾಂವತ್ಸರಿಕಾ ಧನೇ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತೃ ಪಿತಾಮಹ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನುದ್ದಿಶ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಾಂಬಶದಾಶಿನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರಾರಾಧನ ವಿಧಾನೇನ ಶಿವಸ್ವರೂಪ ಮಾಹೇಶ್ವರಾರಾಧನಂ ಕರಿಸ್ಯೇ”

ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ—

“ಆಯಾಂತು ಮಾಹೇಶ್ವರ ಪೂಜಾರ್ಥಂ | ದುರಿತ ಕ್ಷಯಕಾರಕಾಃ |
ಗಂಗೇಚ : ಯಮುನೇ ಚೈವಗೋದಾವರೀ ಸರಸ್ವತೀ | ನರ್ಮದಾ ಸಿಂಧು
ಕಾವೇರಿ ಜಲೇಸ್ಮಿನ್ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕುರು ||”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕಲಶ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬಂದ ಮಾಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಅಸನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಮೋಡಲೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಭೋಜನ ವಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಮಾಡಿಸಿದ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನವನ್ನು ಎಡೆ ಮಾಡಿ:—

“ಸತ್ಯಾಂತ್ವರ್ತೇನ ಪರೀಂಷಿಜಾಮಿ” ಎಂದು ಜಲವನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ (ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಆಕಾರದಂತೆ) ಬಿಟ್ಟು “ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಪಣ ಕುರ್ಯಾತ್” ಎಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಭೋಜನವಾದ ನಂತರ ಕರ್ತನು ಮಾಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಅಂತೇಷ್ಟ ವಿಧಾನವು ವೀರಶೈವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಮರಣ ತಿಥಿಯ ದಿವಸ ಮೇಲಿನ ವಿಧಾನದಂತೆ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ “ಮೃತ ತಿಥಿ ಯಾಚರಣೆ” ಎಂದೂ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ “ಪುಣ್ಯತಿಥಿ” ಯಾಚರಣೆಯೆಂದು ಅನ್ನುವ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ನವಗ್ರಹ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿ.

ನವಗ್ರಹ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ಮೊದಲು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಯಾವ ದೋಷ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಅನಂತರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಶಿವ ಪೂಜಾ ಸ್ತಕರ್ಣದ ೯೨ನೇ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಂದು ಕೊನೆಗೆ—

ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ ಮಮೋವಾತ್ತ ದುರಿತ ಕ್ಷಯದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀ ವಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ (ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದ ಹೆಸರು ಅಥವಾ ದೋಷವಿರುವಾರ್ಣಾರ್ಥ ಹೆಸರು ಅಂದು ಕರ್ಮ ಕರಿಸ್ತೇ ತದಂಗತ್ವೇನ ಶ್ರೀನವಗ್ರಹ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಸ್ಯೇ” ಹೀಗೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಮೊದಲು ಗಣೇಶ ಪೂಜೆಯನ್ನೂ ಕುಂಭ ಪೂಜೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ—

ಒಂದು ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಷಡ್ಮಾರ್ಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಮುಖವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ರೇಖೆಗಳನ್ನೂ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ ಮುಖವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ರೇಖೆಗಳನ್ನೂ ರಂಗೋಲಿ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಾಕಿ ಒಂಭತ್ತು ಕೋಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೋಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹರಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ರವಿಗೆ ಮಧ್ಯಕೋಣದಲ್ಲಿ ವರ್ತುಲಾಕಾರವಾದ ಮಂಡಲವನ್ನೂ, ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಚತುಷ್ಕೋಣಾಕಾರವಾದ ಮಂಡಲವನ್ನೂ, ಮಂಗಳನಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರವಾದ ಮಂಡಲವನ್ನೂ, ಬುಧನಿಗೆ ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬಾಣಾಕಾರ ಮಂಡಲವನ್ನೂ, ಗುರುವಿಗೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಚತುಷ್ಕೋಣ ಮಂಡಲವನ್ನೂ, ಶುಕ್ರನಿಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪಂಚಕೋಣಾಕಾರ ಮಂಡಲವನ್ನೂ ಶನಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಧನುರಾಕಾರ ಮಂಡಲವನ್ನೂ, ರಾಹುವಿಗೆ ನೈಋತ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಶೂರ್ವಾಕಾರ ಮಂಡಲವನ್ನೂ, ಕೇತುವಿಗೆ ವಾಯವ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಧ್ವಜಾಕಾರ ಮಂಡಲವನ್ನೂ ಬರೆದು ಆಯಾಯ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ—

ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಗೋದಿಯನ್ನು ಒಂದು ಕೆಂಪು ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿ, ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬಿಳಿ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಮಂಗಳನಿಗೆ ತೊಗರಿಯನ್ನು ಕೆಂಪು ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಬುಧನಿಗೆ ಹೆಸರನ್ನು ಹಸಿರು ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಗುರುವಿಗೆ ಕಡಲೆಯನ್ನು ಹಳದಿ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಶುಕ್ರನಿಗೆ ಅವರೆಯನ್ನು ಬಿಳಿ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಶನಿಗೆ ಎಳ್ಳನ್ನು ಕಪ್ಪು ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ರಾಹುವಿಗೆ ಉದ್ದನ್ನು ಚಿತ್ರವರ್ಣದ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಕೇತುವಿಗೆ ಹುರಳಿಯನ್ನು ಧೂಮ್ರ ವರ್ಣದ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಫಲ, ತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ಮೇಲೆಹೇಳಿದಂತೆ ಆಯಾಯ ಕೋಣಗಳಲ್ಲಿ ಡಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಠವಹ್ನ ದೊನ್ನೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಇಟ್ಟರೆ ಬರುವದು. ಇದನ್ನು ಶಕ್ತಾನುಸಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಹದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಾ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸೂರ್ಯಗ್ರಹ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿ

ಮೊದಲು ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ:— “ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ ಮಮ ಸರ್ವರಿಷ್ಟ ಪರಿಹಾರದ್ವಾರಾ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಅಮುಕ ಕಾರ್ಯ ಅಥವಾ ಅಮುಕ ದೋಷ (ಮಾಡುವ ಕಾಗ. ಹೆಸರು ಅಂಗು)ನಶಾತ್ ಪಂಚಾನಿಕ

ದುಷ್ಟಾರಿಷ್ಟ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಸ್ಯೇ”
ಹೀಗೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ—

ಕರನ್ಯಾಸಃ— ಆಕೃಷ್ಟೇನಃ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ರಜನಾವರ್ತಮಾನ
ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ನಿವೇಶಯನ್— ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಅಮೃತಂ
ಮರ್ತ್ಯಂಚ— ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಹಿರಣ್ಮಯೇನ ಸವಿರಧೇನ— ಕನಿಷ್ಠಿ
ಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಆದೇವೋಯಾತಿ ಭುವನಾನಿ ಪಶ್ಯನ್— ಕರತಲ ಕರಪೃಷ್ಠಾ
ಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ||

ದೇಹನ್ಯಾಸಃ— ಆಕೃಷ್ಟೇನ— ಹೃದಯಾಯನಮಃ | ರಜನಾವರ್ತಮಾನ
ಶಿರಸೇಸ್ವಹಾ | ನಿವೇಶಯನ್— ಶಿಖಾಯೈವಾಷಟ್ | ಅಮೃತಂ ಮರ್ತ್ಯಂಚ—
ಕವಚಾಯಹುಂ | ಹಿರಣ್ಮಯೇಸವಿತಾರಧೇನ— ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ ವಾಷಟ್ |
ಆದೇಶೋಯಾತಿ ಭುವನಾನಿ ಪಶ್ಯನ್— ಅಸ್ತ್ರಾಯಘಟ್ | ಓಂ ಭೂಭುವಸ್ಸುವ
ರೋ ಮಿತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ || ಹೀಗೆ ಸೂರ್ಯನ ಕರನ್ಯಾಸ-ದೇಹನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿ
ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ—

ಧ್ಯಾನಃ— ದ್ವಿಭುಜಂ ಪದ್ಮಹಸ್ತಂಚ ವರದಂ ಮುಕುಟಾನ್ವಿತಂ | ಧ್ಯಾಯೇ
ದ್ವಿವಾಕರಂ ದೇವಂ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟ ಪ್ರದಾಯಕಂ | ಲಮಿತ್ಯಾದಿ ಪಂಚ ಪೂಜಾ ||
ಆಕೃಷ್ಟೇನ ರಜನಾವರ್ತಮಾನೋ ನಿವೇಶಯನ್ನಮೃತಂ ಮರ್ತ್ಯಂಚ | ಹಿರಣ್ಮಾ
ಯೇನ ಸವಿತಾರಧೇನ ದೇವೋಯಾತಿ ಭುವನಾನಿ ಪಶ್ಯನ್ || ಹೀಗೆ ಕರಜೋ
ಡಿಸಿ ಕರ್ತೃವು ಸೂರ್ಯಧ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ—

ಅವ್ಧಾನಃ— ಜಪಾಕುಸುಮ ಸಂಕಾಶಂ ದ್ವಿಭುಜಂ ಪದ್ಮಹಸ್ತಂಚ |
ಸಿಂಧೂರಾಂಬರ ಮಾಲ್ಯಂಚ ರಕ್ತಗಂಧಾನು ಲೇಪನಂ || ಮಾಣಿಕ್ಯ ರತ್ನಖಚಿತಂ
ಸರ್ವಾಭರಣ ಭೂಷಿತಂ | ಸಪ್ತಾಶ್ವರಥವಾಹಂತು ಮೇರುಂಜೈವ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ||
ವರ್ತುಲಾಕಾರ ಮಂಡಲಮಧ್ಯೇ ಗೋಧೂಮಧಾನ್ಯಸ್ಯೋಪರಿ ಭಗವಂತಂ | ಓಂ
ಭೂಃ ಓಂ ಭವಃ ಓಂ ಸುವಃ ಓಂ ಭೂಭುವಸ್ಸುವಃ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಂ ಮಾನಾಹಯಾ
ಮಿಃ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಯಾಮಿ || ಹೀಗೆಂದು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕರಜೋಡಿಸಿ
ಅವ್ಧಾನ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಪೂಜಾ ಪ್ರಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಪೂಜಾ
ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ—

ಸೂರ್ಯ ಮಂತ್ರ “ಜಪಾಕುಸುಮ ಸಂಕಾಶಂ ಕಾಸ್ಯವೇಯಂ ಮಹಾದ್ಯು
ತಿಮ್ | ತೇಮೋರಿಂ ಸರ್ವ ವಾಪಘ್ನಂ ಪ್ರಣತೋಽಸ್ಮಿ ದಿವಾಕರಂ ||
ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಏಕಚಿತ್ತವಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ನವಗ್ರಹ ಸ್ಥಾಪನಾ ಚಕ್ರ

ಪೂರ್ವ

ಕುಶಾನ್ಯ	ಬುಧ-ಹೆಸರು	ಶುಕ್ರ- ಅವರೆ	ಚಂದ್ರ- ಅಕ್ಕಿ	ಆಗ್ನೇಯ
ಉತ್ತರ	ಗುರು-ಕಡಲೆ	ರವಿ- ಗೋದಿ	ಮಂಗಳ-ತೊಗರಿ	ದಕ್ಷಿಣ
ವಾಯವ್ಯ	ಕೇತು- ಹುರಳಿ	ಶನಿ- ಎಳ್ಳು	ರಾಹು- ಉದ್ದು	ನೈಋತ್ಯ

ಪಶ್ಚಿಮ

ಚಂದ್ರಗ್ರಹ ಪೂಜಾಪದ್ಧತಿ

ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪುರೋಹಿತನು:—

ಕರನ್ಯಾಸ— ಆ ಪ್ರಾಯಸ್ಕ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಸಮೇತುತೇ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ವಿಶ್ವತಃ- ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಸೋಮವೃಷ್ಟಿಯಂ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಭವಾವಾಜಸ್ಯ-ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಸಂಗಧೇ-ಕರತಲಕರ ಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ || ಹೀಗೆಂದು ಕರನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ—

ದೇಹನ್ಯಾಸ— ಆಪ್ಯಯಸ್ವ-ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ | ಸಮೇತುತೇ-ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ | ವಿಶ್ವತಃ-ಶಿಖಾಯೈ ವಾಷಟ್ | ಸೋಮವೃಷ್ಟಿಯಂ-ಕವಚಾಯಹುಂ | ಭವಾವಾಜಸ್ಯ-ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ ವಾಷಟ್ | ಸಂಗಧೇ-ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ | ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವರೋಮಿತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ || ಎಂದು ದೇಹನ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಬಲಿಕ-

ಧ್ಯಾನ— ಗಂಗಾಧರ ಧರಂ ದೇವಂ ಶ್ರೀತವರ್ಣಂ ನಿಶಾಕರಂ | ಧ್ಯಾಯೇ ದಮೃತಂ ಸಂಭೂತಂ ಸರ್ವಕಾಮ ಫಲವದಂ || ಲ ಮಿತ್ಯಾದಿ ವಂಚಪೂಜಾ ಮೂಲಂ | ಆವ್ಯಾಯ ಸ್ವಸಮೇತುತೇ ವಿಶ್ವತಃ ಸೋಮವೃಷ್ಟಿಯಂ ಭವಾವಾಜಸ್ಯ ಸಂಗಧೇ || ಹೀಗೆ ಕರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಕರ್ತವು ಚಂದ್ರ-ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಸಿಂವಡಿಸಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ—

ಆಹ್ವಾನ -- ಸೋಮಂ ದ್ವಿಭುಜ ವಮ್ಶಂಚ ಶುಕ್ಲಾಂಬರಧರಂ ಶುಭಂ | ಶ್ರೀತಗಂಧಾನು ಲೇಪನಂ ಮುಕ್ತಾಭರಣ ಭೂಷಿತಂ || ಸೋಮಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ ದೇವಂ ಕೇಯೂರ ಮುಕುಟೋಜ್ವಲಂ | ಸಶುಭ್ರ ರಥನಾರೂಢಂ ಮೇರುಂ ಜೈವ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ || ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಸ್ಯ ಅಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಪಾಗೇ ಚತುರಶ್ರಮಂಡಲೇ ತಂಡುಲ ಧಾನ್ಯಸ್ಯೋಪರಿ ಭಗವಂತಂ ಓಂ ಭೂಃ ಓಂ ಭುವಃ ಓಂ ಸುವಃ ಓಂ ಭೂರ್ಭುವ ಸ್ಸುವಃ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಂ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ, ಸ್ಥಾವಯಾಮಿ, ಪೂಜಯಾಮಿ || ಹೀಗೆಂದು ಚಂದ್ರನ ಆಹ್ವಾನಮಾಡಿ ಹಿಂದೆಹೇಳಿದ ಪೂಜಾಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ.

ಚಂದ್ರಮಂತ್ರ:— “ಧಧಿಶಂಖತುಷಾರಭಂ ಕ್ಷೇರೋದಾರ್ಣವ ಸಂಭವಮ್ | ನಮಾಮಿ ಶಶಿನಂ ಸೋಮಂ ಶಂಭೋ ಮುಕುಟಭೂಷಣಮ್ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ದಿಂದ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತವಾಗಿ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಂಗಳ ಗ್ರಹ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿ

ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಪುರೋಹಿತನು:—

ಕರನ್ಯಾಸ— ಅಗ್ನಿಮೂರ್ಧಾ-ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ದಿವಃ ಕಕುತ್-ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ವತಃ ಪ್ರತಿವ್ಯಾ-ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಅಯಂ-ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಅವಾಗ್ಂ ರೇತಾಗ್ಂಸಿ- ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಜಿಹ್ವತಿ-ಕರತಲಕರ ಪ್ರಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ||

ದೇಹನ್ಯಾಸ— ಅಗ್ನಿಮೂರ್ಧಾ-ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ | ದಿವಃ ಕಕುತ್-ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ | ವತಃ ಪ್ರತಿವ್ಯಾ-ಶಿಖಾಯೈ ವಾಷಟ್ | ಅಯಂ-ಕವಚಾಯ ಹುಂ | ಅವಾಗ್ಂ ರೇತಾಗ್ಂಸಿ-ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ ವಾಷಟ್ | ಜಿಹ್ವತಿ-ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ | ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವರೋಮಿತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ || ಹೀಗೆಂದು ಕರನ್ಯಾಸ-ದೇಹ ನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಸಿಂವಡಿಸ ಬೇಕು. ತದನಂತರ—

ಧ್ಯಾನ— ರಕ್ತಮಾಲಾಂಬರಧರಂ ಮೇಷಾರೂಢಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ | ಶಕ್ತಿ ಶೂಲ ಗದಾಪದ್ಮಂ ಧಾರಯಂತಂ ಕರಾಂಬುಜೈಃ || ಲಮಿತಾಾದಿ ಪಂಚಪೂಜಾ ಮೂಲ | ಅಗ್ನಿಮೂರ್ಧಾರದಿವಃ ಕಕುತ್ಸತೀ ಪ್ರಧಿವ್ಯಾ ಅಯಂ | ಅವಾಂರೇತಾಂಸಿ ಜಿನ್ಯತಿ || ಹೀಗೆ ಕರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಕರ್ತವು ಮಂಗಳನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ—

ಆಹ್ವಾನ— ರಕ್ತಮಾಲಾಂಬರಧರಶ್ಯಾಲಿ ಶಕ್ತಿಗದಾಧರಂ | ಚತುರ್ಭು ಜೋಮೇಷಗತೋ ವರದಶ್ವರಾಸುತಃ || ರಕ್ತ ಗಂಧಾನುಲೇಪಂಚ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಭೂಷಿತಂ || ದಿವ್ಯರಥಮಾರೂಢಂ ಮೇರುಂಜೈವ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ || ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣದಿಗ್ಭಾಗೇ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರ ಮಂಡಲೇ ಆಧಕಧಾನ್ಯಸ್ತೋಪರಿ ಭಗವಂತಂ | ಓಂಭೂಃ, ಓಂಭುವಃ, ಓಂಸುವಃ, ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಅಂಗಾರಕ ಗ್ರಹಂಮಾ ವಾಹಯಾಮಿ, ಸ್ಥಾವಯಾಮಿ, ಪೂಜಯಾಮಿ || ಹೀಗೆಂದು ಅಂಗಾರಕ ಗ್ರಹ ಆಹ್ವಾನ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪೂಜಾ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ—

ಅಂಗಾರಕ ಮಂತ್ರ— “ಧರಣೀಗರ್ಭಸಂಭೂತಂ ವಿದ್ಯುತ್ಪಾಂತಿ ಸಮಪ್ರ ಭಮ್ | ಕುಮಾರಂ ಶಕ್ತಿ ಹಸ್ತಂತಂ ಅಂಗಾರಕಂ ಪ್ರಾಣಮಾಮೃಹಂ ||” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅಂಗಾರಕನಿಗೆ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬುಧ ಗ್ರಹ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿ

ದೇಶ ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ-ವುರೋಹಿತನು—

ಕರನ್ಯಾಸ— ಉದ್ಬುಧ್ಯಸ್ವಾಗ್ನೇ-ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಪ್ರತಿಜಾಗೃ ಹ್ಯೇನಂ-ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಅಯಂಚ-ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಕೃಣ್ಣ ಗ್ಂಸ್ವಾಪಿತರಂ ಯುವಾನಂ-ಕನಿಸ್ಥಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಅನ್ವಾತಾಗ್ಂ ಸೀತ್ವಯ ತಂತುಮೇತಂ-ಕರತಲಕರ ಪ್ರಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ||

ದೇಹನ್ಯಾಸ— ಉದ್ಬುಧ್ಯಸ್ವಾಗ್ನೇ-ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ | ಪ್ರತಿಗ್ರಹ್ಯೇ ನಂ-ಶಿರಸೇಸ್ವಾಹಾ | ಅಯಂಚ-ಶಿಖಾಯೈವಾಷಟ್ | ಕಣ್ಣಾಗ್ಂ ಸ್ವಾಪಿತರಂ ಯುವಾನಂ-ಕವಚಾಯಹುಂ | ಅನ್ವಾತಾಗ್ಂ ಸೀತ್ವಯಿತಂತುಮೇತಂ-ಅಸ್ತ್ರಾ ಯಃಫಲ || ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವರೋಮಿತಿ ದಿಗ್ವಂಧಃ || ಹೀಗೆ ದೇಹನ್ಯಾಸ-ಕರ ನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ—

ಧ್ಯಾನ— ಸಿಂಹಾರೂಢಂ ಚತುರ್ಬಾಹುಂ ಖಡ್ಗಚರ್ಮ ಗದಾಧರಂ | ಸೌಮ್ಯಪುತ್ರಂ ಮಹಾಸೌಮ್ಯಂಧ್ಯಾಯೇತ್ಸರ್ವಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿದಂ || ಲಮಿತಾಾದಿ ಪಂಚಪೂಜಾ || ಉದ್ಬುಧ್ಯಸ್ವಾಗ್ನೇ ಪ್ರತಿಜಾಗೃಹ್ಯೇ ನಮಿಷ್ಠಾ ಪೂರ್ತೇಸಗ್ಂ ಸೃಜೇಧಾ ಮಯಂಚ | ಮನಃ ಕೃಣ್ಣನ್ ಸ್ವಾಪಿತರಂಯುವಾನ ಮನ್ವಾತಾಗ್ಂ ಸೀತ್ವಯುತಂತು ಮೇತಂ || ಹೀಗೆ ಕರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕರ್ತವು ಬುಧ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ—

ಆಹ್ವಾನ— ಸೀತಮಾಲಾಂಬರಧರಂ ಸೀತಗಂಧಾನು ಲೇಪನಂ | ಪಪ್ರ ಮಾಭರಣಂ ಜೈವ ಕಿರೀಟ ಮುಕುಟೋಜ್ವಲಂ || ಕುಂಕುಮಾಂಕ ಚತುರ್ಭುಜಂ ಖಡ್ಗ ಶೂಲಗದಾವಾಣಿ | ಸೀತಾಶ್ವರ ರಥಮಾರೂಢಂ ಮೇರುಂಜೈವ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ || ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಸ್ಯ ಈಶಾನ್ಯದಿಗ್ಭಾಗೇ ಬಾಣಾಕಾರಮಂಡಲೇ ಮುದ್ಧಧಾನ್ಯಸ್ತೋಪರಿ ಭಗವಂತಂ, ಓಂ ಭೂಃ, ಓಂ ಭುವಃ, ಓಂ ಸುವಃ, ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವ ಬುಧ ಗ್ರಹಂ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ, ಸ್ಥಾವಯಾಮಿ, ಪೂಜಯಾಮಿ ಹೀಗೆ ಬುಧ ಗ್ರಹದ ಆಹ್ವಾನ ಮಾಡಿ ತದನಂತರ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪೂಜಾ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ—

ಬುಧ ಮಂತ್ರ-- “ಪ್ರಿಯಂಗು ಕಲಿಕಾಸ್ಯಾಮಂ ರೂಪೀಣಾಪ್ರತಿಮಂ
ಬುಧಮ್ | ಸೌಮ್ಯಂ ಸೌಮ್ಯಗುಣೋಪೀತಂ ತಂ ಬುಧಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ||
ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಬುಧನಿಗೆ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಬೇಕು

ಗುರು ಗೃಹ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿ

ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ ಪುರೋಹಿತನು--

ಕರನ್ಯಾಸ- ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತತಿ ಅತಿಯದರ್ಯೋ ಅರ್ಹಾತ್-ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ
ನಮಃ | ದ್ಯುಮದ್ವಿಭಾತಿ-ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಕೃತುಮಜ್ಜನೇಷು-ಮಧ್ಯ
ಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಯದ್ವೀದಯಚ್ಚವಸ-ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಋತೇ
ಪ್ರಜಾದನ್ಮಾಸು-ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ದ್ರವಿಣಂಧೇಹಿ ಚಿತ್ರಂ-ಕರತಲಕರ
ಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ||

ದೇಹನ್ಯಾಸ- ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತತಿ ಅತಿಯದರ್ಯೋ ಅರ್ಹಾತ್-ಹೃದಯಾಯ
ನಮಃ | ದ್ಯುಮದ್ವಿಭಾತಿ-ಶಿರಸೇನ್ವಾಹಾ| ಕೃತುಮಜ್ಜನೇಷು-ಶಿಖಾಯೈ ಪೌಷಟ್|
ಯದ್ವೀದಯಚ್ಚವಸ-ಕವಚಾಯ ಹುಂ | ಋತೇವ್ರಜಾದನ್ಮಾಸು-ನೇತ್ರತ್ರಯಾ
ಯ ಪೌಷಟ್ | ದ್ರವಿಣಂಧೇಹಿಚಿತ್ರಂ-ಅನ್ತ್ರಾಯಘಟ್ | ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವ
ರೋಮಿತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ || ಹೀಗೆಂದು ಕರನ್ಯಾಸ-ದೇಹನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಪು
ಗಳಿಗೂ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಸಿಂವಡಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ

ಧ್ಯಾನ- ವರಾಕ್ಷನಾಲಾದಂಡಂಚ ಕಮಂಡಲಧರಂಭುಂ | ಪುಷ್ಪರಾಗಾಂ
ಕಿತಂ ಪೀತಂವರದಂ ಭಾವಯೇದ್ಗುರುಂ || ಲಮಿತ್ಯಾದಿಸಂಚವೂಜಾ || ಬ್ರಹ್ಮ
ಸ್ತತೇ ಅತಿಯದರ್ಯೋ ಅರ್ಹಾ ದ್ಯುಮದ್ವಿಭಾತಿ ಕೃತುಮಜ್ಜನೇಷು | ಯದ್ವೀದ
ಯಚ್ಚವಸರತ್ತ ಪ್ರಜಾತದವನ್ಮಾಸು ದ್ರವಿಣಂಧೇಹಿಚಿತ್ರಂ || ಹೀಗೆ ಕರಗಳನ್ನು
ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕರ್ತವ್ಯ ಗುರುಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ--

ಅಹ್ವಾನ- ಸ್ವರ್ಣಾಂಬರಧರಂ ದೇವಂ ಸ್ವರ್ಣ ಗಂಧಾನ್ವ ಲೇವನಂ |
ವುಷ್ಪರಾಗಮಯ ಭೂಷ್ಯಂ ಚತುರ್ಭುಜ ಸಮಾನ್ವಿತಂ || ದಂಡಾಕ್ಷ ಸೂತ್ರಮಾ
ಲಾಂಚ ಕಮಂಡಲವರಾನ್ವಿತಂ | ಸ್ವ ಸ್ವರ್ಣರಧಮಾರೂಢಂ ಮೇರುಂಜೈವ ಪ್ರದ
ಕ್ಷಿಣಂ || ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಸ್ಯ ಉತ್ತರದಿಗ್ಭಾಗೇ ದೀರ್ಘ ಚತುರ್ರಾಕಾರ ಮಂಡಲೇ |
ಚಣಕಧಾನ್ಯಸ್ನೋಪರಿ ಭಗವಂತಂ | ಓಂ ಭೂಃ, ಓಂ ಭುವಃ, ಓಂ ಸುವಃ, ಓಂ
ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವ ಗುರುಗ್ರಹಂ ಮಾನಾಹಯಾಮಿ, ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ, ಪೂಜ
ಯಾಮಿ || ಹೀಗೆಂದು ಗುರುಗ್ರಹ ಅಹ್ವಾನ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪೂಜಾ
ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ--

ಗುರುಮಂತ್ರ-- “ದೇವಾನಾಂಚ ಋಷೀಣಾಂಚ ಗುರೂಂ ಕಾಂಚನ ಸನ್ನಿ
ಭಮ್ | ಬುದ್ಧಿಭೂತಂ ತ್ರಿಲೋಕೇಶಂ ತಂ ನಮಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತತಿಮ್ || ಎಂಬ
ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶುಕ್ರಗೃಹ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿ

ದೇಶ ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ ಪುರೋಹಿತನು--

ಕರನ್ಯಾಸ- ಶುಕ್ರಂ ತೇ ಅನ್ಯತ್-ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಯಜತಂತೇ
ಅನ್ಯತ್-ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ವಿಷುರೂಪೀ ಅಹಿನಿ-ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ |
ದ್ಯೌರಿವಾಸಿ-ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ವಿಶ್ವಾಹಿಮಾಯಾ ಅವಶಿಸ್ವಧಾವಃ-ಕನಿ

ಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಭದ್ರಾತೇ ಪೂಷನ್ನಿ ಹರಾತಿರಸ್ತು-ಕರತಲಕರ ವೃಷ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ || ಹೀಗೆಂದು ಕರನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ತದನಂತರ—

ದೇಹನ್ಯಾಸ— ಶುಕ್ರಂತೇ ಅನ್ಯತ್-ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ | ಯಜತಂತೇ ಅನ್ಯತ್-ವಿಷುರೂಪೀ ಅಹಿನಿ-ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್ | ದ್ಯೌರಿವಾಸಿ-ಕವಚಾಯ ಹುಂ | ವಿಶ್ವಾಹಿಮಾಯಾ ಅವಶಿಸ್ವಧಾವಃ-ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ ಪಾಷಟ್ | ಭದ್ರಾತೇ ಪೂಷನ್ನಿ ಹರಾತಿರಸ್ತು-ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ | ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುನರೋಮಿತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ || ಹೀಗೆ ದೇಹನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ—

ಧ್ಯಾನ— ಜಟಿಲಂ ಸಾಕ್ಷಸೂತ್ರಂಚ ವರದಂಡಕಮಂಡಲಮ್ | ಶ್ವೇತ ವಸ್ತ್ರಾವೃತಂ ಶುಕ್ರಂ ಧ್ಯಾಯೇದ್ಧಾನವ ಪೂಜಿತಂ || ಲವಿತ್ಯಾದಿ ವಂಚಪೂಜಾ || ಶುಕ್ರಂತೇ ಅನ್ಯದ್ಯಜತಂತೇ ಅನ್ಯದ್ವಿಷುರೂಪೇ ಅಹಿನೀದ್ಯೌರಿವಾಸಿ | ವಿಶ್ವಾಹಿಮಾಯಾ ಅವಶಿಸ್ವಧಾವೋ ಭದ್ರಾತೇ ಪೂಷದ್ವಿ ಹರಾತಿರಸ್ತು || ಹೀಗೆ ಕರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಕತ್ತವು ಶುಕ್ರಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತರುವಾಯ—

ಅಹ್ವಾನ— ಶುಕ್ರಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ ದೇವಂ ಅಕ್ಷಮಾಲಾ ಕಮಂಡಲಂ | ದಂಡಹಸ್ತಂಚ ವರದಂ ಭಾಮು ಜಾಲಂಗಶೋಭತಂ || ಶುಕ್ಲಾಂಬರಧರಂ ಮಾಲ್ಯಂ ಶುಕ್ಲಗಂಧಾನುಲೇಪಿತಂ | ವಜ್ರಮಾಭರಣಂ ಚೈವ ಕಿರೀಟ ಮಕುಟೋಜ್ವಲಂ || ಶಿರೋಮೇಭಾರ್ಗವಃ ವಾತುಫಾಲಂಫಾತು ಗೃಹಾಧಿವಃ | ಶ್ವೇತಾತ್ವರಧವಾರೂಢಂ ಮೇರುಂಚೈವ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ || ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಸ್ಯವ್ರಾಗ್ಭಾಗೇ ವಂಚಕೋಣಾಕಾರ ಮಂಡಲೇ | ಬರ್ಬರಧಾನ್ಯಸ್ನೋಪರಿ ಭಗವಂತಂ | ಓಂ ಭೂಃ, ಓಂ ಭುವಃ, ಓಂ ಸುವಃ, ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುನ ಶುಕ್ರಗ್ರಹಂ ಮಾನಾಹಯಾಮಿ, ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ, ಪೂಜಯಾಮಿ || ಹೀಗೆಂದು ಶುಕ್ರನ ಅಹ್ವಾನ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪೂಜಾಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ—

ಶುಕ್ರಮಂತ್ರ— “ಹಿಮಕುಂದ ಮೃಣಾಲಾಭಂ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಪರಮಂ ಗುರುಮ್ | ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಕ್ತಾರಂ ಭಾರ್ಗವಂ ಪ್ರಣಮ್ಯಾಹಮ್ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ದಿಂದ ಶುಕ್ರಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶನಿಗ್ರಹ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿ

ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಪುರೋಹಿತನು:-

ಕರನ್ಯಾಸ:- ಶಮಗ್ನಿ-ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಅಗ್ನಿ ಭಿಷ್ಕರತ್-ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಶನ್ಯಸ್ತ ಪತಂ ಸೂರ್ಯಃ-ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಶಂವಾತಃ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ || ವಾತ್ಸರಪಾಃ-ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಅವಶ್ರಿಧಃ ಕರತಲಕರ ವೃಷ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ || ಹೀಗೆ ಕರನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ತದನಂತರ—

ದೇಹನ್ಯಾಸ— ಶಮಗ್ನಿ-ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ | ಅಗ್ನಿ ಭಿಷ್ಕರತ್-ಶಿರನೇ ಸ್ವಾಹಾ | ಶನ್ಯಸ್ತ ಪತಂ ಸೂರ್ಯಃ-ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್ | ಶಂವಾತಃ-ಕವಚಾಯ ಹುಂ | ವಾತ್ಸರಪಾಃ-ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ ಪಾಷಟ್ | ಅವಶ್ರಿಧಃ-ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ | ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುನರೋಮಿತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ | ಹೀಗೆಂದು ದೇಹನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸ ಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ—

ಧ್ಯಾನ:- ನೀಲಾಂಬರೋ ನೀಲವಪುಃ ಕಿರೀಟ ಗೃಧ್ರಸಿದ್ಧಿ ತಸ್ಮಾಸಕರೋ ಧನುಷ್ಮಾನ್ | ಚತುರ್ಭುಜಸ್ಸೂರ್ಯಸುತಃ ಪ್ರಶಾಂತಸ್ತದಾಸು ಮಹಂ ವರ

ಮಿಷ್ಟಗಾಮೀ || ಲಮಿತಾದಿ ಪಂಚ ಪೂಜಾ || ಶಮಗ್ನಿ ರಗ್ನಿ ಭಿಷ್ಣು ರಜ್ಞ ನ್ನ ಸ್ತವತು
ಸೂರ್ಯಃ | ಶಂವಾತೇ ವಾತ್ಸರವಾ ಅಪಶ್ರಿಧಃ || ಹೀಗೆಂದು ಕರ್ತೃವು ಕರಗ
ಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ—

ಅವ್ವಾನಃ— ಚತುರ್ಭುಜಂ ಶನಿಂ ದೇವಂ ಚಾಪತೂಣೀಕೃವಾಣಕಂ |
ವರದಂಭೀಮದೃಷ್ಟಂ ಚ ನೀಲಾಂಗಂ ವರ ಭೂಷಣಂ || ನೀಲಮಾಲಾಂಭರದರಂ
ನೀಲಗಂಧಾನುಲೇಪಿತಂ | ನೀಲರತ್ನೈರಲಂಕೃತಂ ನೀಲಗೃಧ್ರರಧಾವಹಂ ||
ಜಾಲೌಧ್ಯ ಮುಕುಟಾಭಾಸಂ ನೀಲಖಡ್ಗ ಗಧಾಧರಂ | ಮೇರು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ
ಸರ್ವ ಲೋಕಭ್ಯಾಯಾವಹಂ || ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಗ್ಭಾಗೇ ಧನುರಾಕಾರ
ಮಂಡಲೇ | ತಿಲಧಾನ್ಯಸೋಪರಿ ಭಗವಂತಂ | ಓಂ ಭೂಃ ಓಂ ಭುವಃ ಓಂ ಸುವಃ
ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ | ಶನೈಶ್ಚರ ಗ್ರಹಂ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಸ್ಥಾನಯಾಮಿ
ಪೂಜಯಾಮಿ || ಹೀಗೆಂದು ಶನಿಗ್ರಹವನ್ನು ಅವ್ವಾನ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ
ಪೂಜಾ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ —

ಶನಿಮಂತ್ರಃ— “ನಿಲಾಂಜನ ಸಮಾಭಾಸಂ ರವಿಪುತ್ರಂ ಯಮಾಗ್ರಜಮ್ |
ಭಾಯಾಮಾತಾಂಡ ಸಂಭೂತಂ ತಂ ನಮಾಮಿ ಶನೈಶ್ಚರಮ್ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕರ್ತೃವು ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡ
ಬೇಕು. || ಇತಿ ಶನೈಶ್ಚರ ಪೂಜಾ ಸಮಾಪ್ತಿಃ ||

ರಾಹುಗ್ರಹ ಪೂಜಾಪದ್ಧತಿ

ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಕರ್ತೃವು:—

ಕರನ್ಯಾಸಃ— ಕಯಾನಃ—ಅಂಗುಷ್ಠಾಭಾಂನಮಃ | ಚಿತ್ರ ಅಭುವತ್—
ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂನಮಃ | ಉತ್ತಿ—ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂನಮಃ | ಸದಾವೃಧಃ—ಅನಾ
ಮಿಕಾಭ್ಯಾಂನಮಃ | ಸಖಾ—ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂನಮಃ | ಕಯಾಶಚಿಷ್ಣಯಾವೃತಾ
ಕರತಲಕರಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂನಮಃ || ಹೀಗೆ ಕರನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಬಳಿಕ—

ದೇಹನ್ಯಾಸಃ— ಕಯಾನಃ—ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ | ಚಿತ್ರ ಅಭುವತ್—
ಶಿರಸೇನ್ವಾಹಾ | ಉತ್ತಿ—ಶಿಖಾಯೈವಷಟ್ | ಸದಾವೃಧಃ—ಕವಚಾಯಹಂ |
ಸಖಾ—ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯವೌಷಟ್ | ಕಯಾಶಚಿಷ್ಣಯಾವೃತಾ—ಅನ್ತ್ರಾಯಫಲ್
ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವರೋಮಿತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ || ಹೀಗೆಂದು ದೇಹನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ
ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ—

ಧ್ಯಾನಃ— ಕರಾಳವದನಂ ಖಡ್ಗ ಚರ್ಮ ಶೂಲವರಾನ್ವಿತಂ | ನೀಲನಿಹತ್ಮಾ
ಸನಸ್ಥಂಚ ಧ್ಯಾಯೇದ್ರಾಹುಂ ಪ್ರಶಾಂತಯೇ || ಲಮಿತಾದಿ ಪಂಚಪೂಜಾ ||
ಕಯಾನಶ್ಚಿತ್ರ ಅಭುವ | ಉತ್ತಿ ಸದಾವೃಧಃ ಸಖಾಕಯಾಶಚಿಷ್ಣಯಾವೃತಾ ||

ಹೀಗೆಂದು ಕರ್ತೃವು ಕರಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ—

ಅವ್ವಾನಃ— ರಾಹುಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ ಚರ್ಮ ಶೂಲ ಖಡ್ಗವರಾನ್ವಿತಂ |
ಕೃಷ್ಣಾಂಬರಧರಂ ಮಾಲ್ಯಂ ಕೃಷ್ಣ ಗಂಧಾನು ಲೇಪಿತಂ || ಗೋಮೇಧಿಕ ವಿಭೂ
ಷಂಚ ವಿಚಿತ್ರ ಮುಕುಟೋ ವಣಿಂ | ಕೃಷ್ಣ ಸಿಂಹ ರಧಾರೂಢಂ ಮೇಋಂಜೈವ
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ || ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಸ್ಯ ನೈಋತಿ ದಿಗ್ಭಾಗೇ | ಶೂರ್ವಾಕಾರ ಮಂಡಲೇ |
ಮಾಷಧಾನ್ಯಸೋಪರಿ ಭಗವಂತಂ | ಓಂ ಭೂಃ ಓಂ ಭುವಃ ಓಂ ಸುವಃ ಓಂ
ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ||

ಹೀಗೆಂದು ರಾಹುವಿನ ಆವ್ಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪೂಜಾ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ=

ರಾಹುಮಂತ್ರ:-“ಅರ್ಧಕಾಯಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯ ವಿಮರ್ದನಂ|

ಸಿಂಹಿಕಾಗರ್ಭ ಸಂಭೂತಂ ತಂ ರಾಹುಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ರಾಹುವಿಗೆ ಕರ್ತವು ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. || ಇಂತಿ ರಾಹು ಪೂಜಾ ಸಮಾಪ್ತಿ ||

ಕೇತು ಗ್ರಹ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿ

ದೇಶ ಕಾಲಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಪುರೋಹಿತನು--

ಕರನ್ಯಾಸ-- ಕೇತುಂ ಕೃಣ್ವನ್- ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ | ಅಕೇತವೇ- ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ| ಪೇಶೋಮರ್ಯಾಃ- ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾ ನಮಃ| ಅವೇಶವೇ- ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ| ಸಮುಷದ್ವಿ-ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ| ಅಜಾಯಧಾಃ- ಕರತಲಕರ ಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ || ಹೀಗೆ ಕರನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತದನಂತರ--

ದೇಹನ್ಯಾಸ-- ಕೇತುಂ ಕೃಣ್ವನ್-ಹೃದಯಾಯನಮಃ | ಅಕೇತವೇ ಶಿರಸೇಸ್ವಾಹಾ| ಪೇಶೋಮರ್ಯಾಃ-ಶಿಖಾಯೈವೌಷಟ್ | ಅವೇಶವೇ-ಕವಚಾಯ ಹುಂ | ಸಮುಷದ್ವಿಃ - ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ ವೌಷಟ್ | ಅಜಾಯಧಾಃ-- ಅನ್ತ್ರಾಯಫಟ್ | ಹಿಂಭೂರ್ಭುವಸ್ಸವರೋಮಿತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ || ಹೀಗೆಂದು ದೇಹ ನ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಅಬಳಕ-

ಧ್ಯಾನ- ಧೂರ್ಮವರ್ಣಂ ದ್ವಿಬಾಹುಂಚ ಕೇತುಂಚ ವಿಕೃತಾನನಂ | ಗೃಧ್ರಾಸನಗತಂ ನಿತ್ಯಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ಸರ್ವ ಫಲಾಪ್ತಯೇ || ಲಮಿತ್ಯಾದಿ ವಂಚ ಪೂಜಾ|| ಕೇತುಂ ಕೃಣ್ವನ್-ಅಕೇತವೇ ವೇಶೋಮರ್ಯಾಃ ಅವೇಶವೇ ಸಮುಷದ್ವಿ ರಜಾಯಧಾಃ || ಹೀಗೆಂದು ಕರ್ತವು ಕರಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕೇತುಧ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ತರುವಾಯ--

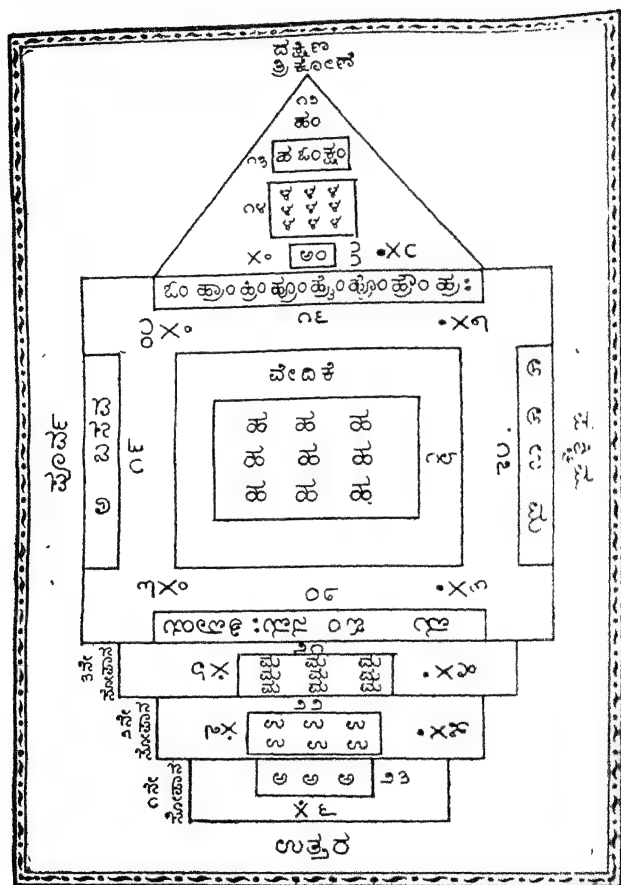
ಆವ್ಧಾನ- ಕೇತುಂಕರಾಳವದನಂ ಚಿತ್ರವರ್ಣಂ ಕಿರೀಟನಂ | ಚಿಶ್ರಭತ್ರ ಗಧಾಧರಂ | ಧ್ವಜಪತಾಕಶೋಭಿತಂ|| ಧೂರ್ಮವರ್ಣಂ ಧ್ವಜಾಕಾರಂ ಧ್ವಿಭುಜಂ ವರದಾಂಗದಂ | ಚಿತ್ರಾಂಬರಧರಂಕೇತುಂ ಚಿತ್ರಗಂಧಾನು ಲೇಪನಂ | ವೈಢೋ ರ್ಯಾಭರಣಂ ಜೈವ ವೈಢೋರ್ಮುಕುಟೋಫಣಿಃ | ಚಿತ್ರಾರ್ಪಧ ಮಾರೂಢಂ ಮೇರುಂಜೈವ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ|| ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಸ್ಯ ವಾಯುವ್ಯದಿಗ್ಭಾಗೇ | ಧ್ವಜಾಕಾರ ಮಂಡಲೇ ಕುಳಿತ್ವ ಧಾನ್ಯಸ್ಯೋಸರಿ ಭಗವಂತಂ|| ಹಿಂಭೂಃ ಹಿಂಭುವಃ ಹಿಂಸುವಃ ಹಿಂಭೂರ್ಭುವಸ್ಸವಃ ಕೇತುಗ್ರಹಂ ಮಾವಾಹಯಾಮಿಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಪೂಜಾ ಯಾಮಿ || ಹೀಗೆಂದು ಆವ್ಧಾನ ಮಾಡಿಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪೂಜಾಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ--

ಕೇತುಮಂತ್ರ:- “ಪಲಾಶವುಷ್ಪಸಂಕಾಶಂ ತಾರಕಾಗ್ರಹ ಮಸ್ತಕಮ್ |

ರೌದ್ರಂರೌದ್ರಾತ್ಮಕಂಘೋರಂ ತಂ ಕೇತುಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕೇತುವಿಗೆ ಕರ್ತವು ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. || ಇತಿ ಕೇತುಪೂಜಾ ಸಮಾಪ್ತ ||

ಸನಾಧಿಯ-ಚಕ್ರವು.

ಹಿಂದೀ ವರ್ಣಮಾಲೆ

ಸ್ವರಗಳು

ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ
ಌ	಍	ಐ	ಏ	ಉ	ಊ	ಋ
ಎ	ಏ	ಓ	ಆ	ಅಂ	ಅಃ	
ಏ	ಐ	ಒ	ಔ	ಉಂ	ಉಃ	

ವ್ಯಂಜನಗಳು

ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಙ	ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞ
ಟ	ಠ	ಡ	ಢ	ಣ	ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ
ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ	ಯ	ರ	ಲ	ವ	
ಶ	ಷ	ಸ	ಹ	ಝ	ಞ	ಞ	ಞ	ಞ	
ಠ	ಠ	ಠ	ಠ	ಠ	ಠ	ಠ	ಠ	ಠ	

ಅಂಕಿಗಳು

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
०	१	२	३	४	५	६	७	८	९

ಅಳತೆ, ಮಾಪ, ತೂಕ ಮತ್ತು ನಾಣ್ಯಗಳು.

			
ಬೆಣಕು	ಸೇರು	೨ ಸೇರು.	ಬಿಲ್ಲ
			
ಗಿರವಾವು	ಅಚ್ಚೇರು	೫ ಸೇರು	ಅರ್ಧ ಆಣೆ
			
ಅರವಾವು	ಟಾವು	ಮಾಪ್ಯ ಮಣಾ	ಆಣೆ
			
ಪಾವು	ಸೊಬಾಡು	ಅರ್ಧ ಮಣಾ	ಎರಡಾಣೆ
			
		ಮಣ	ನಾಲ್ಕಾಣೆ
			
			
			ರೂಪಾಯಿ
			
			ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಿ

ನಾಣ್ಯಗಳು

೩ ಪೈ   ಅಂದರೆ ೧ ಬಿಲ್ಲಿ
 ೨ ಬಿಲ್ಲಿ   ,,   ೧ ಅರ್ಧಾಣೆ
 ೨ ಅರ್ಧಾಣೆ   ,,   ೧ ಆಣೆ
 ೨ ಆಣೆ   ,,   ೧ ಚವಲಿ

೨ ಚವಲಿ ಅಂದರೆ ೧ ಪಾವಲಿ
 ೨ ಪಾವಲಿ ,,   ೧ ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಿ
 ೨ ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಿ
 ಅಂದರೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ

